

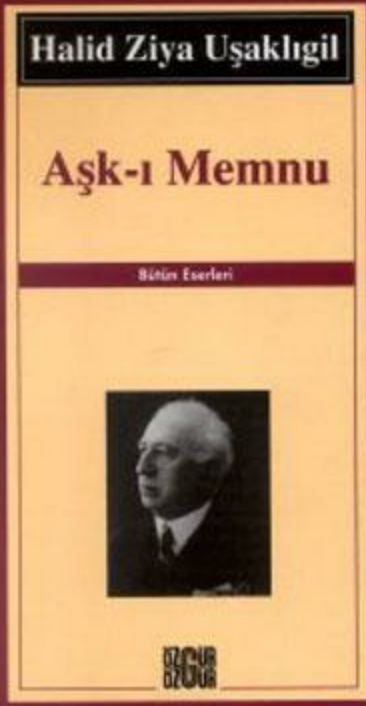
Halid Ziya Uşaklıgil

Aşk-ı Memnu

Bütün Eserleri

YALIN
GÖZÜK

Halit Ziya Uşaklıgil - Aşk-ı Memnu

Maun sandalla müsademeyi andıran bu tesadüflere artık o kadar alışmış idiler ki, bugün Kalenderden dönerken gene onun âdeta çarparcasına yakından sıyırıp geçişini fark etmemiş gölündüler. Beyaz sandalın şık, zarif süvarilerinde küçük bir telâş eseri, bir ufak haşyet sayhası bile uyandıramıyarak geçen maun sandala

— her iki tarafı görebilmek üzere biraz yan oturan — Peyker başını bile çevirmedi, arkasını sahile vererek Anadolu kıyısı**na dumanlarını serpen bir vapura dalmış gözleriyle Bihter'in beyaz örtüsünün içinde vekar ve endişe dolu çehresi tamamen kayıtsız kaldı; yalnız, valideleri, sarıya boyanmış saçlarının altında gözlerinin mânasına derin bir mübhemlik veren geniş bir sürme çenberile çevrilmiş gözlerini çevirdi, ucunda gizli teşekkür mânası titreyen bir serzeniş

bakışile mahun sandala büsbütün yabancı kalmadı.

Aralarında mesafe biraz uzanır uzanmaz, bu üç kadının kayıtsız vekarına birden hanel geldi, en evvel valide — kırk beş senenin henüz izalesine muvaffak olmadığı bir şebap vehmile mesirelerde etrafa dağılan tebessümleri kendi lehine isnad etmek i'tiyadını takip ederek — dedi ki : — Bu adnan bey de!... Artık âdet oldu, mutlaka her çıkışta tesadüf edeceğiz; bugün Kalenderde yokdu, değil mi Bihter?...

Validesinin şikâyet şekli altında gizli bir memnuniyeti kâfi derecede saklıyamıyan sözlerini Bihter cevapsız bıraktı. Peyker validesine doğrudan doğruya cevap vermeyerek: — Bugün çocukları da yanında değil... dedi, ne güzel çocuklar, değil mi anne? Hele oğlan! Yumuk yumuk gözleriyle bir bakışı var ki...

Bihter, eğilmiyerek, dudaklarının ucile sordu : Validelerini tanır mıydınız, anne Kız annesine çekmiş

olmalı...

Firdevs hanım Bihter'in sualini anlamamışçasma donuk gözlerle bir saniye baktı, sonra başım çevirerek artık gözden kaybolan sandalı araştırdı; tekrar Bihter'e bakarak ve bu defa kendi zihninde cereyan eden efkâr silsilesini takip ederek :

— Ne tuhaf oir bakışı var! dedi. İsrar eden bir bakış! Ne zaman gözlerim tesadüf etse...

Firdevs hanım ikmal etmeden evvel biraz tavakkuf etti. Gali ba «bana» diyecekti, fakat kızlarına karşı bu kadarcık bir lisan ihtiyatına tamamiyle sönmesi kabil olamıyan bir annelik vekarı lüzum gördü, ve : «Buraya bakarken görüyorum...»

dedi.

Validelerinin bu küçük lisan ihtiyatı ikisinin de dikkat nazarından kaçamadı.

Peykerle Bihter manalıca bakışarak gülümsediler, hattâ Peyker bu gülümsemenin ifadesini açıklamaktan çekinmiye-rek: — Evet, gözlerini Bihter'den ayırmıyor, dedi.

Bu cümlelerin tesirini görmek için validelerine baktılar, o, cevap vermemek için uzaklara baktı.

Firdevs Hanım Melih bey takımının hususî şöhretinden en ziyade hissesi olan bir çehredir ki, işte otuz senedenberi — on beş yaşından kırk beş yaşına kadar —

bütün mesirelerin en mâruf hayat temasilinden biridir. İstanbul'un seyranları takviminden ismi silinemiyen, hattâ silinemeyecek görünen, hayatından her sene geçtikçe gençliğe daha ziyade asılan bu kadın, beyazlığını saklamak için sarıya boyadığı saçlarıyla, taravetinin izmihâlini örtmek için düzgünlere sıvadığı simasile kendisini o kadar aldatmış, henüz tazeliği vehminin içine öyle bir fikir delâletile nefsinin tevdi etmiş idi ki, Peyker'le Bihter'in yaşlarını —

birinin yirmi beş, ötekini yirmi iki senesini — unutarak onları bütün bu tebessümlerden, bu takiblerden hisse alamıyacak kadar çocuk zannederdi.

Bu, iki kızla valide arasında ebedî bir cenk ve istihza zemini idi ki, tamamen vuzuh ve serahat kesb edememekle beraber hemen her gün tekerrür eder; Peyker'in manalı bir kelimesi, Bihter'in insafsız bir tebessümü güya bu iki genç vücudun gençlik muzafferiyetini hâlâ genç kalmak isteyen bu validenin harap ve fersude kırk beş senesine çarpardı.

O, böyle hâin bir kelime, merhametsiz bir tebessüm, kulaklarına müthiş bir istihza ıslığı ile kırk beş yaşım bağıırken dudaklarında acı bir irtisam ile dalgın dalgın Peyker'le Bihter'e bakar, sonra ufak bir titreyişle gözlerini bu hakikatden ayırarak tekrar şebap vehminin, iğfal hazzına avdet ederdi.

Şimdi, dört aydan beri müzic bir fikir beynini tırmalıyordu. Peyker biraz sonra onu büyük valide edecekti. Buna vukuf hâsıl ettikten sonra büyük validelik bir kâbus ağırlığı ile onu bunaltmağa başladı. Kendi kendisine güya bu fikri silkip atmamak istiyerek: «Mümkün değil!» derdi.

Büyük valide...

Melihbey takımının içinde kadınlar hattâ zor valide olurken büyük valide olmak onun için bir zül, bir ayıp hükmünde idi. Şimdiden buna bir çâre düşünüyor, saçlarının beyazlarla çehresinin harabisine bir tamir tedbiri bulduktan sonra büyük valideliğe de bir şey icad etmek istiyordu, öyle bir şey ki ona şebap vehminin mestli-ğinde gizlenebilmek için imkân bıraksın: Çocuk annesine abla, ona da anne, diyecekti.

Melih bey takımının içinde böyle garip bir istisna teşkil etmek zilletini tali onun için mi alıkoymuş idi? Bu vak'a hayatını telvis edecek bir leke kadar onu korkutuyor ve artık Peyker'e onu büyük valide edecek olan bu mahlûka, açıkça husumet ediyordu.

Peyker'in son cümlesinden sonra sandalda hep sükût ettiler. Adnan bey artık unutulmuş göründü.

Melih bey takımı... Bu takımın İstanbul hayatında mertebesinin tâyini metin bir kaideye müstenid olamaz. Tamamiyle kibar âlemine mensubiyet iddia edecek kadar sağlam bir asalet sahibi ol-mıyan bu ailenin yarım asır evveline kadar mevcudiyeti meşkûk ve mübhemdir, aile efradı içinde kibar hayat sicilinde tanınmış isimler bırakanlara uzaktan yakından — biraz karışık olmakla beraber —

tesadüf etmek nesiller şecereleri müteveggilerine belki mümkün olur. Asıl takımın hususî hayat tarihi işte bu aileye namını terk eden Melih Beyden ibtida eder. «Melih bey takımı» unvanı ailenin bütün ruhî tarihini rumuz ve şümulile telhis ve icmal eder bir ifade vüs'-atine maliktir.

Melih Bey kimdir?

Bu suale sarih bir cevap vermek külfetine lüzum görülmemiştir. Melih bey vefatından sonra devam edebilecek hiç bir hâtıra bırakmamıştır: Yalnız Anadolu kıyısında bir yalı ile bu yalıdan İstanbul-lun hemen her tarafına yayılarak bugün

«Melih bey takımı» ünva-nile bir temayüz noktasında birleşen kadınlar...

Melih beyin yalısı yarım asrın inkılâp silsilesinden geçmiştir. Bugün kimbilir kimindir? Fakat ne zaman önünden geçilse Boğazi-çinin hususî hayatına vâkıf olanların kalblerinde gizli bir parmak uzanarak orasını gösterir ve mübhem fakat zengin mânalar vererek:

— Melih beyin yalısı! der...

Bir vakitler yalının pencerelerinden taşan tarab ahengi hâlâ rıhtımın taşlarını yalayan suların zemzemelerinde muhtefî, geceleri Boğazın suları bir zamanlar buradan topladıkları neşve şaşaaşının hâlâ iltimaı bakıyesile furuzan zan olunur, onun için yalının o hayat devresini bilmiyenler bile yalnız onun mânasını his ederek buradan geçerken bir âlemin meçhul bir sergüzeştine ait zevkleri duyarlar ve kendi kendilerine:

— Evet, Melih beyin yalısı!... derler.

Bu yalı şehrin tarihinde mümtaz bir nevi çiçek yetiştiren bir camekân hükmüne hizmet etmiş ve İstanbul'un kibar hayatına bu mümtaz mahsulden numuneler serpmiştir. Bunlar yarım psırdart beri bu küçük şehrin muhtelif noktalarına dağılmışlardır; fakat onları dağılmakla beraber birbirinden ayırmayan, bütün muhtelif çiçekleri bir rabıta ile toplu bir demet şeklinde bağlayan bir şey vardır ki,

ailenin unvanıdır. Bu, aileyi cereyanının dalgaları içinde sürükleyip götüren inkılâp nehrinin üstünde, batmaz bir tahta parçası şeklinde yüzmekte devam etmiştir.

Melih bey takımında garip bir isticnas hassası vardır: hangi aile ile nisbet peyda eylerse o aile için Melih bey takımından olmak muhakkaktır. Melih bey takımından bir kız — galiba bu ailenin temayüz eshabının vikayesi, kadınlara müvekkel olduğundan kaderin hususî bir müsaadesile takımdan hemen bütün kız evlâd çıkmıştır. — bir diğer aileye intisap etmekle manevî hüviyetinin bu yeni ailenin hamiresinde mas olmamasını o isticnas hassası emniyet altına alır. Hattâ bu camekânın en -güzide çiçeklerini Firdevs hanım — aile tarihi içinde bir hârîka nev'inden — henüz on sekiz yaşında iken Rumeli sahilinin mini mini zarif bir yalısına — bugün Kalender seyranından sonra beyaz sandalın rıhtımına yanaşmak üzere olduğu açık sarı boyalı yalıya — gelin gider gitmez izdivaç hediyesi olarak oraya derhal aile unvanını götürmüş oldu; o günden başlayarak kocasının ismi silindi ve yerine:

— Firdevs hanımın beyi!... denildi.

Firdevs hanım bir çok akraba kızları gibi kocasız kalmamak lüzumunu düşünmekte acele etmiş idi. Bütün mizacının hoppalığı ve dünyada güzel ıgiyinmekten ve mümkün olduğu kadar eğlenmekten başka bir şeye ehemmiyet vermiyen dimağının muhakemesile her ne olursa olsun bir koca - elbiselerle akrabalarının masarifini temin edecek bir kese - bulmağa karar vermiş idi. Ailenin etrafında yavaş yavaş kuvvet kesbeden bir uzak kalma hissi evlenecek kızları için yalnız bir izdivaç zemini bırakmış idi: Mesireler... Bir gün Göksu'da — nasıl oldu bilinemez - Firdevs hanımın izdivacından bahs olundu. Bu rivayet derenin sevda taşıyan sularının üstünden hafif bir hande ile uçtu; güzergâhında hayretler uyanıyordu, bütün Göksu güya bu rivayete karşı mebhüt ve mütehayyir, bir taaccüp nida-sile titredi: — Bu kadar erken!...

Henüz on sekiz yaşında, henüz bu çiçekden Göksu kendisine bir tesliyet yadigârı bırakacak bir koku almağa vakit bulmadan... Fakat ertesi hafta - iki hafta arasında bir izdivacın mühim inkılâbı vuku bulmamışçasına - Firdevs hanım yine Göksuda yine bir hafta evvel etraftan selâm toplayan gözleriyle görünürince bütün dere bir inşirah nefesile şişdi ve bu defa artık etrafında dolaşmakta izdivaç ihtimallerinin girdabları açılan on sekiz yaşında şiir ve şebap dolu bir tehlike değil, izdivacının vukuu akıbînde seyran hayatına sadakat isbatı için Göksuyu selâmlamağa gelen Firdevs hanımın sandalına bütün derenin sevda arkasında gezginci sandalları tam bir teslimiyet ile takıldı, sürüklendi gitti.

Göksuda bundan evvel Firdevs hanımın izdivacı rivayeti - ucunda ağır bir kurşun parçası sallanan olta iğnesi gibi - düşdüğü noktanın etrafında gittikçe genişleye genişleye açılan dâireler tersim etmiş idi; herkes bu dâirelerin haricinde kalmak, yalnız ufak müh-teriz bir temasla iğnenin ucundan biraz yem koparmış olduktan* sonra kaçmak isterdi, bir safderunun avlanmasını bekleyerek yalnız temaşa halinde kalmak tercih olunurdu.

Safderunun kim olduğu taayyün etdikten sonra merak zail olmuş, hattâ bu biçare kurbanın mevcudiyeti bile unutulmuş idi; artık ortada iğnesinin ucu kırılmış bir sayyad, avlamaktan ziyade avlanmağa müntazır ve müheyya bir Firdevs hanım kalmış

idi. Daha doğrusu bu izdivaçta Firdevs hanım aldanmış idi: izdivaç ona beklediği şeylerden hiç birini getirmiyordu, yahud hunlardan o kadar az bir hisse getiriyordu ki birden kendisini hülyalarında

aldatmış olan bu adama husumet etdi. Bu izdivaç ona saf bir genç kız emelini tatmin etmiş olmak tesliyetini bile vermiyordu. O izdivacında şebabının hiç bir sevda temayülüne tebaiyet etmimiş idi, bütün aşk ve garam emellerini feda etdikten sonra bu fedakârlığa mukabil elinde hemen bir hiç görünce acı bir nedamet duydu, kendi kendisine: «O

halde, mademki böyle olacaktı, niçin...» der, bu sualin arasında hep kendisine zengin bir izdivaç yapıramıyacakla-rından dolayı ihmal edilen çehreleri görür, ve «evet, o halde ne için onlardan biri olmadı?» sualile cümlesini ikmal ederdi.

Firdevs hanım tamamen serbest idi, hattâ denebilirdi ki bu kadın izdivaç münasebetlerinde vazifeleri değiştirmiş, kocalık sıfatını kendisine alıkoymuş

idi. Bir hafta içinde zevcini Melih bey takımından yapmış idi.

Bir gün kocasının gözleri önünde Göksuda Firdevs hanımın sandalına - içinde bir penbe zarfın yazısı saklanmış - bir demet atıldı. O akşam birinci defa olarak bir kıskançlık kavgasına girişmek kasdile kocası demeti, mektubu sordu, Firdevs hanım her türlü kavga mukaddemelerini birden kesen bir nazarla doğruldu: , Evet!

dedi... Bir demet, içinde de bir mektup istersen okuyabilirsin. Dahja yırtmadım.

Fakat sonra? Ne olacak sanki? Halkı çiçek atmaktan, mektup yazmaktan men edecek ben değilim. Bence yapılacak bir şey varsa cevap vermemekdir.

Sonra kocasına eğilmiş ve parmağını sallayarak işaret etmiş idi: — Hem baksanız a, size tavsiye ederim bana kıskançlık meseleleri icat etmeyiniz, belki beni cevap yazmağa mecbur edersiniz...

İki sene sonra Peyker, üç sene fasıla ile Bihter doğuyordu. Firdevs hanım için bu iki vaka iki mühim musibet darbesi hükmünde idi. Kendisini böyle biri biri üstüne valide eden bu adamla artık her gün cenkleşiyor; ona, çocuklarına, kendisini gençliğinden ayırmak isteyen bu şeylere her şeyi cidal vesilesi ittihaz eder bir düşman kesiliyordu.

«Ömrüm sana çocuk yetiştirmekle mi geçecek?» cümlesi en beklenmiyen zamanlarda kocasının yüzüne vurulacak bir kamçı idi. O, bu kamçı darbelerine yüzünü uzatır, gülerek bu müthiş kavgaların neticesini beklerdi. Karşısında bu erkeği o kadar zelil, o kadar miskin görmekten husumetine bir de teneffür rengi karışırdı. Bu, ikisinin arasında senelerce süren bir cehennem hayatı oldu...

Bir gün Firdevs hanım İstanbuldan eve avdet ederek odasına çıkınca birden garip bir manzara karşısında dondu: Çekmesinin gözleri kırılarak açılmış, öteye beriye çamaşırları, kordelaları, mendilleri dağıtılarak atılmış idi. Birden bunların arasında buruşturulmuş, yırtılmış, etrafa serpilmiş kâğıt parçaları gördü ve hepsini anladı.

Nihayet, kocası, senelerden sonra damarlarında birdenbire bir kocalık kıvılcımının tutuştuğunu hissederek gelmiş, bu kadının hususî hayatına aid sırlar mahfazasını parçalamış idi.

Mütehevvir bir isyan ile bir dakika beklemiyerek, odasından fırladı' önüne Peyker - o zaman ancak sekiz yaşında olan büyük kızı - geçti: — Anne!... dedi, bey babam bayıldı, hasta yatıyor...

Çocuğu kollarından tutarak fırlatdı, kocasının odasına koştı; bütün hayatının saklanmış kinlerini bu adamın başına çarparak artık her şeyi kırmak, rabıtaları parçalamak istiyordu; lâkin odaya girince, sedire yığılmış yatan bu yıldırımla vurulmuş vücudun karşısında dondu. O, gözlerini çevirerek karısına baktı, bütün telvis olunan hayatının serzenişleriyle memlû bir nazar... Birinci defa olarak kocasına cevap vermedi; mebhut, dudakları titriyerek, gözlerini ayıramıyarak, durdu; kocasının gözlerinden iki sakit yaşın yuvarlandığını gördü.

Bir hafta sonra dul kalıyordu. Dul kaldıktan sonra birden kocası hakkında bir merhamet, hattâ bir muhabbet duydu, onun ölümüne bir parça da kendisini müsebbip addediyordu. Fakat bu, bir ay sonra mesirelerde tekrar görünmeden onu menedemedi. Bu defa onun hülyasında on sene evvelki emel gayesi tekrar can bularak parlamaya başlamış idi: Bir kese bulmak, fakat öyle bir kese ki içinden avuç avuç, saymaksızın, alabilmek mümkün olsun.

İşte seneler insafdan mahrum bir seri cereyan ile hep geçiyor ve Firdevs hanımın hülya dolu gözlerine karşı altın iltima ile parlayan o kesenin şaşaaası hep taliin kıskanç elinde sönüyordu.

Peyker Adnan bey için: «Evet gözlerini Bihterden ayırmıyor »

cümlesile onun kalbini burmuş idi. Demek bunu da elinden Bihter alacaktı?

Peykerden sonra Bihter?... Bu iki kız onun nazarında bi-| rer rakibe, onu böyle elinden ümidlerini ala ala öldürecek birer \ düşman idi.

Peykerin izdivacı onun için müthiş bir darbe olmuş idi. Mesele çıkar çıkmaz kızının izdivaç fikrine karşı isyan etdi, hususile Pey-j kerin yapmak istediği gibi bir aşk izdivacı afv olunmaz bir kabahat nazarile bakıyordu. Muvafakat etmemek için bir müddet uğraşdı, J sonra Peykerin firar etmek tehdidine mukabil bütün kuvvetleri düşe-| rek mağlûp bir teslimiyetle rıza gösterdi. İlk önce evde kendisine resmiyet dâiresinde bir eda ile «Valide hanım efendi» diyen bir damat görünce birinci defa olarak ihtiyarlanmış olmak acısını duymuş idi, sonra yavaş yavaş zaman bu acının üzerine ince bir kül tabakası çekmiş idi; fakat şimdi büyük valide olmak tehlikesi o külleri savuruyordu.

Çevik bir hareketle Bihter rıhtıma atladıktan sonra elini Pey-kere uzatdı.

Gebeliğinden beri kendisinin böyle küçük dikkatlere mazhar edilmesinden Peyker haz alıyor ve henüz hamli mahsûs bir yük olacak derecede ilerilememiş olmakla beraber yürüyüşünde, gezinişinde yardıma muhtaç görünen bir mecalden mahrum vaz'ı süs ittihaz ediniyordu, iki kız kardeş rıhtımda annelerine intizar ederek durdular. O, bilâkis kimsenin muavenetine ihtiyaç göstermek istemezdi.

Kendisinden beklenemeyecek bir hiffetle sandalda ayağa kalkdı, rıhtıma atladı.

O zaman bu üç kadın giyiniş tarzlarının nadir zarafetile meydana çıktılar.

Giyinmek... Eğlenmekden sonra Melih bey takımının başlıca hassası giyinmekde bütün zevk erbabına her vakit mukalled olan fakat hiç bir zaman tamamile taklidine — anlaşılamaz bir sebeble muvaffakiyet hasıl olamıyan zarafetleriydi.

Eğlenmekte bu aile efradının, hele bugün en ziyade tanılan Firdevs hanımla kızlarının ne dereceye kadar ilerilediklerini herkes tamamilen tâyin edemezdi.

Onları İstanbulun zevk hayatında tefavvuk mertebesine çıkararak hususî bir şöhret vardı ki sebepleri pek araştırıl-maksızın herkesçe kabul olunmuş idi. Bütün Göksu, Kâğıthane*, Kalender, Bendler** müdavimleri onları tamrlar; Boğaziçinin mehtap âlemlerinde en ziyade onların sandalı takip olunur; en ziyade onların yalısının önünde tevakkuf olunarak pencerelerin saklı şeyler ifşa etmesine intizar edilir; bir piyano sesine, perdelerin arkasından fark edilen bir iki zarif gölgeye dikkat olunur; Büyükdere çayırında onların arabası halkın nazarlarını arkasına takip sürükler, nerede

görülse onlar hemen farkedilir. «Melih bey takımı» fısıltısı mesirenin havasında uçar, herkesde bir teccüs hareketi uyanır, ve güya bu fısıltının ihtizazlarından bir sırlarla dolu mâna serpilir. Bu nedir? Hiç kimse sarîh tafsilât ile bunu tâyin edebilecek emarelere malik değildir. Bir takım rivayetler vardır ki başkalarının aleyhine hizmet edecek şeylere halkın kolaylıkla itimadı neticesinde tedkik olunmak zahmeti ihtiyar edilmeksizin revaç bulur, hattâ ihtimal tedkik olunursa hakikati sabit olamayacağı ve o halde bunlara inanmak lezzetinden mahrum kalmak icap edeceği için bu rivayetlerin neşr edildikleri suretle kabul olunması mukarrerdir.

Onlar bu rivayetlere ne kadar ehemmiyet vermezlerse rivayetler o kadar kuvvet almış bulunurdu. Bütün gezişleri, bakışları birer mânaya mahmul olurdu; fakat onlarda bu rivayetlerden pek de memnun olmuyor değil gibiydiler, hattâ Pirdevs hanımın bir omuz silintisile: «Oh! Halka bakarsanız hiç bir şey yapmamak lâzım gelir; bence insan halk için değil, nefsi için yaşmalıdır!...» deyişi vardı ki bütün ailenin felsefesini icmal ederdi.

Fakat, ne denilirse denilsin, işte onlar yarım asırdan beri bütün mesirelerin zarafet ruhu idiler. Bu, aile efradına mira.s olarak intikal etmiş bir hassa idi ki onları daima İstanbulun en iyi giyinen kadınları mertebesinde tutmuş idi.

Hayatları tarzının tabiî icablarıyla yavaş yavaş bütün aile efradında tevessü ve teccüs eden bir zarafet ihtiyacile giyinmek sanatının ruhundaki sırları keşf etmişler, o bir hussuî kaideye itba olunamıyarak yalnız zevkin müşkül pesend miyarile tevzin olunabilen giyinmek sanatında bir icad hârikası bulmuşlardı. En harim giyecek şeylerden yüzlerinin peçesine, eldivenlerinin rengine, mendillerinin işlemesine varıncaya kadar öyle bir nefis ve müstesna zevk hükm ederdi ki sadelikleriyle beraber en özenilmiş, en ihtimam görmüş ziynetleri bayağılığa indirirdi. Onlar görülünce bu igtizellik fark edilmemek mümkün olmazdı, yalnız bu neticenin husul esbabı dikkatden kaçırdı. İşte Pygmalyon*dan alınmış siyah işlemelerle açık kül rengi eldivenler, işte «Au lion d'or**dan»

çıkma keçi derisinden potinler, işte siyah satin de Lyon***dan her-kesinkine benzer çarşaflar... Fakat herkesinkine benzeyen bu ufak tefek şeylerde zarafetlerinin ruhundan tayaran eden bir nefast ha-, vasi bu mânâsız şeyleri öyle mümtaziyet ağışu içinde sarardı ki bunları adilikten çıkarır ve başka bir dünyanın müstesna metaı hükmüne getirirdi. Onlarda taklid edilemeyen şey giydikleri değil giyinişleriydi, peçelerini bir ilişdirişleri vardı ki onu herkesin peçesinden başka bir şey yapardı. Meselâ onlardan biri bir gün eldivenlerinden birini iliklemeği unutmuş olurdu: Eldivenin tersine devrilen kapağının arasından türlü türlü ince gümüş tellerle, yahut altın zincirler arasında sıra ile inci ve minimini yakut parçaları sıralanmış zarif bileziklerle dolu beyaz bir bilek öyle lâtif bir ihmal ile açık kalırdı ki bir saniye görülebilen bu bilek artık unutulamazdı. Çarşaflarının kıvrımları, omuzları,

kalçalarını sıkarak dökülüştü onları görenlere, tanıyanlara hemen kim olduklarını ifşa ederdi.

Gördüklerinden fikirler çıkarırlar; ötede beride tesadüf olunmuş numuneleri birbirine karıştırarak birinden alınmış bir şeyi diğere ilâve ederek bir başka şey vücade getirirler, ve bu, başkali-ğile, hepsine tefevvuk ederdi. Onlar, iki kızla anne, saatlerce müzakereler, mücadeleler yaparlar, nihayet yeni bir âlet icad eden bir müşteri zaferile bu celselere yeni bir keşfin sevinçleriyle hitam verirlerdi.

Bazan, dururken, onları bir görmek ihtiyacı alırdı. Sanmalarına sahralanan ilhamından taze bir şevk bekliyen bir ressam ihtiyariyle Beyoğlu*na inerek yeni gelmiş kumaşları, Tünelden Taksim**e kadar giyilen yeni elbiseleri .görmeğe çıkarlardı. O zaman alınacak ufak bir şey sebep teşkil ederek mağazalara girilir, saatlerle yığın yığın kumaşların karşısında müzakereler edilirdi.

Beğenilmeyen kumaşları ellerinin tersile iterek yahut gözlerinin bir ucuyla red ederek, asla aldatmıyan âni br zevk ile mahkûm ederler, sonra dikkat ve muayeneye lâyük olmak üzere ayrılan parçaları ellerinin bir iki. üstad darbesiyle peykenin üstünde kabartırlar, bunların tesirini uzun uzun keşfe çalışırlardı. Onların itiraz kabul etmiyen bir isabetle kat'î hükümleri vardı ki, dükkânlarda her vakit bir şakird hürmetle dinlenirdi. Bu ufak şeyleri telebbüs zevki için bir hüküm ehemmiyetile telâkki olunur ve ekseriyet üzere asıl dükkân sahibleri satmak hevesinden ziyade onların fikirlerini almak lezzeti için saatlerce üşen-miyerek önlerine kumaş yığarlardı. Onlar bir müşteri sıfatıyla değil alınacak şeyi binlerce şeylerin arasından seçip ayıran birer sanat üstadı ehemmiyetiyle telâkki olunur, aldıkları, beğendikleri şeylere hususî bir imtiyaz verilirdi. Müşterilere karşı «Bunu beğenmediniz mi? Geçen gün Melih beyinkiler bunu pek beğenmişlerdi!...» demek kumaşın kıymetini derhal tezyid edecek kavî bir tavsiye idi.

En ziyade sanatlarının sihri, bu zarafeti inanılmıyacak bir ucuzlukla vücade getirmekte idi. "Zaten ailenin malî kudreti bunu tebdil edilemiyecek bir esas kaide hükmüne getirmiş idi. En ziyade tekellüfe, lüzum gördükleri, mesirelere mahsus kıyafetleriydi. Zarafet zevkinin bu basit ve dar zemini onlar için gayet geniş bir cevelân sahası olurdu. Hattâ bugün Kalenderde yeni bir kıyafetin resmi teşhiri icra olunmuş, birinci defa olarak ancak bir sandalda giyilebile-cek bir şey icat edilmiş idi. Bu, omuzlarından düşerek dirseklerinden bir kaç parmak aşağısına kadar ancak inebilen beyazla eflâtun tüllandı: — A, sıkıldım, dedi; ne için öyle gülüyorsunuz sanki?... Ne var? Rica ederim...

O, vaziyetini tebdil etmiyerek omuzlarını silkiyordu: «Hiç!» dedi, sonra ilâve etti: — İçeriye giriniz de anlatayım. Büyük bir haber.

O vakit iki hemşire içeri atıldılar. Firdevs hanım biraz daha ağır davranarak girdi. Şimdi Nihad bey başı açık, arkasında bol be. yaz ketenden bir ceketle, ayaklarında altı yumuşak beyaz keten iskarpinlerle merdivenleri inerek onları istikbal ediyordu. Bihter örtüsünü atdı, harmanisinin kopçasını çözmeye çalışıyordu. Peyker eldivenlerini çekiyordu, Firdevs hanımın saklanmış bir

«of!...» la bir sandalyeye oturdu ve Nihad bey şehnişinde başlayan cümlesini tekrar ederek: «Büyük haber!» dedi, sonra üç kadın bu büyük haberi istifsar eden gozleriyle yüzüne bakarken onu ortalarına, gökden düşmüş gibi, aldı: — Bihter gelin oluyor!...

Hep hayretten dondular. En evvel Bihter ancak beş saniye .süren bu hayret vakfesini bozarak ve harmanisinin kopçasını çöz-mekde devam ederek bir kahkaha içinde eniştesine: — Alay ediyorsunuz!

dedi.

Validesile Peyker havadisın bakiyesini bekliyorlardı. Nihad bey vereceği haberin ehemmiyetinden, onların üzerinde hasıl olacak tesirinden emin olan bir natuk tavrile sözünün ciddiyetine evzainm şehadetini ilâve ederek elini uzattı: —

Şimdi, dedi; şimdi henüz on dakika evvel burada resmen Bihterin desti izdivacı talep olundu. Ben de işte hepinize, hususile Bihtere resmen tebliğ ediyorum.

Bu haber o kadar katiyet ve ciddiyetle veriliyordu ki, ötede Bihter bu musahabeye bigâne bir kayıtsızlıkla eldivenlerini, örtüsünü harmanisinin üstüne atarken Firdevs hanımla Peyker, ikisi birden, sordular:

— Kim?..

— Adnan bey!

Bihter başını çevirdi, bu isim bir şimşek darbesile onu birden sarmış idi.

Firdevs hanım, ağzı yarı açık bir hayret heykeli şeklinde duruyor, bunun bir lâtife olup olmadığını anlamak istiyordu. Du-daklarına kadar bir sual geldi: —

Bihteri mi istiyor? Emin misiniz? diyecekti, eğer Peykerin gülümseyen bir nazarla yüzüne bakışı onu menetmeseydi.

Birden zihninde Adnan beyin aleyhine bağırarak takım takım sualler ayaklandı: Utanmıyor mu? ellisini geçkin herif! Henüz bir çocukla izdivaca talip olsun? Hiç olmazsa yaşlarda mutedil bir nis-bet gözetmek lâzım değil miydi?

Bütün bu sualleri icmal eedn bir istihfaf edasile Firdevs hanım mevcut olanlardan hiç birinin yüzüne bakmağa cesaret etmiyerek:

.— Adnan bey, şu demin gördüğümüz! dedi. Sonra birden ayağa kalkarak bu lâtife o kadarcıkla terk olunacak bir şeymiş hükmünü veren kat'î bir sesle: — Ben de ciddî bir şey haber vereceksiniz zannediyordum, dedi; ve ilerleyerek artık basamakları gıcırdatmağa başlayan vücudile merdivenlerden çıkmağa başladı.

Peyker gülererek diyordu ki: , Annemin hiç hoşuna gitmedi. Benden sonra Bihter!

Yeni bir münazaa esası daha...

Bihter gülümsedi, yüzünde şimdi penbe bir tabaka dalgalanıyordu; nazarında bir istifsar tebessümile eniştesine bakdı. Bu n zar: «Sahih! Verdiğiniz haber doğru mu? Eğer öyle ise anneme bakmayınız, bilirsiniz a, bu bana ait bir mesele...»

demek istiyordu. Peyker kardeşlere mahsus anlaşma kolaylığıne bu nazarın mânasını tefsir ederek sarıh bir sual irad etti: — Doğru mu söylüyorsunuz, bey? Bakınız Bihter merakından çatlayacak. Siz

anneme ne ehemmiyc veriyorsunuz?

Bihter atıldı:— A, ne için merakımdan çatlıyayım? Siz de tuhaf söylüyorsunuz!...

Nihad bey vakayı iki hemşireye anlattı:

İki saat evvel, tam kendisi dışarıya çıkmak için giyinmeğe hazırlanırken Adnan beyin maun sandalı yalının önüne yanaşmış, «Sizi bugün gezmekten menedeceğim!»

mukaddemesile Adnan bey içeriye girerek işte şurada, küçük odada ufak bir mukaddemededen, biraz müteferrik bahislerden sonra «Size bugün belki garip görünecek bir mesele için müracaat ediyorum.» sözleriyle başlamış idi. Ondan sonra biricik müracaat yeri olarak kendisini bulabildiğinden, valide hanım efendinin nezdinde tavassutunu rica ederek, Bihter hanım efendinin desti izdivacı talep olunmuş idi.

Nihad bey devam ederken Bihterin tebessümüne bir endişe mânası ka'im oluyor ve Peykeri kızarıyordu. Hikâye bitince Peyker birden itiraz etdi: — Lâkin çocuklar!

Bihter bu yaşda üvey analık mı

edecek?

Bihter bu tesahubun altında gizlenen haset hissini bekliyor, muşçasına gözlerini indirerek sükût etti. Nihat bey cevap verdi: — Oh, çocuklar!... Adnan bey onların da lâkırdısını etti. Küçük, oğlan, bu seneden itibaren mektebde kalacak.

Kız, şimdi on ikisini geçiyor, bir kaç sene sonra o da elbette evlenmiş olacak.

O halde?...

Nihad bey baldızının bütün ruhunu delerek orasını görmek için güya bir pencere açmak isteyen bir nazarla Bihter'e bakdı ve ikmal etti: — O halde o koca mutantan yalı yalnız Bihtere kalacak.

Bihterin yüzünde penbe tabaka daha ziyade kuvvet kesp etti. Peyker'in itiraz silâhı düşerek duruyordu. Onun da kalbinde şimdi ufak bir his, mahiyeti pek belli olmıyarak bu izdivaç tasavvurunu

soğuk bulduruyordu. Bihter' bir kelime söylemiyerek, eniştesinin son sözüne cevap vermemeği tercih ederek eldivenlerini, örtüsünü, harmanisini toplayarak çıkdı.

Bir his ona derhal bahsin hemşiresinin yanında devam etmesinden çekinmek lüzumunu ihtar etmiş, bu meselede Peykerin vali-desile birleşeceğini haber vermiş idi. Ta odasına, tam bir serbesti ile düşünebilmek, itirazlara hedef olmadan evvel ya galip ya mağlûp olmak için bir karar vermek azmîle mini mini odasına çıktı; kapısını kapadıktan sonra elindekileri yatağın üstüne atdı, pencereye koşarak elinin tersile pancuru itdi, Yakup — uşakları •— bahçeyi sulamıştı, son kovanın bakiyesini Bihterin penceresine kadar tırmanan hanımelinin topraklarına boşaltıyordu. Henüz sulanmış bahçeden toprak kokusile karışık çiçek rayihaları odanın beyaz leylâk ko-kularile meşbu havasım serinlendirdi. Şimdi odaya bahçenin yeşil-, liklerine bürünerek koyulaşan esmer bir ziya girmiş, sanki buraya sönmeğe

âmâde bir zaafıa yanarı yeşil bir fanusun renklerini serpmiş idi. Bihter penceresinin yanında, sedirin koluna oturarak, birden muhakemesinin önünde dikilen sualin hallini bu kelimenin âhenginden bekliyormuşçasına kendi kendisine:

— Adnan! Adnan bey!... dedi.

Bu haberin Bihter üzerinde sihirli bir tesiri olmuş idi. Eniştesinin son sözü hissiyatını uyuşturan bir zenzeme ile kulaklarında ihtizaz ediyordu. O büyük yalının yegâne hâkimesi olmak!...

Ümidlerini geçen bir hülya gibi onu düşünmekte çok ısrar ederse silineceğinden korkarak düşünmemek istiyordu, fakat odanın içinden ısıtan ve uyuşturan bir

.ses, bütün hülyalarının sesi, gizli bir terennümle gelip kulaklarına fısıldıyor ve hülyaların kâffesini birden ihya edecek bir kelime şeklinde ona: — Adnan!

Adnan bey!... diyordu.

Bu isim gözlerinin önüne şık, zarif, en güzide bir âleme mensup, bir çok ikbal ihtimallerine namzed, uzaktan kır mı, kumral mı fark olunamıyan sakalları çenesinden hafif hatla ayrılarak iki tarafına taranmış, daima güzel giyinen, daima güzel yaşayan, ince eldivenlere mahbus parmakları altın telli gözlüğünü seri bir hareketle beyaz zarif keten bir mendilin ucile sildikten sonra her tesa-dûfde kendisine bir rica nazarile bakan, güzel, o kadar meharetle saklanan elli yaşına rağmen hâlâ güzel bir koca koyuyordu.

O yaş ile iki çocuğun mevcudiyeti bu isimle şu yirmi iki yaşında kızın tantana ve servet emelleri arasında bir fazla açıklık teşkil edecek derecede mesafe bırakmıyordu. Zaten Adnan bey o adamlardan biri idi ki, onlar için yaş en âdi bir ehemmiyet derecesinde kalır. Çocuklar?... Bilâkis Bihterin hoşuna gidiyordu.

Hattâ şu dakikada düşünürken bir tuhaflık bile buldu: «Bana anne! diyecekler, öyle mi?

Minimini bir anne! Yirmi iki yaşında iken bir genç kızın annesi olmak!... Şu halde onu on yaşında doğurmuş olacağım. Hele oğlan!... Oh! Sahih ablamın hakkı var; Yumuk yumuk gözleriyle bir bakıyor ki...»

Onlara giydirilecek elbiseleri bile düşünüyordu, sonra acelesine kendisi de güldü.

Bu izdivacda onu ne çocuklar, ne de Adnan beyin elli senesi korkutuyordu, bunlar öyle küçük şeyler kabilinden, idi ki asıl meselenin şaşkınlığı hemen örtülüveriyordu. Eğer Adnan bey herkese benzer bir adam olsaydı, eğer çocuklar her vakit babalarının yanında görülen güzel g.'yinmiş o güzel bebekler olmasaydı, bu mesele çıkar çıkmaz omuzlarını silkecek, eniştesinin yüzüne bir kahkaha savurarak kaçacaktı. Lâkin Adnan beyle izdivaç demek Boğaziçinin en büyük yalılarında biri, o önünden geçilirken pencerelerinden avizeleri, ağır perdeleri, oyma Louis XV* ceviz sandalyeleri, iri kalpaklı lâmbaları, yaldızlı iskemleleriyle masaları, kayıkhanesinde üzerlerine temiz örtüleri çekilmiş beyaz kikle* maun sandalı fark olunan yalı demekdi. Sonra Bihterin gözlerinin önünde bu yalı bütün hayalinin tantanasile yükselirken üzerine kumaşlar, dahtelâlar, renkler, mücevherler, inciler

serpiliyor, bütün o çılgıncasına sevilip de almamı-yarak mütehasir kalınmış şeylerden mürekkep bir yağmur yağıyor, gözlerini dolduruyordu.

Bihter pek iyi biliyordu ki validesinin unutulmayacak derecede süren eğlence hayatı kendisine parlak, ve asıl kibar hayatını açacak bir izdivacı men eden kavi bir sebep idi. Firdevs hanımın kızlarına, Melih bey takımının artık sönmeğe yaklaşmış hâtıra şaşaasının bu son çiçeklerine nihayet eniştesine, şu Nihad beye benzer bir talip çıkabilirdi.

Eniştesine fikrini irca ederken dudaklarında bir istihfaf handesi teressüm ediyordu. Kendi kendine: «Ahmak! diyordu; Selanik rıhtımı***nın birahanelerinde öğrenilmiş fransızcasile kendisine, meslek yapmak için İstanbul'a gelip de...»

Bihter eniştesinin Peyke-re, sade geçici bir meftuniyetin hükmüne tebaiyet ederek değil, biraz da belki asıl ailenin münasebetlerinden istifade etmek, İstanbul'un kibar hayatına karışmak hevesile koca olduğunu bilirdi.

Kelimenin olanca kuvvetini veren bir telâffuzla ve bu defa açık sesle «Ahmak!»

diyordu.

Evet, nihayet işte böyle bir koca!... Bir kaç yüz kuruş maaş**** hısmından, akrabasından, bilinemez nereden ufak tefek yardımlar, daha sonra bir çocuk, daha sonra?... Bihter ellerini birbirine sürterek: «Daha sonra hiç!...» diyordu.

Birden aklına bir şey geldi, Peykerin muhalefetine rağmen eniştesinin bu izdivaca taraftar olacağına hüküm verdi. Bu izdivaç ona müfid olabilir. Adnan beyin nüfuzundan, haysiyetinden bir fayl da bekliyebilirdi. Eniştesinin her türlü hissiyatı iskât edecek derecede menfaat gözettiğine kanaati vardı.

Onun bu meselede kendisine bir müttefik olabileceğine karar verdikten sonra kardeşini düşündü. «Zavallı Peyker! Adnan bey ismini işitdikten sonra ne tuhaf oldu. İşte bu işe mani olmak isteyeceklerden biri daha... Bu defa anneme âlâ bir muavin var, fakat...»

Cümlesinin aşağısını Bihter zihninde ikmale lüzum görmedi, ayağa kalkarak tekrar pencereden mini mini bahçeye bakdı. Şimdi böyle yukarıdan şu özenilerek muntazam tutulmağa çalışılan bahçeciğe bakarken gözlerinde hülyasının yüksekliklerinden alçaklara düşen bir istihkar nazarı vardı.

Bu köşecikte, şu fakir evceğizde, her zaman bir gidişle gelen gidene benzeyen saatleri sürükliyerek geçen günleri, yirmi iki senelik hayatını bir an içinde gördü. Bütün eğlenceler, seyranlar, hattâ o zamana kadar sevile sevile yapıp giyilmiş elbiseler, yirmi iki senelik hayatının en güzel hâtıraları bile birden nazarında âdi ve hakir hiçler derecesine indi.

Sonra kendisini düşündü. Gözlerinin önünde kendi çehresini, kendi endamını, saçlarını, yolda geçerken görenlerin nazarlarından sevgiler, ihtiramlar toplayan o zarif, güzide heyeti gördü; bu hayale gözlerini süzerek gülümsedi. Bu güzelliğe refakat eden ufak tefekleri birer birer kendi kendisine saydı.

Firdevs hanımın, hiç bir zaman bir valide tekayyüdlerini his etmiyen bu kadının ihmallerine,

tesamühlerine rağmen — bu aileye mahsus fitrî bir bilgiçlikle —

Bihter de, hemen her şeyden bir parça bilirdi: Mecmuaları karıştırarak, hikâyeler okuyacak derecede türk: çe, Beyoğlu dükkânlarında sarf olunacak kadar fransızca, hattâ her vakit Tarabya*dan tedarik olunan hizmetçi kızlardan öğrenilmiş rumca bilir; piyanoda valsler, kadriller, romanslar çalar; icab ederse gayet vekar ile, his ile okuduğu şarkılara hemen kendi kendine öğrenilmiş

udile pek güzel refakat ederdi.

Bunlar öyle bir meziyet yekûnu teşkil ediyordu ki onun emellerini her halde bir Nihad bey derecesinin fevkine kadar sevk etmek için kâfiydi; fakat annesinin hayat tarzı, bütün ailenin şöhreti o emelleri kapayan birer sed şeklinde yükseliyordu. Böyle kendisini emellerinin husulü imkânını ümid edebilmekten menetdikleri için ailesine kalbinde derin bir husumet vardı! Oh! Şimdi onlardan ne güzel bir intikam alma vesilesi bulmuş olacaktı!...

Artık tamamen karar vermiş idi. Bu kararından döndürebilecek hiç bir kuvvete mağlûp olmayacaktı.

Odasında gezindi, geçerken aynada kendisine tebessüm etdi, orada artık kocasız kalmak tehlikesine mâruz biçare Bihteri değil, Adnan beyin zevcesini güya selâmlamış, tebrik etmiş idi. Tekrar penceresine geldi, bir sarmaşık pancurun arasından girerek ona gülüyor gibiydi, bundan inoe bir filiz kopardı, düşüncelerinin humması arasında inci gibi küçük ve beyaz dişlerine götürdü; onu ısırarak, artık odaya çöken karanlığın içinde, dalgın dalgın, gözleri süzüldü; bahçenin çiçeklerine, çimenlerine bakdı, bahçe şimdi değişmiş, hülyalarının türlü renklerle bir meşheri olmuş idi.

Artık bahçeyi değil, gözlerinin önünde küme küme yığılmış kumaşları, bunların üzerine dökülen mücevherleri görüyordu. Burada bir kavsi kuzah parçalanmış, ondan yeşil, mai, sarı ve al ipek tufanları serpilmiş idi ve bu renk fevvaresinin üstüne zümrütlerden, yakutlardan, elmaslardan, firuzelerden mürekkep güneş parçaları dökülüyor gibiydi.

İşte, işte, bütün o çılgıncasına sevilip de alınamamış şeyler, işte onlar ihtiyarının kabzası önünde en küçük bir emeline münkad ve amade bekliyor, mülevven gözleriyle onu çağırıyordu.

Ah! O zarafeti sadelikle araştıрмаğa mecbur edip de bu alına-mıyan şeylerin acısını, gizli hüsrânını saklamak için sahte bir tenef-für talim eden fakir hayat... Artık o hayatdan, bunları görmemek için gözlerini kapamaktan usanmış

idi. Onlar çarşıya çıktıkça kıymetdar bir mücevheri, ağır bir kumaşı kabalıkla itham ederek ellerinin anif bir hareketile iterlerdi: Evet, iterlerdi, fakat Bihterin kalbinde bir şey kopardı. İşte şimdi hayal mahşerinin nefais tufanı gözlerini doldururken bütün çarşılarda camekânların önünde annesile kardeşile uzun uzun tevakkuflarını tahattur ediyordu. Hemen her "geçişlerinde şurada burada dururlar; mebhut bir sükût ile, birbirlerine göstermiyerek, bir mütalea teati etmiyerek bunlarla kendilerine bir göz ziyafeti keşide ederlerdi.

Bihter şu gerdanlığı boynuna takar, öteden bir pırlanta bileziği koluna geçirir, bir mini mini serçenin gagasında nohut kadar inci-sile saçlarının arasında mevkiini tâyin eder, beş dakikalık bir istiğrak içinde böyle hayalinde süslenir, sonra buradan ayrılırken kolunda şingirdayan gümüş halkaları, ince

altın zinciri koparıp atmak isterdi.

Bugün bunların hepsinin tahakkuk edebileceğini düşünürken hayatının meskeneti daha vuzuh ve sarahat ile taayyün ediyor, sanki bu hülya ona hayatının mahrumiyetlerini daha sıhhat ve şadakatle gösteriyordu. Bugünün hakikatini hülyasının tantanasına alışan gözleriyle seyr ediyordu.

Üstündeki elbiselerden, etrafındaki eşyadan fakir bir şikâyet intişar ederek onu müziç bir hava içinde kucaklıyordu. O eskilikleri saklanmak için üzerlerine işlenmiş şeyler, atılan sandalyeleri, çatlamış eski ceviz dolapla yaldızlan silinmiş demir yataklığı, pencerelerden melûl ve mariz bir köhne eda ile sarkan perdeleri, artık hoş göstermek için meharetin kifayet edemediği bu şeyleri uzak bir meskenet âleminin bir daha görülmemek üzere terk olunan yadigârları kabilinden görüyordu. Sonra, birden, bu âlemin yanında ter ve taze, müzehhep, muşâşa bir konağın* dehlizleri, odaları açılarak ziyalar içinde kaynıyordu.

Bunların içine kendisince geçelenip de alınamamış şeyleri atacaktı. Hep birer birer tahattur ettiği heykellerden, küplerden, resimlerden, saksılardan, o bin türlü şeylerden yığacak, duvarları, hücreleri, doymak bilmiyen bir heves mebzuliyetile örtecekti. Demek, Adnan beyle izdivaç bütün bu şeyleri yapabilmekti. İşte yemin ediyordu ki onu, ne annesi, ne kardeşi dünyada hiç bir kimse bu hülyalarına kavuşmaktan menedemeyecek...

Kapısına vuruldu. Katinanın sesi haber verdi:

— Sofra hazır!...

Bihter odasından çıkınca Katinanın genç, şakrak çehresinde bir tebessümün sevinçle dolu ifadesini fark etti:

— Ne gülüyorsun? dedi.

Katina: — Oh! Ben anlamadım mı? Bilseniz küçük hanımcığım, nasıl seviniyorum!...

Sonra ufak ufak parlak siyah gözleriyle Bihter'i süzerek:

— Beni beraber götürürsünüz, değil mi?

Bihter cevap vermedi, bu genç kızın ağzında şu vak'anın bir sevinç medarı olarak tekrar edilmesinden kalbine bir fazla kuvve':, geldi. Bu izdivacın, haricde hasıl olacak tesirlerine şu saf sözler metin bir burhan hükmünü almış idi.

Sofradc Adnan beyden bans olunmamak için Firdevs hanım her şeyden bahs ediyor ve bu bahislere gözlerini tabağının içinden ayırmıyarak somurtan Bihteri karıştırmak, güya onunla alenî bir kavganın önünü alacak bir barışıklık tesis etmek istiyordu. Kalenderde görülen kıyafetlerden, Yeniköy*e doğru geçen bir arabanın demir kırır hayvanlarından, muzıka çalınırken bastonunu sallıyar-ıslıkla dem tutan** ceketinin yan cebinden kırmızı ipek mendili taşmış bir beyden bahs etti. Bihter annesinin bu gevezelikten maksr

dini anlıyordu. Birinci defa olarak validesile mühim, ciddî bir cenk yapmak lâzım geleceğini hissetti.

Birden gözlerini cezbeden bir kuvvetle başını kaldırdı, eniştesile bakiştılar.

Bu adamla beyinlerinde büsbütün silinemiyen bir yabancılık kalmış, onları iki kardeş hükmüne getirecek olan samimî bir münasebeti meneden irade haricindeki bir tevahhuş Eihteri hemşiresinin kocasından uzak tutmuş idi. Bu uzaklıkta cismanî bir nefrete benzer bir şey de vardı. Ara sıra onun kendisile göz tesadümünden, mesirelerde yabancıların musir bakışlarına karşı titremeyen nazarı ufak bir eza lerzişile ayrılmaya lüzum görürdü. Bu gece gözleri to sadüf edince Bihter nazarını çevirmedi; eniştesine musir ve onunla bir ittifak muahedesi akd eden derin mâna ile baktı. Onun gözlerinde kendisine muti bir nazar, bir teslimiyet gördü: böyle, yalnız gözlerinin sade bir bakışile aralarında bir ittifakın imzası teati edilmiş oldu.

Nihad Bey iki gündenbergi kuşakları çözülmemiş gazetelerini açi-ederek Firdevs hanıma sordu: — Adnan bey meselesine ehemmiyet vermediniz?

Firdevs hanım evvelâ işitmemiş gibi: — Katina! dedi, sürahiyi aııversene...

Sonra damadına baktı: — Ehemmiyet verilecek bir şey değil ki... Evvelâ yaşlarda bir nisbet yok, ondan sonra çocuklar...

Firdevs hanım söylerken Peyker kocasını devamdan meneden bir gaazp nigâhile bakıyordu. Yemek ağır bir sükût ile bitti.

Firdevs hanımın âdetiydi; sıcak gecelerde, yemekten sonra şeh-nişine çıkar ve burada uzun sandalyesine yatarak denizin bitmez tükenmez mırıltılarını dinlerdi.

Nihad Bey iki gündenbergi kuşakları çözülmemiş gazetelerin açıyor: Peyker bahsi arzu edilmiyen zeminlere sevk etmekten ihtiraz ile sükûtu tercih ederek, san kalpaklı lâmbanın altında bir koltuğa gömülmüş, gözleri yarı kapau, düşünüyordu.

Bihter biraz dolaştı Dir şey bahane ederek bir aralık odasına gitmek için kayboldu, sonra yine geldi, bu gece onda bir duramamazlık vardı.

Aklına gelen şeyi tehir ve daha münasip bir zamana talik imkânım bırakmıyan bir tez canlılıkla yapılması icab eden şeyleri hemen yapmak onun için bir ihtiyaç idi. Şehnişinin açık kapısından taze, müferrih bir b<ava tül perdeleri şişirerek içeriye giriyordu. Perdeler açıldıkça uzaktan annesinin beyaz bir gölge mübhemliğiyle sandalyeye uzanmış heyetini görüyor, hemen oraya gitmemek içi"

sermişinden gözlerini çeviriyordu. Ortada, masanın üstünde eski risaleleri karıştırmak, resimleri seyretmek istedi; fak,at bunları bir Tcarartı içinde görüyor, zihninde mütevali darbelerle vuran bir ses ona: «Ne için şimdi değil de sonra? Eğer bu gece meseleye bir karar verilemiyecek olursa sabaha kadar uyuyamiyaqaksin...»

diyordu. Annesile görüşmekten gittikçe artan bir korku artık kalbine ufak çarpıntılar vermeğe başlamış idi. Pek iyi biliyordu ki bu gece şimdiye kadar abalarında söylenmekten çekinilmiş ağır şeyler söylenecekti. Birden kendi kendisini bu derece cebin olduğundan muaheze etti, ve Peyker gözlerini kapamış uyuklarken eniştesinin yüzüne bir duvar çeken gazetesinin önünden geçti, sofanın ta

öbür ucuna, şehnişine kadar hafif adımlarla yürüdü; başını kapının tül perdelerinin arasından soktu, «Size refakate geliyorum, anne!» dedi.

Hafif bir rüzgâr önlerinden denizi okşayarak, koyu siyah kütleleri koyu karanlık sularında çalkalanan sandalların, gemilerin uzayan gölgelerini şikeste ve meftur hamlelerle sahile kadar uzatmağa çalışıyordu.

Bihter annesinin yanına, açılır kapanır küçük iskemleye oturdu; halinde bir sokulganlık, annesinin dizinden ayrılmayan çocuklara mahsus bir şey vardı, yavaşça kolunu annesinin dizine koydu, üstünde iri siyah bir yığın şeklinde duran saçlarile başını kolunun üzerine dayadı; gözleri bu karanlık gecede sönük sönük, dargın dargın süzülen, bir yetim mağmumiyetile ıslak kirpiklerini titreten bir kaç ziya parçasına dalarak bir müddet gökleri seyretti.

Bir gece kuşunun perişan, münkesir pervazı gözlerini bir aralık sürükleyip götürdü. Annesi uyuyormuş gibi ona bir kelime söylememiş, sanki orada vücudundan habersiz durmuş idi. Bir aralık Bihter başını kaldırdı, karanlıkta annesinin (gözlerini görmek isteyerek uzandı.

Tül perdelerin arasından süzülerek yavaşça şehnişine dökülen sofanın ziyası altında anne kız birbirine baktılar. Bihter gülümsü-yordu; sonra yavaş, hafif, saçlarının arasından kayıp firar eden rüzgâra benzer bir sesle: — Anne!... dedi, niçin Adnan bey meselesine ehemmiyet vermediniz?

Firdevs hanım şüphesiz böyle bir suale intizar ediyordu, doğ-rulrnıyarak o da öyle yavaş sesle cevap verdi: — Sebebim zannederim ki senin yanında söylemişim.

Bihter gülerek omuzlarını sükti: — Evet, fakat onlar, sizin itiraf ettiğiniz sebepler o kadar hafif şeylerdi ki, bu izdivaca muvafakat etmemeniz için bilmem, kifayet eder mi?

Firdevs hanım yavaşça doğruldu, şimdi seslerinin gizli bir fırtına saklar gibi uyanmağa başlayan derunî heyecanını zabt etmek isteyerek ikisinin de dudaklarında bir kısıklık vardı. Bihter başıaı kaldırmıştı, annesinin dizinden kolunu çekti.

— Seni bu izdivaca pek heves ediyor görmüyorum, Bihter!...

Bihter muhakkak bir mücadeleyi mümkün mertebe geciktirme-ğe çalışan bir sesle cevap verdi: — Evet, çünkü daha iyi bir fırsat zuhur edebileceğine artık ümit kalmadı. Öteki kızınızın nihayet bir Nihat beyi zorla bulabildiğini pek iyi tahattur edersiniz. Şimdiye kadar benim hakkımda da size bir müracaat vukuuna vâkıf değilim.. Firdevs hanım: — Beni mütehayyir ediyorsun, Bihter! dedi; mutlaka gelin olmak için bu kadar acele ettiğini bana haber vermiş olsaydın...

Bahsi sükûn ile bitirmek için azm etmekle beraber Bihter birden, her vesile ile parlamaya müheyya olan tabiatına mağlûp oldu. Keskin bir sesle:

— Oh! Taaccüp edecek bir şey yok anne! dedi, yirmi iki yaşında bir kız, birinci defa olarak, kabul edilecek bir izdivaç talebi karşısında bulunur da nihayet rey beyan etmeğe lüzum görürse acele etmiş olmaz zannederim. İtiraf ediniz ki Adnan beyi red etmek için gösterdiğiniz sebepler belki başka bir kız için düşünülebilir. Fakat, kabahat kendisinin olmadığı halde kimbilir nasıl sebeplerle koca

bulmaktan ümidini kesen bir kız..

Bihter'in sesine gittikçe asabı bir ihtizaz geliyordu. Boğazın sakın sularını yarararak Karadenize doğru yol alan cesim bir yük vapurunun velvelesi Bihter'in son sözlerini boğmuştu. Firdevs hanım şimdi büsbütün doğrulmuştu. Anne kız, karanlıkta yekdiğerini boğmak isteyen iki düşman gibi, yüz yüze, nefes nefese, gözleriyle birbirini araştırarak duruyorlardı. Firdevs hanım sordu: — Ne vakitten-beri kızlar annelerine karşı izdivaç hakkında serbest serbest lâkırdı söylemeğe başladılar?

Bihter, beş dakika evvel pamuk pençeleri altında tırnaklarını saklayan bir kedi sokulganlığıyla gelen bu kız, artık silâhlarım çıkarmıştı; derhal cevap verdi:

— Anneler anlaşılamiyacak sebeplerle kızlarının izdivaçlarına mümanaat etmeğe başlıyalıdanberi...

— Bihter!... Annene karşı idare edilecek lisanı tâyin edemiyorsun. Sana daha ziyade terbiye verdim, zannediyordum.

Artık mücadeleyi açık bir harp olmaktan mendecek bir kuvvet kalmamış idi.

Sesleri yükseliyor, nihayet fırtına patlıyordu; sofrada-dakiler, Nihat Beyle Peyker, belki işidebilirlerdi. Bihter daha ziyade yaklaştı ve nefesi annesinin cildine dokunarak cevap verdi:

— Bunu terbiye noksanından ziyade kızlarınıza muhabbet, hürmet ihsas edememiş

olmanıza hamî etmek doğru olur. Teessüf ederim ki, size birinci defa olarak ihtimal bir daha unutulmayacak şeyleri söylemeğe mecbur oluyorum; fakat kabahat sizin... Kızınızı muahezeden 'evvel bir kere, sizi davet ederim, kendinizi düşününüz.

Adnan beyi niçin red ettiğimizi tamamen biliyor musunuz? Yasla-riyle çocukları için, diyeceksiniz. Nihat beyin de yaşı elli miydi? Onun da çocukları mı vardı?

Halbuki bugün bana yapmak istediğiniz şeyi o zaman Peyker'e yapmış idiniz.

Nihayet mağlûp oldunuz, bu defa yine mağlûp olacaksınız, fakat bu mağlûbiyet size daha ac: geliyor, çünkü...

Firdevs hanım hırsından boğularak sordu: — Çünkü?:..

Bihter, şimdi karşısındakinin ıztırabından haz alan, yaraladıktan sonra bıçağını yaranın içinde kanırtarak çeviren bir vahşet insaf sızlığıyla söylüyordu: —

Çünkü? İşitmek istiyorsunuz öyle mi?... Çünkü, ben de bu evde birisini bilirim ki eğer Adnan Bey onu istemiş olsaydı...

Firdevs hanımda artık zaptı mümkün olmıyan bir hiddet feveran etti; elinin tersile, Bihter'in ağzından cümlesinin aşağısını tevkif etmek istiyerek, çarptı.

Bihter, bir çılgın gibi iki ellerinin bir te-kallüsile annesinin iki ellerini tuttu ve dişlerinin arasından

ishli çalan bir se.sle: — Evet, onu istemiş

olsaydı, dedi; koşacaktı, sevincinden çıldırarak koşacaktı...

Firdevs hanım kendisini sandalyesine salıverdi. Beş saniye evvel mariz asabından kalan bir kuvvet bakıyesile isyan ettikten sonra tekrar bir zaaf, onu bir müddettenberi her mubahasede artık mağlûp eden çocukça bir zaaf, cevap vermekten menetti; gözlerine yaşlar hücum etti; ve bütün hayatının cezası bu gece kışının ağzından dökülen bir kadın, orada, karanlık gecenin içine birer hazin katre ile ağlayarak dökülüyor zannolunan semanın sönük, dargır yıldızları altında uzun uzun ağladı.

Bihter, birden, onu ağlıyor görünce, istemeksizin, düşünmeksizin, belki iki buse arasında bitirebilmek ümidile başlanıp da göz yaş-larile bitirilen bir mücadelenin neticesine karşı donmuş, duruyor; karşıda kırmızı fenerin ateşin bir yılan gibi kıvranıp uzanan ziyasına dalarak başını çeviremiyordu.

Meselede galip çıktığından emin idi, bütün annesinin bu göz yaşları onun galibiyetine birer burhan demekti; lâkin şimdi bunlar ona da ağlamak hevesini veriyordu, bir kelime söyliyecek olursa kendini zapt edemeyeceğinden korktu.

Dudaklarını ısırarak, sahili küçük küçük şamarlarla tokatlıyan dalgaların çarpıntısı arasında annesinin iri iri nefeslerini işiterek durdu: kalblerinde valideyi çocuklarına rapt eder. hürmet ve muhabbet ilgisi teessüs edememiş bu iki vücut, iki düşmana benziyen bir anne ile kız, derin, ağır, soğuk, sanki aralarında yatan bir tabutun mateminden gelen bir sükûtle hareketsiz kaldılar.

İkisinin arasında kırılmış bir şey, lâkin yapılmış bir izdivaç vardı.

* * *

Bu gece Bihter odasına bir zafer rüşat ile girdi. Şimdi artık tahakkuk edeceğinden emin olduğu hülyasile yalnız kalmak için acele ediyordu. Üstündeki şeyleri koparıp atmak isteyen ellerinin seri hareketlerle soyundu, omuzlarından kayan gömleği pencereye kadar gitti, pancurları çekti, camı indirdi, kandiil yaktı, mumunu söndürdü, yatağının kenarına oturarak çoraplarını çekip attı; her şeyden uzak, her şeyden ayrı, yalnız hülyasile beraber kalmak için yatağına girdi, elile cebinliği çekti.

Ötede kandilin titrek ziyası odanın mahrem gölgeleriyle boğuşuyor gibiydi; masanın üzerinde şişelerin irileşen, nisbet haricinde şişen gölgeleri odanın döşemesine dökülüyordu. Şimdi Bihter yatağının içinde, hakikatle hülyanın arasına cebinliğinin tül duvarını çekerek yatıyor, odanın sükûnunda bir uyku nefesi uçmağa başlıyordu. Yalnız — ufuklardan bir parça güneş istemek için yuvasının kenarında bekleyen beyaz bir güvercin yavrusu gibi— yataktan, cebinliğin arasından küçük, tombul bir ayak sarkıyor, asabı bir hırçınlıkla sallanarak şuh, çapkın bir davet mânasile güya bu emel yatağına takım takım hülyalar çağırıyor; «Evet! diyordu. Buraya geliniz mutantan yalılar, beyaz kikler, maun sandallar, arabalar, kumaşlar, mücevherler, bütün o güzel şeyler, bütün o müzehhep emeller... Siz, hepiniz, buraya geliniz...»

Bugün Adnan bey açık sarı boyalı yalıdan çıktıktan sonra maun sandalına kalbinde büyük bir hiffetle atlamış idi. Kendisini aylar-danberi içinden çıkılmaz tereddütler arasında yoran bu müracaat işte nihayet yapılmış, onun kalbini ezen sıkleti güya göğsünün üzerinden büyük bir taş gibi nihayet kalkmış

idi; fakat sandalında kendisini yalnız bulduktan sonra bu hiffetin arasında ufak, bir helecan hissetti. Bugün mûtadın hilâfına olarak işte sandalda yâlnızda, Nihal ile Bülent babalarına refakat etmiyorlardı; lâkin onların boş kalan yerinde iki masum, mütehayyir çehrenin gölgesi titriyor; mini mini iki ses, iki muhteriz, mütereddit çocuk sesi:

— Bey baba! diyordu; nereden geliyorsunuz? Ne yaptınız?...

Evet, ne yapmış idi? Şimdi uzaktan, akşamın son ziyaları içinde yeşillikleri gülümseyen karşı tepelere bakarak o da kendi kendisine bu suali irad ediyordu. O

»zaman, bu müracaata karar vermeden evvel aylarca devam eden tereddütler, cenkler bir dakika içinde tekrar uyandı, zihnen bu mücadelenin bir tarihini, bütün o harp tafsilâtının bir fezlekesini çizdi. Kendisini vicdanına karşı muhik göstermek için her vakitten ziyade şu dakikada bir ihtiyaç duydu. O zaman, emeline vusulü temin için tehiye olunan bütün sebeplerin ve burhanların yükselen, kendi sesini örten savlet velvelesini işitti.

Evet, böyle daha ne kadar devam edebilirdi? İşte dört sene-denberi hayatını çocuklarına hasır etmiş, evin içinde bir annenin kaybolduğundan onların mini mini ruhunu mümkün mertebe gafil tutabilmek için çocuklarına valide olmuş idi, fakat şimdi artık bu fedakârlıkta devama mâkul bir sebep görmüyordu. Bülent zaten mektebe gidecekti, Nihal bir kaç sene sonra gelin olacaktı. Çocuklarının rabitaları kendisinden yavaş ""yavaş çözülecek, nihayet bütün çocuklarla babaların arasında açılan uçurumlar onların arasında da — hattâ şimdiki rabitaların samimiyetine nisbetle daha büyük bir boşluk — açılacaktı. O zaman bu boşluğun yanında yalnız, ara sıra yalnızlığına tesliyet bahşetmek için uğraşan çocuklarının birkaç tebessüm sadakasile metruk kalb ısınamıyarak, o yalnızlığın bütün kar parçaları hayatının semereden mahrum kalmış fedakârlıklarını kalın bir kefenle örterek, evet, yapıyınız kalacaktı.

Zaten bütün geçen hayatı bir fedakârlıktan ibaret değil miydi? Tereddütlerine karşı fazla bir galebe silâhı bulmak için izdivacının, bütün .şiiir ve aşk hatıratını inkâr ediyor, bu ikinci sevdanın mutasavver beşiğini süslemek için biçare ölmüş aşkının mezarından çiçeklerini söküyor, koparıyordu.

O, otuz yaşına kadar nisbeten masum bir hayat geçirmiş idi, hayatının en büyük aşk vakası izdivacıydı. Şimdi düşünürken on altı senelik izdivaç devresi hâtıralarında bir zaif papatyanın bile neşvesinden mahrum uzun, çıplak bir çöl parçası şeklinde uzanıyordu. Bu on altı sene yalnız zevcesinin bitmez tükenmez hastalıklarından mürekkep hâtıralar bırakmış idi. O hastalıklarla cenk etmiş, çocuklarının annesini kurtarmak için senelerce uğraşmış idi; nihayet, zaten beklenen netice bütün gayretlerini hiçe indirerek işte çocuklarını öksüz bırakmış idi. O zaman sarfolunan emekler şimdi mükâfat bekliyen seslerle hâtıralarının arasında bağırıyordu. O vakit ifâ edilen bir vazife şimdi bir hak hükmünü almış idi. Lâkin kal. binde ufak bir helecanın iskâtı kabil olamıyor, bu sebepleri Nihal ile Bülendin fikirlerine nasıl kabul ettireceğine karar veremiyordu, istiyordu ki vicdanına karşı kendisini tebri'e eden bu esbap onu çocuklarına da affettirsin...

Birden gözlerini karşı tepelerden ayırdı. Kalendere tekarrüp ediyorlardı; onlara, Bihtere, tesadüf edebileceğini düşündü. Dümene ufak bir darbe ile daha ziyade yanaştı; işte uzaktan beyaz sandalı

fark etmiş idi; dümene yine bir küçük darbe ile ufak bir inhina daha tersim etti, iki sandal

yekdiğerinden ancak birbirine çarpmayacak derecede açık kalmış

idi. Adnan bey kendi kendisine: «Şimdi, on dakika sonra haber alacaklar...» diyordu.

Bihlerin muvafakat cevabı vereceğinden emin idi, bunu genç kızın zaten gözlerinde sarahaten okumuş, gözlerinin bakışında müracaatta teahhüründen şikâyete benzer bir şey bile fark

etmiş idi. Kendi kendisine bir nakarat gibi: «Evet, diyordu; şimdi on dakika sonra...»

Tekrar birden aklına Nihalle Bülend geldi. Eve gidince onun da yapılacak bir işi vardı. Bugün çocukları hazırlamak istiyor, saadetinin tam olmasına mâni olacak olan şu helecanı da hemen iskât için acele ediyordu.

Maun sandal artık yapılacak bir işi kalmamış gibi sür'atle suları yararak ilerlerken bu helecan büyüyordu. Hâlâ bir kolay tarık bulamamış, aklına gelen çarelerin hiç birine karar verememiş idi. Bir aralık Şakire hanımı - zevcesinin gelin halayığı iken Nihalin doğmasını müteakip çırak* edilen ve o zamandanberi evde aile efradından olmak ehemmiyetiyle kalan kadını - düşünüyor; ara sıra:

«Hayır, mürebbiyesini tavsit etmek daha iyi olur...» diyordu. Sandal rıhtıma yanaşıp da kapının önünde muntazır olan küçük habeş Be_şir koşunca Adnan bey hemen sordu: — Çocuklar gelmediler mi?

Gelmediklerini anladıktan sonra bir inşirah duydu; şimdi onları hem görmek istiyor, hem görmek zamanını tehire çalışıyordu. Bugün yalnız kalmak için çocukları mürebbiyelerle beraber Bebek bahçesine göndermiş idi.

Soyunup ev içinde .giydiğı ince şayaktan pantolonunu, beyaz keten gömleğini taktıktan sonra siyah alpaga** ceketini aradı; asabi ellerle aynalı dolabın kapağını*** çekti, odanın köşesinde duran elbise askısına baktı, ceketini bulamıyordu. Eliyle zile bastı, Nesrine çıkıştı: «Her şey karma karışık, hiç bir işime bakılmıyor, işte bir saattir siyah ceketimi arıyorum...» diyordu.

Siyah ceketin bir kolu iskemlenin kenarından sarkıyordu. Adnan bey arkasından çıkardığı elbiseleri onun üzerine atmış İdi. Nesrin ilerliyerek ceket elbiselerin altından çıkardı.

O, «Gördünüz mü? İskemlenin üstünde bırakmışsınız, hiç bir şeyi yerine koymak âdetiniz değil ki...» diyordu. Bir müddettenberi böyle hizmetinin noksan görüldüğünden, hiç bir şeye bakılmadığından, hanımsız evde ne kadar dikkat edilse hizmetçilere meram anlatmak mümkün olmadığından bahsetmeği âdet etmiş

idi. Nesrin çıkarken sordu: — Çocuklar gelmediler mi?

Yatak odasından aşağı indikten sonra bir aralık sofanın peri-eeresinden denize baktı, artık sabırsızlanıyordu. Sonra odasına, i. odası****na girdi; bir şeyle meşgul olmak istiyordu. Onun başlıca merakı tahta üzerine oymacılık idi; bütün boş saatlerini kâğıt bı. çakları, hokkalar, kibrit kutuları, üzerinde kabartma resimlerle kâğıt baskıları oymakla geçirirdi. Birkaç gündenberi ortasında Nihain-yandan çehresile bir küçük tabak çıkarmak için uğraşıyordu. Bunu eline almak, çalışmak istedi, çalışamadı. Tekrar zile bastı.

Nesrin tekrar içeriye girdi: — Nihalle Bülend gelmediler mi?... Nesrin bu defa gülümsiyerek cevap verdi: — Gelmediler efendim, fakat Rimeli nerede ise gelirler. Kız çıktıktan sonra Adnan bey kalbinde vazıh bir korku hissi duydu.

Evet, şimdi gelecekler; o zaman, o zaman ne yapacak?

En ziyade Nihali düşünüyordu. Tereddütlerine galebe çalma;; için icad ettiği sebeplerin arasında hiç bir zaman susturmağa muvaffak olamadığı bir korku, bu vakanın Nihal üzerindeki tesirini düşünmekten mütevellit bir korku vardı. Babasile kendisinin arasında başka bir vücudun, başka bir muhabbetin hail olmasına bu nazik, rakik, suda yetişmiş bir çiçeğe benzeyen kızın lâkayd kalûmıyacağından emin idi. Pek iyi his ediyordu ki henüz pek çocuk iken onu -

annesiz bırakan matem o zaman tamamilen duyulmıyan acılarını sonradan, büyüyüp düşünmeğe başladıkça birer birer duymuş, onlar çehresine gittikçe derinleşen bir yetim mazlûmiyetinin hüznlerini çekmiş idi. Babasına gülümsiyerek bir bakışı vardı ki tu, gözlerinin içinde, tâ o tebessümün altında tamamilen tanıyıp sevmeğe vakit bulunamamış, hattâ siması bile tahattur olunamıyan anne si için bir matem giryesi saklıyor gibiydi. Şimdi bu babayı, bu ikinci anneyi bir parça onun elinden alacaklardı. O biçare yüreği bu ikinci iftiraktan nasıl elim bir ceriha ile yırtılacaktı! Bunu düşündükçe' kalbinde Nihal için ağlayan bir damar sızlardı; fakat bu artık na zarında önüne geçilmek mümkün olmayan, hattâ vukuuna müsaade edilmek lâzım gelen bir zarar hükmünü almış idi.

Adnan bey şimdi odasının kahve renginde uzun perdeler altında yarı bir zulmete boğulan derinliklerine dalarak iş masasının ya. nında meşin yarım koltuğa yaslanmış, ayaklarını uzatmış, düşünürken Nihal ile bütün refakat hayatı parça parça levhalarla koparak gözlerinin önünde yaşıyordu. İlk önce annesini kaybettikten sonra çocuğun huysuzluklarını, o bin türlü olmayacak sebepler icat olunarak saatlerce devam eden ağlayışlarını görüyordu. O vakitler babasından başka onu kimse susturamazdı. Onda bir de asabı maluliyet vardı ki, ıttıratsız fasılalarla mini mini nahif vücudunu saatlerce süren buhranlar içinde ezer, hırpalardı. Küçük yatağının yanında, o matem devresinde, o sinir buhranı saatlerinde, geçirdiği ıztırap gecelerini düşündü. İşte şimdi hatırına geliyor: Bir gece uykusunun

arasında, çocuğun kim bilir nasıl bir rüyadan sonra, korkulu bir sesle onu uyandırmak için «Baba! Baba...» dediğini işitmiş, yatağından kalkmış, yanına giderek sormuştu : «Ne istiyorsun, kızım?» O zaman o, babasını yanında gördükten sonra müsterih olarak, gülümsiyerek, annesinin vefatından sonra birinci defa olmak üzere istintak etmişti : «Yarın gelecek mi?» Böyle, ismini söylemiyerek, kim olduğunu tasrih etmiyerek annesinden bahsederdi. «Hayır, kızım!...» Her vakit yalnız bu cevapla kanaat ederken bu gece uykusunda galiba bir rüya ile başlayan bu bahsi takip etmişti : «Pek mi uzaklara gitti? Oradan gelmek zor mu, bey baba?...» O cevap vermiyerek başını sallamış, bu iki suali tasdik etmişti.

Çocuklara mahsus bir inatla o mutlaka bir cevap istiyordu: «Öyleyse biz oraya gidelim, olmaz mı? Baksanıza p gelmiyor, hiç, hiç, bir gün olsun gelmiyor...»

Sonra babasının sükût ettiğini görerek birden küçük çıplak kollarım yorgandan çıkarmış, onun başını

çekerek, ağzını kulaklarına yapııştırarak, kandilin titrek ve zulmete benzeyen ziyası altında etraftan gizli bir şey söylüyormuşçasına hafif, bir kuş nefesine benzeyen sesile «Yoksa öldü mü?» demişti. Bu hakikat birinci defa olarak ağzından çıkıyordu. Sonra mini mini parmağını uzatarak ve babasının gözlerinden akan birer katre muhteriz yaşı silerek ilâve etmişti:

«Lâkin siz ölmeyiniz, babacığım, siz ölmezsiniz değil mi?»

O, çocuğu teskin etmiş, yatağına zorla yatırarak örtüsünü üstüne çekmiş, fakat yanından ayçılamiyarak saatlerle, sakit, uyumasını beklemişti. Çocuk o gece bütün içini çekerek nefes almıştı.

Geceleri onu bir müddet yanından ayıramaz, beraber yatardı. Şimdi bile Nihalle Bülend aralık kapısı daima açık duran yanında bir odada yatarlardı; daha ötede mürebbiyelerinin — ihtiyar Mile. de Courton'un — odası vardı. Yalnızlık bu baba ile kızı o kadar sıkı rabitalarla bağlamıştı ki, ancak birbirinin havası muhitinde yaşamaktan haz alabiliyorlardı; mürebbiye Nihaiden ziyade Bülend'in bir refikasıydı. Gece Nihal Bülend'in uykusunu bekler, kadınla beraber çıkdıktan sonra babasıyla yalnız kalmakta garip bir lezzet bulur güya hayatının bir türlü dolmayan boşluğu içinde babasıyla böyle baş. başa kalış kalbinin bütün ıssız köşelerini saadetle dolduracak bir samimiyet kesbederdi.

Adnan bey kızile bu refafet hayatının tafsilâtını görürken etrafına, odasına; hâtıralarının, kızile beraber geçen saatlerin sakit şahitlerine bakıyordu. İşte tâ odanın karşı duvarını boydan boya kaphyan yüksek, geniş, oyma cevizden, yekpare camlı kapaklarile kütüphane, bütün vakur, iri kitab*larla memlu; ötede, kapıya karşı, yan tarafta bir vakitler merak edilerek toplanmış güzel yazılardan mürekkep zengin bir levhalar mecmuası ki karma karışık, fakat perişanlığında gözleri okşayan lâtif bir zevk ile tertip edilerek duvarı 30 AŞK-IMEMNU

kaplamış; sonra diğer duvarlarda, son merakının yadigârı: Oyulmuş tahtadan mini mini hücreler, resim çerçeveleri, mendil kutuları), aralarından kordelâlar geçirilerek tutturulmuş yelpazeler, ta ortada büyük bir parça kök üstüne kabartma çıkarılmış bir ihtiyar başı... Bugün, bu şeyler ona tuhaf bir nazarla bakıyorlar gibiydi.

Duvarda oymaları uzun uzun temaşa ediyordu. Bu ufak tefek şeyler bütün Nihalin yanında, işte şurada yeşil kalpaklı lâmbanın altında geçirilen muhabbet ve rikkatle dolu saatlerin mahsulleriydi.

Adnan bey elini uzattı, masanın üstünden daha ikmal edilemi-jen Nihalin çehresini aldı. Bu henüz bitirilmemişti; henüz ne saçlarının simasını ipekten bir çerçeve içine alan dalgaları, ne de nahif çehresinin mariz süzgünlüğü belliydi, fakat o, yüzüne baktıkça kendisine ağlamak arzusunu veren hasta simayı şu müphem çizgileri;! arasından tam bir vuzuh ile görüyordu.

Ah! Nihalin o yaşamaktan şikâyet ediyor zannolunan sarı, sarılığında uçucu bir penbeliğin aldatici neşveleri hemen solacak bir gül rikkatle titreyen hazin çehresi! O hasta iken sizi yalancı han-delerile aldatmaya, etrafındakileri sahte bir saadet içinde iğfal et-miye çalışan, derinliklerinde mariz ruhu ağlarken, gülen gözleri. Bunları bütün mânalariyle görüyordu. O vakit kızının hastalıklarını, sinir buhranlarını, o ta ensesinden başlayarak haftalarca devam eden baş ağrılarını tahattur ediyordu..

Birden, karşısında Nihalin bu hazin simasını ağrıyarak kendisine bakıyor zannetti. Bir dakika içinde hayatında bu günün silinmiş olmasını arzu etti.

Evet, bugün silinmiş olmalıydı, bugün de diğer bütün günler gibi netice vermiyen mücadelelerle geçmeliydi, mağlûp olmamalıydı, fakat şimdi yapılmış olan müracaat geri alınmayacak bir adım gibi görünüyordu; onu tebdile, geçilmiş olan mesafeden ricate imkân bulmak hatırına gelmiyordu. O ağlıyan mariz çehrenin arkasında diğer bir çehre, siyah saçlariyle, uzun kaşlariyle; iri mahmur gözleriyle, şiir ve şebab dolu bir çehre ona çıldırtıcı tebessümlerle gülümsüyordu.

* * *

Nesrin kapıdan görünerek haber verdi: — Geldiler efendim!...

Nesrinin arkasında Nihalin sesi işitildi: — Baba! diyordu, siz hizden evvel mi geldiniz?

Kuşaksız açık mai elbisesinin içinde yaşma nisbetle uzun duran ince vücudile, zarif bir keçi yavrusu* çehresinin rikkatini ihtar eden süzgün simasile, Nihal koşarak içeri girdi, iki ellerile babasının iki ellerini tuttu ve potinlerinin ucuna basıp yükselerek alnını babasının dudaklarına uzattı.

— Siz bizi başınızdan savar, kaçarsınız öyle mi? diyordu. Nereye gittiniz, bakayım... Niçin bize çıkacağınızı söylemek istemediniz?... Şimdi Beşirden haber aldık. Oh! benim mini mini Beşirciğim, bana hepsini haber verir...

Babası gülerek dinliyor; o durmaz dinlenmez çocuklara mahsus bir kıpırdaklıkla*

kâh masanın üstünde bir şeye dokunarak, kâh elleriyle eteklerine vurarak, ağzından çıkan her kelimeye bir hareket terfîk ederek söylüyordu: — Biz de ne iyi eğlendik. Bilseniz, bugün madmazelin bütün tuhaflığı üstünde idi. Bülende kendi çocukluğunda tanıdığı bir dilencinin hikâyesini naklediyordu. Ne tuhaf? Bu bir ihtiyarmış ki bir büyük parça ekmeği...

Nihal naklederken ince, arasından güneş geçebilecek zannolunan nahif ellerini birbirine birleştiriyor, ağzına götürerek güya koca bir parça ekmeği küçük ağzının renksiz dudaklariyle yutuyordu: — İşte böyle! Madmazel yaparken görmelisiniz ki... Bülendi bilirsiniz ya? Çıngırak gibi kahkahasile gülerken bütün bahçe halkı bize bakıyordu. Madmazole söyliyelim de sofrada size de yapsın babacığım...

Şimdi babasının dizlerine dayanarak halının üstüne diz çökmüş, Bebek Bahçesindeki seyranlarını, en küçük tafsilâta kadar, fikri oynak bir kelebek gibi oradan oraya sıçrayarak naklediyordu. Sonra birden lâkırdısının arasında ciddî bir çehre ile sordu: — Siz nereye gittiniz? söyleyiniz bakayım, siz bizden gizli nereye gittiniz? Düşünmeksizin: — Hiç! dedi; sonra bu cevap, bu yalan ağzından çıkar çıkmaz zaptedilemiyen bir hicap ile kızardı, tashihe lüzum gördü:

— Kalendere!...

O, birden, sinirleri mariz çocuklara mahsus garip bir hads ile bu yalanı keşfetti: — Değil babacığım, işte, işte, kızarıyorsunuz, demek bizden saklamak istiyorsunuz.

Ayağa kalktı, sahte bir küskünlük vaziyetile, başını eğerek, dudaklarını kabartarak, gözlerinin eğri bir" nigâhile babasına bakıyordu. Şimdi, hemen şu dakikada, hiçbir şey hazırlamaksızın, hiçbir ihtiyata teşebbüs etmeksizin bu masum çocuğun karşısında, semavî bir mahlûk huzurunda tenzihi

vicdan**

edercesine, hepsini söylemek, göğsünün üzerinde bir taş ağırlığıyla duran hakikati bu zaif kızcağzın önüne atmak için mübrem bir ihtiyaç duydu. Elini uzatarak Nihalin bileğinden tuttu; bu ince, içinden bir kadın vücudu çıkabileceğine ihtimal verilmeyen nazik bir dala benzer nahif çocuğu ker dişine çekti; parmaklarını küçük başının üstünde ipekten bir bulutu andıran saçlarına soktu. Bir saniye evvel neşeli öterken, birden asabının hassasiyetiyle, âşiyasının sükûnundan bir kış nefesinin

geçeceğini duyan kuş gibi şimdi çehresinde bir endişe mânasile bekliyordu. O

vakit kendisini zaptedemedi, sordu:

— Nihal! Beni seviyorsun, değil mi? Çok pek çok seviyorsun değil mi?...

Çocuklara mahsus bir hilekârlıkla bu sorunun kühünü anlamadan evvel cevap vermek istemedi. Babası devam etti: — Nihal, senin için bir şey düşünüyorum...

Bu yalanı söylerken kalbini bir pençe sıkıyordu: — Fakat bana vâd et, bakayım, yemin et ki itiraz etmeyeceksin, kabul edeceksin, beni sevdiğin için, evet, beni sevdiğin için...

İkmal edemiyordu, kendi sesinde öyle bir şey fark etmişti ki soğuk bir râşe ile vücudunu titretiyordu. Cinayetini itirafa kuvvet bulamayan bir müttehün cebanetile bu çocuğun karşısında susdu Nihal yavaşça elini çekmişti, babasından bir hatve uzaklaştı; sukut, sapsarı, dudaklarında bir sorunun ihtiraz nefesi titreyerek babasına bakdı. Bu soru irad etmedi. Niçin? Bilinemez. Hiç bir şey fark etmiyerek, babasının sözlerinde hiç bir fikir keşf etmeğe çahşmıyarak birden his etmişti ki şu dakikada dünyada her şeyden ziyade sevdiği bu adam, bu baba, birinci defa olarak, her vaktine benzer 'bir hiç için ufak bir yalanla değil, hayatını hemen orada kırıverecek müthiş bir yalanla kendisini aldatmak istiyor.

Şimdi oda karanlıktı, yekdiğerini bir gölge arasından görüyorlardı, beynlerinde bir gecenin sınırları üşüten soğuk rüzgârı uçuyor gibiydi. Baba kız, bir kelime söylemiyerek, sınırlıca bir ihtiraz hissiyle hareket etmiyerek, bakıyorlardı.

Başlandıktan sonra mutlak devam etmesi lâzım gelen bu muhavere birden bir sekte ile kopmuş, kesilmiş oldu; fakat bu sükûttan çıkmalıydı. Adnan bey şimdi kendisini muaheze ediyordu; evet, hemen bugün, henüz bir şey yapılmadan, henüz bir cevap bile alınmadan, niçin söylemeğe lüzum görmüştü?

Birden sofada Bülend'in bir çingırağa benzeyen kahkahalarile koştüğünü işittiler, arkasından birisi kovalıyordu. Bülend kaçıyor, kâh kahkahalarile mini mini ayaklarının gürültüleri bu sakit faciyanın kenarına kadar gelip yuvarlanıyor, kâh sofanın uzak köşelerinde kayboluyordu. Adnan bey bir şey söylemiş olmak için: —

Yine Bülend'i Behlûl kovalıyor, galiba... dedi. Nihal: — Zannederim, dedi: söyleyeyim de bıraksın. Çocuk yorgun, bugün bütün gün yürüdük...

Nihal, şüphesiz, kaçmak için bir sebep arıyordu. Fakat bu muhavere orada bırakılamazdı, şimdi o noktada tevakkufu daha fena bularak Adnan bey mutlak söylemek ve Nihale söyliyemezse başka birisine söylemek için o anda karar verdi:

— Nihal! dedi, mürebbi-yene söyler misin? Kendisini görmek istiyorum.

AŞK-IMEMNU 3J

Nihal, karanlıkda beyaz bir gölge gibi hafifçe silinerek çıktı. Sofada gürültü devam ediyor; Bülend kendisini sanki tutamıyarak kovalıyan Behlûlden kaçmak için, artık yorulmuş nefesi kahkahalarına kifayet edemiyerek, koltukların arkasına, köşelere sokuluyor muakkibin hamlesine muntazır, heyecanla bekliyor; hamle vuku bulunca bir ıçıklıkla tekrar sofada cevelân başlıyordu.

Nihal çıkar çıkmaz ciddî bir sesle Bülende bağırdı: — Bülend!... yeter artık, yine terliyeceksin, seni böyle azdıranlarda kabahat!...

Bu, Behlûle karşı sarıh bir itirazdı. Nihal Behlûlün yüzüne bakmıyordu. Onlar —

bu iki kardeş çocukları , evin içinde iki düşman idiler. Yine üç gündenberi Nihal olmayacak bir sebepten, mürebbiye-nin şapkasına dair Behlûlün bir itirazından doğan müthiş bir kavgadan sonra onunla lâkırdı etmiyordu.

Behlûl onu görünce durdu, dişlerinin arasından çıkardığı diliyle ince sarı bıyıklarını ıslatarak müstehzi gözlerle yandan bakıyordu. Nihal Bülendi elinden yakalıyarak yukarıya götürürken Behlûl burnunun ucunu kaşıyarak arkasından bağırdı: — Mile de Cour-ton'a arzı hulûs ederim. Heceleri çekerek ilâve etti: —

Ve o güzel şapkasının lâtif çiçeklerine...

Nihal mukabele etmedi, her zaman bu kadar bir istihza saatlerle kavga için kifayet ederken bu defa şüphesiz derunî bir mukabeleye terceman olan lâtif bir dudak burmasıyle* kanaat etti. Hâlâ salıvermemek için bileğinden tuttuğu Bülendle koşarak çıkıyordu. Bülend artık zaptolunamıyan tutuşmuş taze kaniyle, şimdi ablasının elinde, sıcıyor, basamaklardan hopluyordu. Yukarıya sofaya çıkınca bileğini kurtardı ve birden serbest kalmış bir tay sevinciyle koşmaya başladı. Nesrin avizenin iki mumunu yakıyordu, yetişebilmek için bir iskemlenin üstüne çıkmıştı, «Aman paşam, bana çarparsan düşerim...» diyordu. Bülend ona cevap vermiyordu. Arkalarından, takip ederek yukarıya çıkan Beşiri görmüş, ona koşarak ancak beline yetişen mini mini kollariyle, kızlığa yakışan zarafeti henüz on dört senelik tazeliğiyle daha ziyade teeyyüt eden bu zarif, ince habeşinin** vücuduna sarılmıştı. Ona yalvararak Peykerin hoşuna giden yumuk yumuk gözleriyle Beşirin insana öpmek hevesini veren süzgün rakik çehresinden bir muvafakat cevabı bekliyerek: «Haydi! diyordu, yine arabaya binelim, hani, biliyorsun a, geçen gün nasıl koşmuştuk! Haydi, Beşirciğim, haydi!...» Ona tırmanarak, artık biraz muvafakata razı görünen bu çehreyi buselerle örtmek için yükselmiye çalışarak yalvarıyordu. Beşir, şimdi gözleri Nesrinin yaktığı avizenin fanuslarına merkûz zihninin dağınıklığı içinde yukarıya ne yapmak için çıktığını ariyan Nihale bakıyor, ondan bir emir, bir küçük işaret bekliyordu.

Onun böyle, nefes almak için muvafakatini bekliyen bir tesli- 'miyet nazariyle, itaat etmekten, emir almaktan, hayatına tasarruf edilmekten bahtiyar olan gözlerle Nihale bakışları vardı ki bu biçare mahlûkun ruhunu genç kızın ayaklarının altına sererdi.

Birden Nihal tahattur etti, kendi kendisine: «Madmazel!...» dedi. Nesrin şimdi elinde şema ile yukarı katın işini bitirmiş aşağıya inmek için gecikiyor, artık serbest kalan iskemleyi Beşirin önüne getiren Bülende: «Aman, paşam, o iskemle bana lâzım, daha aşağıki sofanın avizesini yakacağım.» diyerek, fakat asıl araba oyununu seyretmek için sırtıyordu. Nihal geçti, sofanın bir kapısından yatak odalarına giden bir dehlize* girilirdi. Üçüncü odanın kapısını vurdu.

Mürebbiye her seyrandan avdette çocukların elbiselerini değiştirdikten sonra odasına kapanır, soyunmak, yıkanmak, tekrar giyinmek için saatlerle orada kalırdı. Bu esnada ihtiyar kızın mahrem hücresi çocuklara, herkese karşı mesdud idi.

Nihal bağırdı: «Madmazel! Babamın yanına gider misiniz? Sizi görmek istiyor...»

Sonra, cevabı işitmeden kaçtı, tekrar sofaya çıktı. Sofada şimdi araba cevelânı başlamıştı. Seyirciler bile çoğalmıştı: Nesrin hâlâ elinde şemasile iskemlenin serbest kalmasına muntazırdı; Şakire hanımın kızı Cemile — henüz on yaşında bir çocuk — oyuna iştirak etmek için yukarı çıkan Şayeste — Şakire hanımın izdivacından sonra baş kalfa** olan — ara sıra: «Kız, ne duruyorsun?» sualini fırlatarak Bülendin seyranına bakıyordu.

Nihal oturdu. Evvelâ biraz tereddüt ederek oyuna ufak bir fasıla veren Beşir, onun itiraz etmediğini görerek tekrar üzerinde Bü-lendle iskemleyi çekmiye başlamıştı.

Ara sıra Mile de Courton çocukları Beyoğluna indirir; onları, öteden beriden bin türlü şeyler almak heveslerine serbest bir cevelân vermek için, mağazadan mağazaya dolaştırırdı. Bu seferler esnasında Bülendi en ziyade çıldırtan araba seyranıydı. Yaz kış mahkûm oldukları yalı hayatından böyle nadir vesilelerle kurtularak arabada gezmek onun için bir bayramdı.

Şimdi Beşirle beraber Beyoğlunda böyle bir araba seyrarı yapıyorlar, koltukların önünde tevakkuf ederek mağazalara uğruyorlar, ufak tefek alıyorlardı: — Arabacı!

diyordu; şimdi Bon marche'ye!... Ah! geldik mi? Evet, geldik! İşte camlığın**

içinde bir kılıç... Baksanıza, bu kılıç kaç lira. Beş lira mı?... Hayır, pahalı!

Onbeş kuruş... Amma iyi sarınız. Hazır mı?... Ne kadar da uzun! Arabaya sığmıyacak...

Kim bilir bu, hayalhanesinde o kadar büyüyen kılıç, ne kadar uzun bir şey oluyordu ki, Bülend güya elinde tuttuğu paketi koyacak bir yer bulamıyordu. Sonra nihayet arabanın bir köşesine sıkış-tu*arak bir itminan nefesile, arabacıya o tekrar emir veriyordu:

— Şimdi şekerlemeciye, Lebon***a!... Biliyorsun a, arabacı, şekerlemeci Lebona!...

Araba hareket ediyordu. Cemile nihayet dayanamamış, iskemleyi arkadan itmek suretiyle oyuna karıştıyordu. Nesrin «ilâhi! Paşam, beni işimden alıkoydun!»

diyerek iskemlesinden vazgeçmiş, aşağıya inmişti. Şayeste öteden, bağırıyordu, —

Beşir, çek koşma!... Çocuğu düşüreceksin.

Nihal, hareketsiz, sakit, asabına çöken bir gevşeklikle Bülend'in gevezeliklerini dinliyerek, dalgın gözlerle duruyordu. Bülend şimdi şekerlemeciye diyordu ki: —

Hayır, yayır! Anlamadınız. O değil, öteki sepet, görmüyor musunuz? İşte üstünde torbası, kordelâlarının arasında bir kuşu var... Onu ağabeyime götüreceğim.

Bildiniz ya? Behlûl bey... Haniya bana her vakit çukulata getirir... içine fondan koydunuz mu? On tane de kayısı koyunuz... tamam!... Aman bozulmasın...

O vakit büyük bir ihtiyatla güya şekerlemecinin elinden sepeti alıyor. «Burada dursun, dizlerimin üstünde!...» diyor. Sonra arabacıya tekrar emir veriyordu: —

Köprü***! Köprüye! Artık alınacak bir şey kalmadı... Çabuk ol, vapura yetişemeyeceğiz, koş koş... Geç kalırsak bey babama ne deriz?...

Öteden Şayeste Beşire yine bağırıyordu: — Şimdi konsola çarpacaksın. Sen de!...

Çocuğun dediğine bakıyorsun.

Bülend artık Mile de Courton'un taklidini yapıyor, iki elleriyle başını tutarak ihtiyar kızın Fransızcasıyla: — Oh! Aman yarabbü... Zannolunacak ki bir kasırga içinde yuvarlanıyoruz... diyordu.

Sonra birden Türkçeye, fakat Mile de Courton'un Türkçesine çevirerek arabacıya bağırıyordu: — Ağabacı, duğ! duğ!

Bülend ihtiyar mürebbiyenin tavrını, edasını, telâşını o kadar güzel taklit ediyordu ki, Nihal'in ince dudaklarında bir tebessüm belirliyordu; birden yanı başında Mile de Courton'un sesini işitti:

— Nihal! Kapıma siz vurdunuz, değil mi?

Sıçırarak, derin bir hülyasından birdenbire uyandırılmış gibi ayağa kalkarak, bir saniye cevap veremedi, sonra tahattur ederek ve birden kalbinde meçhul bir musibetin önsezen korkusu uyanarak haber verdi: — Beybabamın yanına inmenizi söylemiştim, sizi görmek istiyor... Bir şey daha ilâve etmek istiyormuşçasına duruyordu, sonra o ilâve olunacak şeyi bulamıyarak ve gözlerini Mile de Courton'un yüzünden ayırarak oturdu.

İhtiyar kız aşağıya inerken o, gene Bülendi seyretti. Bülend arabacıya Köprü için emir verdiğini unutmuştu. Şimdi Taksim caddesinden* iniyorlardı. «Hah! burada duralım, diyordu; biraz bahçemde gezeriz.»

Nihal, gözleri Bülend'in arabasına dikilmiş, fakat artık kardeşinin ne dediğini işitmiyordu; küçücük dimağında siyah bir bulut parçalanmış, orasını gecelere boğmuş gibiydi.

Bu akşam sofrada Behlûl'den başka hep sükût ettiler. Bülend yorgun, vaktinden evvel uykusu gelmiş, somurtuyordu. Behlûl tuhaf bir hikâye anlatıyordu galiba...

Söylerken gülüyor, hattâ kahkahaları ötede Nihal'in arkasında duran Beşir'e.

bile sirayet ediyordu.

Nihal onun yüzüne bakmıyordu. Bir aralık gözlerini bir kuvvet cezbetti; Behlûl'ü dinliyor görünmek için gülümsiyen babasının garip, güya ifadesinden merhametler saçılan bir nazarla kendisine baktığını gördü. Bu nazar onu sıktı, gözlerini çevirdi, fakat hep bu gözlerin bakışındaki ağırlığı hissediyordu.

«Kızım! Bu akşam yine etlerini yemiyorsun?»

Bu her sofrada tekerrür eden bir nakarattı. O, zorla et yedi. Adnan bey için bu bir daimî dertti. Boğularak cevap verdi: «Yiyorum, babacığım!...» Ağzında lokma büyüyor, mümkün değil yutmak için kuvvet bulamıyordu. Gözlerini kaldırdı, karşısındaki Mile de Courton'a baktı. İhtiyar kız dalgın ve güya bir facianın matemini tutuyor, zanrolunacak kadar gamla dolu bir nazarla ona bakıyordu.

Birden, tâyin edilemez bir rikkat, babasile bu ihtiyar kızın iki taraftan merhamet nazarı, o kendisine ağlıyor gibi bakan nazarları arasında bulunmaktan mütevellit derin bir mazlûmiyet yesi duydu. Bu iki nazar ona babasıyla mürebbiyesinin mülakatı neticesi göründü, daha mahiyetini keşfedemediği musibetin orada beliğ bir senedini okumuş oldu, lokmasını hâlâ yutamıyordu, birden boğazına bir şey tıkandı, ve, oraya, sofranın üzerine kapanarak, zaptolunmaya vakit bulunamadan coşan gözyaşlarıyla şedit hıçkırıklarla ağladı...

Ertesi gün, sabahleyin, babasının iş odasına girdi: «Baba!...» dedi. «bugün benim resmime çalışacak mısınız?...» sonra, oraya girmek için bir vesile olan bu sualin cevabını beklemeden koştu, kollarıyla babasının boynuna sarıldı, başını omuzuna koydu: «Baba!... dedi; beni yine seveceksiniz, şimdi nasıl seviyorsunuz öyle seveceksiniz, değil mi?»

Babası, dudaklarına sürülen bu yumuşak saçları öperek mırıldandı: — Elbette!...

Nihal, bir saniye, güya söyleyeceği şeye kuvvet bulmaya çalışarak durdu; sonra başını babasının omuzundan, güya ziyamdan kor-İcup ta kaçırmamak istediği bu istinat noktasından kaldırmıyarak: «Öyle ise, zarar yok, gelsin!...» dedi.

Mile de Courton'un, Behlûl'ün o kadar istihzalarına hedef olan serpuşları ne derece müzeyyen, mutantan ise sergüzeşti bilâkis o derece sâde, muhtasardı.

Servetinin son kırıntılarını Parisin Long-champs koşuları*nda kaybettikten sonra ancak bir kuş kafasını dolduracak kadar beynini kurşunla yakan bir babanın kızıydı, o vakit evlenmek için pek geç kalan Mile de Courton ya ailesinin bütün asalet tarihini lekeliyecek bir hayat ile Paris kaldırımalarına düşmek, yahut ömrünün sonuna kadar fakir fakat asilzade bir kız sıfa-tiyle vilâyetlerden**

birinde, hısımlarının yargında sığınacak yer bulmak çârelerinden birini ihtiyara mecburdu. İkincisini tercih etti. Hattâ burada tamamiyle sığınmış bir mahlûk menziletinde kalmamak, sofrada yediği ekmeği kazanmış olmak için evi-n çocuklarının talim ve terbiyesini üzerine almıştı. Bu hayatının o veçhesini tebdil etmiş oldu. Bir gün ufak bir iğbirar, o iğbirarın arasına giren küçük bir fırsat sebep olarak bu fakir asilzade kız, tâ Fransa'nın bir köşesinden Beyoğlu'nun güzide bir rum ailesine mürebbiliğe geldi. Burada uzun bir zaman İstanbulun Beyoğlu'ndan Şişli*ye, Köprü'-den Büyükdere'ye kadar sokaklarından, denizlerinden başka bir yerini bilmiyerek senelerce kaldı; Adnan beyin yalısı mürebbiyelik hayatının ikinci ve galiba sonuncu sahnesiydi.

Nihal henüz dört yaşında idi: Adnan bey bir mürebbiyeye lüzum gördü. Çocuklarına mürebbiye arayanlara ilk kabul ettirilmek istenilen mahlûklardan, o henüz Fransa'dan geldiklerini iddia eden, ancak bir nihayet iki yerden ziyade bulunmuş

olduklarını itiraf etmeyen, rahibelerin yetimhanelerinde yahut terzi çıraklığında nakıs öğrenilmiş fransızcalarmı sahte bir telâffuzun süslerine boğmağa çalışan kızlardan takım takım gelmişlerdi. Adnan beyin müşkülpesendliğine galebe çalabilecek bir tanesine tesadüf olunamadı. Bazan ikinci günü bir bahane ile izin verilmeğe lüzum görülenlerden nihayet iki ay oturmalarına tahammül edilebilenlerine kadar bunların her çeşidinden iki sene bir geçit resmi yapıldı. Bugün Alman olduğunu iddia ederken ertesi gün Sofya yahudilerinden olduğu anlaşılan, geldiği zaman bir İtalyan kocadan dul kalmış görünerek bir hafta sonra hiç tehhül etmediğini ağzından kaçırarak kadar yalancılıkta hafızası sağlam olmıyan bu mürebbiyelerden o kadar korkmuştu ki, Adnan bey kızı için başka çâreler düşünmeğe başlamıştı.

Bir tesadüf — İstanbulda mürebbiyeler için ancak tesadüfe itimat olunabilir — Adnan beye o bulunamıyan şeyi buldururdu: Mile de Courton.

Mile de Courton'un İstanbul'da bir merakı vardı: Bir Türk evine girmek, bu Türk memleketinde bir Türk hayatıyla yaşamak... Adnan beyin yansına giderken asıl hülya yuvasına giriyormuşçasına kalbi sevincinden helecan içerisinde kalmıştı.

Girdikten sonra bu helecan hayrete münkalib oldu. O, mermer mefruş azîm bir sofa; taştan sütunlar üzerine kondurulmuş bir kubbe cabeca, sedef işlenmiş, şark halılarıyla döşenmiş sedirler; bunların üzerinde ellerile çıplak ayakları kınalı gözleri sürmeli, başları daima yaşmaklı, sabahtan akşama kadar zenciyelerin darbukalarile uyuyan, yahut bir kenarda küçük gümüş mangaldan anber kokuları etrafa dağılırken el-mastraş nargilelerinin yakutlara zümrütlere müstağrak marpuçla-rım ellerinden bırakmıyan çifte çifte kadınlar tahayyül etmiş; bütün garp muharrirlerinin, ressamlarının şarka dair hurafe ve efsanelerinden hâtırasında kalan uzak yadigârlarla bir Türk evinin başka bir şey olabileceğine ihtimal vermemişti. Kendisini yahnin şık, küçük misafir odasında görünce istifsar eden gözlerle delilesine bakmış idi: «Salih! Beni bir Türk evine getirdiğinizden emin misiniz?»

İhtiyar kız hülyasında aldatılmış olduğuna bir türlü kanaat edememişti. İşte senelerce Türk kibar hayatının içinde yaşamış iken hâlâ kalbinde bir şey o mefruz şark hayatının mutlaka mevcut olmasına inanmak ister.

Aradığının hilafını bulanlara mahsus bir şevk inkisarile daha birinci günü avdet etmek emelini duymuştu, avdet edecekti, eğer o gün soluk, süzgün mariz simasile, iki senedir ikide birde tebeddül

eden bu mürebbiye çehrelerinden bezgin, yorgun bir vaziyetle gelen, ona mini mini elinin ince parmaklarını müessir bir teslimiyet mâ-nasile uzatan Nihal için kalbinde derhal bir derin merhametle karışık bir muhabbet hissetmemiş olsaydı...

Onu sevmek için azim bir ihtiyacı vardı: Dünyada annesini tanıyamamış, babasını sevememiş, kimse için gönlünde bir merbutiyet duyamamış olan, sevmekten mahrumiyet içinde çırpınan bu biçare kalbin yaşlanmış bekâreti daima sarf olunacak bir şey arar; etrafında bulunan çocukları, bulunduğu evin hizmetçilerini, kedisini, papağanını dost eder; bunlara yüreğinin o saklanmış

hazinesini dökerdi; fakat bir gün bu söylenen şeylerde, birden açılan bir boşluk keşfederek, kalbinden akan muhabbet selsebilinin nasıl çorak bir kum sahrasına döküldüğünü, acı bir vuzuh ile görerek beş dakika evvel dostları olan çocuklara, hizmetçilere, kedilere, papağana düşman olurdu.

O gün Nihal'in elini elinden bırakmıyarak: «Küçüğüm, bakayım, gözlerinize!...»

demiş ve Nihal uzun, uçları yukarıya kıvrık, ni-gâhına garip bir yorgunluk hâli veren sarı kirpiklerini kaldırarak mai gözlerinde bahar safiyetiyle parlayan, bir tebessümle yüzüne bakınca Mile de Courton delilesine dönerek birden karar vermişti: «Evet, kalıyorum!...»

Ertesi gün bütün ev halkile dost oluyordu. Lisanlarını anlamak-sızın, yalnız ona gülerek «Madmazel...» deyişleri için Şakire hanıma, Şayeste'ye, Nesrin'e kalbinde derhal muhabbet duymuş; o zaman henüz paytak paytak yürüyen Cemileyi yerden kaparak hoplatmış; Beşir'in, ortasında küçük bir çukuru, çehresine daimî bir tebessüm dalgalarını seren çenesini okşayarak: «Oh! Mini mini siyah mücevher!...» demiş idi. Adnan Bey'in terbiyesinden, zerafetinden pek hoşnut idi; hususile, o, sofrada kendisine karşı takayyüd eserleri göstermişti. Behlül için o kadar sarih bir meyelân duymamış olmamakla beraber muayyen bir soğukluk da hissetmemişti. Fakat bütün bu ev halkının üstünde, hattâ Nihal'den ziyade, muhabbeti evin hanımına teveccüh etti.

Nihal'in annesi hasta ve Bülend'e gebe idi. Mile de Courton evin içinde en son onu tanıdı. İki gün sonra onu, Adnan bey refakat ederek, hastanın odasına götürmüştü. Tabipler, hastanın yürümesine, gezmesine mümanaat ediyorlardı; genç kadın odasında geniş bir koltuk içinde penceresine mahkûm idi. Hastayı, beyaz elbisesinin, sarı saçlarının arasında daha solgun görünen ince zayıf çehresile görür görmez ihtiyar kızın kalbinde derhal bir merhamet uyanmıştı. O gün hasta, şüphesiz iki senedir görülen mürebbiye çehrelerinin ihsas edemedikleri itimadı ihtiyar kızın elli senelik bir saffet hayatiyle ferik ve asude duran simasından duyarak hazin bir tebessümle ve kocasının vasıtasile: «Ümid ederim ki, Nihal sizi çok sıkımyaeak, demiş idi, biraz şımarıkça büyüdü, fakat tabiatında bir mazlumluk var ki, şımarıklığının fazlasını affettiriyor. Ben bir hayli zamandanberi onunla meşgul olamıyorum. Hattâ bilmem ne için, belki bensiz kalıverecek korkusile onu mümkün mertebe görmemek, düşünmemek istiyorum. Nihal size yetim kalmış bir çocuk hükmünde bırakılıyor demektir. Siz onun için bir muallimden ziyade bir valide olacaksınız...»

Bu sözler ölmekten ziyade çocuğunu yalnız bırakmaktan korkan bir valide tesirile, titrek bir sesle söylenmişti. Mile de Courton Adnan Bey'in tercümesini dinlerken bu sözlere hastanın ruhunu ter fik etmek istiyerek gözlerini, üzerinde rica eden bir tebessümün mevceleri uçan mariz simadan ayırmıyordu. Son cümle onun kalbinde en hassas, en ziyade titremeğe meyyal bir teli canlandırdı: Valide... Nihal'in validesi olmak fikri hayatının bütün mahrumiyetleri içinde en acısile o kadar

samimî bir irtibatı haiz idi ki... Nese-viyet* emellerinden feragat etmiş bütün biçare kadınların kalbinde her türlü mahrumiyetlerin gözyaşları sükût edebilir; fakat bunlardan biri, analıktan mahrum kalmış olmak acısı, daima zehirden birer katre ile damlayan iltiyam bulmaz bir cerihadır. Zannolunur ki, tabiat kadınların ruhuna boş

kalmağa tahammül edemeyen bir beşik koymuştur. Bu İhtiyar kızın da ruhunda böyle bir boş beşik, o beşiğin yanında hiç olmazsa boşluğunu uyutmak istiyen bir ananın mersiye kabilinden ninnileri vardı. Birden, hastanın o son sö-zile, bu boş beşiği dolmuş zannetti, ve bugünden başlayarak rikkatle karışık bir muhabbet onu hastaya meftun etti.

Mile de Courton'un asaletin vekarına karşı feda olunamıyan bir takım hisleri vardı. Bunlar, Adnan beyin evine intisabı esnasında hükmünü icra ederek birkaç esas şartın takarruruna sebebiyet vermişti: Çocuğun adı hizmetlerine karışmayacaktı, giydirilmesine nezaret edecekti, fakat yıkanmasına müdahale etmiyecekti, kendisinin yalnız nefesine ait bir odası olacaktı, şöyle yapılacaktı, böyle edilecekti... Bu esas şartlar resmî bir muahede kadar ehemmiyetli taadat ve tâyin olunmuştu. Hastayı gördükten sonra o gece Mile de Courton çocuğu yatırmadan evvel ayaklarını yıkamak için Nes-rin'den sıcak su istedi. Nesrin bilhassa ayaklarından pek ziyade gıcıklanan Nihal'i güldürerek yıkarken bir aralık Mile de Courton bütün asalet vekarını unuttu, Nesrin'in yanına oturarak ve ıslanmamak için yenlerini çekerek ellerini leğenin içine soktu; bu mini mini beyaz şeylerden birini alarak, okşayarak, gıcıklıyarak, Nihal'i fıkır fıkır güldürerek, güya Nesrin'e ders verdi. Nihal için bir valide olmak fikri bütün o esas şartları mefsuh bir nüsha hükmüne getirmişti.

Her gün öğleye yakın, derslerini bitirdikten sonra, çocuğu alır, hastanın odasına gider, bir dakika bir yerde duramıyan Nihal ortalığı karıştırırken, o İiactrm karşılarında gülümsiyerek otururdu. Bu iki kadın yalnız gözlerinin sakit ifadesile birbirine kalblerindekile-rini dökerlerdi. Böyle ne kadar belîğ

sükûtlarla biribirinin ruhunu duymuşlar, görüşmeksizin ne demek istediklerini anlayarak dost >i-muşlardı.

Bülend doğduktan sonra hastada o kadar inhitat eseri görünmeğe başlamıştı ki, herkesle beraber Mile de Courton da çocukların annesiz kalmağa mahkûm olduklarını anlamıştı. Hasta iki sene, bir camekân içinde yavaş yavaş kuruyan nazik bir nebat gibi güya katre katre can vererek, sürüklendi; nihayet Nihal bir gün mürebbiyesile Büyükada*ya; Adnan bey'in ihtiyar halasına gönderildi. Çocuk, orada geçirdikleri on beş gün zarfında hiçbir kere ne annesini sormuş, ne evi aramış idi. Yalnız avdet ettikleri gün birden, kendisini istikbal eden yaşlı gözlerin karşısında hakikati anlayarak bağırdı : — «Anne!... Annemi görmek isterim!...» Sonra etrafında cevap vermeyerek yüzlerini çeviren bu perişan ev halkını görünce çocuk kendisini yere atmış., kollarile bacaklarını kıvrıp duran asabi bir ihtilâj içinde, boğazını yırtan, ve, heyhat! cevapsız kalmağa mahkûm olan «Anne!... Anne!...»

feryadlarile ağlamağa başlamıştı.

O zaman ihtiyar kızın gözlerinin önüne olanca muhabbet ve azametile bir mukaddes vazife dikilmiş oldu: Bu validesiz çocuğa validesizliği unutturmak...

Nihal'de bazı şeyler farkedirdi ki, bunlar kalbinde ufak bir korku uyandırırıldı.

Bu çocukta garip, tahlilden firar eden tezatlar vardı. Babasından başlayarak ölüm ev halkına kadar ona gösterilen muhabbette her vesile ile bir merhamet hâkim olur, ve bu acınarak sevilme zaten çocuğun mevrus bir zaaf ile mariz asabında daha ziyade bir hassasiyet uyandırır. Bu, onu bir mazlûmiyet havası içinde sarıyordu ve sanki bu havadan şu narin çiçeği öldürmeyecek fakat daima sarartıp solduracak bir müsemmin nefes intişar ederdi. Onun için Nihal'de herkesin gözlerinden katre katre içilen merhamet mânâsının bir yetim elemi vardı. İhtimal bu, o kadar dikkati celbetmeyecekti, eğer yanında tezatlar teşkil eden şeyler olmasaydı Bu tezatlar mazlûmiyetini, daha ziyade vuzuh ve sarahat veren, bir daire ile kuşatırdı. Öyle şımarıklıkları vardı ki, Nihal'i birden başka bir çocuk olmuş zannettirirdi. Hele babasına karşı ara sıra bir kaç yaş

küçülür, dizlerine tırmanır; sakallarının altından, tâ dudaklarını kolların tırmalamıyacağı yerlerden, öpmek ister; güya sevildiği kadar sevilme ruhunu tatmin etmiyormuşçasma daha ziyade sevilme için muacciz bir çocuk olurdu. Bir yerde beş dakikadan fazla durmak, bir şeyden beş dakikadan ziyade eğlenmek; daimî bir sıkıntıdan, gizli, durmadan ruhunu ezen, derin bir yürek üzüntüsünden firar etmeğe çalışıyor zannolunan Nihal'den beklenemezdi.

Mile de Courton en ziyade bundan bizar idi: Nihal'e yarım saat muntazam imlâ yazdırmağa, piyanosunda temrin yaptırmağa muvaffak olamazdı; dersler daima sektelelere uğrayan kırık kırık parçalardan teşekkül ederdi; fakat bir gün, bilinemez nasıl, Nihal o kazazede derslerden öğrenmiş olarak çıkardı.

Uzun uzun hırçınlıkları vardı ki, eğer bir gözyaşlarının tuğyanı ile, bir asap buhranı ile sükûn bulmayacak olursa günlerle sürerdi. Gözyaşlarından, çırpınmalardan, tepinmelerden sonra fazla uyku uyumuş gibi simasına bir yorgunluk çöker, sanki bir buhran onu hırpaladıktan sonra dinlendirirdi. Muayyen olmayan fasılalarla, olmayacak vesilelerle dökülen bu yaşlar ruhunun rikkati fazlası idi ki, mutlak taşmağa muhtaç idi. Ondan sonra çılgınca bir şetaret devresi başlardı; Bülend'le, Cemile ile, Beşir'le yalının geniş sofalarını, büyük bahçesini bitmez tükenmez cevalânların gürültülerine boğardı.

Mile de Courton korkardı ki, bu tezatların arasında Nihal'in zayıf, rakik, vücudu muhtelif rüzgârların tesadüm noktasına tesadüf etmiş ince, narin bir dal mukavemetsizliğine uğramasın.

Adnan beyle ne kadar uzun istişareler etmişler, bu tezatları mümkün mertebe tahfif ederek çocukta bir mizaç ittıradı vücude getirebilmek için ne çâreler düşünmüşlerdi; fakat buldukları tedbirlere karşı bu asap muamması her defasında isyan ediyordu.

Asıl Bülend'le idaresinde zorluklar görülürdü. Annesinin karnından bir bebek çıkaracakları haberini daima sevinerek, sevincinden ellerini çırparak telâkki ederken o doğduktan sonra birden bu meserrette bir tebeddül vukua gelmiş idi.

Evvelce annesinin yanına ancak günde bir iki defa giderken artık oradan ayrılmamak, başkasının bu yeni bebekle meşgul olmasına meydan bırakmamak, annesinin yatağına tırmanarak muttasıl Bülend'i öpmek için türlü huysuzluklar icad etmiş idi. Bir hafta, çocuk annesinin odasında kaldığı müddetçe Nihal kıskançlığından çıldırılmış zannolundu. Çocuğu hastanın yanından ayırıp ta yahnin bir köşesine, Şakire hanımın yanına almağa mecburiyet görüldükten sonra Nihal Bülend'i unutmuş görüldü. Çocuğu annesine nadir ve gizli getirirlerdi, yalının içinde Bülend arızî görülürdü.

Daha sonra Şakire hanımın yanından alınarak Mile de Cour-ton'a verebilmek için Nihal'in reyine müracaat olundu: «Bülendi sana vereceğiz, onu sen terbiye edeceksin, yanında yatıracaksın, soyup giydireceksin, Bülend artık senin olacak.» denildi. Nihal bu desiseye kapılmış göründü, Bülend'in kendisine verileceğini çılğınca bir sevinçle kabul etti, ve, işte o gündenberi Bülend Nihal'in, yalnız Nihal'indir, başka hiç kimsenin değildir.

Nihal'in kıskançlığında, tâ küçüklüğündenberi, hemen bütün çocukların kıskançlığına karışan hıyanet fikri yoktu, çocuğun ne gizlice parmağını ısırır, ne yavaşça kolunu çimdiklerdi. Onun kıskançlığında başka bir şey vardı: Herkesi Bülend'ten değil, Bülend'i herkesten esirgiyor, ba.şkalarile onun arasına kendi kalbini koyarak ona herkesten ziyade yakın olmak istiyor zannolunurdu.

Evin içinde âdet olmuştu — ilk önce lâtife olarak başlanıp yavaş yavaş bir kaide hükmünü ve kuvvetini alan bir âdet — ne zaman Bülend'e dair bir şey olsa Nihal'e müracaat edilir, Bülend'e tenbilı olunacak şeyler Nihal'e söylettirilir, hattâ Bülend de daima Nihal'le tehdit olunurdu. Annelerini kaybettikten sonra ruhunun gizli bir ihtiyariyle Nihal Bülende daha ziyade tekarrüp etmiş idi.

Bir tabiî his sanki mini mini kızı küçük kardeşine bir valide olmağa, sevk ediyordu; fakat öyle bir valide ki, çocuğunu herkesten kıskansın onu başka birisinin eli sürüldükçe kalbinde bir şey yırtılsın.

Bir gün Adnan bey Bülend'i dizlerinin üstünde hoplatıyordu. Nihal onları germemek için o tarafa bakmıyordu, bir aralık babası Bülend'in gevrek gevrek kahkahalarına dayanamıyarak mini mini tumbul yanaklarını öperken Nihal başını çevirdi, duramıyarak ilerledi, tâ yanlarına gitti, sokuldu, o kadar ki, bu buselerin arasına bir hail çekmek istiyordu, sonra birden babası tevakkuf ederek kendisine bakınca kızardı, fakat itiraf etti: «Oh! Yeter artık, baba... fena oluyorum!» dedi. Nihal'in bütün hassas ruhu bu son sözün içindeydi. Adnan bey o günden sonra Nihal'in yanında Bülend'i sevmekten nefsinı menetti; lâkin Nihal artık bir kaide ittihaz etmiş oldu : Bülend'i sevmek, okşamak, için birisinde, bilinemez nasıl bir' keşif hissiyle, arzu olduğuna vâkıf olur olmaz kendisinden izin almaksızın bu arzuya müsaade olunmasından korkarak : «Bülend'i hiç sevmiyorsunuz!...» cümlesine benzer bir şey söylerdi.

Dünyada bu endişelerden mütecerrit, bu bin türlü kayıtlardan-azade, etrafında cereyan eden bütün bu şeylerden haberi olmayan birisi varsa o da Bülend idi.

Onun yalnız bir şeye merakı vardı: Gülmek... ve dünyada en ziyade onu güldürecek, en neşveli kahkahalarına serbest bir tay ar an verecek Nihal'di; hususiyle iki kardeş yalnız, aralarına bir üçüncü kalb girmeksizin, yapyalnız buldukları zaman. .

Yatak odaları yalının en üst katında, bahçeye nazır olan cenahta idi. Büyük sofadan buraya genişçe bir dehlizden gidilirdi. Birinci odada Adnan bey, üçüncüde Mile de Courton, ikisinin arasın-dakinde onlar yatarlardı. Burada hem yalnız idiler, hem bir taraftan babalarıyla, diğer taraftan ihtiyar kızla beraber diler. Odaların arasında birer aralık kapı* vardı ki geceleri yalnız perdelerin kapan-masıyle sedolunurdu. Daha sonra dehlizin dördüncü ve sonuncu odasında çocuklara bir dersane teşkil olunmuştu. Dershaneye tahsis olunan du oda mürebbiyenin bir derdi daimisi*ydi. Bülend'in derslerinden ziyade kasırgalarına zemin olan bu oda kadar dünyada karışıklığa mahkûm bir yer daha olamayacağına yemin ederdi. Evin içinde bir sigara iskemlesinin yer değiştirmesine kıyametler

koparacak kadar intizam merakında ifrat gösteren Adnan bey çocukların bu odasına girmezdi, oraya ne zaman girse sinirlerinde bir hastalık hissettiğini iddia ederdi.

Yalıda başka hiç bir şeye ilişmemek andına mukabil burada bütün istediklerini yapmak için Bülend'e müsaade verilmiş idi. Bülend de bu müsaadeden yalının hiç bir yerinde bir tahrip eseri bırakmamak mecburiyetinin intikamını alacak derecede istifade edi. yordu.

Mini mini bir yazıhaneleri vardı ki, babasının bir gün bir kaçını aşırıldığı oymacılık aletleriyle kenarlarına kendine mahsus rişeler hak etmiş idi. Mile de Courton'a sırasile gelen Figaro** nüshalarından gemiler, külahlar, sepetler yapılmış, duvarlara, pencerelerin mandallarına, siyah yazı tahtasının kenarına asılmış idi. Ablasının bütün eski kitaplarından, musavver nota kapaklarından resimler oyulmuş, camlara, kapıların arkasına, tâ duvarda Avrupa haritasının denizlerine yapıştırılmış idi; böyle oyulmuş bir şemsiye vardı ki, tâ Bahrimuhit***'in bir tarafına atılmış, bir rüzgâra kapılarak Amerika seyahatine çıkmış idi. Daha sonra bin türlü kırılmış oyuncaklar, koparılmış

kitaplar, o her gün sabah akşam toplanıp da Bülend'in yalnız bir uğrama.sile güya canlanarak haşarı kedi yavruları gibi odanın her tarafına dağılan ufak tefek ayak basacak, oturacak yer bırakmazdı. Şimdi Bülend yeni bir merak çıkarmış idi: Elinde kurşun kalemle duvarlara resimler yapıyordu. Hayalinden bugün bir gemi, yarın bir deve çıkıyor, duvarın bütün etekleri yavaş

yavaş doluyordu. Artık boyu yetişebilecek kadar yer kalmadığı için şimdi iki günden beri hep âdeti böyle idi: Evvelâ müsaade etmemek, kendisine itaat olunduğunu gördükten sonra artık mümaneata lüzum görmemek... Oh! ne güzel olacaktı!... Behlûl ina bir kutu boya getirmiş idi, bunların içinde her renkten vardı, bütün o resimler boyanacaktı... Deveyi kırmızı yapacaktı, «Değil mi, abla, deve kırmızı olur, değil mi?». Nihal henüz yumuşamamıştı. «Deli misin?»

diyordu, fakat devenin rengini haber vermiyordu.

Hemen bütün hayatları odada geçerdi. Sabahleyin uyandıktan sonra yıkanır, giyinirler; Mile de Courton'la beraber aşağıya yemek odasına inerek sütlü kahvelerini içerler, güzel havalarda bir saat kadar bahçede gezerler, Bülend Beşir'le koşar, Nihal büyük kestane ağacının altında Madmazelle beraber oturur, sonra ihtiyar kız hiç bir vakit göğsünden eksik olmayan küçük saatine bakarak haber verir, «vakit geldi!» der, tekrar içeriye girerler ve odalarına çıkarlar.

Artık ders başlardı. Nihal şimdi akşamları babasına tashih ettirilmek üzere küçük ahlâk parçaları tercüme ediyor, kolay manzumeleri nesre tahvil ediyor, carî hayata dair esaslar üzerinde mektuplar yazıyordu. Mile de Courton Nihalle meşgul olurken Bülend her vakit geri kalan fiil defterlerini doldurmak için yazıhanenin tâ öte tarafında kalemmini hokkadan çıkarmazdı. Bazan Mile de Courton'un gözü Bülend'e ilişirdi ve sert bir sesle bağırdı: «Bülend!...» Bülend nihayet emri hazır sigalarına kadar ciddiyetle yazabildiği bir fiilden usanarak oraya, sureti emriye ile sureti inşaiye* arasına, ya sekiz on eğri büğrü çizgiyle bir köşk, yahut ortasında hiç "bir çiçeğe benzemeyen bir şeyle bir saksı kondurmak üzere bulunurdu.

Bülend'in sebebiyet verdiği bu fasılalar Nihal için ganimet sayılacak fırsatlardı; o mutlak sekiz satırlık bir iştigalden sonra bir nefes almak, derste tesadüf olunmuş bir kelimedden inşi'ab ettirilerek

uzun uzun devam eden bir muhavere açmak, yahut Mile de Courton yerinden kalkıp Bülend'in defterinden köşkleri, saksıları kaldırırken o da pencereye koşup bahçeye bakmak için vesile kollardı. Nihayet bu arızalar arasında Nihal'in dersi biter, on dakikalık bir tatilden sonra Bülend'in derslerine başlanırdı.

Mile de Courton Bülend'le meşgul olurken Nihal'in piyanosuna, gergefi**ne, dikişine, işlemelerine çalışması mukarrerdi; fakat onun yarım saat bir şeyle iştigali mümkün olmadığı için canı ne zaman isterse piyanosundan dikiş takımına, dikiş takımından gergefine geçmesine müsaade olunurdu. İhtiyar kız bu kelebek için başka bir çâre bulamamıştı.

Mile de Courton Nihal'in hiç bir şeye dikkat etmiyerek, hiç bir şeyle meşgul olmıyarak her şeyi öğrenmesine artık o kadar alışmış idi ki, şaşmıyordu; fakat piyanoda terakkisine hayretten nefsinin me. nedemezdi. Mutlak parmakların uzun işlemlerle istihsal olunabilecek şeyleri Nihal bir gün, yapıvermiş bulunurdu.

Bütün Gerni***nin temrin silsileleri böyle can sıkacak bir oyun kabilinden geçmiş idi, şimdi elementi*** *nin Mile de Courton'u bile titreten Gradus ad Parnassum'una hazırlanıyordu. İtalyan musikisinin Cimarosa'larm-dan, Donizetti'lerinden, Markadante'lerinden, Rossini*lerinden Adnan Beyin takım takım getirdiği operaları güya evvelden görmüş, işitmiş, hissetmiş denecek bir his ve ihsas kolaylığı ile, Mile de Cour-ton'un inanmak istemeyen mütehayyir gözlerinin önünde, gelişi güzel okuyuverirdi. O vakit ihtiyar kız Adnan beye:

«Bilir misiniz, bu altı senede olmayacaktı, derdi; fakat bunda ne benim, ne kendisinin meziyeti var, bu kızın parmaklarına Rubinstein**in ruhundan bulaşmış

olacak...»

Nihalin parmaklarına o üstadın sanat dehasından bir şey bulaşmış olması fikri öyle âdi bir şey idi ki, Mile de Courton'un nazarında anlaşılmaz bir hakikati izah ederek bu musiki muammasını tefsir etmiş oluyordu, artık başka bir sebep aramaya da lüzum görmezdi.

Nihayet derslere bir mücadele ile hitam verildi. Babasının getirdiği operaların arasında Wagner***den de vardı ki Mile de Courton kat'î bir ehemmiyet ile çalışmasına mâni oluyordu. Nihal de bilâkis bu menedilen şeyi mutlak her gün eline alır, mürebbiyeyi Bülend'in pek ziyade hiddetlendirdiği bir sırayı kollıyarak piyanosunda tecrübe etmek isterdi. O zaman Mile de Courton Bülend'i unuttur, piyanoya koşardı : «Lâkin çocuğum, size bin defa söyledim |ki, bunu çalmak için insanın Alman parmakları olmalı. Parmakla, rınızı kıracaksınız, yalnız o kadar değil, fikrinizi, musiki zevkinizi berbat edeceksiniz. Düşününüz bir kere: Bir fırtına ki bacaları deviriyor, kiremitleri atıyor, ağaçları söküyor, kayaları yuvarlıyor, düşününüz o gürültüyü, bundan bir musiki yapınız, işte mösyö Wagner!...»

Onun Wagner için sükûn bulmaz bir husumeti vardı. Mösyö Wagner derken bütün bu asilzade Fransız kızının damarlarındaki kanlar Alman dahisini tezyif ederek ıslık çalıyor zannolunurdu.

Artık ondan sonra derse devam olunmaz, ihtiyar kız yemek vaktine kadar odasına çekilir ve çocuklar istedikleri yere gitmek için hür bırakılırdı.

Nihal babasının yanına giderdi. Aşağıda, iş odasında Adnan bey ikide birde saate bakarak kızının bu sabah ziyaretlerini sabırsızlıkla beklerdi.

İkisinin arasında böyle sürür ve saadetle geçen saatler ne tatlı saatlerdi! Onun babasına bir iptilâsı, bir meftuniyeti vardı ki, hiç bir zaman tatmin edilmiş

olmazdı. Daima sevilme, her vakitten ziyade, saniyeden saniyeye teşeddüt edecek bir muhabbetle sevilme için ruhunda asla teskin edilmeyen bir ihtiyaç vardı: Babasının yanında pek ziyade şımarır, geveze bir kuş, yaramaz bir kelebek olurdu. Sonsuz bir lâkırdı sermayesi vardı: Derslerinden, gördüklerinden, işittiklerinden bir küçük esas sebep olurdu, babasına birbiri ardınca .sualler irad ederdi. O, yorulmuş, hattâ eğlenerek, ara sıra Nihalin bir şeytanet ve istihza fikrile üzerine bir parça neşve serptiği bu muhaverelerden gülerek, çocuklaşırdı; aralarında bir yaş seviyesi hasıl olurdu.

Yemekten sonra Adnan bey İstanbul'a inerdi. Çocukların o gün Mile de Courton'la uzun bir seyranlırsa yoksa yalının içinde Adnan beyin avdetine kadar süren cevalânları olurdu. Nihal'in hususile vakit geçirmek için hoşuna giden yer Şakire hanımın mutfığıydı.

Harem'de bu mutfak oyuncak kabilinden yaptırılmıştı. Ara sıra Adnan bey senelerdenberi itıradına hâle gelmeyen aşçısının yemeklerinden usanır, Şakire hanımdan bir midye dolması, bir tatar böreği, bir çerkes tavuğu isterdi. Bu, Hacı Necib'ten gizli tutulurdu, haber alacak olursa Hacı Necib günlerce suratı asar, günlerce Adnan beye görünmezdi.

Bir gün midye kabuklarını görmüş, kırk senelik aşçı olduktan sonra Şakire hanım kadar midye dolması dolduramazsa ayıp olacağını söyleyerek gitmeye kalkmıştı.

Şakire hanımla aralarında daimî

bir çekişme vardı: Mutlaka Şakire hanım dönme dolaptan harç** verirken kavga olur, Hacı Necib ikide birde: «Ya kiler dışarıya çıksın, ya mutfığı büsbütün içeriye alın,» derdi.

Bazı defalar bu mücadeleler o kadar şiddet kesbederdi ki, Şakire hanımın kocası vekilharç Süleyman efendi, barış için vesatetini istimaline lüzum görürdü. Bu mücadelelerden evin içinde iki kişi pek memnun idi. Bülend'le Beşir... Hattâ onlar biraz iki tarafı kızıştırmaya yardım ederlerdi.

Şakire hanımdan bir şey istenilse Nihal yalvarırdı: — Kuzum, bacı beni bekle, emi? Beraber yapalım.. O gün Nihal, Cemile, Nesrin, hattâ ara sıra Nesrin'e çıkışmak için gelerek avdette teahhur eden Şayeste, Şakire hanımın etrafında dönerler, küçücük mutfığı bir mahşere çevirirlerdi.

Burası yalının ikinci katında, bahçeye nazır, müşemrnes**, pencerelerini sarmaşıklar kaplamış, beyaz mermer mefruş, daima son derece temiz, bir nezafet havasile insana iştah veren bir yerdi. Bazar Alleman***dan alınmış tencereler, sahanlar, bütün o bir salon eşyası zannolunacak kadar zarif ve narin şeyler, sarmaşıkların, yeşilliklerden süzülerek giren güneş ziyaları altında nezafetlerinin şaşaalarını serperlerdi. Artık burada, ve sevimli mutfığın içinde, kendisine merbutiyetlerini bütün ruhile hissettiği bu mahlûkların arasında latifelerle, sahte kavgalarla, itişip kakışmalarla, kahkahalarla geçen saatleri Nihal bütün kalbini ısıtan bir saadet duyarak geçirirdi.

Akşam babasının avdetine sabırsızlıkla intizar eder, tâ merdivenlerin üstünden bağırdı: — Baba!... Bugün size bir şey pişirdim ki... Şakire hanıma sorunuz da bakınız, onlar hiç karışmadılar.

Güzel havalarda babalarile beraber akşam seyranlarına çıkarlardı. Mile de Courton, bu saatleri yalının bahçesinde Alexandre Dumas*nm hikâyelerine hasrederdi.

Genç kızlara roman okutmamak Mile de Courton için en ziyade tatbiki lâzım bir terbiye kaidesiydi ki, şiddetle Nihal hakkında mer'iyetini muhafaza ederdi; fakat kendisinin hikâyelere, hususile Alexandre Dumas'ya derin bir meftuniyeti vardı. Nihal'in suallerinden azade kalabilmesine müsait fırsatları bütün hikâyelere hasrederdi. Bu itiyadın neticesile onun hayatına, hissiyatına Alexandre Dumas ve ona benzeyenlerden bir şeyler sirayet etmişti. Sanki hikâyeler ihtiyar kızın gözlerine renkleri değiştiren bir gözlük takmıştı, o, ancak kenarından hisse aldığı hayatı hep bu gözlüğün arasından görür, önüne tesadüf eden çehreleri anlamak, hayatın ufak tefek vakalarına bir hüküm vermek için bütün zihninde yaşayan hikâye hâtıralarına müracaat eder, onlarla bir müşabehet nisbeti kurduk-tan sonra bir netice çıkarırdı. Hemen hikâyelerinden birinin bir sahifesile tetabuk edemeyen vakalar ehemmiyet verilmeyecek bir yalan derecesine inerdi.

* * *

Nihal o akşam Adnan beyin kendisini görmek istediğini haber verince, işte altı senedenberi birinci defa olarak böyle talep olunan mülakat için ihtiyar kız derhal bir şübhe duydu. Bunun hikâye hatıralarından hangisinde bir tatbik zemini bulabileceğini hemen düşünmüştü.

Adnan bey hayatının bu şartlar içinde devam edemeyeceğine dair bir dolaşık nutukla ihtiyar kızı kendi efkârı dairesine celb etmeğe çalışırken o hâlâ düşünüyordu, nihayet izdivaç fikri bu nutkun bulutları içinden bir şimşek parıltısıyla nazarında tutuşunca Mile de Courton mebhut, mütehayyir, ağzı yarı açık durdu. Hayır, hikâyelerinden hiç birinde bu vakaya bir tatbik zemini bulamıyordu, inanmadı ve kendisini zabt edemiyerek Adnan beyle bütün resmî tekel-lüflerine rağmen: «Lâtife ediyorsunuz...» dedi.

Bu latifenin müthiş bir hakikat olduğunu anladıktan sonra ihtiyar kız duramadı, ayağa kalktı, «Lâkin Nihal, lâkin Nihal!... Bu onu öldürür, anlıyor musunuz?»

diyordu. Sonra Adnan beyin gözlerini indirerek cevap vermediğini görünce hissetmişti ki, Nihal'ın başı ağrısa, çıldıran bu babada o ihtimalin feryadı bir maakes bulamıyordu. Nihayet Adnan bey cevap verdi: — Hayır, dedi; yanılıyorsunuz. Nihali o kadar yakından tetkik etmemişsiniz, yalnız ittihazına lüzum görülecek bazı tedbirler var. Hattâ size de müracaattan maksat bu...

O zaman o mühim vazife kendisine tevcih olunmuştu. Kabul etmemek için çırpındı, hattâ bu vazifeyi icraya mecbur olmamak için bu evden kaçacağını söyledi; sonra birden Nihal'in asıl bu zamanda kendisine muhtaç olacağını düşündü, bu müthiş

hakikat ila o narin vücudun arasında müsademeyi tahfif edecek bir kalb lâzımdı, ve o kalb ancak kendisinin kalbi olabilirdi.

Adnan beyin odasından çıkarken Mile de Courton, sallanıyordu. Yemek zamanına kadar Nihal'den

kaçtı, sofrada ona bakarken hep ağlamak istiyordu.

O gece Nihal'e mutlak haber vermek için kat'î talimat almış idi. Bülend uyuduktan sonra, yavaş sesle, ikisinin arasında cereyan eden muhavereden sonra Mile de Courton, müsterih oldu. Kendi kendisine: «Galiba babasının hakkı var»

dedi.

Nihale yalnız eve bir kadın geleceğinden, bu kadının herke beraber sofraya oturacağından, onun da bir odası olacağından, bu kadının Nihali pek ziyade seveceğinden bahsetmişti. Nihal, bütün

bu şeyleri pek büyük bir sükûn ile dinlemiş, sanki yeni bir şey işitmiyormuşçasma küçük bir hayret eseri bile göstermemiş idi. Yalnız bir takım teferruatı merak ediyordu. Odası nerede olacaktı? Bu kadın güzel, kendisinden daha mı güzeldi? Bey babası ona ne diyecekti? Hangi odada yatacaktı? Bülend'e karışacak mıydı? Beşir yine Nihal'in olacak değil miydi? Ondan sonra... — Bu suali en nihayet Vad etmiş idi — ondan sonra babası Nihal'i gene eskisi kadar sevecek miydi?

Bu sorunun cevabını aldıktan sonra Nihal, henüz kapanmamış cibinliğinin altında şüphesiz gene bir araba seyranında gülerek uyuyan Bülend'e bakarak uzun uzun düşünmüştü. Nihayet Mile de Courton demiş idi ki: — Şimdi bey baban senden izin bekliyor, eğer .-.en izin verecek olursan gelecek. Yarın sabahleyin bey babana söy-Jersin, değil mi çocuğum?...

Nihal yalnız başını hafifçe sallayarak sakit bir «Evet!» demiş ve o gece yalnız kaldıktan sonra Bülend'in yataklığına eğilerek rü--v aşının saadetiyle gülen bu çehreyi, güya saadet tebessümünü orada tesbit etmek isteyerek, uzun bir buse ile öpmüş; daha sonra, bilinemez nasıl bir hisle, bu geceden başlayarak aralarına bir duvarın, çekilmesi lüzumunu anlamışçasma, babasının odasıyla kendi odalarının arasındaki kapıyı birinci defa olarak kapamıştı.

* * *

— Behlül bey!...

— Nihal hanım!...

— Niçin bana bakmadan cevap veriyorsunuz?

Behlül bir iskemlenin üstüne çıkmış, duvarda bir levhanın köşesine resim sokuşturmakla meşgul idi. Nihal'in son sorusuna yine başını çevirmiyerek cevap verdi:

— Dargın değil miyiz?

Nihal, kin tutmaz çocuklara mahsus bir barışıklık hevesiyle: — A!... dedi, ben tamamiyle unutmuştum, sahil, dün akşam dargındık, değil mi? İstersen çıkayım..

Behlül iskemleden atladı: — Çerçevenin hiç aralığı yok. Biraz daha zorlansa cam kırılacak... — Elinde resmi sallıyarak duvarlara bakıyordu — Şimdi bunu nereye koymalı?... Nihal! Ben sana bir şey söyleyeyim mi? Sen benimle niçin dargın duramıyorsun, bilir misin? çünkü dargın duracak olsan

kavgaya imkân bulamıyacaksın. Yeniden kavga etmek için mutlak barışmak lâzım geliyor...

Nihal gülerek Behlül'ün indiği iskemleyi çekip oturdu: — Bak, bunda da yanıyorsun. Sen bugün İstanbula ineceksin, değil mi? Sana ısmarlanacak bir çok şeyler var. İşte barışmak için âlâ bir sebep...

Behlül birden reddetti: — Mümkün değil, Nihal... Başkasın havale et. Bu ufak tefek beni yoruyor. Hem bugün...

Elini sallıyarak işlerinin çokluğunu anlatmak istiyordu. Sonr aklına bir şey gelerek: — Çantayı göster bakayım, Nihal... Ne kada paran var?

— İşte saygısızca bir sual..

— Canın isterse! Ben şimdi ücret almadan hiç bir iş görmüyo rum. Bana ikraz edecek kadar paran varsa mesele değişir.

Nihal çantasını cebinden çıkardı, açtı ve içindekileri eteğın dökerek: — Oh!

bilsen!... dedi; bana bugün o kadar şeyler lâzım ki... İpek alınacak bir; Bülend makası ikiye ayırarak beline hançe yapmış, makas alınacak, iki; Beşir ne kadar zamandanberi yal varı yor, kıpkırmızı bir fesle mâi bir püskül istiyor, onlar alınacak, üç..

Behlül dönerek uzaklaştı: — Ben vazgeçtim. Bir de Beşirî şeylerini havale ediniz, tamam olsun. Kırmızı fesle mavi püskül n« reden bulmalı? Çarşıya kadar çıkılacak. Hem bana ikraz edecek ka dar paran yok... — Tekrar Nihale döndü: —

Evvelâ buradan çıkıkaı babana gidersin, paralarını gösterirsin, anlıyor musun?..

Nihal yerden paralarını toplayarak çantasına doldurdu, — Va geçtim! dedi. Bugün gidip babasından para istemek fikri Nihali ân bir tesir ile değiştirmiş idi.

Dalgın bir nazarla karşısında bekleyei Behiül'e baktı, sonra dedi ki: — Büyük meseleden elbette haberî vardır. O senden bir şeyi saklamaz ki...

Şimdi birden yekdiğerine karşı yine düşman gibi söylemeyi başlamışlardı. Bu iki kardeş çocuğunun arasında böyle her dakikı çocukluktanberi tutuşmağa müheyya bir cidal şeraresi vardı.

Behlül sordu: — Kim?

Nihal dudaklarını kısarak cevap verdi: — O!

— Baban için o demek terbiyeye pek muvafık bir şey değil Sen gittikçe büyüyeceğine günden güne şımarık bir çocuk oluyor sun, Nihal. Evin içinde bunu sana söyleyecek kimse yok da onu için ben söylüyorum. Mile de Courton şapkasının çiçeklerine, esva binin dantelâlarına bakmaktan vakit bulamıyor ki...

Dün aksan sofrada o ağlamak ne oluyordu, sanki?...

Nihal sapsarı idi. İskemlede, hareketsiz, Behlül'ü dinleyerd duruyordu.

Boğuluyor gibi yutkundu, şüphesiz ağzından çıkmak is-tiyen şeyleri güç zaptetti, dedi ki: — Görüyorsun ki bugün senini* kavga etmeğe hiç arzum yok... — Sonra ellerini iki tarafına salıvererek ilâve etti: — Kuvvetim yok...

Sesinde öyle acı bir makhuriyet mânası vardı ki, Behlül birde» başlayan bu mücadelenin bir çocukluk mücadelesinden başka bir şey olacağını anladı, birbirine bakışarak durdular. Sonra Behlül saki*

bir sesle dedi ki: — Nihal! Ben öyle zannediyorum ki, sen bu meselede fena hareket ediyorsun. Bilsen, onu görsen, birden seveceksin... Bundan sonra senin için artık bir kadın olmak zamanı gelecek. 6 zamanın da bir hususî terbiyesi vardır ki, onu ne Mile de Courton'-rian ne de Şakire hanımdan öğrenebilirsin.

Daha sonra evin intizamı... İtiraf et ki, şimdi bu bir evden başka her şeye benziyor. Buraya öyle bir kadın girecek olursa...

Nihal gittikçe sararıyordu. O bu sabah babasının yanından çıktıktan sonra buraya Behlül'ü kendisine müttefik bulmak ümidile gelmiş, onun hiç olmazsa bu meselede kendisile beraber olacağını zannetmiş idi. Hep öyle hareket etmeden duruyordu.

Behlül devam ediyordu: — Evet öyle bir kadın girecek olursa bütün ev birden değişecek; bugün istedikleri gibi yaşayan bu hizmetçiler bak, onun elinde ne olacak; hattâ Bülend, hattâ sen, anlıyor musun, Nihal?... Senin için öyle şık, zarif, genç, güzel bir anne...

Behlül ikmal edemedi, birden mihaniki bir kuvvetle yerinden fırlayan Nihal ellerini uzattı ve yorgun bir sesle bağırdı:

— Oh! yetişir, yetişir, fena oluyorum, Behlül...

Behlül sustu, birden hatasını anlamıştı, her vakitkine benzer bir lâtife ile muhavereyi kapamak istedi, kuvvet bulamadı. Nihal bir şey söylemeğe çalışarak bakıyordu, sonra vazgeçti ve yavaş yavaş çıktı.

Behlül o gençlerden biri idi ki, onlar yirmi yaşında hayatı ta-mamile öğrenmiş

olurlar, mektepten hayata çıkarken, sahneye ilk defa çıkan mübtedi bir sanatkârın heyecanını bile duymazlar, hayat onlar için mektepte bütün sırlarile öğrenilen bir mudhike* hükmündedir, onu o kadar iyi öğrenmişler, onun esas mahiyetini öyle nafız bir vukufu teshir etmişlerdi ki, sahneye çıkınca ufak bir iptida te-haşisinden azadedirler. Behlül bir senedenberi geniş bir mudhike sahnesi olmaktan başka bir sıfatla telâkki etmediği hayata girmişti: Burada hissettiği yegâne hayret evvelden bilinip öğrenilmemiş, keşfedilip anlaşılmamış

bir şey bulamamaktan ibaret idi.

Babası vilâyetlerden birine memur olup gittikten sonra Behlül Galata Sarayı**nda leylî olarak bırakılmış idi, haftada bir gece Adnan beyin yalısına giderdi; babası o kadar uzakta idi ki, tatil zamanlarını uzun bir seyahat için israf etmektense İstanbul hayatı hakkında mektepte başlanan

taallümü tevsi ve ikmal için istimali tercih etmiş idi.

Hayallere kapılır değildi, hayatı bütün maddiyet ve hasasetile görürdü. Mektepte hendese kitabının üstüne başını koyup da pencereden bir köşesi görünen semaya dalarak fikrinin bir hülya nuh-"besi arkasından tayararı vaki olmuş bir şey değildi. Öğrendiklerini

52 AŞK-IMEMNU

öğrenmek için, bilmemiş olmamak için öğrenirdi, ne istikbaline ait bir emel kâşanesi kurmuş, ne şebabına ait bir şiir demeti bağlamış idi. Hayat onun için uzun bir eğlence idi. En ziyade eğlenebilenlere yaşamak için en ziyade istihkak sahibi olanlar nazarıle bakardı.

Eğlenmek... Bu kelimenin mânası da Behlûl'de tebeddüle uğ-' ramış idi. O

hakikatte hiç bir şeyden eğlenmezdi. Bütün eğlence yerlerine koşardı, bütün

»gülünecek şeyleri arardı, ihtimal herkesten ziyade gülerdi; fakat eğlenir miydi? Eğleniyor görünürdü, onun için eğlenmek, eğleniyor görünmek demektir.

Bütün gülüşlerinin, eğlenişlerinin altında saklı olan bir can sıkıntısı vardı ki, onu daima bir zevkten diğerine sevk ederdi. Geceyi Tepebaşında bir opereti*

dinli-yerek geçirdikten sonra ertesi gün Erenköyü** bağlarında bir siyah çarşafın peşinde dolaşırken görülürdü, bir pazar günü Konkordiya muganniyelerin***den birini araba ile Maslak'a kadar götürür, bir cuma günü Çırçır suyu****da saz dinlerdi. İstanbulun hiç bir eğlence yeri yoktu ki, Behlûl oradan bir zevk hissesi almasın. Ramazanda akşamları Direklerarası*****

seyranına devam eder, kışın Odeon*****ın balolarında ortalığı neşvesinin velvelesine boğardı. Henüz mektepte iken kendisine muhtelif ülfetler peyda etmiş

idi. Mektebin her unsurla karışık hayatı içinde başlayan bu ülfetler mektepten çıktıktan sonra inşiaab etmiş, ona memleketin bütün muhitlerinde selâmlanacak çehreler, sıkılacak eller vücuda getirmiş idi.

O kadar çok adam tanır, muhabbetini o kadar muhtelif çehrelere taksim ederdi ki, bunlardan bir tanesine biraz fazla bir merbu-tiyet hissesi ayırmıya vakit bulamamıştı. Onun için lâzım olan şey Beyoğlundan yalnız geçmemek Lüksemburg*****a giderse kendisini dinleyecek bir muhatap bulmak, Kâğıthaneye gidecek olursa arabada bir kişi kalmamaktı. İnsanlara bu yolda hizmetler, bu tarzda lüzumlar için yaratılmış nazarıle bakardı, hiç bir zaman refakat edebilecek birisine tesadüf edememek vuku bulmamıştı.

Onu herkes sever, herkes arardı. Öyle kahkahaları vardı ki, en derin melallere galebe çalarak yanındakine naşve irae ederdi; öyle nükteler, mazmunlar yağdırır ki, bunlar geçtiği yerlere fikrinin israf olunacak çiçekleri kabilinden serpilir, toplanır; memleket içinde gezerdi. Bir vaka olsa, bir yeni şey işitilse arkasından Behlûl'ün zarif bir sözü, hoş bir latifesi naklolunurdu.

Her vesile ile naklolunacak hikâyeleri vardı; bir kitapta okunmuş bir sahife, bir ceridede tesadüfen görülmüş bir fıkra Behlûl'e bir bakış zemini olurdu. Onu dinlerler ve mutlaka gülerlerdi .Nazarında

bütün kendisini dinliyenler, dinlediklerine gülenler bir alay ahmaklardan başka birşey değildi; asıl eğlenen kendisiydi. Etrafındakilere kendisinin zevki için ancak böyle lüzum görüldükçe istimal olunacak âletler kadar ehemmiyet verirdi.

Başlıca merakı herkes tarafından taklit edilmektir. Bir sınıf gençlerin giyiniş

ibresi hükmünde idi, ufak tefekler hakkında onun reyine bir nefis zevk düsturu hükmünde müracaat olunurdu. Kokular, kravatlar, bastonlar, eldivenler, bütün o lüzumsuz fakat o nisbette mühim şeyler için Behlûl'de taklit olunacak mutlak bir yenilik vardı.

Bu adamın ahlâk hüviyeti nasıldı?

Bu öyle bir sualdi ki, Behlûl şimdiye kadar nefsine karşı bile iradına lüzum görmemiş, vakit bulmamıştı. Bazı şeylere itikadı vardı: Parayı büyük bir kuvvet olmak üzere telâkki ederdi, iyi bir adam olmak için güzel giyinmek başlıca bir şart olduğuna zahipti; insanlara karşı vazifesinin onlarla mümkün merteye beraber eğlenmek, memlekete karşı vazifesinin mümkün merteye mesirelerden istifade etmek, nefsine karşı vazifesinin bir haşarı çocuğu mümkün merteye sıkmamak noktalarından ibaret olacağına tereddüt etmemişti.

Hayatta hiçbir şeye şaşmazdı, yalnız bu ahlâk felsefesine iştirak etmeyenlerin saffetine şaşardı, lehçesi*nde hayret kelimesini yalnız bunun için muhafaza etmişti. Edison**un yeni bir ihtiramı meselâ canbazhanede görüle görüle bıkkılan bir sanat eseri kabilinden ötedenberi muntazar bir şey hükmünde telâkki ederdi.

Hayatta bütün yeni şeyler için onda bir alıştıktık, bir aşinalık vardı; sanki onlar eski imiş de herkes vâkıf olmak için kendisinden sonraya kalmışça-sına garip addolunanlar Behlûl için eski zaman tarihi mârufiyetine inerti.

Refiklerini hayretlere düşüren bir vaka naklolunurken o «Bundan âdi bir şey olamaz» hükmünü vererek başını çevirirdi. Hattâ Adnan bey ona: «Haberin var mı Behlûl? Firdevs hanımın kızım alıyorum, sana bir şık yenge...» dediği zaman Behlûl'de küçük bir hayret eseri bile uyanmamış, «Ben zaten bekliyordum»

demişti.

Nihal çıktıktan sonra Behlûl hatasının fena tesirini nefsine unutturmak istiyerek resmi tekrar eline aldı, etrafına baktı, nihayet bir Japon yelpazesi*nin arasına koymak için karar verdi. Oraya iliştiirirken kendi kendisine «Bu izdivaç fena değil, fakat Nihal için hiç iyi bir şeye benzemiyor.

Zavallı çocuk!...» dedi. İkisi tâ çocukluktan-beri daima birbirine karşı cidalci, hattâ kinci olmakla beraber, türlü küskünlüklere, kavgalara rağmen aralarında, şüphesiz kan bağla-riyle, büsbütün kaybolamıyan bir dostluk vardı.

Onların münasebeti hiç bitmiyen bir cenkti. Behlûl, aralarındaki sekiz senelik yaş farkının verdiği selâhiyetle bir büyük birader sıfatını alır, Nihal'in bütün çocukluklarını muaheze eder, ona verilen

terbiye tarzının aleyhinde bulunur, bu kızın şımarık bir çocuktan başka bir şey olmayacağı söyler,

onu tâzip etmekten garip bir hsz alırdı. Bunlar Nihal'i çıldırttı: Keskin bir kelime ile, anif bir va, ziyetle Behlûl'ün hiç bir itirazını mukabelesiz bırakmazdı; nihayet kavga -başlardı. Bu kavgada Behlûl Nihal'in hırçınlıklarını istihza. lara, mukabele olunamıyacak kahkahalara boğarak galip çıkmıya çalışırdı. Aralarında her vakit halledilecek bir mesele, hatime veri. lecek bir kavga vardı.

Bu münasebet tarzı onları neticesiz kalmış bir müsademede galebe fırsatı bulmak için dakikaların tesadüf lûtfuna muntazır iki muharip sıfatında tutardı.

Birbirlerini ararlar; her kavgadan ;onra birbirine sokulurlar; önceden gülerken, bütün cidal hâtıralarını unutarak başlarlar; sonra, birdenbire, bir kelime, bir nazar, bir hiç sebep olur; Behlûl güya bir çocuğu kızdırarak eğlenen bir adam sıfatından düşmiyerek, Nihal bu sahte taarruz vazından daha ziyade kudurarak kavga ederlerdi.

Hâlâ resme bakıyor; fakat onu görmiyerek, zihninde hep o meseleyi takip ederek duruyordu. Bir aralık amcasının sözü aklına geldi, kendi kendisine: — Evet, dedi; şık bir yenge, şık bir izdivaç, şık bir valide ile şık bir hemşire! Bütün şık!... Biz de Melih bey takımından oluyoruz.» Odasının bütün duvarlarını dolduran resimlere bir fikir anlatmak istiyerek elini savurdu ve içinden gelen bir raks havasıyla tuğyan ederek iki vaîs devresinden sonra kendisini tâ ötedeki koltuğa attı, bağırdı: Hurra!...

Sıcak bir Ağustos günüydü. On beş günden beri Mile de Cour-ton dersleri tatil etmiş idi. Sabahları bahçede uzun mücaleseler yapılıyor, bunlara ara sıra Adnan beyle Behlûl bile iştirak ediyorlardı. Bu sabah kameriyede büyük meşguliyet vardı. Behlûl nihayet Be-şir'in kırmızı fesile mai püskülünü getirmişti; fakat Beşire biraz büyükçe kafasının mûtaddan ziyade uzayan kıvrırcık saçlarıyla, fes küçük geliyordu. Saçlarını makinenin sıfır derecesile kırkmıya karar vermişlerdi. Beşir iki gündenberi makineyi saklıyarak bu vazifeyi başka kimseye bırakmak istemiyen Bülend'den bucak bucak kaçıyordu. Bülend'de o kadar arzu vardı ki, nihayet Nihal tavassuta lüzum görmüştü: — Neden korkuyorsun, Beşir?

Bir tarafını kesmez ki... demiş idi.

Nihal'in bu sözü Beşir'in bütün korkularını birden söndürmüştü; şimdi orada, yere diz çökmüş, başını Bülend'e teslim etmiş idi. Bülend kahkahadan işHyemiyordu ki... Beşir gıcıkılarak kıvrandı, «Aman küçük bey!...»

ricaları5rle ensesini kıstıkça Bülend'in

gülmekten parmakları gevşiyor, diğer eliyle karnına basarak katılıyordu. Ötede dalgın gözlerle, dudaklarında müphem bir tebessümün gölgesi uçarak Mile de Courton Beşir'e bakıyor, kendisine: «Oh! Fransızlar fena bir asır geçiriyor, madmazel! Sizi temin ederim ki, Fransa'yı terketmekle isabet ettiniz.

Damarlarında biraz asalet kanı cevelân edenlerin bu pisliklere kayıtsız kalabilmesine imkân yok.» kabilinden sanki ismet hislerinin isyanına tercüman olan nakaratlar terdif ederek Parisin son ceridelerinden bütün mülevves tafsilâtile hikâye olunan bir rezalet vak'asını nakleden Behlûl'ü galiba idinlememek için Beşire bakıyordu. Behlûl'ün başlıca zevklerinden biri idi: bütün okuduğu açık hikâyeleri, gördüğü çapkın mudhikeleri türlü ahlâk mütalealarıyla terdif ederek ihtiyar asilzade kıza

nakleder, onun azabından, sarı çehresini tabaka tabaka istilâ eden iffet humretinden eğlenirdi. Kameriyenin kenarında, sedirin üstünde Nihal Cemileye yeni öğrenilmiş bir el işi göstermiye çalışıyordu. Nihalin tabiatı idi : Doğrudan doğruya öğrenmeye sabrının kifayet ede-miyeceği şeyleri Cemile'ye öğretmiye çalışarak öğrenmiş olurdu. Bu, gayet ince, muhtelif renkte kordelâların nohut kadar boncuklarla tutturulmasından müteşekkil bir örgü idi ki, Mile de Courton son gelen kadın işi risalelerinden birinde bulmuş idi.

Bu örgüden hir sigara iskemlesi için örtü yapılacaktı; Nihal bir yandan yapmaya çalışıyor, bir yandan Cemile'ye ders veriyordu: — Şimdi, diyordu, sarı ile kırmızıyı ekledik, boncuğu geçirmeli, sonra bunun yanma mai ile yeşil koruz... Sonra karşıdan Mile de Courton'a hitap ediyordu: — Değil mi, madmazel?

Sarı ile kırmızıdan sonra mai ile yeşil?... Oh!... Hiç te iyi olmuyor, ben usanmağa başladım bile; şu sırayı bitirdikten sonra Cemile'ye vereceğim.

Mile de Courton renklerin imtizacına bakmak için, fakat asıl Behlûl'den kaçarak onların yanına gelmiş, Behlûl nihayet Beşirin saçlarını eğri büğrü kestikten sonra şimdi bitirmeye üşenen Bülend'e koşarak elinden makineyi almış idi. Cemile kendisine verilecek olan bu yeni işe heveslenerek tostoparlak çehresini uzatmış, ihtiyar mü-rebbiyenin Nihal'e tariflerini dinliyordu.

Bahçenin üstünde Ağustosun sıcak gecesinden sonra henüz da-ğılmıya vakit bulamıyan bir sis uçuyor; kameriyenin hanımellerin-den, şebboylardan ağır bir koku üstüne çöken bu sis arasında nefes alamayarak güya bunalmış, yüzüyordu. Bu sabah Nihal'e beraber bahçe seyranına çıkan Fındık — sarı kedi — ötede muhteriz pençesini uzatarak ibu kıvrıcık siyah şeylerin mahiyetini anlamak isti-yen temaslarla Beşirin yere dökülmüş saçlarına dokunuyor, kameriyenin çardağında, çiçek kokularından mest olmuş bir arı mütemadi bir vızıltıyla dönüyor, tâ bahçenin bir köşesinde kelebeklerden ko« kan bir çift serçe oradan oraya sığıyordu. 1

Bahçenin üzerinde derin bir saadet sükûnu kanatlarını germi bu hayat köşesini bir arâmiş havası içinde uyutuyor gibiydi.

O gündenberi yalıda büyük vak'a unutulmuş denebilirdi. H(men kimse bundan bahsetmiyordu. Şakire hanım o günden sonr başlayan baş ağrısına bile fasıla gelmiş, alnını sıkan yemeni çıkmış idi. Yalnız bir gün yukarıda yatak odalarında bir tebeddül olaca ğından bahsedilmiş, Nihal'den yatak odalarile dershanelerinin bir leştirilerek dördüncü odanın serbest kalmasına muvafakati istihsi edilmişti.

Nihal yalnız başını eğerek rıza göstermişti; sonra bu d unutuldu, ne o ve ne etrafındakiler buna dair artık bir şey söyleme mislerdi. Nihal tatlı bir rüya içinde gibiydi. Artık hiç bir şey olma yacak vehmile hiç bir şey düşünmüyordu.

Babasına her vakitte ziyade sokuluyor, onu her vakitten ziyade kendisine hasretmek istiyordu.

Nihayet bir gün yalının içinde büyük bir telâş olmuş, rıhtım bir mavna yanaşmış

idi. Gürültüler vardı, mavnadan bir şeyler çıkıyordu. Nihal pencereden koşmuş, bakmış: Bir yatak odası takımı!..

Bu, isfendan ağacından* güzel bir takımdı. Nihal birden anla di. Odalarda yapılacak tebeddülün sebebi asıl bu yatak takımımı karşısında vuzuh kesbetti.

Daha ziyade görmek istemiyerek "bahçeyi kaçtı.

İki gündenberi takım yukarda sofada duruyordu. Adnan bej Nihal'in bir şey sormasına muntazırdı, ilci gündenberi Nihal sofray dolduran bu kalabalığın önünden sanki görmiyerek geçiyordu.

Bugün Mile de Courton: — Hayır, hayır, mai ile yeşil hiç imti zaç etmiyor, başka bir şey bulmalı... derken Nihal birdenbire sor du:

— Matmazel! Ne için odaları boşaltmadılar?

İhtiyar kız başını kaldırarak baktı. Bu sual o kadar beklenmiyordu ki, hemen cevap vermedi.

— Bugün boşaltsak nasıl olur?

Mile de Courton biraz tereddütle cevap verdi:

— Evet, fakat sonra işçiler gelecek, perde değışecek, oda... İkmal etmedi: «Oda boyanacak...» diyecekti.

— ... Bir çok iş var, bu gürültünün arasında kalacağımıza... Bu sene de Ada**ya hiç gitmemiştik, değil mi Nihal? Halana gitsek, bir iki hafta misafir kalsak...

Mile de Courton bu fikri icad etmişti, ikide birde onu öne sürüyor, Nihal'i annesinin vefatından kaçırıldığı gibi bu yeni annenin gelmesinden de kaçırılmak istiyordu. Nihal hep dudaklarını burarak

muhalafet gösterirdi, buradan uzaklaşacak olursa bir şey olacağından korkuyordu.

Bir gün, tereddüt etmeden muvafakat cevabı verdi: __Bülendle Beşir de beraber değil mi? Öyle ise, bugün, hemen şimdi gideriz. Yalnız ders odasını boşaltırken bekleriz, ondan sonra... Ondan sonra ne yaparlarsa yapsınlar...

Odaların boşalacağına, Adaya gidileceğine vâkıf olur olmaz son ameliyatta muvaffakiyetini görerek berberliğe hevesi tazelenmeğe başlayan Bülend birden Beşiri unuttu. Elinde Beşirin kırmızı yeni fesini mâi püskülünden tutup savurarak bağıırıyordu: Göç var! Göç var!... Adaya gidiyoruz, merkeplere bineceğiz!... Sonra ablasına ko-r.uyor, ona sarılarak yalvarıyordu: — Merkeplere bineceğiz değil mi, abla? Ben artık düşmem. O vakit küçüktüm, şimdi büyüdüm...

Bacaklarının üstünde dimdik durarak büyük görünmeğe çalışıyordu. Hep beraber koştular, Bülend neşesinin kasırgasile onların hepsini yalıya sürüklemişti.

Adnan Beye haber verdiler : «Oda boşalıyor, çocuklar Adaya, büyük halalarına gidiyorlar» denildi. Mile de Courton btmı söylerken Adnan beyle gözleri, başka bir lisanla fikirlerini takrir ediyor gibiydi. Adnan bey yavaşça, sakit, yüzüne bakan Nihali çekti; galiba onu, teşekkür etmek için, öpecekti. Öpmedi, Nihaide öyle bir şey vardı ki, şu dakikada, odanın boşalacağı, Adaya gidilerek

burasının serbest bırakılacağı için öpülmekten firar ediyordu.

Bülend bu göç etmek fikrinden çıldırıyordu: Şayeste, Nesrin, Beşir, evvelâ soğuk ve mahkûm bir itaat ile başlayan bu hizmetçiler, çocuğun şatareti sirayetinden kurtulamıyorlardı. Piyanoyu dışarıda sofaya sürüklerlerken Bülend muşamba perdenin gaytanını piyanonun halkasına takarak, akıntıda yedek çekenlere mahsus bir vaziyetle asılıyor, olanca sesile «Varda, kimse olmasın, matmazelin eski potinlerini çekiniz, hepimizi çiğneriz...» diye bağıyor, kahkahadan sinirleri gevşeyerek artık çekemiyen Nesrin: «Aman, paşam, güldürme de işimizi bitirelim»

diyor, fırsattan istifade ederek soluyan Şayeste, Nesrine çıkışarak: «Çılgın kız! Gülecek ne var? Gülünecek zamanı buldun ya...» itabile bir mâna kasd ediyordu.

Bülend ter içinde idi. 'Şayeste bir iskemleyi, Nesrin yazıhanenin gözlerini yüklenerek yürürlerken, o Beşirin sürükliye sürükliye götürdüğü perdenin bir ucundan yapışarak «yol verin, hamallar geçecek, bir tarafınıza çarpmasın»

nidalarile koşuyordu.

Bülend'in bu ıgürültüleri arasında Nihal birden sıkıldı, Mile de Courton'a —

Gidelim... gidelim artık buradan!... dedi.

Buradan, bu evden kendisine hiyanet eden birisinden firar edercesine uzaklaşmak istiyordu.

On beş gündenberi Adada idiler. Burada her şey unutulmuş gibiydi; fakat Mile de Courton Nihaide gizli bir hissin yavaş yavaş tır--naklarile içini kazıdığını, çocuğun bahsetmek istemeksizin bir .şeye muntazır olduğunu her vakitten ziyade.

artan duramamazlığından anlıyordu. Bugün yine Bülend'in ibramına dayanarmyarak sabahle-yin bir mektep seyranı yapıyorlardı. Adayı büyük bir halka* içinde sıkkan yolu dolaşacaklardı. Merkebe binmekten teneffür eden Mile de Gourton ile Nihal, hala hanımın tek atlı, iki tekerlekli arabasında idiler; Bülendle Beşir onlara yetişebilmek için çığlıklarla merkeplere biraz daha sürat vermeğe çalışı_____yorlardı. Beşirin kırmızı fesile çehresinin üstünde şimdi tozdan beyaz bir bulut vardı. Bülend'in fesinden taşan ince kumral saçları terden alnına, şakaklarına yapışıyordu, tombul yanakları al al oluyordu.

Merkep süvarilerini pek geride bırakmamak için arabayı yavaş yavaş idare ediyorlar, arkalarında Bülendle Beşirin seslerini, merkeplerinin mini mini ayak gürültülerini işitiyorlardı. Arasına Beşir arkada kalıyor, recüliyetini kaybetmiş habe.şlere mahsus ince ve ra-kik sesile: — Beyim, çok koşuyorsun; düşeceksin, beni bekle!... diye bağıyor, o zaman Bülend ablasına sesleniyordu

— Durunuz, bir parça dursanıza, işte benimkini zaptedemiyorum.

Mile de Courton Nihalin elinden terbiyeleri** kaparak, tek tük geçenlere yol bırakmak için kenara çekerek arabayı durduruyordu. Yine böyle durmuşlar, tâ arkada, uzakta küçük bir arızaya uğrayan merkep süvarilerini bekliyorlardı.

Galiba Bülend'in kamçısı düşmüş idi, Beşir inerek onu arıyordu.

Adanın üstünde sıcak bir gün hazırlanıyor; etrafta, ufkun müphem mailiklerinde batı bir ses uçuyordu. Uzakta istanbul, minarele-rile, camilerinin kubbelerile, tepelerinin yeşil ağaç kümelerile köpükten bir deniz içinde titriyor gibiydi.

Sabahtanberi aralarında nadir kelimeler teati olunmuş idi. Niha! başını çevirmiş, Beşirin şimdi boş kalarak yavaş yavaş ilerliyen merkebine bakıyordu.

Birden, onbeş gündenberi birinci defa olarak Mile de Courton'a sordu: — Ne vakit gideceğiz?

— Ne vakit isterseniz, çocuğum!

Nihal ihtiyar kızın yüzüne baktı, ilk önce hayretini zaptedemezi: — Ah!... —

Sonra biraz durarak ilâve etti: — Demek artık bitti Nihal hayatı mahdut bir daire içinde geçen, hayattan ancak basile murebbiyesinin, kitaplarile dadılarının söyledikleri kadar malûmat alan, bilgiç refikalara malik olmıyan alelumum on iki ya, sında çocuklardan fazla bir şey bilmezdi. Hayata dâir bildikleri bütün tesadüfle işidilmiş, sokakda araba ile geçerken görülmüş şeylerden küçük muhakemesinin müşevveş istintaklarına münhasır kalmış idi. Eve bir kadın geleceğine vukuf hasıl eder etmez bunun esas mahiyetini düşünmeksizin sırf hissî, sırf sinirli bir eza duymuş idi; bu meselede muhakemesinin hiç bir tesiri yokdu. Bu his en doğru olarak kıskançlık tabirile kabili icmal idi: O gelecek kadından her şeyi, hele babasını, Bülendi, daha sonra Beşiri, bütün ev halkını, evi, eşyayı, hattâ kendisini kıskanıyordu; bu sevilmiş şeylerin içine girmekle o kadın bunları çalacak, elinden alacak; evet, nasıl, pek iyi tahlil edemiyor, vuzuh ile düşünemiyor, fakat ruhu hissediyordu ki o geldikten sonra kendisi şimdiye kadar sevdiklerini artık sevemiyecekti. Bu söz çıkdıktan sonra yanında fazla lâkırdı etmemek için ev halkı kendisinden kaçıyor; o Şakire hanımın odasına girerken önüne diz çökmüş

bir .şeyler anlatan Şayeste birdenbire susuyor, Nesrin ikide birde göğüs geçirerek of! diyor: bütün bu etrafındakilerden bir gizli manâ intişar ediyordu.

Demek bir şey olacaktı ki, o anlıyami-yordu; hattâ Cemilenin bile yuvarlak çehresinde parlıyan gözleri bu. küçük kızın Nihaiden ziyade malûmatı olduğuna delâlet ediyordu.

Evvelâ galebe çalınamaz bir tecessüs hissiyle Mile de Courton' un ibramına rağmen Adaya gelmemek için inad etmiş idi. Orada hazır bulunmak, müdekkik bir müverrih ihtimamile bütün vak'anın tafsilâtına müteyakkız bir şahid sıfatile kalmak istemiş idi. Kimseden bir şey sormuyordu, o vak'aya dair kelime söylemiyordu; yalnız anlamak, görmek istiyordu. Sonra, odalarının dağılacağına, o güzel isfendan takımın oraya konulacağına vâkıf olunca artık daha ziyade durmağa kuvvet bulamamış, vakanın henüz şu ilk çarpışmasile mağlûp olarak kaçmak istemiş idi.

İşte on beş gündenberi, güya uzakta ölen kıymetdar bir hastanın can çekişmesini duyarak fakat bir kelime söylerse neticeyi tacil etmiş olacağından korkarak, hep onu düşünüyordu. Adaya gelmek için muvafakat ettiğine pişman idi. Daha ziyade, nihayetine kadar durmalıydı. Kalbinde öyle bir korku vardı ki, avdetlerinde yalı, babası, her şey kaybolmuş, bir rüzgâr onları savurmuş olacak

zannettiriyordu. O, orada kalsaydı bu rüzgâr esmiyecek, bu rüzgâr hiç bir ş«y yapamıyacaktı.

Daha sonra babasına açık olmıyan bir kini vardı. Her vakit onlar Adaya geldikçe o da ikide birde gelir, günlerce beraber kalırdı; bu defa hiç, hiç uğramamış, hattâ merak ederek bir adam bile göndermemiş idi. Son günlerde Mile de Courton'a babasından asla ba}J etmedi.

* * *

Adnan bey çocuklarının dönüşünü mümkün mertebe tehir e J mek istiyor, Bihter bilâkis her gün onlardan bahsederek: — ArtıJ getirseniz! Bilmeniz onları görmek için ne büyük hevesim var! dil yordu.

Çocuklarla illi mülakattan Bihter de korkuyordu, onlarla bütün müşterek hayatda münasebet tarzının bu ilk mülakatla hasıl olacaj tesire tebaiyet edeceğini zannediyordu.

Bugün Adnan bey evlenmesinden sonra birinci defa olarak is. tanbula inmek üzere Bihterden, saçlarının üstüne kondurulmuş bı buse ile, ayrılıyordu. Genç kadın yalvaran bir sesle: — Bugün artıfc bir haber gönderirsiniz, değil mi? diyordu.

Birden merdivenin aşağısında bir gürültüyle taze, şakrak bir| kahkaha işittiler.

Adnan bey durarak:: — İşte onlar! Bülendın kah. kahası... Artık sabandan akşama kadar Bülendın bu kahkahasını| hergün dinliyeceksiniz, dedi.

Şimdi Bülend koşarak merdiveni çıkmış, arkasından takip eden. lerdin — Şayeste ile Nesrinden — kurtulmuş idi. Doğru babasına] atıldı, mini mini kollarile sarıldı, dudakları babasının ancak yeleşti ne yetişebiliyordu; bu küçük küçük lâcivert çiçeklerle beneklenmiş beyaz pikeyi onbeş günlük iştıyakının feveranile öpdü, öpdü; sonra birden durarak, karşısında, bir tebessümle bekliyen kadına bakarak gözlerini babasının yüzüne dikti. Ondand bir cevap, bu kadına ne yapmak lâzım geleceğine dair bir emir bekliyordu. Adnan bey sadece: — Annen, Bülend, onu da öpmez misiniz? dedi. O zaman Bülend, belki biraz da çocukların, şık, genç, güzel kadınlara sokulmak için |duydukları arzuya tabaiyetle gülerek ilerledi ve iki ellerini Bihter'in uzanan ellerine teslim ederek, yine bu güzel annenin lâtif bir buse hevesile uzanan dudaklarına dudaklarını uzatarak, öpüştü.

Nihalle Mile de Courton bu sırada sofanın son merdivenini çıkıyorlardı. Adnan bey kendisine kuvvet vermek için ilk önce mü-rebbiyeden başladı: — Bonjour madmazel! Nihayet ihtiyar haladan sı kıldınız, galiba... Nihal, beni öpmüyor musun?

Nihal, hâlâ Bihterin yanında, onun bir sualine gülerek cevap veren Bülend'e bakıyordu, kalbinde bir .şey yırtılarak gözlerini oradan ayırdı, babasına ilerledi; küçük, ince elini uzattı. Adnan bey bu eli tuttu, güya kızından bir af istiyerek onu sıkıyordu, çekdi, çek di, baba kız evvelâ kısa bir buse ile öpüştüler, sonra bilinemez neden, birden doğan bir hisle, Nihal tekrar sivri çehresini babasına uzattı, o her vakit öptüğü yerden, çenesinin altında kılsız yerden, uzun bir buse aradı.

Şimdi Bihter kendisine ilerliyordu. Adnan bey Mile de Courton'u göstererek takdim etti: — Mile de Courton...

İhtiyar kızla genç kadın selâmlaştılar. Bihter ilerlemekte devam etti ve tatlı, birden ilk münasebetlerin serinliğini lâtif bir muhabbet havasile ısındıran tebessümle, bir elini Nihalin omuzuna koydu, diğer elile elini tuttu ve çocuğun nahif vücudunu çekti. Ondan lâtif bir menekşe kokusu intişar ederek Nihali taze bir bahar havasında sarıyordu, çocuğun başı, Bihterin göğsüne dayanmış oldu.

Demek, o kadar korkulan şey onun biçâre ruhunu müdhiş bir âfetin kâbusları içinde ezen şey bu genç, güzel, mütebessim kadın, bu bir demet menekşe kadar havasında taze bir bahar nefesi uçan vücuttan iba-retti, öyle mi?... Bu koku Nihalin ruhunu güya tebahhur etdirerek emiyor gibiydi. Gözlerini kaldırarak, başı hep orada, Bihtere bakdı, o da gülüyordu. Artık Bihterin o tebessümünün altında bütün ruhunun teslimiyeti bir tebessüm gülleri içinde açılıyor gibiydi.

O zaman Bihter, heceleri biraz çekerek terennüm eden sesile dedi ki: — Beni seveceksiniz, değil mi? Zaten beni sevmemek mümkün olmayacak... Ben sizi o kadar seveceğim, seveceğim ki nihayet siz de beni seveceksiniz.

Nihal cevap olarak ince dudaklarını uzatdı, Bihter başını eğdi, yekdiğerine düşman olmak lâzım gelen bu iki vücut bir dakika içinde doğan bir sevgi ile öpüşdüler, dost oldular. Evet birbirinin hemen dostu olmuşlardı. Nihal korkunç bir rüyadan çıkmış gibiydi. Artık elbiselerini değiştirmek ve soyunmak için yukarıya çıkarken Mile de Courton'a sokularak dedi ki:

— Ne güzel, değil mi, madmazel? Ben zannediyordum ki... Bülend'in elinde çam dallarından yapılmış, büyük ihtimamla Adadan buraya kadar getirilmiş bir çelenk vardı; onu kütübhane.nin üstüne asacakdı. Mürebbiye ile ablasının önünden koştu. Dershaneye gidiyor, her şeyden evvel bu mühim işi bitirmek istiyordu. Kapıyı elile itdi, sonra birden uzun bir hayret nidasile bağırdı-. —

Aa!... Odaların değiştiğini hep unutmuşlardı. O zaman zapt oluna-mıyan bir tecessüsle Bülend'in arkasından geldiler. Bülend odanın ortasında, burasının bir vakitler duvarları kurşun kalemile yapılmış gemi resimleri dolu o mümkün değil intizam altına alınamıyan ders odası olabileceğine inanamıyan gözlerle, hiç hareket etmeksizin, elinde duran çam dallarından çelengi bu zarif yatak odasının neresine talik etmek lâzım geleceğini düşünüyormuşçasına, duruyordu..

Nihalle mürebbiye yavaşça girdiler. Mile de Courton: — Oda-miza gidelim, buraya girmemek icap ederdi... diyor, fakat görmei; hevesile o da gecikiyordu. Nihal etrafına baktı: Evvelâ pencere-elejt gördü. Gayet açık, beyaz bir bulut altında saklanmış zannolunacafe kadar donuk mai atlas*dan yer yer boğularak kaldırılmış yarın perdelerin arasından beyaz tüller dökülüyor, Kulanın garb zevkinin tesirile son zamanlarda vücuda getirdiği solgun halılardan** biri.

nin üzerinde küçük küçük kümeler yapıyordu. Tamamile açılmış pancurlardan dalgalanarak giren aydınlık ile bu perdeler mâi bir kayalıktan dökülen, döküldükçe köpüren beyaz bir şelâleye benziyordu. Yine öyle açık mâi ile boyanmış duvarlar, o renkte atlasla gerilerek etrafına ince sarı kornişler çekilmiş tavan, ortasından sar. kan eski mabedlere mahsus fanuslar taklidi renkli muhtelif cam. Jarla yapılmış bir büyük kandil; köşede, tam vaktile Nihalin piya, nosunun yerinde yatak, tavandan büyük bir sarı halkadan dolaşa rak dökülen atlas ve tül karışık bir cibinlik, karşıda, iki pencere, nin arasında, tuvalet takımı; yanda kapısı unutulmuş açık bira kılmış aynalı dolap, uzun bir sedir, yine ağır mâi kalpakla bir uzuü yer lâmbası, ufak bir geridon, mini mini bir şamdanla birkaç

kita'o, tâ, aynalı dolabın karşısında babasının kara kalemle yapılmış tabî cesamette, bir resmi...

İşte Nihalin ilk bakışta gördüğü şeyler. Bülend hepsinden ziya. de cesaretle davranarak ilerlemiş, tuvalet masasının üstüne, o bin türlü ufak tefeklere, biraz eğilerek, güya içinden birisinin başı çı-kıverecekmiş gibi korkarak, aynalı dolaba bakıyor, her gördüğü şeye bir hayret kelimesi terdif ediyordu.

Mile de Courton Nihali çekip götürmek istedi. Nihal birden aklına gelen bir fikirle ilerledi. Dehlizden değil, odanın aralık kapısından geçmek istiyordu; elile aralık kapının tül perdesini iterek yol açdı: — Oh! Madmazel, bakınız!

dedi. Sizin oda buradan kaçmış...

Mile de Courton, biraz tutuk, cevap verdi: — Evet, çocuğum, size haber vermemişler miydi? Ben tâ oraya, birinci odaya, beyin eski odasına gidiyorum.

Fakat bu ziyaretlerle vakit kaybediyoruz. Hâlâ üstünüzü değiştireceksiniz...

Nihal sapsarı idi. Hiç bir cevap vermedi. Bülend ymdî kana-penin üstünde unutulmuş, beyaz kordelâlarla ipek bir kumaşdan hafif bir omuz atkısını alarak sırtını koyuyor, küçücük ooyile kırılarak, yumuk gözlerini süzerek çalkalana çalkalana odanın içinde dolaşıyordu. Mile de Courton nihayet ciddiyete lüzum gördü. Bü-lend'in arkasından atkıyı çekerek: — Küçük yaramaz dedi. Size bin kerre söyleniyor ki başkalarının şeylerine dokunmak ayıptır.

Bülend gülerek cevap verdi: — Evet, hakkınız var, madmazel! Kıraet kitabında bile bu söz var, değil mi?

Nihal ilerlemişti. Kendi odalarına geçilen aralık kapının topuzunu çevirdi, kapı açılmadı. Bir kelime söylemeksizin döndü. Hep beraber, mürebbiye Bülend'in elinden çekerek, dehlize çıktılar. Nihal kendi odalarının kapısını itti, bir adım attı. Bu defa Nihal ufak bir hayret sayhasını zapt edemedi. Bülend, arkasından, kasırgalı telâşile

atıldı.

— Bu ne? dedi. Aman abla! Bu bizim odamız mı? Bu ne güzellik!... Bu ne süs!...

Bu karyolaların cibinlikleri yeni mi yapılmış? Kütüphanenin kırık camı değişmiş, boyanmış... Bakınız, yazıhane de bir şeyler olmuş... Benim oymalarımı bütün çıkarmışlar. Ya perdeler... Oh! Bizim de şimdi ipekli ve tüllü perdelerimiz var.

— Birden Bülend'in gözlerini yeni boyanmış duvarın üstünde iğne ile tutturulmuş

iri yazılarla bir kâğıt cezbetti — A, madmazel, bu ne?...

Nihal, odasının büsbütün değişmiş manzarası karşısında, bir dakika evvel dudaklarında irtisam eden endişe hattını kaybederek, gülümsüyor, demir karyolasının kubbesinden mâi kordelâlarla foo-ğula boğula inen beyaz cibinliğe bakıyordu. Bülend'in gösterdiği levhayı okudu : Duvarlara gemi

resimlerle insan başları yapmak memnudur.

Bülend: — Ağabeyimin işi! diyordu. Demek deve resimleri yapabileceğim, öyle mi abla?

Mile de Courton diyordu ki: — Bundan sonra Bülende kurşun kalemi vermek bitti.

Artık odayı temiz tutmak lâzım geliyor. Bütün lüzumsuz oyuncakları da atarız.

Bülend şimdi evin içinde intizam seven bir küçük efendi olacak. Bu akşam bu güzel oda için beye teşekkür etmek te hatırımızdan çıkmıyacak, değil mi Nihal?

Nihal cevap vermedi.

Mile de Courton diyordu ki: — Lüzumundan fazla inad ediyorsunuz, Nihal. İşte tam bir saat oluyor ki, Cerni'nin hep o temrinine çalışıyorsunuz. Bu merak da yeni başladı. Altı senede bir kerre fasılasız bir saat çalıştığınızı görmemiştim.

Sizi bu kadar yorulmaktan menediyorum, anlıyor musunuz?

Nihal birden yuvarlak iskemlesinin üzerinde döndü:

— Tuhafsınız, madmazel! dedi. Bana her vakit piyanonun çalışmadan öğrenilmiyeceğini söylediniz. Tam ben çalışmağa heves duyarken şimdi de bu kaide çıktı.

Adadan avdet edelidenberi Nihal mutadının hilâfına olarak mürebbiyesine karşı ara sıra böyle asabının serbest bir hamlesile cevap vermeğe başlamışdı. İhtiyar kız bu cevablara yalnız serzeniş, le dolu bir nazarla mukabele ederdi. Bugün dedi ki:

— Nihal, rica ederim, biraz muhakeme edelim. Maksud piyanoya çalışmak değil mi?

Aynı temrini bir saat durmadan çalmak beyhude yorulmaktan başka bir şey değildir...

Nihal atıldı: — İşte yine tenakuz... Bana dâima parmakların başka suretle çeviklik kesb edemeyeceğinden yine siz bahsederdiniz. İhtiyar kız bütün küskün tavrile: — Bana itaat etmemek için bu kadar ısrar edeceğinizi bilseydim ihtara hiç lüzum görmezdim, dedi.

Nihal sustu. Önüne bakıyordu, sonra gözlerinin eğri bir nigâ-hile mürebbiyesine baktı, dedi ki: — Madmazel! Beni artık sevmiyor musunuz?... işte bakınız, cevap vermiyorsunuz... — İskemlesinden kalktı, Mile de Courton'un yanına, kanapenin üzerine oturdu: — Madmazel! Ne vakit derslerinize başlıyoruz? Artık sıcak havalar bitmedi mi? İşsizlikten ne kadar sıkılıyorum, biliyor musunuz? Şimdi istiyorum ki sabahtan akşama kadar odamızda okuyalım, okuyalım. Okumak hiç bitmesin...

Nihaide şimdi evin içinde bir uzak durmak, تنها köşeler aramak, kendisini saatlerce odasından çıkarmıyacak işler bulmak merakı başlamış idi. Bu merak babasının evde bulunduğu zamanlar hükmünü icra ederdi. O gittikten sonra Nihal eski kıpırdak çocuk olur, evin" içinde gezer, hususile Bihter'in yanından ayrılmazdı. Ga-rib bir his hadisesiyle bu izdivacın bütün kını babasına inhisar etmiş, asıl Bihterle onun arasına bir soğukluk koymamış idi. O gün-denberi babasından kaçıyor, güya

biçâre ruhu kendisini aldatan bu kalbin hiyanetinden intikamını ondan uzak kalmakta arıyordu.

Artık sabahlan babasının odasına giderek onu yatağından kaldırmıyordu. Bu sabah mülâtafaları tamamiyle bitmişti. O zamanlar Nihal, henüz Bülend yatağında uyurken, uyanır, çıplak ayaklarına terliklerini takarak yavaşça babasının odasına girer, ekseriyet üzere onu yatağında bulurdu. O, kalkmakta iltizam ederek nazlandık-ça Nihal muziplikler icad ederdi.

Henüz çocukdu: Babasının kasrı basar*ını bir türlü anlamıya-ıak ve gözlük istimalinin lüzum ve mahiyetine bir türlü akıl erdire-miyerek bir,5ün yine o, yatakta gecikirken: «Sabah oldu, bakınız güneşe... Yoksa görmüyor musunuz?»

Gözlüğünüzü getireyim mi?» demiş idi. o gün bunu ciddiyetle söylemişti. Sonra bu hemen her gün tekerrür eden bir lâtife olmuş idi. Nihal ikide birde gözlüğü alır, babasının gözüne tutar: «Bakınız, şimdi güneşi görüyor musunuz?»

AŞK-IMEMNU 65

Adnan bey bu latifeden asla usanmıyan bir kakhaha ile yata-6 dan atlardı. O

zaman Nihal için ufak tefek hizmetler başlardı: Babasının havlusunu tutar, dış

macununun kapağını açar, leylâk şişesinin topuzunu sıkarak Adnan beyin beyazlıkları kumral-lıkları içinde kaybolan saçlarına muattar bir yağmur serperdi. Bütün bu şeyler bitmez tükenmez latifeler, kakhahalar içinde yapılırdı Başlıca oyunlarından biriydi, Nihalin bu sabah hizmetlerine mahsus bir halayık ismi vardı: Pervin!... O zaman Nihal dudaklarını büzer, gülmemeğe çalışır, başını biraz ciddice tutar, küçük bir pervin olur, Pervin sıfatıyla koşar, Pervin sıfatile hizmet eder; sonra, birden, bu kakhahanın tarrakasiyle Pervinin içinden Nihalin neşve saçan siması çıkar, ince kollariyle boynuna sarılır, güya büsbütün Pervin kalıvermekten korkarak bir buse ile kendisini bulmakta acele ederdi. Arada bir Pervin darılır, çehresini çatarak hiddetle çıkışırdı: «Pervin!

Kız ben sana söylemedim mi? Ne için bu sabun kâsesini yıkamadın? Şimdi ben sana ne yapayım? Söyle bakayım: Kulaklarını mı çekeyim? Dudaklarını mı kopar ayım?»

Adnan bey bu hiddet oyununu o kadar güzel yapardı ki, Nihal, meb-hut, adetâ korkarak dinlerken, birden şaşırır, işin oyunluğunu unuttur, muhayyel Pervin için bir merhamet mi duyar, yoksa velev bir oyun sırasında velev bir lâtife içinde kulaklarının çekilip dudaklarının koparılmasına rakik ruhu tahammül mü edemez, ne olur; birden babasına sokularak oyunun ciddiyetini bozmak için kesik kesik gülerdi. Bir gün hem böyle gülmüş hem ağlamış idi.

Şimdi, şimdi bu latifelerin arasında, nasıl olmuş bilinemez, kilitlendikten sonra anahtarı kayb olan bir kapı vardı. Bu kapı... O, aralarında soğuk bir mezar taşı şeklinde dikiliyordu. İhtimal bu izdivacı tamamiyle affedecekti, eğer babasıyla arasına böyle bir duvar çekilmemiş olsaydı.

Onun izdivaç hakkında mübhem fikirleri vardı. Muhakemesinde karı kocanın yekdiğerine «Bey!» «Hanım!» diyen bir kadınla bir erkek olmasından fazla malûmat o kadar müşevveş bulutlar arasında kayb olurdu ki, istidlalleri takibe imkân bulunamazdı. Onun için yalnız bir şeyin ehemmiyeti vardı:

Babasıyla kendisinin arasında bir kapı kapanırken onunla bir yabancı kadının arasında mâî atlaslarla, beyaz tüylerle müzeyyen zarif bir kapının açılmış olması...

O günden sonra bir daha o odalara girmemişti; fakat o gün Bülend'in bulduğu beyaz omuz atkısını unutamıyordu. Kapısının, öte sinden ayak sesleri, ufak gülüşler işitirken gözlerinin önüne hep o «muz atkısı geliyordu. Nedir, Yarabbi!

Bu omuz atkısı ki, çocuğun dimağına böyle musallat olmuş, uykularına karışıyordu?...

Hele ikisini beraber görmeğe tahammül edemiyordu. Onlarla beraber bulunmak mecburiyeti sofrada içtinabı mümkün olmıyan bir eza idi. İlk günleri Nihal mutadını bozmamağa, yine o gevezeliklerle sofrada geçen saatlan doldurmağa azm ettrüş idi; fakat bulduğu lâ. kırdılarda, lâkırdılarının arasına serptiği kahkahalarda, tebessümün, de sanki yanlış bir perdeye basılmış olmaktan mütevellit öyle sahte bir nağme fark etmiş idi ki, bir gün sebepsiz bir huysuzluk çıkar, mış, sofradan kalkmış idi. O 1günden sonra sofrada daimî bir sükût iltizam ediyordu.

Adnan bey uzaktan bu küskünlüklerin alâmetlerini fark ediyor ve Nihalle bir musalehanın tesis zamanına henüz gelmemiş nazariy-1? bakıyordu. Biliyordu ki, Nihal kendisinden uzaklaştıkça Bihter'e te. karrüb edecek. O da asıl bunu istiyordu.

Bihterle Nihal iki dost idiler. Babası gittikten sonra Nihal bir aralık kendisine ait olan halkdan, Bülendle Beşirin ve Cemilenin teş. kil ettikleri o çocuk halkından kaçır; biraz da on iki ile on dört arasında bulunan kız çocuklarına mahsus bir büyüme, büyüklerle beraber olmak hevesiyle, Bihterin yanına gelirdi.

Bihtere henüz verecek bir unvan bulamamıştı. Ona «Anne!» demiyecekti, kendi kendisine buna karar vermişti. Başka bir isim de bulamıyordu. Beraber bulunurken başlıca ona bu isimle hitab edememekten sıkılırdı. Bir gün ona bir şey söyleyecekti. Âdeti idi, mutlaka birisine lâkırdı söylemeğe başlarken bir hitab kelimesiyle başlardı, onu bulamadı, bulamadığı için söyleyeceğini unuttu. Bihter fark etmişti, gülerek dedi ki:

— İşte yine bana verecek bir isim bulamadınız. Durunuz, sizinle bir mukavele yapalım: Bana sadece Bihter deyiniz, olmaz mı' Ben de size kısaca Nihal derim.

Böyle aramızda bütün külfet de kalkardı.

Nihal kıpkırmızı oldu: — Oh! Kabil değil.

Bihter ısrar ediyor, Nihalin ona bir isim bulamamak azabına mutlak hatime vermek istiyordu: — Hayır, hayır, madem ki benim hoşuma gidecek. Söyle bakayım, Bihter!... Bihter!...

Nihal gülerek: — Bihter!... dedi.

O günden sonra daha teklifsiz oldular, artık aralarında sıküacalc hiç bir şey kalmamıştı, bir 'yaşta iki refika sıfatını alıyorlardı. Bu refakate, Bihter ufak ve hissolummaz bir himaye mânasını da ilâve ediliyordu. Bir gün Nihalin bütün elbiselerini, çamaşırlarını, ufak te-feklerini muayeneden geçirdi; hepsini beğeniyor; Nihal birer birer gösterdkçe basile hep «güzel!» diyordu. Muayene bitince dedi ki:

— Nihal! Bilir misin? Artık bunların hepsini atmak zamanı geliyor. Ben isterim ki sen küçük bir çocuk değil, genç bir kız olasın.

ru kısa etekler... bunlar on ikisine kadar pek iyidir. Fakat on ikisinden sonra...

Artık bir genç kız olmak fikri Nihali hazzından şaşırttı. Müreb-biyesinin yüzüne baktı. İhtiyar kız buna muterizdi. Bihtere diyordu ki:

— Lâkin madam, zannederim ki pek erken... Fransada bu kadar çocuklar bahçede çenber çevirir. Nihalin eteklerini uzatmak için hiç olmazsa iki sene daha beklemek lâzım gelir.

Bihter gülererek cevap verdi: — Evet, Fransada, alelûmum Avrupa-da, hattâ Beyoğlundu; fakat bizde Nihal artık sokağa açık bile çi-kamıyacak. Değil mi Nihal? Şık bir çarşaf!...

Nihal çarşaf fikrine çıldırdı. Ellerini çırpıyordu, mürebbiyesine koştı: — Oh!

çarşaf, çarşaf!... Sonra bir sevinç arasında birden ağzından bir şey çıktı; Bihtere: — Babama söylersiniz, değil rni? dedi.

* * *

Bihter evin tertibatını değiştirmek istiyordu. Artık Nihalle hep buna dair görüşüyorlardı. Bütün tasavvurlarına Nihali katıyor, yapılacak şeyler için Nihale: «Değil mi, öyle yaparız, değil mi?» dedi.

Beraber gezeceklerdi. Bihter Nihalin bütün elbiseye müteallik şeylerine nezaret edecekti; bu kış geçtikten sonra, baharda bir gün Kâğıthaneye yaşmakla gideceklerdi. Bihter hemen hayalinde doğuveren bu yaşmağı Nihale anlatıyor; o, bütün kadınlık içinde uyanmağa başlayan hislerinin ilk küşayişiyle dinliyor; ruhunu yutan bu süslü şeyler, şu küçük muntazam dişleriyle, ince kırmızı dudaklariyle ihsanı garip bir hararetle ısıtan güleryüzü ile, müterennim sesile tasvir eden güzel ağızda bir başkalık alıyordu. Sonra genç kadının muhitinde öyle esirî bir bahar nefhası, şuh bir menekşe havası vardı ki Nihalin ince hüviyeti tebahhura hazır bir jale damlası gibi erir, on da imtisas ederdi. O

zaman çocuk ruhlarını birden bir kanat darbe -sile bir meserret ufkuna atan müzeyyen tasavvurlarının arasında öpüşürlerdi.

— Bey babanız geliyor...

Nesrinin sesi bu haberi alınca birden soğuk bir raşe Nihali sarsardı: dudaklarını çeker; kendisini sarhoş eden korkulu havadan, yabancı bir ufka düşmüş bir kuş çekingenliğiyle kaçmak ister, güya bir ^zgârdan kurtulmak için acele ederdi.

* * *

Eylül nihayetlerinde idi. Bir gün sofrada Adnan bey dedi ki:

— Nihal, Madmazelden haber aldım ki derslerinize çoktan baş. İamışsmız. Türkçene ne vakit başlayacağız? Haniya birçok niyetle, rimiz vardı ki unutmuş

görünüyorsun...

Nihalin türkçesine hemen tamamıyla Adnan bey çalışmış idi. Bu sene ona eski yeni, manzum, mensur müntehap parçalar yazdın, lacak, seçme yazılardan bir defter vücuda getirilecek, bunlar okutturulacak, izah olunacak, bir yandan da Nihalin mümkün değil ıslâh olunamayan imlâsına bir çâre bulunacaktı. Adnan bey tâ ötedenberi okuduklarından parçalar çizmiş, Nihalin mutasavver defterine ser.

mayeler teşkil etmiş idi.

Nihal günlerce babasının bu sözünü unutmuş göründü. Adnan bey de nutulmuş

gibiydi; fakat tekrar babasile başbaşa saatlerce o küçük iş odasında kalmak ihtimali öyle bir şeydi ki Nihalin o akşamdan sonra fikrini terk etmedi. Nihal, yine kendi tarafından ilti. zam olunan bu babasından uzaklık içinde, uzun bir kışın siyah günlerini kafesinde güneşler düşünerek geçiren bir kanarya gibiydi.

Bir gece, yemekten sonra Adnan beyle Bihter Nihalin odaya, o ne kadar zamandanberi uzaklaştığını hissettikleri iş odasına girdiğini gördüler. Adnan bey gülererek: — Ders mi? dedi. Nihal: — Evet, eğer isterseniz... cevabını verdi.

Bu gece dersler başladı; fakat baba ile kızın arasında o eski samimiyet, o eski tekellüfsüzlük yoktu; şimdi aralarında bir şey eksilmiş gibiydi; hayır, daha doğrusu fazla idi. Bir üçüncü vardı.

ilk geceleri o eski samimiyet hararetini bulmak için her ikisinin gayretleriyle dersler gidiyordu. Nihal küçük titrek sesiyle bir küçük manzumeyi okumağa çalıştıkça hattâ hep beraber gülüyorlardı O mümkün değil nazmın musiki hareketini anlıyamıyordu. Adnan bey diyordu ki: — Lâkin, Nihal, şaşıyorum, ne için anlamıyorsun? Fransızca nazımları pek güzel okuyorsun, fazla olarak musikişinassın, nazımda vezin kelimelerin yakınlığından hasıl olan musikiden başka bir şey değil.

O zaman efâil ve tefâili* izaha başlar, o anlatırken Bihterle Nihal uzaktan bakışarak gülerlerdi. Nihalin beceriksizlikleri derslerin can sıkıan ciddiyetine böyle ara sıra neşveler serperdi. Sonra, bir gece, Nihal tabiî bir sevk ile mevzun okumağa başlayınca artık gülünecek şey kalmamış oldu. Yavaş yavaş

derslerin üstünde esnemeK hevesi veren bir hava uçmağa başladı. Buna kim sebepti? Şimdi ara sıra Bihtere bakarak bitirmek için acele eden Adnan bey mi, bazan eline vakit geçirmek için alınan kitabı ağzına tutarak esniyen Bihter mi, hattâ bir vakitler ruhunun harîmi olan bu odada şimdi fazlalığını hissederek ikide birde defterini hemen fırlatıp kaçmak arzularını duyan Nihal mi? Dersler artık topallamağa, hasta bir ço-AŞK-I MEMNU

ağrısı sebep oldu: «Bu gece ders kalsın» denildi, ondan sonra dersler unutulmuş

oldu.

Genç kız olmak üzere bulunan çocukların müstesna bir devresi vardır ki o esnada bu nahif, narin mahlûklarda bir kadınlık istihzar hayatının belirsiz açılışları görülür. Bu devre manevî, cismanî tebeddüllerle başlar. Çocukta sebepsiz herkesten bir ürkeklik, bir kaçınmak, bir gürelik fark olunur. Onda artık oyun zamanı geçmiş bir kedi yavrusunun vahşetleri uyanır; size eskisi gibi çocukça neşvesile elini uzatmaz, yanınıza o eski teslimiyet ile sokulmaz; babasına dudaklarını uzatışında bile bir soğuk raşenin seyelânı vardır, lâkırdılarında biraz daha ihtiyatlıdır, gülerken kızarıverir; teneffüs havasının içinde gariplik, yabancılık veren bir yeni nesimin dalgaları vardır; o zaman kaçar, تنها köşeler arar; uzun düşünceleri vardır, kendisinde bir başkalık hisseder; fakat mahiyetini bilmez, yalnız anlar ki artık bir çocuk değildir. Yeni bir hüviyet mayası zabt (îlunamıyan bir inkişaf kuvvetiyle bu çocuk vücudunu parçalayıp taşmak, bir şedid feveran ile harice çıkmak ve artık tahakküm etmek ister. Bu hâdise çocuğun iradesinden, vukufundan, ihtiyarından hariç bir şeydir ki, kendi kendine tabiatın tayin ettiği inkılâp hattını takip eder, çocuk vücudunda garip bir şeyin, mahiyeti anlaşılmasız bir hastalığın yürüdüğünü, ilerlediğini, bütün hüviyetini dolaştığını hisseder; o zaman ona yürüyüşünde, söyleyişinde, gülüşünde, bütün hariçle münasebetlerinde korkaklıklar, beceriksizlikler gelir. Birden tavrında zarafet ve tabiiyyetinden bir şey eksilmiş zan-nolunur. Boyu haddinden fazla uzun, vücudu nisbetten hariç ince gibidir; yürürken uzun bacaklarının üstünde nisbetsiz bir gövde ile yürüyen bir kuş hali vardır, elini uzatışında, başını tutuşunda, o eski hoş ahenk kaybolmuştur. Kendine mahsus vaziyetlerini terk etmiş te henüz yakışacak vaziyetler bulamamış bir vücut hükmündedir. Lâkırdılarının arasında birden kızarışları vardır, sebebi bilinmez, bu kendiliğinden taşan sıkıntılara galebe de çalamaz, o zaman herkesten uzak kalmak ister; büyüklerin arasında durmağa cesaret edemez, çocukların arasında kalmaktan utanır.

Uykularında kâbuslar, hummalar vardır, geceleri birden uyanışın içinde ölümü düşünür, korkar, yorganının altına sokularak titrer.

Bu öyle bir devredir ki çocukların ıttılâında yeni ufuklar açar. °nlara kimseye bir şey söylemeksizin, hiç bir yerde bir emare görmüş olmaksızın, birdenbire, kendi kendine, o zamana kadar tamamiyle anlaşılmasız binlerce şeyler bir ifade vüsati kesb eder, bir, çok hakikatları anlayıvermiş bulunurlar. Bu ıttıla nasıl istidlaller neticesiyle böyle birkaç aylık bir devre içinde husule geliverir? Bunu tarif mümkün değildir. Denilebilir ki bu yeni inkişaf eden hüviyet, genç kız hüviyeti, o eski çocuk hüviyetine yeni yeni ilimler getirmiş her şey için «işte bu şudur» diyen sesiyle o vakte kadar bulutlar altında şöyle bir göz gezdirilen sahifelerin üzerine sihirli bir ziya dökmüştür.

Nihal hayatının bu devresinde idi. Dersler böyle sekteye uğra, yıverince, babasının tekrar başlamak için bir şey söylemediğine kin duymakla beraber, gizli bir memnuniyet hissetti. O artık Bihterle babasının yanında, hususiyle kendisinden başka kimse yok iken, ilk zamanların sıkıntısına benzemiyen bir şey, adetâ bir utanma dıu yuyordu.

Kış yağmurlarıyla, karlarıyla gelmişti. Bihterle Nihal bir açık havaya intizar ediyorlardı. Beyoğluna gidilecek, aylardanberi tasav. vur olunan şeyler, bilhassa Nihalin ilk çarşafı için kumaş alınacaktı. Açık sarı yalıdan artık bir haber vürudu zamanı yaklaşmış idi. Bih-ter Nihale vad etmiş idi ki o haber

gelip de Peykerin mini mini be. beğini görmek için oraya gitmek lâzım gelince Nihal bir çocuk değil, bir genç kız sıfatıyla gidecekti. Kaç gündür Nihal merak ediyor, böy. le her gün yağmur bahanesiyle inilemiyecek olursa çarşafın yetişemiyeceğinden korkuyordu.

Bugün nihayet havada bir müsaade vardı. Artık ineceklerdi. Adnan bey sabahtanberi gülümsiyerek tuhaf bir nazarla: — Aman, Nihal hanımın çarşafı unutulmasın, diyor, Behlül amcasının cümlesine mütalâalar ilâve ediyordu:

— Artık işimiz var. Evin içinde yeni bir hanım peyda olacak: Nihal hanım!...

Muameleleri bütün tebtıl etmeli. Hele ben... Artık kavga edemeyeceğiz, o eski yaramaz çocuğa ikide birde çıkışılama-yacak. Şimdi teveccühü celb olunacak bir hanıma karşı yapılan yal-talıklar lâzım, değil mi Nihal? Ah! af edersiniz, değil mi küçük Hanımefendi?... — Behlül ayağa kalkıyor, Nihalin karşısında tuhaf vaziyetlerle eğilerek sahte bir tekellüf sadasiyle soruyordu: — Küçük hanımefendi, bugün iyi midirler? Küçük hanımefendi parmak-larının ucunu öpmek için bana müsaade verirler mi? Küçük hanımefendi minimini bir tebessümle tuhafliklarımdan mahzuziyetlerini işarete tenezzül buyururlar mı? — Nihal kızarak gülümsüyordu. Behlül ilâve etti: — Küçük hanımefendi yine ara sıra odama gelip bir parça kavga etmek için inayet buyuracaklar mı? Sonra birden Bihtere döndü: — Yenge! çarşafın rengi ne olacak? Bakınız, bana bir fikir geliyor. Bu ilk çarşaf olacak, şu halde göze çarpan naS1 ey bulmalı, bir renk ki geçenlerin zorla nazarını celbetsin. Me-blmşsarı ama sapsarı, çiğ, haniya gözleri ısırın sarı. İstanbula şık kanarya hediye edelim. Madmazel de Courton'un da bu renge bühassa merakı var, değil mi Nihal? Haniya bir yaz sapsarı bir kumaştan gömlek yapmıştı...

Nihal gözlerinde bir cidal şeraresiyle cevap verdi: — Yok bu meselede sizin zevkinize müracaat edelim: kırmızı, kıpkırmızı, gözleri tırmalayan bir kırmızı intihap edelim. Haniya sizin bir vakitler kadar kabarık kırmızı* bir kırvatınız vardı ki, üzerinde yeşil mineli iğnenizle koca bir domatese benzerdi...

— Adnan bey — Kavga başlıyor! dedi.

Behlül tevakkuf etmeden mukabele etti: — O kravat o kadar hoşunuza gittiyse Mile de Courton'a hediye edelim: sarı gömleğinin üstüne takar.

Nihal: — Aman, ne büyük fedakârlık! dedi; yazık olur, o size o kadar yakışıyor, ve size yakışan şeyler o kadar az tesadüf ediyor ki...

Bihter fenalaşmak istidadını kesb eden kavganın arasına girdi: Nihal!

Hazırlanmıyacak olursan vapuru kaçıracağız. Beşir beraber geliyor, değil mi?

Bugün, artık çarşafa girmek fikri zihninde yerleştikten sonra, Nihal yine kısa koyu lâcivert şayaktan elbisesiyle, tâ dizlerinden aşağıya kadar dökülen paltosıyla, kendisini sokakta çıplak zannediyordu. Birinci defa olarak, hemen Bihterin boyuna yaklaşan ince boyu ile, sokakta açık bulunmaktan sıkıldı.

Bihterin yanında yürümesini idare edemiyor, kendisini lüzumundan fazla öne geçmiş buluyor, sonra yanından ayrılmağa çalıştıkça onun mevzun yürüyüşünden kendi yürüyüşüne bir sakatlık, usulden

düşen bir nağmeye mahsus bir vezinsizlik sirayet ediyordu. Ve, vakitsiz genç kız oluver-mekten mütevellit, bu beceriksizlikleri ona vahşi bir güzellik, garip bir hoşluk veriyordu.

Alınacak birçok şeyleri vardı: Nihal eski elbiselerinden hiçbirini alıkoymak istemiyordu, ona her şey yeniden yapılacak, hele geçen senenin birden kısıliveren şeyleri hep Cemileye verilecekti. Nihaide bir kadınlık hevesi uyanıyor, ona o vakte kadar düşünülmemiş şeyler için arzu veriyordu. Utanarak Bihterden kokular istedi, çamaşırları için sevsen tohumundan yastıklara serpmek hevesini sakhyamadı. Dükkândan dükkâna dolaştıkça yeniden arzular peyda oluyor, Beşirin ellerinde küçük paketler taşınamıyacak bir raddeye geliyordu. Nihal için bu güzel şeyler alındıkça Beşirde de bir saadetin hazzı uyanıyor, gözleriyle Nihale fikirler veriyordu. Bir arabj tüllerle, kordelâlarla siyah bir büyük güle benziyen bir şemsiyeyi gösterdi. Yavaşça: —

Şemsiye, dedi, küçük hanım şemsiye almadı, nız!

Sonra çarşaf için kumaşların karşısında düşünülürken o hep, muhteriz .sesile, cesaret edemiyen ellerinin korkak temaslarıyla bu düşüncelere karışıyor, eğilerek, ötede diğer bir peykede başka hanımların karar verdikleri açık lâcivert üzerine ince limon küfü çizgilerle bir kumaş göstererek, yavaşça Nihale: — Bakınız, ne güzel, ondan alsanız a... diyordu. Birden Nihal sabırsızlandı: — Amanı Beşir! susacak mısın? Biz çarşaflık düşünüyoruz... Beşir çekildi. Onun böyle çekilişinde sckulmıya çalışırken kafasına vurulmuş bir kedi mazlumiyeti vardı ve bu mazlumiyette birden öyle bir acılık buldu ki, Nihal hemen pişman oldu. Beşire bakarak: — O kadar hoşuna gittiyse esvabı ondan yaparız... dedi.

O kumaşı Bihter de fena bulmuyordu: — Aferin Beşir! diyordu. Çarşıftan evvel ona karar verdiler. Nihayet çarşafın da şu küçük parlak benekli siyahtan olmasında ittifak hâsıl oldu. Beşir paketlerin hepsini yüklenmek* istiyordu, onlar razı olmadılar; bir araba getirtildi, daha o kadar yerlere uğranacaktı ki... Bihter:

- Değil mi, Nihal? diyordu. Terziden sonra büyük salon için Patriano*dan bir fikir alırız....

Son vapura ancak yetişebildiler, Nihal o vakte kadar Beyoğluna inmekten bu derecede bahtiyar olmamış idi. Yanlarında paketler koca bir yığın teşkil ediyordu. Nihalin hemen bütün istedikleri alınmış idi. Bihter yalnız Peykerin çocuğuna hediye edilmek üzere Patriano'ya mâi pelüşler** içinde zarif bir beşik sipariş etmekle kanaat etmiş idi. Bu aralık, kamarada yalnız kaldıkları vakit bahtiyarlığının taşıveren bir hamlesiyle Nihal Bihtere sokuldu, ve tâ dudaklarının yanından çenesinin üstünden öperek: — Sizi bugün her vakitten ziyade seviyorum! dedi.

* * *

Nihalin genç kız kıyafetine duhul resmi bu yeni hayatın bir kuşat rasimesi kabilinden icra olundu.

Nihayet açık sarı boyalı yalıdan beklenen haber alınmış idi. Bugün Bihterle Nihal oraya gideceklerdi. İkinci Teşrin***in bahar hâtıraları veren günlerinden biriydi. Adnan beyle Behlûl aşağıda büyük salonda bekliyorlardı. Bu hazırlık o kadar uzun sürmüştü ki, ikisi de sabırsızlanıyordu. Bir aralık, yukarıdan Bülendin sesi işitildi. Aşağıdakilere soruyordu: — Hazır mısınız? Biz geliyoruz... oh! Ablamı germeyiniz...

Yukarıda küçük bir telâş, kahkahalar arasında fısıltılar, Nesrinin: «Ah canım!

Meğerse koca kız olmuş!...» diyen sesi vardı, sonra Bülend'in koştuğu duyuldu.

Bülend bağıyordu: «Bırak, Şayeste! Ben onunla bayrak yapacağım, bayraksız alay olur mu?...»

Nihayet merdiven gıcırdadı: en önde küçük dimağının içinde doğan bayrakla, mehip bir sancaktar vaziyetiyle vücudunu büyüte büyüte yürümeye çalışan Bülend, alayı açıyordu. Bu bayrak Nihalin arkasından çıkarılan kısa elbisesinin Adnan beyin bir bastonuna ta-kılmasıyla hasıl olmuştu. Bülend onu omuzuna almış, dalgalandırarak yürüyordu: — Kimse kalmayın. Yolu kapamayınız, alay geçecek. Ah!

bir trampete olsaydı...

Nihalle Bihter arkadan geliyorlardı, daha sonra, kolunda Nihalin çarşafıyla o iri siyah bir güle benzeyen şemsiyesi, Beşir; ve hepsinin yüzünde geniş bir tebessümle Şayeste, Nesrin, Cemile geliyorlardı. Bülend'in gürültüsüyle Şakire hanım bile bile Hacı Necibi denme dolabın önünde bırakarak salonun kapısından bakıyor ve Ni-hali bu heyette, artık bir genç kız kıyafetinde görmekten, teessür ederek gözlerinin ucunu siliyordu.

Adnan beyle Behlûl ayağa kalkmışlar, mütebessim, bekliyorlardı; Nihal son basamaktan inip te bir hatve daha atmağa cesaret edemiyormuşçasına durunca Behlûl: — Oh! dedi, bu kim? Bu küçük, zarif, ince hanım kim? Sizi temin ederim ki, tanımıyorum... Eihter gülerek: — Size takdir ederim: Nihal hanım... dedi.

Bülend şimdi sevincinden çıldırıyordu. Bayrağı bir tarafa, bastonu bir tarafa fırlatıyor, hoplaya hoplaya ablasının etrafında dönerek: «Nihal hanım! Nihal hanım!...» diye bağıyor, sonra etrafına bir göz gezdirerek güya bütün dünyayı haberdar etmek isteyen bir ilân borusu gibi mini mini sesinin en tiz perdesiyle ilâve ediyordu: — Artık hep Nihal hanım denecek, anlıyor musunuz? Kim yalnız Nihal derse defterine beş yüz kere Nihal hanım yazacak, değil mi Mad mazel?...

Mile de Courton en arkada, henüz merdivende gülümsüyordu. Nihal iki adım attı: Şimdi salonun boş yerinde her türlü hâileden âzâde, bütün ince ve uzun boyunun zarafetiyle büsbütün meydanda idi. Behlûl onu tanıyamamakta haklıydı: Bihter'in sanat elinden o. değişerek çıkmış idi. Ne tam bir genç kız ne de henüz çocuk dedirt-miyecek bir kıyafet bulunmuş idi, eteğinde ufak, gayri mahsus, inceliğine nisbeten uzun duran boyunun fazlalığına çocuk hafifliği veren bir kısalık bırakılmış idi. Açık limon gazları üzerine geçirilmiş

dantelâlar tâ sırtından başlayarak kollarının altından dolaşmış, Ni. halin henüz gelişmemiş gövdesiyle göğsünü bir cepkenin bollukla, rında saklamış idi.

Yakasından inerek bu cepkenin arasına sıra sıra helezonlarla dökülen yine açık limon gaz kalabalıkları altında bu henüz çocuk göğsünün farkı saklanmıştı. Bütün bu ipeklerin sanat oyunları mübhem dolgunluklar farz ettiriyordu. Nihalin uzun saçları çocukluğundan bir hâtıra olarak arkasına salınmış, yalnız altında düz kesilerek, iki taraftan alınan birer demetle tepesinin üstünde bij küçük topuz, ancak peçesiyle çarşafını tutacak kadar bir şey yapılmış idi.

Nihal alnını babasına uzattı, Behlûle yalnız elini uzatıyordu, o itiraz etti: —

Yalnız bu kadar mı?... diyordu, demek, artık küçük ha. nımfendi ile bayramlarda öpüşülemeyecek...

Nihal dudaklarını burarak, başını biraz eğerek, gözleriyle, «Öy. le!...» dedi, Bihter çarşaflanmış idi, «Haydi Nihal! diyordu, çarşafını, asıl çarşafını görsünler...»

Şimdi Beşir koşmuş idi. Şayeste, Nesrin, Nihalin başına üşüştüler, Şakire hanım bile salona iki adım daha attı, Bülend elinde Ni-, hal'in peçesiyle acele ediyordu. Bihter yetişti, peçeyi tâ alnının üstünde biraz büzerek, kabarıkça ilişti; Nesrin bir fırkete ile Nihalin eldivenini ilikliyordu; sonra birden hep çekildiler ve bu defa Nihal çarşafın gözleri aldatan çizgileri altında, henüz bir çocuk sıfatıyla değil, ince bir genç kız endamının leventliğiyle ortada kaldı. O zaman Beh-lûl koştu. Şimdi eğilerek, kollarının, ayaklarının türlü tuhaf vaziyetle-riyle selâmlar resmederek, ona kolunu takdim etmek istiyordu. Bülend sığıyor, ablasının boynuna sarılmak, onu bu heyette öpmek için ısrar ediyordu. Nihal eğildi, yeni çarşafının bozulmasına, peçesinin buruşmasına ehemmiyet vermiyerek Bülendle dudak dudağa, uzun uzun, birbirini hırpalıyarak öpüştüler. Şakire hanım artık açıkça ağlıyordu.

Behlûl: — Yürüsün de görelim; diyordu; değil mi yenge? Asıl çarşafın içinde yürüyebilmen, bu öyle bir nazik sanattır ki, bir kadının bütün müstesna zarafetini gösteriverir.

Nihalin yürüyüşünde biraz fazla acele, hatvelerinin vüsatında bakıyorsunuz, diyordu; elbette şaşırıyorum...

Behlûl şimdi tek gözlüğünü takmış, eğilerek, geniş, raks ediyor zannolunan adımlarla, Nihali süzerek arkasından gidiyordu: — Olmuyor, zavallı Nihal, olmuyor... diyordu.

Nihalin yürüyüşünde biraz fazla acele, hatvelerinin vüs'atında biraz mevzuniyeti bozan bir genişlik vardı; ellerini nereye koyacağında mütehayyir gibiydi. O

zaman Behlûl taklidini yaptı, kollarını

kerek, ellerini sarkıtarak, garip, tuhaf bir vaziyette Nihalin yürüÇr"

sürden bütün beceriksizlikleri istiare eden bir taklit ile yürüyor: y te böyle yürüyorsun!» diyordu. Sonra yengesini yürütmek istedi: Oh! Bakınız diyordu; bu sanat yengemde son zarefet noktasını bulmuş-

Bihter: — Teşekkür ederim, dedi; fakat kendimizi size beğendirmek için vaktimiz yok... Beşir, çantaları aldın mı? Şayeste nerede? Çarşafım giymeğe mi gitti?

Sonra Adnan beyle Behlûle sordu: — Siz de geliyorsunuz değil mi?

Behlûl ayaklarını uzattı, zorla gülen bir adam vaziyetile başım arkasına salıvererek güldü: — Of!... dedi, bilir misin azizim? Ağlamamak içki gülüyorum.

Bu yolda çocukça fikirler bana ağlamak hevesi verir.

«Kadınlar şiirli aşklar hülya ederler ve aşklarında şiir ile bahtiyar olurlar.»

İşte güzel bir cümle! Bunun altına imzamı atar, edebî risalelerden birine gönderirsin: senin gibi binlerce saf insanlar vardır ki buna: «Oh! Ne güzel...»

derler. Güzel? belki, fakat doğru değil. Kadınlar şiirlerle dolu aşklar hülya ederler, evet, yüzde bilmem ne kadar, her halde ekseriyeti teşkil edecek kadın beyinlerinin içinde bøjde açık lâcivert bir semanın üstünde altın handelerle sevda rüyaları vardır; fakat bu rüya işte yalnız oraya, o mini mini beyinlerin bulutlarına mahsustur. Hayatta, aşk hayatında, kadınlara şiirden bahsederseniz ne yaparlar, bilir misiniz? Gülerler ve içlerinden, hattâ belki açıktan açığa

«ahmak!» derler... Şiir? Lâkin azizim, bu senin dediğin ^ey on beş yaşında pek iyidir. O zaman ağaçlarının arkasından parça parça güneşler akan sık ormanlarda seyranlar düşünülür, mehtap gecelerinde sandalın kürekleri bırakılarak denizin zezemeleriyle semanın çiçekleri arasında ebediyet kadar imti-dat edecek istiğraklar hülya olunur; daha, bilir miyim? Ben o devri öyle acele geçtim ki tamamiyle tahattur edemiyorum. Fakat aşk, asıl aşk, hakikî hayatta aşk, bunların hiç biri değildir. Bunlar kadınları bir müddet belki aldatır, bir kere, iki kere, nihayet üç kere, bu rüyalarla eğlenirler, lâkin dördüncüsünde asla...

Bütün o şiire asılıp kalan kadınlar, nihayet onu bulamıyarak, çünkü o mümkün değil bulunamaz, bulamamak hüsrânını ve hattâ ihtimal bir gün bulmak ümidini saklamakla beraber aşkta asıl bulunan şeyi ararlar: Hakikat... Evet, bütün maddiliğiyle, o şiirlerden, hülyalardan, Çiçeklerden mücerret hakikat!.. Biz erkekler de böyle değil miyiz?

Hayatımızın bir devresi vardır ki o sırada fikirlerimiz arzın üstün, de uçmağa, emelini tatmin edecek hülya heveslerini semaların esjf menbalarında aramağa muhtaçtır; yükselir, gözlerini aldatan bu mailikleri geçmek, daha yukarılarda bir şey, bir başka sevda havası bulmak için yükselir, fakat yükseldikçe daha geçilecek mâilikler bulur, o iğfal eden ufuklar bitmez tükenmez... Bu semavî seyahat ne kadar imtidat eder? Bu mizaca ait bir şeydir, o kadar devam edebilir ki dönmeğe imkân kalmaz. İşte sen oradan hiç dönmiyecek, biraz topraklara hiç düşemiyecek gibisin. Ben? Ben hattâ uçmas için heves bile duymadım. Uçup uçup da düşenler, nihayet topraklarda ruhunun gıdasını arayanlar gözlerimin önünde o kadar belığ dersler teşkil ettiler ki, ben onların bitirdikleri yerden başlamağa lüzum gördüm. Rica ederim söyleme, sizin, hulyacıların bütün fel. sefenizs vakıfım. İşte ne demek istediğini anlıyorum: Bana o semalar seyahatinin fecirlerinden, kehkeşanlarından, kavsi kuzahlarından, mülevven güneşlerinden, şaşaa tufanlarından, bütün bu güzelliklerin mestisinden bahsedeceksin. Bir yığın şiir!...- Lâkin asıl şiir kadınlardır, bu çiçeklerden teşkil edilerek odanızın yaldızlı hücrelerinde rakik çiçeklerde muattar hâtıralariyle size gülümsiyen demetlerdir. Bence işte aşkın felsefesi bundan ibarettir: Bu demetlerden mümkün mertebe çok bağlayabilmek... Sevda hayatı bir mez-lıere*dir ki, buradan sadece bir temaşa gözleriyle geçenler de vardır, onlar biraz ilerde bir şey koparabilmek ümidiyle geçerler, nihayet artık koparılacak bir şey kalmaz, geri dönmek de mümkün defildir, bunların mezar taşma «yaşamadılar» diye hâk olunabilir. Bunlar öyle bir sınıftır ki, beceriksizlerden, mahcuplardan, korkaklardan mürekkeptir. Bu sınıfın biraz üstünde yakalarına yalnız birer gönce takmakla, bu sevda mezheresinden bütün hislerini almış olmakla çıkanlar gelir: Kanaatkarlar. Daha sonra henüz mezherenin kenarına gelir gelmez eli boş yahut birkaç hatve ötede avuçlarında bir demet kurumuş otlar «Oh! Ne güzel!» diyen, hemen oraya, bir ağacın gölgesine düşerek uyuyanlar gelir: Tembellerle yorgunlar... Daha sonra muzafferler, galipler, bu mezherenin

İskender ve Daraları, Cengiz ve Timurları, bizler, ben... evet, ben, kucak kucak, etek etek o çiçeklerden toplayan, toplamak için bitmez, sönmez bir heves duyan ben... Görsen böyle, kâh elimin anif bir hırsıyla koparılmış, kâh dişlerimin keskin bir darbesiyle kesilmiş, yahut çalıkların arasında türlü güçlüklerle toplanabilmiş, dikenlerinde emellerimin kanından fedakâr katreler bırakılarak ancak yetişebilmiş, arasına şurada burada mürüvveten alınmış çiçeklerden benden güzel demetler var... Bunların içinde şuh kahkahalarıyla güller, bay-sevda bakışlarıyla nergisler, har ve muhteris sesleriyle karanfilli r bin türlü mânalarıyla nesrinler, şebboylar, lâleler, sünbüller, Kütün o şairlerin lehçelerini dolduran çiçekler, ötede beride mini mini, küçük küçük, muhteriz tebessümleriyle serpilmiş yasemenlerle •nCi çiçekleri hattâ manasız, ruhsuz zannolunan otlar, o mütevazi zelil, hakir edalarıyla biçare otlar... Bu demetlerden o kadar çoğalacak o kadar çoğalacak ki, nihayet odamın hücrelerinde boş yer kalmıyacak. Odamda bunlardan o sevda mezheresini daima yaşatan bir hâtıra mezheresi vücuda gelecek. O zaman, işte yalnız o zaman tâ odamın ortasına, bütün o hâtıraları saffet şâşaasıyla, bikrinin beyaz nezahatiyle örtecek bir zanbak, tertemiz, lekesiz bir zanbak koyacağım. Ötekiler kurudukça bu, tazeliğinin, şetaretinin ratıp ne-simini. üzerlerine serpererek, kendisi yaşamaktan bahtiyar yükseldikçe, o biçare solgun hâtıralara da bir parça neşve verecek; böyle, gözlerimin önünde hep beraber, gaşy eden muattar bir hava içinde yaşarken ben mest olarak müzehher rüyalar içinde uyuyacağım; anlıyor musun, azizim? O zaman uyuyacağım...

Birden Behlûl bastonunu yakaladı: — Gördün mü, bir kere? Bana bu hissi açtırmaya gelmez, bütün yapılacak işlerimi unuttuyordum. Yarın için büyük bir sahra âlemi*

var. Bana bin türlü şeyler sipariş ettiler. Yetiştirilmezse amcamın ziyafeti mahvoldu...

Ne vakittenberi tasavvur olunup ta yapılamıyan ziyafetin nihayet bugün için tekarrüründen sonra Behlûl bir şey keşfetti: — Durunuz bakayım! dedi ,geçen sene düğün Ağustos nihayetinde değil miydi? Şu halde bu ziyafet bir yıldönümü ziyafeti olacak. Amcamla yengemin mesut bir senesini kapıyarak onlara yeniden bir saadet senesi kuşat edeceğiz.

Bütün ev halkıyla beraber böyle bir sahra âlemi yapmak fikri Nihali o güne kadar sevincinden çıldırtırken Behlûl'ün bu sözünden sonra onda nahoş bir şeyin ezasını uyandırdı. Her vakit yaptıkları gibi Bihterle sevinerek bir seyran yapacaktı. Fakat böyle aylardan, beri hazırlanan kalabalk bir ziyafet, bu ziyafete takılan unvan, daha sonra artık ikide birde en küçük vesilelerle hayatlarına iştirak eden Firdevs hanımlar, Peyker hanımlar, hattâ bütün eski sevdik-leri, hele babası, o mesut izdivaç senesini kapıyarak yeniden mesud bir izdivaç senesi açacak olan adam, evet, bunların hepsi şimdi onu kızdırıyorlar, onda herkes için adavete benzer bir şey uyandırıyorlardı, Lâkin bunlar anlamıyorlarmıydı ki, içlerinde hiç biri hissetmiyor muydu ki, bu yapılan ziyafetlerin, bu eğlencelere sebep olan

saadetlerin arasında onun kırılmış kalbinden parçalar, birer şikâyet nevhisiyle işitilmez sesleri titriyen kırılmış hisleri var? Onları duy, muyorlar mıydı?

Bu sabah oraya gitmek için onu erken kaldırmıya gelen MÜe |•de Courton'a metanetine galebe çalan bir asap humması içinde bit senedenberi söylemediklerini söyledi. Elinin altına geçen şeyleri ko. parmak, yırtmak, zaptolunmuş

elemlerinin intikamını onlardan al. mak istiyormuşçasına asabı hareketlerle ayağına takılacak çorap, lan, sırtına geçirilecek gömleği giyinirken kesik kesik, bazan ara. sıra durarak, «lâkin siz de bir şey söylediniz!...» demek isteyen ha. ile mürebbiyesinin yüzüne bakarak söylüyordu: — İşte düne kadar oraya gitmek istiyordum, diyordu; fakat bugün gitmek istemi yo-rum. Bilir miyim neden?... Bu gece bütün gitmemek için bir çâre düşündüm... Yok, bir çâre bulamıyorum ki... Bana hep «işte Nihal kıskandı.» diyecekler, güleoekler... Siz bilirsiniz a, onlarda birbirine bakarak bir nevi gülüş var. Annelerinde de, kendilerinde de... Onu en evvel Bihter'de gördüm. Bir gün, neydi yarabbi! Babama bir lâ. kırdı söylüyordum, bilmem nasıl bir şey birden gözlerimi ona sev-ketti.

O, işte bu gülüşüyle babama bakarak bir fikir vermek istiyordu. Siz o gülüşlerini farkettiliniz, değil mi? Sizinle istihza mı ediyor, lar, size merhamet mi ediyorlar, anlaşılamayan bir şey... İşte o gündenberi hep babamla lâkırdı ederken zannediyorum ki o yine öyle, o gülüşüyle gülüyor... Madmazel, sarı potinlerimi giyeyim, değil mi? Oh! Şimdi siz meselâ inseniz, deseniz ki: «Nihal bir parça rahatsız, onun için...» Hemen annesi kızlarına, sonra üçü birden babama bakarak öyle, dudakları titriyerek — Nihal taklidini yapıyordu: , — İşte böyle, gülecekler... Onlar böyle gülerken, ne istiyorum, biliyor musun?

Mile de Courton tevkif etmek isteyerek diyordu ki: — Saçlarınızı taramıyacak mısınız, çocuğum?..

O dinlemiyerek devam ediyordu: — Saçlarım!... Bana başka bir şey söylememek için saçlarımı düşündünüz. Ben biliyorum ki, siz, siz hepsini anlıyorsunuz. Evet, onlar bir gün yine öyle gülerken birden ortalarına atılmak ve bağırarak istiyorum: «Lâkin, siz, siz kimsiniz? Nereden geldiniz? Bırakınız bizi, babamla beni...»

Bülend aşağıdan bağıyordu: — Abla! seni bekliyorsun. Madmazel! ablama söyleyin çabuk olsun.

— Bunlar bütün çocukluk, Nihal. Bu gece fena bir uyku uyumuş olmalısınız, o kadar... Eldivenlerinizi sakın unutmayınız...

Nihal eldivenlerini giymiye çalışarak omuzlarını silkti:

— Çocukluk! Fena uyku!

AŞK-I MEMNU 79

Sonra birden eldivenlerini giymekten vazgeçerek avucunda sık-t. — Lâkin ben bir senedenberi fena uyku uyuyorum anlıyor musunuz? İşte bugün de fena uykularımın şenliğini yapmaya gidiyoruz-|•

Göksuyu, ve تنها bir gün olmak üzere, Perşembeyi ihtiyar etmişlerdi. İki evin halkı hemen hep orada idiler. Dört sandal olmuşlardı. Bülend Beşiri kandırarak kürek çekmeye çalışıyordu, onların sandalı en önde idi. İçinde Madmazel de Courton Nihali güldürmek için fazla bir korku ile Bülend'e: — Lâkin bu küçük gemici bize Göksuyunun lezzetini tattıracak, diyordu. Bir aralık sandal gırrrt!... dedi. Bülend küreği elinden bırakarak: — İşte Amerika'yı bulduk, diyordu, Christophe Colombe çıkabilir. Yaşasın Christophe Colombe! Yaşasın-Yeni Dünya!

Arkada, kikte, Nihad bey Adnan beye diyordu ki: — İşte gördünüz mü? Dört kürek çekerseniz, bir sığa tesadüf edersiniz.

O, dereye girelidenberi, Adnan beye Göksuya dair bir takımı imar tasavvurlarından bahsediyordu. Bir aralık arkadan Behlûl'ün sesi işitildi.

Başlarını çevirdiler. Behlûl, Bihter, Peyker sahilde idiler. Behlûl:

— Biz yürüyerek geliyoruz, diyor, Bihter yürümek istemiyerek sandalda kalan annesine: — Sakın sandaldan kendi kendinize çık-maymız, ihtarına lüzum görüyor.

Peyker kollarını uzatarak, Kati-nanın kucağında etrafına yadırgayarak bakman bebeğine, minimini Feriduna, sahilden kendisini tanıtmıya çalışıyordu: — Cicim!

gel, bana gel... Hani bunun annesi? Canım bunun annesi nereye gitmiş?

Nihayet sandal kurtulduktan sonra Nihal: — Artık biz de çikalım, dedi.

Behlûl, Peykerle Bihterin arasında yürüyor, Peykere diyordu ki: — Böyle sahraya çıkınca bende zaptolunmaz bir arzu uyanır! koşmak... Muvafakat etseniz bugün sizinle ne güzel koşmak oyunları icad ederdik! — Peykere biraz daha sokularak bir mana kaydettiğini anlatır bir sesle ilâve ediyordu: |— Siz kaçırdınız, ben kovalardım, öyle zannediyorum ki sizin kaçmakta maharetiniz var, fakat bende de kovalamak için öyle bitmez tükenmez bir sabır, bir sebat var ki, nihayet...

Peyker gülererek sordu: — Nihayet? — Nihayet sizi tutardım...

Bihter onlardan biraz fasıla ile, bir yalnızlık içinde imişçesine, iştmiyerek, iştiklerine iştirak etmiyerek yürüyordu. Peyker'in arkasında gayet hafif beyaz ipekten kolsuz bir yeldirme vardı ki, yalnız boynundan bir toka ile omuzlarının üstünde uçacak bir hafıllikle durarak, tenhalığın verdiği serbestlikle, gayet ince, göğsünftl yansına kadar teninin pembeliklerini ifşa edecek derecede şefff mou&seline* gömleğini, bol yenlerinin feston**ları arasında saklı namıyan bileklerini açık bırakıyor; Behlûl «nihayet sizi tutardü^! derken o beyaz ince mousseline'in altında, bol yenlerinin saygı açıklıkları arasında gözleri ile bir cevap arıyordu.

Bir müdettenberi Peykeri böyle gözleriyle, sözleriyle takip e<fl yordu. Peyker bundan hiddet ediyor görünmüyordu. Onun için }M öyle bir eğlence idi ki, çocukluktanberi mesirelerde başlanmış latif felerin tabii bir devamı hükmünde idi. Behlûl'ün takibi bir lâtiy sıfatından çıkmadıkça buna hiddet etmek fazla bir külfet idi, hattj mensup oldukları sınıfın ahlâk felsefesine göre. bu içtinap olunacak bir kabalık addolunabilirdi. Yalnız Behlûl'ün emelinde biraz fazla cüret görüldükçe küçük bir istihza, ufak bir kahkaha, tuhaf bir kelime ile takiblere bir fasıla verilir, meselenin bir latifeden harice çıkarılmasında biraz düşünüleceği anlatılırdı.

Behlûl Peykeri kendisi için mev'ud bir şükûfe, o muaşakaların dan müteşekkil bir demetlere mutlaka ilâve olunacak bir süs olmak üzere telâkki ediyordu. Bugün kendi kendisine diyordu ki: — Tama. miyle bana benziyor; Peyker'le muvaffak olmak için en muhakkak tarik onu bir şiir vadisine sevkettir, Peyker öyle kadınlardan ki onlarla ya sonuna kadar böyle latifeler edilir, yahut bir gün büyük bir cüretle galebe çalınır, o halde, evet, o halde cüret etmeli...

Peyker Behlûl'ün son sözüne bir istihza ile cevap verdi: — Ben de bilâkis böyle eğlencelere geldikçe kendimde zaptolunamaz bir arzu, fakat sizinkine benzemeyen bir arzu hissederim: Eve avdet etmek, ne koşmak, ne kaçmak, ne de kovalamak aklıma gelmez, hele tutulmak hiç tabiatımla uygun düşebilecek bir şey değil.

Bakmu size söyliyeyim, dünyada benim kadar kendisini uzun uzun dinlemiş, hislerinin muammasını benim kadar vuzuh ile görebilmiş bir kadına nadir tesadüf edebilirsiniz. Beni mesut edecek nedir, bilir misiniz? Haniya geçen hafta bir gün yine bugünküne benzer şeylerden bahsetmek için bana gelmişsiniz. Hatırınıza geliyor mu bizi nasıl bulmuşunuz? O küçücük bahçenin bir köşesinde, Feridun salıncağının içinde havalanırken, Nihadı uzun sandalyesinde yatmış, o bitmez tükenmez gazetelerini okurken görmüştünüz, değil mi? Ben de onların arasında düşünüyordum. Evet düşünüyordum ki, saadet işte emellerini böyle bir bahçenin köşesinde bir salıncakla bir yığın gazetenin arasına koyabilmektir. Bu saadet köşesinin sükûn dairesinden sizi hafzediyorum, düşüncelerimin arasından o gün sizin mırıldandığınız teraneleri hep çıkarıyorum.

Peyker yavaş, elindeki şemsiyesini otların üstünden sürterek til daıdarında bir tebessümle söylüyor; Behlûl inanılmayacak bir v dinleyenlere mahsus bir şüphe edasiyle gülümsüyordu. Peykere: Ü Acaba? dedi.

peyker birden, sesine bütün ifadesinin samimiyetini koyarak evap verdi: — O

kadar sahih ki, işte şimdi, daha on dakikalık bir aman geçmeden, Feridun'u görmek ihtiyacını hissediyorum. İşte şimdi koşmak istiyorum, fakat kovalanmak için değil, Feriduna yetişmek için...

Uzaktan Nihalle Mile de Courton'u gördüler. Daha ileride Bü-lend'in sandalı diğer bir Amerikaya daha uğramış idi. Bihter Bü-lend'e bağıryordu: — Bülend, yetişir artık, çıkınız bakalım!...

Bülend hep Christophe Colombe oyununu takip ederek Beşire sahildekileri gösteriyor: İşte diyordu, vahşiler! Çıkmya gelmez, anlıyor musun? Sonra...

Eliyle bir şey anlatmak istiyordu. Nihayet hepsinin ısrarına karşı sandalı yanaştırmaya karar verdi. Behlül yavaşça Peyker'e diyordu ki: — İster misiniz, sizi sandalla tâ derenin nihayetine kadar götüreyim? Öyle ba?;başa ne güzel olurdu?

Peyker oevap vermedi. Artık sıkümya başlıyordu. Hep beraber yürüdüler. Bülend en önde yürüyordu. Haber verdi: — Geldik! Geldik! İşte babamla Nihad bey...

Hep orada idiler. Nesrinle Şayeste kahvecinin hasırlarını seccadelerle örtüyorlar. Firdevs inanın beraber getirilen açılır kapanır uzun sandalyesini bir ağacın altına yerleştirmeye çalışıyordu. Kati-na kucağında Feridunla Peykere koştu. Şakire hanımla Cemile ötede sepetten tabakları çıkarıyorlardı.

Bugün hiç bir şeyden memnun olmıyan Nihal, Mile de Cour-ton'a diyordu ki: — İşte geldik. Şimdi, şimdi ne olacak, sanki? Akşama kadar böyle oturulacak, değil mi?

Bugün yanımdan hiç ayrılmayınız, olmaz mı, madmazel?

Peyker şimdi bir iskemleye oturmuş Feriduna lâkırdılar söylüyordu. Behlül biraz arkasına oturdu, o kadar yakınındaki genç kadının göğsünden, ensesinden, saçlarından çıkan ılık, muattar hava ile ciğerleri sisliyordu. Çocuğa tekayyüd ediyor görünerek diyordu ki:

— İşte, tamamilе sizin gözleriniz...

Ötede, derenin kenarında Nihad bey kolunu uzatarak Adnan beye tasavvurlarının havada bir haritasını çiziyordu: — Bilmem, diyordu, dere, yapmak istediğim şeylerle gözlerinizin önüne geliyor mu? Denizın sularından istifade etmek dereye o kadarcık bir derindik vermek kâfidir zannediyorum. Sonra bunun içine mini mini duşlar*, zarif gondollar, dünyanın muhtelif memleketlerine mahsus bin türlü kayıklardan, sandallardan birer numune koyunuz, burasını bir küçük gemiler meşheri haline getiriniz. Sahillere de Çi^den, Hintten, Acemden, Japondan alınmış köşkler koyunuz, mesela şurada hurma ağaçlarının ortasında bir pagod**, bir kenarda eteği, ne bir gondol yanaşmış bir Venedik Sarayı... Güya bu dere şark v8 garbın şimal ve cenubun, nefais sergisi olsun, bu muhtelif şeylerin gölgeleriyle televvün ederek akıp gitsin.

Sahillerinde elektrikle mil. teharrık omnibüsleri koşarken bir taraftan esirî bir balon yüksele, rek Boğazı, İstanbulu, Haüc***i, Adaları, Marmarayı seyretsin. is. terseniz buna .sırtında minimini bir köşkle bir fil, çıplak ayaklarife Hindilerin omuzlarında bir tahtı revan, bir arap mahamili****, ge.

yık koşulmuş bir kızak, daha bilir miyim, dünyanın her tarafından bir şey ilâve ediniz. îşte o zaman buraya bir mesire diyebilirsiniz ve buraya hanımlarımızı, çocuklarımızı...

Adnan bey bu müzeyyen hülyayı dudaklarında sabırlı bir te. bessümle dinlerken Göksu sanki hafif bir istihza zemezmesiyle dal. gacıklannın feşfeşesini sürükliyerek akıp gidiyordu. Kirli suları üz*. rine

boşanan Ağustos güneşiyle paslanmış bir ayna kıyafetiyle paı. layarak, .sahilin perişan yeşillik kümelerinden bütün o asaba yılanların, kurbağaların karanlık aşiyamı olmak haşyetini veren ot yığm. larından siyaha benzer bir yeşille boyanıyor, erimiş

yeşil bir güneş gibi akıyordu. Daha sonra bu yaz güneşinin ağır hararetiyle ötede sahraların yandığı, ağaçların kavrulduğu, bütün tabiatın bunaltıcı bir hava içinde güya esnediği hissediliyordu.

Hep yorgun gibiydiler; Firdevs hanım uzun sandalyesinde göklerini kapıyordu.

Peyker'le Behlûl'e dikkat eden yoktu. Feridun Kati-nanın çehresini yarı yarıya örtüyordu. Behlûl yavaş sesiyle, Peykerin kulağına mırıldanıyordu: — Evet, sizin gözleriniz... Feridunun henüz takarrür etmemiş simasında bütün sizi görüyorum: gözleri, dudakları, hattâ çehresi... Hele bu çene, o ortasında, ancak belli bu çukurla insana gülümseyen çene! Bilmem onda öpülmek, okşanmak için davet eden öyle bir mâna var ki...

Peyker, böyle arkasından mırıldanan bu sesi, dinlemiyor görünüyordu; hep Feriduna lâkırdılar söylüyor, onunla meşgul oluyordu. Behlûl'ün bu cümlesine yalnız bir: — O!... o!... dedi. Behlûl devam ediyordu: — Evet, Feridun sizin bir küçük numuneniz! Sanki bir sanatkâr sizin bütün güzelliklerinizi toplıyarak onlardan minimini bedî bir eser yapmak istemiş.

Behlûl devam edemedi, önünde, dudaklarının kenarında duran bu yarı açık, enseden sıcak bir şehvet rayıhası onun yüzünü yakıyor, gözlerine bir perde çekiyor, bu yaz gününün ağır havası içind« onu bunaltıyordu. Peyker'in başında ince bir tül vardı ki, yalnî saçlarını sararak arkasından bütün ensesinin beyazlıklarını açık bırakıyordu. Behlûl şimdi o kadar yakın idi ki, bu beyaz cildin h arar e- AŞK. 1 MEMNU 83

• içiyor, bundan mest olarak çıldırıyordu. Peykerin saçlarından tl"1tel genç adamın terli alınına dokunuyor, bir saniye yapışıyor, lılûl'ü titretiyordu. Bu tel saç genç kadınla onun arasına sanki . busenin visalinden bir nebze koyuyor gibiydi. Behlûl oradan ay-inuyor, bu bir tel saç arıyor, ona sürünmek ve bununla Peyker-bir şeye tasarruf heyecanını duymak istiyordu. Artık kendisinde abt olunamıyacak bir heves vardı. İki elleriyle Peykerin omuzlarından tutmak ve şimdi dudaklarını yakan bir buse ihtiyacım işte şurada, şu ensenin bellisiz küçük kumral tüylerle, gölgelenmiş bir dalgacığa benzeyen noktasında tatmin etmek istiyordu. Boğazında bir kuruluk vardı ki, artık sözlerini kavuruyordu.

Feridun'u tama-miyle unutmuş idi. Şimdi yalnız Peyker'den bahsediyordu: —

Bilseniz, bilseniz, diyordu; sizde bir şey var ki, insanı çılgınlıklar yapmağa sevk ediyor...

Devam ediyordu, fakat şimdi sesi boğuk idi, Peyker anlayamı-yordu, onun da kulaklarında bir şey uğulduyor, işitmekten mene-diyordu.

Behlûl etrafına baktı; ötede Firdevs hanımın gözleri kapalıydı. Adnan Beyle Nihad beyi derenin kenarında arkadan görüyordu; Nihalle Mile de Courton uzakta yavaş yavaş yürüyorlardı. Onlar burada unutulmuş ıgibiydiler, kimse görmeyecekti, hattâ karşılarında Katina bile, Feridunla çehresi kapanarak, bu buseyi hissetmiyecekti. Şimdi, her türlü tehlikeyi gözüne kestirerek Peykeri oradan

ensesinin şu gölgeli noktasından öpmek için Behlûl öyle bir ihtiyaç hissediyordu ki, buna cesaret edemezse kendisini hemen orada ölüvere-cek zannediyordu. Peyker arkasından onun yalnız nefesini hissediyordu; fakat birden bu nefeste sanki o busenin yakıcı bir havasını duyarcasına kadınlık hassasiyetinde bir şey, tâ ensesinin tâ o gölgeli noktasında, bir saniye sonra gelecek olan o busenin bir titremesini uyandırdı; bir nişterin yaklaşan temasından kaçınan asabi bir tevahhuşla başını çekti; artık zaptolunamıyan bir istem tuğya-niyle elini Behlûl'ün omuzuna koyarak: — Yok! dedi. Yetişir!

Aldanıyorsunuz...

Yalnız o kadar söyliyebildi, sonra annesine seslendi: — Anne! Behlûl beyi çağırırsanız a, size naklolunacak hikâyeleri vramış... Daha sonra kocasına bağırdı: — Bey! Feridun sizi bekliyor...

Behlûl sapsarıydı, birden ayağa kalktı ve dört adım ötede, tâ karşısında, sanki birden orada peyda oluvermişçesine yengesini gördü. Bihterle Behlûl ancak bir saniye süren bir müddet zarfında bakıştılar. Bihter gözlerini çevirdi, Behlûl şimdi gülerek eliyle kendisini çağıran Firdevs hanıma giderken Bihter Peykere doğru yürüdü. İki hemşire yekdiğerine baktılar, Peyker bu defa nefesini zapta lüzum görmedi, dedi ki: — Biliyor musun Bihter? Kaynınız mıdır, yeğeniniz midir, nedir, tuhaf ve cesur bir çocuk! Eniştenin huku. kuna ufak bir tecavüze tahammül edemeyeceğimi bilirsin. Ben koca,, ma hiyanet etmek fikrile evlenmedim, beni rahat bırakmıyacak olur. sa evime kabul etmemeğe mecbur olacağım...

Bihter kıpkırmızı olmuş idi. îzdivacmdanberi iik hemşire ara. sında husumeti andıran bir vaziyet başlamıştı. Peykerin bazı cürru leleri olurdu ki, Bihterde, ihtimal sebebsiz ısırıcı, tırmalayıcı bir te. sir hâsıl ederdi.

O «ben kocama hiyanet etmek fikriyle evlenmedim» derken, ih. timal, bu sade sözden başka bir şey olmamak pek mümkün olmamakla beraber, Bihter mukabeleye lüzum görüyordu; fakat Katina orada idi, işitebilirdi; şimdi Adnan beyle Nihad bey de onlara iltihak ediyorlardı. Adnan bey Feridunun çehresini okşuyor, Nihad Bey Bih. tere: — Akşama kadar böyle mi vakit geçecek? Bir şeyler icad edi.

niz... diyordu.

Buraya gelmek fikrini hepsi büyük bir sevinçle telakki ederken şimdi akşama kadar geçirilecek uzun saatlerin boşluğu hepsini ür. kütüyor, eğlenmek kasdile gelen bu fikirlerde eğlendirecek bir şey doğmuyordu. Nihad bey: — Durunuz bakalım, Behlûl bey nerede? O bir şey icad etsin olmaz mı? dedi.

Peykerle Bihter cevap vermediler; Adnan bey, şimdi Firdevs hanımın uzun sandalyesinin yanında kısa bir iskemleye* oturarak, şüphesiz pek haz verici bir hikâye nakleden Behlûl'e seslendi: — Behlûl! burada sana ihtiyacımız var. Bize bir oyun, bir eğlence bulacaksınız...

Firdevs hanım itiraz etti: — Yok, Behlûl beyi bana bırakınız, bizim biribirimize söyleyecek şeylerimiz var...

Birden Nihad bey bağırdı: — A!... İşte eğlence...

Ortalarına, tâ Peykerin ayaklarına koca lâstik bir top gelip yuvarlanmıştı.

Arkasından Bülend, daha sonra Beşir koşarak geliyorlardı. Bülend bağıyordu: —

Topumu!... topumu!...

Adnan bey: -^ Bülend! dedi, biz de beraber oynayacağız...

Nasıl? babası da beraber mi oynayacaktı? Bülend çıldırdı. Yerinde zıplıyor, ellerim biribirine vurarak: — Ne güzel, ne güzel!... diyordu. Sonra, birden, bu pek ziyade güzel bulduğu şeye, aklına geliveren birisini de teşrik etmek istedi:

— Nihal? dedi, Nihal nerede ...

Etrafına bakıyor, Nihali arıyordu. Bağırdı: — Abla! Abla!... Neredesin? Top oynayacağız, babamla beraber...

Uzaktan Şakire hanımın sesi haber verdi: — Küçük hanım madmazelle beraber gezmeğe gittiler.

Nihal unutuldu, şimdi Nihad bey topu atmış, oyun başlamıştı. Adnan bey Behlûlü çağırıyordu: — Seni bekliyoruz, Behlûlü!...

Firdevs hanım diyordu ki: — Bırakınız, onlar oynasınlar, biramız, biz burada ne iyiyiz!

Firdevs hanımın sürme çenberleri içinde karanlıklara boğulmuş derin bir fikir saklı zannettiren gözlerinin süzgün bir nazarı Behlûlü kucaklıyor, burada, şu ağacın altında, böyle, iki kişi, mahrem bir hasbihalle geçecek zamanın sanki tatlılıklarını anlatmak istiyordu. Diyordu ki: — Bir gün sizi mecbur edeceğim, bana hepsini nakl edeceksiniz. Birer birer, anlıyor musunuz? Bütün tafsilâtiyle... Kim bilir, sizde böyle ne güzel hikâyeler, ne garip aşklar vardır, değil mi? Bana hep anlatacaksınız. Bir gün odamda, siz yine böyle dizlerimin dibine oturarak, anasına kabahatlerini itiraf eden bir çocuk gibi, ben de çocuğunun kabahatlerini dinleyen, dinlemekten lezzet alan bir anne gibi...

Behlûlü gülerek: — Oh! Anne!... diyordu; bunu nereden çıkardınız? Size bir şey söyleyeyim mi? Lâkin, hayır söylemiyeyim...

O ısrar etti, mutlak söyletmek istiyordu, Behlûlü ısrarına mağlûp olmuş göründü:

— İşte söylüyorum. Öyle zamanlar oluyor ki, sizi seyrederken, kendi kendime sizin Peykerle Bihterin annesi olabileceğinizden şüphe ediyorum. Siz o kadar gençsiniz ki...

Firdevs hanım şuh bir kahkaha içinde cevap veriyor ve hep o siyah daireleri içinde gözlerinin derinliklerinden garip bir mâna tereşsuh ediyordu: — Biraz daha gayret etseniz bana müzeyyen bir cümle ile ilânı aşk edeceksiniz.

Behlûlü de gülüyordu, şimdi ikisinin kahkahaları arkasında ne dedikleri pek işitilmiyordu. Behlûlü'nün dirseği, Firdevs hanımın türlü yüzüklerle donatılmış

hâlâ beyaz, hâlâ tombul eli Behlûlün elinin üstünde unutuluyordu.

Ötede, sepetlerin yanında, Şakire hanımla Nesrinden ve Şayes-teden mürekkep bir müfreze* vardı, Katina ile Cemile artık huysuzlaşmağa başlıyan Feridunu uyutmak için iki ağacın arasına bir salıncak kuruyorlardı, beride top oyunu kızışıyor, şimdi Bihterle Peyker büyük bir neş'e ile eğleniyorlardı. İki hemşire arkalarından yeldirmelerini atmış idiler. Nihalle mürebbiyesi hâlâ görünmemişlerdi.

Şayeste gözünün uciyle Firdevs hanımla Behlûlün müfrezesini göstererek Şakire hanıma diyordu ki: — Küçük beye âlâ bir eğlence çıktı ki...

Nesrin, pek sarıh mütalealar serdine cesaret edemiyerek kıs kıs gülüyor, gülüşünün belâgatiyle kalfasının cümlesini ikmâl ediyordu. Son söz Şakire hanıma kalıyordu: |— Böyle gittikçe işi azıtırlarsa ben yalıda kalıcılardan değilim.

Bizimkinin işi olur olmaz Cemileyi alınca kaçıyorum. Siz artık küçük beyin eğlencelerini istediğiniz kadar seyrediniz.

Şakire hanımın itidal kabul etmiyen şedit ahlâk duygular, vardı. Bir müddettenberi, Firdevs hanımla Peykerin arasında Beh. lûlü gördükçe kendisini zabt edemiyordu. Şayeste ile Nesrin buna gülünecek bir şey ehemmiyetinden fazla bir kıymeti zâid addeder, ken, o, bundan hastalanıyor, ikide birde Behlûlü Peykerin yahut Firdevs hanımın yanında gördükçe baş ağrıları tutarak alnını bir yemeniyle sıkıyordu. Hattâ bir gün Şayeste ile Nesrine itiraf et. miş idi ki Süleyman efendinin bir belediye çavuşluğu ile kayını, masına teşebbüs edilmişti.

O zaman karı koca kızlarını alarak ar. tık bu yalıdan kaçacaklardı.

— Yaşarsak, görürüz ya, diyordu, — Bihteri kasd ederek -. bu kadın beyin başına ne belâlar getirecek...

Üçünün arasında böyle ilk gününden başlayarak gittikçe ar. tan bir husumet yavaş

yavaş Bihtere karşı patlamağa müheyya bir isyan kuvvetini alıyor, hemen bütün hizmetçilerin hanımları hakkında mevcut olan kin noktası bu sonradan gelen hanım için büyüyen, nihayet kalblerini büsbütün istilâ edecek bir adavet derecesini buluyordu. Artık ikide birde evin içinde üçü birleşir, hattâ •Cemileden bile ihtiraz olunmayarak yalnız .Şakire hanımın ara sıra çocuğa, «Ağzından bir şey kaçırırsan dudaklarını koparırım!» tehdidiyle ihtifa edilerek Firdevs hanımdan, Peykerden, bilhassa Bihterden bahisler olur, yarı işitilmiş sözlerden, nakıs dinlenilmiş hikâyelerden türlü hükümler çıkarılırdı.

Artık top oyunundan hep yorulmuşlardı. Bihter iki ellerini kilitleyerek Adnan beyin omuzuna asılıyor, «Ne tuhaf, başım dönüyor!» diyordu. Bülend henüz oyuna kanamıyarak topu tâ öteye, Şakire hanımla Şayeste ve Nesrinin müfrezesine fırlatıyordu. Sonra, onların yanında ağızları açılmış sepetleri, tabakları görünce birden aklına geldi : — Karnımız aç!... Artık acıktık!... diye bağırdı;

Behlûl: — Sahih! Yemek ne vakit yenecek, rica ederim? diyor, Firdevs hanım uzun sandalyesinde doğrulatoilmek için iki ellerini genç adama uzatıyordu. Onun bir müddettenberi dizlerinde bir takım

sızılar vardı ki herkesten saklıyor, fakat böyle yerinden kalkmak için yanmdakilerin muavenetine müracaat ediyordu.

Adnan bey Beşire sordu: — Nihalle Madmazel nerede, Beşir? Haydi şunları bul, yemek yiyeceğiz...

İhtiyar mürebbiye ile çocuk onlardan kaçmak için yürümüşler, içeri suya doğru gitmişlerdi. Burada yalnız Bülend'in top sayılarını haber veren ince sesini arasına farkedebiliyorlardı. Hava sıcaktı, Nihal bunalıyordu; bir ağaç buldular; ikisi, y any ana, ağacın cılız dalları altında parça parça dökülen gölgede oturdular.

Artık Nihal bir senedenberi saklamak için biçare kalbine iktidarı-fevkinde tahmil ettiği metanete lüzum görmüyordu. Bu sabah ^layan feverandan sonra, perişan bir ifade ile, şimdi babasından bahsederken bir saniye zarfında Bihtere intikal eden bir li-nla ihtiyar kıza kalbinin bütün mahrem dertlerini, bir senedenken ruhunun yetim matemlerini döktü: Bu sıcak Ağustos günü, sahralardan yakıcı bir hava getirerek onu sersemletiyor, sarhoş ediyordu.

Gözlerinin içi, dudakları, ciğerleri yanıyordu. Elinde Bü-lerd'in kamçısıyla kavrulmuş otlara vurarak, arasına tâ uzaktan tıeyaz bir alev içinde yanan, titriye titriye eriyor görünen dağlara bakarak birer birer bütün elemelerini takrir ederken birden en büyük hakikati söyledi: — Ben de öyle zannediyordum, dedi. Bilir miyim? Onda bir şey vardı ki beni aldatıyordu. Seviyorum, onunla beraber mesut olacağım, ikimiz bu evin içinde evvelkinden ziyade eğleneceğiz zannediyordum... Şimdi, oh! Şimdi anlıyorum ki, mümkün değil, onunla beraber yaşamıya işte kuvvet bulamıyorum. İnanır mısınız? matmazel, öyle zamanlar oluyor ki, anneme düşman, oluyorum. Ne için ölmeliydi, sanki? O ölmeyecek olsaydı bu gelmi-yecekti, değil mi? Bilmem, çocukluğumda ne farzedermişim?

İçimde daima bir şey, müphem ümit sanki annemin tekrar dirilerek geleceğini zannettiren garip bir şey vardı. Şimdi kendi kendime: «Artık bu geldi, anneme yer kalmadı ki...» diyorum; o zaman bu kadın nazarımda bir hırsız oluyor. Halbuki ben artık bir çocuk değilim, değil mi matmazel? Bana hep:

«Bir genç kız oldun şimdi...» diyorsunuz, bunları anlamalıyım, evet, anlamalıyım ki ölenler ölmüştür, artık onlardan hiç bir şey beklenemez... Oh! Bu da ne acı, bilseniz!... Demek şimdi ben hep böyle annesiz kalacağım, öyle mi? Hep böyle, hep bu kadınla beraber... Lâkin o yalnız annemin yerini değil, işte babamın muhabbetini de, hattâ Bülendi de çalıyor, yarın Beşir de onun olacak, ihtimal Fındık ta onun olacak... — Nihal bu ıztırabını söylerken gülüyordu —. Evin içinde şimdi hep bana yabancı duruyorsunuz. Şakire hanımda bile tutukluk var. Ya siz, siz matmazel siz ki beni o kadar severdiniz?...

Mile de Courton gözlerinden iki küçük yaşın aktığını hissetti, gülerek dedi ki:

— Nihal, bak, çocuğum, benim zaafımı suiistimal ediyorsunuz. Gördünüz mü bir kere? Az kaldı, bütün bu çocukluklarınızla beni ağlatıyordunuz... Halbuki bunlar gülünecek fikirlerden başka bir şey değil. İşte bana sabahtanberi hiç bir şey söyle-mediniz ki, mantığa muvafık olsun, böyle meselelerde insan yüreğine bir parça sükûn, zihnine bir parça mantık koymak icabeder...

Nihal dudaklarını buruyor, kamçısıyla otlara küçük küçük asabı darbeler yağdırıyordu: — Mantık! Mantık! İşte sevilmiyecek şeylerden biri daha... İhtiyar mürebbiye cevap veriyordu: — Evet belki!... fakat müfit bir şey... bir nebze mantıkla ne muğlak me. seleler halledilir, bilseniz, Nihal!... Bakınız,

meselâ, bu mesele, b1. rakınız beni size bunu sadece halledivereyim...

Nihal başını sallıyordu: — Evet, evet, biliyorum, sizin mantı, ğmızla halledeceksiniz; nihayet öyle bir netice çıkaracaksınız kj ben dünyanın en bahtiyar kızı hükmünde olacağım değil mi? Bu. nu biliyorum. Hiç zahmet etmeyiniz... Lâkin, mademki ben işte bir senedenberi ölmek istiyorum, sizin mantığınızla ispat olunacak bahtiyarlıktan ne çıkar? Hem, ben size bir şey söylüyeyim nu, matmazel? Bana gücenmiyeceksiniz a... Siz yalan söylüyorsunuz, matmazel, yalan! Beni yine seviyorsunuz, onun için yalan söyle, miye lüzum görüyorsunuz, bütün bu söyledikleriniz, söylemek is. tedikleriniz yalan... Sizde hakikî, ciddî ne var, biliyor musunuz,? Demin gözlerinizden akan o iki damla yaş

yok muydu? İşte onlar, yalnız onlar, doğru idi...

Nihalin sarı çehresinde şimdi dalgalanarak yanan bir pembe tabaka vardı, yüzünü kaldırmıştı, çocukla ihtiyar kız uzun bir nazarla bakıştılar, ikisinin de kirpikleri titredi, Mile de Courton boğuk bir sesle: — Ağlayınız, çocuğum! dedi.

Öyle zamanlar olur ki, gözyaşları mantıktan ziyade selâmet verir.

Şimdi Nihal hıçkıra hıçkıra ağlıyor, ihtiyar kızın da yanaklarından iki sakit gözyaşı dereciği süzülüp gidiyordu.

Beşir onları böyle ağlıyor görünce, dondu. — Küçük hanım ağlıyor mu? Küçük hanım niçin ağlıyor? diyordu.

Şimdi, Nihal gözlerinde hâlâ yaşlarla, gülerek: — A deli misin, Beşir? diyordu, niçin ağlıyayım?..

Onlar avdet ettikleri zaman hepsini yemeğe hazırlanmış gördüler. Peykerle Bihter, yüzleri kızarmış, yorgunluktan biraz göğüsleri kabarmış, seccadenin birer kenarına ilişerek oturuyorlardı. Bihter ayaklarını uzatmış, açık iskarpinlerinin üstünde ince ipek çorapları görünüyordu.

— Yerimden kımıldanamıyacağım, diyordu, benim hissemi bir tabakla bana verirseniz, burada dizlerimin üstünde yerim.

Bu fikir hepsine hoş ıgeliyordu. Uzun iskemlesini oraya kadar çektiren Firdevs hanımla seccadenin üstünde biraz kocasına dayanarak oturan Peyker buna iştirak ettiler. Behlûl: — Amcamla ben de hizmet ederiz! diyordu.

Nihali görünce, hep bağırdılar. Babası diyordu ki: — Nereye kaçtınız? Bak, güneşlerde gezmişsin, yüzün gözün kıpkırmızı...

Bülend elinde koca bir tavuk söğüşü parçasıyla: — Abla! buraya gel, di3'or; bulunduğu yerin yenecek şeylerle pek ziyade yakın -

anı bir göz kırpmasıyla anlatmak istiyordu. Elindeki bir tabağa 0euk et kızartmasından kesen Behlûl Firdevs hanıma soruyordu : _____ jji tane sardalya, biraz havyar... Havyarı sade mi seversiniz? nün DU navyarı bulabilmek için tam bir saat kaybettim, tavsiye ederim. Amca, oradan bir çatal veriniz...

Firdevs hanıma tabağı uzattıktan sonra Peykere döndü. O kü-ci_k vakadan sonra birinci defa olarak ona lâkırdı söylüyordu: — Size tavuk vereyim mi?

peyker: — Hepsinden, hepsinden koyunuz, diyordu, oyun bana o kadar iştiha verdi ki, hiç doymıyacağım, zannediyorum.

Artık barışmış idiler. Behlûl kendi kendisine diyordu ki: — Yarın sizin kollarınıza atılacak olan kadınlar hep böyle başlamazlar mı? Bugün kocalarından, çocuklarından, vazifelerinden, ismetlerinden bahsederler, yarın artık sevda hummasına nefislerini tamamiyê teslim ettikten sonra bir garam hezeyanı içinde bir gün evvelki pe-restidelerini inkâr ederler. Beni kim temin eder ki, Peyker yarın aşkı benimle öğrendiğini, o güne kadar benim kollarımın haricinde hissettiklerinin bütün bir yığın yalan olduğunu söylemeyecek? Ne diyordu?

Kendisini dinlemiş, tetkik etmiş bir kadın olduğundan bahsediyordu; ne boş

söz!...» Evet, artık barışmış idiler. Behlûl birden genç kadının deminki cümlesini düşündü: — İşte biraz ciddi, bir zeki görünmek isteyen kadınların ağzında tekerrür eden fels.efe cümlesi! diyordu. Kendilerini dinlemek? Lâkin bu mümkün değil... Kalblerinin o bin türlü kadın sesleri arasında asıl tinetlerinin hakikatini haber verecek bir ses işitebilirler mi? Hep kendilerini dinlediklerinden bahsederler, hepsi aklanmışlardır. Kadınlar, bizleri, erkekleri aldatırlar, fakat bizden evvel ellerinin altında daha kolay aldatılacak, daha çabuk kandırılacak bir şey vardır: kendileri, onun için evvelâ kendilerinden başlarlar. İşte Peyker! Bugün kendisini aldatmağa çalışıyor. Ben pek safderun, pek ters gören bir adam olmalıyım ki, bunu anlamıyayım, görmiyeyim. — Sonra içinden bir hitabe ile ilâve ediyordu: — Oh! civanım! o zaman bunlardan beraber bahsederken nasıl güleceğiz!...

— Behlûl bey! rica ederim, üzüm, bana üzüm veriniz.

Behlûl küçük bir tabakla Peykere üzümü uzatırken: «Artık ba-nştık, değil mi?»

demek isteyen bir nazarla bakıyor, sonra kendi kendisine ilâve ediyordu: —

Şüphesiz, barıştık. Lâkin itiraf etmeli ki ben de bugün komşu kızını takip eden bir mektep çocuğundan daha beceriksiz idim. Burada, herkes tarafından görülebilecek bir yerde!... Ondan sonra, kadınlar, bu âlemin kadınları âdi bir aşüfte Sibi alınmak istemezler. Bu öyle bir şey, öyle beklenmemiş, öyle birsu AŞK-I MEMNU

denbire zuhur edivermiş bir vaka olmalı ki, her şeyden ziyade ^ kazaya benzemeli...

Firdevs hanıma soruyordu: — Siz de üzüm istemez misiniz?

Adnan beyle Nihal yanyana tesadüf etmişlerdi. Bir seneden, beri baba kız bu kadar yakın oturmamışlardı. Şimdi ikisinin arasın^ biribirini pek çok zaman görmemişlere mahsus bir şey vardı, gûy, böyle yakın bulunmanın hazzını tamamiyle hissetmek için hep birj, biri} de meşgul oluyorlar, etrafi unutarak, yavaş sesle, kalabalığa içinde yalnız kalıyorlardı. Nihal evvelâ tutuktu; fakat babasının bit sözü, bir nazarı ona bütün kinini unutturmak için kifayet eder<jj Beş dakika zarfında babasıyla bir sene evvele avdet etmiş oldu.

— Bana üzüm vermez misin, Nihal?... Nihal gülerek elindeki salkımı gösteriyordu:

— Buradan yiyiniz...

Adnan beyin bu fikir hoşuna gidiyordu, onda da şimdi kızı i]e yine evvelkine benzer çocukluklara bir ihtiyaç uy anı vermişti: — Ben senin çocuğun olayım, diyordu; kos kocaman bir bebek! Sen de benim annem, minimini bir anne...

Sonra bir çocuk ihtiraziyle elini uzatıyor, Nihalin salkımında!] bir tane koparıyor, ve bu bir hiçten çıkarılan âdi oyun onlara o ka. dar hoş geli}'ordu ki, ikisi de her defasında gülüyorlardı.

Yemekten sonra Mile de Courton Nihale diyordu ki: — Sizi tebrik ederim, çocuğum, işte sizi her vakit öyle görmek isterim. SaJ tahtanberi asabınızın o tuğyaniyle beni o kadar korkuttunuz ki.J

Nihal güldü: — Oh! onlar hep bir latifeden ibaretti. Bülend!... Haydi, bakalım, bir oyun!... Ben sabahtahberi hiç koşmadım...

Şimdi Firdevs hanım beraber getirilip sandalda unutulmuş hamak için Behlûle rica ediyordu: — Sandal orada olmalı...

Hamağın bir ucu şu ağaca, bir ucu buraya bağlanacak. Firdevs hanım yatacak, Behlûl onu yavaş yavaş sallıyacaktı. Behlûl soruyordu: — Ninni de söyleyecek miyim?

Firdevs hanım bu suale fazla bir mâna verdi, yelpazesıyla Beh-lûlün eline hafif bir darbe indirdi: |— Sizinle görüşmek tehlikeli... — Sonra birden aklına bir fikir geldi: — Bolunuzu bana verseniz, sandala kadar beraber gidelim, biraz yürümüş olayım...

Şimdi bir genç kız vaziyetiyle, biraz yorgun bir eda ile Behlû-lün koluna asıla asıla yürüyordu. Bihter uzaktan seslendi: — Anne! Nereye gidiyorsunuz?

Onlar cevap vermediler. Adnan beyle Nihad bey Nihalle Bülend'in oyunlarına iştirak ediyorlardı; Mile de Courton: — Lâkin bu çılgınlık! diyordu. Yemekten sonra, bu sıcakta Nihal, hasta olacaksınız, Bülend sizi koştuktan menediyorum...

AŞK-I, M E M N U

91

Fakat onlar dinlemiyorlardı. Madmazel de Courton'un sözünü ohter kesti: —

Bırakınız, madmazel! Daha iyi, Nihal biraz oynasın, gbahtanberi büsbütün başka türlü idi.

ihtiyar mürebbiyeye genç kadın manalı bir nazarla bakıyordu, tldâ yanyana ayakta duruyorlardı. Peyker ötede, Katinayı serbest bırakmak için Feridunu seccadenin üzerine yatırmış, kendisi de yanına uzanmış idi. Adnan beyle Nihal, Bülendle Nihad bey iki muha-rip fırka teşkil etmişlerdi. Bülend'in tiz se.si sayıları haber veriyor-du; — Dört!... Beş!...

Genç kadın birden bir mahrem edası kesbeden bir sesle ihtiyar kıza sordu: —

Madmazel! Nihalin nesi vardı, rica ederim? Siz ki her sırrına vâkıfsmız...

Bu sesin edasında saklanamıyan bir cidal şemmesi vardı ki, Mile de Courton'un hassasiyetinden firar edemezdi. Sükûnla esvap-verdi: — Nihal kadar bir çocuğun ne sırrı olabilir ki, madam... Nihalin hiç bir .sırrı olmadığı için her şeyine vâkıfım, herkes te benim kadar vâkıftır, zannederim.

Bihter başını kaldırarak, manalı bir tebessümle ihtiyar kızın sakın çehresine baktı: — Benim daha ziyade tecessüsümü davet ediyorsunuz, madmazel. Ben Nihalin hissiyatına vâkıf olmakta, anlaşılın, herkesten sonraya kalıyorum. Bir müddetten beri onda öyle ufak tefek şeyler, hele bu sabahdanberi öyle tuhaf küskünlükler görüyorum ki... inanır mısınız? Madmazel, size bir şey itiraf edeyim; bazı günler öyle zannediyorum ki, evin içinde çocuğun zaif asabından istifade etmek isteyenler var. — Bihterin tebessümüne daha ziyade bir kuvvet geliyordu —

Meselâ, aleyhimde olmaları şüphesiz bulunan bütün o hizmetçiler... Siz bilirsiniz ki, Nihali sevmek, kendimi ona sevdirmek için bir kadın için mümkün olabilen şeylerden fazlasını ben yaptım; hâlâ yapıyorum, değil mi madmazel?...

Mile de Courton'la Bihter arasında öyle bir hasbihal birinci defa olarak vuku buluyordu. Birden ihtiyar kız kendisini bir üvey ana ile kız arasında, müşkül bir vaziyette bulmuş oldu; birden hissetti ki, bugün şurada, bu sahra âleminde, şu top oyununun karşısında cereyan eden bu muhavere ile artık evin içinde vaziyeti değişmiş ve o zaman artık kendisi için tahammülü muhal bir hayat başlamış olacak. Nihayet o korkulan şey, bir senedenberi teahhür eden, fakat muhakkak vukuu izale edilemeyecek olan şey nihayet işte başlıyordu. Bihterle Nihal birbirini tırmalamak ihtiyacile kaşınan tırnaklarını çıkarıyorlardı.

İhtiyar kız kendi kendisine diyordu ki: — Kabahat kimde? Hiç!... Vakanın kendisinde... Üvey ana ile kız! Lâkin bu insanların hayatı tarihiyle beraber başlamış bir mudhike yahut bir facia*dır. .Bihterle Nihal arasında bu oyun nasıl bitecek? Korkarım ki, biri için mudhike, diğeri için facia olmasın...

> , AŞK-I MEMNU

Bihtere bir daha bir muhavereye imkân bırakmıyacak bir . rette cevap vermek istedi: — Madam, siz vazifenizi o kadar gtj ifa ediyorsunuz ki, Nihali sevmekte de, kendinizi ona sevdirmiş de tamamilen muvaffak oluyorsunuz. Zannetmem ki, Nihalin 2 asabından istifade etmeğe kalkışacak olanlar bulunabilsin. Niha: eğer

.sizin için endişeye bâis olacak ufak tefek şeyler görüyorsaıfl bunları başkalarının tesirine hami etmekten ziyade, o zaif asabı] kendisine atf etmek daha mâkul olur zannediyorum. Evin içiriş öylelerini tanırım ki... — İhtiyar mürebbiye kimden bahsettiği^ anlatmak isteyen nazik bir tebessümle maksadını teşrih ediyordu;

Evet, öylelerini tanırım ki, vazifelerine sizin kadar mütekayittir ler ve icrasında sizin kadar muvaffak oluyorlar.

Bihter ufak bir can sıkıntısını saklayamadı. Şimdi onun elle. rinde asabi hareketler vardı, Nihalin fırlattığı topu nazariyle takip ederken elleri baş

örtüsünün ipek püsküllerini hırpalıyordu. Kuru bir sesle dedi ki: — Madmazel, dolaşık cümlelerden hiç haz etmem. Kimden bahsediyorsunuz?

İhtiyar kız derhal cevap verdi: — Hiç dolaşık değil, pek sade bir cümle. Ezcümle kendimden bahsetmek istiyorum.

Şimdiye kadar aralarında zarafete mugayir bir küçük kelime, bir ufak hareket cereyan etmemiş olmakla beraber, ihtiyar kızla genç kadın hiç sevişmemişlerdi.

MUe de Courton herkesi sevmek zâfile beraber, Bihterle münasebetlerinde kendisini ürküten bir şey hissedirdi ki, bu kadın kendisini sevmiyor. Nihal üzerinde hükmünü yürütmek için onun vücudunu bir mani addediyor. Bu çocuğa, ihtiyar kız kalmış olmak hüsrânının tek neşvesi, akim ömrünün münferit bir şükûfesi nazariyle bakmamış olsaydı, o biçare ruhunun ana olamamak ebedî cerihasına Nihalin muhabbetinden tesliyet kat-releri serpilmiyor olsaydı, ta bu izdivacın tasavvuru başlangıcında hepsini orada kendi hallerine bırakacak, buradan kaçacaktı. Fakat o zaman, yarabbi! Nihal, kimsesiz, bu fırtınanın içinde elleri bir tahta parçası bile bulamıyarak, ne yapardı? Nereye asılır, bir sine şefkatine dökülmek isteyen yaşlarını nereye serperdi?

Muhavere orada kalmış oldu. Bihter bugün, sebebini pek iyi tâyin edemiyerek, kendisinde öyle bir taşmak, birisiyle kavga etmek, bir hırçınlık yapmak ihtiyacı keşf ediyordu ki, ihtiyar mürebbiye "bir kelime fazla söyleyecek olursa, kendisini zabt edememekten korkuyordu.

İki kadın öyle, ayakta, hariçten bir vesile zuhur etmedikçe biri-birinden kaçmış

olmak istemiyerek, 0311ml seyrediyor gibi durdular. Ötede seccadenin üstünde Peyker uzanmış Feridunu yuvarlıyor, be-AŞK-I MEMNU

93

nihayet getirilip ağaca bağlanan hamakta Firdevs hanım Beh-îûiün lûtfüe saUanıyordu.

Hava şimdi büsbütün ağırlık kesbetmiş idi. Sahra, nefes ala-an bir sine ıztırabile, güya çatlıyacak bir ırginlikle, şişkin, du-ıvordu. İki kadının arasında beş dakikadanberi devam eden sükût bu sıcak havanın kasvetine başka bir ağırlık ilâve ediyor gibiydi Bihter bir şey söylemiş olmak için: — Ne sıcak!

dedi. Bugün geldiğimize pek fena ettik. Şu dakikada kendimi evde uyuyor bulmak istiyorum.

Mile de Courton cevap verdi: — Evet, madam! Bunaltıcı bir hava, bugün akşama kadar bilmem, ne yapılacak?

İkisi de biraz evvel cereyan eden muhavereyi unutmuş oldular.

Bugün akşam üzeri avdet ederken Behlûl bir aralık yalnız yürüyen Peykere yaklaşarak dedi ki: —

Sandalda beni yanınıza kabul edecek misiniz? Yoksa yine taciz eden bir kedi gibi kovulacak mıyım?

Peyker gülerek cevap verdi: — Kediler insanı eğlendirdikleri müddetçe pek iyidir, fakat taciz etmiye başlarsa...

— Kovulurlar, değil mi?... Ben size söylüyeyim mi, siz beni niçin, kovuyorsunuz? Çünkü benden korkuyorsunuz. Demek bana karşı büsbütün kayıtsız değilsiniz. İtiraf ediniz ki, bana karşı tamamiyle kayıtsız değilsiniz....

Peyker zaptolunmuş bir kahkaha içinde sordu:

— Bunu size farz ettiren nedir? Ben de bunun aksine kendimi size karşı o kadar kayıtsız zannediyordum ki, dünyada bir kadın ancak o kadar böyle olabilir.

— Evet, bir kadın!... Fakat unutmayınız ki, bir kadın kendisine bütün gençliğinin saminiyetiyle kalbini vermek isteyen, ruhunun bütün garam hummasıyla ayaklarına atılarak nihayet aşkının feryadını saklamamağa müsaade dileyen bir biçareye karşı hiç bir zaman tamamiyle kayıtsız kalamaz.

Peyker gülüyordu: — Facia âşıklarına* mahsus bir lisan... — Sonra artık bu latifeyi burada bırakmak isteyen bir sesle ilâve etti: — Behlûl bey! Müsaade eder misiniz, size söylüyeyim? Siz fena ter-kiye almış bir çocuktan başka bir şey değilsiniz...

Behlûlün cevabını işitmek için kocasına bağırdı:

— Nihad! Sandallar nerede, rica ederim? Yorgunluktan düşestim...

94

AŞK-I MEMNU

Bu akşam sofrada Nihalle Bülendin yerleri boş kalmıştı, o J dar yorgun idiler ki, hemen odalarına çekilmelerine müsaade olü müş idi. Behlûl, peşkirini* ağzına kapayarak esneyen Bihtere J yordu ki: — Bahsederim ki yenge, sofradan kalkar kalkmaz uyuy8ı caksınız. İşte sahra âlemleri böyledir, insan eğlenmek ümidile ^

der; eğlenmemiş, yorulmuş, kırılmış olarak avdet eder. Hususiyi, sizin için...

Daima evde, odaların basık havasında yaşayıp ta birdej güneşin tufanları altında geniş havalara çıkıveren kadınlar bir set bestlik meyli ile kafesinden kaçıp ta henüz evin çatısından ayrılma dan bayılıveren kanaryalara benzerler.

Bibter: — Oh! Ne uyku! Ne uyku! diyordu. Bir hafta hiç ya. taktan kalkmadan uyuyacağım zannediyorum.

Yemeklere hemen hiç dokunmuyorlardı. Bihterin ağzında çatalısın uciyle alınmış

reçelinden tek bir tane büyüyor, şişiyor, yutulaj mıyacak azim bir lokma oluyordu. Peşkiriyle

dudaklarını silerek — Ben kaçıyorum, dedi. Müsaade eder misiniz?

Yalnız kalmağa ihtiyacı vardı. Bu akşam kendisinde bir şey hissediyordu ki, yapılmaz, odasının bütün samimî mahremiyeti için. de, benliğiyle başbaşa kalmak, dinlenmek için ona bir ihtiyaç verdi. yordu.

Odasına çıktı. Burası karanlıktı. Yavaş yavaş, güya bu sükûn hücrelerinde uyuyan mahremiyeti uyandırmaktan ihtar eden hafif adımlarla ilerledi. Karşısında, açık, karanlığın içinde, beyaz tülte-jinin arasında donuk bir gümüş rengiyle titreyen pencere, ona ge-| cenin serin nefesinden mini mini hamlelerle dalgacıklar püskülü yordu. Karanlıkta aynalı dolabın önünden geçerken beyaz bir bulut mübhemiyetiyle kendi gölgesini gördü. Ötede karyolanın yükselen cibinlikleri titriyor, lâmbanın kalpağı azin; bir baş sallantısıyla güya ona bakıyordu. Her şeyden evvel pencereyi kapamak, sonra, karanlıkta büsbütün karanlıkta, hemen o haliyle kendisini halının üs-tüne atarak, bilinemez nasıl bir yorgunluktan dinlenmek istiyordu İstiyordu ki, buraya şu gecenin nefesinden bir parça şey tole girmesin. Orada, bahçede, yalnız yüksek dalı görülen bir erik ağacı vardı ki, ona kollarını uzatarak yaklaşıyor gibiydi. Karşısında bil pencere ile, karanlıkların sırlarında gizlenmiş garip, korkunç rüyalara mahsus mahlûklardan güya bir haşyet nefesi getiren bu gece rüzgârıyla, orada kollarını sallayan, belki bir saniye sonra odaya giriverecek olan bu gölge ile yalnız kalmış olmayacak zannediyordu. Halbuki o öyle bir yalnızlık istiyordu ki, rüyasız bir uykuya benzesin. Kandilini bile yakmayacaktı; küçük bir ziya bu eşyanın ruhun" uyandıracak, o zaman yatak, kanape, perdeler, şimdi bütün bu uyu A Ş K - I MEMNU

95

karanlığın içinde ölmüş, gömülmüş şeyler bir hayat havasıyla J-ncinivererek uyanacaklar, dirilecekler ve onların arasında kendisi-s gülümseyen bu aynanın, hususile o aynanın içinde kendisinin, kendi resminin yanında artık yalnız kalmıyacaktı. Yalnız! Yalnız!... «atta, işte şimdi kendisinden de korkuyor, kendisini görürse, evet, bu karanlıkta kalmak isteyen kadın Bihterle karşı karşıya gelirse bir tehlike vücuda gelecek, birbirlerine söylenmemek icab eden şeyleri söyleyecekler, o zaman yalnızlıktan, karanlıktan, sanki bütün mevcudiyetin yokluğundan aranan şey, o uyku, o derin, tehi, ziyasız, rüyasız uyku bir daha avdet etmemek üzere silinecek zannediyor, ve bundan korkuyordu.

pencereye yaklaştı. Serin, yıldızlarla dolu bir geceydi. Gündüzün sinirlerde takat bırakmayan sıcağından sonra taltif eden bir rüzgâr ratıp nefesleriyle havayı okşuyor, güya şedit bir hummanın ateşlerinden sonra bir kerem eli hastaya güzel kokulu bir suyun damlalarını serpiyordu. Eli pencerenin kenarında kapamadan evvel biraz durdu, uzun bir susuzluktan sonra serin bir pınara tesadüf etmiş bir sahra yolcusu hırsıyla bu havadan içti, azîm bir inşirah hazzı duydu.

Hasta mıydı? Ne oluyordu? Ciğerlerinde bu soğuk havanın tes-liyet lütfü beş

dakika evvel onu aşağıda uyutmak isteyen yorgunlukla o kadar tezat teşkil ediyordu ki, birden kendisine sordu: — Evet, ne oluyorum? Hasta mıyım?..

Şimdi başını soğuk bir yere dayamak, bu soğuk havayı böyle içmekte devam etmek, üşümek, evet, bir kış yağmuru altında çıplak kalmış kadar titriye titriye üşümek istiyordu. Ah! Böyle üşüyebilae! Bir serin rüzgârın temasından sonra keşfettiği ateşe, başının, ciğerlerinin, bütün mevcudiyetinin ateşine bu üşümek, şifa verecek zannediyordu.

Ralblerimizde bazı illetler vardır ki, vücudun tamamıyla ensi-cesine hulul etmedikten sonra keşfolunamıyan hafi emraza mahsus bir nüfuz hıyanetiyle kendisini göstermeden, tahriplerini haber vermeden derunî bir yangın dumansızlığıyla yanar, yanar; bu bir ateştir ki, mahiyetini bilmeyiz, vücudundan haber almayız, o yavaş yavaş vazifesinden emin, devam eder; nihayet bir gün birdenbire, bir biç, bir dakikacık bir vukuf gösterir ki, kalbimizde bir yangın var. Nedir? Nereden tevellüd etmiştir? Bu yangın nasıl serseri bir rüzgârın kanatları ile düşerek orasını tutuşturmuştur? Bilmeyiz.

Eihter bu serin gecenin karşısında işte böyle bir ateş hissediyor ve üşümek, üşümek istiyordu. Meselâ, şimdi, denizde, suyun içinde olsaydı... Rüzgâr hep hamle hamle püskürüyor, yakasından, omuzlarından girerek, sinesinde kayarak onu soğuk dudaklarla öpüyordu. Böyle rüzgârın bu buseleriyle ihata edildikçe, daha ziyade

96

AŞK-I MEMNU

açılmak, daha ziyade öpülmek istiyordu. Arkasında ince bir p^ den kolalı erkek gömleği vardı; boyun bağını çekip attı, yakasW göğsünün düğmelerini çözdü, belinden kemerini çekip fırlattı, asafci bir el ile korsasız, yalnız iç gömleğinin nim - küşade* bıraktığı sj nesiyle rüzgârın şimdi serbest sürünen dudaklarına, güya gecele^ esrar getiren ufuklarından, tâ semâların o uzak karanlık sinisini den peyda olmuş buseler getiren o dudaklara karşı öyle durdu.

Evçl denizde, suyun içinde, böyle koyu mai bir semanın, ötede beride par.f lıyan o sarı gözlerin altında, karanlıkta, bütün vücudunu serin bij safa ağuşuna çeken dalgalar arasında olsaydı. . O küçük küçük şa. marlarla gerdanına, sinesine dokunan, sularının ipek temaslariyl(kollarını, bacaklarını okşayan dalgalan vehminde hissediyor, gece. nin bu serin havasında yüzüyordu. Daha ziyade soyunmak, bu hava. ya, onun buselerine nefsinin teslim etmek, vücudunu, bütün çıplak, ligiyle vermek istiyordu. Etekliğin kopçalarını çözdü, sıyrıldı çıfc.

ti: iskarpinlerini, çoraplarını, hepsini çekiyor, hırpalıyarak, buruşturarak atıyordu; artık üstünde yalnız omuzlarından birer kordelâ ile bağlanmış ince ipekten iç gömleği**, şimdi rüzgârlarla titriyerek, o da uçup gitmek ve bu taze kadın vücudunu gecelerin haris du. daklarm büsbütün çıplak bırakmak istiyerek çırpınıyordu. — Bihter! Daha yatmadın mı, gülüm? Kocasının sesiyle titredi. O

şimdi yanında idi. Tâ pencereye kadar gelmiş idi. Onu, böyle, yalnız gömleğiyle, karanlıkta, üryani sinin bütün cazibeleriyle görüyor; oradan kovulmamak, bu taze vücudun gaşyeden havasında bir parça alıkonulmak lûtfunu dilenen gözlerle karısına bakıyordu. O: — Rica ederim, beni yalnız bırakınız, bu gece, öyle yorgun, öyle hastayım ki... diyordu.

Adnan bey: — Fakat bu çılgınlık! Çırıl çıplak, pencereye karşı... diyordu.

Onun vücuduna dokunuyor, omuzlarından tutarak üşüyüp üşümediğine bakıyordu; sonra birden genç kadının vücudunu ellerinin altında hissedince eğildi; karısını öpmek istedi. O çırpınıyor, bu gece, böyle karanlıkta, beklenmeden odasına geliveren bir kocadan korkuyordu. O şimdi bir yabancı, hiç görülmemiş bir adam, gece karanlıklarından istifade ederek şikârını parçalayıp öldüren canavarlardan biri gibiydi; bağıracaktı. Onun ellerinin altında, öpülmemek için, yüzünü çekerek

kollarının arasından kayıp akmak isteyerek çırpınıyordu. Boğuk boğuk: —

Hayır, beni bırakınız, rica ederim, hayır, bu gece yalnız kalmak istiyorum, diyordu.

Bu gece, bu dakikada vücudunda bir şey isyan etmiş, bu adamın kollarının arasında kalmamak istemişti. Firketeleri düşmüş, uzun saçlarının gür dalgaları onun hâlâ kaçınmak isteyen dudakla-AŞK-I MEMNU

97

haris bir buse ile kilitleyen kocasını örtüyor, sanki bu karanlık bu genç kadınla bu ihtiyar adamın busesini daha karanlık rım

odada,

nir Sece iÇiruie saklanmak istiyordu.

İkisi de, biri mukavemetinden, biri tasallutundan mahcup, bir söz söylemiyerek, bakıştılar. Bu boğuşmaktan sersemleşmiş gibydiler-Bihter sitemle dolu bir sesle: — Beni kırdınız! Bilmeniz, ne kadar istirahatata muhtacım. Artık gidiniz, evet, rica ederim, gidiniz... diyordu.

O, yine yaklaşmış, karısının ellerini okşıyarak soruyordu: — Beni affettin, değil mi? Söyle bakayım... — Kulağına sokularak — Busen, seni ne kadar seviyorum! Sen de beni seviyor olsan, bundan emin olmak mümkün olsa...

Bihter asabı bir kahkaha ile gülüyor, onu yavaşça iterek çıkarmak, odasından kovmak istiyordu: — Koca bebek!... diyordu, haydi bakalım, artık dışarıya. Pek âlâ biliyor ki, karısını çıldırtıyor. Sonra yine şüpheler icad ediyor... Haydi, şimdi uyku! uyku!...

Onu okşaya okşaya, güle güle dışarıya çıkarıyordu. O, birden: — !Lâkin pencere açık! dedi, onu kendi elimle kapayayım. İhmal edersen hasta olman muhakkaktır.

itiraz etmedi: Pencereyi kapadıktan sonra odasına geçerken, orada, eşikte karı koca kısa bir buse ile öpüştüler.

Bihter: — Bu gece kapı kapanıyor, dedi.

Genç kadın âdet etmiş idi, ikide birde aralık kapı kapanıyor, anahtarı çevrilerek kilitleniyordu. Adnan beyin cevabını işitmedi. Şimdi artık yalnız, o indirilen pencereden, şu kapanan kapıdan sonra büsbütün karanlık içinde yap yalnız idi. Geniş bir nefes aldı.

Lâkin bu gece ne oluyordu? Bu mücadele ile alınan buse o boğuşmak sur etile kadınlığından hemen cebr ile gasp edilen aşk sadakası, bu koca, evet onu birden üşütmüş idi. İşte şimdi üşüyordu fakat inşirah veren, onu saf alı dalgalarla saran bir üşümeğe de[gi], hasta eden, ıztırap veren bir üşümeğe üşüyordu.

Bu gece şu dakikada ona âdeta bir ıztırap vererek tahakkuk eden bu hakikat tâ izdivacının

mukaddemesinde başlamış idi. Bu adamın ilk buse temasında, bütün gençlik garamının emellerini almak için haris buselerle yüzüne gözüne sürünen dudaklarında cis-maniyetin bir isyaniyle titremiş, bir asap lerzisi içinde bu izdivacın kendisi için hep böyle titretecek dakikaları olacağını hissetmiş idi.

Bunlar öyle dakikalar idi ki, her türlü muhakeme metanetine, kalb a2mine karşı mağlûp eder, gittikçe haşin mânası teyyüd eden ler-zişlerle vücudunu sarsardı.

Onun kollarının arasında gözlerini kapamak, kendisini ve onu görmemek, bu muaşaka saatlerini onunla

Aşk.1 Memnu — F. 7

98 AŞK-IMEMNU

AŞK-IMEMNU 99

beraber yaşamamak isterdi. Hayır, istemezdi; bunun tersine istem ki, ona vücudunun gençliğiyle beraber kalbinin emellerini de versi^ Fakat kendisini bundan meneden bir şey vardı; öyle bir şey ki, onu* kollarının arasında iken bütün vücudunda bir kaçınmak, bir erimek, hemen orada, o dakika için ölmüş

bulunmak ihtiyaçlarını uyan^ rırdı. Buna galebe edemiyordu. Bir müddet bu hissi tahlil etmemek bu titreyişlerin altında saklanan müthiş hakikati görmemek istedi Bu muaşakalardan kırılmış, güya tazeliğinden bir şey eksilmiş, ha. yır, öyle değil, daha doğrusu kirlenmiş bir çiçek pejmürdeliği du. yarak çıktıkça düşünmemek için vücudunu, zihnini susturmağa ça, lışırđı. Lâkin onun buselerinden kalan tırmalayıcı eserler, hele du. daklarının yanında bir köşe vardı ki, sanki sızlardı. Sonra bu muaşakaların hummaları arasında verilmiş

buselerden kendi dudakla, rının aşk sadakasından onda günlerce üşüyen bir şey kalırdı.

Bu muaşaka ezasını burada, bu odada hissederdi; buradan baş. ka yerlerde teati edilen buseler onun için bir dostluk samimiyeti mi nasından başka bir şey toesb etmezdi; lâkin burada onunla yalnız kalıp ta ona, sade bir dost değil, hayatının bütün aşk kitabı bera. ber okunacak bir koca nazariyle bakmak lâzım gelince ürkerdi. Onun dostuydu, evet bu adam için kalbinde derin bir hürmet, hattâ bit muhabbet vardı. Lâkin onun bütün ruh teslimiyetile karısı olamıyordu. Bu odadan başka yerlerde onu seviyordu. Beraber gezerken, aşağıda o küçük odada otururken, hattâ onun odasında, evet, şu yanı başlarındaki odada, Bihterde bir sokulmak, onun mümkün mertebe yakınında bulunmak hevesleri uyanırdı. Arada bir ya başını omuzuna kor, ya bir çocuk sokulganhğıyla dizine yatarđı. Bütün izdivaç hayatı böyle geçseydi, onu lekesiz, arızasız bir muhabbetle sevecekti, mesut olacaktı.

Lâkin ondan fazla bir şey, muhabbet değil, aşk isteniyordu; ve, kendisini tamamiyle haksız, insafsız bulmakla beraber, bu aşkı veremiyordu. O zaman bu aşk, bu verilmi-yen aşk, kendisinden mukavemet olunamıyan bir hakla alındıkça, vücudundan, kalbinden bir şey gasb edilmiş zanneder, ağlamak, fer-yad etmek, ıztırabından kıvrınmak isterdi. Demek, kendisi için izdivaç bu idi, aşk bundan ibaret olacaktı; her zaman, her zaman oc-dan böyle cebr ile aşk alınacaktı; ve o, ruhunun asıl aşkını vermiş olmayacaktı; asıl ruhuna tasarruf edecek bir buse dudaklarını araştırıp bulmayacaktı; kendisini üşüten

bu buselerden başka bir şey görmeyecekti, hep böyle olacaktı, her zaman her zaman...

Artık itiraf etmeliydi. İşte bir senedenberi bu hakikati görmemek için lüzum görülen mücadeleler onu daha ziyade yormuş', daha ziyade ezmiş idi; evet, itiraf etmeliydi, hep böyle olacaktı.

Bu gece, işte aralık kapının anahtarını çevirdikten sonra karanlıkta, hareket etmeden, bu aşk odasını dolduran zulmetlere baarak, gûya bu siyahlıklarla bütün hüviyeti dolarak, düşünmeksizin hakikati her vakitten ziyade vuzuh ile söyletti. Bu dakikaya ka-,ar o hakikat, ne söyleyeceği anlaşılan, fakat söylemesine müsaade lunmıyan bir ses hükmünde idi; bu gece, şu dakikada artık müsaade olundu: Evet, hep, hep böyle olacaktı. İşte bu karanlık muaşaka hücresi..- Ne bir şeffaf ufuk, ne bir parlak hande, ne bir uçan bulut tjarçası; WÇ» niÇ> hattâ hafif bir ziya, donuk bir kandil bile olmıya-caktı; siyah, mümkün olabildiği kadar siyah bir gece. O, bu karanlıkların içinde bir haşyet lerzişile titriyerek, okşayıcı temaslarile inşirah veren serinlikler duyarak değil, sanki bu karanlıklardan yağın siyah kar parçalarının tırmalayan temaslarile üşüyerek bütün gençliğin garam açlığını azim, boş bir siyah uçuruma gömecekti; hep, hep.-- böyle olacaktı.

Demek, bu izdivaç, o kadar arzu edilen, tahakkukuna o kadar çalışılan bu izdivaç işte şu karanlık şeyden ibaretti. Şimdi bu izdivacın meziyetlerini teşkil eden şeyler, o genç kızlık yatağının üzerinde bir kavsi kuzah açan mücevherler, kumaşlar, ziynetler hep bir avuç hülya külleri şeklinde odanın karanlıklarına serpiliyor, dağılıyordu.

Hemen oraya yataklığının yanında alçak yer iskemlesine oturmuş, dirseğini dizine dayayarak, başı elinde düşünüyordu. Şimdi bu izdivacın bütün fena cihetlerini küçük küçük hiçlerden tereküp ederek onu sıkacak bir mecmu teşkil eden şeyleri kendi kendisine sayıyor; artık bir kere o hakikati söyledikten, kendisinin bahtı kötü* bir kadın olduğuna karar verdikten sonra, ona kuvvet verecek, süsleyecek daha ziyade faciaya benzetecek, sebepler bulmağa çalışıyordu.

Her şeyden evvel bu evi düşünüyordu. Bu ev onundu, bir vakitler önünden geçtikçe pencerelerinden tantanasını hissettiği bu koca yalının işte tek hâkimesiydi.

Evet, fakat buraya tasarrufunda bir noksan hissediyordu, açıkça tâyin olunamıyan, lâkin her zaman duyulan bir noksan vardı ki, evi ona ait bir şey olmaktan menedi-yordu. Anlıyordu ki, henüz görülmemiş köşelerinden mahalleri tebdil edilememiş eşyaya kadar, yüzlerini görmeksizin kendisini sevmediklerini anladığı uşaklardan bütün harem halkına kadar bu evde °na karşı bir yabancılık, hattâ bir adavet vazı işrap eden mânalar vardı. Evin ruhu ondan kaçıyor gibiydi.

Kendisini kocasına bütün benliğle vermekten meneden şeye benzer bir mâna vardı ki, bu evle kalbinin arasına sahte bir busenin soğukluklarını koyuyordu.

Yavaş yavaş eve tasarruf hakkını teyit etmiş idi. Şimdi bütün kantarlar elinde idi. Yatak takımlarına, kilere, bir evde bütün sakınarak tutulan şeylere doğrudan doğruya nezaret ediyordu; onlarla ba&a bir vasıtanın müdahalesine müsaade etmiyecek kıskançça mü-

nasebetleri vardı, lâkin belinde ince bir zincirle şakırdıyarak sal). nan bu anahtarların arasında asıl evin ruhunun anahtarı el^{TM}. idî.

Artık üvey analık sıfatından da sıkılıyordu. İşte bir seneden beri Nihalle sevişmek için mütemadi bir mücadele içinde yasaiW O Nihali seviyordu, fakat bu kızın kendisini hiçbir vakit tamamiyj severniyece ğinden emin idi. Biliyordu ki, Nihal yalnız, bir defa hisSj yatını tahlil ederek kendisine kalbinde tahsis ettiği muhabbetin 2ot la tesis olunmuş bir muhabbet olduğuna, şu sevdiği kadının sevil memesi lâzım gelen bir üvey anadan başka bir şey olmadığına vu kuf hasıl eder etmez, o zamana kadar türlü uğraşmalarla kurulabi len samimiyet binası birden yıkılacak ve onun yerine artık bir dahi dolmaz bir uçurumun boşlukları açılacak; evet, yalnız bir dakikalı bir vaka sebep olarak ikisinin arasında bir şey kırılacaktı. Ahvalin icabiyle bu iki kalb birbirine düşman olmıya mahkûm idiler. Henü olmamışlardı, ihtimal daha olmıyacaktı, fakat bir gün bunun vu kuu muhakkaktı.

Bir müddettenberi Nihaiden artık dostluğa hatime vermek için bir acele, şüphesiz kendisini sıkıkan bu sulh halinden çıkarak açık bi cenge meydan verecek bir sebep bulmıya kâfi bir arzu keşfediyordu Bugün ihtimal dostluklarının son günü olacağından korkmuştu. Sa bahtan akşama kadar Nihal kendiliğinden ona bir kelime bile söj lememişti. Eğer evde bir dakika itidalini kaybetse, demek yarında başlayarak artık bir cehennem hayatı başlayacak, bu çocukla cenket mek lâzım gelecekti. Buna imkân bırakmamak için, nefsinin zapt; bu gizli harbin bütün üzüntülerini hazme mahkûmdu. Onun feda karlıkları anla-şılımyacaktı, hattâ etrafında bunu takdir edecek kını se bulunmıyacaktı, bilâkis Nihalin en haksız hırçınlıklarından, eı sebepsiz ağlamalarından o mesul olacak, herkes dudaklarını büke rek ona husumetle bakacak, Şakire hanımın yine baş ağrıları tuta caktî.

Şimdi Şakire hanımı alnım sıkıkan bir yemeniyle karşısında M muaheze timsali somurtkanlığıyle görüyordu; daha sonra Şayeste Nesrin, hanımsız evde hep itiraf olunamıyan bir ümitle yaşıyarak ikinci hanıma zeval bulmaz bir adavet besliyen bu kızlar, hattâ evü içinde onlardan hep korkulacak bir mahlûk gibi kaçınan Cemile birfi düşmandan başka bir şey değildi; bunlar yalnız yarım bırakılan cüffl leleriyle, gözlerinin kinli bakışlarıyla, sükûnetleriyle, her şeyleriyleU

Nihalin etrafında bir soğuk daire çeviriyorlar; ve, o, işte bir senslit uğraşmalar neticesinde bu daireyi geçerek Nihali tamamiyle alart yordu.

Yalnız Bülendle dost idiler. Onların ikisini birleştiren dost ede' bir şey vardı: gülmek... Bu noktada birleşmişlerdi ve onunla her za AŞK-I MEMNU

101

inan

dost olacaktı. Lâkin bu dostluk Bülend için bir kabahat çaktı; çocuk evin içinde kimseye, hele ablasına itiraf edemiyecek-ı, onu bir sene kadar değilse bile, herhalde bir üvey anadan pek ll seviyor. Sonra, birden, Bülendin arkasında, onun kahkahan şâ-tr cehresinin fevkinde başka bir hayal irtisam etti: Behlûl!

' püşünmedi, düşünmemek istedi. Evet, ne için düşünenecekti? Behlûl hatırına geldikten sonra zihninde başka bir hâtıra uyandı: r,u Peykerin arkasında dudakları muhteris bir buseyle titriyerek hemen

eğiliyor, yakıcı, ısırıcı bir buseyle Peykerin ensesinden öp-j^elj için orada can veriyor gördü; daha sonra çapkın bakışlarıyla Hamakta Firdevs hanımı sallarken gördü.

Düşüncelerine ufak bir vakfe geldi. Mülâhazalarının cereyanı titriyor, başka bir mecrayı takip için tereddüt ediyor gibiydi. Bu noktada durmamak ve bu yeni mecrayı takip etmemek için bu hayali bir kelimeyle tesbit etmek istedi.. Hemen açıktan: — Çapkın!...

dedi.

Evet, bu, kelimenin bütün mânasiyle çapkınlıktan başka bir şey değildi. Kendi kendisine şimdi hiddet ediyordu. «İcab ederse söylerim; bu, yapılıp bir şey değil. Peykerin hakkı var...» Evet, fakat Fir. devs hanımın?...

Birden Peykerin bir sözünü tahattur etti. Ne diyordu? O kocasına hıyanet etmek maksadiyle evlenmemişti. Bunu söylerken gözle rinde ne celi ve ne hain bir mâna vardı. Ne demek istiyordu? Başkaları, kendisi, Bihter, kocasına hıyanet etmek maksadiyle evlenmişti, öyle mi? Bunu yapmıyacaktı, bir Firdevs hanıma benzemiye.. çekti. Bir valide!... Hayatının daimî bir zülü idi. İşte bugün o Beh-lülle şakalaşırken, Bihter üzerine atılmak, «Lâkin artık utanınız, siz bir ihtiyar karısınız, ihtiyar, ihtiyar, anlıyor musunuz?» demek istemişti. Evet, asla Firdevs hanıma benzemiyecekti, işte yemin ediyordu.

Kendi kendisine, içinden, annesine benzememek için yemin ederken aklına başka bir şey geliyordu. Tâ küçüklüklerindenberl Peykere, babasına benzer, Bihter için annesine çekmiş derlerdi. Mademki, bunu söylemekte herkes müttefikti, demek hakikatte o annesine benziyordu. Bu müşabehetten korkardı. Kalbinde bir şey vardı ki, bu cismanî müşabehetin hayatlarını da benzeteceğini zannettirir, ve, onu titretirdi.

O da babasına benzemeliydi: Peyker gibi... Biraz kumral, biraz daha geniş

omuzlarla dolgunca bir vücut, kısa ve kılsız kaşlar, beyazdan ziyade saza yakın bir renk; işte Peyker... Şüphesiz Bihter daha güzeldi, fakat babasına benzemiş

olmak için daha az güzel olmıya kalb, bir rıza gösteriyordu. O tanümamış baba için derin bir muhabbeti vardı, annesine verilemeyen kalbini tamamiyle bir ölü-

102

AŞK-I MEMNU

nün hâtırasına veriyordu. Ve bu hâtırayı süslerdi: tesadüfle işi^miş şeylerden, parça parça tedarik olunmuş tafsilâttan babasına ^tercemei hâl icad ediyor, sonra onu Firdevs hanımın elinde işkea çeler içinde yaşıyor, her şeyden habersiz namuslu bir koca m^lumluğuyla babasının izdivaç hayatına bir facia veriyor, nihayet oö(müthiş bir darbe ile, makhur öldürüyordu. Babasını ne kadar seviyordu!... Peykeri babasına benzemiş olmaktan âdeta kıskanıyordu.

Zannediyordu ki, Peyker babasına benzediği için hayatında me, sut olacak; ve, o, Bihter, bu bir hata neticesiyle vücuda gelen & divaçta bedbaht olacaktı. Peyker elbette mesut idi, kocasını seviyor. du,

aralarında minimini bir Feridun vardı.

İşte asude bir aile ha. yatı!... Onun, onun nesi vardı?..

Bu suali kendi kendisine irad ederken karanlıkta ellerini fca. vuşturarak siyahlıklara gömülen bu odanın isfendan takımlarından, atlas perdelerinden, bütün bu mutantan eşyadan bir cevap beklie, rek duruyordu. Sevmek., sevmek istiyordu. Hayatında yalnız bu ek. sikti; fakat hayatta her şey bundan ibaretti: sevmek, evet, bütün saadet yalnız bununla istihsal edilebilirdi. Küçük, sefil, üryan bit oda, demir bir yatak, beyaz perdeler, iki hasır iskemle, işte yalnız bu kadarcıkla fakir bir muaşaka hücresi; fakat sevmek yarabbi! sevmek istiyordu, hummalar içinde mecnunca bir aşk ile sevecek ve me.sut olacaktı. İşte şimdi bu mutantan odanın servetleri içinde si. yah mermerlerle örülmüş mezarda diri diri, medfun gibiydi. Nefes alamıyor, boğuluyordu; bu mezardan çıkmak, yaşamak, sevmek istiyordu.

Yerinden fırladı. Artık bu karanlıklardan kurtulmak istiyordu. İşıtlmemek için yavaşça, iskemlenin üstüne çıkararak tavanda kandile, o eski mâbedlere mahsus bir fenere benziyen kandile uzandı, yaktı. Kandil evvelâ yanmıyor gibiydi, sonra birden ufak bir çıtırdı ile bir küçük ziya mevcesi ihtizaz etti. Ve odanın karanlıklarında sarı bir duman şeklinde kayarak serpildi. Fenerin koyu sarı, yeşil, mai, kırmızı camları vardı; bu hafif ziya o koyu renklerin arasından donuklaşarak, siyahlaşarak odayı yeşil denizlerin altında mü-levven gecelere boğulmuş bir mağaraya benziyordu. Bu ziyanın altında eşya bir sâmit rükûdet ile duruyor; yalnız ince, şeffaf tüller, yekdiğerini mahv ve isbat eden yeşiller, mailer, sarılar, kırmızılar gölgelerin üstünden kayıp akıyorlardı. Eşyanın, duvarların, tâ ötedJ gayet uzak bir resim şeklinde Bihteri gösteren aynanın üstünden sakit birer şellâle seyelân ediyordu.

Bihter karanlık bir rüyadan mülevven bir rüyaya çıkmış gibiydi. Bu, perilere mahsus bir âlemi ihtar eden odasının mübhem ziyaları arasında tâ ötede, uzakta, sanki tabaka tabaka derinleşen bir

AŞK-I Mü Jvı in u

, sil mağaranın kaybolmuş ufuklarında, kendisine titrek bir hayal 5'kliyle takarrüp ediyor görünen Bihteri, o aynanın Bihterini görjfl-donuk bir gümüş levhaya yalnız beyazla tersim olunmuş bir ka-

' jciij ince ipek gömleğinin içinden sıyrılarak uçacak, bir bulut olaak zannedilirdi. Bilinmez nasıl bir hisle, karşısında bu ince gömleğin içinde titriyor görünen vücudu üryan, tamamiyle üryan görmek istedi; omuzlarından kordelâları çözdü, gömlek kayarak, göğsünün üstünde, belinde ufak bir tereddütten sonra ayaklarının dibine düştü. Uzun siyah saçlarını ellerinin asabî darbeleriyle tuttu, kıvırdı, burJarm tam çıplaklığına nakisa vermesini istemiyerek kaldırdı, tâ başının üstüne, perişan bir küme şeklinde tutturdu.

Böyle, büsbütün

-ıplak, kendisine baktı.

Uzun bir temaşa ile bu levhaya bakıyordu. Hemen kendisini bu halile hiç görmemiş

idi, bu yeni bir şey, başka bir vücut gibiydi. Demek Bihter işte bu idi.

Yaklaşmaktan korkuyordu, o kadar vuzuh ile görmek istemiyordu; biraz daha yaklaşırsa kendisiyle bu hayalin tevemiyeti teeyyüd edecekti; uzak, uzak kalmak ve bu güzel vücudu böyle uzaktan, bir rüya arasından sevmek istiyordu.

Evet, bu vücudu seviyordu. Şimdi kalbinde bu vücut için bir muhabbet, bir meftuniyet vardı. Bu vücut kendisininindi, ona hafif bir tebessümle bakıyordu.

Aynanın içinde bu beyaz resim ince, gayet bellisiz, havaya benzer bir mai çizgiyle zemininden ayrılmış gibiydi, ve böyle etrafında açılan ince mai halenin arasında kabarıyor, bir cismaniyet kesbediyor, levhasından ayrılarak Bihtere, diğer Bih-tere yaklaşıyor; orada iki Bihter, bütün zaptolunmuş aşkları, inkişaf ettirecek ciğerleri yakan bir busenin lerzişleri içinde, mahv ve harap eden bir kucaklaşma ile biri birinin kollarına atılmaya müheyya iki vücut peyda oluyordu.

Şimdi bu aynanın donuklukları içinde derin bir mağaranın yeşil ufuklarından şeffaf tirşe gölgelere boyanarak gelen bu sevda hayaline bir recülî tasarruf emeliyle bakıyordu. Kenüz dolgunlukları tamamiyet kesbetmemiş sinesinden çizgilerin hafif bir inhinasiyle daralarak inen müdevverliğinden sonra gözleri titriyor, artık uzak beyaz bulutlardan dökülmüş sayelerle örtülü görünen bu beyazlıkları daha ziyade soymaktan asabî bir tavahhuş hissediyordu.

Omuzlarının genişliğinden sonra biraz uzunca gövdesini lüzumundan fazla incelte incelte nihayet belinden isabetsiz bir darlık yapmış olmaktan korkan hilkat oraya kadar bu traşide eseri darlaştıran hutut imsakini affettirecek bir semahat göstermek istemiş, bir kısmı genç kız kalmıya mahkûm bir vücut tersimine başlamışken, diğer kısmı tazeliğinin bütün münkeşif servetiyle bir kadın vücuda getirmiş idi.

Bihter şimdi kendisinden başka bir vücut hükmüyle seyrettiği bu hayali ufak bir hareketiyle kaçırmaktan ihtiraz ederek hareket a s} a. . 1 MEMNU

etmeden duruyor, onu tutmak, ona sarılmak için ellerini, dudakJ rını uzatacak olursa, ikisi birden orada ölüverecekler, delice bir bl senin hummalan arasında can verecekler zannediyordu. Lâkin, onj böyle, ruhu sarsan bir visal humması içinde ölmeğe, can vermeği ihtiyacı vardı. İşte bu ihtiyaç şimdi bir iştikâ enini ile bütün hü* yetinde feryad ediyor, cismaniyetinde ıztırap veren bir ateş oluyor! du. Evet, şu dakkada bir vücut, ıgûya bir kaza ânı içinde gasp olu]

nan bikrinin, küçük bir tesliyet lütfü, hafif bir neşve bakiyesi bı. rakmaksızın verilmeyerek alınan buselerin, asabını isyan ettirerek derin bir ıztırap ile sızlanan muanekaların, evet, bütün izdivaç ha. yatına ait o çirkin, sefil muaşaka hatıratının ıztıraplarını duyuyor bunlar kendisinden alındıktan sonra o asıl ruhunun, sevda ruhu. nun bikrini, o asıl dudaklarının, kadınlığına ait dudaklarının buse. sini verememekten inliyordu. Öyle bir muaneka düşünüyordu ki, onu tâ hüviyetinin âmakına kadar titresin, hırpalasın, ezsin; oyla bir aşk istiyordu ki, onun ruhunda mest eden baygınlıklar bıraksın... Şimdi bu hayalin, o kendi hayalinin karşısında ıztırabından kıvrınmamak için nefsinin zor zapt ediyordu. Kendisini hiç bu haliyle görmemişti. Bu hayalin kendisinden başka bir şey olmadığından şüphe edecekti. Onu güzel, pek güzel buluyor, ve bu güzelliğe ağlamak istiyordu. Biraz genişçe alınının fazlalığını kabarıkça duran kıvrırcık, gür saçlarının siyah dalgaları öyle muhteşem bir vakar ile tezyin ediyordu ki, bu baş biraz daha küçük, bu alın biraz daha dar ol.sa bütün bu kadın levend kameti küçülmüş', tamamiyetinden bir şey eksilmiş

zannettirecekti .Uzun kaşları tâ şakaklarında ufak bir tereddüitten sonra biraz daha devam ediyor ve büsbütün incelmeye va-kit bulamamaksızın birdenbire kalıveriyordu. Bu kaşların şu müs. tevî irtisamında öyle bir yükseliş hali vardı ki, vechinin ifadesine, hususiyle gözlerinin mânasına yukarılara doğru bir tayaran meyli, güya bütün vücudunu daha ziyade yükselten, daha ziyade uzun gösteren bir vakar havası bahş ediyordu. Gözlerinin içinde siyah bir şule orada bir hafî tebessümün neşvelerini kaynaştırırdı. Bu kadın gözlerinin derinliklerinde bir çift şuh çocuk gözü kimsenin haberi olmaksızın size şetaretinin mânasiyle bakıyor zannolunurdu. Bu gizli handeden, başının vekar ihtişamıyla garip bir tezat teşkil eden bir neşve nebean ederek simasının ifadesine derunî bir eğlence ile eğleniyor farz ettiren bir çocukluk kor, ona henüz çocuk iken başı bir saltanat ikilile tetviç edilmiş bir melikenin şuh vekarını verirdi. Bellisiz bir çukurun yalnız gölgesiyle müdevver bir çene, küçük dişlerini ince bir beyaz hat şeklinde biraz açık bırakan etlice, fakat solgun dudaklar nigâhının çocukça neşvesini itmam ederdi. Tâ sağ kaşının altından başlayarak dudağına kadar inen bir çizgi sanki bir tel saç üstünde yatmış olmaktan mütevellit bir ince hat vardı ki, AŞK-I MEMNU

105

•jnteha noktasında, sağ dudağının tâ köşesinde küçük bir girdap teşkil ettikten sonra artık taşardı.

Şimdi, hep öyle hareketsiz, dalgın bir nigâh ile kendisine bakarken yine gözlerinden bir tebessüm o bellisiz çizgiyi takip ediyor, dudağının üstünde o m,ni mini çukur titretilmiş bir gölge gibi duruyor, dudağının yalnız dişlerinden birinin ucunu gösteren bir tarafı hafifçe kalkıyordu. Kendisine, kendi güzelliğine gülüyor ve böyle, istifade olunmamağa mahkûm bu güzelliğe gülerken ağlamak istiyordu. Demek, bundan sonra, evet, bu gece, nihayet bir senelik muhacemedden sonra artık galebe olunmayan vücudunun gençlik isyanı her vakit böyle karşısına çıkacak, sevmek, deraguşlar içinde mest olmak isteyen muztarip ruhu onu böyle hırpalıyacak, ezecek; ve bu güzellikler boş emeller içinde çırpma çırpına mahvolacaktı...

Kendi kendisine böyle hüküm veriyor, o hafif tebessümüyle gülerken ağlamak isteyen gözleri bu güzel, fakat güzelliği beyhude çü-rümeğe mahkûm hayali derin bir merhamet hissiyle ihata ederek faidesiz, ümitsiz emeller içinde soluyor görüyordu.

Birden bu yarı karanlık odanın içinde, evin uyuyan sükûnunun arasında; başının üstlünden fenerin mülevven camlarından; renk renk gölgeler yağarak bütün etrafında eşyayı sanki hissedilmez bir rüzgârla canlandırırken kendisini böyle çıplak bulmaktan titredi, bu yalnızlıktan korktu. Hayır bu öyle bir his idi ki, korkudan ziyade utanmağa yakın idi. Utandı, büyük bir ayıp yapmış, ismetine karşı düşünmeksizin bir günah işlemiş olmaktan utanıyordu; odasının mahremiyetinde gizlice hulul etmiş meçhul bir sevdakârın kolları arasına düşüvermiş, mukavemet olunamayan bir asap lerzişi içinde ilk aşk günahı vücuda gelmiş kıyas ediyordu.

Bütün perdelerin şişiyor zannolunan gölgelerinin altında kapıların üstünden dökülen tüllerin, atlasların arkasında bir çok gözler kendisine bakıyor; o ilk aşk günahından sonra bu kadın vücudunu seyretmek için gecelerin zulmetleri içinde peyda olmuş eller parı-curları açıyorlar; bu eşya birden esi ver en bir hayat havasıyla uyanıyor, mehip bir baş sallantisiyle bakıyor zannolunan lâmbanın kalpağı yaklaşıyor gibiydi; buradan kaçmak istedi.

Artık yatağında idi. Yatağına o haliyle atılmış idi. Ellerini yastığının altına sokmuş, başını oraya

koyuvermiş, yatıyordu. Karşısında biraz daha uzak, biraz daha müphem, artık gölgelerle boğulmuş, artık başka bir vücut olmuş o hayali yine görüyor, şimdi daha calip görünen bu vücudu yalvaran bir tebessümle çağırıyordu.

Genç kızlık hayatında hiç böyle bir şey hissetmemiş, aşk hummasının cismaniyetini sızlatacak bir ızdırabını duymamış idi. Hattâ genç kızlık hayatında bütün sevda rüyaları müphem hatlarla çizil-106
AŞK-I MEMNU

miş bulutlardan ibaretti; fakat izdivaç hiçbirini tatmin etmeksizin o vakte kadar mektum kalan emelleri uyandırmış, hiç birine ç\$ getirmiş olmaksızın ruhunun sevda ihtiyaçlarını tutuşturmuş i^ Demek, izdivaç bunlardı ve onun izdivacı bunlardan biri değildi.

Oh! Ne yanılmış idi! Ona sevmek, sevmek lâzımdı, sevmiyecelt olursa ölecekti.

Fakat nasıl sevecek? Sevmek. Bu artık kendisi içjj, memnu, muhal bir şey değil miydi?

Kocasına hıyanet etmek için mi evlenmiş idi? Bu sual müthij bir istihza ile kulaklarında ihtizaz ediyordu. Ve beynin, uyuşturan, kulaklarını dolduran bir uğultu arasında hep o davet eden tebessl miyle karşısında, uzak, müphem, gölgelere boğulmuş hayali çağın, yor, bütün varlığını ona vermek istiyordu.

Asla, evet, asla hıyanet etmiyecekti, edemezdi, hem ne için hı. yanet edecek?

Bugün bir izdivaçta bulunamıyan şey bir hıyanette mi bulunacak? Annesini, daha sonra kardeşini düşünüyordu. Artık dü. şünceleri karışıyor, gözleri bulutlanıyordu. Şimdi tavanda fener par. çalanıyor, yeşil, sarı, mai, kırmızı dalgalarla akıyor, kanapeler, do. laplar, perdeler, duvarlar, bütün sel tuğyanından .sonra alçalarak, yükselerek yüzüyor; renkler, gölgeler birbirine karışarak azim bir hercü merç içinde her şey akıyor, tâ uzaktan güneşlerin altında bir siyah dere koyu sularını sürükliyerek ilerliyor, kenarından beyaz bir etek savrulan bir hamak yavaş' yavaş sallanıyor, havada bir top garip daireler çizerek bir yandan bir yana inip çıkıyor, kollarını kaldırarak bir çocuk koşuyor, ötede müphem bir çehre dudaklarında haris bir buse ile eğiliyor, bunu eliyle itmek istiyor, eli kalkmıyor, başını çekiyor zannediyor, fakat çekemiyor, o haris buse orada, işte geliyor, ve, bütün hayal izdihamı içinde nihayet karşıdan aynanın içinden, Bihter, o diğer Bihter dudaklarını, kollarını uzatıyor, bu Bihteri, mukavemet edilemeyen bir cazibe ile çekiyor, çekiyor, dudakları, kolları kilitleniyor, takatini kıran, ciğerlerini söken bir de-raguş

içinde ikisi beraber tavanda fenerden akan yeşil, sarı, mâi kırmızı dalgalarla, bütün eşyasiyle oda, bütün ağaçlarıyla Göksu, hep beraber, azim bir kıyamet tufanı içinde bitmez tükenmez bir boşluğa yuvarlanıyorlardı...

9

Nihal piyanosunda bir sürat temrininin velvelesi arasında başını çevirmeden mürebbiyesine sordu :
— Madmazel! Bülend bugün kaçta gelecek?

Bir haftadanberi Bülend mektepte idi. Çocuğun mektebe verilmesinden o kadar bahsedilmiş', Bülend

nla beraber bitmez tükenmez oyunlara dair tuhaf hâtıralar dinle ve dinleye bu mektebe verilmek fikrini o kadar sevinçle telâkki etmiş idi ki, nihayet bir gün çocuk artık bir hafta sonra yalnız bir ce için avdet etmek üzere yalından ayrılırken Nihalle güle güle karşılaşmışlardı.

Bülendi o kadar sevindiren şey Nihal için de sevinmeğe bir vesile olmuş idi.

Lâkin, o gün Bülend yalının kapısından çıktıktan sonra Nihal pencereye koşmuş, arkasından bakmış idi. Bülend, önünde bugünden başlayarak açılacak olan o Behlûlden dinlenilmiş eğlencelerden mürekkep yeni ufka bir an evvel vasıl olmak için rıhtımın taşları üzerinden koşarak gidiyordu, başını çevirip, arkasından bakan ablasır-a son bir selâm göndermek aklına bile gelmemiş idi. O zaman Nihal'in ruhunda derin bir şey sızladı. Bülend artık rıhtımın köşesinden dönüp kaybolduktan sonra Nihal hâlâ bakıyordu.

Akşam sofrada yerini, gece odalarında yatağını boş görünce, ağlamak hevesini duymuş idi. Demek, bu gülünecek bir latifeden başka bir şeydi? Demek, artık bu iki arkadaşın arasında bir deniz, uzun bir mesafe, yüksek duvarlar, yabancı bir hayat peyda olmuş' idi? Onun başka dostları, başka sevdikleri olacak; ona ablasından başka adamlar karışacak, gece ablasından başka çocuklarla yatacak, her şey, her şey başkalaşacaktı. O zaman, bu küçük vakanın mahiyetini tahlil edememekle beraber, ruhu bütün hükmünü hissetti. Onlar yalnız ayrılmış değil, ruhları birbirinden uzaklaşmış olacaktı; kalblerinin bütün tellerinde mevcut rabitalar birer birer çözülecek, hayır, bunlar Nihaide kırılacak, parçalanacaktı.

O gece, artık odasında yalnız, yatağının içinde uyuyamıyarak, bunları düşünürken, kendisini dünyada yap yalnız kalıvermiş kıyas ediyor, bu yalnızlığın bütün acılığını duyuyordu; lâkin, Bülendi ona bırakamazlar mıydı? Bu mektep meselesi ne için icad edilmiş idi? Çocukları böyle evlerinden, onları kucaklamakla mesut olan kollardan ayırıp mekteplere mi atmak lâzımdı?

Hayat bu muydu? İki kalbi kendi hallerine bırakmamak bu hayatın zâlim bir kanunu muydu?

Bülendin mektep meselesi icad olunduktan sonra, babasından hep böyle, hayata dair nutuklar işitmiş idi. Hayat... hayat... Bu ne demektir? Bu o kadar fena bir şey miydi? Mini mini muhakemesinde hayat bir şekil ve suret alıyor; uzun yırtıcı tırnaklarıyla, korkunç, yakıcı gözlerle mehip bir canavar oluyor; sonra insanlar, şaşırılmış, çıldırmış, bunun tırnaklarının kancalarından kurtulamıyorlar, gözlerimin ateşlerinden kaçamıyorlar.

İşte annesini bu hayat almış idi, yine bu hayat babasını değiştirmiş idi; sonra yine o, hep o, Bülendi tırnağına takmış, tâ uzak-AijK-I MEMNU

lara atmış idi. Muhakemesinin bütün bu hükümleri bir aralık bir noktaya saplanıp kalıyor ve kendi kendisine : «Eğer o gelmesey^ hayat bizi rahat bırakacaktı...»

diyordu.

Evet, bunların bütün mesuliyetini, hattâ annesizliğini, her şey; her şeyi ona atf ediyor, «Oh! Bu kadın!...» diyordu. Artık düşünce.! leri bulanıyor, uyuyordu; birden odasının kapısında muhteriz bir elin tahtayı tırmaladığını hissetti. Silkinerek sordu: Kim o? Sen mi. sin Fındık?...

Fındık cevap veriyordu. Bu gece Fındık ona yalnızlığını unut. turmak için refakate geliyordu. Bu gece Fındığa ,şu refakati için ne kadar, ne kadar müteşekkir olmuş idi!.

Ertesi gün sabahleyin erkenden Nihal babasının iş odasından takvimi almış, Behlül'ün odasına giderek onunla beraber mektebin brütün tatil günlerini kırmızı kurşun kalemle işaret etmiş idi.

Bugün ancak akşam üzeri geleceğini bilmekle beraber, sabah, danberi onu bekliyordu. Mürebbiyesi cevap verdikten sonra kendi kendisine: «Daha beklemeli!»

dedi. Mile de Courton ötede, kendisine yünden yarım bir eldiven örüyordu. Uzun bir müddet sürat tem. rininin velvelesinden başka sofada bir şey işitilmedi, yalnız Fındık mürebbiyenin dizinden kayıp yuvarlanan yün yumağını pençesinin bir şamarile oradan oraya fırlatıyor, kuyruğunu dikerek arkasından atılıyordu.

Birden, Nihal iskemlesinin üzerinde döndü: — Madmazel! dedi, bakınız, aklıma ne geldi? İtiraz etmiyeceksiniz, değil mi? Siz ilk önce itiraz etseniz bile sonra yine muvafakat edersiniz. Bugün doğrudan doğruya muvafakat ediveriniz, olmaz mı?

Bahsederim ki aklıma gelen şeyi anladınız...

Mile de Courton dedi ki: — Çocuğum, aklınıza ekseriyet üzere o kadar garip şeyler gelir ki, siz söylemeden keşf etmek mümkün değildir.

Şimdi Nihal iskemlesinden kalkmış, mürebbiyesini daha kolay kandırmak için yanına yaklaşmış idi: — Anladınız, işte gülüyorsunuz... Ne olur, sanki?... Daha onların mektepten çıkmasına iki saatten ziyade var. Sizinle buradan vapura binerdik, doğru Beyoğlu-na... Düşününün bir kere, Bülend mektepten çıkar çıkmaz bizi karşısında görünce... işte, işte, itiraz edemiyorsunuz, muvafakat ettiniz... Ben beş dakikada hazırım, madmazel!

Bir söz söylemesine meydan bırakmadan Nihal ihtiyar kızın boynuna sarıldı ve iki yanaklarından öptü. Sonra koşarak merdivenlerden aşağı bağırdı: — Beşir, haydi, Bülendi almağa gidiyoruz...

AŞK-IMEMNU 10&

Nihal istiyordu ki, Bülend mektep hayatını en küçük şeylerine tadar anlatsın.

Suallerin arkası alınmıyordu: Mektep nasıldı, neler yiyorlardı, gece nasıl uyuyorlardı, muallimlerinin isimleri, şekilleri ne di?..-- Hemen dostar bulmuş

muydu? Komşuları kimlerdi?... Bu isimleri hep zaptetmek, Bülendin mektep •

hayatına uzaktan iştirak edebilmek için en küçük teferruata kadar tekrar izahat almak istiyordu.

Bülend, mektebe yeni girmiş bütün çocuklara mahsus sahtekârlıkla, bütün tafsilâtı süsliyerek, mektebe ait tasvirlerini mübalâğalara boğarak, küçük küçük yalanlarla muhatabda bir gıpta uyandıracak renkler vererek anlatıyordu. Mektep azîm, ucu bucağı bulu-namıyan bir bina oluyor, teneffüs avluları her biri Bebek bahçesini dört kere içine alacak kadar cesamet kesp ediyor, muallimler, mubassırlar* hep koca koca, iri iri adamlar oluyorlardı. Ondan sonra çocuklar...

Kim bilir onlardan ne kadar vardı? Sayılabilecek kadar değildi ki... Dört bin tane mi? Hem hepsi tuhaf, güzel, nazik idiler. Şimdiden hemen yarısıyle dost olmuş idi. İsimlerini haber veriyor, Namık beyin bir hikâyesinden, Raşid beyin bir vakasından bahsediyordu. Hele yemekler... Her akşam tatlı vardı. Dün akşam revaniye benzer bir şey yemişlerdi, ömründe böyle güzel tatlı yememiş idi. Artık Hacı Necibin tatlılarından yiyemiyecekti.

Nihal: — Ya beni, beni hiç aramadın mı? diyordu. Oh! Nasıl aramamıştı? İlk gece bütün yatağında yavaş yavaş,, komşular duyup ta eğlenmesinler diye hiç sesini çıkarmıyarak ağlamıştı. Bülend bunu söylerken ablasına sokuluyor, iki kardeş o gece hep birbirini düşünmüş olmaktan rikkat duyarak öpüşüyorlardı.

Nihal: — Bana mektepten mektup yazsan, olmaz mı? diyordu. Her gün küçük bir kâğıt, iki üç satır...

Bu fikir Bülendin hoşuna gitti: — Ne iyi olur. Sen de bana yazarsın, değil mi abla? diyordu. Sonra bu muhaberenin zorluklarını düşündü: Lâkin bu mektupları kim getirip götürecektir?

Nihal ona da çare buluyordu: — Saklarsın, gelirken beraber getirirsin...

diyordu.

Bu muhabere tarzını yeni icat etmiş olmaktan ikisi de o kadar müftehir idiler ki, o gün evin içinde Adnan beyden başlayarak herkese haber verdiler.

* * #

O günden sonra Nihalin eğlencelerinden biri her sabah Bülende küçük bir mektup yazmak oldu. Behlûlden yalvararak bir kutu mektupluk kâğıtla zarf almıştı; yatağından atladıktan sonra bunlardan birine üç satırlık, nihayet bir sahifelik yazacak sermaye bulur, zarfına kor, üstüne: «Ablasından Bülende» der, yazıhanesinin

a10

AŞK-I MEMNU

üstüne dizerdi. İkinci hafta nihayetinde Cumartesi günü ** sabah, leyin yazılan mektup şu idi.

«Bugün Şakire Hanımın mutfağına gireceğim. Geçenlerde ev idaresi kitabında madmazelle beraber bir İngiliz tatlısının tarifini okumuştuk. Senin için ondan yapacağım. Bakalım, mektebin revani, sinden daha güzel olmayacak mı?»

Bugün Mile de Courton mümkün değil Nihali bu fikrinden dön. düremedi. Mutlak, mutlak Bülende

öyle bir tatlı yapacaktı ki, mek. tebin revanisinden daha güzel olsun.

İhtiyar mürebbiye: — Lâkin çocuğum, diyordu; bu tarifler okunurken pek âlâdır, yapmaya kalkışınca pek fena olur.

Nihal Şakire hanımı fikrine teşrik etmek için aşağıya indi. Onun odasına doğru gidiyordu. Karşısında Cemileyi gördü. Çocuk Nihali görür görmez bir şey söyleyerek geri döndü ve koşarak odalarına girdi. Nihal orada bir telâş

olduğunu işitti, sonra, o henüz odaya girmek üzere iken kapıyı içeriden kapadılar ve kilitlediler.

Bu o kadar ıgarip bir suretle olmuştu ki, Cemilenin bir oyunu olmak üzere telâkki edilmek mümkün değildi. — Cemile! Cemile!

Cemile cevap vermiyordu. İçeride fısıltılar, telâşlar vardı. Ne oluyordu? Ne için Cemile ondan kaçmış, bu odayı, bu odadakileri ondan gizlemek istemişti?

Nihal birden sabırsızlandı. Mutlak, mutlak görmek, anlamak istiyordu. — Cemile!

dedi, ne için kapıyı kilitledin sanki? Seni oraya girerken görmedim mi zannediyorsun?

Kapı açılmamakta devam ettikçe, onun içinde bir şey eziliyor gibiydi. Nihaidе böyle birden tuğyan ediveren tecessüsler vardı ki, derhal tatmin edilmezse, onu ağlamaya, tepinmeye sevkederdi. Eliyle kapının topuzunu kavrıyarak sarsıyordu.

Ve artık darılarak bağııyordu: — Cemile! Cemile! Aç, niçin açmıyorsun?

Şimdi içeride bir çok fısıltılarla istişare ediyorlar gibiydi. Bir şeyin kapandığı işitildi. Sonra birden Nihal kapıya bir elin temasını hissetti, anahtar kilidin içinde yavaşça döndü ve kapı açıldı.

Hep orada idiler: Şakire hanımla Nesrin, Şayeste ile Beşir, Cemile... Büyük bir kabahat esnasında yakalanmış gibi perişan bir hal ile ona bakıyorlardı. Nihal ilk önce anlamadı. Sonra odanın indirilmiş perdelerini, yerden çıkarılarak toplanmış keçesini, sökülmüş karyolayı, ortada yığılmış boğçaları, yerlerinden çekilmiş sandıklan görünce kendisinden saklanan bir şeyin hazırlanmak üzere olduğunu anladı. Dudaklarında çıkmaktan ihtiraz eden bir sual titreyerek, Nihal hepsine ayrı ayrı bakıyor, sanki onun sormasına hacet bırakmadan birisinin izah etmesini bekliyordu. Nesrin duramadı, artık şimdiye kadar durdukları, bu çocuğu bütün o gizli konuşmaların haricinde tuttukları yetişmiyor muydu?

A Ş K - I M E M N U 111

Şakire hanıma bakarak dedi ki: — Söylemeyeceksiniz de, ne olacak sanki? Biraz sonra bizi burda görmeyince hepsini anlamayacak n11? Söyleyiverin de bitsin...

Bir kere başladıktan sonra artık duramadı ve söylemek vazifesini başkalarına bırakmıyarak Nihale döndü: — Gidiyorlar, artık bu evde oturamayacaklar. Sade onlar değil, bu evde hiç bir kimse oturamayacak. Biz şimdi hepimiz göze batıyoruz. Anlıyorsunuz ya, ki-jnin gözüne batıyoruz... Birer birer hep kolumuzdan tutularak, sokağa atılacağız. Bizden kurtulduktan sonra artık rahat etsinler...

Nihal ayakta duramamıştı. Ortadaki sandıklardan birinin üstüne oturdu. Ezilmiş

gibiymiş. Hiç beklenmeyen bu vaka onun nazarında azîm, müthiş bir musibetin ehemmiyetini alıvermiş, onu şaşırtmış idi.

Demek gidiyorlardı. Hep böyle gideceklerdi. İşte Bülend de gitmemiş miydi? Bütün bu etrafındakiler gidecekler ve yalnız o mu kalacaktı? Bu işi, dostsuz, refiksiz, hamisiz, yapıyılmaz... Lâkin bu kadın! Yarabbi! Ne yapıyordu ki onun, Nihalin sevdikleri hep böyle kollarından tutulup sokağa atılıyordu?

Artık hep söylüyorlardı. Şakire hanım oraya, Nihalin karşısına çömelmiş, hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordu. Karışık bir lisan ile, biri tarafından başlanıp diğeri tarafından ikmal edilen cümlelerle o güne kadar Nihaiden sıkı bir ihtiyat ile saklanan küçük küçük şeyler, bütün hizmetçiler için hanımlardan şikâyete vesile olan bin türlü hiçler, beyden işitilen bir tekdirle hanımın bir gün tesadüfle fark olunmuş bir fisıltısı arasında kurulan münasebetler, sade bir nazardan çıkarılan fazla mânalar, daha sonra bir göğüs geçirmesiyle izahından vaz geçiliyor zannettirilen sanki daha mühim vakalar, bütün bu bir yığın şikâyet Nihalin önüne dökülüyor, «İşte görüyor musunuz? Bunlarla bizi kaçırıyorlar, öldürüyorlar. Hem bunlar sizin gözleriniz önünde cereyan ediyor da siz bizi himaye etmiyorsunuz» demek isteniyordu.

Ona böyle dinletilen hiçler müfrit bir tesir kesb ediyordu. Bu nakledilen şeyler hep insanı kaçırmak, öldürmek için kâfi bulunuyordu.

Lâkin o böyle durup aczinden ellerini kilitleyerek yalnız dinlenmekle mi kanaat edecekti? Bir şeyler yapmıyacak mıydı ki, bunları, kaçmaktan, ölmekten menetsin?

öyle bir şeyler bulup yapmak istiyordu ki, bunları her iş birden deyişiversin, yine eski hayat, o eğlenceleriyle, neşveleriyle, Bülend'in kahkahalarıyla, yine o eski hayat başlasın. Fakat ne?... Evet, ne yapmak lâzım geliyordu?

Şakire hanıma dedi ki: — Hayır, gitmiyeceksin, anlıyor musun? Siz giderseniz, ben ne yaparım?

112

A Ş K - I MEMNU

Bunu söylerken Cemileye bakıyordu. Cemile de ağlamamak içi. gözlerini indiriyordu. Süleyman efendi bir iş bulmuştu. Eyyüb*de bi> ev tutmuşlardı, hattâ eşyayı almak için rıhtımda bir pazar kayığa bile bekliyordu.

Şayeste, Nesrin, Şakire hanımın gitmesini münasip buluyorlar, di. Yalnız Beşir ara sıra bir söylemek hevesile Nihale bakıyor, sonr^ cesaret edemiyerek, yine susmağa karar veriyordu.

Onlar artık kalmak mümkün olmadığını izah ettikten sonra, Nihal sustu, dalgın bir nazarla Şakire hanıma, Cemileye, bütün top.' lanan eşyaya baktı ve birden ayağa kalkarak: — Oh!... Siz beni sev. iniyorsunuz, dedi, sevseniz, böyle gitmek istemezsiniz...

Başka bir kelime ilâve etmiyerek, artık hiç birinin yüzüne bak-mıyarak çıktı. t Şimdi hepsine birden

küsmüştü. Onu böyle bırakıp gitmek isteyişlerini affetmiyordu. Odadan çıktıktan sonra, Bülend için yapılacak tatlı aklına geldi.

Artık bu mutfak eğlenceleri de bit. miş olacaktı. Oraya Şakire hanımın mutfağı denilmiyecekti; ihtimal orasının da anahtarı alınacak ve diğer anahtarların yanına, o Bih-terin belinde sallanan zincire takılacaktı.

Babasının odasının önünden geçerken birden durdu. Oraya gir. se ve söylese?..

Lâkin ne söyleyecekti? Söyliyecek bir şey, yüreğinin acısını _____ ifade edebilecek bir kelime bulamıyordu. Kapı açıktı, başını uzatarak baktı. İşte odada yalnız, o, yalnız babası vardı; oraya girer ve onun kollarına atılarak: «Hayır! Ben istemiyorum gitmesinler!» diyebilirdi.

Gitmedi...

— Nihal, ne için gelmiyorsun?

Cevap veremedi. Kaçmak istedi, kaçamadı, bir ihtiyaç onu babasına sevk ediyordu, odanın ortasına kadar ilerledi, sonra daha ziyade gidemeyerek durdu. Adnan bey birden, mûtat haricinde bir vaka olduğunu anlamıştı. Baba kız birbirine baktılar. Nihal yavaş ve helecandan örtülü bir sesle: — Baba, dedi, Şakire hanımla Süleyman efendi gidiyorlarmış...

— Evet, kızım!...

— Ne için gidiyorlar, babacığım? Hep böyle gidecekler mi? Geçen hafta Bülend gitti, bu hafta onlar, gelecek hafta kim bilir kimler ... Ben, ben ne yapacağım, baba?... Ben yapıyalnız mı kalacağım?

Sakin, mazlum bir sesle söylüyordu. Adnan bey bu suretle başlayan muhaverenin tehlikelerini anladı. Muhavereyi devam etmek istidadından tecrid etmek istedi.

Biraz sert, biraz ciddî cevap vermiş olmak için: — Sen hiç yalnız kalmıyorsun.

Şimdi senin o bütün çocukluk arkadaşlarına tercih olunmak icab eden bir dostun, bir refikin var. Hem, kızım rica ederim, bu kabilden şeylerde biraz muhakemeye lüzum görmelisin. Süleyman efendi ölünceye kadar bir uşak AŞK-IMEMNU 113

fatile kalamazdı, değil mi? Onu bir ev sahibi olmaktan, bir iş bulmaktan menedebilir miydim?...

Nihal şimdi oraya, bir yer iskemlesine oturmuş, babasına ba-ordu. Adnan bey hafif bir tebessümle bu suallerin cevabını bekler^11' o hissiyatını ifade edecek kelime bulamıyordu. Demin önüne dökülen şikâyetleri o da burada babasının önüne, dökmek, «İşte gö-rijyor musunuz? Onlar dediğiniz şeyler için değil, bunlar için kaçıyorlar..» demek istiyordu, fakat şimdi dimağının bütün faaliyeti donmuş

gibiydi. Başının içinde bir buz tabakası vardı ki, tersine çevriliyordu, iskemlesinin üzerinden kayıyor, vücudunu zabt edemiyerek derin bir yere düşüyor zannetti.

Birden, orada, daha ziyade kalırsa, bayılmaktan korktu. Ayağa kalktı, bir kelime söylemiyerek çıktı.

Mile de Courton'un odası kapalıydı. Ona haber vermiyerek uzaklaşmağı daha münasip buldu, yavaşça geçti, odasına girdi. Sallanıyor gibiydi. Ne oluyordu?

İki ellerini başıyla tuttu. Şimdi tâ kulaklarının arkasında, iki tarafında birer nokta vardı ki, bir burgu ile deliniyor gibiydi. Soyunmadan yatağının üzerine, arkası üstü yattı.

* * *

Öğleyin oluyordu. Mile de Courton Nihalin tatlısından bir haber almak üzere aşağıya inmek için hikâyesinden başlanmış bir babı* bitirmeğe çalışıyordu, birden odasının yanında birisinin geniş bir nefes aldığı işitti: — Nihal, sen misin çocuğum?..

Kimse cevap vermiyordu. Yanılmış olduğuna hükmetti. Gözleri hikâyesinin satırlarını takip ederken kulakları hep öyle birisinin geniş, uzun uzun nefesler aldığı zannediyordu. Kitabını elinden bırakarak kalktı, aralık kapıyı açtı.

Nihal yatağında uyuyordu.

İhtiyar kız şaşırıldı. Çocuk ne vakit gelmiş, ne vakit yatağa yatmış, hususiyle ne için uyumuştı? — Nihal?... Çocuğum, niçin uyuyorsun?...

Yatağın yanında idi, eğilmiş bakıyordu; o zaman birden bu vakitsiz uykunun karşısında titredi. Nihalin yumrukları sıkılmış, iki kollar dik ve düz uzanmış, dudakları bir öksürüğü zapt etmek için gibi çenesinde bir çekiklik kısılmıştı.

Birden Nihalin eski hastalıkları aklına geldi, o ufak tefek teessürlerin mariz sinirlerinde ifrat kesb ederek bu nahif vücudu aylarca devam etmiş bir hastalık kadar ezen buhranları tahattur etti. Bunlardan bir tanesini, henüz Nihal sekiz J'aşında iken şimdi artık tahattur bile edilmeyecek kadar âdî bir sebeple başlayıp çocuğu bütün bir sene nekahete girmiş bir hasta hainde bırakan bir buhranı düşünüyordu. O vakit te böyle bir U3'ku]te başlamıştı. İhtiyar kız, yüreğinde bir azap düğümüyle yatağa eğiyor, Nihalin zaif göğsünden sanki dahilî dalgalarla yuvarlanıp ge-Aşk-ı Memnu — F. 8

114 AŞK-İMEMNU

AŞK-İ MEMNU

115

len ve tâ boğazında, iki tarafından gerdanının cılız adelerini s. karak, tıkanan nefeslere bakıyordu. Nihal, böyle, yaşsız, sessiz, içjn den ağlıyor gibiydi.

— Nihal! Nihal!

Şimdi kolonya şişesini almış, çocuğun bileklerini, ensesini oğus luruyordu.

Nihal gözlerini açtı; donuk, hâlâ uykuda bir nazarla i^htiyar kıza baktı, ihtiyar kız diyordu ki: — Ne oluyorsun, çocuğum? Ne için böyle uyuyordun?...

Bana cevap veremez misin? Bahsederin ki, başına kömür vurdu. Ah, benim küçük Nihalim, senin öyle fikir, lerin vardır ki...

Nihal hep bakıyor, tahattur edemiyerek duruyor, bileklerini kendine malik olmayan bir vücut teslimiyetiyle bırakıyordu. Sonra birden tahattur etti, ihtiyarsız bir hareketle ellerini çekti, gözlerinde bir titreme dolaştı, ve ihtiyar kız iki damla yaşın, çocuğun solgun yanakları üzerinde yavaş yavaş, bir mecra tâyin edemiyerek tered. dütle akıp gittiğini gördü. Sonra bu yaşlardan birbirini kovalıyarak ayrı ayrı katreler tevali etti ve yanaklarından kayarak, sanki mah. rem bir derdin mahrem giriyeleri kalmak hevesiyle, iki tarafında saçlarının arasında saklanacak yer arıyorlardı.

Mile de Courton bir kelime söylemiyerek, bir hareket etmiyerek onun serbest serbest ağlamasına müsaade ediyordu. Bu göz yaşları ona bir afiyet müjdesi getiriyor gibiydi. Nihal, böyle, tâ o 'Şakirc hanımın odasında hırsından, hiddetinden çıkmağa vakit bulamıya-rak biriken yaşlarla uzun uzun ağladıktan sonra yatağında doğruldu. Hemen silinmekte acele eden bir tebessümle mürebbiyesine baktı: «Kimbilir beni ne kadar çocuk buluyorsunuz!...» dedi, sonra, birer birer, Şakire hanımın Cemile beraber gittiğini, onu dinlettikleri şeyleri büyük birer musibet vakası ehemmiyetiyle anlattı.

Babasını kassetmek istiyerek ilâve etti: — Oh! Artık beni sevmiyor, hep onu seviyor, o kadını... Bilir misiniz? Şimdi ben de onu sevmiyorum. Onu bugüne kadar ne için sevmişim sanki?... Artık buradan ben de kaçmak istiyorum. Meselâ Şakire hanımla beraber gitmek... Onlar Eyübe gidiyorlarmış. Orası neresidir?

Uzak, pek uzak bir yer değil mi? Ben de öyle uzak bir yer istiyorum ki...

Sizinle bir kere oraya gitmemiş miydik? Ne için o vakitten sonra tekrar gitmedik? Oraya yine gitsek, buradan uzak bulunsak... Gidelim, olm^ mı, siz ve ben?...

Sonra, birden yatağından indi. Bacaklarının üzerinde dizini « kadar zaif bulmaktan taaccüp etti. Uzun bir hastalıktan kalkmış gibiydi. Bu zaafi tuhaf buluyordu. Gülerek dedi ki: — Yürümekte zorluk çekeceğimi zannediyorum, madmazel. Sizinle beraber sofaya !? kalım mı? Pencereden vapurlara bakardık.

Bülend artık gelir deg"

jiji? Beraber sofaya çıkarken yavaş sesle sordu: — Babama bir şey jgylemiyeceğinizi vâd ediyor musunuz?

Bu akşam Bülend koca bir defterle geldi. Vadini tutmuştu. Ablasına bü" Çok mektuplar yazmıştı. Defterinin üzerinde bir güvercin, güvercinin gagasında bir zarf vardı. Bunun üzerine de Bülend ince bir yazı ile bir satır koymuştu: «Nihal hanıma mahsustur.»

Bunları hep kendisi okumak istedi. Nihal hafif bir tebessümle sakit dinliyordu.

Sonra birden onu tevkif ederek haber verdi: — Bülend! Biliyor musun? Evin içinde yeni bir vaka var: Şakire Hanımla cemile gittiler.

Bülend omuzlarını kaldırarak : — Biliyorum! dedi; Beşirden haber aldım: O da annemle

uğraşmasaydı...

Nihal, ihtiyar haricinde bir hareketle Bülend'in defterini itti, bugünün en büyük yarasını Bülend'in bu sözü açmış oldu. Nasıl? Demek o kadını haklı buluyordu, öyle mi? Annesi!... Lâkin, onu büyüten, ona bakan, ta doğduğu günden beri annelik eden Şakire hanımdı. Bunun mükâfatı işte bu sözdü, öyle mi? Annesi!... O

kadın...,

Bir kelime söylemiyerek çocuğun yüzüne bakıyordu. Tekrar defteri itti: — Artık istemem, yoruldum!...

Bülend anlamıyarak soruyordu: — Sen, sen bana mektup yazmadın mı, abla?

Nihal yalan söyledi: — Hayır, yazmadım. Bu o kadar gülünç bir şey ki... dedi.

Kalbinde bir damar kopmuş zannediyordu. Bülend'i şu dakikada daha ziyade görmek istemedi. — Bülend! dedi; babanın yanına gitmez misin?

10

Kânunuevvel*... Yarım saatten beri mebzul bir kar bulutu parçalanmış, havanın baygın esmerikleri içine iri iri parçalarla, lapa lapa dökülüyordu. Bihter yavaşça Behlûlün kapısını açarak, içeri girmeğe cesaret edemiyerek, başını uzattı. Yalnız ötede henüz tutuşturulmamış sobanın kapağında kayan kırmızı alevlerle zulmetten titriyen odada Behlûlü aradı.

— Behlûl bey! Benim şekerlerimi yine unuttunuz mu?

Behlûl, büyük odanın tâ diğer ucunda, pencerenin önünde idi: — Siz misiniz, yenge? Şekerleriniz mi?... Hayır, hiç unuttur muyum?

Bihter odaya girdi. Behlûl ona doğru geliyordu. Bu yarı karanlık odanın içinde, titriyerek halının bir kısmını, biraz ötede kahpenin kenarını, küçük bir masanın ayaklarını kırmızı dilleriyle yalayan, alevlerin parıltısı arasında birbirini gölge şeklinde görü.

116

AŞK-I MEMNU

yorlardı. Behlûl: — Şekerleriniz, şekerleriniz... durunuz; bakayın, onları nereye koydum! Ah! işte, burada, masanın üstünde... *1

Küçük mukavva kutuyu alırken masanın üzerinden bir şeyjj kaydı ve birbirini müteakip halının kırmızı alevlerle yıldızlar^ parçalarına döküldü.

^

Bihter: Oo!... Bunlar ne? Bir alay kadın resmi. Sizde başka n. resim bulunabilir? Veriniz bakayım...

Behlûl: — Gördünüz mü bir kere? diyordu, bütün kabahatle. rim ayaklarınızın altına serildi. Şimdi, kim bilir, hakkımda nefit düşüneceksiniz, ne olmayacak şüphelere sahip olacaksınız? Halbuki bilseniz bu resimler nasıl saf bir emelle, bir sanat hevesiyle alınmıştır. İşte gülüyorsunuz? Ne için oturuyorsunuz yenge?...

Bihter hemen oraya, sobanın yanında kanapeye oturdu. Şimdi Behlûl de halının üstüne, tâ genç kadının ayaklarının altına otur. muş, resimleri topluyordu.

Bihter eğilmiş, bir tanesini almıştı, gö. rebilmek için alevlere tutarak bakıyordu.

Behlûl diyordu ki: — Bilseniz, tiyatro kıyafetlerine ne kadar merakım vardır.

Bunlar bu yaz size o kadar bahsettiğim İtalyan Operette kumpanyasının kadınları... Sırf elbiselerin tuhaflığı için alınmış şeyler...

Bihter gülüyordu: — Elbiseler mi? Lâkin bunlarda elbiseden başka her şey var.

Veriniz bakayım, onların hepsini veriniz...

Eğilerek Behlûlün elinden bütün resimleri alıyor, Behlûl be. raber bakmak için kanapeye yaslanıyordu.

Bihter yüzünü buruşturarak hepsine: — Of!... Yarabbü... Ne çirkin şeyler! Bütün yaz bunları görmek için mi kaldınız? diyordu.

O kadar yakın idiler ki, Bihterin kolu Behlûlün yanağına sürünüyordu. Şimdi sobada odunların alevleri yavaş yavaş sönüyor, sanki bu köşeyi zulmetlerin tamamiyle mahremiyet dairesinde yalnız bırakmak arzusile, muhteriz, çekiliyordu.

Behlûlün eli, sanki tesadüfle, Bihterin dizine düşmüştü. Karşılarında donuk camların arkasında çılgın bir raks ile karlar oynaşırken yanlarında sobadan lâtif bir hararet onlara mest eden bir rehavet veriyordu. Artık karanlıktı, Bihter bir söz söylemiyerefc şimdi fark edilemeyen resimler hâlâ elinde, bilinemez nasıl bir korku ile bir hareket etmeğe cesaret edemiyerek, duruyordu.

Yalnız sobanın kapağında iki kırmızı göz sönük, hemen büsbütün örtülecek bir nazarla onlara bakarak gülümsüyor, gibiydi. Birden ikisi de titrediler; şurada, bu karanlık odanın mahrem havasında, ikisi de aynı saniyede öyle bir şey hissettiler ki, onları bir kelime söylemekten, bir hareket etmekten ürkütüyordu.

Tehlike ile dolu bir rü-

AŞK-IMEMNU 117

.., içinde gibi idiler; bir küçük şey bilinemez nasıl bir tehlikeye se-Lp olacak zannediyorlardı.

Bu dakikaya kadar bu hissi bu derece sarahatle duymamışlardı. Behlûl Bihterde kendisinden kaçıyor zannolunabilen bir hal firttetmişti. Hemen hiç böyle karanlık bir mahremiyetin yalnızlığı jCinde bulunmamışlardı, öyle zamanlar vardı ki, Behlûl kendi kendisine sigarasının dumanları içinde düşüncelerini takip ederken bu dumanlı hülya ufkunda Bihterin çehresini görür: — Oh! Ne olmayacak şey!... Bu yolda fikirler bana mahsustur, derdi.

Sonra Bihter de gittikçe vuzuh kesbeden kaçışlar için bir hüküm vermektan nefsini menedememiş, aşk nazariyelerinden birini tatbik etmiş idi: — Bir kadın ki, sizden içtinap ediyor, "sizden korkuyor, demektir; daha doğrusu, size karşı kendisinden korkuyor de. ffiektii*.

Feyker hakkında takipleri hep öyle, en cesaret verecek bir tarike- giriyor, görünürken birden en umulmaz bir inada tesadüf ederek netice vermeden kalıveriyordu. Kendi kendisine: «Ahmak bu kadın! aptalca bir iffet!...» diyor, sonra Nihad beye karşı bu ismet sebatını o kadar yersiz buluyordu ki, bundan Peyker için bir istihkar, kocası için de bir husumet hissi çıkarıyordu.

Hâlâ eli Bihterin dizinde idi, hâlâ onun kolu yanağına sürünüyordu, işte saatler kadar uzun görünen dakikalar geçmişti kî, ne bir söz söylüyorlardı, ne resimlere bakıyorlardı. Bu dakikalar uzadıkça ikisinin de kalbine bir korku titreyişi veren tehlike mânası daha ziyade vuzuh kesbediyor gibiydi. Artık şurada geçirilen masum birkaç dakika aralarında bir kabahat ağırlığıyla kalacaktı.

Birden bu vaziyetten çıkmak için kuvvet buldu: — Şekerler!... Şekerler!... Onlar nerede?... dedi. Bunu söylemek için öyle bir hareket yapmıştı ki, artık Behlûlden uzak ve ayağa kalkmaya müheyya idi.

Demin yanibaşmda onun taze hararetini, bütün vücudundan esen ve mesteden menekşe kokusunu duyarak galebe çalınamaz bir korku hissederken, Behlûl şu dakikada onu artık gidiyor, ihtimal bir daha böyle bir mahremiyet ve emniyet içinde yap yalnız kalmamak üzere kaçıyor görünce, birden vahşi bir arzuyla onu alıkoymak için çıldırmışa döndü: — Yenge! dedi, nereye gidiyorsunuz?

Sonra bu «Yenge» hitabı vücudunu soğuk bir ürperme ile sararak onları üşütmiyecek, hattâ birbirine yaklaştıracak bir hitap ile tekrar sordu: — Bihter!

Ne için gideceksiniz?... Oh!... Beş dakika ^aha... Bakınız, böyle karanlıkta...

Bihter bu hitabın, bu sesin yalvaran mânasını anlamamak İşeyerek: — Çaldırdınız mı? diyordu, böyle, karanlıkta ne için oturmalı?...

118 AŞK-I MEMNU

Artık ayağa kalkmıştı. Behlûl de, elinde şekerleme kutusiyj ayakta ona bakıyordu. Karanlıkta birbirini tamamiyle göremiyorlat di.. Yalnız geniş geniş

soluduklarını hissediyorlardı. Bugün şura(j. en umulmaz bir suretle o zamana kadar birbirine karşı vuzuh kes cedemeyen vaziyet birdenbire sarahat peyda edivermişti.. Bir saniye içinde Behlûl o kadar ileri gitmişti ki, artık ricat etmek mümkn\j6 değildi. Yine bir saniye içinde uzun bir muhakeme silsilesine vaki; buldu: — Ne için ricat etmeli? diyordu; bütün hayat benim içi;, Bihterin ayaklarına dökülen o resimlerle, satın alma bu münasebet. lerle mi geçecek? İşte bir kadın ki seni seviyor, henüz

sevmiyorsa bile, yarın sevecek; evet, bir kadın ki, mutlak beni yahut bir başka. şıpı sevecek... Şu halde ne için beni sevmeyip te başka birini sev. meşine müsaade etmeli?...

Şimdiden onun başka birini sevebilmesi ihtimalini düşünerek müthiş bir kıskançlık duyuyordu. Bu akşam onları tamamiyle bağlı, yacak bir vaka olmaksızın, Bihteri salıverecek olursa, artık onun ken. dişi için ulaşılmaz, yakalanamaz bir ufukta uçan bir hayalden ibaret kalacağına, ve işte o zaman, ıztırabmdan öleceğine kanaat etti.

Şimdi Bihtere yaklaşmıştı. Dudaklariyle saçlarına sürünerek bu karanlığın içinde daha ziyade samimiyet, daha fazla mahremiyet kesbeden, rica ile dolu sesi titriyerek: — Gitmeyiniz, hayır gitmeyi. niz... diyordu. Sizin yanınızda o kadar mesut oluyorum ki, fakat böyle, yanınızda yalnız ben, anlıyor musunuz, yalnız ben varken... Sizinle bir arada nasıl bahtiyar olurduk!...

Bihter işitmiyordu. Kulaklarında bir uğultu onu işitmekten, beyninin içinde bir donukluk onu anlamaktan menediyordu.

Odaya girerken hiç böyle bir tehlike tasavvur etmemişti. Şimdi kendisini muaheze ediyordu: Buraya niçin gelmiş idi? Tâ o günden-beri, o Göksu âlemindeberi bu adamdan kaçmak lâzımgeleceğine hükmetmişken, evet, buraya ne için gelmiş idi, ve hususiyle hâlâ ne için buradan kaçıp gitmiyordu?

Başını çekerek boğuk bir sesle: — Lâkin Behlûl bey! dedi, siz çılgınsınız; bırakınız, rica ederim. — Sonra birden Behlûlü o gün Göksuyunda Peykerin arkasında, dudakları haris bir sevdâ busesiyb titreyerek eğiliyor gördü: —

Peykerden sonra ben mi?...

Bu ağzından öyle ihtiyarsız çıkmış idi ki, derhal nedamet etti Fakat şimdi Behlûl onun iki elini yakalamıştı ve küçük küçük mütemadi buselerle bu elleri öperek: — Hayır, hayır, diyordu. Peykerden sonra değil, her şeyden evvel siz, yalnız siz, anlıyor musunuz? Hayatımda yalnız siz olacaksınız... Düşününüz bir kere! Ne içi l l birbirimizi sevmiyelim, evet, ne için?

İhtiyarsız bir tehaşi ile o çekiliyor, Behlûl ona tebaiyet ederek arkasından sürükleniyordu. İkisi de pencerenin önünde bulunmuş ol-A 15 ft. - 1 M ü M JN U

119

,uiar. Bihter bir şey söylemiyordu, Behlûl de pencerenin yarı aydınlımı içinde Dİrden hakikate avdet ederek sanki korkunç bir rüyanın jjelecaniyle göğsü şişkin, duruyordu.

ikisi de pencereden bakıyorlardı: Bütün sis... Yalnız küçük kü-cüK beyaz karlar mütemadi bir sukut ile karşı sahilin artık hep gölgelerden ibaret manzaralarını titretiyordu. Karşıda azîm bir dubanla mürtesem bir levha parça parça koparak denize dökülüyor gibiydi. Şimdi, şu dakikada o Göksu âlemini takip eden gecenin kâbusuna benzeyen bir şey onu derin bir uçurumun içine yuvarlanıyor zannediyordu.

Ötede sobanın kırmızı gözleri, büsbütün kirpiklerini indiriyor, dışarıda küçük küçük beyaz karlar mütemadi bir sukut ile bütün ufku beyaz dumanlara boğuyordu.

Bu bir rüya gibi olmuş idi. Odasında yalnız kalınca inanmadı, sahih, bir iki dakika evvel burada bir kadın vardı, bu kadın Bihter-di ,öyle mi?... Karanlıkta, bir şeye çarpmamak için halının üzerine ayaklarını sürterek, geziniyor, sanki Bihterin biraz evvel orada vücudundan kalmış bir eser, o rüyadan bir bakiye arıyordu. Düşüncelerine bir intizam veremiyordu. Sonra birden aklına düşünebilmek için bir şeyin noksan olduğu geldi: Ziya... Evet, bu karanlık onu düşünmekten menediyor, dimağını bulutlara gömüyordu. Kibrit kutusunu bulmak için elini geriduna sürüyordu, parmaklarına bir şey ilişiyordu. İlk önce anlıyamadı.

Sonra «Ah! şekerler!...» dedi. Karanlıkta kendi kendine tebessüm ediyordu. İşte bu, Bihterle rüyasından bir bakiye değil miydi? Kutuyu açtı, parmaklarını uzatarak fondanlardan bir tane aldı. Şeker dilinin üzerinde erir erimez pek taze bir hâtıra ile ruhunun âşinâsı olan bir rayiha duydu. Bir parça menekşeliydi; Bihterin rayıhası, Bihterin nefesi, Bihterin ruhu... Bir his vehmi içinde Bihteri henüz orada, kollarının arasında zannetti. Şimdi bu rayiha onu mest ediyor, bütün hüviyeti ağzında ezilen şekerle beraber gaşy edici bir menekşe zülâlinin içinde uyuşarak eriyordu.

Sahih, sahih, Bihter artık kendisinin olmuştu, öyle mi? Bu o kadar emellerinin fevkinde bir şey, hattâ arzu edilmeğe cesaret olu-namamış bir şeydi ki, hiç beklenilmeyen bir vesile ile tahakkukundan sonra onu uyuşturmuş, sersemletmişti.

Kalbinde bir helecan, asabında bir hararet, dimağında bir buhran bile yoktu; hiç bir şey hissetmemişti. Kendisini bu şaşılacak şeyden bu derece kayıtsız, hararetsiz kalmış buldukça Behlûl şaşıyordu.

a»* 4J AVA İN U

Tekrar kibrit kutusunu aradı. Kendisini odasının eşyası arasında, o düşüncelerinin daimî refikleri olan ufak tefeklerin arasında görürse şimdi bunalmış, uyuşmuş kalan duygularının tutu^

cağını farzediyordu. Kibriti çaktı, yazıhanesine doğru yürüdü, mini mini bir İspanyol tefinin arkasında saklı duran mumu yaktı. EüB'

yazıhanenin üstündeki sigara kutusuna uzatarak bir Havana* aldı.

Şimdi artık cehrelerinde bir tebessümün ihtizazı dalgalanan ufak tefeklere bakarak sigaranın dumanları içinde uzun uzun dtu şünebilirdi. Sevda hayatında bu akşamdan başlamış bir mü3tesr,a fasıl açılıyordu. Birden kendisini yükselmiş, âdi muaşakaların, sefiı münasebetlerin fevkine çıkmış buluyordu. Artık hayatının küçük jjjj, çük garam hikâyeleri kapanmış, şimdi her türlü ihtiraslarıyla, emel.

leriyle, hummalariyle, saadetleriyle uzun bir sevda hikâyesi başlamış

idi. Bütün o eski hâtıraları muhakkar zelil buluyordu. Onlar çocuk.

lukta karalanıp ta artık vücutların utanılan, yırtılıp atılmak, yakı.

İp kül edilmek istenen müsveddeler zilletine inmişti. Şimdi aşk hayatının bir bedi eserini yazacaktı ve artık bu eserinden sonra sev.

da hayatını kapayabilirdi.

O eski hâtıraların hemen hepsinden bu odada birer nişane var. di. Mumun titrek ziyasının altında sallanıyor zannolunan duvarlar, da gözleri öteye beriye ilişiyor, hepsinde birer hikâye canlanıyor; sonra bunları, aşk hâtıralarının bu kıymetli yadigârlarını insafsız bir istihza sademesiyle kırarak artık atılacak oyuncak enkazı haline getiriyordu. Evet, artık bunlar, Bihterden sonra, atılacak çocukluk oyuncaklarından başka ne olabilirdi? Bunlara vaktiyle o kadar ehemmiyet verdiğiğine şaşırıyordu. İşte şurada kurşun kalemiyle yapılmış

müphem bir genç kadın çehresi vardı ki, Behlûl'ü en ziyade işgal eden aşklardan biriydi. Bütün bir yaz onu görebilmek için Emirgân** rıhtımında dolaşmıştı.

Yalnız gözlerle bir muaşaka... Nihayet ondan muhtelif renklerde dört karanfile bağlanmış penbe bir kordelâ almıştı. Zavallı çiçekler, zavallı atlas parçası!

Bunlar o muhtelif renk leriyle kimbilir ona ne demek istemişlerdi? Bütün bu sergüzeştten işte bir kâğıt parçasına kurşun kalemiyle çizilmiş müphem bir hayal, etrafında o solgun penbe kordelâdan yapılmış bir çerçeve, bir köşesinde artık kurumuş karanfiller kalmıştı. Daha ötede bir hücrenin altında balo defterlerinden bir demet sallanıyordu; İşte zengin bir hâtıra mecmuası. Hususile bir tanesini tahattur ediyordu, Ope-raia İtalian**m bir müsamesesinde tanınmış

Alman yahudilerinden bir kız ki, Behlûlün şık bir yere başşehbender*** olacağına dair o aralık devran eden, bir şayia üzerine kendisini bir Türk memurunun karısı görmek hülyasiyle çıldırmış idi. Ona o gecedan başlayarak her görüşünde izdiyaçtan bahsederdi. Bu hikâye, kızını Behrede zevce olarak veremeyen annesinin kendisini vermesile netice bulmuştu-A 5} j*. - 1 MEMNU

121

sonra Behlûlün gözleri hücrenin üstünde bir Vişnu* heykelinin kafasına takılmış

al atlastan zarif bir nikaba ilişiyordu. Kendi kendisine: — Ah! Şarlot!...

diyordu, çapkın kız... O gece beni ne üzmüş-tü! Nihayet Gambrinus** ün üstünde nikabını çıkarıncaya kadar tanımak mümkün olmamıştı. Kim düşünebilirdi ki, bir İngiliz incili naşiri kadar vakur görünen bu ciddî mürebbiyeye bir karnaval gecesi Odeon'da tesadüf etmek mümkün olmasın?...

Bir aralık Japon saksısının içinde kurumuş bir demet eğrelti otlarına bakarak gülümsedi. Bunları Alem dağı*****nda ormanda bir seyran esnasında toplamıştı.

Kendi kendisine:

— Biçare İkbâl! di}'ordu. Mutlaka benimle beraber bir orman âlemi yapmak istiyordu. Bir hikâyede mi okumuştun, bir şiirde mi görmüştü? Bilmem.. Bunun için bütün tehlikeleri göze alıyordu. Bu, onun için öyle bir cesaretti ki, bana muhabbetini her türlü yeminlerden ziyade isbat etmiş olacaktı. İşte

hemen kadınların hepsinde mevcut bir illet: Fedakâr görünmek...

Böyle odasının ötesine berisine nişaneleri serpilten bütün aşk hâtıralarını tezyif ediyordu. Bunları şimdi insafsız ellerle çekip koparacak, o takım resimleri, yazıhanesinin gözünde deste deste mektupları yırtıp atacak, artık hayatında yalnız o, yalnız Bihter kalacaktır.

Birden aklına Peyker geldi. Dudaklarının arasından: Ahmak'... diyordu. Sanki ne için muvafakat etmemişti? Bir buçuk senedenberi tezelzül etmiyen bir ahmaklığa tesadüf ediyordu. Bir kadın tarafından ona mukavemet edilmiş olmasına felsefesince yalnız bir sebep buluyordu: Ahmaklık!... Bihtere temellük etmiş, olmakla Peykerden ne güzel intikam almış oluyordu. Şimdi ona gitmek, kulaklarına bağırarak istiyordu: — Lâkin sizin haberiniz yok... Bihter, anlıyor musunuz? O

nefis kadın bu akşam kollarımın arasında idi. Siz, siz bana parmaklarınızın ucunu vermek istemediniz...

Lâkin bu muzafferiyeti yalnız Peykere söylemek kifayet etmiye-cekti, bütün dünyaya haber vermek istiyordu ki, o bugün İstanbul'un en güzel, en güzide kadınına maliktir. Kendi kendisine: — Ne kadar yazık! diyordu. Bunu yalnız ben bileceğim...

Onda en ziyade kuvvetle hüküm süren bir âdet vardı. Nakletmek... Aşk münasebetlerini başkalarına dinletmek hevesile tesis ederdi. Duyulmamış bir muzafferiyet yarı yarıya vaki olmamış hükümde idi. Bütün münasebetlerini, vakalarını isimlerini saklıyarak, hattâ iftihar olunacak isimlerin keşfedilmesine müsaade ederek, türlü ilâvelerle, süslerle anlatır ve en büyük lezzeti asıl anlatırken hissedirdi.

Uzun bir nefesle sigaranın dumanını çekti; hâlâ bir menekşe rayıhası ciğerlerine nüfuz ediyor, ona bir visal rüyasının nefhalajı

^ a - i i v i & 1 V I N U

ni getiriyordu. Birden şedit bir arzunun mengenesinde kalbinin kıldığını hissetti. Bihteri arzu ediyordu. Şu dakikada yine onun mnda, dudakları onun saçlarından bu menekşe rayıhasını içer*1 onun kollarının arasında bulunmak istedi. Bu, ıztırap veren bir aıv idi. şimdiye kadar Bihter için hiç bu şiddetle arzu hissetmemişti hattâ demin o burada iken bu kadının yanında herhangi bir kadı! için duyulan şeyden başka bir şey duymamıştı; fakat şimdi, şu da.' kıkada öyle bir kuvvetin hükmü altında idi ki, her türlü çılgınlık]^ yapabiliirdi.

Bu aşk, ha3'atının bütün o eski aşklarından hiç birine benze, meyecekti. Her zaman aşklarından galip çıkarken, bu aşkında mag. lûp olabileceğini hissetti. Bu defa her zamankinden başka bir fark vardı: O gidip Bihteri almamış, Bihter gelip kendisini almıştı. Bu fark muaşakasının bütün cereyan tarzına tesir icra edebilirdi. Temel, lük hükmü bu defa onun elinde değildi.

O zaman bu muaşakanın bütün tehlikeleri gözlerinin önüne di. kildi. Şimdi sigarası elinde onu rahatsız ediyordu, yatacak yer ara. mak için etrafına bakıyordu, Beşirin sesini işitti: — Küçük bey! sizi yemeğe bekliyorlar.

Düşünmeden red cevabı verdi. Bu akşam sofraya gitmiyecekti. Gidemiyecekti.

Birden kendi kendisine sordu: — Lâkin ne için?... Karnım aç olmakla beraber, gitmek istemiyorum, ne için?...

Birisinden kaçıyordu. Hissetti ki, ancak birisinden, Adnan beyden kaçtığı için düşünmeden, yalnız sinirlerinin bir iradesiz içtinabı ile düşünmeksizin ağzından red cevabı çıkarıvermişti.

Bu cevabı verdikten sonra nedamet etti. Böyle bir sebebe mağlûbiyetini utanılacak bir zâf olmak üzere telâkki ediyordu; çocukça, ahmakça bir zaaf...

Şüphesiz Adnan beyi severdi, onunla hattâ bir parça refik gibiydiler, elbette aşklarını onun mahremiyeti haclesin-den başka yerlerde aramak kendisince bir vazife idi. Vicdanına karşı bunu itiraf ediyordu: lâkin sonra bir mazeret silsilesi buluyor, bu hiyaneti vicdanı için bir azap olmak kabiliyetinden tecride çalışıyordu. Bu izdivaç dünyanın en çılgın bir şeyiydi. Elbette böyle bir kadın böyle bir kocaya sadık kalamazdı. Şu halde onun ne kabahati olabilirdi? Kabahat asıl izdivacın idi. Hususile mademki o bu hiyanetin vukuu esbabını izhar için bir şey yapmamıştı.

Sigarını atmak için açtığı sobanın önünde çömelmiş, muhakeme ediyordu. Birden kendisini bu vaziyette, böyle muhakeme ile meşgul farkedince güldü. Felsefesinin hallinde zorluklara uğrayan meseleler hep böyle bir kahkaha ile biterdi — Tamam!

dedi, şimdi de vicdan azabı! Bir bu eksikti. Lâkin azizim Behlûl, sen felsefede tedenni mi ediyorsun yoksa?... Mademki Adnan bey en bahtiyar öir kocadır ve şüphe yok ki, bu bahtiyarlığa zerre kadar halel veree*

A !j h. - 1 M İ Ü M İ N U

IAÖ

. şeye vâkıf olamıyacaktır; şu halde vaka, vaki olmamış hükmündedir , Vicdanın uyanan muaheze avazesini felsefesinin bu sade kaidesiyl'S

iskât etmişti. Ondan sonra kendisinde uçmak, oynamak hevesi veren bir hiffet duydu. Bu muaşaka bütün tehlikeleri ve zorlukları ile onun içm daha cazibeli, daha ihtiraslı bir şey olacaktı. Kendisini bir hikâyenin kahramanı ehemmiyetiyle telâkki ediyordu, gski muaşakaların hepsini inkâr ediyor, onların hiç birinde asıl arktan beklenen şeyleri o ruhu titretip mahveden heyecanları, cinnetleri, hattâ gözyaşlarını, ıztırapları duymadığına, görmediğine hüküm veriyordu; fakat Bihter bunları hep verecekti, asıl onu sevecekti, hayatının hemen tek aşkı bu olacaktı. Ötekiler hep bir yığın oyuncaktan ibaret kalacaktı.

Şimdi odasının içinde geziniyordu. Kendisini meşgul etmek için yavaş yavaş, kesik kesik ıslıklarla uydurma bir hava çalıyordu. Bir tefekkür ihtiyacı onu penceresinin yanına şevketti. Dışarıda karlar küçük parçalarla gecelerin siyahlıklarına beyaza yakın bir esmerlik vererek mütemadi bir sükût ile düşüyordu. Hiç bir şey görünmüyordu: ne karşıdan küçük bir ziya, ne denizde ufak bir köşe... Yalnız siyah bir uçurumun içinde bu beyaz şeyler kaynaşarak dökülüyordu.

Artık oradan ayrılamadı. Bu siyah manzarasının karşısında donuk bir beyinle bu geceden başlayacak ihtiras hayatını düşünüyordu. Herkesin gözleri önünde kimseye hissettirmeksizin sevişmek!... Oh! Bu gizli şeyle öyle küçük saadetler olacaktı ki, kendisine: «Ben seninim, yalnız seninim!» diyecekti. Bir hafta birbirlerine bir kelime söylemeyeceklerdi, aynı evde yaşarken bir hafta hicran işkenceleri içinde ezileceklerdi, sonra herkesin tecessüs nazarından çalınabilen on dakika içinde bütün o işkencelerin mükâfatını göreceklerdi.

Bu zorlukların her biri onların aşklarını tazeliyecek, ölmekten menedecekti; ve onlar her vakit taze bir aşkla sevişeceklerdi.

12

Bu ilk aşk günahından sonra Bihter hastalanmış gibiydi. Beh-lûlün odasından çıkınca hiç bir şey duymamıştı. Bütün hissini uyuşturan bir uyku içindeydi. Bir şey düşünmiyerek hep sükût etmek istiyordu. Yatağına girince hemen uyumuş idi; fakat sabahleyin gözlerini açar açmaz, henüz yatağından kalkmadan, bütün o çirkin hakikati kendisile beraber uyanmış buldu. Demek bu sabah Bihter her sabahkinden başka bir Bihterdi. Artık bedbaht, bedbahtlığına acınacak bir kadın değil, bir daha silinmiyecek, bir leke ile televvüs etmiş, sefil, murdar bir mahlûk idi. Nihayet işte şimdi büsbütün Firdevs Kanımın kızı olmuştu. Bunu kendi kendisine söylüyor ve kendisin-AŞK-I MEMNU

den iğrenilecek bir vücuttan kaçarcasına kaçmak istiyordu. Lakin h için böyle olmuştu? Bu günahı affettirecek bir sebep de bulamıy0fe du... Behlûlü sevmiyordu, hayır, bundan emindi, çapkın bir çocuç' tan başka bir şey olmıyan bu adam hakkında aşka benzer hiç bir şç" duymamıştı. Şu halde oradan kaçmak, onun kimbilir kimlere karşı binlerce defa tekrar olunmuş, sözlerini dinlememek, hattâ onun oda sına girmemek o kadar mümkün iken, ne için, evet ne için gidi»

âdî bir sefile zaafile bu adamın kollarına atılmış idi? Bu sukutu at. fettirecek hiç, hiç bir şey bulamıyordu. Hattâ bundan bir küçük ,sa. adet bile bekleyemezdi. Kocasına karşı, vazifesine karşı, bundan son. ra artık herkese, kendisine hürmet edecek olanların kâffesine karşı hiyanet ederek, hattâ kendi nefesine karşı bir mazeret vesilesi bula. mıyarak kendi kendisini sefil bir mahlûk yaptıktan sonra mı, bu su. retle mi mesut olacaktı? Şimdi nefisinden iğreniyordu; hayattan, her şeyden iğreniyordu.

Nihayet Firdevs hanımın kızı olmuştu; evet, yalnız onun için gitmiş, bu adamın kollarında mülevves bir kadın olmuştu. Başka bir sebep bulamıyordu. Demek onun kanında, kanının zerrelerinde bir şey vardı ki, onu böyle sürüklemiş, sebepsiz, özürsüz Firdevs hanımın kızı yapmıştı. Bütün bu günahın, bu levsin mesuliyetini annesine atfediyordu. Bu kadına bir düşman idi, ondan nefret ediyordu, kendisini bu kadının kızı yapan kadere küsüyordu.

Şimdi ne yapacaktı? Bundan sonra artık bir heves bâziçesi hükmünde Behlûlün tasarrufu altına geçmiş demektir. Buna muvafakat edecekti; bir kerre sukut etmiş

olmak, artık büsbütün uçurumlara yuvarlanmak için bir sebep, bir hak teşkil etmiş olacaktı, öyle mi? Ondan sonra herkese yalan söyleyecekti, kocasına yalan söyleyen gözlerle bakacaktı, Peykere «Ben de kocamı seviyorum, ben de kocama hiyanet etmedim ve etmeyeceğim» demek isteyen bir gururla görünmeğe çalışacaktı; hayatı artık baştan başa bir yalan, iğrenç bir yalan olacaktı. Lâkin buna nasıl tahammül edecekti? Herkes ona, «Yalan söylüyorsun!» demiyecek miydi? Filânın kocasına hiyanetin-

den bahsedilirken o kızarıp gözlerini indirmeyecek miydi? Ya Beh-lülle, o cinayet şerikiyle, bu evin içinde, hep beraber, hep aynı havayı teneffüs ederek nasıl yaşayacaktı?

Hayır, bunların hiç birine tahammül etmiyecek, hiç olmazsa mütemadi yalanlardan müteşekkil bir hayata katlanmıyacaktı. Gidip şimdi kocasına diyecekti ki:

«Biliyor musunuz? Ben size lâıyk değilim, ben sefil bir mahlûkum. Firdevs hanımın kızırım. Bırakınız beni, gideyim. Annemin yanına, ben yalnız oraya lâıyıkım. Lâkin siz de düşünmeli değil miydiniz? Niçin gidip bir Firdevs hanımın kızını almak isterdiniz?...»

AŞK-IMEMNU 125

Oh! Bunu söylemeye kuvvet bulsaydı, kendi cinayetinin intikamını yine kendi alsaydı, o lekeden nefsinı temizlemiş olacaktı. Fakat. buo değil, hiçbir şeye kuvvet bulamadı. Bu sukut onda bütün müdafaa kabiliyetlerini mahvetmişti; böyle, sabahleyin, o sukutun heyecanı ferdasında kendi knedisinden iğrenirken hüviyetinin gizli derinliklerinde bir vukuf leması hissediyordu ki, artık bu başlayan sukutu ta-jup etmek, yine o odaya, yine onun kollarına avdet etmemek mümkün değildir. Behlülün hâtırasında tesadüfle temellük edilmiş bir sefile hükmünde kalamazdı, artık onun hayatına tasarruf etmeliydi,, günahına öyle bir ikbal mecrası tâyin etmeliydi ki, onu tenzil değil,, ilâ etsin. Evet, bunu yalnız aşk temizleyebilirdi.

Bu sabah Adnan bey onun odasına gelip de «Gülüm, beni bu sabah öpmüyor musun?»

dediği zaman, Bihter hiç bir şey duymayarak, hattâ dudaklarında bir asabî tehâşi bile hissetmiyerek kocasını öpmüş ve sonra bu kadar kayıtsız kalışına taaccüp etmişti. Demek, kalbinde hiç bir şey titremeden vücudunu başka birisine verdikten sonra dudaklarını kocasına uzatabilmişti; demek, bu kadar hissiz, bu kadar kayıtsızdı? Kendi kendisine şaşıyordu. Onda bir şey bu sükûta karşı isyan ederken, diğeri bir şey onu kabul ediyor, tabiî buluyordu.

Bir hafta bir ikinci sukutun vukuu ihtimalini hazırlayabilecek vesilelerden kaçındı. Behlül'le münasebetlerinde, o eski kayıtsız, endişesiz münasebetlerde, hiç bir tebeddül vâki olmamış gibiydi; sanki o akşamın hâtırası karanlıkları içinde bir rüya hükmünde kalmıştı. Bihter onunla yalnız kalmıyordu, ona ayrıca bakmıyordu, hattâ o evde yokken bile odasına girmiyordu. Bu odadan kaçıyor, orada uyuyan bir hâtıranın havasını teneffüs ederse, boğulacağından korkuyordu.

Bu bir hafta içinde o sukutun vukuundan o kadar uzaklaşmıştı ki, hattâ şüphe etti. Yoksa hiç bir şey vâki olmamış mıydı? Yoksa bu yalnız bir rüyadan mı ibaretti? Bazı dakikalar olurdu ki, bir şimşek süratiyle zihninden böyle bir şüphe geçer ve o sırada herkese bağırarak isterdi: «Lâkin yalan, yalan!

Aldanıyorsunuz?...»

O vakaya herkes vakıf ta kendisine merhamet ederek bir şey söylenmiyor gibi bir şey hissediyordu. O gündənberi herkesin nazarında sanki bir şey değişmişti, hattâ eşyada, bütün evin içinde yüzüne bir vukuf nazariyle bakan bir hal buluyordu.

Behlül hep o her vakit gülünecek bir hikâye söyleyen, Nihali kızdıracak bir mübahasa bulan, en sakit

zamanlarda bir kahkahanın hayatını uyandıran Behlûldü.

Onda o akşamı ihtar edecek ne bir kelime, ne bir nazar vardı.

126 AŞK-IMEMNU

Bihtere yine hep eski tabiiyet sadasıyla öyle fütursuz hitat) edişleri vardı ki, genç kadını şaşırttı. Behlûl kendi kendisine diyOr du ki: — Dikkat! İkinci sukut, hemen daima birinci sukuttan dab müşkül, daha naziktir. Birinci sukuttan sonra buhranlar, ıztıraplar bütün bir kadını sizden kaçıran o şeyler vardır.

Kadınlar ekseriya üzere o ikinci sukuta mâni olmakla ilk sukutun günahını affettir.' miş olacaklarına inanırlar. Bu devre esnasında onlara ya tekrar te.

sadüfle temellük etmek, yahut onlara karşı kayıtsız olmap icap eder Kadınlar takip edildikçe müsterihdirler. Sizin hâlâ onlarla meşgUj olmanız, hâlâ onların arkasında koşmanız ekseriyet üzere kalpleri, nin ihtiyacını tatmine kifayet eder; fakat kayıtsız kalmanızı asla affedemezler, ve o zaman o ilk sukuttan sonra onlar sizi takip eder ler...

* * *

Bir gün Behlûl İstanbula inmek üzere odasından çıkarken yu. kan kattan Bihterle Nihalin çarşaflanmış olarak indiklerini gördü:

—| Nereye gidiyorsunuz?...

— Anneme!...

Birden, Behlûl Bihteri çarşafının içinde o levent kametiyle görür görmez, ona bu haliyle refakat etmek için mukavemet edilemez bir arzu duydu: — Oh! dedi, ne güzel fikir! Bahsederim ki, sandalla gidiyorsunuz. Yazdan bir gün... Beni de beraber alıyorsunuz, değil mi? Durunuz, bakayım, annenizi görmeyeli kaç gün oldu?

Bihter gülererek muhalefet gösteriyordu: — Siz bizi sıkacaksınız Biz kadınca görüşmek istiyorduk, değil mi Nihal?

Behlûle ziyaretin sebebini izah ettiler: Aileye ait bir düğün vardı, oraya hep davet edilmiş idiler, Nihal için Bihter de gidecekti. Bugün yapılacak elbiseler için istişare olunacaktı.

Behlûl: — Beni beraber almak için bundan iyi bir .sebepe daha olamaz, diyordu; size ne güzel fikirler vereceğim göreceksiniz. Şemsiyelerinizle çantalarınızı bana veriniz.

Behlûl şemsiyelerle çantaları ellerinden alıyor ve bir uşak va-ziyetiyle önlerine geçiyordu. Sandalda Nihalle Bihterin ortasında idi. Hemen bütün Nihalle lâkırdı ediyordu. Bugün en iyi günlerinden biriydi. Diyordu ki: — Ben bugün minimini Nihalime bir esvab icad edeyim ki, bütün düğün halkının içinde Nihaiden başka kimse görünmesin. Lâkin, Nihal, bilir misin? Sen şık, hoş bir kız oluyorsun. Gözlerini bana kaldır, bakayım...

Nihal gözlerini kaldırarak soruyordu: — Beyefendi Nihalin gözlerinden memnun oldular mı? Biraz da güleyim mi? Dişlerimi görmek ister misiniz?...

AŞK-IMEMNU 127

Nihal ince dudaklarını kısarak, dişlerini göstererek Behlûle eği-jiyordu. Behlûl hüküm verdi: — Değil mi? Nihal hoş, şık bir kız... Güzel değil, sen de bilirsin ya, Nihal, haniya güzel dedikleri bir şey değilsin, fakat güzelden başka her şey: Zarif, nazik, nasıl tâbir etmeli, ince> evet> ince bir kız... Haniya Japonyadan, tâ o şarkın garip memleketinden gelmiş müphem üç dört çizgiden ibaret resimler var ki, insandan ziyade bir çiçeğe, letafetine, hoşluğuna doyulamayan, dokunumrsa kırılacak zannolunan bir çiçeğe benzer; işte Nihal, sende bir hal var ki, bana onları ihtar ediyor. İnce bir şiir, sanki yalnız gözler için yapılmış yasemenden bir kız..

Nihal Behlûle cevap vermeyerek Bihtere soruyordu: — Zannederim ki, medholunuyorum. Buna nasıl mukabele etmeli, rica ederim? — Sonra Behlûle dönerek, gayet resmî, basile selâm vererek: — Aman efendim, diyordu; minimini Nihal ne güzel bir kız, ne de ince bir çiçek, yanlıyorsunuz; Nihal elinde küçük bir yelpaze, saçlarında uzun iğnelerle bir Japonyalıdan başka bir şey değil...

Birden Behlûlün aklına bir fikir geldi: — Nihal! Ne için sanki o düğüne bir Japonyalı kıyafetiyle gitmiyeceksin?

Nihal derhal bu fikre meftun oldu: — Ağ dedi; bakınız bu tet. kik edilecek bir fikir...

Bihter itiraz ediyordu. Hiç böyle bir şey görülmemiş, yapılmamıştı. İstanbulun içinde herkes buna gülecekti. Behlûl fikrini müdafaa etti: — Gülmek! Lâkin o bizde kaidedir, biz her şeye gülerek başlarız. Fakat bu, bizi gizli gizli, tâ içimizden, hattâ ekseriyet üzere, nefsimize karşı bile sakhyarak yapanları kıskanmaktan, yapılan şeyleri beğenmekten menetmez. Güleriz, gülmekle yapamamak hüsrânının intikamını alırız; sonra yavaş yavaş biz de yaparız, artık 'gülünüp eğlenmekten usanç hasıl olduktan sonra, yapmakta bir beis görmeyiz, fakat vakit geçmiş, o şey âdileşmiş, bayağılaşmıştır.

Behlûl müddeasını isbat için misaUer getiriyordu. Bihter yavaş yavaş muvafakat ediyor gibiydi. Düğün hususî bir müsamereden ibaret kalacaktı. Firdevs hanımın teyzelerinden birinin kızı gelin oluyordu. Nihalin öyle bir kıyafetle gitmesi pek j'apılamıyacak bir şey değüdü.

Behlûl Nihale: — Bana vâdet, bakayım, diyordu; beni o kıyafetinle yelpazeliyeceksin, değil mi Nihal?... Ondan sonra... — Nihalin ince kaşının ucunu göstererek: — Ondan sonra şuradan bir buse...

S! * *

Firdevs hanımı uzun iskemlesinde uzanmış buldular. Bu kış ip-tidasındanberi bir türlü itiraf etmek istemediği sızılar onu artık iskemlesine mahkûm eder olmuştu.

Bihter annesini öperek: — Yine rahatsız mısınız, anne? dedi.

Firdevs hanım: — Hayır, o kadar değil, dedi. Sonra Nihalj başını çekerek alnından öptü. Behlûl kulağına eğilerek diyordu ki — Beni, öpmez misiniz?...

Firdevs hanım iki parmağıyla Behlûl'ün dudaklarını koparmak isteyen bir işaretle:

— Koca bebek!... diyor

Nihalle Bihter yeni icat olunan fikri Peykere anlatıyorlar^ I Firdevs hanım Behlûle yanını göstererek:

— Oturunuz, bakayım oraj ya!... diyordu. Behlûl bir yer iskemlesi çekerek tâ yanına oturdu. |

— Bana ne vakittenberi gelmiyorsunuz, bilir misiniz? Bu günle tam on sekiz gün oluyor. Görüyor musunuz? Artık bana günleri say diriyorsunuz. Bu on sekiz günü nasıl geçirdiniz?...

Behlûl gülerken cevap verdi: — Sizi gelip görmek arzusuyla...

— İşte koca bir yalan!... Kim bilir bu on .sekiz gün içinde ne kadar naklölunacak, yok, hayır, saklanacak şeyleriniz vardır?

Kendisini Behlûlden uzak buluyor, iskemlesinde daha ziyade doğrulmak istiyordu:

— Yastıkları biraz düzeltir misiniz, Behlûl bey?...

Behlûl ayağa kalkıyor; onu biraz omuzundan çekerek, arkasın, daki yastıkları düzeltiyordu. Avucunun içinde bu kadının yumuşamış vücudunu, bir teslimiyet arzusuyla eriyor, hissediyordu. Kendi kendisine:

— Ne kadar yazık ki, tam on sene geç kalmış oluyorum!... diyordu.

Yastıkları düzelttikten sonra Firdevs hanım geniş bir nefesle ona baktı, sonra ağır bir süzgülükle gözlerini kapayarak elini uzattı ve Behlûl'ün elini tutarak, öyle, gözleri kapalı, sanki gözlerinin içinde hayaline tasarruf edoek, sıktı...

Behlûl kendi kendisine: — Ooo!... diyordu, mesele ciddiyet kes-bediyor. Nihayet aşk ilân olunacak. Annelerden sonra kızlar; evet, fakat bilmem ki, sevda felsefesinde bu kaidenin makûs bir sureti var mıdır?

Behlûl hiç bir zaman Firdevs hanımla şakalaşmaktan başka bir münasebet tarzı tesisini düşünmemişti. Firdevs hanıma bir kadın değil, bir hususî nevin tetkik olunacak numunesi nazariyle bakardı. Bu dakikada elini bu kadının elinde sıkılıyor hissetmekten garip bir eza duydu. Nefsinde henüz öyle bir şey kalmış

idi ki, bu kadınla gülüşmekten başka bir şeyi andıracak münasebetlerden kaçınıyordu. Yavaşça, Firdevs hanımın uzak bir rüya içinde uyumağa çalışsan kapalı gözlerine bakarak, elini çekti.

Firdevs hanım bir kelime söylemeden gözlerini açtı ve o derinlerden geliyor zannolunan nazarın bir sitem mânasiyle baktı. Behlûl şimdi ayağa kalkmış idi.

Ötede kanapenin üstüne, geriduna yere serilen moda ceridelerinin karşısında istişare eden Peyker'le Bihter ve Nihaiden mürekkep zümreye sesleniyordu: —

Eminim ki, bensiz ka-

AŞK-İMEMNU 129

r yeremiyorsunuz?... Nihal için düşündüğümüz şeye Peyker hanım rai

«ediyor?-

Cerideleri demet demet Firdevs hanımın yanına taşıdılar, artık nep birleşmiş idiler, Bihter kendisi için düşündüğü şeyi gösteriyordu. Bihter muhalefet gösterdikçe Behlûl'ün fikrini kabule ısrar eden Ni-nal Bihter artık itiraz etmemeğe başladıktan sonra, Japonyalı kıyafetinden uzaklaşıyor gibiydi.

Behlûl Peykere: — Ya siz, ya siz? diyordu; bilir misiniz? Ben sizin yerinizde olsam nasıl bir şey yapardım?

O zaman giyinmek hakkında bir nazariye silsilesine başlıyarak bunları Peyker'in güzellik tarzına tatbik ediyor: — Siz, asıl sert çığ renklerden kaçmaksınız, diyordu. Sizin sarıya benzeyen gözleriniz, jcumral zannolunan saçlarınız, hafif saz renginiz, bütün o müphem renkleriniz donuk, solgun şeyler ister. Sizin güzelliğinizi ben güneş çekildikten sonra renkleri silinmeğe, tatlılaşmağa başlayan bir akşam güzelliğine teşbih ederim. Buna öyle bir çerçeve lâzımdır ki, renklerin o muhteriz tecellisine kuvvetten ziyade, zaaf versin. Daha solgun, daha müphem, nasıl tâbir etmeli, daha akşam güzelliğiyle güzel olasınız..

Behlûl Peyker'le ziyade iştilal ediyor ve onunla iştilal ettikçe, hâlâ bu kadın için kalbinde sönmez bir arzunun vücudunu bulmaktan şaşırıyordu. Peyker eliyle onu tevkif ederek: — Kâfi! kâfi! diyordu, bütün bu kaidelerinizle bizi büsbütün şaşırtacaksınız...

Bihter sükût ediyordu. Behlûl Firdevs hanımla, Peykerle hattâ Nihalle iştilal ederken, kendisinde tahmin edilemez bir eda hissediyor; hepsini orada bırakıp yalnız başına bunların yanından kaçmak hevesi veren bir şey duyuyordu. Asabı ellerle cerideleri karıştırıyor, Behlûle ters bir şey söylemek için bir fırsat bekliyordu. Annesine sordu: — Siz anne, nihayet karar verebildiniz mi?

Firdevs hanımın zihninde bir fikir yuvarlanıyordu. Alla karıştırılmış düz siyah bir şey yapacaktı ki, göğsü pek aşağıya inmeksi-zin omuzlarına kadar yayılarak açık olacak, kolları bazularına kadar yalnız bir düğme ile tutturulacak, sonra ince ince kıvrımlarla aşağıya kadar bir cepken tarzında dökülecekti.

Behlûl: — Evet, evet, anlıyorum, diyordu; bütün yaşlarının ilerlediğinden korkan kadınlara göstereceksiniz ki, bir kadın seneleri yalan çıkararak genç kalabilir ve her zaman gösterilecek bir göğüsle kollara malik olabilir.

Bihter avdet etmek için acele ediyordu. Bugün Behlûl onun üzerinde iğrenç bir adam tesirini husule getiriyordu ve bu adam taralıdan temellük edilmiş olmak onu kendisinden de tenfir ediyordu. Birden burada karar verdi: — Bir şey icat edecekti, kocasına söylemek öyle şeyler bulacaktı ki, bu adamdan onu kurtarsın.

AŞK-I MEMNU

Avdet ederken, sandalda bir kelime bile teati etmediler; fak, Bihter de Behlûle bir ,şey söylemek, onu tahkir etmek bir kelime \{ aralarında artık unutulmıyacak bir adavet koymak ihtiyacı vardı. g. bebini pek iyi biliyordu, fakat bu adamı tokatlamak istiyordu.

Yalıda Nihal önden koşa koşa çıkıyordu, onlar merdiveni y^ yana çıktılar.

Behlûlde ufak bir helecan vardı. Bihterde galey^ eden hiddeti uzaktan hissediyordu, amma bunu kendi istemişti, keti. di hazırlamış idi; onu bir haftadır devam eden kayıtsızlıktan çıkar, mak için her şeyi yapacaktı; fakat şimdi onun yanında bir kelime söyleyemiyordu. Ayrılacakları sırada sofada durdular ve birbiri^ baktılar.

Behlûl dedi ki: — Size bir şey söylemekliğime müsaade etme| misiniz?

Bihter: — Söyleyiniz! dedi. Behlûl eliyle odasını göstererek: _ Orada! diyordu.

Burada nasıl olur? Düşününüz bir kere, bizi işitebi. lirler... Bihtere daha ziyade sokulmuş, fısıldayarak söylüyordu. Bih. ter başını sallayarak: — «Sizin odanız mı? Asla!...» diyordu.

Sesinde bir istihza ile Behlûl sordu: — Niçin? Benden korkuyor) musunuz?

Bihter cevap vermiyerek dönmüş idi, gitmeğe hazırlanıyordu Behlûl elinden tuttu, eğilerek kulağına diyordu ki : — Lakin, neden? Beni dinlemeden gidemezsiniz.

İşitiyor musun Bihter? Gidemezsin

Ve yavaş yavaş onu odasına çekiyordu. Bihter elini kurtarmaya çalışıyordu. Fakat artık odada idiler. İkisini de bir heyecan lâkırdı söylemekten menediyordu.

Tekrar uzun bir nazarla, düşmanca ba. kıştılar; birden Bihter hemen oraya, bir iskemleye düştü ve hırsından iki eliyle yüzünü kapayarak ağladı.

Behlûl şimdi dizlerinin dibine oturmuş, onun serbest serbest lamasına müsaade ediyordu, bu buhran çok sürmedi. Bihter artı| yalvarıcı bir sesle diyordu ki: —

Rica ederim, beni bırakınız, bırato-nız... Nedir bilmiyorum, fakat bu beni öldürecek. Sizin ne iyi bir dos| tunuz idim, şimdi size düşman oluyorum, sizden nefret ediyorum, sizinle beraber kendimden nefret ediyorum. Yine sizinle eskisi gibi dece bir dost olurduk; birbirimizi lekesiz, azapsız bir muhabbetle se-j verdik.

Behlûl kendisini sevdirmek isteyen bir çocuk sokulganlığı: onun dizlerine dayanıyor, başını koluna koyuyordu: — Lâkin, de&\ sizi böyle sevememek kadar azap olur mu? Bilseniz, bir haftadan beri ne kadar muzdarip oldum. Bir daha sizinle böyle yapayaln1 kalamayacağım, bir daha sizi böyle dizlerinizin dibinde dinleyemi)*] ceğim zannediyordum. Nasıl mümkün olur, Bihter? Sizi sevmeme?

mahkûm olduktan sonra ben nasıl yaşıyorum? Fakat sizi böyle sevWe|

AŞK- I MEMNU

131

ayaidannızın altında bahtiyarlıktan ölerек, ölmekten bahtiyar ola^ raK sevmek...

Ah! Sizi sevemediğim, size bunları söyleyemediğim dadalar, işte onlar birer azaptı, birer işkence idi. Siz de beni seviyordunuz, uzaktan uzağa bunu hissediyordum. Şu halde bahtiyar olmak jçjn ne mâni vardı? Bugün bahtiyar olduktan sonra sevişmeğe, bu saadeti kendi ellerimizle öldürmeğe sebebiyet verecek ne olabilir?

Bihter şimdi daha ziyade söyletmemek, bu muhakeme zemini üzerinde onu daha ziyade dinlememek için elinin tersiyle Behlûlün ağzını kapıyordu. Behlûl bu eli öpüyordu. Burada, bu kadının yanında, onu şu gaşyeden havasında Behlûl kendisini değişmiş buluyordu. Artık söylediklerini hissediyordu, artık bir oyun icra eden sahte sıfatından çıkıyor, söylediklerinin gerçekliğine nefsini teslim ediyordu, yavaşça Bihterin yanına oturmuştu, onu yavaşça kendisine çekerek hafif bir sevda zemzemesi kabilinden, ancak mahsus bir sesle:

— Oh! Bilseniz, sizi sevmekle neler kazanıyorum: hayatımı, kendimi, varlığımı...

İşte siz bana bunları kazandırılıyorsunuz. Sizi sevmeden evvel hissiz, ruhsuz bir şeydim; bütün o koştuklarım, o uğraştıklarım yapılmak için yapılmış şeyler, boş

geçirilmek istenümiyen feir gençliği doldurmuş olmak için icad olunan yalanlardı. Anlıyor musunuz? Bütün o hayat baştan başa bir yalandı. O yalanların içinde ruhumun bozulduğunu, artık onda saf ve ulvî bir muhabbetle titremek istidadının mahvolduğunu hissediyordum. Siz bunların hepsini değiştirdiniz, o ölmüş zannolunan ruhun bütün saf ve pakize emellerini uyandırmış oldunuz. Artık sevmeye iktidarı yok kıyas edilen kalbin o vakte kadar hiç sevmediğini, bundan sonra, yalnız bundan sonra ve yalnız sizi seveceğini siz gösterdiniz. Bilsen Bihter seni nasıl seviyorum? Seni ölünceye kadar, öldükten sonra bile, nasıl seveceğimi bilsen... Sen de beni seviyorsun, değil mi Bihter? Benim olacaksın yalnız benim, değil mi?

Dudaklariyle genç kadının dudaklarını araştırıyor, beklenen cevabı oradan dudaklariyle toplamak istiyordu. Uzun ve bu defa ruhlarının bütün ateşleriyle ciğerlerini söken bir buse içinde dudakları birleşti. Birden Bihter silkindi: —

Lâkin bu çılgınlık! dedi. Bir saat-tenberi buradayım. .

Ayağa kalkmış idi, gitmek istiyordu. Behlûl de şimdi ayakta idi, onu ellerinden tutarak salıvermemek istiyordu. Birbirine bakıyorlardı. Tekrar öpüştüler ve genç kadın ellerini kurtararak kaçtı.

Bu ikinci mülakattan sonra Bihterin bütün azapları sükût et-ttiş oldu. Artık kendi kendisine itiraf ediyordu ki, Behlûlü seviyor. Yavaş yavaş son endişeler sevdasının ufkundan siliniyor, orada gittikçe incilâ kesbeden bir münevver sabah inkişaf ediyordu. Bu aşk Sunanının bütün memnu lezzetleri onun garam ateşini öyle mestede-132

AŞK-I MEMNU

rek teskin ediyordu ki, artık bu sevdanın haricinde kalan hayatı Sı liniyordu.

Bu muaşakaya bütün hüviyetiyle nefsinin teslim ediyor; v" şimdi bundan ne bir azap, ne küçük bir endişe hissediyordu. Ken dışını bahtiyar, tamamiyle bahtiyar buluyordu; yalnız, dakikadan <} a kikaya, kalbinde birdenbire inkişaf ediveren bir korku, ancak bir Sa niye yanıp sönen bir his, onun bahtiyarlığının içinde titretirdi.

Bu muaşaka onlar için asıl tehlikeleriyle, zorluklarıyla cazibe]; oluyordu.

Herkesin gözü önünde herkesten saklanan yalnız ikisine ait gizli bir hayat vardı ki, bütün gizlilikleriyle onları daha ziyade bir. birine yakınlaştırıyor, münasebetlerine bir fazla samimiyet veriyor du.

Dakikalardan ibaret fırsatlar oluyordu ki, onlara birbirinin eli. ni sıkmak, küçük bir buse teati etmek, iki kelime ile bir mülakat vâ. di almak için ancak müsaade ediyordu. Mülakatları pek nadir idi, yalnız kalmak için fırsat bulamayan nişanlılara mahsus daimî bir iştiyak içinde idiler.

İkisinde de her vakit tatmin olunacak hevesler kalıyor, aşkla. rının bu nadir ve kısa zamanlarında teskin edilememiş emellerle bi. ribirine mütehasir bulunuyorlardı. Bütün etraftan korkuyorlardı, münasebetlerinden evvel pek tabîî görülecek şeyler şimdi farkedili. verecek olursa bütün esrarı meydana çıkarmak için kâfi bir sebep hükmünü alıyordu. Bir gün karşı karşıya, yalnız gözleriyle birbirine gülümserken, birden Adnan beyin gözlerini onlara bakıyor görmüşler ve her ikisi birden sapsarı olmuşlardı. Böyle bakışırken farkedilmiş olmak Bihter için o kadar ehemmiyet kesbetti ki, o gün saatlerce kocasının birden üzerine yürüyerek ve ellerini kavrayarak: «Bana hiyanet ediyorsun, bunu senin gözlerinde gördüm!» demesinden titredi. Bütün ev halkını vâkıf ta sükût ediyorlar kıyas ettiren bir şüpheden kendisini kurtaramıyor, onların yanında âdeta yavaş yavaş

söylemeğe, Nesrinle Şayestenin mümkün mertebe uzaklarında kalmağa lüzum görüyordu.. O vakte kadar bu hizmetçilerde vücudu nazarı dikkatinden kaçamayan isyanı ezmek için bir fırsat kaçırmazken. şimdi hâlinde onlarla artık uğraşmaktan feragate benzeyen bir şey vardı.

Bihter, Nihalle birbirinden uzak gibiydiler. Şakire hanımın ayrılışından sonra aralarına artık saklanmak mümkün olamayan bir kin girmişti. Nihal hep ondan kaçıyor. Şimdi o babasından da kaçıyor, evin içinde hemen herkese karşı süzgülün çehresinde dargınlıklar hissediliyordu.

Ara sıra Bihterde Nihale sokulmak, bu çocukla tekrar muhabbet hissi tesis etmek için çâre bulmak ihtiyacı uyanırdı. Onu beraber almak için sokağa çıkmağa lüzumlar icad ederdi. Nihal onunla beraber

AŞK-IMEMNU 133

sundukça başkalaşır, fakat eve avdet edince yine ondan kaçan, mü-.eDDiyesiyle köşelere çekilen bir çocuk olurdu.

şimdi Bihter, bu evin içinde bulunmakla beraber, bu çocuktan ööyle ayrı kalışına memnun oluyordu.

Ondan korkuyor denebilirdi. Hissediyordu ki, Nihal kendisinden kaçmasa o ondan kaçmağa mec-j,ur olacaktı.

Bir gün bunu Behlûle itiraf etmişti: — Bilsen, demişti, en ziyade Nihaiden korkuyorum.

Behlûl bunun mânasını anlamayarak sormuştu:

— Nihaiden mi? Sebep? Kıskanıyor musun, civanım?

Nihali, bu çocuğu kıskanmak mümkün müydü? Ne için kıska-nacaktı? Behlûl yalnız:

— O! Ne garip bir sual! demişti, beyinlerinde buna dair başka izahat edilmedi.

Bir gün Behlûl ondan büyük bir şey istedi, ilk önce söylemeğe cesaret edemiyordu. Bu ricası o kadar icrası mümkün değil gibi görünecekti ki, Bihter onu dinlemeden reddedecekti. Söylemeden evvel ondan muvafakat vadini almağa çalışıyor, ne olduğunu haber vermeden onun icrasındaki kolaylıktan bahsediyordu.

Bihter anlamadan evvel vâdetmek istemiyordu. Nihayet o söyleyince hayretinden bir küçük sayhayı zaptedemedi: — Benim odamda?... Bütün bir gece!... Siz çıldırmışsınız...

Daha ziyade dinlemek istemiyordu. Kabil değil, buna muvafakat edemeyecekti.

Bütün melhuz olan tehlikeler mümkün olmasa bile, kocasına ait olan bu mahremiyet köşesini telvis etmeyecekti. O zaman artık kendisine o kadar alçak bir kadın nazariyle bakacaktı ki, yaşamağa kuvvet bulamayacaktı. Elleriyle bu fikri itmek istiyerek: — Mümkün değil! diyordu.

Sonra birden aklına başka bir fikir geldi. Bir geceyi tamamiyle Behlûle geçirmek sevda saadetini ikmal edecek, bütün nakıs kalan emellerin mükâfatını verecek bir şey hükmünde idi. Bu öyle bir şey idi ki, onu tamamiyle âşikının edecekti.

Behlûle: — Hayır, öyle değil, dedi, fakat bir gece sizin odanızda...

Bu fikir ikisini de helecan içinde bıraktı. Bir geceyi beraber geçirmekle birbirinin üzerinde temellükleri teyyüd etmiş olacak, artık aralarında hiç bir yabancılık kalmıyacaktı; asıl o gece birbirinin olacaklardı.

Fakat nasıl?

Bihter: — Bana bırakınız, diyordu, bir gece, yalnız bir gece, değil mi?

Behlûlün yazı odasından bir kapı ile geçilir küçük bir yatak °dası vardı ki, Bihter burasını yalnız eşiğinden bakmış olmakla tâ-nırdı, bu da onun için Behlûlün bir esrar mahfazası idi. Evet, bu-134

AŞK-I MEMNU

rada bir gece geçirecek ve bu suretle Behlûlün bütün ruhuna tasar ruf etmiş

olacaktı.

Bu fikir, onlarda doğduktan sonra, münasebetlerinde bir h°ie can devresi başladı. Bihter buna cesaret etmekle her şeyi tehübeyç koymuş oluyordu. Odasında gaybubeti hissolunabilir, yahut gecen^ vakitsiz bir hengâmında bir tesadüfle her şey meydana çıkmış olurdu Bihter bu tehlikeyi düşünüyor, ve bu tehlikelerin verdiği korkularla o tasavvur başka bir kıymet kesbediyordu. Aşkta â.sabını uyutacak bir sükûn değil, böyle korkular, heyecanlar, titreyişler istiyordu. Bu.

na bir de fedakârlık lezzeti inzimam ediyordu. Böyle tehlikelere atıl. makla:

«Görüyor musun? İşte bunlar bütün senin için!» demiş ol?.. caktî.

Bir gece, herkes uyuduktan sonra o, yatağından süzülerek incek, çıplak ayaklarına terliklerini takacak, omuzlarına bir şey ata. cak, nefes almaktan korkarak kapısını açacak... Ah! O heyecan dakikası!... Kalbinin çarpıntısını işittikçe, ayak sesleri tevehhüm ede. cek, bir demirden el bileklerini sıkıyor, bir boğuk ses kulaklarına: «Nereye gidiyorsun?» diyor zannedecek. O zaman hepsini itiraf ede. rek: «Oraya! ötekinin odasına!...» diyecek; kalbinin taze emellerine bir tesliyet katresi serpilemeyen bu zifaf haclesinden kaçarak, öte.

kinin, o günahının ihtiras yuvasına koştuğunu söyleyecek; bunu söyledikten sonra orada, bilinemez nasıl bir intikam darbesiyle yi. kılacak, önünde korkunç bir âti girdabı bırakarak bütün hayatı man. volacak; fakat yine o bahtiyar böyle her şeyi kaybetmekten, hattâ ölmekten bahtiyar, yine aşkına koşacak...

Kaç kereler böyle yatağında karanlıklarda bir cinayet fikrinin hummasile hareket edenlere mahsus ateşlerle kavrularak inmiş, oda-sının kapısına kadar gitmişti; fakat orada tevakkuf ediyor, gözleri karanlıkta bir noktaya dikilerek uzun bir intizar içinde, hareket edemeden kalıyordu, böyle ne beklerdi? Zulmetlerin bir ilham lûtfuna muntazır gibi dururdu.

Hissederdi ki, o dakikada, onun gibi nefes almağa cesaret edemeyerek, birisi kendisini bekliyor, heyecanından bayılarak her dakika odasının kapısında bir hareket tevehhüm ediyordu. Onun da böyle intizarını düşündükçe garip bir itminan duyar ve artık daha ziyade cesaret etmekten vaz geçerdi.

Behlûl gözleriyle: «Yine gelmediniz!» derdi. O, bir dakika, fırsat bekleyerek Bihtere bakar, yalnız kalmak için, yalnız bir kelime söyleyecek kadar onu yalnız görebilmek için gözleriyle rica ederdi. Bitter bir gecesini ona vermeden evvel onun hiç bir şey söyleyebilmesine imkân bırakmıyordu.

AŞK-I MEMNU

135

Behlûl şimdi her gece evde idi. Haftasının hemen yarısını ha-riçte geçirmek itiyadında iken, işte bir aydanberi bir gece bile gayret etmiyordu. Adnan bey ikide birde onunla lâtife ediyor: «Behlûl tariki dünya oldu!» diyor, sonra buna bir takım sebepler icat ederek, Behlûlü böyle inzivaya mecbur eden bir meyus aşkın vücuduna zabip oluyordu. «Behlûl bütün muvaffakiyetlerini nakleder, mümkün olsa da mahrumiyetlerini de naklettirebilsek!» diyordu.

Bihter bu latifeler esnasında gözlerini çevirir, ikisine de bakmazdı; mümkün olsa da herkese bağırsaydı: «Lâkin anlamıyor musunuz? Behlûl benim için, yalnız benim için her şeyi terketti.»

Evet, yalnız onun için her şeyi terketmiş idi de, o bir gece bulup ona veremiyor. «İşte ben de bütün hayatımı senin için tehlikeye atıyorum!...»

diyemiyordu.

Nihayet bu geceyi bulabildi.

Düğüne artık karar verilmişti. Düğün yalnız aileye mensup olanlarla pek sıkı dostlara mahsus olarak bir müsamere ile başlayacaktı. Firdevs hanım kızlarıyla, Nihalle bu müsamereye davet edilmiş idiler; Çarşamba günü gidecekler, Perşembe günü akşam üzeri avdet, edeceklerdi.

Çarşamba günü yalıda azîm bir telâş vardı. Henüz sabahleyin Firdevs hanımla Peyker elbise kutularıyla gelmişlerdi. Burada hazırlanılacak ve mahsus tutulan bir istimbotla düğün evine gidilecekti.. Beraber götürülecek şeyler o kadar çoktu ki, başka bir çâre bulunamamıştı: gecelik esvaplarından, tuvalet takımlarından, Perşembe günü giyilecek elbise kutularından mürekkep bir alay eşya vardı. Herkes bu gürültüde şaşırıyor, Firdevs hanım kendisine bir muavin bulamıyarak bağılıyor, Nesrinle Şayeste bu müstesna günde herkesten ziyade kendileriyle iştigali daha muvafık bularak odalarından çıkmıyorlar, Bihter dolabının bulunamıyan anahtarı için kıyametleri koparıyor, Peyker korsesinin şeridini çekerken koparan kocasıyla kavga ederken Firdevs hanım yardım etmek için Katinanın yalnız bıraktığı Feridun ağlıyordu. Karısına muavenet etmek için odasından çıkmayan Adnan beye Bihter:- Beni yalnız bıraksanız daha rahat giyineceğim, diyor, sonra kocasının eline pudra tüyünü* tutuşturarak omuzlarını gösteriyordu. — Mademki gitmek istemiyorsunuz, bari iş görünüz. Uzaktan Firdevs hanımın sesi işitiliyordu: —• Bihter! Bana maşalarını göndersene!...» Nihalin potinlerini iliklerken düğmesini koparan Beşir iğne iplik istemek için Şayeste ile Neshin kapandıkları odaya vuruyor, aşağıdan nihayet iğne iplik bulan Mile de Courton türkçesine mahsus telâffuzla bağıyordu: — Beşiğ! Beşiğ! Buğaya gel.

Buğda vağ...

A i? K - I MEMNU

Behlûl oda kapılarına uğrayarak soruyordu: — Muavine ihtiya ciniz yok mu? Evin içinde boş adam var...

Bihter hepsinden evvel hazırlanmış idi, yalnız belinin kordeli sini iğnelemekte Adnan Bey umulmaz bir beceriksizlik gösteriyordu Behlûle bağırdı: — Behlûl!

Buraya gel. Burada iş var...

Bihter gülererek sıkılıyor, bunu Behlûle havale edemiyecek kadar mahrem bir iş

buluyordu. Behlûl diz çökmüş, amcasının elinden iğ, neyi alıyor: — Nihayet!...

diyordu, sabahtanberi boş yere hizmet teklif etmekten usandım. .

Behlûl bitirerek ayağa kalktı, Adnan bey galiba uzaktan kah. kahası işitilen Nihale bakmak üzere aralık kapıdan geçmiş idi, Bih. terle Behlûl yalnız idiler, biribirine baktılar.

Behlûl sokuldu ve yavaş bir sesle: — Ne güzelsiniz! dedi, sizi böyle gördükçe ağlamak istiyorum.

Bihter bütün şebabının şaşaa ve ziyetiyle, gerdanını, kollarını açık bırakarak iki taraftan sinesini sardıktan sonra dökülen ve uzun eteğiyle billurdan bir bahar heykelinin dalgalanan devamını teşkil eden ipeklerin beyazlıkları içinde ince ve uzun kametiyle güzelliğir. bir zafer timsali gibiydi.

Behlûle bakarak müphem bir tebessümle gülüyordu. Birden o güne kadar söylenmemiş

bir şeyi ona söylemek, bu haliyle kendisim bir kelime içinde ona vermek için bir ihtiyaç duydu: — Ne için? Mademki seni seviyorum.

Behlûl, ellerini tutmak ve öpmek istiyordu. Bihter etrafına bakarak ve Behlûlü iterek mırıldandı: — Bırakınız, çıldırdınız mı? Yarın gece...

Yarın gecel... Bunu düşünmeden söylemiş idi. Nasıl? Yarın gece mümkün olabilecek miydi? Bilmiyordu. Fakat Behlûlün ona bakışında öyle derin bir meftuniyet, demin dudaklarından çıkan birkaç kelimedede öyle samimi bir istirham vardı ki, mümkün olsun olmasın artık yarın gece ona gidecekti.

Behlûl bir şey söylemeğe vakit bulamadı. Adnan bey: — Size şık birini getiriyorum! diyen sesiyle orada idi.

Nihali getiriyordu. Nihal, nihayet herkesin gülünç bulduğu Ja-ponyalı kıyafetinden vazgeçmişti. Ona simasının bütün rakik zera-fetini teyit edecek bir şey bulmuşlardı. Solgun bir sarı ile beyazdan hasır şeklinde dokunmuş bir şeydi.

Corsage gövdesinin yarısından başlıyordu. Boğazından oraya kadar beyaz boncuklarla işlenmiş bir göğüslük takılmış, yenler ince kollarını yarı üryan bırakan ince gazlardan yapılmış idi.

Yalnız o kadar. Ne saçlarında bir çiçek, ne üzerinde bir mücevher parçası; sade, zarif bir elbise. Fakat Nihal bu elbisesinin içinde AŞK-I MEMNU

137

öyle ince, öyle havaî bir güzellikle güzel idi ki, Bihter bir hayret nidasını zaptedemedi: — Oh! Benim mini mini Nihalim!...

Koştı, Nihalin iki ellerinden çekerek onu öptü, ellerinden bı-ralowyararak; çekiliyor, ona bakıyordu; sonra Adnan beye bakarak: — jje güzel kızımız var!

diyordu.

Behlûl diyordu ki: — Bilir misin Nihal? Ne giysen sende yine bir Japonyalı kız görüyorum. Bilmem bu fikir bana nereden geldi? Fakat öyle zannediyorum ki, sen güzel, insanın parmakları arasında

kırılacak kadar zarif, ince bir Japonyalı'dan başka bir şey değilsin. - — Sonra kulağına eğilerek soruyordu: — Haniya Nihal, sen bana şuradan, kaşının ucundan, o Japon yelpazelerinin üzerindeki çizgilere benzeyen kaşından öptürecektin...

Nihal gülererek, eliyle kaşını saklıyarak çekiliyor: — Beni hâlâ çocuk zannediyorsunuz, diyor, sonra babasına bakarak soruyordu: |--Değil mi. baba, artık Behlûl beni öpemez, değil mi?

Bihter ötede aynasının önünde mücevher takımlarını çıkarıyordu. Ona Adnan bey tarafından izdivacı müteakip nefis bir zümrüt takımı hediye edilmişti ki, şimdiye kadar takılmak için fırsat bulunamamıştı. Nihal bunu görmemiş, yalnız kızlardan işitmişti. Ne kadar demişlerdi? Hizmetçilerin ağzında ifrat kesbeden bir fiat mukabilinde alınmıştı. Nihalin yalnız kulaklarında etrafı mini mini incilerle ortasında tek birer küçük taştan ibaret bir küpesi vardı. Kaç kere onları görmek için Bihterden rica etmeğe niyet etmişti. Her defasında da kıskanıyor görünmek korkusu mâni olurdu.

Şüphesiz kıskanıyordu; yalnız bunları değil, en küçük şeyleri kıskanıyordu; ve bu biçâre ruhun daimî işkenceler içinde ezerdi. Nihal bu hissini pek iyi anlamış

idi. O şeylerin kendilerini değil, onların delâlet ettiği mânayı, evet, babasının kendisini unutarak hep bu kadını düşünmesini kıskanıyordu.

Bugün hayatında birinci defa olarak bir düğüne gitmek sevinciyle bahtiyar iken, orada, Bihterin bir kanape üstüne henüz kapağını açmaksızın bıraktığı al kadife kutunun müşahadesiyle kalbinde bir şey burkuldu.

Şimdi kutuyu Adnan bey açıyor, hem tarak, hem iğne olarak kullanılabilen bir parçayı göstererek Bihtere soruyordu: — Saçlarına mı takacaksın, gülüm?

Nihal kaçtı. Sofrada Peyker hazırlanmış, içeride Katinayı salıvermemek isteyen annesine sesleniyordu. Şayeste, Nesrin nihayet in-dişlerdi. Beşir siyah setresini giymiş, al kırıvatını takmış idi. Nihal kırıvatın bağlanışına itiraz ediyor, parmaklarının bir iki darbesiyle tashih ediyor: — Aman Peyker hanım!

Bakınız benim Beşirime, ne fûzel değil mi? Hepimizden güzel, değil mi, rica ederim? diyordu.

Nihayet hep hazır oldular. Hep sofada Firdevs hanıma munta* idiler. Nihal muhteriz bir nazarla Bihtere bakmış, tarağı, küpew parmağındaki yüzüğü görmüş

idi. Nesrinle Şayeste Perşembe günüK mahsus esvap kutularını gecelik çantalarını istimbota koymak üzere indiriyorlar, Mile de Courton Nihale çarşafım giydirdiyordu. Uz^ eteğiyle çarşafınamayan Bihterle Peyker mantolarını giyecekler^j Hâlâ odasından çıkmayan Firdevs hanıma, sabırsızlanarak, hep ^

giriyorlar, Feridun'u susturmak vazifesiyle memur edilen Nihad bej.

— Bari Katinayı salıverin çocuk üzüldü, şikayetiyle odanın kapısı^ vuruyordu.

Birden Behlül bağırdı: — Dikkat! kapı açılıyor...

Nihayet kapı açılmış idi, Katina yol vererek duruyordu. Heps, mütebessim bekliyorlardı. Bir feşafiş mukaddemesi Firdevs hanımm ilerlediğini haber verdi.

Onu eşikte görünce hep birden bir hayrel nidasını zaptedemediler. Bir müddettenberi artık daha ziyade ihti yarlayan, daha ziyade çöken bu kadın bugün, sanki tamamıyla sön. meden evvel letafetinin son bir şaşaa hâlesi içinde görünmek isti yerek büsbütün değişmiş, on sene evvele avdet etmiş idi. Onu a kaldı tâmyamıyacaklardı. Küçük Feridun haber verdi: «Anne!»

Firdevs hanımın sıfatı, o büyükanneliğin müthiş sıfatı bile ço. cuğun ağzından düzgünlenerek, boyalanarak, gençleşerek çıkıyordu O, şimdi etrafında uyanan bu hayreti farketmemişçesine, daha düns kadar onu uzun iskemlesinde esir eden sızıları, sanki onları sanatı-nın sihriyle örterek, elli yaşının içinde genç ve güzel kalnuş olmak zerafetiyle ilerliyordu. Üzerinde o tasavvur olunan elbise vardı: Si-yah bir eteklik, alla siyahın tezadı imtizacı içinde göğsünün ve kollarının beyazlıklarına, bir fazla teravet veren corsage ve sinesinin tâ ayrılık noktasında iri bir kırmızı gül...

Firdevs hanım etrafa: — Sizi beklettim! dedi ve gözlerinin derinliklerinden kopup gelen bir süzgülün ve sitemli nazarla Behlüle bakarak: — Görüyorsun ya, hâlâ güzelim!... demek istedi.

Bihter şimdi telâşla bağıyor, herkese söylenecek bir söz, sorulacak bir şey buluyordu: — Nesrin! annemin çarşafını... Peyker: Feridun Nihal'in odasında yatacak değil mi? Madmazel, rica ederim. gece çocuğu ara sıra yoklayınız... —

Sonra birden unutulmuş bir şey tahattur etti: — A, çanta, çanta nerede, benim küçük el çantası?-

— Etrafa cevap bekleyerek bakıyor. Herkes meşgul idi. Çarşafı giyiliyor, peçeler ilıştırilmek için Nihalle Firdevs hanım aynayı paylaşamıyorlar, yeldirme giyen Peyker ince tül örtünün saçlarını bozmasından korkuyor, Nesrinle Şayeste bellerinden sarkan çarşafıların1 başlarına iluştirmek için hanımlardan uzak bir köşeye sokuluyorlar

AŞK-I MEMNU

O zaman Bihter Behlûle baktı: — Rica ederim, dedi, odama ba-r mısınız?

Zannederim ki, orada kaldı...

Eehlûl koşarak gidiyordu, o dehlizde kaybolunca Bihter başka bir şey daha tahattur etti, kendi kendisine soruyordu: — Ya eldi-enler? Onları çantaya koymuş

muydum?

Şimdi herkes merdivenlerden iniyor, Nihal Mile de Courton'la .püşerek Veda ediyor, Adnan bey Nihad beyle rıhtımda istimbota binişlerini görmek için pencereden sarkıyorlardı. Bihter eldivenleri için jcoştı. Behlûl odada, etrafa dağılan, kanapelerin, sandalyelerin üze. rine serilen elbiseler, çamaşırlar arasında çantayı arıyordu.

Bihter: Bulamadınız mı? dedi, sonra birden çantayı yere, halının üstüne düşmüş

gördü: — İşte burada...

Behlûl çantayı aldı, fakat vermeyerek Bihtere bakıyordu: — Yarın gece! dedi.

— Evet, yarın gece!... Çantayı veriniz, rica ederim, herkes indi, yalnız kalışımıza bir mâna verirler...

Behlûl çantayı verirken birden bu yalnız kalmış olmak sözüyle tutuşan bir heves onu Bihterin ellerinden tutmaya şevketti. Dudakları birbirine kilitletti; uzun bir buse ile, birbirini hırpalayarak öpüştiler, ikisinin de başlan dönüyordu; ihtimal şu sırada, her türlü tehlike içinde, birbirinin kollarına düşeceklerdi.

Birden bir gıcırtı, bir kapı sesi işittiler; titriyerek birbirini ittiler.

Bihter dehlize atıldı; Behlûl kendisini toplayarak takip ediyordu. Bihter, önünden geçerken Mile de Courton'un kapısı sallanıyor gördü. Şüphesiz hiç bir şey değildi, ihtiyar mürebbiye odasına girmiş olacaktı.

* * *

Nihayet o kadar heyecanlar içinde beklenen bu gece gelmiş idi. Evin içinde herkes uyuyordu. Bihter kocasıyla kısa bir buse teatisinden sonra aralık kapısını kapayalı belki saatler olmuş idi.

Düğün evinde hemen uykusuz, çılgınca bir eğlence içinde geçirilen bir geceden, Perşembe gününün izdihamından, gürültüsünden sonra sersemleşmiş bir halde idi.

Odasında çini sobaya ayaklarını uzatarak ısınıyordu. Birden kalbinde bir şey oraya gitmek için en emin dakikanın geldiğini haber verdi. Gecelik haliyle, omuzlarına yalnız bir atkı alarak, kapısına gitti; bu gece kapısının topuzunu çevirirken ne vücudunda bir korku râ-şesi, ne kalbinde bir heyecan vardı; sanki gayet tabiî bir şey yapıyordu. Odasının anahtarını beraber almış idi, kapıyı dışarıdan kilitletti; işitilmediğinden emin idi. Dehlizi geçtikten sonra artık hiç bir korkuya mahal •yoktu; sofada, Merdivenlerde, aşağı katta ne görülmek, ne işitilmek mümkündü. Dehlizde bir tesadûf ihtimaline

AŞK-I MEMNU

nun kaçtığından, kocasının kütüphanesinden bir kitap almak i indiğinden bahsedecekti. Merdivenlerden, sofadan geçerken kendf' ni düşünmekten menediordu. Düşünürse, tereddüt ederse, ihtJ" geri dönecekti, ve geri dönmek istemiyordu, mutlak oraya gidecekv Bu sairi filmenam ihtiyarsızlığı ile oraya sürükleniyordu. Behlûltf kıynaşık kapısını* itti. O kendisine muntazırdı. Bir kelime söylen? den, onu dinlemeden elini tuttu; buradan, bu kapıdan uzaklaşmak o gidilecek yere, o esrar ile dolu sevdasına odasına biran evvel gi^ rek artık geri dönmek ihtimalini mahvetmek için kendisi onu sürüiii," ledî.

' *•

Ve nihayet Behlûlün menekşe sularıyla tâtir ettiği bu odanın havasında, kendisini gece vakti evin yalnızlıklarında ihtiyarsız do laştırıran bir müthiş

uykudan uyanırcasına, silkindi; ve birden kırmızı kalpaklı lâmbanın pembe ziyasıyla etrafı, Behlûlün serseri hevesle. riyle bir yatak odasına yığılan bin türlü ufak tefeği, hususiyle ora. da, köşede perdeleri çekilerek sanki saklanan yatağı görünce, bun. 'lan, şu aybı canlandıran bütün bu ziyayı görmemek istiyerek iki el. leriyle yüzünü kapadı.

Behlûl onu çekiyor: — «Çocuk!» diyor, sonra ona teşekkür et. mek için kelimeler buluyor: — Beni seviyorsun Bihter! Oh! Bundan eminim, bu gece gelmiş olmak için herhalde beni seviyorsun... di. yordu.

Sonra Bihter vicdanının azabından, hiyanetinin bu züllünden bahsetmek istedi; bunlardan bahsederse, bir cinayet itirafında duyulan hiffeti bulacağına zahipti.

Fakat sadasında bir şey farkediyordu ki, bu kendi kulaklarında bile yanlış bir nağmenin tesirini uyandırıyor. Yoksa bu söyledikleri hep yalan mıydı? Hiç bir vicdan azabı duymuyor, bu hiyanetin züllünü ruhunun samimiyetiyle hissetmiyor muydu?

Behlûl: — Niçin böyle fikirler icad ediyorsunuz? diyor; bu gecenin saadetini hissetmiyor musunuz? Bırakınız bu saadet, lekesiz, endişesiz kalsın.

Bihter onu haklı buluyordu, sustu; sonra birden başını Behlûlün omuzuna koydu:

— Evet, mademki seni seviyorum! dedi.

Bu uzun geceyi beraber nasıl geçireceklerdi? İkisinin arasında iîâlâ soğuk bir hava, bir yabancılık münasebetlerinin soğuk bir nefesi vardı ki, onları tamamiyle sevişmekten menediyor gibiydi. Bifi-ter odanın bütün eşyasını görmek istiyor, uzun uzun tevakkuflarla en olmiyacak şeylerin karşısında odayı dolaşıyordu. Duvarda kadın resimlerine bakarken güldü: — Bütün elbise merakıyla alınmış şeyler... diyordu.

Birden aklına bir fikir geldi. Behlûl ona bütün muşakalarını anlatsa.

birer birer, bütün tafsilâtiyle onları nakletse ne olurdu? Se-

. epek, bir çocuk haliyle, bu fikre, ellerini çırpıyordu. Behlûl nazla-v yordu.

Onun hayatında hiç muşaka yoktu.-En büyük günahı bir çenin yüreğini bile dolduramazdı. Kendisi dünyada bütün erkeklerin en safi olmakla beraber, en fena tanılmışı idi.

Behlûl söylerken gülüyordu. Bihter ısrar ediyordu, hayır, mutlak bu gece onun hayatına, mazisine vakıf olmalıydı. O zaman Behlûl hikâyeler icad etti, gülünç muşakalar anlattı; bu günahlar o kadar tuhaf şeyler idi ki, Bihter hep affediyordu.

— Lâkin, hiç, hiç kimseyi sevmediniz mi? diyor ve bu sual ile-kaşları derin bir endişe ifade ederek yükseliyordu. Bu tuhaf hikâyeleri dinledikçe gülerken onda hafif bir elem uyanıyordu. Bu adamın hayatında bu gece de böyle gülünecek ve güldürmek için başka bir kadına naklölunacak bir tuhafılık olabilirdi.

Oh! Ne kadar bahtiyar idiler. Böyle, daimî bir aşkla sevişeceklerdi Bihter bir aralık bir cümleye başlamak istedi: — Lâkin... dedi Behlûl soruyordu: — Lâkin?..,

— Ya bir gün, meselâ burada, böyle bahtiyarlıktan, sermest iken öyle bir şey olsa ki, o...

Bihter anlamıyormuşçasına yüzüne bakıyordu. Buradan nereye gideceklerdi? Demek o kendisiyle beraber yaşamak için her şeyi terk edebilecekti? Sahih sahif, buradan beraber, yalnız iki kişi, artık bir daha avdet etmemek üzere uzak, uzak bir yere gidebileceklerdi, öyle mi? Bu fikir onu mesut ediyordu, kalbinde âdeta hemen şu da-. kıkada görölmek, anlaşılmak için bir emeli bile uyanıyordu. İki ellerini Behlûl'un omuzlarına koyarak, gözlerini gözlerine dikerek soruyordu: — Demek o zaman buradan giderdik!... Lâkin nereye? Nasıl?...

Behlûl: — Bilir miyim? diyordu, uzak, her şeyden uzak bir yere.; O zaman genç kadına bir sevda kasidesinin rüyalar içinde uyutan şiir ufukları açıyordu; ummanları geçeceklerdi, aşklarına bir naz ile, neşe ile örölmüş yuva öyle müstesna bir köşe bulacaklardı ki, ebedî bir bahann teravetlerine âşiyân olsun. Ağaçlarının arasında kaybolunacak korular, saf mevceleri kenarında istiğraklar içinde uyuyacak şelâleler sevdalarının daimî bir bahar sahnesi olacaktı Onları mini mini bir selâmla alkışlayan kuşlar, saf tebessümleriyle tebrik eden çiçekler arasında kol kola, baş başa gezeceklerdi. Soni'a ovalarına, gece kamerin, işitilmez hazin bir musikinin mezamirine benziyen ziyaları altında derunî sevda nağmeleri dinleyerek avdet

142 AŞK-IMEMNU

edeceklerdi. Küçük, zarif yuvalarında, yeşillikler içinde boğulmuş ye .şil bir kafese benzeyen o kutunun içinde sevişecekler, hep sevişecek lerd; o kadar sevişeceklerdi ki, senelerin geçtiğinden habersiz dainj genç, daima bahtiyar, artık ölmek isteyeceklerdi; belki bu sevö, köşesi o kadar cennetten bir parçaya benzeyecekti ki, ölüm bile on ları unutacaktı.

Behlûl yavaş yavaş, bu sevda şiirinin kendisini de lâtif harare. ti içinde saran tesiri ile mest olarak,

söylüyordu. Bu hülya levha;,, Bihteri uzaklara götürüyor, meçhul bir âlemin şiiirle, aşkla örülmüş ufuklarına atıyordu. Bir kelime ilâve ederse bu kasidenin saadet rü. yasını ihlâl etmiş olacağından korkarak sükût ediyordu. Yalmı2 bir şey düşünüyordu: Behlûl kendisiyle beraber gidebilecekti, her şe. yi onun için terkedecekti. Şimdi onun boynuna atılmak, teşekkür et. mek: «Busen beni ne kadar bahtiyar ediyorsun?» demek istiyordu.

Evet, artık bahtiyardı; artık günahının işte mükâfatını topluyordu Bu gece avdet etmek zamanının geldiğine hükmedince Bihter birden bir korku duydu. Gelirken hiç avdeti düşünmemiş idi. Ne. den korktuğunu tâyin edemiyordu.

Geldiği gibi gidecekti. Giderken melhuz olan tehlike ayniyle gelirken de mevcut olsa idi. Odasından hiç bir heyecan duymaksızın çıkmış iken, şimdi tekrar oraya avdet etmek için korku duymasına bir mâna veremiyordu. Karanlıktan, ,ge. cenin nefesinden, uzun sofalardan, duvarlardan, her şeyden korkacağına, bir takım eller uzanarak kendisini tutacağına, bir haşyet say-hasiyle zulmetlerin içinde düşüp bayılacağına hükmediyordu; fakat gitmek lâzımdı daha ziyade duramazdı, sabaha karşı evin içinde uyananlar olabilirdi.

Behlûl kapısını yarı açık bırakacaktı. Bihter omuz atkısını kaparak bir cesaret hamlesiyle atıldı. Sofada karanlıktan geçerken koşuyordu. Merdivenlerin bir basamağında tahta gıcırdadı. bir adım daha atamayarak durdu, sonra durmaktan korktu. Kapısının önün? kadar nasıl geldiğine vâkıf değildi. Orada anahtarı tahattur etti. Anahtarı nereye koymuş idi? Bunu düşünmeden evvel anahtarı bulamamak ihtimalinin neticelerini düşündü. Mümkün değil anahtarın nerede olabileceğine hâtırasını sevkedemiyordu. Ebediyet kadar u-zun bir dakika geçti; artık takatini kıran bir mücadelede son kuvvetini sarfetmişçesine oraya düşüverecekti. Birden tahattur etti. anahtar atkının kordelâsına bağlanmış, göğsünde sallanıyordu. Nasıl olmuştu da bunu görmemişti?

Kapıyı açarken titriyordu. Gürültü olup olmadığını tâyin edemedi, odasına girip kapısını kapadıktan sonra bir müddet dürdü etrafı dinliyordu. Hiç bir ses yoktu.

Bu büyük ev derin bir uyku içinde, her şeyden habersiz geniş geniş nefeslerle uyuyordu.

AŞK-IMEMNU 143

Demek gecelerin kara gözlerinden başka hiç bir göz onu gör-mentişt1' demek bu kadın bu geceyi başka bir odada geçirmiş idi de tiuna kimse vâkıf olamamıştı.

Bihter bunun bu derece kolay olabildiğine şaşırıyordu. Şu halde isterse yarın gece, isterse her gece ora- a gidebilecekti.

Nihayet belki bir defa görülebilirdi, fakat bundan artık korkuya sebep yoktu; mademki onunla beraber gideceklerdi, tâ umulanların öbür tarafına... Bihter kendisini Behlûlün kolunda, yeşil ormanlar içinde, mai şelâleler arasında bir aşk istiğrakı içinde yavaş yavaş yürüyor görüyordu.

çok hakikatlerin birden inkişafı hükmünde olmuş idi. Hep gördükleri, tanıdıkları hayatın uzaktan görülmüş mahdut köşeleri idi. İnsanları, hususiyle kadınları, kendi âleminin kadınlarını bu derece yakından görmemişti.

Düğünde hiç eğlenmemişti, daha ziyade, o zamana kadar uzaktan görülerek tamamiyle temyiz edilemeyen bir çok hakikatlerin anıf bir sadmesi ile ona çarpmasından yaralanmış gibiydi. Düğün den avdetinden sonra bu iki gün içinde görülen çehreler işitilmiş cümleler, bir düğün evinin vukuatını teşkil eden bütün o küçük küçük levhalar, gürültüler, çalgılar, karmakarışık, hep birden bir âlemin patlayarak bulutlar içinde deveren eden bir perişan enkazı şeklinde, beyninin içinde çalkalanıyordu.

Neler görmüştü? Neler işitmişti? Bunlara bir intizam veremiyordu; düğünü sıra ile birisine hikâye etmek lâzım gelse kaybedecek, vakaları biribirine karıştıracaktı.

İlk gece hususi bir müsamereden ibaretti; buna yalnız akrabadan olanlarla pek iyi görüşülen birkaç aile davetliydi. Bu gece herkes eğlendiğine kaniydi. Nihal eğlenip eğlenmediğine pek vâkıf değildi. Göğsü korsesinden taşan şişman bir genç kadın vardı ki, Kadıköy sahneleri*nde dinlenen muganniyelerin taklidini yapmak için saatlerce boğazını yırtmış, nihayet Peykeri piyanoya geçirerek bu taklid ziyafetine bir çoban raksiyle hatime vermişti. Bu o derece temaşaya şayan bir şey addediliyordu ki, hizmetçiler bile gülmekten kırılarak sofanın kapılarına yığılıyorlardı. İskemlede oturamıyarak kendisine yere bir minder kurdurtan bir ihtiyar hanım vardı ki, şişman genç oynarken ikide birde vecde gelerek: «Oh!

ömrüne bereket!...» diyor, sonra eliyle gelin olacak kıza bir şey işaret ederek sesleniyordu: — Elmas kızım! Senin erinden istedi gönül! Bu yok olası ihtiyarlık! Beni yerimden kaldırmıyor ki...

144

AŞK-I MEMNU

Gelinin annesi Firdevs hanımı ara sıra kaldırıyor, ikisi berah çıkarak kapısının bir kanadı kapalı duran bir odaya giriyorlar, v! iki dakikalık bir gaybubetten güler, birbirinin kulaklarına bir fısıldayarak avdet ediyorlardı.

Bir aralık saz takımı tertip edilmişti. Peyker piyanoda kal^ Bihter için bir ut buldular, şişman genç «Daire**yi kimseye vere mem!» diyordu, minderde oturan ihtiyar hanım «Firdevsime de bir daire bulunuz. O karışmazsa dinliyemem» diye bağıyor, sonra takı. ma seslenerek «Hiç seni sevmeyeni sevmede lezzet mi olur»* şarlg. sının unutulmamasını tenbih ediyordu. Validelerden biri kızının unu. tulduğuna tahammül edemiyerek ev sahibine: «Hemşire! Kanun yojj mu? Naciye de takıma girsin.» diyordu.

Nihayet Naciye hanıma bir kanun bulundu. Kara kaşlı, kara göz. lü tombalak bir kız, teklif olunmadan kalkıyor, sazandelerin yanına gidiyor ve uzaktan Nihale soruyordu: «Siz okumaz mısınız?» Nihal cevap veremiyordu.

Utla taksim olunurken minderde oturan ihtiyar hanım gözleri. ni kapamış, iki tarafına sallanarak, dudaklarının arasından anlaşılmaz şeyler mırıldanıyordu.

Suzinak faslı yapılıyordu. Ev sahibesiyle Firdevs hanım ya» yana, zaptolunmuş

kahkahalarla gülüşüyor, gelin Nihalin yanın* oturarak kulağına «Başka odaya gidelim mi? Sıkıldınız galiba!» di yordu. Gelinle Nihalin arasında böyle yavaş

sesle bir muhavere ba? lamıs idi. Gelin birer kelime ile orada bulunanları anlatıyordu: 0 şişman hanım bir zabiti severek iki çocuğuyla kocasından ayrılmış

idi, şimdi zabıt de onu almıyordu. Şarkı okuyan tombalak kızın gelecek hafta nikâhı vardı. Çamhca**da yanlarındaki köşkün beyiy-le... Nişanlısı daha on sekiz yaşında, henüz mektepten çıkmamış idi, onun için nikâhtan sonra bir sene bekliyeceklerdi.

Nihal mebhut, anlamıyarak, cevap vermiyerek dinliyordu. Öteden Bihterin sesi hepsinin fevkinde tayaran ederek «Çekme elem-ii-derdini bu dehri fenanın»***

şarkısına başlanıyordu. Gelin şu on dakikalık muarefe ile hasıl olan teklifsizlikle Nihale: «Hemşire! diyordu; size görücüler geliyor mu?» Nihal kızarıyor ve «Bilmem!» diyordu. «Her ne var ise haleti mestânede vardır» mısraı okunurken ev sahibesi yine Firdevs hanımı yerinden kaldırıyor, minderde oturan hanım gözlerini açarak bulanmış nigâhile gelini arıyor: «Besi-meciğim!

Neredesin, bakayım? Beni yine unuttun!...» diyor. Gelin aldırmıyarak Nihali:

«Başka odaya gidelim. Burada görüşemiyoruz ki...» şikayetiyle yerinden kaldırıyor.

Kapısının bir kanadı kapalı duran odanın önünden geçerken gelin içeri baktı, sonra Nihali eliyle çağırdı. Firdevs hanım, kanaAŞK-I MEMNU

145

ye yaslanmış', gelinin annesini bir koliyle boynundan sararak omu-P &a çekmiş, ikisinin de gözleri kapalı, hâlâ o şarkıyı mırıldanıyorlardı-

Gelin gülerek Nihale: — ikisi de olmuşlar!... diyordu^ Nihal tamamiyle anlamıyor ve ahmak görünmemek için sormuyordu.

Başka bir odaya çekildikten sonra gelin ona kendi düğününün tarihini anlatmış

idi: Bu düğün içeride minderde oturan ihtiyar ha--unun bir eseriydi. Bu hanımı Nihalin bilmemesine taaccüp olunuyordu. İstanbulda onu tanımayan hemen kimse bulunamazdı. Bütün gelin olacak kızlarla evlendirilecek gençlerin bir hayır işleri perisi oian bu kadına daima koynunda bir kaç resimle bir kaç pusula ile tesadüf olunurdu. Anneler onu تنها odalara çekerler, uzun uzun konuşurlar, genç kızlar elini öperlerdi. Her kıza koca bulan bu kadın yalnız kendisine bir tane bulamamış idi. Menşesine hatıralar erl-şemiye bir zamandanberi dul idi, ihtimal dul olarak doğmuş idi. Başkalarının izdivaciyle o kadar meşgul idi ki, kendisini ihmal edebilirdi. Bir gün genç kıızı olmayacak bir sebeple bu kadının refakatinde Kalpakçılar başı*na göndermişlerdi. Orada hiç bir şey almi-yarak dükkân dükkân gezilmiş idi; fakat her dükkâna uğrandıkça onlarla beraber bir müşteri daha oraya uğruyor, o da dükkânın başka bir köşesinde, hep onlara, hayır yalnız ona bakarak, bir pazarlığa tutuşuyordu.

Genç kız bu Kalpakçılar başı seferinin hikmetini derhal anlamış idi. Ondan sonra bir gün annesi ona yakasında Erkânıharp nişanesiyle bir zabıt resmi gösterince artık hiç şüpheye imkân kalmamış idi. Daha sonra..

Genç kız biraz tereddütten sonra Nihale itiraf etmiş idi ki, hep o hanımın vasıtasıyla nişanlısıyla mektuplar teati etmişlerdi, onun mektuplarını anlatıyordu. Nihayet...

— Nihayet, diyordu, yarın koltukta** göreceksiniz ya, ancak yirmi beş yaşında...

İçeriden ihtiyar hanımın sesi işitiliyordu: .— Besime hanım! Besimeciğim!

Neredesin elmas kızım?...

Gelin nihayet Nihali isticvaba başlamış idi. Bey babasına dair tafsilât almak istiyor, izdivacının vukuuna müteallik sualler irad ediyordu. Sonra Nihalin müphem bir cevabı arasında sözünü keserek, birden samimiyet kesbeden sesiyle: —

Gücenmeyiniz amma, bey babanız Bihter hanım için pek ihtiyar değil mi? Firdevs hanım olaydı... diyor, bu son cümleyi bir kahkaha içinde bitiriyordu.

Nihal babasının ihtiyarlığından bahseden bir kıza karşı hafî b'r infial hissetmekle beraber, pek iyi tâyin edemeksizin, bir de memnUniyete benzer bir şey duyuyordu. O ihtiyarlık bu izdivaçta bir na-

)| teşkil ederek, güya Nihalin intikamını alıyordu. Tabî bir cere-Aşk.1 ûMemnu — F. 10

146 AŞK-IMEMNU

yan ile musahabe Firdevs hanıma intikal etmiş idi. Gelin Fri(je hanıma müteallik bildiklerini anlatıyordu. Vs

— Uzaktan akrabalık olmakla beraber, diyordu, siz de yaban, değilsiniz a! Siz benden ziyade bilirsiniz..

Hayır, Nihal hiç bir şey bilmiyordu; Nesrinle Şayestenin geVe zelikleri bir muayyen haddi geçemezdi. Şimdi bu yanında bir ı^ çük musluk şırıltısıyla durmadan söyleyen genç kıızı dinledikçe göz lerinin önünden birer birer perdeler düşüyordu. Demek Bihterin an nesi bir... Nihal tâbir bulamıyor ve zihninde başlanmış cümlesini ya rım bırakıyordu.

Artık hepsini anlıyordu, birdenbire artık o kadar çok şey anlı. yordu ki, daha ziyade dinlemek istemiyordu. Bir aralık gelin Behlûi. den bahsetmiş idi: Behûl kimdi? Genç miydi? Güzel miydi?

Onu niçin soruyorlardı? Sonra doğrudan doğruya Nihalder, bahsolunmuş idi. Hiç igelin olmağı düşünmüyor muydu? Kimin ka. rısı olmağı isterdi?

— İşte, işte kızarıyorsunuz... deniyordu. Nihal kızardığına vi kıf değildi, fakat artık bu baş başa konuşmaktan sıkılıyordu. Şimdi içeride saz bir oyun havası yapıyordu. Tazelerden oynayanlar olu. yordu. İhtiyar hanımın şasi yine yükseliyordu: A, gelin nerede, ço. cuklar? ,Gelini bulunuz..

Nihal ayağa kalkmış idi. İçeriye girdiler. Siyah kaşlı, kara gözlü tombalak kız Nihale musallat oluyor, mutlaka onu oynatmak isti. yordu. Nihal başını silkerek:

«Lâkin bilmem!» diyor, sonra tombalak kız kanun çalan Naciye hanıma eğilerek işittirecek bir sesle fi-sıldıyordu: — Ne soğuk şey! Ne şarkı söylüyor, ne oyun oynuyor...

Nihal bu gece mini mini yüreğinin üstünde bir ıztırap ukde-siyle uyumuştı. Bütün işittikleri, gördükleri onu incitmişti. Perşembe günü sabahleyin kalkar kalkmaz Bihtere sordu: — Ne vakit gideceğiz?...

Bihter de itiraf ediyordu: o da sıkılmıştı, fakat girilemezdi, asıl bugün için gelinmişti. Şimdi gelini giydireceklerdi, kendileri hazırlanacaklardı, koltuk olacaktı, yemek yenecekti, nihayet...

Nihal o günün vakalarını karıştırıyordu. Zayıf asabı hiç bir zaman bu kadar kalabalığa, bu kadar şamataya mâruz olmamıştı Şimdi gözlerini kapayınca bir bulut içinde, bir kanape üstüne oturtulmuş gelini görüyordu. O gece durmadan söyleyen genç kız bugün gelinlik esvabının içinde, kulağına şüphesiz tuhaf şeyler fısıldayan refikalarına bile bir tebessümü esirgiyecek kadar nazlanıyordu.

Bugün herkeste bir resmiyet vardı, gündüz için davetlileri ciddiyetle istikbal eden şişman taze dulun gece Kadıköy sahneleri wVAŞK-I MEMNU

147

ganniyelerini taklit eden zevzek kadın olduğuna ihtimal verilemezdi-Bu düğün evi bir tezat mecmuası idi. Nihal birbirine benzeme-en çehrelerin, kıyafetlerin böyle garip bir halitasına hiç tesadüf gtmemiş idi. En güzide, en şık tuvaletlerin yanında en garip kıyafetler görülüyordu. Bir yaşlı hanım vardı ki şal örneği entarisinin üstünde mor kadife kaplı elma kürkünün azametiyle yanında sarı cepten hotozu ile gözlerini kaldırmağa cesaret edemeyen bir tazeyi Kaşıyla. göziyle tekdir ediyordu. Nihal bunların bir kayın valide ile işitence altında yaşatılan, «Biz zamanımızda böyle gördük!» hükmiyle başına sarı krepten hotoz giydirilen bir gelin olduğunu haber almış idi.

Düğün evinin kalabalık sofasında aşağıdan yukarıya uzun eteklerini sürükliyerek kol kola dolaşan iyi giyinmiş kadınlar vardı ki, şüphesiz bu seyranı zarafetin son haddi olarak telâkki ediyorlar, kalabalığın içinde herkesin ayaklarına dolaşan uzun eteklerinden pek mağrur görünüyorlardı. Saz takımı için bir köşede yapılan hususî mevkiin etrafında çömelmiş kadınlar, dadıların kucaklarında huysuzlanan çocuklar, Şam fıstığı yiyerek kabuklarını halının üstüne atan hanım kızlar vardı.

Daha sonra arkalarından çarşaflarını, başlarından örtülerini çıkarmıyarak bilinemez ne bekliyen seyirciler vardı ki, bunların içinde Nihal hizmetçiler arasına karışmış mükellef hanımlar farkediyordu. Bunlar gelini görmeğe gelmişlerdi, hep gelin odasına hücum ediyorlar, perdelere, ayna ile konsola, kanapelere, koltuklara bir fiat takdir eden gözlerle baktıktan sonra gelinin esvabını muayene ediyorlar, nihayet buradan kâfi bir fikir almış olmakla nefislerini tatmin edince kapının önüne bir parmaklık konan yatak odasına uzaktan bir göz atarak gelinin cihazına bakıyorlardı.

Merdivende itişenler, kakışanlar, omuzlarıyla yol açanlar vardı. Ve bütün bu halkın fevkinde, elindeki kahve tepsisiyle geçemiyerek bağıran bir hizmetçinin, annesiyle beraber gelini seyretmeğe

gelerek kalabalığın içinde sıkıntısından uluyan bir çocuğun, ayağına basıldığı için öfkesini etrafındakilere beddua etmekle çıkararak bir zenci karının, yüzüne düzgün sürdüğü için bir hanım nineden çimdik yiyerek «Kör olasınca» diye haykıran bir fersude halayığın, tâ uzakta yemek odasından gelen tabak şakırtısının, yukarıda fark edilmez bir terane ile devam eden incesazın birbirine karışmış feryat ve şe-ttiateti azim bir gulgule ile tayaran ediyordu.

Nihayet o kadar beklenen koltuk resmi icra edilmiş idi. Nihal ^unu ancak görebilmişti. Bu iş için mahsus baş örtüsü getirmiş hatunlar vardı. İhtiyat ile davranmamış olanlar saçlarının ancak to-148

AŞK-I MEMNU

puzunu örten ipek mendillerle saklanıyorlardı. Bu temaşaya şay^ şeyi görmek için iskemlelere biniliyordu.

Nihal, nihayet etraftan kopan azim bir takdir sayhası içi^ bir kırmızı fes, yakası işlenmiş bir siyah elbise, yanında beyaz bir ^ altında elmasları parlayan bir baş görmüş idi. Ufak bir fasıla, derij bir gürültü, daha sonra... Nihal anlıyamıyordu, havadan beyaz pt ralar düşmüş ve birden, kabarıp kabarıp sonra etrafa dağıverej azim bir dalga şeklinde, bir intizar nefesi ile şişkin duran bu halk o havadan dökülen şeyleri toplamak için yerlere dökülmüş idi.

Bu para yağmurları iki tarafa avuç avuç serpiliyor ve bu dalga oradan oraya parçalanarak, çırpınarak üzerine dökülüyordu. Bu be yaz şeyleri kapışıyorlar, kapışıyorlardı. Artık ne koltuk resmi kalmış, ne görülecek güvey kalmıştı; artık gidilebilirdi; fakat hayır, hi» kimse gitmiyordu, gitmiyeceklerdi; burada, birbirine bakarak bu gürültüyle eğlenecek, öylece oturacaklardı.

Nihal, nihayet kendisini odasının mesut sükûnunda yalnız bu. larak tâ uzaklardan bırakılan bu düğün evini, orada işitilen, görülejı şeyleri düşündükçe karar veriyordu.

— Gelin olmak? Asla!... diyordu.

Onu ne görücüler göreceklardı, ne de ihtiyar bir kadınla Kalpakçılar başına göndereceklerdi. O, böyle evde, kendi evinde, kendi odasında, yalnız kendi kendisine, dünyada tek başına oturacaktı.

Sonra babasını düşünüyordu. Babası da beraber olsaydı, yine eskisi gibi, aralarında başka hiç bir kimse olmaksızın...

Onda babasına tekrar bir tekarrüp arzusu uyamıyordu. Ertesi gün sabahleyin uyanır uyanmaz babasını görmek için yenilemiye-cek bir ihtiyaç hissetti.

Böyle sabahleyin babasının odasına gitmek itiyadı ruhunun o kadar uzaklarda kalmış bir hâtırasıydı ki, aşağıda, o bir vakitler onunla başbaşa seneler geçirilen mini mini çalışma odasına girerken kendisini pek muttat haricinde bir şey yapıyormuş zannediyordu.

Adnan bey pencerenin yanında masasının üzerine eğilmiş, yine bir şey hâkkiyle meşguldü. Başını kaldırarak, biraz müteaccip, Nihale baktı. Nihal babasının karşısında, dudaklarında bir tebessümle bekliyordu. Adnan bey sordu: — Küçük hanım, nasıl oldu da babasını görmeye geldi?

Nihal gülerek omuzlarını silkti. «Bilir miyim?» demek istiyordu. Evet, bilir miydi? Öyle, nasılsa, sebepsiz, dündenberi babasını düşünmüş, sonra bu sabah ihtiyar haricinde, mahiyeti meçhul bir saikaya tebaiyet ederek işte onun odasına gelmişti. Onun hissiyatında böyle birdenbire en büyük tebeddüller vukua gelmek için bir kelime bir nazar, bir hiç kifayet ederdi. Kalbinde ufak bir ses vardı

149

,e t>u ses ona babasından bu kadar uzak bulunmakta biraz da kenesinin sebep olduğunu söylüyordu. Onu artık affetmeli değil miydi?-

Küçük yer iskemlesini çekerek, bir kelime söylemeksizin, babajijn tâ karşısına oturdu, sağ dirseğini dizine dayadı, mini mini çenesini avucunun içine aldı ve gözlerinde derin bir tebessümle, artık jşini bırakarak kendisini seyreden babasına baktı. Sanki onu muayene ediyordu.

Babası, demek, ihtiyardı. Bu fikir ona nereden gelmişti? Hâlâ Kulaklarında bu ihtiyarlıktan bahseden müstehzi bir sesin insafsız tir kahkahaya benzeyen ihtizazı vardı. Babasını şimdi sahih ihtiyar buluyordu; hattâ biraz zayıflamış, biraz yanakları çekilmiş, biraz sararmış, kendi bildiğinden daha ziyade ihtiyarlamış... Bir çok zaman babasını görmemiş gibi onu birden başkalaşmış

olarak bulu-yordu.

— Nihal! Niçin bana öyle bakıyorsun?

Cevap vermedi. Dudaklarında bir şey titredi, tebessüme benzer bir şey; sonra bu gölge silindi, gözlerinden o hande rengi uçtu, bir çocuk nasiyesinin üstüne muzlim bir endişe sisi düştü. Belki babasının da bahtı fena idi; belki onun da kalbinde bir keder, kim bilir nasıl bir keder vardı ki, ağlıyordu, belki o da Nihalle bu uzaklıktan muztaripti. Şimdi babasından uzak kalmış olmak affolunamayacak bir töhmet kuvvetiyle kalbini burkuyordu. Öyle bir şey söylemek istiyordu ki, babasıyla arasında açılan mesafeyi bir saniye içinde sil-sin, yine onları eskisi kadar dost yapsın. Bir şey bulamıyordu. Ne söylemeliydi ki, bu uzun, sakit kırgınlığı artık bir buse içinde unuttursun?

Elini uzatarak babasının bıraktığı tahta parçasını aldı: — Ne yapıyorsunuz, babacığım?

Bu daha hiç bir şey değildi. Adnan bey henüz ne yapacağına karar vermemişti.

Hatırına bir fikir geliyordu; fakat...

— Beni yoracak bir fikir, diyordu, bir asma yaprağının üzerine konmuş bir salkım üzüm, üzüm tanelerini oyuk yapmalı, içlerini pamukla doldurup üzerlerine bu renge uyacak küçük kadife parçaları Çekmeli... Anlıyor musun, Nihal? Zarif bir iğne yastığı...

Nihal bu fikri pek beğeniyordu: — Ne güzel! diyordu; onu ba-fla verirsiniz, değil mi?

Sonra birdenbire başka bir şey tahattur etti/ işte bu, yine baba ile kızı yekdiğerine takrip edecekti: — Haniya, dedi, siz bir kere benim resmimi oymıya başlamıştınız da yarım kalmıştı. Nerede o Parça?... Kimbilir, nerelere atıldı?...

Ayağa kalkmış, babasının köşede iş masasını dolduran taht. parçalarını, âletleri, o bir yığın kalabalığı karıştırıyor, o bahtiya' hayat devresinin yarım kalarak bir nisyen köşesine atılan hâtırası* arıyordu.

Adnan bey onu tevkif etti: — Beyhude arıyorsun, Nihal? çw bitirmek mümkün değil.

O zaman seri bir çocuktun, şimdi...

Nihali kolundan çekerek pencerenin yanına, vereceği hükmi; vermek için onu daha iyi görmek üzere ziyaya götürüyor, ve, kızının artık bir çocuktan ziyade, bir genç kız çehresine benzeyen sivrice simasına, alnını terviç eden yumuşak saçlara, ince .ve uzun karne. tine bakarak cümlesini ikmal ediyordu: — Şimdi artık bir genç kız. sın.

Rakik bir muhabbet havası içinde ruhu babasının bu nazariyle kucaklanırken, Nihalin kalbinde bir şey azim bir saadet hazzıyla eri. yor gibiydi. Babasının kollarına atılacak ve tekrar beş dakika içinde babasını bulmuş olmak bahtiyarlığıyla ağrıyacaktı; bunu yapabil, mek için kuvvet bulamadı. Adnan bey hâlâ ona bakıyordu. Nihal bir şey söylemiş olmak için; — Genç kız! dedi, baba, bir çocuk genç kız olunca nihayet gelin olur, değil mi? Sizin, haberiniz var mı?

Ben karar verdim, bir daha değiştiremeyecek bir karar; Küçük Nihal ge. lin olmayacak. Haniya bana küçükken sorardınız: Nihal kime varacaksın? derdiniz.

Ben, şüphesiz, ciddî bir kanaatle: size! derdim... Telâş etmeyiniz, şimdi o fikirde değilim, fakat sizin yanınızda kala çağım, anlıyor musunuz, baba? Her zaman sizinle beraber...

Adnan bey sesinde derin bir rikkat ihtizazile: — Lâkin kızım, dedi; nihayet gelin olmağa karar vermek lâzım gelecek. Bir gün, olabilir ki, baban seni yalnız bırakmağa mecbur olur.

Nihal evvelâ anlamadı, sonra babasının titreyen gözlerinden anladı, yalnız tâ ruhunun derinliklerinden kopan acı bir iniltiyle: — Oo!... dedi.

Bu mümkün müydü? Böyle şey olabilir miydi? Annesinden sonra bu da, babası da...

Zihninde o kelimeyi söyliyemiyerek kendi kendisine: — Kabil değil! diyordu.

Sonra babasına sokuldu: — Söyleyin, bakayım, dedi bana söyleyin ki, bu dediğiniz şey mümkün değil...

Adnan bey gülüyordu, ona sordu: — Bu kararı nereden çıkardın, Nihal?

Babasına hakikati söyledi. Bu kararı işte dün gördükleri düğünden çıkarmıştı.

Nihal şimdi çocukluğuna mahsus neşvesini bularak bütün tafsilâtı maskaralaştıran bu tarz ile ellerinin, çehresinin bin türlü tuhafhklariyle düğünde gördüklerini, taklitlerle karıştırarak anlatıyordu.

Bu düğün hikâyesi Nihaiide yaşayan bir mudbike kuvvet ve hacetini kesbediyor, Adnan beyin gözlerinin önünden bütün bir dü-J,n evi garibelerile, tuhafliklarile parça parça levhalarını sürük- .yerek cereyan ediyordu. Nihal, iki kurşun kalemi darbesile bir ha-•at uyandıran bir ressam sanihasile düğünün hayalî bir manzarasını çizdikten sonra, babasının karşısına geçiyor, ciddî görünmek için somurtkan gelini taklit ediyordu.

— Düşününüz bir kere, diyordu; işte böyle, hep böyle, saatler „eçecek, siz hep böyle somurtacaksınız. Sanki gelin olduğunuza pişmansınız, bütün bu görmeğe gelenlere dargınsınız... Sizi ondan sonra, yok önden evvel...

O zaman Nihal parmağını kaldırarak ciddî bir vaiz vaziyetiyle: __ Başka bir şey daha var, bu ne kadar gülünçse o kadar iğrenç bir şey daha var... diyordu. O

zaman o minderde oturan hanımı anlatmak için halının üstüne oturuyor, gözlerini kapayarak sızan gaşy eden nağmeleriyle başını ağır ağır iki tarafına sallıyor, ortaya boğuk bir sesle: «Oh! Ömrüne bereket!» duasını atıyordu.

Bu kadın onu alacak, Kalpakçılar başına götürecektir, beğendirilecek bir meta zilletile o güne kadar görülmemiş, tanılmamış bir adama satacaktı.

Nihal tekrara ayağa kalkarak: — Anlıyor musunuz, baba? Asla!... diyordu. Bunu söylerken ince sesinde âhenin bir metanet vardı.

Adnan bey gülüyordu : — Lâkin kızım, diyordu; bütün kızlar Kalpakçılar başında gelin olmaz.

Birden Nihalın ağzından bir sual firhyacaktı: — Başka nerede gelin olurlar?

Kalenderde, Kâğıthanede, Göksuda... Ağzından çıkmamakla beraber, bu sual onu o kadar korkuttu ki, sapsarı oldu; fakat tâ demindenberi bu düğünden bahsederken bir fırsat bulmak, biraz da Firdevs hanımdan, onlardan bahsetmek istiyordu.

Lâkin o zaman babası kaşlarını çatacak, en sert sesile ona «Nihal! Beni yalnız bırakır mısın?» diyecekti! Onlardan bahsetmemek için başka bir şey buldu.

— Bakınız, itiraf edeyim, dedi, gelin olmak için bence bir sebep olabilir: Mücevher!... Bilmezsiniz babacığım, o gün ben göz yaşlarımla sarhoş oluyordum.

Sanki bütün o elmaslar, zümrütler, yakutlar damarlarına giriyor, başımı döndürüyordu. Onlardan herkeste vardı...

Şimdi biraz kızarak, bu itirafının hicabını örtmek için tatlı bir tebessümle gözlerini babasının gözlerine sokarak ilâve ediyordu: — Hususile, birinde, bilirsiniz a kimde, bir zümrüt takım vardı ki...

Bir şey onu boğuyor gibiydi, boğazında ikmal etmekten me den bir tıkanıklık vardı, sükût etti. Adnan bey onun saçlarını ^ maklarla tarayarak gülüyor ve rakik bir sesle: '•

— Evet, diyordu; fakat bunun için gelin olmak icabeder. >, zaman kararını değiştirirsen, bana haber verirsin, o zaman küc* Nihal için de bir zümrüt takımı gelir.

Nihal bir kakhaha içinde cevap verdi: — Zavallı zümrüt tak mı!... Küçük Nihale gelmek için ne kadar, ne kadar bekliyecek.

Bunun böyle bir şarta talik edilmesine darılmıyordu, bugfi, babasiyle barışmış

olmaktan o kadar bahtiyar idi ki, bunun için ae ğil, hiç bir şey için darümüyacaktı. Şimdi onda her şeyler, herkesle bütün hayatı bağırışmağa bir ihtiyaç vardı, ruhunun muhabbet ki biliyetleri bilinemez nasıl bir nesîm nefhasile serpilip ziya, hararet arayan bir yonca inkişafı ile açılıveriyordu.

Hattâ piyancsile bile ba. rıştı. Bugün evin içi saatlerle Straussun valslerini, Metra'nın quad. rille'lerini* dinledi. Behlûlden gidip kitap istedi. Mile de Courton evvelâ kendisine gösterilmek şartı ile ona bazı hikâyelerin okunmasını tecvize başlamıştı. Kitap bahanesile Behlûlün odasında yarım saat gecikti. Bugün iki iyi dost gibi gevezelik ettiler. Babasile barış manın sanki şenliğini yapıyordu.

Bu ifratla taşan sevincinin içinde ara sıra kendi kendisine gü. lerek soruyordu: Mademki barışmak ancak onun elinde idi, neden şimdiye kadar beklemişti? Mile de Courton'u taklit ederek kendi kendisine parmağını kaldırıyor, ve: — Artık, bundan sonra uslu çocuk olacaksın, değil mi, küçük Nihal?... diyordu.

* * *

Fakat böyle uslu çocuk olmakta devam edemedi. Nihayet bir gün en umulmaz bir vesile ile o zamana kadar aralarında bir sert kelime bile teati edilmeyen Bihterle Nihalin arasında, birdenbire muhasama başlamış oldu. Nihal haksızdı, bunu kendi kendisine de, Bihter için husumete benzer bir his duydukça hep itiraf ederdi; bu kadına, babasının karısı olmaktan başka atf olunabilecek hiç bir husumet sebebi bulamıyordu. Fakat bu haksızlık onun için öyle bir ihtiyaçtı ki, mutlak hükmüne tebaiyet edecekti; bu kadınla mümkün değil dost olamamıştı, onunla düşman olacaktı.

Bir gün sabahleyin Nihal babasının iş odasına gülerek, elinde bir kâğıt parçası, yarım saklıyarak girdi. Bihter elinde küçük bir tüy süpürge ile duvardaki levhaların tozunu alıyordu. Nihal babasının yanına kadar sokuldu, hep gülüyordu, kâğıdı uzaktan göstererek, sanki kapılmasından korkarak çekti.

— Nedir o Nihal?

Nihal kollarını açarak: — Müthiş bir hesap! dedi.

AŞK-I MEMNU

Şimdi Adnan bey de gülüyordu, Nihal para istemiye geliyordu flabasına anlattı: Bunu Madmazelle

beraber yapmışlardı, bir çok

bler, neler neler. Küçük Nihalin o kadar eksikleri vardı ki, kâğıda j*v|arak, saydıkça, babasına tuttuğu elinin parmaklarını kapıyarak birer birer veriyordu: Evvelâ ayakkabı alacaklardı, bir; eldivenleri oatlamıştı, bunları alacaklardı, iki... Alınacak şeyler taaddüd ediyor. (ju Nihal, istedikleri reddolunmamaya alışmış çocuklara mahsus bir

manklıkla: — Gördünüz mü? diyordu; cüzdanınızdan bir beşlik İcâğıt aşırmaq için kifayet edecek kadar şeyler var...

Adnan bey Bihtere sordu: — Bugün Beyoğluna ineceğinizden haberim yoktu.

Tâ yüksekte bir levhaya yetişmek için kanapenin üstüne çıkan Bihter başını çevirmeden cevap verdi: — Ben de bilmiyordum.

Nihal fütursuz cevap verdi: — Biz Madmazelle ineceğiz; öyle kararlaştırmıştık, Baba! Bize bu vapuru kaçtırtırsanız, geç kalacağız...

— Kızım, niçin annenin ineceğı bir günü beklemiyorsun?

Nihalin birden çehresi değışti. Cevap vermemek istediğini anlatan bir sesle dudaklarını şişirerek: — Çünkü!... dedi, sonra ilâve etti: — Bugün de Madmazelle bir kaçamak yapmak istedik. Zannedirim ki, bir genç kız mürebbiyesile beraber sokağa çıkabilir.

Nihale bir kelime daha söylemek mevcut olmıyan bir cidal zemini yaratmak demektir. Adnan bey parayı vermeğı tercih etti, Nihal çıktıktan sonra Bihtere sordu: — Nihalle neyiniz var, Bihter?

Bihter işitmemiş gibiydi, farketmemişçesine cevap verdi: — Nihalle?... Hiç!...

Bugün Nihal Beyoğlundan avdet ettikten sonra odasına girin, ce birden burada bir tebeddül gördü. Odasında bir başkalık vardı, burasını bosaltıveren bir tebeddül vukua gelmiş gibiydi. Çarşafını çıkarmadan, ayakta ne olduğunu anlıyamayan gözlerle bakıyordu. Sonra birden anladı: Bülendin yataklığı eksikti.

Bu o kadar beklenmiyen bir şey idi ki, gözlerine inanamıyordu; belinden çarşafı sarkarak odasından çıktı, merdiven başına kadar koştu: — Şayeste! Nesrin!

Bülendin yataklığını ne için kaldırdınız?

Kulağını dikerek cevap bekliyordu. Merdivenleri indi ve o zaman karşısında Bihteri gördü.

— Ne koşuyorsun, Nihal?

Bihter muhakkak bir müsademeye cesaretle mukavemet için karar vermiş gibiydi.

Nihal: — Bülendin yataklığını kaldırmışlar! dedi.

Bihter metin bir sesle cevap verdi: — Evet, ben kaldırttım, Bülend artık ayrı bir odada yatacak, geçen hafta kendisiyle öyle karar verdik...

J.VJ. J2j ıvi İN U

Nihal dondu. Nasıl, nihayet Bülendi büsbütün ondan alıyordı, haftada bir gece bile onu ablasına bırakmak istemiyorlardı, v bu, bu haksızlık Bülendle ittifak edilerek yapıyordu da ona habe, bile vermiye lüzum görülüyordu, bilhassa onun evde bulunmadı ğından istifade edilerek... Oh!...

Ağzından bir kelime çıkamıyordu, gözlerinde hırsının ateşim den kurumuş bir kin nazariyle Bihtere bakıyordu, birden tuğyaıl etti:

— Lâkin, siz, siz ne karışıyorsunuz, rica ederim? Şüphesiz bq. lendi aldatmış

olacaksınız, o sizin yalan tebessümlerinizi... İşte yi. ne gülüyorsunuz, fakat ben artık biliyorum, anlıyor musunuz, bu tebessümlerinizi biliyorum, onlarda zehirliyen bir şey var. İşte et. rafmızdakiler, hep sizden zehirleniyorlar.

Bülend sizin için mektebe gönderildi, şu kadar çocuk sizin için oraya atıldı, şimdi ablasının odasından da atılıyor. Ona nereye atıyorsunuz? Selâmlığa mı atı.

lıyor?

Bihter acı bir tebessümle dinliyordu, yavaş bir sesle cevap verdi: — Haksızlık ediyorsun, Nihal? Ne için beş dakika sonra sana nedamet ettirecek bir tarzda lâkırdı söylüyorsun? Düşünsene, Nihal; Bülend artık .senin odanda yatamazdı, bu, kaideye mugayir bir şey olurdu.

Nihal atıldı : — Hayır, diyordu; yalan, yalan söylüyorsunuz! Narin, mariz vücudu zaptolunamıyan bir râşe ile titriyordu; dudakları bembeyaz olmuştu, sesinde bir kısıklık, tırmalayıcı, ıslık çalıcı bir şey vardı: — Bunlar hiç bir şey için yapılmıyor, yalnız beni, anlıyor musunuz? Bu evin içinde artık fazla gelen kızı kahretmek için yapılıyor. İtiraz etsenize, niçin saklıyorsunuz, sanki? Siz beni herkesten uzaklaştırmak, yapayalnız bırakmak istiyorsunuz, işte geldiğinizdenberi buna çalışıyorsunuz. — Bihter sapsarı, dudaklarını ısırarak dinliyordu. Nihali bu haliyle hiç görmemişti, şimdi o hırçın bir kız olmuş idi, hep o hiddetinden kısılan sesiyle, hiç bir şey düşünmiyerek, hiç bir şey dinlemek istemiyerek söylüyordu. Birden Bihtere daha ziyade yaklaştı: — Demin ne diyordunuz? dedi, aldaniyorsunuz, ben asıl şimdiye kadar size söylenememiş

şeylerden nedamet tediyorum. Ben sizi hiç bir vakit sevmedim, sevemedim, sizden nefret ediyorum, işitiyor musunuz? Sadece nefret!

Bihterin kulakları uğulduyor, yukarıda tahtalar gıcırıyor, dehlizde bir kapı yavaşça açılıyor, bütün evin halkı, Mile de Courton, Şayeste ile Nesrin Beşir, dudaklarında bir haz tebessümüyle onun tahkir edildiğini dinliyorlar zannediyordu. Nihalin son sözü çehresine birden bir al dalga fişkirtan bir kamçı oldu: — Nihal! dedi. mürebbiyenizin yanına çıkar mısınız? Size daha verilecek terbiye dersleri olmalı.

A !j li. - 1 M t m n u

Nihalin cevabını işitmek için Bihter döndü, Nihal cevap ve-memek hırsından titriyordu, Adnan beyin kapısı açıldı ve karşı-fe da babasını gördü. Baba kız, dik, titremiyen, husumeti andıran. 5İ nazarla bakıştılar. Adnan bey sordu: —

Ne oluyor, Nihal?

Nihal cevap vermedi, boğuluyor gibiydi, artık hiddeti son kuv-t hamlesini sarf etmiş idi; şimdi asabında bir gevşeklik, hemen oraya atılıvererek, ağlamak istiyen bir makhuriyet vardı. Adnan |Dey şimdi gözlerinde hiddetten ziyade merhamete benzeyen bir nazarla ona yaklaşmıştı: — Kızım, dedi, biraz benim odama gelir misin?

Birden, kendisini babasının odasında, onunla karşı karşıya, onu biraz dargın, biraz muaheze halile, vakur, ciddî bir sesle kim bilir neler söylerken, kim bilir kalbini nasıl ezecek nasihatler verirken, kendisini, zelil, âciz, hicabından ağlayamıyarak, mahhuriyetin-den söz söylemeğe kuvvet bulamıyarak hemen orada bu biçare kalbin yeislerini anlamamak isteyen babasının ayakları altında can çekişirken gördü; ve birden hayalinde hayat bulan bu manzaradan o kadar korktu ki, babasının uzanan elinden elini çekti, döndü, hiç bir cevap vermiyerek kaçtı.

Beş dakika sonra Nihal odasında yalnız, Bülendin boş kalan yerine bakarak, kendisini o kadar haksız buluyordu ki, nedamet etti. Şimdi aşağıya inmek, bu kadının tekrar yüzüne bakmak için nasıl kuvvet bulacaktı? Şimdi bu hiddet tuğyanını affettirecek, kendi nefesine karşı muhik gösterecek bir sebep bulamıyordu. Kendi kendisinden o kadar utanıyordu ki, ondan izahat talebiyle kapısına vuran Mile de Courton'a odasını açmaktan imtina etti.

Bu vakayı herkes, sanki bir ittifak ile unutmuş göründü. Bihter, Nihalle beyinlerinde hiç bir şey cereyan, etmemiş gibiydi. Fakat nedameti tekrar bir muhasama vesilesi bulmak ihtiyacı takip ediyordu; artık onda bir şey vardı ki, sebep olmadan taşıyor, ancak Bihtere soğuk bir kaç kelime içinde istiabı fazlasını boşalttıktan sonra sükûn buluyordu. Artık küçük küçük münazaalar taakub ediyordu. Bihterin masum bir kelimesi fena tevil olunuyor, pek dostça bir musahabe arasında bir fikrine tuğyan ettirecek bir itiraz yapılıyor, kocasına söylenen bir sözün arasına tırmalayıcı bir kelime ile müdahale ediliyordu. Nihal artık tahammül edilmez hırçın bir kız oluyordu. Bihterle küskünlükleri vardı ki, günlerce sürerdi, bir kere Bihterin bir sözünde tevehhüm edilmiş bir mâna bahanesile peşkirini sofranın üzerine fırlatarak yemekten kalkmıştı; beraber yapılmak üzere kararlaştırılan seyranlar oluyordu ki, Nihalin birdenbire zuhur ediveren rahatsızlıklarile teahhür ediyordu. En olmayacak şeylerde Nihal bir muhalif vazı ittihaz ediyor. Bihteri bir istihza kah-kahasile tekzip etmek, haksız çıkarmak, utandırmak için her dakika

«. - i 1v1 Ji M JN U

bir fırsat bekliyordu; ve, Bihterin, sakın bir tebessümle, mutedil k kelime ile mukabele ettiği bu mücadelelerden kendisini mağlûp »^ mış gördükçe Nihal büsbütün hırçın oluyor, büsbütün haksizia?. yordu.

Bihter bir buhran devresinin başladığına hükmetmiş idi. Ory, teheyyüçlere galebe çalan bir nefse hüküm vardı ki, Nihale kars yalnız bir tedafüi vaziyet almasına müsaade ediyordu. Kendisini hasta

bir kızını hırpalamıyarak terbiye eden bir anne hareketin, tersim etmiş idi. Bir gün kocasına rica etti: — Sizin küçük bir mu dahaleniz bu buhranın pek çok sürmesinden başka bir şeye hizmet edemez. Bana vâd ediniz, bakayım, hiç karışmıyacağınızı vâd e<jj. niz...

Adnan bey etrafında cereyan eden bu şeylerden iltizam ederek sanki habersiz kalıyordu; yanında vuku bulmuş bir münazaaya bile müdahale etmemek için dudaklarını ısırır, eline bir ceride alırdı.

Bihter için bu bir cehennem hayatı oldu; en sakin, en emin zannolunan dakikalarda Nihalle cenk etmek lâzım geliyordu. Bütün sözlerinin, bütün hareketlerinin derhal bir niza vesilesi olarak ya. kalanmak üzere bu kızın teftiş nazarı altında tutulmasından mütevellit daimî bir eza içinde idi; fakat bu buhran devresi başladıktan sonra en ziyade muztarip olan Nihaldi. Bu hırçınlıklar, biçare marîz ruhunu yakıp kavuran müthiş bir hummanın önüne geçilemez nöbetleri hükmünde idi. Devamı esnasında, onu düşünemiyen bir çılgın yapar, vahşi bir sekr lezzeti ile mest bırakır, sonra zedelenmiş

asabiyle, titreyen renksiz dudaklarıyla, boğazına tıkanan bir azap ukdesiyle, ve, hep o ensesinden başlayarak şakaklarını geren ağrılarla bu mücadelenin içinden kafesinin tellerine çarpa çarpa hırpalanmış mecnun bir kuş haraplığıyla çıkınca kendisini bütün çılgınlıkları, bütün buhranları, daha ziyade kuvvetle, daha ziyade vuzuh ile tehattur olunan bir hezeyan nöbetinden uyanıvermiş bulur; bu hâtıraların hicabından, herkesin o haksızlıkları muaheze edecek zannettiği nazarından kaçmak için odasına koşar, kapısını kilitler, orada yalnızlığın içinde irileşmiş gözleriyle, takallus etmiş parmaklarıyla kendi kendisini parçalamak, yemek isterdi. Haksızlığını ta-mamiyle biliyordu, işte onu herkesin gözlerinde de okuyordu; «lâkin kızım, düşününüz, rica ederim...»

diye başlayan Mile de Courton'-dan onu bir tebessümle, yanından geçerken mırıldanılmış bir kelime ile tasvip eden Şayeste ile Nesrine kadar herkes onun haksızlıklarına birer şahitti; kızların onu iltizam etmeleriyle haksızlıklarını, daha çirkin bir mâna kesbetmiş buluyor, kendisini onların derecesine inmiş, onlarla şerik olmuş görmekten iğreniyordu. Lâkin niçin, niçin böyle oluyordu?

Mile de Courton'un dediği kadar düşünmiyo neden muktedir olamıyordu? O zaman bu haksızlıkları kendi nefsi-W

AŞK-I MEMNU

151;

herkese affettirmek için fazla nümayişlere lâzım görürdü. Bakiyle yine çocuklaşmak ister, Behlûle sokulur, Bülendi hediyelere Doğar, nihayet Bihterle, hiç bir şey vaki olmamışçasına, sokulgan b,r refika olurdu; fakat bu nümayişlerin arasında hissedirdi ki, bütün etrafındakiler, hattâ Bülend, tâ gözlerinin içinde ona karşı bJr Hafî muaheze nazarı saklıyorlar. Bihterin kısılmış dudaklarında zaptolunan kelimelerin bir lerzişini farkedirdi; ve artık daha ziyade nefisini zaptetmiyerek, nihayet herkesi kendi tarafına celbedecek,

artık bu defa kendisini muhik gösterecek bir vesile zuhur ettiğine jjani olarak, geçmiş, haksızlıklarının tamirini yeni bir haksızlıkta arardı. Lâkin her defasında aldanırdı, bu mücadelelerin hiç birinde ona hak verecek bir nazara tesadüf etmemişti. İstiyordu ki, kendi kendisini haksız bulmakla beraber herkes ona hak versin, ona acısın. Evet, kendisine açmamasını istiyordu, onun merhamete ihtiyacı vardı. Tâ

kalbinde bir şey ona kendisini çekerek saçlarını gözyaşlarıyla ıslatacak şefik bir kalb aratıyordu. O şefkat kalbi, o kerem sinesi kimin olabilirdi? Bunu tâyin edemiyordu, fakat biliyordu ki, o gözyaşları o derin bir rahmet menbaından saçlarına akacak sıcak yaşlar, kalbinin, biçare mecruh kalbinin yaralarını yıkayacak, zehirlerini tathir edecek, ve yalnız o vakit işte kendisini mahveden bu müthiş, bu ciğerlerini kavuran hummadan şifayap olacak.

Bu kalb kimin kalbi olabilirdi? Bütün etrafındakilerin kalpleri ondan uzaklaşmıştı; hiç, hiç bir müşfik kalb görmüyordu ki, o şifa verecek gözyaşlarını serpmeye muktedir olabilsin. Şimdi artık hep-, sile yabancılaşmıştı, hepsile...

Zihninde acı bir hüsrân nidası şeklinde bu kelimeyi tekrar ederken, öksüzlüğünün bütün yesiyle bu feryadı yalnızlığının matemine bir ıztırap enini hükmünde atarken kendisini o kadar metruk, o kadar yalnız görürdü ki, hemen ölmüş

bulunmak isterdi.

Sonra dışarda kışın siyah günleri penceresinden ona dalga dalga ölüm zulmetleri dökerken birden titrerdi, üşürdü. Ölmek! Kim bilir, bu ne güzel bir şeydi!

Fakat ne korkunç bir şey... Asıl korkunçluğunda bir güzellik buluyordu. Siyah bir çukur, o büsbütün beyaz-, laşmış çehresile sarı saçlarının arasında, beyaz, kar kadar beyaz kefenler içinde yatıyor; ve tâ yukarda, o siyah toprakların üstüne siyah bir semadan yavaşı yavaş, bu genç kız mezarını okşar gibi yağmurlar dökülüyor; işte o şifa veren göz yaşları!... Mademki bu hayatta sarı saçlarını onlarla ıslatacak bir kerem kalbi yoktu, bu gözyaşlarını, mezarında bulacaktı; sema, kızına ağlayan bir anne mate-^iyle ağır ağır, yavaş yavaş, gözyaşlarını serperken o, mezarında, rUhî'le bunları içecekti, bu ölmüş genç kızın renksiz dudakları me-158 A Ş K - I M E M N Ü

M

sut bir tebessümle taravet bulacaktı; sonra, kim bilir, belki rnez3 ların karanlık yollarından, o toprakların altında muhtefî siyah cW tizlerden bir ölü, annesi, beyaz kefenlerle sürüklene sürüklene, u" naklariyle toprakları dese dese yol açacak, geceleri kızını yalnız ^ rakmamak için onun yanına gelecek, dudaklariyle saçlarının arasln da kulağını arayacak, ve başkalarına, hayattakilere işittirmek iç;, yavaş bir sesle: «Nihalim! Benim mini mini Nihalim! diyecek, ^ ben, yalnız ben sana hak veriyorum.» Evet, mini mini Nihale yalr^ .o hak verecekti.

Böyle, odasında yap yalnız, ölümü düşünürken hülyasının na. rzarında bir genç kızın taze mezarını görür; elini çenesine dayaya. rak, gözleri kaybolmuş sanki o mezarın başında matem tutardı.

Böyle ikiye inkısam etmek mümkün olsaydı! Ölmüş, mezarının içinde annesile öpüşen bir Nihal, ve, o mezarın başında, böyle eli çenesine dayanmış, sarı saçları perişan, gözleri insanların göreme, dikleri bir ufka küşade, kıyıdanmıyarak, yaşamıyormuşçasına ya. sayarak, yalnız ağlamak için oraya dikilmiş bir heykel, fakat canlı, matem heykeli şeklinde bir başka Nihal!...

Bu mateminin arasında onunla beraber ağlayacak birisine ihtiyaç duyar ve o zaman musikinin teselli eden giryelerine koşardı. Bu elim saatlerde parmakları piyanosunu inletecek şeyler bulurdu. Ya

Chopin'den bir leyle, ya Schumann'dan bir neşide, yahut Men-delsohn'dan bir hazin lâhn* içinde bu âletin ruhiyle onun mariz ruhu hüviyetlerini eritip mahveden bir derağuşun vecde giren ihtizarlarile çırpımlar; sonra biribirini ikirarak, biribirini öldürerek son bir ıztırap şehiki ile, havada derin bir matem zenzemesi bırakarak, bitap, şikeste, mecruh sürüklene sürüklene sanki bir kenara düşerlerdi. İnleyen bir şeyler biçare beşer hayatının o ifade edilmez ıztıraplarından dizilmiş bir lisan olan bu musiki kasideleri Ni-halin asabından geçtikçe, onun acılarıyla zehirlendikçe daha hastalanarak başka bir mâna, geceleri semaların hazin handelerinden mezarlara damlıyan terahhum katralarına benzer rakik bir elem ifadesi kesbederdi. Nihal kendisini unutturdu, kısık dudaklarla, kuru gözlerle, bir bulut arasından gördüğü o siyah işaretlere dalgın, onların sakit lisanından canlanarak uçan şikâyetlerle kavrulmuş denebilecek nazarında hiç bir fikrin hayat leması parlamaksızı-n, sanki hissiz, hayatsız, gaşy eden bir ölümün rüya dalgalarında âsûde bir cereyan ile yüzerdi.

Chopin'in preludelerinden biri vardı ki, onu çalardı, ve, bunu

\ ezberden, gözlerini kapayarak çalarken tâ ruhunun içinde beyaz bir gece, son bir hayat gecesinin kefenli ufuklarını görürdü. Bu neşidenin, bilinemez, neden, onda böyle bir ilham kuvveti vardı; ne vakit.

onu çalsa, gözlerinin içine bütün kâinatı kefenlere saran bir beyaz AŞK-I MEMNU

159

„ce karanlıkla aydınlıktan, bulutlarla güneşlerden mürekkep bir ece> fakat ölmüş bir cihanın ölmüş bir gecesi sanih olurdu.

Beyaz! beyaz! beyaz!... Bu gecenin azim, yüksek ağaçları vardı Kj beyaz başlarını, beyaz kollarını kaldırıarak silkiniyorlardı; beyaz bulut kümelerinden yığıla yığıla göğüslerini germiş dağların arasında beyaz saçlarının beyaz köpüklerini savurarak yükselen dalgalar-ile bir deniz kabarıyordu; tâ yukarıda, bir sükût vakfesi içinde ka-jjvermiş kar tufanlarının arkasında beyaz bir ay...

Sonra bütün bu beyazlıkların üzerinden koşan, alay alay gölgeler, bu beyaz cihanı siyah bir memmat nefesi içinde saran bulutlar; ve her tarafta azîm bir sükût; ne bulutlarda küçük bir zenzeme, ne dalgalarda hafif bir fe-şafiş; m?> nıÇ bir şey y°k; yalnız bu ölmüş gecenin üstüne tâ uzaklardan kim bilir nerelerden, belki mevcut cihanın ötesinden kâinatın hayatına mersiye okuyan bir ses; nihayet kefenlerinin altında dinlenen bu ıztırap mahşerinin üstüne bir rahmet kevseri hükmünde dökülen son enin...

Ve bu son kâinat gecesinin tek temâşâgeri olarak bütün o karlarının altında incimat etmiş manzaraların kenarında kendisini görüyordu; bir kişi, bu ölmüş

kâinatın içinde yapıyınız!..-. Şimdi ' de böyle değil miydi? Yap yalnız... O

zaman rüyasile hakikatin bu müşabehetinden titrer, ve musikinin şifa verirken öldüren bu tesli-yetlerinden silkinerek çıkmak isterdi.

Artık uyuşan, can çekişen âsab, tekrar hayat bulmak için sarsılmak, hırpalanmak ihtiyacını duyardı;

birden, demin inleyen âlet çıldırır, kudururdu; demin havanın içine serpilen son elem nev-haları henüz son ihtizar nefesini vermeden bir sürat temrininin kasırgaları patlar, çılgın deveranları içinde bütün hüznün neşidelerinin inleyen bakiyelerini müthiş tarrakalarıyla boğardı.

Nihal bu velvelenin içinde sersemleşmek, düşünmemek, için dü-şünememek isterdi; sonra yorgun, göğsü şişkin, sapsarı, bu mücadelenin içinden çıkarak başını çevirince bahtiyar mürebbiyesinin endişeli bir nazarla kendisine bakan gözlerini görürdü. O, bu musiki hummalarının hemen hepsinde bir gölge ihtirazile gelmiş, biraz uzakça oturmuş bulunurdu.

Onun uzaktan. Nihale öyle bir bakışı vardı ki «zavallı çocuk, kendisini öldürüyor.» demek isteyen derin bir merhamet mânasile dolu idi. Evet, bu musiki hummaları, insafsız bir marazın takip eden ateş nöbetleri kahrile bu zayıf

çocuğu kırılmış bir halde bırakırdı. Bu musikinin tesliyetinde mest eden bir zehirli içki hiyaneti vardı.

O zaman Nihali almak, ona neşe verecek şeyler okumak isterdi; fakat Nihal bunlardan sıkılıyordu, mürebbiyesinden öyle kitap-160

AŞK-I MEMNU

lar istiyordu ki, ona ölümü düşündürsün. Mürebbiyesine itiraf e<ü yordu: — Ölüm!

ölüm! Şimdi hep bunu istiyorum, derdi.

* * *

Bir gün Şayeste Nihale, inanılmıyacak bir haber verdi. Firdevs hanımın uzun bir misafirlik için yalıya geleceğini işitmiş idi. Şa_ yeste tafsilât veriyordu.

Hekimler, dizlerinin sızıları için onların ya. lısının rutubetinden bahsetmişler imiş, nihayet bir çok tasavvurlar. dan sonra buraya gelmeğe karar verilmiş...

Şayeste bitmez tükenmez tafsilât ile bu haberi verirken Nihal hareket etmeden, bir kelime söylemiyerek, inanılmıyacak bir şey dinleyenlere mahsus sabit, mütehayir nazarla duruyordu. Şayeste bitirince cevap vermedi.

Bu mümkün müydü? Bu karar kendisine karşı iltizam edilerek tertip olunmuş bir şey mânasını kesbediyordu. Demek Nihal bundan sonra Firdevs hanımla beraber, bir evde, yanyana yaşamağa mahkûm olacaktı. Lâkin bu kadından o nefret ediyordu, hele o düğün-denberi ona başka türlü yaratılmış şâir kadınların hiç birine benzemez bir mahlûk nazarıyla bakıyordu. Kabil değil, buna müsaade etmiyecekti.

Birden karar verdi, artık babasına karşı da isyan edecek, bütün kuvvetiyle cenk edecekti.

Nihal aklına gelen bir şeyi hemen yapmalı, zuhur eden bir niza vesilesini derhal istimal etmeliydi. Şayeste'yi orada bırakarak yerinden kalktı, aşağıya indi; fakat sofada tevakkufa mecbur oldu.

Bugün bir Cumartesiydi. Bülend henüz gelmemiş idi, sofada onunla Behlül'e tesadüf etti. Bülend'le öpüştüler. Nihal sapsarıydı, dudaklarında ufak bir ihtizaz vardı. Bihtere koşmak, artık bu defa müthiş bir müsademe ile her şeyi kırmak istiyordu.

Behlül sordu: — Ne oluyorsun, Nihal? Sende yine bir şey var?

Nihal durdu. Birden kararım değiştirdi. Bu şaşılacak haberi onlara söylemekle kendisinin tarafına geçecekler bulacağına hüküm verdi. Behlül'e dedi ki: —

Elbette haberiniz vardır. Bize yeni bir misafir geliyormuş...

Behlül cevap verdi: — Firdevs hanımdan bahsediyorsun zannederim. Lâkin yanılıyorsun, Nihal, o bir misafir değil, senin annen demek olan bir kadının annesi...

Nihal birden taşan hiddetiyle cevap verdi: — Evet, fakat o kadın buraya gelemez.

Behlül Nihale yaklaştı ve bir büyük kardeş mülâyemetiyle: — Nihal! dedi, eminim ki, sen şimdi Bihtere gidiyordun, ona şimdi bana söylediğini söyleyecektin, öyle değil mi? Beni biraz dinler misin. Nihal? Fakat kavga ederek, hiddetlenerek değil, sakın sinirlerle'

AŞK-I MEMNU 161

paklarında bir tebessümle... Bilirsin ki, bütün kavgalarımızla be-ber, biz yine dostuz, biz bir nevi kardeş, birbirini tırmalayıp ta ' jje sevişen, kardeşlerden... İşte bak gülüyorsun, mağlûp oldun, İjddet bitti artık beni dinliyeceksin.

Behlül Nihali elinden çekerek odasına götürüyordu, Bülend onları takip ediyordu.

Nihali bir koltuğa oturtuktan sonra Behlül bir ver iskemlesini çekti ve karşısına oturdu, Bülend yerde, ikisinin arasında idi.

Nihal yumuşamış, ihtiyarını başkalarına teslim etmiş bir vücut hükmünde idi, ufak bir tebessüm ince dudaklarını hafifçe açıyordu. Biraz evvelki Nihaiden o kadar başka bir şey idi ki, şimdi Bihterin yanında olsaydı, beş dakika evvel söyleyebileceği şeyleri söyleyemiyecekti.

Behlül hep o mülayim, o bir kardeş, sesiyle sordu:

— Değil mi Nihal? Bihtere de o kadın buraya gelemez, diyecektin.

Nihal başıyla, göziyle inkâr ediyordu; Behlül diyordu ki: — Yok, şimdi utanıyorsun da onun için itiraf etmiyorsun; ya bunu söyleyecektin; yahut buna benzer bir şey... Bak, beş dakika kifayet etti, yapmak istediğin şeyden utanıyorsun. İşte bütün bu kış yaptığın şeyler için beşer dakika bekleydin, onların hepsi vuku bulmamış olacaktı...

Nihal hep o tebessümiyle susuyordu. O zaman Behlül anlattı. Firdevs hanımın bu misafiretinden hiç kimse memnun değildi, hattâ herkesten ziyade Bihter.

Nihal gözlerini açtı, nasıl o da, annesinin geleceğinden memnun değil miydi?

Behlûl: — Seni temin ederim ki, değil, diyordu. Sana bunu izah etmek pek uzun, fakat ne kadar memnun olunmayacak olursa olsun, başkaları kendisine karşı memnuniyetsizlik gösteremez; hususi} rle sen, Nihal, buna dair bir küçük işaretle bile bulunamazsın. Bu şimdiye kadar aranızda geçen kavgaların hiç birine benzemezdi,.. Ondan sonra, Nihal; müsaade eder misin? Sana ne va_ kittenberi .söylenmek istenip te söylenemeyen bir şey söyleyeyim?...

Nihal biraz doğrularak o zamana kadar söylenemeyen bu mü-hm şeyi bekledi. Behlûl ciddî bir sesle söyledi: — Nihal, sen bilmeksizin babanı meyus ediyorsun...

— Nasıl? Ben, ben mi babam, meyus ediyorum?...

Bu sual ağzından bir feryat feveraniyle çıktı. Behlûl o sakin se-s'5'le devam etti: — Evet, sen, mini mini Nihal sen... bilmiyerek, ^Şünmiyerek, biraz çocukluktan, biraz hırçınlıktan fakat asıl kısalıktan... .senin bütün o Bihtere yaptığın şeyler, o haksızlıklar, CVet. itiraf edersin değil mi? Onlar hep birer haksızlıktan başka bir

Aşk-ı Memnu — F. 11

162

AŞK-I MEMNU

şey değildir. İşte bütün o nefisini zaptedemeyerek yaptığın kavgı onu zedeleyecek, birer sebep oluyor.

Behlûl bu muhakeme silsilesini takip ediyordu, fakat artık ^ hal anlayamıyor, vuzuhla dinliyemiyordu. Bülend'in tasdik eden ç^ resine bakarken gözlerinde bir sis, Behlûlün sesini işitirken kul^ larında bir uğultu vardı. Kendisine birinci defa olarak söylenen bu şey o kadar beklenmiyen, o kadar umulmayan bir şeydi ki, onu set semletmişti. Kalbinde bir damar, kopuyor gibiydi. Demek o baba. smı meyus ediyordu. Evet, bu doğru olmalıydı. Nasıl olmuştu da bu. nu kendisi düşünmemiş ve şimdiye kadar hiç kimse ona bu haki. kati söylememişti? Birden nefisini azîm bir cinayet işlemiş olmak töhmetiyle gördü. Babasını meyus etmiş

olmak... Evet, evet, bu boy. leydi, böyle olmalıydı. Şimdi ne yapacaktı? Ne yapacaktı ki, her şeyi unuttursun?... Her şeyi affettirsin?... Şüphesiz artık Firdevs ham. mın gelmesine ses çıkarmıyacaktı, artık Bihterle uğraşmıyacaktı.

fakat evvelkiler nasıl unutturulacaktı?...

Behlûl söylerken, o dinlemiyerek, Bihterle geçen şeyleri birer birer tahattur ediyordu. Kendini ne kadar haksız, ne kadar haksız buluyordu. Nasıl kuvvet bulmuştu da bunları yapmıştı?

Nihal Behlûl'ün odasından başkalaşmış bir Nihal olarak çıktı Behlûl ona diyordu ki: — Gördün mü, Nihal? Ne zaman kendinde hiddete benzer bir şey hissedersen, biraz kavga arzularına meydan vermek için seninle küçük küçük mücadeleler de yaparız, fakat baş. kasiyle değil...

Bugün Nihalin en sakin bir günü oldu. Saatlerle mürebbiyesi-nin ona okuduğu bir kitabı dinledi. Bugün Nihal için başka bir devrenin mebdini teşkil edecekti.

Bundan sonra artık hiç sesini çıkarmayarak, bütün o çılgınlıklara sevkeden insan hissiyatını ezmek içi» zayıf kalbinde kuvvet bulmaya çalışarak, makhuriyetinin sükûtu içinde kapanacak, babasını meyus etmemek için susacak, hep dudak-lerini kısarak susacaktı.

O okurken Nihal hep bunu düşünüyordu. Bugün ihtiyar kız" da okurken dalgınlıkları vardı; elindeki kitabı yavaşça indirerek sanki bir girye bulutiyle örtülü gözlerini Nihale diyor, dalgın, uzı^ bir nazarla ona bakıyordu. Böyle, ikisinin arasında uzun bir dakik* cereyan ediyor, bir şey söylemiyerek gözlerini zorla birbirinden ağrıyorlardı. İki defa Nihal sordu: — Ne düşünüyorsunuz, rica ederim?

İhtiyar mürebbiye, bir şey söylemek için kuvvet bulmaya çamI' yormuşçasına dudakları kırıyordu, sonra: — Hiç diyordu.

AŞK-IMEMNU 163

Nihal onun bu tereddüdüne o gün fazla bir ehemmiyet vermemişti, şüphesiz ihtiyar kızın kendisine söylenecek bir şeyi yoktu, fakat ertesi sabah mânâsız şeyden müthiş bir hakikat çıktı.

Nihali, sabahleyin kapısının arasından seslenen Mile de Cour-ton uyandırdı: —

Bonjur Nihal! Yatağında mısın çocuğum? Ben, gidiyorum, vapura ancak yetişebileceğim.

Bu Pazar ihtiyar kız sabah duasında bulunmak için erkenden geyoğluna ineceğini*

bir gün evvel Nihale haber vermişti. Nihal yorganının altından başını çıkararak mürebbiyesine bağırdı: — Rica ederim, çabuk avdet ediniz, bugün hava güzel görünüyor, sizinle bir küçük seyran yaparız..

Bugün kışın son günlerinden biri idi; soğuk fakat güzel bir gün... Nihal yatağından güneşin donuk, bir buz nefesiyle buğulanmış denebilen ziyasının penceresinden kayarak perdenin bir kenarını yaladığını görüyordu; çerçevenin dışarısında, beyaz bir süngere benzer, eriye eriye delik deşik olmuş, yumruk kadar bir kar parçası vardı ki uzun uzun fasılalarla birer katre salıveriyor, ve bu katre-ler camın donuklukları arasında açılmış mini mini bir dereyi takip ederek, uzanarak, kıvrılarak, nihayet dağılarak kayboluyordu.

Nihal uzun uzun perdesini yalayan bu ziyaya, katre katre eriyen bu kar parçasına minimini dereye baktı. Yatağının içinde bu güneşli günün lâtif hararetini düşünerek üşüyordu. Onun da beyninin üstüne, bu güneşin ziyalarını süsliyen buzlu nefese benzer bir tabaka çekilmiş gibi idi. Bütün vücudundan küçük küçük titremeler akıyordu, ayaklarını çekerek yatağında büzüldü, yorganını çenesinin altına kıstırdı, hep o güneşe, kar parçasına, minimini dereye bakıyordu; bugün mümkün değil yatağından çıkıp bu soğuk yatağa yıkanmağa, giyinmeğe kuvvet bulamayacaktı; vehmen de suyun soğukluğunu hissediyor, omuzlarından birer buz mecrası açılıyor, titreyerek yatağının içinde ziyade büzülüyordu. Bugün tenbellik edecek, saatlerle yatağından çıkmıyacaktı. Yatağından çıkmamak için

bir sebep daha buluyordu: mademki Mile de Courton da bugün evde değildi...

Gözleri süzülüyordu, hep böyle, pencereden bakarken yavaş yavaş kirpikleri indi, ince mavi damarları görünen göz kapakları titredi, tekrar uyudu. Bir müddet uyudu; sonra birden gözlerini açtı, °na odasını sallamışlar gibi gelmişti, ilk önce anlamadı, bir dakika kadar sonra tekrar aşağıdan yukarıya uçan koca bir kar parçası Selip penceresinin üstüne ezilerek yapışınca anladı. Aşağıda, şüphesiz Bülend ablasının penceresini kar topuna tutuyordu.

Birden yatağından atlayarak penceresine koştu, tam o sırada *r top daha, bu defa çerçevenin kenarına gelerek dağıldı. Nihal bahçeye baktı. Hep oradaydılar. Adnan bey, Behlül, Bülend, kürklü

164 AŞK-İMEMNU

geniş yakasını kaldırmış Bihter, henüz erimemiş karlardan topı^ mak için çömelen Beşir...

Başlarını kaldırarak ona bakıyorlardı, Bülend bir iki top daha hazırlıyordu, Nihal eliyle işaret ederek «geliyorum!» dedi.

Beş dakika sonra bahçedeydi. Havada lâtif bir hararet vardı, güneş bu sabah vaktinden evvel uyanmış bir bahar getiriyordu. Ni. hal bu havayı teneffüs eder etmez hüviyetinin derinliklerine kadar ısındığını hissetti. Bahçenin yollarında karlar yumuşamış, gevşemişti, beyaz donuk bir cam tabakasıyla örtülü zannolunan dallardan jTütevali katreler düşüyordu. Bunlardan bir tanesi geçerken Nihalin boynuna düştü. Bir sayha ile boynunu kıstı. Hep ellerinde birer top. la onun tekarrüp etmesine mütekarriptiler; tam o dakikada Bülencj emir verdi: — Ateş!...

Toplar Nihalin üzerine döküldü, o, kolunu kaldırarak yüzünü saklıyordu; bir tanesi tâ kulağının üstünde, saçlarının arasında dağıldı; Nihal parmaklarıyla saçlarını sükererek: — Şimdi nöbet bana geldi! diyordu. Sekerek yoldan atladı, orada bir ağacın dibinde bir küme kar vardı; fakat öte tarafta Bülend te durmuyordu, o zaman ikisinin arasında insafsız bir harp başladı. Evvelâ muntazam bir harp şeklinde başlayan bu oyun yavaş yavaş, aralarında me.safe eksile eksile, toplar nihayet düşmandan evvel yetişti-rilebilmek için telâşla alınan birer avuç kardan ibaret kalarak, bir boğuşma haline gelmişti. Etraftan hep gülüyorlar, Adnan bey: «Artık yetişir!» diye bağıriyordu. İkisi de bu harpten, yorgun, karlara bulanmış, göğüsleri şişkin, çıktılar. Nihal kesik kesik soruyordu: — Baba, Bülend yenildi, değil mi?

Bülend yenildiğine kani değildi: — Kim yenildi? diyordu, istersen yeniden başlayalım.

Buna hep mâni oldular. Adnan bey ilerliyerek Nihali kolundan çekti, artık harp bitmişti. Şimdi Bülend önlerinden koşarak sıçırıyor, yolun üzerine uzanmış bir dalı çekerek tam onlar geçerken sükiyor-du. Babası ile Nihal, böyle, hatveden hatveye bir kar tufanına tutuluyorlardı.

Bir aralık Adnan bey Nihale, yavaş1 bir sesle, söyliyeyeğinden korkarak sordu: —

Nihal, Mile de Courton sana bir şey söyledi mi?

Nihal, müteaccip, fakat birden babasının bu sualiyle ihtiyar rr.ürebbiyenin bir gün evvel kendisine bir

şey söylemek için gözlerinde farkolunan tereddüt arasında bir münasebet bularak, durdu ve babasına bakarak: — Hayır!... dedi.

Şimdi ikisi de durmuşlardı, bir hatve ötede, elinde yakalanarak hazırlanmış bir dalın ucile Bülend te muntazırdı. Adnan bey dedi ki: — Senden izin isteyecekti.

— Lâkin o bu sabah erkenden gitti bile...

AŞK-I MEMNU

163

Adnan bey: — Hayır, öyle değil, Nihal! dedi, yalnız bugün de-û--j(o, artık yorulduğundan bahsediyor. Biraz da memleketinde, ken-di akrabasının yanında...

Anlıyor musun, Nihal?

Nihal pek iyi anlıyordu. Cevap vermiyerek, kalbinde derin bir acı ile, gözlerini yere indirdi. Öteden Bülend soruyordu: — Nasıl, baba?... Kim, kim?... Mile de Courton, öyle mi? Ah, şu, ihtiyar papağan! Nihayet memleketine bir seyahat mı düşünüyor?...

Nihal, gözlerinde birer katre yaş kuruyarak: — Bülend! dedi, bize annelikten başka bir şey yapmayan bir kadın için böyle sö:\ söylemekten seni menederim.

Bülend bir kahkaha içinde cevap verdi: — Oh, evet, fakat onu ilîtiyar bir papağan olmaktan menedemezsin. — Sonra elinden dalı bırakıp karları silkerek başını çevirdi ve yolun ötesinde uzaklaşan, artık memleketine giden o ihtiyar papağanın hayaline seslenerek elini salladı: — Uğurlar olsun, madmazel! Sizin hısımlara benden çok çok selâmlar!...

Nihalin vereceği cevabı işitmek için Bülend koştu, fakat Nihal cevap verecek bir halde değildi. Babasına da bir şey söyleyemi-yordu, arkasında Behlûl'le Bihter'in ayaklarını işitiyordu, başını çevirmeksizin, gözlerini kaldırmaksızın yürüdü; Adnan bey de beraber yürüyordu.

Nihal kendi kendisine: — Biçâre ihtiyar kız!... diyordu, ve bir nakarat hükmünde içinden tekerrür eden bu cümlelerin arasında düşünüyordu. Düşünüyordu ki, onun artık yorulduğundan bahsederek memleketine gitmek istemesi bir efsaneden başka bir şey olamazdı. Bihterin ona karşı hiç bir vakit tamamiyle saklanamayan bir husumeti vardı. Nihalin bütün huysuzluklarına o bir müşevvik olmak f.zere telâkki ediliyordu. Kaç kereler Bihter bunu ihtiyar kıza ima etmiş idi: Onun evde vücudu Bihteri rahatsız ediyordu. Şüphesiz bu onun tarafından tertip edilmişti. Nihayet bir gün kocasına: «Bu kadından beni kurtarın» demiş olacaktı.

O zaman o biçare kızın bütün o senelerce bir dakika fasılaya uğramayan fedakârlıkları unutularak kendisine anlatılmış olacaktı ki, bu evin sükûnu onun artık Nihali yalnız bırakmasile mümkün olabilecek. Bu kendisine örtülü bir lisanla anlatıldıktan sonra nankör bir hizmetçi zületille kovulmuş olmamak tesliyetini bırakmak için ihtimal onun müsaade talep etmesine imkân vermişlerdi.

Ya bu adam, yarabbi! Ya bu baba nasıl görmüyor, hissetmiyor idi ki, kızının elinden bütün sevdikleri

böyle birer birer alındıktan sonra o yaşâmiyacak, evet, böyle yapıyınız yaşayabilmek için artık kuvvet bulamıyacak!

Nihal tekrar üşüyordu. Demin kendisini ısıtan bu güneşin hararetini artık hissetmiyor, yalnız bahçeye henüz indiği vakit boyu-166

AŞK-I MEMNU

na damlayan kar damlasını duyuyordu; bu katre orada büyü bütün vücudunu titreten bir buzlu su oluyordu.

Sonra da ona diyorlardı ki: — Sen babanı meyus ediyorsun;_ Lâkin, onu, işte onu da meyus ediyorlardı. Kim? Nasıl? Niçin? bjj, iniyordu, fakat işte meyus idi.

Bugün her zamankinden ziyada. Demek şimdi ondan, onun zayıf kalbinden bu müthiş

fedakârlığı da bekliyorlardı? Demek o bunun için ağlayacak olsa, isyan etse kar.

şısına çıkacaklar ve: — Nihal! sen babanı meyus ediyorsun!... diye. çeklerdi.

Lâkin kimdi asıl böyle olan?... Bir aralık, ayağının uciyfe henüz yolun üzerinde erimiyerek mini mini adacıklar şeklinde kalan kar parçalarına dokunarak, gözlerini kaldırmaksızın, sakit, ağır ağır hatvelerle babasının yanında yürürken, bütün metanetini toplaya, rak, yavaş yavaş, itidal ile, âdeta yalvararak, Mile Courton için mü. saade talep etmek istedi: «Evet artık onu bırakınız, diyecekti; düşü. nünüz, o giderse hayatımda ne azîm bir boşluk açılacak. Bakınız, şimdi etrafımda beni sevecek kimse yok, hep birer birer gidiyorlar. Evvelâ siz, baba, siz, sanki benden uzak bir yerdesiniz artık beni duymuyorsunuz. Sonra onlar, Şakire hanımla Cemile, onlar da birer yabancı oldular; daha sonra Bülend onun yalnız kendisini değil, benden kalbini de çaldılar; artık beni sevmiyor, hep beni sevmiyen-lerle beraber düşünüyor...

Şimdi, şimdi de Mile de Courton, lâkin baba, bana hastalıklarımnda kim bakacak, yalnızlıklarımnda kim refakat edecek? İşte bakınız, yalnız bunun vehmile üşüyorum. Bundan sonra bu evde hep üşüyeceğim. Gidenlerle beraber sanki evimiz de, o eski evimiz de parça parça koparak gidiyor. Siz bunu duymuyorsunuz, fakat ben hissediyorum, işte bütün bu ev değişmiş odalariyle, sofalariyle bir başka şey oluyor, katre katre ölerək yerine bir başka evin çehresi çıkıyor...»

Bunu düşünürken Firdevs hanımın şehresini, bütün boyalariyle sahte gençlikleriyle, gizlenen fersudelikleriyle o çehresini görüyordu; bu çehre o eski evin ölmüş ruhu üstünde yükselen yeni ev; yabancı evdi.

Bunları değil, babasına hiç bir şey söylemedi; artık kendisini müdafaadan üşenen bir makhur, mecalden kalmış keselaniyle söz söylemiye hacet görmüyordu. Hem buna ne lüzum vardı? O ne yapsa, ne söylese dirdenilmiyecekti. Hep o kadına itaat olunacaktı. Bunu şimdi tamamiyle hissediyordu. Babası onun elinde bir oyuncaktan başka bir şey değildi; fakat bu oyuncak ona karşı müthiş bir silâh olarak kullanılıyordu. Halbuki babası fena bir adam değildi, bundan emindi; o kızını yine seviyordu, evet, severek öldürüyordu.

Ne için bu böyleydi? Onu bilmiyor, bilmeye de lüzum görmüyordu; mademki ondan fedakârlık bekliyorlardı, işte o da her şeyi

AŞK-I MEMNU

167

ndisini de feda edecekti. Şimdi onlar bahçenin köşesini dolaşmış-Kr yalıya götüren diğer bir yolu takip ediyorlardı. Nihal uzaktan •alînin kapısında Behlûl'le Bihteri görüyordu. Onlara tekarrüp etme..
n evvel nazarında makhur bir teslimiyetle (gözlerini babasına

__Baba... dedi, ne vakit gidecek? Bugün avdet etmiyecek mi?

gU akşam beraber gezmeğe gidecektik.

Muztarip ruhunun bütün sitemleri bu cümlede içinde idi. Ad-r,an bey cevap verdi: — Bu akşam gelecek, kızım. Sen ne vakit izin erirsen o vakit gidecek... —

Nihal tekrar gözlerini indirmişti. Adnan bey bir saniyelik bir tevakkuftan sonra ilâve etti: — Senin için başka bir mürebbiye arattırayım mı, Nihal?

Nihal birden başını kaldırdı: — Ooh! Hiç lüzum yok, mademki Firdevs hanım bize gelecekmiş!

Babasının yanında daha ziyade duramadı, ağzından istemeksizin taşan bu cümleden sonra birden koştu, Behlûlle Bihter yalının kapısında onlara muntazır idiler.

Nihal Bihtere bakarak Behlûle dedi ki: — Behlûl haberin var mı? Mile de Courton'u kovuyoruz.

Sonra elini uzatarak Behlûlü elinden tuttu ve beraber gelmeğe :cbar 'ederek sürükledi; yalının uzun merdivenlerini beraber, Behlû-lün eli hâlâ Nihalın elinde çıktılar. En yukarıda, sofada, Nihal soluyarak durdu, ve, Behlûlün elini bırakarak bütün vakayı, fedakârlığını bu sakit faciayı tafsil eden bir kelime olmak üzere: — İşte!...

dedi.

Sonra eliyle tokatlarcasına piyanosunun iskemlesini döndürdü ve, yüzü Behlûle karşı oturarak, ellerini dizinin üstünde kilitledi, kelimelerin seri bir cereyanıyla devam etti: — Evet, işte, şimdi artık benden memnun olabilirsiniz.

Bir küçük itiraz bile etmedim. Bakınız, gözlerime, bir ufak damla bile yok.

Halbuki bilirsiniz ya, bu defa hepsinden mühim, hepsinden acı... Buna hiç ihtimal vermezdim, bu o kadar düşünülemedi bir şeydi ki, beni en ziyade öldürecek bir çare bulmak vazifesini bana havale etselerdi, ben bile bunu tahattur edemezdim, o kadar mümkün olmayan bir şey görünüyordu. Onlar bulmuşlar, bugün bana sadece kararı tebliğ ettiler: Gidecek, dediler. Peki, gitsin, anlıyor musunuz, gitsin, işte o kadar! Başka, benden başka bir şey daha istiyorlar mı?

Kuru gözlerle Behlûle bakıyordu. Behlûl bütün felsefesinin me-tanetiyle beraber bu ızdırabın feci tesirinden mephut idi. Bu kız için azîm bir rikkat duyuyordu.

— Benim mini mini Nihalim! dedi, bilir misin? Sana acıyorum.

Kesik, kuru bir kahkahayla gülererek Nihal cevap verdi: — Sakin? Acıyor musunuz?... Lâkin ne için?... Bunlar bütün birer ço-AŞK-IMEMNU 169

1G8 AŞK-IMEMNU

cukluktan başka bir şey mi?... — Sonra bu istihzayı bırakarak c[^. bir sesle ilâve etti: — Size bir hakikat söyleyeyim mi? Şimdi ben ^ şeylerden lezzet alıyorum. Bilmezsiniz, bugün bu acı fedakâr^», yaptıktan sonra içimde öyle bir lezzet var ki...

Behlûl tesirine galebe çalınamıyan bir rikkat içindeydi. Titr^ bir sesle dedi ki: — Nihal, ister misin? Bundan sonra seninle dost olalım, her zaman için...

Nihal elini uzattı, sonra: — Durunuz, dedi, mademki öyle, si^ çoktandır yapmadığım bir şeyi yapayım. — Eliyle ince kaşının ucu. nu gösteriyordu: —

Buradan öpmek istiyordunuz değil mi? Madem, ki artık benim için bir iyi dost, bir büyük kardeş, ağabey olacaksınız. Şimdi, şuraya yanına oturunuz. Size piyano çalacağım, evet, saatlerle bütün sevdiğiniz, istediğiniz parçaları.

Asabı ellerle piyanosunun üstünü, yanında ayaklı hücreyi dol. duran parçaları, defterleri Behlûlün önüne yığıyor, ve :— Herkes bilsin ki, diyordu; Nihali öldürüyor da o, yine...

Cümlesini hareketiyle ikmal ediyor, piyanosunun kapağım şedit bir darbe ile arkasına atarak meşhur «Gece ve gündüz» operet, te'inden çıkarılmış velvedar bir galop*un şatır kahkahalarını evin içine serpmeye başlıyordu.

Behlûlün, bu Tepebaşı temaşağâhının** sadık müdaviminin, kendisine mahsus, en neşveli, en şetaretili parçalardan mürekkep bir müntehabat silsilesi vardı ki, bunları hemen ezber bilirdi. Önünde yığılan kümeden birer birer çekerek Nihalin önüne bırakıyordu: Gran Via'lar, Mascotte'lar, Les Cloches de Cornevüle'ler, le Petit Duc'ler Granatieriler* bütün o çılgın musiki kahkahaları birbirini kovalayarak evi azîm bir neşve tarrakasının galeyanları içinde boğuyordu; ve, Behlûl, arada bir ıslıkla refakat ederek, hatırında kalan bir nakaratı söyleyerek, Nihalin yanında, gözleri yandan görünen ince soluk çehresine tesadüf ettikçe gecikerek, Beyoğlunun hummalı eğlencelerini ihtar eden bu şeyleri dinlerken, düşünüyor-dü.

• 15

Düşünüyordu ki, işte bütün bir kış bunlardan uzak kalmıştı. Nihali dinlerken hayalinin içinde üzerine ziya tufanları, renk şelâleleri dökülmüş köşeler açılıyor, Odeon sahnesinin bir tarafını Concordia*-nın mecnunâne bir âlemini görüyor, sonra çıplak omuzlar, kollar, mini mini zarif beyaz .satenden iskarpinler bir tayararı seri ile gözlerinin içinden uçuyordu. O zaman kalbinde derin bir tehassür hissediyordu, onun hayatı işte o âlemin heyecanları içinde yuvarlanmalıydı. Nasıl olmuştu da koca bir

mevsimin o bitmez tükenmez gecelerini bu hazin köhne yalının koltukları içinde, artık ihtiyarlıyarak, burnun burudetlerinden mangal altlarına kaçan hasta kediler uyu-şukluğu ile geçirmişti?

Şüphesiz Bihteri seviyordu, hayatında hiç böyle derin ve uzun bir sevdası vuku bulmamıştı. Bu, elbette onun ilk ve son aşkıydı: iâ-gin bu, hep böyle, aynı mülakatlar, aynı saatlerde söylenen aynı sözler, aynı vefa yeminleri, ile teati olunan aynı buseler, izdivaca rjajsus bir tarzda ve bir mealde zemzemelerle sürüp gidecek miydi?

Yavaş yavaş bu muaşakanın hep bir çeşit lezzetleri arasında yenilikler, başkalıklar ister olmuştu. İlk haftalarda onları titreten, korkutan şeyler oluyordu, birbirini tamamiyle temellük edinceye kadar, muaşakalarında daha kat'olunacak mesafeler, daha göze alınacak tehlikeler kaldıkça, tatmin olunacak emellerin heyecanlı hararetini hissederlerdi; fakat sonra, artık bu muaşakanın devamından başka beklenecek bir şey kalmayınca sakın saatler, o, sükûnu bir ihtizar azabına benzeyen muttarit saatler başlamıştı, o farz ettikleri ihtiraslardan, galeyanlardan, cinnetlerden, gözyaşlarmdan, birbirini daha ziyade sevmek için hırpalaşmaktan, velhasıl o bir aşkın hayatını daima tazeleyen buhranlardan hiç bir şey yoktu; hattâ birbirini kıskanmıyorlardı bile...

Behlûl, zannının tamamiyle hilâfına olarak, Bihterde yumuşak, gevşek bir kadın buluyordu; bir kaideye tebaiyet edercesine odasına gelişleri vardı ki, Behlûlde fena bir tesir bile uyandırıyor; bu muaşakada birbirini arzu etmeğe vakit bulamıyorlardı. Behlûlü, pek sarih olmamakla beraber, bu kadının elinde kendisinin bir kadın hükmünde kalmağa başladığını farkederek oluyordu. Odasında gelinip ayanılsa, her arzu olundukça alınıp tasarruf edilen kendisiydi. Pek iyi tahlil etmeksizin, bu muaşaka tarzından kendisine bir zillet çıkarıyor ve kalbinin tâ derin, kendi nefesine karşı bile hafi tutulan bir noktasında Bihtere bir husumet hissediyordu.

Kendi tâbirince bu nefis kadında sevdanın bir zevk nefaseti eksikti; muaşakalarında Bihter o kadar maddîleşiyor, Behlûlün haris arzularına öyle mağlûbiyetle muvafakat ediyordu ki, belki bir fedakârlık olan bu şeyler, aleyhine çevrilerek onu bayağılaştırarak, Kjuhteremiyetten düşürecek zilletler hükmüne geçmiş oluyordu. Beh-lûle hiç bir şey .reddedilmiyordu, onun hiç bir arzusu fazla bulunmuyordu; halbuki o reddedilmeğe, yalvarmağa, istenen şeyin zor istihsal edilmiş olmasından lezzet almağa muhtaçtı.

Bir gece mutlak reddedilecek bir şey olmak üzere Bihteri sarhoş etmek istemişti; Bihter isyan edecek, âdi bir sefile zafiyle onun bu hevesine muvafakat etmeyecek ümidinde idi; o zaman Behlûl için bu kadının bir mesti garamını aramak, ona nail olabilmek büyük

170

AŞK-I MEMNU

bir saadet olacaktı; bilâkis Bihter buna muvafakat edince onu sa,, hoş etmek Behlûle iğrenç bir şey göründü. Bu, aralarında netw verilmemiş bir lâtife hükmünde kalmıştı; fakat Behlûlün kalbin^ hiç olmazsa, bunu reddetmemiş

olmasından mütevellit, ona karşı! bir kin vardı.

Bu kin hakikatte Bihtere hürmet edememekten neşet ediyordu Erkekler bir kadını sevebilmek için ona hürmet edebilmelidirler ismetlerinden düşen kadınlar için, en şedit aşklar arasında bile, on! lara bir zillet hissesi tefrik etmekten hâli kalmazlar; hissiyatını sa. rahatle tahlil etmekten çekinmekle beraber, Behlûl nihayet Bihter. de izdivaç haclesinden kaçarak başka birinin mahremiyet hücreğine giren bir kadın görmeğe başlamıştı; ve gece, odasında, sobanın, ya.

nında koltuğun içine gömülerek Paul Bourget*nin, o insafsız ka. dm müşerrihinin bir kaç sahifesini süzerken Bihterin hem gelme, rini ister, hem gelmesinden korkardı.

Bihter ona küsseydi, bir kaç hafta, evet, yalnız bir kaç hafta dargın olsalardı, Behlûl, onu beş dakika yalnız görüp nihayet affet. tirmeğe muvaffak olmak için günlerce fırsat bekleseydi; sonra göz yaşları içinde tekrar birbirinin kollarına atılsalardı, öyle zannediyordu ki, o zaman şimdi istemeksizin düşündüklerini düşünemiye. cektii.

Bu bir mevsimlik muaşakanın son günleri Behlûl için öyle bir devrenin başlangıç hengâmesi olmuştu ki, o devre esnasında ihtiyar-sız, henüz garam gınasının başladığına bir celî vukuf hasıl olacak kadar hissiyatı sarahat kesb etmeksizin sevilen kadına atf olunacak kusurlar bulunur, onu aşkın baharında tezyin eden bütün hülya çiçekleri artık solgun görünür, bir vakitler sevmemek için birer sebep kuvvetini alır. Behlûlün nazarında Bihter, hep o nefis ve müstesna kadındı; hep onun giyinişinde, söyleyişinde, oturuşunda, o yelpazesini açarken, peçesini ilîştirirken, parmaklarının bir iki mahir darbe-ciğiyle saçlarına bütün simasının ifadesini de ğıştiri veren bir başka hâl verirken, dudağının köşesinde o mini mini çukuru dalgalandıran tebessümüyle kaşlarını kaldırarak en âdi bir kelimeye en güzel bir şiir güzelliğini verirken, bütün o hiçlerden mürekkep bin türlü şeylerde hâlâ en evvel, ilk gördüğünde alınan tesir devam ediyordu Bu kadını hiçbir zaman arzu etmekten hâli kalmıyacağına vâkıftı, fakat bu aşkın husul, ve devam kolaylığı, bu tehlikesiz, vakasız, gürültüsüz muaşakanın sükûnu onun saadeti içinde öyle uzun, boş saatler bırakıyordu ki, düşünmeğe vakit buluyordu.

Kendi kendisini, böyle düşünürken fark ettikçe siMnir, düşünmemek isterdi. Aşkta kalb sükûta başlayıp ta zihin melekelerini istimale başlarsa o aşk öyle bir hasta çocuğa benzer ki, damarlarında

AŞK-I MEMNU

171

taze

bir kan yerine müsemmin ilâçlar cevelân eder. O, bu kıymettar ta çocuğun damarlarına müsemmin ilâçlardan koymamak için 11 .pfisini düşünmekten menederdi.

' Kaç kereler böyle düşünürken Bihtere bu aşkın husulündeki ve yarındaki kolaylıklardan bir töhmet hissesi çıkarmıştı. O sukutu, hr akşam odasında en intizar olunmayan bir dakikada, birinci defa iarak cesaret edilip söylenmiş iki kelime ile vuku bulan o mağlû-Jyeti, affedilmez bir kabahat olmak üzere telâkki ediyordu.

Bihter Behlûle meharetini istimal için vakit bile bırakmamıştı. Kendisini, hüner sahnesinde hiç bir sanat eseri göstermeğe henüz 2anlan bulmadan alkışlanan bir sanatkâr kadar alıklaşmış olarak,,

kollarında Bihteri buluvermişti. O kadar kolay düşen bu kadın bütün aşkını vermekte yine o kolaylıkla devam ediyordu. İlk sükûtu takip eden o kısa vicdan azabı devresi bile Behlûl'ün nazarında birden perdesi düşüveren yarım kalmış, fena tertip olunmuş bir mud-tıke hükmünde idi; o zamandanberi Bihter bu muşakanın züllünü, ayıbını hiç hissetmiyor gibiydi.

Lâkin o züllü, o ayıbı şimdi Behlûl duyuyordu. Kaç kereler o, kollarının arasında iken, birden silkinmek, «Lâkin hissetmiyor musunuz ki, bu aşk mülevves bir şeydir!» demek arzularını hissetmişti. Kendisini affediyordu ve> kendisim affetmek için bulunan sebepler bütün Bihter için fazla bir töhmet vesüesi oluyordu. Onu gelip alan kadın hâlâ gelip almakta devam ediyordu, onun ellerinde kendisini günahsız bir cinayet âleti mâsu-miyetiyle görüyordu.

Böyle, bu memnu aşkın mesuliyetini araştırmakla zihnini meşgul görürken birden kendisini muhakemeyi takipten meneder ve düşüncelerine karşı aşkını müdafaa edecek bir cümle bulurdu: — İşte erkekler! derdi, asla memnun değildirler, artık sevmemek isterlerse bütün sukutun, gınanın kabahatlerini kadınlara yükletmek için çâre bulduktan sonra, sevmemek kabahatini de onlara bırakmak için biçareleri tezlil edecek şeyler ararlar.

Halbuki Bihteri sevmemek onun için telâfi edilemeyecek bir zarar hükmünde idi; bu kadını kendi kendisine öyle leziz bir sevda kevserine benzetiyordu ki, doyduktan sonra yine, hep içilmekte devam olunsun. Onu kaybettiği dakikadan başlayarak tekrar şiddetle istiyeyeğinden emindi. Behlûl bu muşakada, kendi nabzı parmak-krı arasında mariz bir tabip gibiydi. Lâkin maraz derin bir bürkân seyyalesinin gizli hıyanetiyle kaynamakta devam ediyordu.

Bihter için Firdevs hanımdan bile bir istihkar vesilesi çıkarıyordu: Bir vakitler İstanbulun güzide zevk hayatında en parlak bir Çehre olan bu kadın şimdi taze kalmak için gülünç çılgınlıklarla behlûle o kadar tuhaf, fakat iğrenç bir tuhaflıkla tuhaf görünüyordu ki, Melih bey takımının bütün şaşaasına bu neticenin küsufun-

-UZ

AŞK-I MEMNU

dan sanki tabaka tabaka bulutlar dökülüyor, ve, tâ uzak, müpjj bir ufukta Bihterin çehresi bu bulutların gölgeleriyle örtülüyor Bu anne, bu kızın bir istikbal sahifası gibiydi. Onu da uzun sanaal y esinde sızılı dizlerini dinlendirirken henüz bıyıklanmış bir cocm,' elini çekerek sıktığını deffedilmez bir hayal rüyeti içinde görüyö" du. Firdevs hanımın en müstesna bir zevk nefasetinden sonra y, vaş yavaş hastalaşan fikrinden çıkmış o garip çehreler, o gülünç « biseler, iflâs etmiş bir gençliğin öyle tuhaf acılıkları idi ki, bir mı^" hike olarak seyredilirken ağlanmak istenirdi.

Behlûl hâlâ gözlerinin içinde şüphesiz dizlerinin sızılarında bağırılmak için dişlerini sıkkan bu kadının, yastıklarla beslenerek yükseltilmiş açık sarı boyalı saçlarla o siyahla aldan karıştırılmış garip elbisesinin porsumuş kollarını açık bırakan çepkenlariyle cma bakan gözlerini görüyor; ve, bu gözlerle Bihterin gözü. arasında öyle bir müşabehet buluyordu ki, o hayalin arkasında ellisini geçmiş bfc Bihterin öyle bir mariz, zevk ile boyanmış çehresini görmekten nef.

sini menedemiyordu.

Kendisine kabahat buluşları da olurdu. O, bu muaşakada ilk sevda tecrübesini geçirmeye çalışan bir çocuk beceriksizliğiyle davranıyordu. Bu- aşkı cereyanı sükûnundan çıkarmak, o aranılan ihtirasları, heyecanları hiç olmazsa icat etmek için o da bir şey yapmamıştı. Nihayet yorulmuş, izdivacın yumuşak yastıkları arasına hasta başını koyarak dinlenen bir sevda mefturu usluluğuyla işte uzun bir kış mevsimini bu sakin muaşakanın uykularında geçirmişti. Nihal fasılasız, parçalar bittikçe kapayıp halının üstüne atarak, hoşuna gitmiyen bir şeyi bırakıp diğer birine başlayarak devam ediyordu. Önünde çalınacak şey kalmadıkça başını çevirmeden Beh-lûle soruyordu: — Başka, başka?...

Evet, bütün bir mevsimi uykuda geçirmişti. Nihaim çehresini yandan görüyordu, düşünürken gözleri bulanıyor, ve Nihalin ince siması sanki titrek sislerin arasında ihtizaz ederek yükseliyordu. Nihale böyle bakarken onun çaldığı bir şeyi ıslıkla o da çalıyordu, birden merak etti. Bu ne idi?

— O nedir çaldığın Nihal?

— Bilir miyim? Şimdi siz verdiniz... — Ve Nihal sağ eliyle devam ederek sol eliyle parçanın kapağını gösterdi. Behlûl eğilerek bakıyordu: — A, sahih! dedi.

Bu, bir sene evvel bütün Beyoğlunun ağzında dolaşan bir hava idi ki, birinci defa olarak Concordia sahnesinde bir Holandalı kızıdan işitilmişti. O vakit Behlûl bu parçayı mahsus getirtmişti. NiM-şimdi onu çalarken, Behlûl kendisini Concordiada çılgın refiklerini!1 arasında görüyordu. Sahnede Kette, o çapkın kız, bütün küçük b«-

AŞK-I MEMNU

173

dişlerini gösteren bir hande içinde, beyaza benzeyen sarı saçla-7 le kendisine zarif bir kedi başı yaparak, en mülevves mânalar iş-r' eden bu parçanın açık saçık mısralarını, küçük san gözlerinin r.veleriyle daha ziyade teyit ederek, birer birer, onun gençliğinden, ' .^İliğinden iğtinam olunacak paralara aç, haris, bekliyen halka Ler sadaka nevinden atıyor, ve bu halk, o genç ve güzel kızın çap-Hnlıklariyle tutuşmuş doymayan heveslerin ateşiyle kuruyan ağızlarını açarak bütün göğüslerini şişiren arzuları boşaltacak bir ulu-yuşla nakaratı, onunla beraber tekrar ediyordu. Sanki bu nakaratın arasıida> o sahnede zarif kedi başıyla etrafi taarruza davet eden bu yz, nihayet hırsından çıldırarak.cinnetinden böğürerek atılan halkı, vahşi bir kucaklayış içinde, kollariyle sıkıyor, kemiklerini kırıyor gibiydi.

Halbuki herkes bu kızın iffetinden bahsediyordu, ona ancak on altı yaştan ziyade verilmiyordu, garip bir sergüzeşt uyduruluyordu; babası Avustralya açıklarında gemisiyle beraber kaybolmuş bir gemici deniyordu; annesi, namusiyle yaşıyan bir dul, kızını büyük şehirlerin küçük sahnelerinde dolaştırıyordu. Kette için bu sahnelerin çirkâbı üstünde batmaksızın yüzen bir yasemen kalmak, şöhreti, bu muhitlerde bütün heveslerini kolay istihsal etmekten usananlar için çıldırtan, kudurtucu bir emel uyandırıyor. Concordia'yı zelil bularak istihkar edenler bile o kış buraya tatmin edile edile yorulmuş heveslerinin arasında feveran eden açlıklarını getirmiştiler. Lâkin bütün vâdler, fedakârlıklar hep sahneden ileriye geçemiyor, bu halk bir kayadan şeddin mümanaatile düşüp bayılan dalgalar ac-ziyle bu sahnenin ayaklarında yıkılıp kalıyordu. Yalnız birkaç kere kendisinin yemeğe davet edilmesine muvafakat etmişti, fakat hep zayıf omuzları köhne matem elbisesinin altında sefil bir

hayatın ız-tıraplarını gösteren annesiyle beraber...

Ve, bu on altı yaşında kızın, bu küçük sahnelere mahsus edebiyatın en çapkınına en çapkın mânalarla terceman olan bu kızın annesinin refakatinde sade bir akşam yemeğinden başka bir şey kabul etmemesinden bütün Beyoğluna bir çılgınlık gelmişti; herkes kendine âşıktı, herkes Concordia'da idi, herkes o nakaratı tekrar ediyordu.

Sonra birden, kış nihayetinde Kette unutuldu, üzerinden bir 5'az geçti. Bu şöhretler öyle narın çiçeklere benzer ki, üzerinden bir mevsim geçmek onları öldürmek için kifayet eder. Bu kış Kette yine Concordia'da idi, yine annesiyle beraber bir yemekten başka bir şey kabul etmiyordu; fakat artık kimse yoktu.

Asıl Beyoğlu'nun hayatını 'lerkip edenlerde bu kız için ilk cinnet devresi geçmişti, şüphesiz başka cinnet sebepleri bulunmuştu. Bu tebeddül neden neşet etmişti? Bilinmez... Kette hakkında türlü hikâyeler naklolunmuştu. Hele»

174 AŞK-IMEMNU İL

bir tanesinin sıhhatine kanaat ediliyordu: La Haye'nin zabıtaca m seccel bir evinden, annesinden başka her şeyi olan o ihtiyar karı t« rafından alınarak zengin bir izdivaç şikârına çıktığından bahsefliw bu kızın bütün yazı bir berber kalfasının evinde geçirdiğine yejjy ediiliyordu. Şimdi Kette kabul olunan yemeklerden annesini haj; muvafakat ediyor deniyordu; ve, bir kış evvel Concordia'ya hayat^ vakfedenler bu hikâyeye o kadar inanıyorlardı ki, tecrübeye lüz^ görmüyorlardı.

Kette için herkesle beraber çıldıran Behlûl yine herkesle bera. ber bu hikâyeye inanmıştı, hattâ onu tamamiyle unutmuştu. Bug^ düşüncesinin arasında, Nihal o parçayı çalarken uzun bir senene nisyanı içine gömülen Kette'nin çehresi uyanıvermişti, ve birden onu tekrar görmek için galebe çalmamaz bir arzu duydu.

Acaba hâlâ Concordia'da mıydı?

Bu suali kendi kendisine sorarken gülüyordu. O hayatın bu de. rece cahili kalacak kadar uzaklarında yaşyabildiğine şaşırıyordu. Bu akşam gidecekti, hemen bu akşam Kette'ye bir yemek verecekti. Bir saniye içinde karar vermiş idi, sonra Bihteri düşündü. Bu ona karşı bir hiyanet değil miydi? Bihter için bir merhamet duyuyordu, kendi kendisine «Biçare kadın!» diyordu. Behlûlün bir aralık bunu düşündüğüne vâkıf olsa kim bilir, ne kadar ağlıyacaktı. Hayır, hayır, bu denaetini asla kabul etmiyecekti. Sonra birdenbire kendi kendisine: — Lâkin ahmak, dedi sen bunu asıl Bihter için yapacaksın, onu daha ziyade sevmek için...

Hayır, hayır, gitmeliydi, Bihterle aşkının devamı için buna ihtiyaç vardı.

Nihaiden rica etti: — Tekrar eder misin, Nihal?...

O parçayı bir daha işitmek istiyordu. Kette artık kalbinde tamamiyle taze bir hayat bulmuş idi, evet gidecekti. Birden aklına bir şey geldi, bu defa maddî bir mâni vardı. Ona da bir çare buldu, tekrar ettirdiği parçada Nihali tevkif ederek: — Nihal, dedi, ben sana ne borçluyum?

Behlûl Nihale daima borçluydu, ikisinin arasında daima Beh-lûlü medyun bırakan cârî bir hesap vardı. Nihal cevap vermiyerek dudaklarını kıvırdı*.

—| Baksana Nihal, bugün seninle büsbütün dost oluyorum anıma, bilirsin ya, ücretsiz iş yapmak pek te mizacıma muvafık bir şey değil. Para çantan nerede Nihal?...

Nihal Behlûlün bu teklifsizliklerine o kadar alışık idi ki, başiy-le ceketinin sol cebini gösterdi. Behlûl çantayı avucuna boşalttı Hepsini alıyordu. Nihal de o kadar zengin değildi, fakat ikisi de yarı zengin kalmaktansa, iki sermayeyi bir yere getirerek yalnız birinin zenginleşmesi daha muvafıktı. Hem haftaya babasından para

AŞK-IMEMNU 173

eliyordu, birinci defa olarak bu sefer Nihale o ikraz edecekti: — peğil mi Nihal?

Nihal pek iyi anlamıyarak, dinlemiyerek başıyla:

— Evet, dedi.

— Ben gidiyorum Nihal, sana İstanbul'dan bir şey getireyim ini?

Nihal piyanoyu bırakarak çevrildi: — İstanbula mı gidiyorsunuz? Hemen şimdi?...

Evet, hemen gidecekti, fakat kabahat Nihalindi, bu piyanosıyla ona bu geceyi Beyoğlunda geçirmek hevesini vermiş idi. Nihal güldü ve cevap vermiyerek tekrar piyanosuna döndü.

* * *

Bihter, Behlûle sofada eldivenlerini takarken tesadüf etti: — Bir yere mi çıkıyorsunuz? dedi.

Behlûl onun gözlerinden içtinap ederek ve eldiveninin iliklenmekte güçlük gösteren bir düğmesiyle meşgul olarak: — Evet! dedi, İstanbula kadar yalnız, inip çıkmak, ancak iki saatlik bir gaybubet... — Birden yalan söylediğine nedamet etti. Bu nedametinde hiddete benzer bir şey bile vardı, kendisini saatlere kadar hesap gös-termiye mecbur eden bu muaşaka artık isyan ettirecek bir yük oluyordu, ilâve etti: — İhtimal bu gece avdet te etmem.

Bu son sözünün tesirini anlamak için gözlerini kaldırmıştı, Bihteri sapsarı gördü. Genç kadm ufak bir tereddütten sonra: — Lâkin, dedi, bu geceyi bana vâdetmiş idiniz.

Behlûl o vadini unutmuş idi. Kendisini birden kaba, sert bir adam olmıya sevkeden bir tuğyanı zor zaptetti. Nihayet bu kadın en küçük muhtariyetlerine müdahale eden sevdasiyle can sıkacak bir şey oluyordu. Sert bir cevap vermemiş

olmak için: — Avdet etmemek muhakkak bir şey değil, dedi. Bunu her ihtimale karşı söylüyorum. Böyle havalarda, böyle bir güneşle damarlarımda bir şey tutuşuyor, beni evin dar havasından kaçmıya, gezmiye, geniş, serbest ufuklara bütün ciğerlerimi açmıya sevk ediyor...

Bihtere, mütebessim, bir çocuk aldatan gözlerle bakarak söylüyordu; birden tevakkufa mecbur oldu. Kendi sesinin, bu yalanın soğukluğundan üşüyerek sustu.

Bihterin şimdi o dudağının köşesinde, bir tebessümün gölgesiyle titreyen o bellisiz çukurda, acı, elim, aldatılan bir kadının, ilk emeller sukutunu hisseden bir kalbin ıztı-rap handesi belirmişti. Bihter bu karşısında gülümseyen adamın, bu kendisine özür bulmaya çalışan sesin bir yalan olduğunu, kadın hissiyle, aldatılmaya başlanan, artık sevememekte tekaüdüm etmiyen bir kadın hissiyle, anlamış idi. Bu nasıl bir yalandı? Ne için yalan söyleniyordu?

Bilmiyordu, fakat yalandan emin idi, bunu Behlûlün gözlerinde sarahatle görmüş idi.

lı

AŞK-I MEMNU

Varlığının derinliklerinde bir şey öldürülüyormuşçasına ^ bir azap duydu, bir kelime daha ilâve etmeği yahut bir kelime <Jah söyletirmeyi fazla buldu, cevap vermedi, fakat bakışında öyle ^ şey vardı ki, Behlûle: «Yalan söylüyorsun!»

diyordu. Behlûl bu ua zarın beliğ mânasını anladı, ve yalanının içinden başka bir yalanla çıkmak isteyerek: — Doğrusunu söyliyeyim mi, Bihter? dedi. Nihai den kaçıyorum, evet, asıl ondan... Düşün bir kere, birazdan o mt\ rebbiyesi gelince kıyamet kopacak. Ben Nihali biliyorum, bütün tuğ. yanını sonraya saklıyor. Ondan başka, mademki hepsini söylemek lâzım geliyor, biraz da Nihale acıyorum. Böyle meselelerde o kadar zayıf adam olurum ki, anlıyor musun? En iyisi bu gürültünün içinde bulunmamaktır... — Bihter, sakit sapsarı dinliyordu; Behlûl başlan. dığı gibi bitmemek istidadını gösteren bu nutkun içinden çıkmak is. tedi: — Ondan sonra, dedi, kim bilir, belki gece kimsenin haberi ol. madan...

Cümlesini bitirmedi, uzakta kavgaları işitilen Nesrinle Şayes. tenin bir gürültüsünden ikisi de titrediler. Sofada, böyle yavaş sesle bu muhavere affedilmez bir ihtiyatsızlık idi. Behlûl yüksek sesle: — Kızlara söyler mi.siniz, yenge? dedi, benim odamın ateşini yakmadan yatmasınlar. Belki gece avdet edecek olursam...

Yukarıdan Nihalin piyanosu devam ediyordu. Bihter başına bir şey düşmüşçesine sersem, bir dakika içinde onu en asude zannolu-nan bir mesuliyetten en müthiş

bir azaba atan bu vakanın mahiyetini düşünmiyerek, başımn üstünde parçalanmış

bir dünyanın intı-rakı velvelesine benzer bir gürültüyle yuvarlanan bu piyanoyu dinleyerek, bekliyordu. Kendi kendisine, beyninin bulutları arasında yalnız bir şey soruyordu: — Demek, demek artık yalan başlamıştı? Bu kısa muhaverenin bütün teferruatını şu dakikada unutmuş idi, tahattur etmek için nefesine cebr etse bile muvaffak olamıya-caktı; yalnız o yalan, Behlûlün gözlerinde sarahatle okunan o yalan yaşıyordu. Sonra yavaş yavaş, başının üstünde hep o velveleli musikinin fırtınaları, azîm kasırgalarının içinde parçalanmış bulutlar, parça parça hâtıra kırıntıları bırakarak dökülmeğe

başladı. Burada, ayakta, iki dakika içinde bu kısa muhaverenin bütün azaplı anlarını birer birer yaşadı, Behlûlün o yalan söyleyen sesini hep o yalan kelimelerle birer birer işitti. Demek Nihale acıyordu, bunu söylemek onu muaheze etmek demektir. Sonra o bulutlar daha uzak hâtıra ufuklarını açarak, bütün unutulmuş, vukuunda ehemmiyet verilmeyerek zapta şayan bulunmamış şeyleri, şu son haftaların son mülakatlarına ait küçük küçük kelimeleri, yalnız şimdi birer mâna kes-beden, birer kuvvet olan hiçleri gösterdi; iki dakika içinde genç kadın sevdası mebnasının yanında o vakte kadar görülmemiş, vücuduna imkân verilmemiş

bir uçurumun müthiş karanlık ağzını aç-

AŞK-I MEMNU

177

v barit, müncevit nefesiyle yüzüne soluduğunu hissetmiş idi. Yu-r rıya çıkıp Nihalin yanından geçmek için kuvvet bulamadı, kocanın iş odasına atıldı.

5 ve yukarıda mini mini Nihal, o saadetinin müthiş mateminin on darbesiyle bir daha sarsılan mariz, biçare vücudunu yerlere ata-\$m, ızdırabından, ızdırabınm tehevüründen, makhuriyetinin aciz [fanında, boğazlanmış bir güvercin yesiyle çırpınmamak, kıvrınmamak için, önüne geçen, hatırına gelen bütün çılgın parçalarla piyanosunda kıyametler koparıırken hep o ensesinden beynini çekerek koparıyor zannolunan ağrılar dakikadan dakikaya şiddetini arttıran pençeleriyle başını deliyor, çengelleriyle damarlarını söküyor gibiydi. Birden çocuk kolları gerilmiş, elleri piyanosunun üstünde donmuş, ensesine sanki saplanan bir çiviyle başını oynatamıyarak, boğuk bir ızdırıp sayhasıyla, tevakkuf etti. O zaman birinin koştuğunu, onu sallanırken kollarının arasında tuttuğunu, hafifçe ku caklıyarak biraz evvel Behlûlün oturduğu koltuğa koyduğunu hissetti. Bütün bu baygınlık yalnız bir dakika sürmüş idi; bu patlamadan geçen bir fırtına gibiydi; Nihal bu baygınlığın içinden mütebessim gözlerle çıktı. O zaman dizlerinin dibinde, birer buz parçası kadar soğumuş ellerini avuçlarının içinde sıkarak, bembeyaz, bütün o ra-kik habeş çehresi donuk bir beyazlıkla beyaz, Şeşiri gördü.

— Beşir; sen misin? dedi.

Evet, o idi. Bugün de bahçeden sonra, ona esir bir gölge şada-katiyle takip etmiş, orada merdiven başında, cam kapımın yanında beklemiş idi. Behlûlü, Nihalin kaşının ucundan öperken görmüş idi; sonra, o gidince, yavaşça daha ziyade yaklaşarak, bilinemez biçare mahrum beşeriyetinin nasıl bir ihtiyacıyla, nasıl meyvus bir merbutı-yetle ayaklarının altında ölmek istediği Nihalin bütün ızdıraplarını hissederek, o ızdıraplarla kendi ruhunun da eridiğini, ezildiğini duyarak sessiz, hareketsiz beklemiş idi.

Gözlerinde bir saadet şeraresiyle Nihale bakıyordu, Nihal hep o tebessümle onu daha ziyade temin etmek istedi: — Küçük bir baygınlık! yorgunluktan... Sonra amiriyetini takınarak metin bir sesle ilâve etti: — Kimseye söylemeyeceksin, Beşir, anlıyor musun? Öyle itiyorum.

O zaman Beşirin gözlerinde bir saniye evvel tutuşan saadet setresi birden bir bulutla, bir girye bulutla örtüldü; ve ruhunun ız-"rabını daha ziyade saklamağa kuvvet bulamıyarak, ince, rakik, o 'Şlenmiş- zarif bir oyuncağa benzeyen çehresini Nihalin dizlerine ka-padı; ağladı, ağladı...

Nihal onu bırakıyordu; başını koltuğun arkasına yaslayarak, izlerinde derin bir inbisat handesile sanki bu dizlerine dökülen Jaşların saffetinden azîm bir tesliyet duyarak duruyordu. Nihayet

Aşk-ı jMemnu — F 12

178

ASK -I MEMNU

onun anlatılamıyan ıztıraplarına işte açıktan açığa saklanmağa xtl_ zum görülmeden dökülecek göz yaşlan bulunmuştu; ve bu göz y^ lan Beşirin saf ruhundan, onun da kim bilir nasıl inliyen, k.atr« katre zehirlerle kanayan muztarip ruhundan çıkıyordu.

16

Bugün Adnan bey Nihale bu müthiş darbeyi vurduktan sonra kalbinde, işte ne kadar zamandanberi örtülü, sanki ölmüş kalan, <je. rin bir damarın, babalık damarının sızladığını hissetmişti. İzdiva. cındanberi Nihalin ruhunu hırpalayan işkence devrelerinin en kü. çük alâmetlerini, bile kaçırmamıştı, bunlar onun nazarında öyle zarurî hâdiselerdi ki, vukuunu izdivacından evvel beklemeğe başla. mış, ve sonra, Nihalin ıztırapları karşısında onları zararsız, nihayet tehlikesiz geçecek fakat zevali zamana mütevakıf bir hastalığın nöbetleri kabilinden telâkki etmek itiyadiyle kendisini bir müsebbip mesuliyetinden tecrit eder olmuştu. Hattâ o işkence devrelerim teşdit ve tecdit edecek şeylere, o şimdiye kadar Nihale vurulan darbelere biraz ağır, fakat netice itibariyle şifa veren birer tedavi çaresi nazariyle bakmıştı. En evvel Nihali Bihtere takrip etmek için kendisinin ondan tebaüdü lüzumuna hüküm vermiş, kızından uzak kal. mıştı; sonra onun zâfından istifade ederek evde sulh tesisine mania ihdas etmek istidadında bulunanların tebidine karar vermiş-, Şalcire hanımla kocasını ve kızını çıkarmıştı. Şimdi artık Bihtere bir düşman sıfatiyle tanılan, karanlıklarda aile sükûnunu ihlâl edecek de. sise imal eden bir muzır misafir hükmünde telâkki olunan o ihtiyar kızın tebedi mutlak lâzım bir tedbir ehemmiyetiyle karar altına alınmıştı.

Adnan bey, bir vakitler çocuklarına bir ikinci anne olarak telâkki edilen Mile de Courton hakkında bu yeni fikrin husulü, sebeplerini tayin edemezdi. Bihterin masum zannolunabilecek bir kaç kelimesi, Nihalin bir hırçınlığına karşı mürebbiyeye bakılarak sonra manalı bir tebessümle kocasına dikilen bir nazarı, o hiç bir şey söy-lemeksizin ifade edilen mânalar yavaş yavaş, bir iğnenin ucundat bir ipek kumaşa düşmüş bir yağ katresi nüfuz ve sirayetiyle, beyninin içinde büyüye büyüye nihayet onu istilâ etmişti. Lâkin niha}'«! bu sabah darbeyi vurduktan sonra, şimdiye kadar Nihale vurula" darbelerin şifa verecek tesirinden şüphe veren bir korku, bugüne 1* dar aldanmış olmak, hayır, aldatılmış olmak korkusu, müthiş, eP bir korku, onun kalbini delmiş ve ateşten iğnesinin uciyle o kalbi" menfi bir köşesinde, bir ölü hissizliğiyle susan daman, babalık & manı bularak, yakmış, sızlatmış idi.

Yoksa kızını öldürüyor muydu?

AŞK-I MEMNU 179

Nihal bahçede yanından kaçır kaçmaz bu sual, karşısında, ma-jjjjf bir itham heyulası dehşetiyle titremişti. Bu suali zihninden delmek istedi; buna cevap vermek için daha salim bir nazarla meseli

tahlil etmekte öyle azîm bir mesuliyet, öyle acı bir yeis toeşf silebilirdi ki, ondan kendisini vikaye etmek için düşünmemeğe azmetti l.

Biraz işle meşgul olmak için odasına çıktı. Kaç gündenbergi bir güzel ceviz köküne Bihterin çehresini oymak için çalışıyordu.

Onu eline alırken, nasıl oldu bilinemez, belki garip bir derûni saik ile, gözleri çoktanbergi unutulmuş, nakıs hututiyle kırık tahta parçalarının arasına atılıvermiş bir başka çehreyi, Nihalin o yarım kalmış çehresini araştırdı.

Sonra, elinde Bihterin başlanmış o çeh-resile, duramıyarak, süzgün, kendi ihtiyandan ziyade, kalbinin müphem bir ihtiyacına tebaiyet eden iradesiz gözlerle odasının tâ karanlık bir köşesinde, ne tamamiyle kaldırılmaya, ne tamamiyle nazarlara mâruz bırakmıya cesaret edilemiyerek bir yığın ufak tefek arasında boğulmuş bir resme, ilk zevcesinin eskilikten silinmişe benziyen resmine baktı; ve zannetti ki, bu resim, birdenbire, ne va-kittenbergi kendisini ihmal eden bu gözlerin ruhundan bu defa canlanarak, bir cisim kesbederek, o karanlık köşede titreye titreye bakıyor, ona yaklaşıyor; kinden, hırstan ateş

saçan gözlerle gözlerine sokularak, ciğerleri sökülen bir ana acisiyle ona haykırıyor: — Kızımı öldürüyor musun?

Şu iki senelik izdivaç ömrü bir mesuliyet hayatı mehabetiyle gözlerinin önüne geliyor, küçük küçük, şimşek gibi bir cereyan ile tutuşup sönen, görünüp silinen levhalar şeklinde hep Bihterle Nihali görüyordu; zihninde karısı ile kızı birbirini örtmek isteyerek kovalıyorlardı. İskemlesinde bir elinde hâlâ o kök parçası ile kalbinde derin bir ıstırap yarasiyle düşündü. Bu cerihanın açılmasına beş on dakika kifayet etmiş idi. Bir zaman oldu ki, bu baba kızına avdet etmiş oldu; Nihal için derin bir ağlamak arzusu hissediyor ve bu arzuya nefsinin teslim etmek istiyordu. Sonra kendisini mağlûp eden bu merhametin neticelerinden, hususiyle artık itiraf edilmek lâzım gelen bir hatadan o kadar korktu ki, karanlıkta bizi mütekar-tip bir tehlikenin sadmesinden vikaye eden asabî tehaşi nevinden 'btiyarsız bir hareket ile, muhakemesi bu müşevveş izleri takip etmekten geri çekildi. Fakat kalbinde Nihal için açılan bu yaranın ız-

'ffabmı uyutacak bir avuç tuz serperken, diğer bir cerihanın sızlarına mâni olamıyordu, ve bu ikinci ceriha artık uyutulamıyor, tte vakittenbergi ıztırabını takım için üzerine serpilten tuzların altın-a hep, umulmıyan inkişafarla, biraz daha yırtılarak, biraz daha "inleşerek, ateşli ve zehirli, tekrar uyanıyordu.

180

AŞK-I MEMNU

Bu ceriha izdivacının yarısıydı. Bidayette küçük, bellisiz bir leke gibiydi.

Bihterle mesut olmak ümidi onu öyle mest bırakıyor^•ki, bahtiyarlığının arasında ufak bir iğne temasiyle sızlayan bu nofc. tayı dinlememeğe muvaffak oluyordu; fakat yavaş yavaş o iğne (j^ ha ziyade batmış, o nokta bir elîm ceriha olmuş ve artık dinleme_ mek, işitmek mümkün olamamıştı.

Bütün izdivaç hayatı bunuala zehirleniyordu, bahtiyar görünmeğe çalışırken kendisini müzeyyen görünüşler altında müthiş bir maraz saklıyanlar kadar sahte bulu. yordu. Evvelce bahtiyarlığının taze neşvesi o ıztıraplarını örterken şimdi onlar bahtiyarlığım eziyor, boğuyordu. Kendi kendisine öyie sakit buhranları vardı ki, bedbaht olduğuna karar verdi. Bu izdivaç bir müthiş hatâ idi; bunu nihayet, Bihteri kollarının arasında camit bir cisim ruhsuzluğile ölmüş bir kadın hissizliğile, o derağuşların heyecanlarından hisse alamayarak, gözlerini başka bir sevda hayali ararcasına onun gözlerinden ayırarak, vücudunu verip te asıl kadın. lığının hararetini vermiyerek, hissettikçe anlamıştı. Bihter onun olurken kendisini başkasına veriyor gibiydi. En har, en haris buse. lerin altında dudaklarını münce mit bir nefesle donmuş bulur, ve o saniyede aşkının en müteheyyiç ateşlerinin üzerinden bir kar rüzgârı geçirdi. Bihterin gevşek kollarla ona sarılışları vardı ki, itiyor, reddediyor zannettirirdi; dudakan öyle buselerle uzanırdı ki, ateşsiz, ruhsuz temaslariyle rüyalarda alınan ölü, kuru buselere benzerdi; bütün aşklarında Bihter kendisini onun olmaksızın veriyordu.

Böyle nereden geldiği hiss olunamayan bir soğuk rüzgârla, saadet haclelerinin duvarlarından sanki buzlar aktığını ve tâ ruhunun derinliklerine kadar üşüdüğünü hissettikçe gözlerinde bir sitemle karısına bakardı. Bu nazarında ıztırabmdan sızlayan bir erkeklik gururunun muahezeleri öyle celî bir ifade kesbederdi ki, birden Bihter onu tesliyeye, hayır, onu daha ziyade mesut edememekten af talebine lüzum, görür ve başını omuzuna koyarak, sakalının altına, bir vakitler Nihalin yeri olan o kılsız noktaya, dudaklarını kor, küçük küçük temaslarla orasını öperdi.

Bu buselerde böyle bir yalan soğuklukları vardı ki, Bihteri omu-zundan silkmek, bileklerinden tutmak, sarsmak, vahşî bir kıskançlıkla büsbütün kendisinin olamıyan bu kadını hırpalamak arzularını duyardı. Onu kıskanıyordu, fakat kimseden değil, kendisinden, kendisinin ihtiyarlığından, onun güzelliğinden ve gençliğinden, nihayet ona tamamiyle tasarruf edememekten müthiş bir kıskançlık hissediyordu.

Arada bir isyan etmek isterdi, acı bir kelime ile onu tahkir ederek intikamını almağa lüzum görürdü. Kaç kereler ağlatmıştı; sonra o ağlarken kendisini hodgâm bularak muaheze eder, bütün Ws'

açlıklarını utanılacak bir zül olmak üzere unutmak ve unutturmak isterdi. Bihter onu okşiyarak, öperek odasından çıkarmak isterken o bütün yorgunluk, rahatsızlık bahanelerini muhik bulmak için kendisini oyalamağa çalışırdı; fakat o aralık kapısının anahtarı kilidin jCir,de muharriş bir gacırtiyle dönerken kalbinde bir şey yırtılırdı.

Kendi kendisine: — Muhakkak beni sevmiyor! diyordu. Kaç kereler, o buhranlar arasında bir söz dudaklarının ucuna kadar gelmişti, ona: — Beni sevmiyorsun!

diyecekti; sonra bu suale karşı verilecek teminatta sevilmediğinin daha sarahati haiz bir burhanını görmek korkusundan öyle titrerdi ki, cesaret edemezdi.

Odasında, şüphe işkenceleri içinde, saatlerce uyuyamazdı. Bihterin izdivacından evvel birisini sevmiş olabilmesine ihtimal vererek: bu mevhum aşkın mevhum hâtırasını kıskanırdı. Belki bu aşk hâlâ onun kalbinden silinmemişti; belki bu kadını tamamiyle kendisinin olmaktan meneden onun hâlâ yaşayan hâtırasıydı. Kaç kereler bir emare bulabilmek, genç kadının geçmiş hayatında şüphe verecek bir nokta keşfetmek için onu mahir istintaklar içinde söylet-mişti.

Bir gün kalbine, o vakte kadar hiç düşünülmemiş bir şüphe düştü: Behlûl!... Bu şüphe hiç bir vakadan mütevellit değildi; onları bir gece yan yana, bir musavver risaleye bakarken görerek, kendi kendisine bu genç adamın bir tehlike olabileceğini itiraf etmişti. Fakat Behlûl Bihterden o kadar uzak görünüyor, Bihter Behlûl hakkında her zaman öyle meyilsiz bir lisan kullanıyordu ki, ikisi arasında bir tehlike vukuunun ihtimalinden korkmak Adnan beye, çirkin, utanmaksızın itirafı mümkün olmayan, kaba bir kıskançlıktan mütevellit bir zelil his göründü. Kendi kendisine bir daha bunu düşünmemek için vâd etmişti. Fakat o sırada farkedirdi ki, ihtiyarının haricinde bir his onu Bihterle Behlûlü tecessüse sevk ediyor. O zaman nefisini bir ayıp irtikâbiyle itham ederek başka bir şey düşünmek isterdi.

Bir defa yine onları düşünürken kendi kendisine: — Mümkün değil!... demiş ve hayalinde onlara karşı irtikâp olunmuş bir kabahati affettirmiş olmak için: —

Behlûl! Hanıma söylesene! bize biraz ut çalsın... demişti.

Bir gün, Mile de Courton'a izin verilmek için beyinlerinde karar irildikten sonra, Behlûl öyle bir şey bulmuştu ki, Adnan beyin, ihtiyarı haricinde zihnini tırmalayan şüpheleri, birden silmişti. Behlûl ^casiyle yalnız buldukları bir dakikayı intihap ederek ona sokmuş ve ciddiyetle : — Görüyorsunuz a, demişti, ötekiler hep birer "irer gidiyorlar. Bihter hanımda Mile de Courton'dan sonra beni göndermek arzusu uyanacak zannediyorum. Rica ederim, gülmeyiniz, bunu farzetmek için bende pek kavi sebepler var. Görünüşe bakı^, yınız, onun beni hiç sevmediğinden eminim. Demek istiyorum ki, 0jj" da böyle bir arzu görünür görünmez, bana gözünüzle bir işaret jjj" fidir. Size hakikati söylüyeyim mi? Bu yalı hayatından bıktım, p^ Palace*ta şık, zarif bir oda, ondan sonra...

Behlûl Bihterin sesini işiterek susmuştu. Adnan beyin şüpheler, Behlûlle Bihterin arasında yalnız bir fazla tekarrüp meylinin husule ihtimalinden ibaret kalır, ve, karısının mazisine kadar zihnini irca eden muhayyilesinde, utanılmaksızın kıskançlığa hak verecek kadar münasebetlerinin hususiyet kesb edileceğini farza kuvvet bulunmaz di. Yalnız kalbinde Behlûle karşı derin bir kin vardı. Onun kada; şen, onun kadar genç ve artık onun kadar güzel olamamaktan mü. tevellit bir kin ki, ne zaman onu Bihterin yanında görse, onun ora. da bulunmasını arzu ettirirdi. Hususî hayatlarında bu genç adamın vücudu Bihtere kocasının ihtiyarlığından bahseden mücesssem bir]j. san gibiydi.

Adnan bey Behlûl hakkındaki bu hissini bir gün onun sefaret lerden birine intisap hevesini gösterdiği zaman anlamıştı. O zamana kadar Behlûlün buna benzer fikirlerine mûteriz iken bu defa tasav vuruunu birden tasvip etmiş, sonra kendi kendisine bu tenakuzu fark ederek asıl sebebini bulmakta zorluk çekmemişti; evet, artık itiraf etmeliydi ki, bu genç adam onların hususî hayatlarında fazla geliyordu.

Eehlûlün Mile de Courton vesilesiyle söylediğinden Bihtere bahsetmemişti, bugün bahçeden avdetten sonra odasında otururken düşüncelerinin arasında bunu tahattur etti. Behlûl gittikten sonra Bih-ter odasına girince sordu: — Behlûl gitti, değil mi?

Bihter yüzüne bakmaksızın cevap verdi: — Evet, galiba gece de gelmiyecek...

Adnan bey güldü: — Bütün kışı o kadar uslu geçirdi ki, kendisine bir gece izin verebiliriz... — Bihter ötede kanapenin üstüne oturmuş, eline işini almıştı, gözlerini kaldırmıyordu. Adnan bey ilâve etti, hep gülerek söylüyordu: |—

Geçenlerde Behlûl bana ne dedi, biliyor musun? Mile de Courton'dan sonra nöbet kendisine geleceğinden korkuyor. — Bihter gözlerini kaldırarak bu sözün izahını bekleyen bir nazarla baktı: — Anlamıyor gibisin, Bihter... Bütün gidenler senden bilmiyorlar a, Behlûl de zannediyor ki, artık o da evde fazla görünecek.

Adnan bey yerinden kalkarak Bihterin yanına oturdu, yüzün» yüzüne sokarak hep o tebessümü ile sordu: — Behlûlün galiba B«-yoğlunda bir yer tutmak için hevesi var, şimdiden bir sebep ica" etmek istiyor. Eğer böyle bir fikri varsa, itiraz edecek ben değilim

Bihter cevap vermiyordu, yüzüne bir kan tabakasının fişkırıldığını hissederek kayıtsız görünememekten korkuyordu. Kalbinde küçük bir şüphe de doğmuştu, tebessüm ederek söylenen bu sözler müthiş bir fırtına saklayan mahir bir istintak ta olabilirdi; boğularak: — Şüphesiz! ••• dedi. Sonra bu kelimeye nedamet ederek ilâve etti: — Yani bence ehemmiyetsiz bir mesele demek isterim; yalnız rica ederim, eğer Behlûl bey gidecekse, beni karıştırmasın, artık her giden için jnesul olmaktan usandım..

Bihter hiddetle söylüyordu, Adnan bey daha ziyade güldü, daha ziyade sokuldu : —

Yok, itiraf et, Bihter, dedi, Behlûl giderse memnun olmayacaksın zannediyorum.

Başımı sallıyarak: — Belki!... dedi.

Şakakları vuruyordu. Şimdi bu muhavereden yalnız bir şey zihnini işgal ediyordu.

Demek Behlûl gidecekti; yalnız bu gece değil, her gün, her gece kim bilir kimlerle nerelerde kalacaktı. Ya o, bütün ruhu ile kendisini ona veren bu kadın ne olacaktı? Birden Behlûl hakkında öyle taşmak istiyen bir husumet duydu ki, hemen şu dakikada hepsini, evet ondan intikam almak için bütün o mülevves hıyanetlerini kocasına itiraf etmek istedi. Bir saniye içinde hayatı gözlerinin önünde yıkılıyor gibiydi. Sonra birden kendi kendisini aldatacak bir şey buldu:

— Lâkin bunlar hep yalan olabilir. Bu gece ihtimal gelecek, belki gündüz, belki şimdi, bir iki saat sonra avdet edecek. ..

Yalnız kalmak için azîm bir ihtiyaç duydu, kocasiyle bir az daha beraber bulunursa, kayıtsız kalamamaktan kendisini idare edememekten korktu. Yemeğe davet etmek için kapıyı açan Şayeste onu kurtarmış oldu...

* * *

Bugün akşam üzeri, avdet eden Mile de Courton'la beraber Nihal, biraz sonra Adnan bey çıkmışlardı; Bihter yalıda yalnız kalmıştı. Bugünü bütün düşünmekle geçirmişti, kendisini ihtiyarı haricinde sürükleyen bir dalga üzerinde gibiydi.

Onlar gittikten sonra Behlûlün odasına girmiş, orada, bu güzel kış gününün incitmiyen serin havasını teneffüs etmekten bir bahar hazzı alarak, açık pencerenin yanında, Behlûlün koltuğunda, nihayet saatlerce düşünmüştü.

Güneşin son ziyaları baygın buselerle Kanlıca* tepelerini yalıyor, tâ ötede Beykoz* *dan batî bir

seyelân ile gelen beyaz bir bulut Parçasının bir kenarı donuk şişe beyazlığı ile parlarken altında geniş bir hat tedricî koyulaşan bir gölge şekünde duruyordu. Bu lâtif kış dününden istifade ederek Boğazın sakin sularını okşayan sandallar, kayıklar geçiyordu; karşıda Şirketin bir vapuru***

siyah dumanla-rını serperek yer yer yalılarını gizlerken iri bir İngiliz şilebi, güvertesinde öteye beriye koşan dört beş başla, sakit, tenha, sanki yap ya nız Karadenize doğru ilerliyordu.

Her gün bu şeylere kayıtsız bakan Bihter bugün, burada düşü. nurken uzun uzun nazarlarla dalıyordu. Düşüncelerine yalnız bir tie. tice verebilmişti. Behlûlü beklemek. Bu gece gelmiyecek olursa artUç her şeyin bitmiş olduğuna hüküm verecekti. O zaman artık sefil, befl. baht bir kadın olacaktı.

Eğer o gelmiyecek olursa bu geceyi nasıl geçirecekti? Aman Ya. rabbi! Demek saadeti bu kadar küçük bir şeye merbuttu. Kendi ken., dişine: — Lâkin mümkün değil, diyordu; onu aldatmak için ica^ olunmuş bir yalan! Bunu keşf edememek için ne kadar ahmak ol. malıdır.

Sonra kocasından işittiğiyle Behlûlün sözlerini birleştiriyor, iki. sinin arasında münasebetler buluyordu. O zaman azîm bir makhuri. yet içinde: — Hayır, gelmiyecek, diyordu; artık bitti, hepsi, hepsi bitti.

Böyle kendi kendisine her şeyin bittiğinden bahsederken, hafif bir mırıltıyla rıhtımın kenarında çırpman sulara bakıyordu. Bunlar, bu Boğazın, tâ mini mini bebekliğindenberi ona ninni söyleyen suları, kadîm ve kalbinin sırlarına vâkıf birer muhip samimiyetiyle tekrar ediyorlar gibiydi: — Evet, hepsi, hepsi!...

Bütün hayatı bu denizin kenarında, fütur getirmiyen ve nihayet bulmayan bir cereyan ile sahilleri yalayarak kim bilir ne kadar düşünceler, ne samimî hasbıhaller toplaya toplaya geçen bu suların zemzemelerini dinleyerek geçmiş

iken, onları hiç bir zaman böyle vicdanına harım, hissiyatına enîs bulmamıştı.

Onu kendi kendisiyle daha yalnız bırakmak arzusuyla manzarayı hafif hafif silmeye başlayan bir zulmet ımukaddemesi yarı şeffaf tül den eteklerini salıvererek karşı sahili şişliyordu. Tepede gurubun son bir şulesiyle kırmızı birer göz şeklinde parıldayan bir çift pencere vardı ki, yakuttan ni-gâhını çoktan kapamıştı. Kanlıca eteğinde parlayıp hemen sönüyor zannolunan bir çok gözler açılıp kapanıyordu. Yavaş yavaş semalardan ruhu uyuşturan bir samt ve sükûn yağıyordu. Tabiata sakin bir ninni söyleniyor gibiydi. Birden, bu sükûn ârâmişini yırtan bir ses, bir düdük sesi Bihteri titretti; belki bununla geliyordu. Kalbinde bir şey onun her halde geleceğini temin ederken, diğer bir şey ona aklanıyorsun, gelmiyecek, artık hepsi bitti, hepsi, hepsi... diyor; sonra gözlerinin altında gizli kahkahalarla sular tekrar ediyordu : «Hepsi, hepsi...»

İstemeksizin gözleri, bir köşesi görünen rıhtıma dikiliyor, oradan bir gölgenin belirmesini bekliyordu; bir aralık başını uzattı; arkalarından takip eden Beşirle Nihal ve ihtiyar mürebbiye geliyordu, onlara görünmemek istiyerek çekildi. Şimdi bir cereyan inhina-

,x,\e düşüncelerine başka bir mecra çizilmişti. Bu kız ona uzun bir ,-İçence hayatı ihtar eden bir hayal tesirini icra etmişti. Bir kaç şüphem hutut ile izdivacının bir tarihini yaptı. Onu acı, boş, bey_ j Jude

ıztıraplarla, umulup ta, bulunmayan şeylere bedel mütemadi cenklerle zehirlenmiş buluyordu. Bu izdivaçtan ne beklemişti ve hâla ne bekliyordu? İşte tamamiyle sahip olmak itminanını duymaksızın, vaktiyle genç kızlık rüyalarını ziya tufanları içinde bırakan emellerin hepsine malik demektir. Servet, tantana, ziyet. O hayalinde beslenen emeller bugün tasarruf undaydı; fakat bunlar öksüz çocuklar mahzunluğuyla, elim bir boyun büküklüğüyle duruyorlardı. Bu izdivaç ona genç kızlık emellerini vermiş, fakat kadınlığını aç bırakmıştı. Tamamiyle aklandığına, bedbaht bir kadın olduğuna çoktan karar vermişti. Sonra hayatının ufkunda bir saadet leması belirmişti, bütün ruhiyle kendisini ona vermişti; bu zaif ziyayı söndürebilecek hiç bir kuvvetin vücudunu düşünmemişti. Bugün birinci defa olarak bir serseri rüzgâr, bilinemez nereden esen bir hain nefes, o ziyanın, o güneşinin üstüne bir parça bulut sevk etmek istemişti. O sönerse ne olacaktı? Ebedî bir zulmet...

Bunu düşünürken kendi kendisine gülmek istiyordu. Şimdi o gelecekti, iki kelimeyle izahat verilmiş olacaktı, her şey bitecekti. Nihayet bugün onu bu derece korkutan ne olmuştu? Kendisini çocuk buluyordu. Daha son vapur gelmemişti. Sonra onun belki gece geleceğini düşündü. Lâkin nasıl gidecekti?

Bebeğe kadar arabayla gidecekti. Sonra? Hayalinde Behlûlü karanlıkta, sandal içinde, kendisine gelmek için tehlikeler geçirerek, geliyor görüyordu. Ona ne kadar minnettar olacaktı!

Bir aralık odaya baktı, sobayı yakmaları için kızlara bir şey söylememişti.

Birden hissetti ki, bunu söylemek için kuvvet bulamı-yacak. Oda karanlıktı. Bu saatte, sebepsiz burada bulunmak ona o kadar münasebetsiz göründü ki, kalkıp gitmek istedi. İhtimal Adnan bey avdet etmiş, onu sormuştu; fakat şu dakikada, şu zulmet ve hoşluğuyla karanlıkların uykuda ruhuna gömülen hâtıralarıyla mahrem bir telâki yeri samimiyetini kesbeden bu oda, onu daha ziyade alıkoymak istiyordu. Sanki Behlûlü burada beklerse, onun avdeti ihtimali kuvvet peyda etmiş olacaktı. Ondan başka, şimdi kendisini üşüten bu açık pencerenin altında, kendisini söylemeye davet eder bir tesliyet lisanı, uzaktan uzağa gelen bir zembere vardı ki, ona: «Söyleseniz a, niçin söylemiyorsunuz?» diyordu. Bilmeniz bize bu sahillerin pencerelerinden atılmış ne hafif sırlar, ne kırık hülyalar, ne solgun çiçekler, ne yıpranmış emeller, ne ölmüş ümitler var! Bilmeniz bu biçare hazin ölüleri biz ne ruhu okşayan matem neşideleriyle ^İliyerek, ne rakik ve nermin köpüklerden kefenlere sararak, birer

nazenin cenaze şeklinde yavaş yavaş, kehkeşanların teessürün^ damlayan mersiye katreleri altında, yuvarlıya yuvarhya götürürü. Bilmeniz bize iltihak ederek akıp giden ne kadar ıztırap giryeleri vaf dır. Sizin de bize tevdi edilecek ölmüş bir hülyanız, arkasından dö[« lecek birkaç katre matem yaşınız mı var? Siz ki, o kadar şen, o k" dar şatır, ağlamaktan o kadar uzaktınız. Demek hepsi bitti, hepsi hepsi...

O zaman bu tesliyet lisanının arasında bir istihza kahkanası farkediyordu; ve bu sakit kahkahayı birinin sesine benzetiyordu • Peykerin...

Çoktan anlamıştı ki, Peyker haklıydı. Küçük, fakir, adi bir i^ divaç; fakat aşka, muhabbete müstenit bir izdivaç; bir izdivaç k; sizin ruhunuzu hararetinin feyziyle ısıtsın, size çocuklar versin; bnf kocanız, bir eviniz, bir hayatınız olsun ki, onlarla sizin aranızda başka hiç, hiç bir şey olmasın. Eniştesine dair takdir hissine benzi, yecek bir fikir taşımamakla beraber Peykeri bahtiyar buluyordu: Mademki kocasını seviyordu. O da kocasını sevebilseydi; fakat seve.

memiştii ve asla sevemiyecekti.

Demek bütün bir hayat işte bir hatanın kurbanı oluyordu. Bun. dan sonra saadet ümidi saklanmak lâzım gelen utanılacak bir aşktan ibaretti; ve bu aşk, bir gün onun yüzüne müthiş bir tahkir sil. lesiyle çarparak «Artık yetişir!»

diyebilirdi. O zaman ne yapacaktı?

Tekrar bir düdük sesi onu sarstı, son vapur geçiyordu, bekleme-ye lüzum görmeksizin hissetti ki, Behlül bu vapurda da değildir. Birden onda acı bir emniyet uyandı. Behlül gelmiyecekti ve kendisi, böyle ıztırabından kıvranırken o bu gece başka bir kadının kollarında bulunacaktı.

Bu odada daha ziyade durmak istemedi; karşıdan karanlık gecelere mahsus rüyet hadisesiyle deniz küçülmüş, sahil yaklaşmış, etraf zulmetlerden istifade ederek birbirine sokulmuş gibiydi. Kanlıca tepeleri mehip zulmet kütleleri şeklinde Bihtere tekarrüp ediyor, onu ezme istiyordu. Pencereyi açık bırakarak kalktı, aralık kapıdan bir ziya huzmesi tozlanarak odanın biraz içerisine kadar dökülebiliyordu.

Bu karanlık ve boş yerde hafif bir cinayet ika edencesine kendisini titreten bir şey vardı. Yürürken yüzüne soğuk bir hava mevcesi çarpıyor gibiydi. Vücutunda ihtiyarsız bir heras lerzişi koşuşarak, bu zulmetlerin uyuyan vuhuşunu uyandırmaktan ihtiraz ediyorcasına sol eliyle arkasından elbisesini biraz kaldırarak, sağ eliyle bir yere çarpmamak için siperlenerek yürüdü; ileride, kapını" yanında halının bir parçası aralıktan kayan ziya tozlariyle yıldızlan-mıştı, oraya doğru ilerliyordu; birden, bir el sanki orada bir perde yırtarak zulmetleri bir ziya safhasıyla deldi. Kapıyı açmışlardı. Bihter titredi; henüz, bu birden açılan kapının eşiğinde kim olduğuna difc-gdecek kadar zaman bulmadan, seri bir hareketle çekildi, arkaca bir kanape tesadüf etti, dizlerinde galebe çalınamayan bir gev-eklülle oraya düşmek nevinden oturdu. Ancak o zaman eşikte diki. fen gölgenin Mile de Courton olduğuna vâkıf olabildi.

İhtiyar mürebbiye elinde bir kaç kitapla karanlık odaya bakıyor, zulmetleri delerek içerisini görmek istiyordu. Bihter nefes al-inaktan korkuyordu. Şüphesiz hiç hoş olmayan bu tesadüften iki kelime ile çıkmak pek mümkün iken, şu dakikada Bihter bir meşhut cürüm halinde yakalanmış olmak perişanlığıyla selâmeti Mile de Courton tarafından görülmemekte arıyordu. Herkesten ziyade bu cadının gözlerinde bir şey sezer idi ki, onun ketumiyetini delmek istiyerek altında gizlenen hakikati görmeye çalışan bir nüfuzu vardı; ne zaman ihtiyar kızın bir burgu tesirini icra eden bu nazarına tesadüf etse: «Şüphesiz bu biliyor!» derdi. Nasıl olmuştu da bu sr-onun nazarında taayyün etmiş idi? En evvel mânâsız bir hiç onun vesveseli sınırlarını tahrik etmiş olacak, Behlülle Bihterin nefes alışlarına kadar teftiş altında tutularak nihayet muhakkak bir şey elde edilmemekle beraber, delâili itibariyle bütün hakikat anlaşılmış bulunacaktı.

Onun elinde bu hakikat Bihterin aleyhinde o kadar müthiş bir silâh olabildi ki, Bihter silâhı iptal etmeye o silâha mâlik olandan kurtulmak suretiyle çâre bulmayı düşünmüş idi. Onun için Mlle de Courton gönderiliyordu.

İhtiyar kız bunu her zaman, fakat asıl düğüne gidilecek gün aranılmamış bir tesadüfle Bihterle Behlülün sırlarına vâkıf olduğu o sırada kapısını vaktile kapayamadığı dakikadan başlayarak, intizar etmiş idi. Onun için bir gün Adnan bey dolaşık bir cümle ile artık Nihalın bir mürebbiye refakatinden

istiğna hasıl edecek yaşa geldiğinden bahse imkân bulabilmek üzere bir mukaddeme serdine başlarken, ihtiyar mürebbiye derhal meseleyi anlamış ve onu bu müşkül mukaddemededen kurtararak asalet haysiyetini velev süslüce olsun kovulmuş olmak zilletinden muhafaza etmiş idi. Adnan bey kendisi izin istedi.

İhtiyar kız bu meselede en ziyade Nihali düşünüyordu, ve ondan ayrılmığı o kadar müşkül görüyordu idi ki, zihninde o dakikayı hep uzatıyordu; nihayet artık o dakika daha ziyade uzatılamıyacak kadar tekarrüp edince buna dair Nihale bir kelime söylemek için kuvvet bulamamış ve o vazifeyi babasına terketmiş idi.

Bugün öğleden sonra avdet edince Nihal kendisini görür görmez birden: — Hepsini biliyordum, hepsini, hepsini... Bana buna dair bir kelime söylemeyeceksiniz, anlıyor muşunu? Size ne gün gideceğinizi ben haber vereceğim, mümkün mertebe çabuk, belki yarın... Biran evvel bitsin, çok sürececek olursa kuvvet bulamıyacağım, zannediyorum. Şimdi beni öpünüz ve hiç bir şey yokmuş gibi gezirm, çıkalım...

Gezdikleri sırada Nihal bundan hiç bahsetmedi, neşeliydi, ya] nız ara sıra ihtiyar mürebbiye onun gözlerini kısarak kaşlarını kaj dırdığına dikkat etmiş ve bir defasında sormuştu — Neden kaşlar, nızı kaldırarak gözlerini kapıyorsunuz, çocuğum? Başınız mı ağrı yor?...

Nihal: — Hayır, demiş idi, belki güneşten...

Eve avdet ettikleri zaman Nihal mürebbiyesine: — Madrnazei demiş idi; ihtimal bu gece beraber geçecek son gecemizdir. Hemen yemekten sonra yukarıya çıkarız, sizinle o kadar çok şeylerden, o kadar uzun uzun bahsederiz ki, hiç olmazsa bir sene birbirimizi gör. mek hatırımıza gelmesin.

* * *

Mile de Courton Behlûlün kapısında içeri girmiyerek duruyordu. Ufak bir tereddütten sonra seslendi: — Behlûl bey! Orada değil inisiniz?

Bihter karanlığın içinde farkedilmekten titriyordu, burada saklanmış olmak şimdi kendisine o kadar çocukça bir şey görünüyordu ki, kendi kendisine hırsından

«ahmak!» diyordu. Bu saatte, hususile Behlûl orada olmaksızın, bu odada bulunmak, pencerede hava almış olmak pek tabiî bir şey idi ki, yalnız saklanmış

olmakla şüphe cel-oedebilirdi. Bu, Mile de Courton'un nazarında bütün içindeki sırlar bir dakikada okunan bir kitap kadar belagat kesbedecekti. İhtiyar kız içeri girebilirdi, onu orada görebilirdi, o zaman?...

Bir an içinde Mile de Courton'u büyük bir muzafferiyet sayha-sile üzerine atılıyor, kolundan tutuyor, «Ah, siz misiniz hanımefendi, siz, Behlûl beyin odasında, kendinizi saklıyarak, karanlıklardan giliyerek, öyle mi? Siz; siz ki beni kovduruyorsunuz, lakin hanım, bu evden gidecek olan ben değil, sizsiniz...»

diyor zannetti. İhtiyar mü-Tebbiye eşikte kendi kendisine bir karar vermiş

görünerek ilerledi, şüphesiz Behlûle iade olunacak kitapları oraya hemen bırakıvermek fikrinde idi. Karanlıkta yürüyenlere mahsus bir mütereddit mişvarla ilerliyordu. Bihterin önünden geçecekti.

O zaman ihtiyar haricinde sanki mihaniki bir saik ile yerinden fırlayarak, Bihter ayağa kalktı. Karanlıkta iki kadın nefes nefese, yüz yüze gelmişlerdi.

Mile de Courton kimse bulunmadığından emin olunan karanlık bir yerde birisine tesadüf edivermekten münbais helecanla: — Ah hanımefendi, dedi, beni korkuttunuz. Behlûl beyin kitaplarını getiriyordum. .

Bihter cevap vermiyordu, ona böyle tesadüf etmek o kadar beklenmeyen bir şey idi ki, Mile de Courton da daha ziyade söylemeye

uuvvet bulamıyordu. Bir saniye içinde Behlûlün de orada olabileceği, kendisinin onları karanlıkta bulmak maksadile geldiğine ihtilal verileceğini düşündü; Bihterde böyle bir fikrin husulü onun carına nisbetle o kadar zillet iras edecek bir şey göründü ki, bir Keliine ile bu muhtemel zehabı tashih etmek istedi: —

Sizi temin e(jerim ki, hanımefendi... diye başladı; fakat kendisinin her şeye pufunu ima etmeksizin cümlesinde devama imkân yoktu, birden sesi tutulmuşçasına sustu. O zaman Bihter, bir dakika içinde yarın ^ovulmuş bir hizmetçi zilletiyle bu evi terkedecek olan bu kadının yanında, kocasına hiyanet etmiş bir kadın aybmı ve zilletini duyarak, boğulan sesiyle: — Madmazel, dedi, Behlûl bey burada değil, ben de bilmem ne için, pencerede biraz oturduktan sonra, burada uyuşmuş

gibiydim.

Müziç, ağır bir sükût ile karanlıkta, birbirine bakıyorlardı. Mile de Courton, bu kadının ağzında günahının zelil bir itirafına benzeyen bu kelimelere cevap vermiyerek, karanlıkta aranmaksızın, önüne çıkan bu .sırrın yanından silinmek isteyerek iki adım daha ileriye attı; ve Bihter ağır hatvelerle çıkarken, o artık karanlığa alışmış göz-lerile Behlûlün orada bulunduğu kanaat bile hâsıl etmek istemeksizin, kitapları yavaşça bir geridonun üzerine koydu.

* * *

Bu gece mürebbiyesiyle geç vakte kadar oturmak isteyen Nihai erkenden yatağına girmiş, fakat nihayet uykusuna mağlûp oluncaya kadar onu yatağının yanında alıkoymuştu.

Mile de Courton ona tasavvurlarından bahsetmişti; evvelâ Pa-rise gidecek, orada ancak bir'ay akrabasından ihtiyar bir amcanın yanında misafir kaldıktan sonra, tâ vilâyetlerden birinin kaybolmuş bir bucağında, harap bir kâşanenin henüz zamanın yumruklariyle tepelenmiyecek kadar metanet gösteren bir kanadında sakin bir örümcek ailesi meskenetiyle yaşayan hısımlarına iltihak edecekti. Bu sükût ve metrukiyet hayatını tatlı bir saadet rüyası şeklinde süsli-yerek naklediyor, ikide bir eğilerek Nihalin solgun çehresine dudaklarının ucuyla kondurulmuş bir buse içinde: — Yalnız, diyordu, bu saadet içinde küçük Nihalimi düşünerek ağılıyacağım. Fakat sen de burada mesut olacaksın, saadetinden bana bahsedeceksin, değil mi Nihal?... O zaman mini mini Nihalimin de saadetinden

haberdar oldukça artık ağlanacak bir şey kalmıyacak.

Nihal yalnız dudaklarını buruyordu. Böyle saatlerle ihtiyar mürebbiye ona ninniler söylemiş oldu. Artık yarın sabahleyin ihtimal benüz Nihal uyanmadan ihtiyar papağan kafesinden uçmuş bulunacaktı; bütün eşyası, — tebessüm ederek ilâve ediyordu — Behlûl be-yin o kadar itirazlarına hedef olan şapkaları bile kutulara yerleştirilmiş, küçük bir işarete muntazırdı. Sonra Behlûlün ismini söyier> ken ihtiyar kızın fikri bir saniye içinde garip bir mecra takip etti ne kadar zamandır vicdanının üzerinde müthiş bir yük ağırlığıy^ duran o sırrı tahattur etti; o dakikaya kadar düşünülmemiş bir fiy,, olmak üzere zihni müphem, muavveç bir takım izleri takip ederek daha ziyade düşünmeksizin, ihtimal bir dakika sonra nedamet edi. lecek bir sözü zaptedecek kadar kuvvet bulmaksızın Nihalin yatağı, na tekrar eğildi; ve artık süzülen gözlerine bakarak: — Nihal, dedi sana yalnız son bir nasihat olmak üzere söylüyorum, buna dair ben. den izahat istemiyeceksin. Ve bir saniyelik bir tevakkuftan sonra ilâve etti: Behlûlden sakın...

Nihal bulanık uykulu gözlerini açtı, bu söz beyninin içinde müphem bir bulut arasından hemen geçiveren bir lema müşevveşi, yetiyle geçmiş idi. Bunu birisinin söylediğinden bile emin değildi, tekrar gözleri kapandı, dudaklarında uçan bir tebessüm gölgesiyle:

— Lâkin biz onunla bugün karar verdik. Artık dost olacağız... demek istedi, dudakları ufak bir titreyişle kıpırdandı, sonra birden beyni, nin üzerine uyuşturucu bir iksir döküldü, artık uyuyordu. Mile de Courton bu defa son veda busesini koymak üzere tekrar eğilirken Nihal uykusunun arasında ince kaşının ucunu birisine göstererek :

— Buradan... diyordu.

* * *

Bihter bu gece odasında yalnız kalınca bugünün tarihini zihninde icmal etmiş

idi. Bu bir günlük hâdiseler o kadar umulmıyan şeyler idi ki, ancak bir senenin havsalasına sığabilecek bir vekayi silsilesi hükmünde büyüyor, birbirine karışan tafsilât ile bir buhran devresi kadar velveleli görünüyordu. Bir aralık Bihter asabında bu derece büyük tesir hâsıl eden bu vukuat silsilesini asıl mahiyetlerine tenzil etmek istemişti. Bunların hiç birinde korkutan mânalar yoktu, ne Behlûl aşklarına hiyanet edecekti, ne Adnan bey bir şüphe hâsıl etmişti, ne de ihtiyar mürebbiye kendisinden intikam almağa vesile aramış idi; sonra zihni bu muhakeme tarzının üzerinde bir rici hat takip ederek mülahazat silsilesi tersine neticeler çıkarıyordu. İhtiyar mürebbiyeyi yavaş, hain bir sesle kocasına bir şeyler ardatıyor görüyordu. İhtimal şimdi Adnan beyin kapısına tık tık vurarak, gündüz Behlûle dair yarım kalmış muhavereyi bitirmek isti-yecekti. Halbuki o burada işkenceler içinde ezilirken Behlûl kim bilir nerede kimlerin kollarında: — Hayatımda yalnız siz, siz varsınız!... diyordu.

Kalbini mukavemeti kırarak bir ıztırap ile yoran, bu rüyet hayali içinde onu görürken hepsini unutuyordu, artık ihtiyar mürebbiye bildiklerini söyleyebilir, Adnan bey kendisinden izahat istiyebilirdi...

Ellerini karnına basarak vahşi bir kıskançlık azabiyle kıvrani-,on sonra birden, bir rüzgâr darbesiyle

gıcırdayan sobanın külahı, rezeleri üstünde yavaşça sullanan bir pancur kanadı dinleyerek: — Belki o geldi! diyordu. Böyle ancak bir saniye tutuşa 11 bir ümit lemasından sonra kendisini salıvererek derin bir keselân içinde artık gelmiyeceğine, artık hepsinin, hepsinin bittiğine: elîm bir kanaat ile hüküm verdi. O zaman gözlerini kapar, ve şedit |Dir ağrının ızdırabını uyutmak için kendisini unutmaya çalışan hastalara mahsus bir azm ile gözleri kapalı, kaşlarının bir tekallüsile dimağını faaliyetten tatil etmek istiyerek, dururdu. Bir aralık, böyle dururken kendisini uykudan uyanıyor zannetti; böyle, sandalyesinde uyuşarak uyumuş, saatler geçmiş ve uykusunun arasında onu birisi sarsarak: — Lâkin ne uyuyorsun? İşte geldi... demiş gibiydi.

Sahih uyumuş muydu? Etrafına bakındı; saat kaç olmalıydı, ge-ridonun üstünde mum yavaş yavaş; bir tarafından sızarak şamdanın yanına unutulmuş bir bağa tarağa damlıyordu. Yerinden kalkıp tarağı kaldırmak için üşendi; yine uyuşmak, hemen orada bir ölü halsizliğiyle kalmak istiyordu. Lâkin Behlûl, sahil, gelmiş miydi?

Buradan kalkmak, yavaşça çıkmak, karanlıkta yine o odaya girmek... Fakat ya gelmemişse? Bu defa kalbinin tâ derin bir noktasında bu dakikaya kadar sakin kalmış bir damar, kadınlık gururunun daman, terk edilmiş bir kadının isyan eden damarı titremişti. Birden kendisini böyle metrukiyetinin içinde hiç bir şey yapamayarak, dayak yemiş bir çocuk acziyle, o kadar sefil, o kadar müstahkar buldu ki, yerinden fırlamak, bütün metanet ve kuvvetiyle ayağa kalkarak, etrafında yıkılan saadet hülyasının içinden yıkılmamış olarak çıkmak, kendisine bu hakaret sillesini vuran eli kıracak kadar kuvvet bulmak için karar verdi.

Şimdi artık Behlûl gelebilirdi, artık onu gidip odasında aramayacaklardı. Bütün vekarı silinerek ayağa kalkmış, esaret zincirini parçalayan mütehevvir canavar isyaniyle, daha ziyade itaat etmek, sürüklenmek istemiyerek irkilmişti: Artık Behlulü hattâ düşünmemek istedi. Şimdi hiç bir şey olmamışçasına yatağına girip yatacağı. Elbisesini koparırcasına çekip fırlatarak yatağına girdi; gözlerini kapamak, hiç bir şey düşünmeksizin hemen uyumak istiyordu; sonra gözleri açılarak, ötede, söndürülmek tahattur olunmaksızın bırakılan muma dikildi; mum hep bir kenarından sızarak yavaş yavaş onun hayatına damlayan birer telehhüf katresile ağır ağır, bağa tarağa akıyordu. Her dakika kalkıp onu söndürmek istiyerek, fakat vücudunu gevşeten azîm bir rehavetle hep bu işi bir dakika sonraya bırakarak, gözleri oraya mihlanmış, fikri boş, uzun uzun bu ağlayan muma baktı.

Behlûl ancak üç gün sonra avdet etti. Odasına girerken Bih.ter yalnız tesadüf etmek ihtimalinden korkuyor, ufak bir helecanı zor zapt ediyordu. Hiyanetini gözlerinde okuyacağından emindi. Bu tic gecelik gaybubeti tevil edecek bir yalan bulmaktan bütün icat me hareti acze düşmüştü. Ondan başka vücudunu şakrak, çılgın Hollas dalının şebap ve neşve rayahasından mürekkep bir canlı hâle ile ^

hat hissediyordu. Bihterin hassas kadın şammesi bu muattar hava. yi elbette keşfedecekti.

Bu üç gece delice bir zevk humması içinde geçmişti. İlk gece Concordia çıkışında Kette bir arabaya atılarak — bu defa annesiz — Şişlide bir eve götürülmüştü.

Onunla, gece, karanlıkta, bir araba içinde, تنها sokaklardan uçarken bu aşk seyranında bir kız kaçırmak yeniliğini bulmuştu. Hattâ Kette onun üzerinde annesinin yanından ayrılmayan bir masum kız tesirini icra ediyordu. Ertesi gün, geç vakit ondan ayrıldıktan sonra Boğaziçine avdet etmek niyetinde idi.

Beyoğlunda mağazalarda, bir aralık şekerlemecide tesadüf olunan bir dostun yanında o kadar teahhür etmişti ki, kendi kendisine: — Artık vapur kaçmış

olacak... demek için imkân bulmuştu. Kette'-ye iki kelime göndermiş, onu yemeğe getirtmişti; kızı o kadar sarhoş etmişti ki, o akşam Kette sahnede kendisini kaybederek göğsünden bir demeti koparıp Behlûle atmıştı. Üçüncü gece Behlûl Concordiya halkını Kette'den mahrum etmek istemişti; halk Kette için kudurup ayak teperken o bu lâtif kızı yalnız kendisi için Şişlinin o asude evinin küçük odasında hapsetmiş olacaktı.

Bu hevesi de geçtikten sonra Bihteri düşünmüştü. O, kim bilir, bu üç geceyi ne büyük azaplar içinde geçirmişti. Bu hiyaneti keşfetmesine müsaade edecek miydi?

Onu aldatmak için ne yalanlar bulacaktı?

Bunları düşünürken Bihteri arzu ediyor, Kette'den üç gece içinde hâsıl olmuş bir gına ile tekrar yalıda, o gecelerin hiyaneti iştirâ-kile çalınmış muaşaka saatlerine âşîyan olan odasını görmek, orada o saatlerin hazlarına kavuşmak istiyordu.

Kendisini odasında yalnız bulunca, derin bir zevk duydu. Sanki zorluk ancak oraya gelebilmekte idi. Odasının penceresi o günden-beri açık kalmıştı. Rüzgârla içeriye serpilten yağmurlardan koltuğun bir kenarı, halı, beride tütün takımı ıslanmıştı. Odasında gürültüsüz gezinmeğe, yürürken ayaklarını hafif basmağa lüzum görüyordu; uyandırılmaktan ihtiraz olunan bir hasta gibiydi. Şu dakikada Bihter gelecek olursa kendisine söylenecek müstahzar bir şeyi yoktu.

Yavaş hatvelerle pencereyi kapamak için ilerlerken koltuğun üstünde ıslanmış beyaz bir şeye gözleri ilişti. Bunu alır almaz anladı; Bihterin orada unutulmuş bir mendili... İhtiyarsız bunu dudaklarına götürdü, ıslanmış bir menekşe demeti rayihasiyle Bihteri kollarının arasında zannetti. Bu mendil ona bütün hazin bir şiiri takrir ediyor, onun gıyabında yine onun havasında yaşamış olmak için odasında, intizar işkenceleriyle penceresinin yanında geçirilmiş saatleri söylüyordu.

Kendi kendisine:

— Zavallı Bihter!... diyordu! ve elinde bu mendile bakarak, onun sâkit lisanından akan ızdırıp ifadesine karşı af diliyordu.

Birden, bir kasırğa cevelâniyle, odasının kapısı itildi ve Nihal atılarak: —

Nihayet gelebildiniz dedi, nerede idiniz, bakayım?...

Nihal parmağını tehditle sallayarak ilerliyordu, birden Behlûl'-ün elinde ıslak mendili gördü: — Nedir o elinizdeki ıslak mendil?..., Oo, burası bir göl olmuş!

Bu sizin marifetiniz mi? — Çömelerek, perdelerin ucunu kaldırarak ıslak yerlere bakıyordu, sonra elini uzatıp mendili almak istedi: — Bunları mendilinizle mi kurulayacaksınız? A, mendil sizin değil, veriniz bakayım, Bihterin mendili...

Bu küçük şeyle Nihal bütün hakikatin tarihine vukuf hâsıl edeceğimşesine Behlûlde bir korku vardı,

mendili nihale yerdi, Nihal Kenarına bakarak ve sonra ucundan tutup ıslak halının üstüne atarak: — Evet, onun!... dedi. Sonra çapkın bir tebessümle Behlûlün yüzüne bakarak: — Babamı işitseniz, dedi, sizin için neler farzedi-yordu.

Behlûl kızardı, fakat fütur getirmemiş görünerek sordu: — Neler?..

Nihal dudaklarını kıvrıyordu: — Onları size Firdevs hanım nakletsin. Bilirsiniz a, genç kızlar, yanlarında unutulmuş şeyleri işitebilirler... Şimdi Firdevs hanım bizde! Haberiniz var mı? Dün geldi. Mile de Courton gitti, o geldi!... Size Nesrini çağırayım, mı? Bu gölü kurutsun. — Tekrar mendil gözüne ilişti: — Bu nereden, gelmiş? Onu da kendisine versinler...

Behlûl mendil meselesine daha ziyade dikkat etmiyerek sordu : — Nihal, ne diyordu baban? Söyle bakayım. Hani ya senin hiç bir şey söylemeksizin her şeyi söyleyen bir ifaden vardır...

Nihal hep gülerek devam etti: — Oh! Bilir miyim? Firdevs hanıma anlatıyordu. Pek iyi işitmiyordum ki... Sonra Bihterle lâtife etmek için galiba: «Ben de ara sıra Behlûlün odasında misafir kalırım belki...» diyordu. Nedir, rica ederim, başka bir odan mı var Şimdi? Artık sen de gidiyor musun?

Behlûl anladı. Bu üç gecelik gaybubeti amcasının latifelerine bir vesile olmuştu. Tekrar içinden: — Zavallı Bihter!... diyordu. Kim bilir, bu latifeler onu nasıl işkencelerle kıvrandırmıştı. Nihalin so^ sualine cevap vermiş olmak için: — Çıldırıldım mı? dedi. Behlûl ne_ ye gider? Hem bundan sonra Nihali, bu mini mini dostunu yalnız bırakabilir mi? Firdevs hanım nihayet geldi, öyle mi? Bak onunla ne iyi geçineceğiz, Nihal!... O da bizimle dost olacak. — Sonra bü. yük bir sır tevdi ediyormuşçasına eğildi ve gülerek yavaş

sesle ii^ ve etti:

— Herkesten ziyade Bihterin düşmanı odur, bilir misin?

Behlûl eğilerek bunu söylerken nefesi Nihalin çehresini sıcak bir temas ile ancak bir saniye okşamıştı. Nihal bugün şu dakikada birinci defa olarak zapt olunamamış bir asabı tevahhuşla çekildi. Ar. tık bir kadın olduklarını hüviyetlerinde inkişaf ediveren bir vukuf lemasıyle gören genç kızlara mahsus bir his onu ürkütmüştü. Ufak bir ihmizar ile Behlûle gülerek cevap verdi: — Bu da size mahsus fikirlerden...

Behlûl: — Sen bunu anlayacak kadar büyük değilsin! diyordu, şimdi beni yalnız bırakır mısın, Nihal? Seninle bu meseleden sonra uzun uzun bahsederiz...

Kayıtsızca ilâve ederek sordu : — Baban nerede, Nihal?..

Doğrudan doğruya Bihteri soramarmıştı. Nihaiden Adnan beyle Bihterin odalarında beraber olduklarını haber alınca derin bir nefes aldı. Onları beraber görmek bu gaybubetten sonra ilk mülakatın güçlüğüne tahfif edecekti. Beş dakika sonra Adnan beyin iş odasına girerken Behlûl kendi kendisine metanetini tebrik ediyordu. Adnan beyin latifelerine kayıtsızca cevap verecek kadar kuvvet buldu.

Adnan bey onu itiraf edilmeyecek bir münasebet peyda etmiş olmakla ithama çalışıyor, Bihtere

bakarak: — Göreceksiniz, diyordu, bu gece ihtimal bir gece daha Behlûl burada kaldıktan sonra yine haftalarca kaybolacak.

Behlûlle Bihterin arasında elîm, müziç bir nazar teati ediliyordu. Behlûl gözleriyle: — İnanıyor musunuz? Bunlar bütün bir yığın köhne latifeden başka bir şey değil... demek istiyordu. Sonra Adnan beye cevap veriyordu: — Kim bilir, belki hakkınız var. Bütün bir kış uslu bir çocuk olduktan sonra artık her şey affolunabilir, değil mi?

Bihter bu muhavereye iştirak etmiyerek, gözlerini kaldırmayarak, hummalı ellerle bir çuha parçasını işlemekte devam ediyordu. Adnan bey garip bir inat ile hep bu latifeyi tevsi etmek, Bihteri de muhavereye karıştırmak istiyordu. Behlûl kayıtsız kalmakta devam ederek cevap veriyor, kendisini müdafaa ederken itirafa benzeyen gevşeklikler gösteriyor, sonra muhaverenin bir küçük fırsatından istifade ederek başka bir söz zemini hazırlamağa çalışıyordu. Bu, her ikisi için, azîm bir işkence oldu. Adnan bey onları sıkmak istiyor AŞK-I MEMNU 195

gibiydi- Behlûl birinci defa olarak kalbinde bir şüphe hissetti : ___

Acaba biliyor mu?

Henüz Bihterle doğrudan doğruya bir lâkırdı etmemişlerdi. Beh-jûi bir aralık bütün cesaretini toplayarak sordu: — Anneniz gelmiş, öyle mi yenge? Nerede?

Yukarıda mı?

Ayağa kalkmıştı. Çıkmadan evvel Bihterin gözlerini aradı, fa-îcat onlar hep o çuha parçasının üzerine merkûz, sakit ve derin bir lan ile dargın kaldı...

* * *

Firdevs hanıma Mile de Courton'un odasını vermişlerdi; onu oradan, tekerlekli uzun sandalyesinin içine koyarak, sofaya çıkarıyorlar, sandalyeyi pencerenin yanına kadar itiyorlar, Boğaziçinin bu fersude çiçeğini, Kanlıca tepelerinin altında sâyelenen yeşil sulara karşı sanki bir hayatın mezarı kenarında sabahtan akşama kadar hemen her vakit yalnız bırakıyorlardı. Behlûl onu görmeyeli üç ay olmuştu. Yalnız uzaktan uzağa ona ait şeyler işitirdi. Firdevs hanım uzun, hâlâ bitmeğe tahammül edemeyen bir gençlikten sonra birdenbire, genç kalabilmek için sarf edilen kuvvetler ihtiyarlığının sıhhat sermayesini perişan ederek, bir iflâs neticesiyle düşüvermişti. İskemlesinin üstünde o uzun, levent, hâlâ güzel kametiyle yatarken usaresi kuruya kuruya bir gün yolun bir kenarına düşüvermiş

metin bir ağaç gibiydi. Dizleri artık sızılarının daimî bir mahkûmu idi; sabahleyin yatağından kalkabilmek için muavenete muhtaçtı. En ziyade bu ihtiyaç, kalkabilmek için başka bir elden beklenen bu kuvvet sadakası onu kudurtur, sonra kudurmuş bir hırs ile kendine uzanan eli ısırarak isterdi. Onun için Firdevs hanımın yanında hizmetçileri on beş günden ziyade alıkoymak mümkün olamamıştı.

Artık gelin olabilecek kadar para topladıktan sonra müsaade alan Katinanın yerini sırasıyla sekiz kızdan hiç biri tutamamıştı; hattâ bir gün kimsesiz kalarak, Firdevs hanımı sandalyesine yatırmak için Peyker Ya-kuba müracaatta bulunmuştu. Sonra, bu, âdet olmuştu; ikide birde Firdevs hanımın, kendi

hizmetçisine karşı hırçınlıkları taşarak, Ya-kup çağırırdı ve onun ellerinde bu hırçın hasta, sessiz, şikayetsiz, muti, yumuşak bir çocuk usluluğunu kesbederdi.

Bu erkek ellerinde öyle bir sihir hassası vardı ki, Firdevs hanımın yalnız kollarından, omuzlarından tutup bu porsumuş bir yığın eti sandalyesine atmakla günlerce devam eden bir şifa sükûnu bahşetmiş oluyordu.

Firdevs hanımda âdeta kudurgan bir cinnet başlamıştı; artık herkesle, damadiyle, kızıyla, Feridunla; ara sıra gelen Bihterle kavga «diyor; sonra bu hırçınlıklarından herkes kaçışıp da onu sandalyesinde yalnız bıraktıkları vakit, kendi kendine bağılıyor, söyleniyor,

ağlıyordu. Artık küçük sarı yalının âsûde hayatında bir hastanın ^cudu tahammül edilmeyecek bir yük oluyordu. Bir-gün Firdevs han^ kızının ikinci çocuğuna gebe olduğunu haber alarak, ateş püskürnik tü. Bunu ayıp, affedilmez bir kabahat olmak telâkki ediyordu, artttfj evin içinde iki saat rahat bir uyku uyumak mümkün olmayacaktı-bunu mahsus, onun evden kaçmasına sebep olmak için yapmışlardı'

Peyker annesinin bu çılgınlıklarına hiç cevap vermezdi. O akşam iyi. had bey eve, uzun bir müddettenberi karı koca tarafından beklenen mühim bir haberle gelmişti.

Memuriyetinin bir derece terfiyle maa. sinin zammı nihayet kararlaşmıştı. Bu aile sevinci içinde Firdevs ha. nımdan büyük bir memnuniyet intizar edilirken, o bunu da kendisi. ne karşı mürettep bir oyun olmak üzere telâkki etmişti: Artık onun vücudundan tamamıyla istiğna edilebilirdi, bu evden kalkıp gitmek isterse kimse itiraz etmeyecekti, bu bir nevi kendisini kovmak de. mekti. Karı koca bu cinnet tuğyanının karşısında mephut, sükût ederken o bir çocuk taşkınlığıyla hıçkırığa hıçkırığa ağlamıştı.

O günden sonra Firdevs hanım bu karı kocanın saadetinden bir intikam vesilesi buldu: Her sabah damadına, kızına: — Haberiniz var mı? Bugün daha iyiyim...

diyordu. Onları afiyeti ihtimaliyle tehdit etmiş oluyordu. Bir gün tedavi eden tabibin yalının rutubetinden bahsetmiş olmasından fırsat bularak Nihat beyle müthiş bir kavga etmişti: — Ben anlamadım mı, zannediyorsunuz? demişti, bu yalanı siz öğretmiş olacaksınız, benden kurtulmak için! Lâkin unutupyorsunuz ki bu evden kovulması mümkün olan ben değilim, siz ikinizsiniz..

Nihad bey artık taşmıştı. İşte gideceklerdi, onu yalnız bırakacaklardı. Firdevs hanım bir kahkaha ile cevap vermişti: — Yalnız mı? Lâkin niçin yalnız kalsın, o da evlenecekti, evet, sadece evlenecekti, bunun için henüz gençti...

O zaman karı koca bu cinayetin karşısında birbirine bakarak sükût etmişlerdi.

Ertesi gün Firdevs hanım Nihat beyi görmek istemiş ve o yanma gelince: —

Kararımı değiştirdim, demişti, yalının rutubeti belki sahihtir, ben Adnan beye gidiyorum.

İşte böyle bir gece içinde Firdevs hanım, mariz dimağında do-ğuvermiş bir fikir neticesiyle, iki gündenberi Adnan beyin yalısında idi. Burada kendisini o büyük sofanın bir köşesinde köhne, metruk bir kırık sandalye kabilinden yap yalnız bırakılmış görünce, derhal hissetmişti ki, bu yeni hayat elim can sıkıntılarında mürekkep uzun saatlerle mütemadi bir azap saklıyor. Kızıyla damadı yalnız

sabahları ve yemekten sonra geceleri onun yanında ufak, kısa tevakkuflarla kanaat ediyorlardı. Nihal gelip geçtikçe bir rüzgâr savruklu-ğiyle duramıyordu. Nesrinle Şayeste uzaktan bir tuhaf tebessümle balcarak geçiyorlardı. Firdevs hanım Adnan bey tarafından buldurman bir Alman karının elinde bırakılmıştı. Yegâne eğlencesi uzun gçudalyesinin yanına konulan bir masanın üzerinden ikide birde alınan bir küçük ayna, ufak bir pudra kutusu, bir sürmelikti. Bunlar kir vakitler mini mini birer günah kabilinden çantasının içinde saldanırken, şimdi üzerlerine bir mendil atılmağa bile lüzum görülmüyordu. Hattâ Adnan beyin vücudu bile bunların ara sıra alınarak meselâ gözünün bir kenarında bozulmuş bir sürmenin tamir edilmesine mâni olmuyordu.

Behlûl bugün yukarıda Firdevs hanımı Alman karısına dizlerini oğdururken, küçük aynasında şakaklarını saçlarını düzeltiyor buldu.

Firdevs hanım Behlûlü bir meserret sayhasile kabul etti: — Alı! Siz misiniz?

Nihayet gelebildiniz? Nerede idiniz, bakayım? Yok, yok oraya değil, şu iskemleyi alınız... Emma, bizi yalnız bırakınız... — Aynasını masanın üzerine bıraktı ve Behlûlün bir sualine cevap vererek:— Ben mi?, dedi, pek fena değil, hele iki gündenberi büyük bir fark hissediyorum. İnanır mısınız? Bu iki gün içinde bir kere gelip aramadılar bile... — Nihat beyle Peykerden bahsediyordu, onlar için en olmayacak vesilelerle taşan bir husumeti vardı. Şüphesiz kendisini salıvermiş

olmalarım affetmiyordu. — Bu herif hakkında muhabbete benzer bir şey duyamadım.

Yalnız nefisini, menfaatini düşünen bir adam! Oh! Bilmezsiniz ki... Bakınız size bir şey daha söylüyeyim, şimdi Peykere bir çocuk daha yaptı, iki sene sonra bir tane daha, her iki senede bir çocukla Peyker otuz yaşında altı çocuk anası oluyor. Ondan sonra bir gün Nihad bey onun ellerinde kollarında altı çocukla kendi hâline bırakacak, kaçacak. Gülmeyiniz, Peyker'i sever mi sanıyorsunuz? Hep kendi işine geldiği için... Bihter niçin Adnan beye verildi? Neden yüzüme öyle anlamayarak bakıyorsunuz? Artık Adnan beyden beklenecek bir şey kalmayınca, o vakit? — Bu düşünceyi takip ettikçe onlardan intikam alıyor gibiydi: —

Göreceksiniz a, diyordu, Peyker otuz yaşında altı çocuktan sonra, benden daha ihtiyar olacak. O zaman bana yalvaracak, busun bir nevi kovulan annenin elleri öpülecek...

Firdevs hanım Behlûle bir küçük kelime için müsaade etmeyerek söylüyor; Peykeri altı çocukla, otuz yaşında ihtiyar olmuş, bocasından ayrılmış, yalnızlığının, metrukiyetinin tesliyetini annesinin affından bekleyerek, sefil, zelil, tasvir ettikçe garip intikam tavserinin lezzetinden mest olarak taşıyordu. Bu kadının anneliğinde öyle bir yırtıcılık vardı ki, Behlûl'u korkutuyordu. Bu bir ana değil, kızlarının saadetine düşman bir rakipti. Peykerden sonra Binerden bahsetti. Onun bu izdivacına hiç bir zaman razı olmamıştı.

Bu izdivacın neticesinden de emindi. Bihterden bahsederken Behjj lün gözlerine bakarak fazla izahat vermekten çekiniyor gibiydi. Yy nız hükmünün neticesini söyledi: — Bihter de Peykere nazire ya] pacak. O da bir gün bana muhtaç olacak..

Biribirini takip edere^ ikisi de bugün böyle bir köşeye atılıveren Firdevs hanımın elleri^ kapanacaklar, lâkin o zaman...

Cümlesini bitirmeden evvel tekrar elini uzatıyor, sürmeliği^ aynasını alarak dökülmüş kirpiklerini tamir ederken ufak bir ta. vakkuftan sonra tekrar ediyordu: — Lâkin o zaman Firdevs hanım affetmeyecek...

Bu söz ağzından bir gayz ve kin hükmü kuvvetiyle düşdüktan sonra birden elinden aynasiyle sürmeliğini atarak fikri başka bir zemine sıçradı: — Demindenberi size bütün lüzumsuz şeylerden bahsediyorum. A,sıl size söylenecek başka bir şey var.

Keşfediniz bakayım.

Behlûl masanın üzerine eğilip bakarak: — Pek kolay! dedi, Creme Simon* bitmiş, Beyoğluna ilk çıkışında sizin için ondan bir kutu almak...

Firdevs hanıma darılarak: — Lâtfieyi bırakınız, rica ederim, dedi, size dair pek ciddî bir mesele. Sizi iki gündenberi bunun için bekliyorum, bana öyle çapkın gözlerle bakmayınız, bütün ciddiyetinizi takınınız..

Behlûl gülüyordu: — Lâkin mümkün olmayan şeyler teklif etmeyiniz, rica ederim.

Ciddiyet! Siz beni hiç ciddî gördünüz mü?

— Hayatınızda birinci defa olarak gayret ediniz. Bakınız, size dört kelimeyle söyleyeyim. Buraya gelip te sizi bulamayınca kendi kendime dedim ki: — Bu çocuğu böyle kendi haline bırakmak hiç iyi değil. Bu hayat bir gün ona öyle bir cinnet yaptıracak ki, tamiri mümkün olmayacak. O halde ona öyle bir şey yaptırmalı ki, anlıyor musunuz?

— Anlamamak ne kadar mümkünse o kadar anlamıyorum. Bana bir cinnet yaptırmamak için başka bir şey yaptıracaksınız, öyle mi? Ben o sizin dediğiniz çılgınlıklardan yapmayacak olursam, hayatıma tamamen olmamış nazariyle bakarım.

Beni böyle bir cinnet yapmaktan menedebilmek için nasıl bir çare buldunuz?

Firdevs hanım biraz doğrularak cevap verdi:

—• İzdivaç!...

Behlûl bir kahkahayı zaptedemedi: — Yanlış işittim zannederim. Ne dediniz, rica ederim? İzdivaç mı? Lâkin işte asıl tamir Kabul etmeyecek bir cinnet, ve ahmakça bir cinnet! Bence izdivaç üç sebeple yapılır: Ya ikide birde nezleye uğrarsınız, ıhlamurunuzla hatminizi* içirecek, arkanıza kızgın pamuk sokacak** birisine muBAŞK-taç olursunuz; ya çoraplarınızı delersiniz evde örecek bir kadın buldurmak istersiniz; yahut iki senede bir defa baba olmaya heves edersiniz, sizin küçük damat bey gibi. Ben tabibimin tavsiyesiyle üzerimde kırmızı mühür mumu taşıyalıdanberi nezleden kurtuldum. gize de tavsiye ederim, anlaşılan tabiplerin nezleye karşı bundan daha nafiz ilâçları yok. Delinip te örülmüş çoraplar hakkında galebe çalınamaz_bir nefret taşıırım. Çocuklara gelince: Başkalarının çocukları için çıldırırım, fakat, küçük Behlûllere şimdiden husumet ediyorum. Şu halde?

— Dördüncü bir sebep daha var ki, unutuyorsunuz. Bence erkeklerin hayatında bir saat çalar ki, bütün

o gelici geçici sevdalan bırakarak hayatta saadeti bir genç kızın ellerinde aramak zamanım ihtar eder.

— İşte oldukça şiir çeşnisinde bir cümle! Bilir misiniz? Böyle sözlerin beni mağlûp etmekte garip bir kuvveti vardır. Cümlelerde bir ikinci şiir daha var: Genç kız!... Genç kızlar bence hiç tanıl-mamış, henüz tecrübe olunmaya muhtaç mahlûklardır. Fakat bu şiirin tecrübesini diğerlerinden usandıktan sonraya bırakacağım.

Firdevs hanımın mağlûp olmaya karar vermiş gibiydi: — Evet, fakat genç kızlar yalnız bir kere tecrübe olunur ve onların saf sinelerine tevdi olunacak emeller lüzumundan fazla çürümemiş, yıpranmamı? olmak lâzım gelir.

Behlûl bir tebessümle cevap verdi: — Siz bu cümlelerinizde devam ederseniz, ben şimdiden hezimet ilân ederim. Lâkin buna malik olacak kadar bahtiyarlığa şayan bulduğunuz genç kız kim oluyor?...

Behlûl bu سوالini irad ederken sofanın camlık kapısı açılmış, Beşir girmiş idi; galiba Firdevs hanıma bir şey söyleyecekti. Onun beklediğine ehemmiyet vermeyerek devam ettiler. Firdevs hanım diyordu ki: — Anlamadınız mı? Hâlâ anlamıyor musunuz? Lâkin, Nihal, sadece Nihal!... Bu fikir bende buraya gelip te onu büsbütün değişmiş, üç ay içinde büyüüvermiş görünce doğdu.

Behlûl uzun bir «Ooo!...» ile ayağa kalkmış idi, bir kahkaha içinde sordu: — Siz ne vakittenberi böyle harikalar doğurmaya başladınız?... Nihal... Lâkin siz ona bir koca değil, bir hoca arayınız. Hem, bakınız, şimdi aklıma geliyor, Nihalin kocası olmak mümkün değil. Azîm bir mâni var: Ben Nihalin borçlusuyum. İşte şimdi, siz anlamıyorsunuz. Hesap ettim, tam on dört lira ile bilmem kaç kuruş borçluyum, faizleri de hesap ederseniz...

Firdevs hanım artık damlıyordu: — Amma siz bütün lâtife ediyorsunuz. Nihali, bu mücevher parçasını başka birisine mi bırakacaksınız?

Behlûl Beşire bakarak Firdevs hanıma cevap verdi: — Lâkij, yanıyorsunuz, Nihal bir mücevher parçası değil, bir ateş parçasıdır Onunla kavga etmediğimiz bir gün yoktur.. Değil mi Beşir?

Beşir orada hareketsiz, nefessiz, donuk gözlerle duruyordu Behlûlün kendisine bu hitabını işitmemiş gibiydi. O zaman Firdevs banım sordu:

— Ne istiyorsun, Beşir?

Beşir bir uykudan uyandı ve söyleyeceğini tahattur etmek is. tiyerek, ufak bir tevakkuftan sonra cevap verdi: — Beyefendi soru. yor, eğer izin verirseniz buraya bir küçük sofraya kurduracaklar, bu akşam beraber yemek için...

Firdevs hanım hemen muvafakat etti ve Beşir indikten sonra hâlâ kendisine gülümsiyerek bakan Behlûle: — Siz istediğiniz kadar gülünüz, dedi, Nihali siz alacaksınız, madem ki ben öyle karar verdim..

Behlûl biraz eğildi ve şüphesiz bu muhavereyi bir lâtife ile bitirmek isteyerek en çapkın sesiyle: — Lâkin, dedi, siz henüz başkalarının izdivaciyle fikrinizi meşgul edecek kadar gençlikten uzaklaşmış

değilsiniz. Nihal biraz daha büyüyünceye kadar bu evin içinde beni izdivaca razı edebilecek birisi daha var ki...

Firdevs hanımın bitirmesine müsaade etmedi ve bu deia büsbütün darılarak: —

Susunuz, bakayım, dedi, ben ciddî meselelere karışan latifelerden hiç hazzetmem.

— Sonra birden bir şey daha tahattur etti: — Ha, size söylenecek bir şey daha unutuyordum: Bu Nihal meselesinden ben birisine daha bahsettim..

Garip gözlerle Behlûle bakarak o birisinin keşfedilmesine mun-tazır duruyordu.

Firdevs hanımın gözlerinde öyle delici bir nazar vardı ki, Behlûl cevap vermedi ve zaptolunmayan bir zaaf il? gözlerini indirdi. Firdevs hanım sadasının bütün tabiiyetiyle haber verdi: — Bihtere... — Ve küçük bir tevakkufu müteakip elini tekrar aynasına uzatarak ilâve etti: — O bu izdivacı pek tabîi buluyor... Behlûl derhal anlamış idi. Bu kadın, şüphesiz görülmüş, işitilmiş, hiç bir şey istinat etmeksizin yalnız bir faraziyeyi takip ede rek hakikati yoklamak istemişti. İlk tecrübe Bihterde yapılmıştı Eihter bu tecrübeden nasıl çıkabilmiş idi? Kendisi hemen butunu-veren bir mukabele ile bu kadının hasıl olabilen şüphelerini izaleye, çalışarak: — O, tabîi muvafakat edecek, demiş idi, pek âlâ bilir ki, bem'mle Nihal arasında bir izdivaçtan sonra ikimiz de bu evde oturanlayız, şu halde, anlıyor musunuz?...

Firdevs hanım gözlerinde tuhaf bir hande ile bakıyordu, anlamıyor gibiydi.

Behlûl öyle sakat bir mütalea zeminine girmiş idi ki.

vam ederse idare edememekten korktu. Muhavere bitmekşizin ke-.'jjniş oldu.

Behlûl bu kadının her şeyi anlamış olduğuna hüküm S.fri yordu. Bu kadında kızlarının saadetine öyle sönmek bilmeyen tjj husumet vardı ki, bu sır onun ellerinde Bihtere karşı müthiş Jr silâh olabilirdi. Birden Bihterle muaşakalarının yeni bir tehlike evresine girdiğini anladı. Bundan sonra bu sandalyesine mihlan-^jş kadının gözleri karanlıkları, duvarları delerek hafî bir düşman yyanetiyle onları takip edecekti. İhtimal yine en güzel tehâffuz ça-reSi bu izdivaç latifesinde idi. Bu dakikaya kadar Bihterle bir mülakatın güçlüğünden kaçarken, bir dakikada aksine onunla mülakata lüzum gürdü. Fakat nasıl görüşecekti? Bihterin tekrar onun oda-s-nü peîmesine ihtimal vermiyordu.

Muhaverenin bu inkıtaından mütevellit azaptan Behlûlü Firdevs hanım kurtardı: —

Behlûl bey! Rica ederim, Emma'yı çağırır mısınız? dedi.

Bu izdivaç meselesi için içinde tuhaf bir lâtife olarak bir müd det çalkalandı.

Adnan bey açıkça lâtife ediyor, ne zaman Behlûlle Nihali görse: «Nişanlılar!...»

diye gülüyordu. Nesrinle Şayeste bile buna gülüyorlardı. En ziyade gülenler Nihalle Behlûl'ün kendileriydi. İkisinin arasında bu sık sık tekerrür eden bir oyun oluyordu.

Bu izdivaç latifesi çıktıktan sonra, ona, herkesle beraber çocukça bir oyuncaktan başka türlü nazar etmemekle beraber, bazı dakikalar olurdu ki, Behlûl Nihalin yanında kalbini eriten bir şey duyardı ve o zaman ihtiyarsız kendi kendisine: — Lâkin bu izdivaç pek mümkün olmayacak bir şey de değil!... derdi.

Sonra ötekini düşünürdü: — Ya Bihter? Bihter ne olacak?

Bihtere ilk hiyanetinden, Kette'den sonra bir aralık ikisinin arasında her şey bitmiş zannolunabilirdi. Günler geçmiş idi. Bihterle beş dakika yalnız kalamamıştı. O hep dargın çehresiyle duruyordu; artık Bihterin o üç gecelik gaybubeti affetmeyeceğini, hattâ izahat bile istemeyeceğini zannetmişti. Fakat Bihteri tamamiyle kaybetmiş olduğuna da ihtimal vermek istemiyordu; onun yine küçük bir kaza ile kollarına avdet edeceğine emindi. Bu emniyet Bihterin kayıtsızlığından eza duyan gururuna karşı bir nevi tesliyet kabilinden idi.

Bihterin gelip ondan izahat talep etmesi onu azîm bir yükten kurtarmış olmakla beraber, bu dargınlık devresi artık yorulmaca başlıyan aşkına bir istirahat fasılası ihzar etmiş oluyor, hattâ Otia yine Kette'ye avdet etmek, o genç sarı kızla yarım bırakılan Sevda nûşabesinin son curalarını da toplamak için fazla bir serbest

lik bırakıyordu. Kette'den sonra Bihtere daha har ve muhteris <j-neceğini farzederken, aksine o çapkın kız için nefsinde henüz tat mire muhtaç hevesler buluyordu. Yalnız bir şeyi itiraf etmek istemiyordu: Bihterden usanmış

olmak!... Bu, aşk hayatında nefa^î zevkine büyük bir leke sürmüş olacaktı .Onun fikrinde Bihter, o feadılardan biri idi ki, onlara karşı hiyanet edilir, fakat hiç bir Va. kit terkedilmiş olmak züllü bırakılmaz. Behlûl hattâ Bihter tara.

findan terkedilmek, bu kadın tarafından metrukiyetin acılarını tat. mak için bir heves bile duyuyordu.

Artık kendi tarafından sebebiyet verilmiş bir rabıta tecdidi vu. ku bulmaksızın Bihterin odasına gelmiyeceğinden günler geçtikçe kuvvet kesbeden bir emniyet hâsıl etmişken, bir gece onun ne va. kittenberi terkedilen bu sevda, aşkıyanına avdetini görmüştü. Bihter şüphesiz tahattur etmiş, izahatın teatisi için geliyordu. Sonra bu izahat o kadar çabuk teati olunarak, o kadar kolay kabul edilmiş oldu ki, Behlûl şaşmıştı. Bihter kadınlık gururuna karşı bir borç ifa etmiş, meselenin dış yüzünü kurtarmış olmak için inanmış, aklanmış, aldatılmasına müsaade etmişti. Bu odaya, hakikatte, aldanma!! için tekrar gelmişti. Artık Bihterde haysiyet hissi onlardan biriyle, o vücutlarını her sevda talibine satanlardan bir sefile ile müşarekete mâni olmuyordu. Bu kadın, o hıyaneti keşfetmekle beraber, gözlerini kapıyor, tekrar kendisini saran bu kolların arasında bir sefile hayalinin ihtizazını, onun rayiha bakiyesini görmemek, duymamak için, kendisini sahte bir itminanın siyah duvarları içinde saklıyordu.

Behlûl karşısında isyan etmiş', gururunun tuğyaniyle yükselmiş bir Bihter göreceğinden emin iken, onu böyle aldatılmıya muvafakat etmiş görünce, kendisini üşüten bir hisse mani olamamıştı. Ar-tık Bihter için başkalariyle, kim bilir kimlerle bir müşareket başlamış oldu. Behlûl ikide birde gaybubet ediyor, ve bütün gaybubetlerinden sonra hep aldatılmaya mütevekkil bir muvafakate gelen Bihteri daha ziyade küçülmüş, mümtaziyetinden daha ziyade kaybetmiş buluyordu. O

zaman insafsızlıklar yapar, bu kadını tahkir etmek isterdi. Şimdi beraber buldukları geceler, birbirini didiklemeyle geçiyordu, ikide birde Bihter bir gurur bakiyesiyle ona mukabele ettikten sonra, henüz bir buse ile teati edilmeksizin, fırlar giderdi; fakat yine hep rabıtayı tecdit eden o olur, kavgaların me suliyeti kendisine tahmil edilmiş bulunurdu.

Yavaş yavaş bu kadın, Behlûlün elinde ezilecek, hırpalanacak sonra en mülevves heveslere âlet edilecek sefil bir mahlûk oluyordu. Muaşakalarına bile bir sefalet rengi geliyordu. Behlûl bu güzide sevdanın mümtaziyetini muhafazaya itina etmez olmuştu; Bihter-sollarının arasında her defa bir parça daha onlardan biri oluyor, fe arasıra irkilmek isteyen haysiyet isyanında devam etmek için kuv-vet bulamıyordu.

Behlûl kaç kereler ona Firdevs hanımdan bahsetmişti. Onun için: — Hepsini biliyor, bir gün göreceksiniz ki, bu kadın bildiğinden bizi haberdar edecek...

derdi. Bihter Behlûl'ün bu korkusuna cevap verirdi: — Biliyorsa, ne olabilirdi sanki?...

Adnan beyden bahsetmek için ikisinde de kuvvet yoktu, yalnız Ni~ halle izdivaç latifesinden bahsedildikçe, Behlûl temin ederdi ki, bu, evin içinde hasıl olabilecek şüpheler için, en nafiz bir tahaffuz çâ-resiydi. Bu latifeden bahsolunurken Bihterin dudakların elim bir azap hattı irtisam eder, donuk bir nazarla, bir kelime söylemeksizin, Beh-lûle bakardı. Bir lâtife olmak üzere başlayan bu tasavvur, hissediyordu İd, Adnan beyin kalbinde bir latifeye şayan olan ehemmiyetten ziyade kabule mazhar oluyor, Behlûlün her kim ile olursa olsun hiyanet etmesine zımnî bir muvafakat gösteren bu kadın, bu izdivaç latifesinden öyle müthiş bir ıztırap duyuyordu ki, Behlûlü Nihale lâkırdı söylerken gördükçe sapsarı kesiliyordu. Bir gece itiraf etmiş: — Bu lâtife beni öldürüyor, demişti.

Behlûl bir kakhaha içinde onu öperek: — Çıldırıldınız mı? dedi,, Kihalle bir izdivaç! Olacak şey mi? Unutuyorsunuz ki, Nihal bir çocuktur. Ondan sonra, bu latifeyi menetmek te mümkün değil...

Bu teminat Bihteri iskât ederdi, fakat o ıztıraptan kurtaramazdı. Evet, Nihal bir çocuktı, fakat on beş yaşında bir çocuklu; evet,, bu lâtife menedilemezdi, fakat sonra bu latifenin tahakkuk edebilmesine nasıl mümanaat olunacaktı? Kendi kendisine bunu ^ovarken ellerini kütliyerek, ıztırabından kıvranırdı.

Behlûl bu latifeye her zaman kayıtsız kalamıyordu. Arada sırada gözleri Nihale dalarak onun ince simasının rakik şiiiriyle ruhunda eriyen bir şey duyar ve kendi kendisine sorardı: — Kim bilir? Belki aranılıp bulunamayan şiir ve sevda bundadır.

O zaman ihtiyarsız aşk hayatını tahlil eder, bütün eski hâtıralarını birer saniye tekrar yaşar, nihayet Bihterin parlak siyah saç-lariyle Kette'nin beyaza benzeyen sarı saçları birbirine dolanarak iki çehreden mürekkep bir müşevveş

sima tersim ettikten sonra bu hâtıra silsilesini son bir düğümle bağlardı.

Nihayet? Evet, nihayet ne olacaktı?... Bunların hepsinde bir şiirsizlik, hâtıralarının bu çiçeklerinde bir kuruluk, bir cansızlık buluyordu. Kim bilir?

Belki, sevdanın ruhu, hayatın şiiri, böyle henüz açılmamış bir goncanın saf sinesinde gizliydi.

Nihalle münasebetlerinde her vakit kendisini idare edemiyor, her gün ağabeylik sıfatından bir zerre kaybolarak Nihali bir genç kız sıfatiyle görmeğe başlıyordu. Nihali ince omuzlarından tutn^ yüzünü saçlarının sarı dalgalarına sokarak, onun taze ruhunu k,' narin çiçeğin müphem rayihası kabilinden teneffüs etmek için çn gınca bir heves duyuşları olurdu.

Sonra kendi kendisini takdir edc" rek Nihale günlerce kayıtsız kalmak için çalışırdı. O zaman izdivac latifesinin, ikisinin arasında gülmeğe yeni bir vesile teşkil eden bir oyundan ibaret kalmasına dikkat ederdi.

* * *

Bir gün Behlûl bir gazete kenarına kurşun kalemiyle tuhaf bir baş çizerken Nihal odasına girmiş ve kendisini görmemişçesine de. vam eden Behlûlün etrafında dönüp dolaştıktan sonra, nihayet ar. kasında durarak omuzunun üstünden kurşun kalemini tutmuş i<ü Behlûl sanki onun vücudunu hâlâ farketmemiş, elinde hareketten kalmış

kurşun kalemiyle omuzundan sarkarak ince bileği dudaklarına sürünen Nihali küçük eliyle, bir kelime söylemeyerek, bir ufak hareket etmiyerek duruyordu. Sonra yavaşça parmakları kurşun kaleminden tutmıyarak Nihalin parmaklarını tuttu.

Nihal elini çekmi-yerek bırakıyordu. Behlûl elinde bu ince, rakik eli, dudaklarının kenarında o mai damarları görünen sanki şeffaf bileği hissedince kalbinde bir .şeyin eridiğini duymuş idi. Bu eli çekerek dudaklarına götürdü ve onu, zaptedemiyen bir his zaafı içinde kckladı. Nihal hâlâ elini çekmiyerek, göğsü Behlûlün arkasından omuzuna biraz yaslanmış, bırakıyordu; ikisinin •

ruhunu esiri bir derağuş içinde eriten bir mestlik dakikası geçmişti. Birden Nihal silkinerek, hüviyetinde uykuda kalmış bir şey uyanıvererek, elini çekti, ve Behlûlün yanma oturarak: — Nişanlı bey! dedi, bana anlatır mısınız, niçin sanki evlenirler?...

Bu sualinde öyle tuhaf bir saffet, gözlerini açarak cevap bekleyişinde öyle hoş

bir çocukluk vardı ki, Behlûl demin onu mağlûp eden kısa .şiir dakikasının perişan bakiyesinden sıyrılarak güldü: — Çünkü... dedi.

O kısa mağlûbiyet dakikasından sonra Behlûl tekrar kayıtsızlığa avdet edebilmek için büyük bir ceht etmişti. Nihalin sualine yalnız bir: — Çünkü!..., ile cevap veren Behlûl, bir dakika evvel Nihalin elini ihtiyarsız bir hareketle çekip dudaklarına götüren Behlûl değildi.

Nihal Behlûlü taklit ederek: — Çünkü!... Çünkü!... dedi. Bilir misiniz? Siz bu kelimeyi telâffuz ederken kime benzediniz? Mile de Courton'a... Onun da bana böyle cevap verişleri vardı. Ne zaman cevabı müşkül bir şey sorulacak olsa, —

Nihal Mile de Courton'un

fransızcasıyla taklit ediyordu. — başını sallar, çünkü!... derdi. Ah! L yarım kalan çüncüler bana ne

kadar şeyler kaybettirdi. İşte jjudi de herkesin ne için evlendiğine vâkıf olamayacağım. — Nihal Lnu söylerken tuhaf bir fütur vazı takmıyordu, birden aklına başka bir şey geldi: — Durunuz, dedi; bana başka bir şeyi anlatı-jjy. Evlenmek için sevmek lâzımdır, değil mi? Bunu biliyorum, hattâ bu sevmek, anlaşılın, meselâ benim babamı, Bülendi, şunu, bu-nU sevişimden başka bir şey! Şu halde bu nedir, rica ederim ki, o bir sevmeklere benzemiyor?

— İşte küçük bir sual ki, Nihal, beni sana anlatılamayacak şeylere sevkedebilir.

Meselâ, — en iyisi misalleri yakından intihap etmektir — meselâ Nihal, sen beni nasıl seviyorsun?

Nihal gözlerini kapayarak, omuzlarını kaldırdı: — Bilir miyim? dedi, hattâ sizi seviyor muyum? Zannediyorum ki sevmiyorum; herhalde, nasıl söylemeli? Evlenmek için sevmiyorum. İşte bakınız, bir şey itiraf edeyim, bu izdivaç latifesi beni ilk önce pek iyi eğlendiriyordu, fakat şimdi iş değişti; tamamiyle!... Artık bundan sıkılıyorum!...

Nihalin bunu söyleyişinde öyle hoş, öyle çocukça bir şikâyet tarzı vardı ki, onun lâtife eden sesine, sirayet etmemesi mümkün olmayan bir rikkat ihtizazı ilâve ediyordu. O söylerken Behlûl dalgın gözlerle bakıyordu. Bir müddettenberi onun karşısında böyle ihtiyarından hariç dalgınlıkları vardı. Onda o vakte kadar dikkat edilmeyen, görülüp te anlaşılmaksızın geçiveren şeyler buluyordu. Nihal her mânasiyle güzel değildi, onda güzellikten daha iyi bir şey vardı ki kaidersizliğiyle, tuhaf lığıyle, gözü eğlendirerek cezbediyordu: Hoşluk... Bütün vücudu, bütün siması ince şeylerden mürekkepti; garip bir tesadüf lâtifesiyle isminden bile ince ve uzunca boyuna fazla bir narinlik sirayet ediyordu. Sonra bu incelikler, renklerin müb-hemiyetiyle imtizaç ederek, onun tozlu zannedilen donuk sarı saçlarından, üzerine düşen her endişe sayesinde kâh koyulaşıyor, kâh açılır gözlerinden, hafif bir saz altında nadir ve ancak mahsus pembe mevceler tayaran eden teninden daha ziyade bir incelikle incele-şerek, Nihali, bir ressamın fırçasında unutulmuş renklerin tesadüfi bir hediyesine, fakir hatlar ve renkler içinde çizilivermiş bir hurda çehreye benzetirdi, Nihalin mâneviyetinde de bu cismaniyetin mahfazasından müebbet bir çocukluk sirayet etmişti. Bugün on beş yalında bir genç kız iken, herkes için bir çocuk kalan Nihal yarın bir kadın, bir zevce, bir valide sıfatlarıyla yine bir çocuk kalmağa mahkûm gibiydi.

Behlûl bu çocuklukların en yakın şahidi idi. Nihal şu uzun buhran devresini hep ıztırablarının, ruhunda harabeler bırakan işkencelerin çocukça isyanlarıyla geçirmişti. Bugün, şu dakikada, karşısında, kendine mahsus çocukça bir eda ile ellerini kilitwp rek artık bu izdivaç latifesinin usaç verdiğinden bahseden Nihaî yine bir çocuktu, fakat o ıztırıp devresinin çocuklukları altında <je rin bir ruh azabı saklayan Nihalin belki bu çocukluğunun, şu it;* rafının altında da bir şey, onu muztarip eden, henüz mahiyeti an laşılmamış yeni bir ruh hâdisesi saklıydı. Behlûl bunu kendi ken dLsine sorarken mesteden, uyuşturan bir şiir nefhasından kalbin^ çürümüş

kalan sevda çiçeklerine taze bir hayat serpiliyor gibiye Bu genç kızın saf ruhunda ilk haşyet lerzişini uyandırmış olabiL mek, onun şeffaf rüyalarına ilk şiir ve hülya nurlarını serpmek yıpranmamış, her türlü ihtiraslardan artık yorgun çıkmış kalbi içirj öyle nezih ve mücellâ bir yeni hayat ufku açılıyordu ki, Behlûl tek. rar bir dakika mağlûp olarak Nihale: — Lâkin bu seni niçin sıkı.

yor? dedi, bu latifenin ciddiyet kesbetmesine bir mâni var mı?

Bu sual öyle ihtiyarsız, öyle bir dakikalık samimiyetle mühtez idi ki, Nihal, sanki kendisini birden korkutan bir şeye karşı, büyü. müş gözlerinin sabit bir nazariyle baktı. Sonra Behlûlün sualinin yalnız ilk kısmına cevap vererek: — Bu beni neden sıkıyor, biliyor musunuz? dedi, size anlatmağa çalışayım; fakat bakınız, bu biraz karışık bir şey, ben de pek iyi anlamıyorum ki... Herkesle beraber bu latifelere gülerken, birdenbire içimde darılmak, latifeyi bir kavgaya çevirmek için heves duyuyorum. O zaman babama, Firdevs hanıma sert bir cevap vermemek için kendime cebrediyorum. İşte durunuz, size bir şey daha söyleyeyim, ben ki size hiç bir şeyi söyle, mekten sıkılmam, değil mi? Bunu pekâlâ bilirsiniz. İnanır mısınız? Şimdi size bunları anlatırken sıkılıyorum. Hep böyle sizden artık sıkılır oldum. Gördünüz mü bir kere? Biz dost olmağa karar vermiştik, bu lâtife çıktıktan sonra artık mümkün olmayacak. Bana gü cenmezseniz, size bir şey daha itiraf edeyim. Şimdi mümkün mertbe sizden, hattâ herkesten, bütün bu latifeyi yapanlardan uzak kalmak, kendi kendime kapanmak istiyorum; evin içinde herkes her vesile ile bundan bahsediyor, yalnız biri, Beşir... Oh, bilseniz, şimdi herkesten ziyade onu seviyorum. Anlıyor musunuz?

Demek istiyorum ki, siz de bu latifeden bahsetmiyecek olsanız, sizi de yine se/ineğe başlayacağım.

Behlûl bu saf çocuk kalbinin, bu bilinmeksizin taşan itiraflarını mephût dinlemişti. Nihal bitirdikten sonra, elini uzattı, Nihalın elini tuttu ve sesinde ufak bir lerzişle: — Hayır, aksine... Bundan bahsedelim, Nihal. Ne için sanki bu lâtife neticesiz bir oyundan ibaret kalsın? dedi.

Nihal elini çekmek isteyerek güldü: — Bakınız, şimdi sıra bana

»İdi- — Ve yine de Mile de Courton'un taklidini yaparak ilâve etti: ' Çünkü...

' Behlûl ona söyletmek istiyordu: — Hayır, hayır, söylesen a, cünkü? Çünkü, neden?

Nihal tereddütsüz cevap verdi: — Çünkü, çünkü evlenmek için .jvniiek lâzım değil mi? Bunu herkes söylüyor, demin siz de tastik (jyyor gibiydiniz. Şu halde mademki, ben sizi sevmiyorum. Seviyo. ,U0i, fakat, anlıyor musunuz?...

Nihal, nihayet elini çekerek ayağa kalkmıştı, Behlûl'ün karşısında duruyordu.

Behlûl de ayağa kalktı ve bu defa bir itirafların sa-Diimiyetiyle: — Lâkin işte ben seni seviyorum, Nihal, dedi, nen de Duna ilk önce garip bir lâtife olmaktan ziyade ehemmiyet vermemiş iken, işte, işte bugün, hususiyle bu dakikada, işitiyor musun Nihal? Amcama gidip: «Artık bu lâtife bir lâtife olmak için lüzumundan (azla devam etti. Nihali bana veriniz ve iş bitsin» demeğe bir mâni görmüyorum...

Bu cümle ağzından bir hamlede çıkmıştı. Nihal, dudakları bembeyaz duruyordu; şakakları vuruyordu. Birden bir hışıltıyla başlarını çevirdiler. Bihter, sapsarı, odanın kapısını iterek girmişti. Behlûl dudaklarını ısırıldı. Bihter işitmiş miydi?

Bihter tutuk bir sesle: — Behlûl bey! dedi; bugün İstanbulma inecek misiniz? Size havale olunacak bir iş var! — Bihter bunu söylerken Behlûle bakan gözlerinde vahşi bir mâna vardı. Nihal dun ılıyarak odadan çıkıyordu. Behlûl müthiş bir hiddet tuğyanını zor zap-tederek yalnız: — Evet... demişti.

Nihal odadan çıkar çıkmaz, henüz onun uzaklaşmasını bekle-. nüyerek, Bihter oturdu; ve her şeye hazır bir kadın hırsiyle, göğsü şişkin, gözlerinde derin bir azim mânasiyle: — Artık bu lâtife lüzumundan fazla sürdü, siz de teslim edersiniz ki, bu daha ziyade süremez, dedi.

Birden, Behlûlde, böyle her türlü tehlikeye karşı odasına gelen bu kadına karşı yenilmez bir isyan hissi uyanmıştı, derhal cevap verdi: — Ben de şimdi Nihale bundan bahsediyordum .Bu latifenin bir hakikate tebeddülü zamanı artık geldi, zannediyorum.

Bihterin biçare makhur a^kî sanki göğsünü yırtan bir iniltiyle sızladı; ağından hırıltıyla, boğulurcasına bir sayha ile, boğuk, vahşi bir ses çıktı: — Ah! dedi, bir saniye devam edemiyerek durdu, sonra 'aşarak: — Demek, nihayet itiraz ediyorsunuz, nihayet bütün oyun-kr bitti, artık beni aldatmağa lüzum görmüyorsunuz, öyle mi? Fa-^t bu izdivaç olmayacak, anlıyor musunuz? Her şey, evet, her şey, hattâ Kette, bakınız, ismiyle bile biliyorum, evet, hattâ Kette, yal-n'z Nihal değil. Lâkin bu izdivaç olmayacak.

Behlûl artık her şeyi kırmak, bu kadını tahkir etmek ve bu <u fa unutulmayacak bir hakaretle aralarına bir adavet koymak içJ bir saniye içinde karar verdi: —

Bu latifeden başka bir şey a^ var ki, asıl o lüzumundan fazla devam etti. Size ceplerimi karışa rarak mektuplarımı okumak, odamın kapılarında içeride söylenen şeyleri dinlemek hakkını veren münasebet nihayet tahammül ol^ .namaz bir cesaret oluyor. O münasebet size beni bir izdivaçtan me. netmek hakkını veremez.

Bihter bu dakikada, Behlûlle muşakasında ezilen, tahkir olu. nan, her şeye tahammül eden Bihter değildi; Bihter Behlûlün tasav. vur ettiği, görmek istediği Bihter, kendisine verilen hukuku yırtıcı tırnaklarla müdafaaya gelen bir Bihter olmuştu. Derhal cevap ver. di:

— Bir izdivaç belki, fakat bu izdivaçtan menetmek bence bir hak değil, hattâ mutlak bir vazifedir. — Vahşi bir hande ile gülü. yordu — Amcanızın kızıyle izdivaç!... O amcanızın ki... — Birden, tehevürle ayağa kalktı: — Lâkin anlamıyor musunuz ki, bugün, çimdi o burada iken içeriye giren kadın, onun yüzüne karşı da hay. kırabilirdi: «Seni aldatan bu adam şu dakikaya kadar beni de aldatıyordu. O senin için bir koca olamaz, çünkü daha evvel kendisini başka birisine vermişti. Bana!...» diyebilirdi. Bu izdivaç! Lâkin bu mülevves bir şey, daha fena: Bu bir cinayet...

Behlûl bu tehdidin karşısında titremişti, fakat mağlûp olmamak istedi: —

Unutuyorsunuz ki, aramızda ondan daha mülevves bir şey, ondan daha büyük bir cinayet var...

Bihter bir adım geri çekilerek bu zalim hakarete yalnız uzun bir nefretle cevap verdi: — Ooh! dedi.

Demek bu aşk, bir vakitler bu adamın ağzında onu ihya eden, bütün çürümüş

hislerini tasfiye eden muazzez, mukaddes bir şey olmak üzere temin edilirken, bugün o yalanelara inanan biçare kadının yüzüne mülevves bir cinayet olarak fırlatılıyordu. Bir an için Bihter ikide birde aşklarının haşfedilmesi ihtimaline karşı bu adamın ağzında tekerrür eden o rüya zemzemesini, o yeşil sevda yuvasını tahattur etti; bu yalana inanmıştı, bu adamın bütün yalanlarına inanmıştı. Ooh! Ne acı

aldanış!... Biribirine bir kelime söyle-miyerek, gözlerinde derin bir adavetle bakıyorlardı; bir saniye oldu ki, Bihter kendisini tahkir eden bu adamın karşısında hemen oraya yığılıvererek ağlamaktan korktu, ve burada daha ziyade kalmak is-temiyerek bir kelime ilâve etmeksizin yürüdü.

Son bir ümidi vardı: Bellisiz bir ümit... İhtimal bu adam onu böyle salıvermek istemeyecektir, o çıkarken koşacak, ellerine sarılacak, «Hayır, aramızda yalan olan bir şey varsa o da bunlardır, öte-jçiler sahihti, evet, yalnız onlar sahih!...» diyecekti. Fakat Behlûl, [hareket etmeden, bu kadına bir rica nazarını bile diriğ ederek, çıkmasına müsaade etmişti.

* * *

Nihal Behlûlün odasından ayrıldıktan sonra yukarıya çıkmış, sofada Firdevs hanımın yanında babasını bulmuştu. Firdevs hanım onu eliyle çağırarak: — Nihal!

Bakınız, babanız ne diyor? demişti. Nihal, mütecessis yaklaşmıştı. O vakit, Adnan bey, gülerek, hâlâ bir latifeden bahsedercesine anlatmıştı. Mademki artık Nihal gelin olacaktı, o kadar hoşuna giden zümrüt takımının alınmasına bir mâni kalmamış demektir..

Firdevs hanım her bulunan fırsattan istifade ederek Adnan beyi her gün bir parça daha bu izdivaç fikriyle istinas ettiriyordu. Bugün beyinlerinde bir şey daha karara bağlanmış gibiydi. Nihal henüz cevap vermeden o ilâve etti: — Nihal! Biz bir şeye daha karar verdik. Sizi birkaç gün sonra halanıza Adaya gönderiyoruz.

Bir kere bu küçük hava tebdili sıhhatinize lâzım, ondan sonra halanız ihmal edildiğinden o kadar şikâyet ediyormuş ki...

Nihal bu fikre karşı sevincini saklamamıştı: Sahih mi, baba? diyordu, bilseniz burada, o gittikten sonra öyle sıkılmaya başladım ki...

Nihal Mile de Courton'dan bahsediyordu. O gittikten sonra bu evin içinde, uzun, bitmez tükenmez can sıkıntılarının mürekkep saatler başlamıştı. Artık herkesten sıkılıyordu. Kitap okuyamıyor-du, bu evin havasında onu boğan bir darlık vardı.

O zaman kızlardan birini ve Beşiri alır, rıhtıma çıkar, uzun uzun, serin havayla inşirah duyarak, yürürdü.

Behlûlle izdivaç latifesinden ilk önce eğlenmişti; sonra bu, onu, bilmeksizin sıkı bir şey oldu. Geceleri, ihtiyarsız bunu düşünüyor, uykusu kaçıyor.

Kalbinde bir ses vardı ki, ona: Behlûlden sakın!... diyordu. Bu ses Mile de Courton'un sesine benziyordu. Sahih, o kendisine bir şey söylememiş miydi? Pek iyi tahattur etmiyordu. Bir gece, sanki rüyasında, onun kulağına birisi, galiba Mile de Cour-ton eğilmiş ve bu iki kelimeyi fısıldamıştı. O zamandanberi bu iki kelime onun kulaklarında kalmıştı.

Bir kere kendi kendisine cesaret ederek: — Mademki bir kız 'Çin mutlaka gelin olmak lâzım, şu halde bir başkasile olacağına... demişti. Bunu bir kere söylemeye cesaret ettikten sonra artık istemeksizin tekrar etmişti, ve her tekrar ettikçe büyük bir kabahat iş-femişçesine kendi kendisinden kaçmak

istiyerek yalnız kalmıya çadırdı. Birkaç gün, kendi kendisine ahdederek, bu izdivaç latifesini

tahattur etmemek için gayret etti; fakat o lâtime evin içinde, her hatvede kendisini takip ediyordu. Asıl Behlûlden sıkılmaya başkû mıştı. Onunla artık tamamiyle bir kardeş olamıyordu. Kendisinin^ zaptolunmayan asap isyanları keşfediyordu. İkisinin samimiyetime bu lâtime icat olunduktan sonra, meçhul bir elin parmaklarından buzlu katreler serpiyordu.

Nihal bir şeye daha dikkat etmişti. Bundan mecbur olmadıkça bahsetmiyordu. Bunu kendisine karşı mültezem bir içtinap vazına hamleden Nihal, sonraları Bihterin bu izdivaçtan memnun olmadı, gına hüküm vermişti. Bu bakımdan o lâtime Nihal için bir kıymet kesbetmiş oluyordu. Bihteri tazip eden bir şeyin devamını mene muvafakat edemiyerek herkesin bundan bahsetmesine bir zımnî müsaade, hattâ gizli teşviklerde bulunuyordu.

Bir gün Şakire hanımla Cemile gelmişlerdi. Onlar pek uzun fasılalarla ve ancak bir gece için gelirlerdi. Bu defa mühim bir haberle geliyorlardı: Cemile gelin oluyordu, söz kesilmişti, hemen nikâh olacaktı. Onu bir dökmecinin oğluna istemişlerdi, iyi bir çocuk deniyordu, babasının dükkânında işliyordu, Süleymaniye*de bir evleri vardı. Şakire hanımın ağzında bu tafsilât uzun hikâyelere zemin oluyordu. Nihal sevincinden Cemileye sarılıp yanaklarından öperken Nesrin de yalıda cereyan eden şeyden onları haberdar etti: — Haberiniz yok, dedi, bizim de düğünümüz var.

Şakire hanıma anlattılar. Artık ondan bir lâtime olmak üzere bahsetmiyorlardı; Nihal sanki işitmiyerek hep Cemile ile meşgul, onların gevezeliklerine müsaade etmişti. Yalnız bir aralık Şakire hanımın Şayeste ile Nesrine gözünün uciyle bir şey göstererek: — E?... dediğine dikkat etmişti. Hiç bir şey ifade etmeyen bu sualin zengin mânaları var gibiydi. Nihal onları bir hafta alıkoydu. Bu müddet zarfında o sualin mânalarını izah edecek şeylere tesadüf etmek ümidinde idi.

Onlar gittikten sonra o sualin ehemmiyetini arttıracak bir şeye vâkıf olamamıştı, fakat hep hayalinde Şakire hanımın gözünün uciyle birisini göstererek: — E?... deyişini görüyor ve bununla, bilinmez nasıl, Bihterin memnun olmayışı arasında bir münasebet buluyordu.

Bugün Adaya gitmek tasavvuru çıktıktan sonra Nihal odasına girdi. Mile de Courton'a başlanmış bir mektubu bitirecekti. Ondandır üç uzun mektup almış ve bunlara âdeta birer küçük kitapla mukabele etmiş idi. Mürebbiyesine her şeyden, binlerce ufak tefeklerden sahifelerle tafsilât vererek bahsediyordu. Yalnız şimdiye kadar bir şeyden bahsetmemişti: Behlûlden... her şeyden ziyade bundan bahsetmek için heves duyuyordu, fakat tam bu hevese mağlûp olmak ıaddesinde iken bir ses ona: Behlûlden sakın!... dedi. Bugün mektubuna bir yaprak daha ilâve ederek bu Ada seferinden bahsederken: yalnız Beşiri alacağım!... diyordu. Sonra birdenbire kalemi başka bir zemine sıçrılarak ilâve etti: «Bakınız, az kaldı size Beşirden bahsetmiyordum. Beşir hasta... evin içinde bunu benden başka gören yok. Ben onun hastalığından bahsederken kendisiyle beraber herkes gülüyor. Fakat bana inanınız; Beşir hasta! Bunu nasıl tarif edeyim.. Onun şimdi öyle bir gevşek yürüyüşü, nazarında öyle sönmüş bir şey, renginde öyle cilasını solduran bir donukluk, gülüşünde bile bir şey yırtıyormuşçasına öyle acı bir mâna var ki, bunları farketmiş Beşirime ağlamak istiyorum..

* * *

Nihal yanılmıyordu; Beşir hasta idi. Onu gittikçe incelten, sanki seneler geçtikçe makûs bir netice ile

küçülten bir şey vardı ki, bu rakik, mini mini habesi, mafsalları kapmuş zannolunan sarkık kol-lariyle, şimdi merdivenleri sürte sürte çıkan gevşek bacaklariyle bütün vücudunu, omuzlarında daimî bir yükün yorgunluk kahrını ezi-yormuşçasına, derin bir çöküklüğüyle, kırılmış bir oyuncağa benziyordu. Bir şey söylemek üzere gelirken, verilen bir emri dinlerken kendisini unutuşları oluyordu ki, bunlardan silkinip çıkabilmek için kuvvetinin fevkinde cehdlere lüzum görüyordu. Nihal ona: «Lâkin ne oluyorsun, Beşir?» dedikçe incelmış dudaklarını _____açarak beyaz mücellâ, muntazam dişlerini gösteren bilinmez nasıl derin, meçhul elemelerle acı bir tebessüm içinde: Hiç!...

derdi; ve bu hiç, bu anlaşılmamış, anlaşılamiyacak ruhun yeislerini, kendisince bile, halle-dilemeyen, mahiyeti bilinmeyen o müthiş bir muammayı her lisandan daha belîğ ve müessir bir ifade ile icmal etmiş olurdu. Bu müebbet meçhul kalacak ruhun o karanlık dertleri öyle elim ve kahir bir hiçten ibaret idi ki, bu kelime, onun zehirlerle ölüyor zannolunan tebessümünün içinde hafi bir derdin feryadiyle inltyen bu hiç, her şeyi söylemiş, her şeyi izah etmiş oluyordu.

Bir gün Nihal rıhtımda bozuk bir kaldırımdan atlamak için onun elini istemiş

idi, eldivenin arasmdan hissetti ki, Beşirin bu serin havada çıplak eli ateşler içinde yanıyor: — Beşir! Ateşin var. Hasta mısın Beşir? Haydi eve, eve gidelim.

Sana sıcak bir şey, hemen yatağına yatarsın...

Nihal ona çay kaynatmış, içine bolca konyak koyarak zorla içirmişti. Nihalin bu ufak tefek takayyütlerinin arasında Beşir ölmekten bahtiyar gibiydi. Lâkin Nihalin ihramlarına karşı onu bir günden ziyade yatakta alıkoymak mümkün olamıyordu; yalnız bu meselede gülerek, gülmekle kendisini affetmiş olarak Nihale itaatsizliklerde bulunuyordu. İkide birde Nihal ona hastalığından bah-settikçe başını sallıyarak: — Hiç bir şeyim yok! derdi. Ve bu ceva. bında öyle bir kavî itimat vardı ki, herkes Nihale güler, Nihal bile aklandığına hüküm verirdi.

Sonra onun olmayacak vakitlerde, gece soğuklarda bahçede rıhtımda seyeranları haber alınmıştı; selâmlıktan şikâyet olunmuş! tu. Şayeste ile Nesrin bir gece hırsız var zanniyle korkarak yorganlarının altında saatlerle büzüldüklerinden bahsetmişlerdi. Beşire soruldukça kâh inkâr eder, kâh: — Uyuyamadım da!...

derdi.

Bir gün birdenbire, Nihalle bir seyrandan avdeti müteakip onu bir gıcık tutmuş, saatlerle, kıvranarak, kuru kuru öksürmüştü o günden sonra hep bu gıcık!

tekerrür ediyor, evin içinde bütün yalıtı çürük bir göğüs gibi gümleten öksürükler iştiliyordu.

O zaman Nihal şaşırır, ne yapmak lâzım geleceğine karar ve. remezdi. Bir gün Bihter ona bir şeyler kaynatırken tesadüf ederek — Bu ne telâş! demişti; soğuk almış', o kadar. Geceleri ayazlarda dolaşmasaydı!...

Mayıs sıcak günleriyle geldikten sonra Beşirin öksürüklerine de bir itidal gelmiş oldu; fakat o, bu gıcık nöbetlerinden ezilmiş, ihtiyar olmuş zannettiren bir düşkünlükle çıkmıştı. Nihal ona beraber

Adaya gideceklerini haber verdikten sonra: — Seninle beraber bol bol güneşlerde geziniriz, değil mi Beşir? demişti.

Ondan sonra Bü-lende de haber göndeririz, o da mektepten doğru oraya gelsin.

Yine hep beraber merkeplere bineriz. Yalnız içimizde zavallı Mile de Courton eksik...

Beşir bu Ada haberiyle bütün eski neşvesini bulacak kadar sevinmişti, sonra bir aralık gözlerine mübhem bir endişenin gölgesi düşerek bir şey soracak zannolundu, fakat sormadı...

Nihal Nesrini ve Beşiri beraber almıştı. Nihalin on beş gün için bir misafirliğe geleceğini haber alan halasının tekayyüdüle ona bütün beyazlardan mürekkep bir oda hazırlanmıştı. Bu, içine mücevher kırpıntıları doldurulmuş azîm bir gümüş

tabak iltimaiyle pa-rıldayan denize, Heybelinin* yeşil sırtına nazır küçücük bir oda idi ki, pencerelerinin üstünde uçuyor zannolunan beyaz tül perdele-riyle, köşede küçük karyolasının beyaz cibinlikleriyle, üzerlerine beyaz keten örtüleri çekilmiş koltuklariyle Nihali ruha ferah veren bir temizlik tebessümleri içinde istikbal etti. Burası o kadar beyaz, önünde serilen denizden, ötede parlayan güneşten, vâsi ufuklara doğru medit iltimalarla ilerleyen semadan o kadar aydınlık idi ki, yalının o ağır perdeleri, sık kafesleri altında bunalmış

ciğerlerine çoktanberi beklenen bir baharın taze havalarını doldurmuş oldu. Ellerini çırparak, ihtiyar halasının yanaklarını öperek: — Ne güzel! diyordu. Halbuki burada güzel olarak sanki göğsünü beyaz gömleği içinde vâsi ufuklara serbest açan bu taze odanın baharından başka bir şey yoktu. Nihal çıplak beyaz duvarlara bakarak halasına: — Bu oda büsbütün benim, yalnız benim olsun, olmaz mı?

diyordu.

İhtiyar hala gülerek: — Yalnız senin olmasında biraz güçlük görüyorum, diyordu, ihtimal sonra, meselâ bu yaz nihayetinde onu seninle beraber paylaşmak isteyen biri vardır.

Nihal halasına tekrar sarılarak: — Aman, hala, siz de mi başladınız şimdi?

diyordu, ben asıl bunun lâkırdısından kaçtım.

İhtiyar hala hep gülerek, manalı bir sesle: — Kim bilir? diyordu... Sonra ilâve etti: — Behlûlü de bütün kış görmedim. Beni bir kere gelip aramadı. Pek mümkündür ki, bu sırada, şu fırsattan istifade ederek...

Nihal kızarıyordu: — Öyle ise ben kaçarım. — Sonra birden taşıveren çocukluğuyla sordu: — Hala! Onun için Beyoğlunda bir oda tutacak deniyordu. Bu ne için sanki?... Siz biliyor musunuz? Şimdi galiba ona da istiskal başladı...

İhtiyar hala izdivacındanberi Adnan beyin uzaklarında yaşamıştı. Bihteri evvelden görmüş olmakla tanırdı. Bu izdivaç hakkında yeğenine pek serbest fikirlerini söyledikten sonra aralarına bir nevi yabancılık girmiş idi, yalnız kendisine senede bir kaç kere gönderilen Nihalle Bülend'in ziyaretlerinden ibaret bir irtibat bakiyesi bırakılmıştı.

Lâkin bu sene, Nihal gelmeden bir hafta evvel, Adnan bey halasına gelerek kendisini affettirmiş, ve uzun bir hasbihal ile Nihalin mutasavver izdivacından bahsetmişti. İzdivaç meselelerinde bir vazife ifa etmek için bütün yaşlanmış

kadınlara mahsus merak ile bala derhal muvafakat göstermiş: — Ooh! ne âlâ!

demişti, iki yeğen çocukları!...

Bugün Nihalin son sözünden sonra aralarında bir hasbihal açılmış oldu. Nihal halasına yalının yeni hikâyelerinden bahsetti İhtiyar hala: — Bütün bu şeylerin içinde en mühiminden bahsetmiyorsun, diyordu. Ve Nihal: — O nedir? diye sorarken, hala ^yle tuhaf gülüyordu ki, Nihal kızarak: — Aman hala, böyle yaparsanız ^>eni iki günde kaçırırsınız, diyordu.

Bir Cumartesiydi; Nihal odasından akşam üzeri, sokağa çıkmak üzere hazırlanmış

olarak indi; arkasında yalnız omuzlarından tutturularak aşağıya kadar dökülen kolsuz bir yeldirme, başında saçlarını ancak örtebilen hafif bir Japon tülü vardı. Beyaz gazlarla boğulmuş bir leylak kadar taze, narin esirî bir güzellikle güzeldi. İhtiyar hala bu ince çiçeği yalnız gözleriyle öperek sordu:

— Çıkıyov musun, Nihal?

Nihal: — Evet, hala izin verirsiniz! dedi, sizin arabayı alıy0, ruz, yalnız Beşirle ben... iskeleye kadar gideceğiz, bu akşam mut. lak Bülend gelir. Ondan sonra, belki biraz çamlara doğru çıkarı?. değil mi hala? Bu gece mehtap hemen akşamdan başlıyor, zannederim.

Hala gülümsüyordu: — İskeleye Bülend için gidildiğinden emh misin, Nihal?

Nihal evvelâ anlamayarak durdu, sonra birden kıpkırmızı oldi; Bu sual kendisince bile tamamiyle hallolunmamış bir noktaya do. kunarak sanki orada bir hafif örtü altında gizli bir şeyi yırtıvernu> ti. Lüzumundan fazla telâş etti: — Aman hala!

Hep böyle yapry0ı. sunuz, diyordu, gördünüz mü bir kere? Şimdi gidemeyeceğim.

13^ nim şu küçük seyranımı bozdunuz.

O zaman ihtiyar halaya ısrar etmek, gözlerini indirerek dargın duran Nihale âdeta yalvarmak lâzım geldi. Niçin sanki? Nihalin bu derece saygısını artık fazla buluyordu, mademki Behlûl artık onun için bir namzet demekti hattâ Bülenden ziyade Behlûlün beklenmesinde daha tabiîlik vardı, küçük mehtap seyranı Behlülle yapılacak olsa bile itiraz -edecek olan ihtiyar hala değildi.

Yalnız...

ihtiyar hala artık yumuşayan, gülümseyen Nihalin damarlarına nüfuz edici sesiyle ilâve ediyordu: — Yalnız, çok geç kalmazsınız, değil mi Nihal? Bunu hiç bir şey için söylemiyorum: Beşir yine öksürüyor, anüyor musun çocuğum? Gece rutubet!...

Bana öyle geliyor ki, bu çocuk hep durmadan üşüyor...

İhtiyar hala aldanmıyordu. İlk iki gün zarfında gıcıktaan öksürükten kurtulmuş

zannolunan Beşir ondan sonra birdenbire yine öksürmeye başlamıştı. Adanın mebzul güneşleri altında, onda ısına-mıyan, üşümekte devam eden bir şey var gibiydi.

Şimdi elbisesini delegecek kadar çıkık duran omuz kemiklerini sıkarak, bütün vücudunu sarstıkça artık ağrılar veren o muannit öksürükleri zaptetmek istiyormuşçasına dirseklerini böğürlerine basarak bir yürüyüşü vardı ki, onun içinden gelen titreyişlerle üşüdüğünü, donduğunu farzet-tirirdi.

Ve, Beşir üşüyordu, Beşir donuyordu, onun ruhunda birdenbire Afrika çöllерinin kızgın kumlariyle yanan havasına bir iştiyak" uyanmış, senelerdenberi örtülü duran bir hâtırâ köşesi yırtılarak gözlerinin önüne ateşler içinde kaynaşan bir sahra sermiş idi. Hayalinin güneş dolu, o kızgın yazına karşı bir türlü ısınamıyarak üşüyor, hep omuzlarını sıkarak, böğürlerine basarak donuyordu.

Sonra onu artık gülmekten, artık hayatı sevmekten meheden bir şey vardı. Bu r,e idi, bilmiyordu; sakit, şikayetsiz intizarında öyle bir mâna vardı ^j, onu ıztırabının mahiyetini tarif edemiyerek sızıldayan bir çocuğa benzetirdi. Her şeye, hattâ kendi, nefsine karşı kayıtsız oluyordu. Artık o herkesin etrafında dolaşan, koşan Beşir değildi; ten-Ua köşeler arardı. Ekseriyet üzere arandıkça kendisini olmayacak bir yerde, uzak bir kenarda unutulmuş, donuk gözlerle hiç bir şey dü-»ünmiyerek, vâsi bir çölün payansızlıklarında kaybolmuş bulunurdu.

Kendi nefsinden bile habersiz olduğuna delâlet eden dalgınlıkları oluyordu. O

sıralarda kendisine hitap olunurken boş gözlerle bakar, dinler, dinler ve anlamazdı.

Adada, o iki günden sonra, tekrar öksürük başlayınca Nihal halasına rica ederek Beşiri muayene ettirmişti. Ona hiç bir şeyi yok denmişti; fakat katran kokuları neşreden ilâçlar yollamışlar, çam altlarında uzun seyranlar tavsiye etmişlerdi.

Nihal müphem bir suretle keşfediyordu: Demek bir şey vardı. Üç gündenberi kendisinden ziyade Beşiri düşünerek halasının tek atlı açık arabasını alıyor, Beşiri yanına oturttarak çamlara gidiyordu. Bu seyranlar esnasında Beşir bir kelime söylemiyerek, fakat mesut, fakat böyle hep hasta olmak istemiyerek, dudaklarında acı bir tebessümle gülümserdi.

Bu akşam tekrar çıkacaklarını söylerken Nihal Beşire: — Bülend gelecek! demişti.

Beşir bu defa arabanın arkasında kalmak istemişti. Nihal arabayı yalnız idare ediyordu; uzaktan vapurdan çıkanları görebilmek için halasının küçük sedef dürbününü almıştı. Arabayı deniz kenarına kadar götürdü ve iskeleye çıkanlar görülebilecek bir noktada durdurdu. İskele kalabalıktı. Ada Pazar misafirlerini kabule hazırlanmıştı. Mekteplerinden çıkacak çocuklarını bekleyen anneler, görülmekten haz olunan çehrelere tesadüf heyecaniyle henüz görünmeyen vapura bakan genç kızlar vardı.

Nihal bu öbek öbek toplanan açık, şuh elbiselerden mürekkep zümrelere uzaktan bakarken, kendi kendisine soruyordu: Sahih, Bülend için mi gelmişti? Sonra kendisi cevap vermek istemiyerek Beşire soruyordu: — Beşir! Bülend kaçta mektepten çıkıyor? Hesapça bu vapurda olacak değil mi?...

Beşir istemiyerek susuyordu. Uzaktan vapurun düdüğü işitilmiş, bu bekleyen halkı pür vât, bir selâm

ile titretmişti. Zümreler birbirlerine daha sokuluyor; iskelenin başında daha toplu bir küme teşkil ediyor, koşuşanlar oluyor, uzaktan bir mızıka işitiliyor, vapuru istikbal etmek için sahilden beş altı sandal ayrılıyordu. Artık akşam olmuştu. Kahveler lâmbalarını yakıyorlardı.

Tekrar bir düdükle şimdi iskeleye yanaşmak üzere olan vapuru bir an evvel görmek için ayaklarının üstünde yükselenler vardı.

Nihal dürbününü alarak arabada ayağa kalktı ve güvertenin üzerjn de biribirinin üstüne yığılan yolculara bakarak Beşire sordu: ^ Bundan başka vapur var mı?

Beşir şüphesiz işitmiyordu. Yerinden kalkmıyarak, dalgın bu kaynaşan halka bakıyordu. Şimdi yolcular çıkmağa başlamıştı. Arı. neleriyle öpüşen çocuklar, elinde çantalariyle gelmiş misafirler, ig_ kele başında bekleyen zümrelere selâmlar tevzi ederek nihayet bir tanesine iltihak eden babalar vardı. Birden Nihal oturarak: — }-te!... dedi. Sonra Beşire bakarak kıpkırmızı ilâve etti: —

Bülent yok!

Şu halde Beşire gösterilen kimdi? Beşir derin bir elemle göz. lerini Nihale dikerek bu sakit سوالin cevabını bekliyordu.

Nihal: — Bizi görmiyecek, Beşir! diyordu: — Ve eliyle iskeleyi göstererek: —

Oraya gidip haber verir misin?

Beşir bir kelime ilâve etmiyerek arabadan atladı. Behlûl iskeleden çıkmıştı.

Beşir yetişebilmek için biraz koşmağa mecbur oldu. Behlûl Nihali uzaktan eliyle selâmladı. Bir dakika sonra arabada, yanında idi: — Geleceğimden nasıl haber aldın? diyordu.

Nihal kamçısını şaklatarak: — Bilmiyordum! dedi, ben Bülendi bekliyordum. Hâin çocuk!... Niçin gelmedi sanki? Haber de göndermiştim...

İskelenin kalabalığını arkada bırakarak Nihal arabasının lâtif bir inhinasiyle bir yarım daire çizdi ve bir müddet, sahili takip ederek Behlûlün yüzüne bakmaksızın, gözleri şimdi denizin mâilikleri-ni koyulaştıran sisler içinde kaybolmuş, uzun uzun Bülendden bahsetti. Artık sevmediğine yemin ediyordu.

Onunla yavaş yavaş bütün kalb rabıtalaları çözülmüş, şimdi aralarında derin bir yabancılik hüküm sürmeğe başlamıştı. Bülend başkalarına sokulmak için ondan uzaklaşmak istemişti. Nihal bundan bahsederken omuzlarını silke-rek: — Öyle olsun! diyor, bu metrukiyete karşı kayıtsız görünmek istiyordu. Sonra, yavaş

yavaş, Bülendin bu hiyanetten mütevellit acılarını saklıyamadı. Behlûlle biraz daha samimî hasbihalden çekinmedi, itiraf etti: — Onu benden kaçıyor gördükçe, ağlamamak için, bilseniz, ne kadar güçlük çekiyorum! dedi, ve şimdi dolaşık sokaklardan kurtularak, büyük caddeye çıkan arabasını biraz tevkif ederek sordu:

— Nereye gidiyoruz?

Behlûl: — Nereye istersen... Her halde eve değil, dedi, böyle, yan yana, iki kişi, arabada sallandıkça kendimi lâtif bir rüya içinde zannediyorum.

Nihal güldü ve bu küçük tevakkuftan huysuzlanan atın kulaklarına kamçısiyle dokunarak: — Lâkin yanılıyorsunuz, iki kişi değiliz! dedi, Beşiri unutupyorsunuz...

Bu zarif iki tekerlekli arabanın hafif, mevzun ve muttarit sa-jjntisiyle ikisi de yavaş yavaş sallamıyorlardı; araba iki kişi için o l^adar dardı ki, dizginleri idare edebilmek için biraz önde oturan finalin omuzu Behlûle dayanmış

oluyordu. Maden* tarafında büyük caddeyi takip ediyorlardı; hafif bir rüzgâr Nihalin yeldirmesini açıyor, ince örtüsünü uçurarak arkaya atıyordu. Yol o kadar تنها idi İçi, Nihal rüzgârın bu saygısızlıklarından telâş temiyordu.

Yanlarından pek nadir arabalar geçiyor, şurada burada artık avdet eden birkaç yaya zümresine tesadüf olunuyordu. Etrafi yarı bir müptr miyet içinde bırakan gecenin ilk esmerlikleri gittikçe koyulaşıyordu. Nihal, yolun تنها ve Kartal**

kıyısının oraya düşüvermiş uzun siyah bir buluta benzeyen manzarasına karşı bir noktasında, birden karanlıktan korktu ve tekrar dizginleri çekerek sordu: — Saat kaç, rica ederim? Devam edecek olursak, geç kalmaz mıyız? Bilirsiniz a, ben karanlıktan o kadar korkarım ki...

Behlûl: — Hayır, hayır, devam edelim! dedi, tâ yukarıya, çamlara kadar. Bak, Nihal, senin karanlıkta korktuğuna vakıf oldukları için fener çekiyorlar***.

Behlûl parmağıyle başlarının üstünde henüz donuk, üzeri pembe toz serpilmiş san kâğıttan bir fener şeklinde duran ayı gösteriyordu. Araba tekrar yürümeğe başlamıştı. Birden Behlûl Nihale bir şey daha gösterdi. Biraz ileride yolun kenarında yan yana iki araba duruyordu. Nihal baktı, arabalardan birinde iki kadınla diğerinde bir erkek gördü. Erkek gülerek, yılışarak bir şeyler söylüyordu. Behlûl yavaşça mırıldandı: — Bir muaşaka! O başımızın üstünde parlayan fener yok mu, Nihal? Onun kadar muaşakalara revaç veren bir şey yoktur.

Birden, Nihal tam arabaların yanından geçerken zor zabt edilmiş bir hayret sayhasıyla: — A, ben bunları tanıdım, dedi, bunlar kimler biliyor musunuz?...

Arabaları geride bırakarak geçmişlerdi, Nihal anlattı: O arabadaki iki kadından biri, genci, düğün evinde muganniye taklidleri yapan dul kadın idi; yaşlısı da, hani ya şu her evlenecek kızlara ellerini öptürdükleri kadın idi. Nihal ilâve ederek: — Beni gelin olmaktan iğrendiren kadın... diyordu.

Behlûl: — Her halde bu defa bir izdivaçtan başka bir şeyle meşgul görünüyor, dedi. Nihal pek iyi anlamıyarak bakıyordu. Behlûl Nihalin son cümlesine de cevap vermek isteyerek istizaha mâni oldu: — Lâkin artık seni gelin olmaktan meneden bir şey kalmadı, değil mi? Ben öyle zannediyorum ki, bu gece, muaşakalara o kadar revaç veren bu fener başımızın üstünde bizi teşvik ederken, nihayet sen de öyle bir kelime söyleyeceksin ki...

Nihal gülerek ve arabayı çeviriyormuşçasma bir vaziyet au rak: — öyle ise dönelim, dedi.

Behlül eliyle mâni oldu: — Hayır, daha doğrusu, gidelim, fleû böyle gidelim: Tâ sen o muvafakat kelimesini veresiye kadar gicj* lim...

Behlül sesinde bir teessürle söylüyordu. Artık beş gündenberi Bihterle o elim muhavareden sonra, Nihalle bu izdivacı ruhunun tek şifa çaresi olmak üzere telâkki ediyordu. Bu beş gün zarfında yay dan kaçmış, Bihteri düşünmemişti.

Bütün hüviyeti bu genç sevda şiirile mesteden bir zülâl içinde eriyor gibiydi.

Yalnız onu düşün, müş, yalnız bu pâkize saadetin içinde beyaz rüyalarıyla yaşamıştı Nihayet bir gün Firdevs hanımla son bir mubahaseden sonra Adnan bey tekaddüm ederek Behlûle: — Halanın yanına gidebilirsin, onun malûmatı var...

dedi; eğer Nihal muvafakat ediyorsa...

Bugün Behlül Nihaiden bu muvafakati istihsal etmek azmiyle geliyordu. Amcasının o müsaadesinden sonra Nihalin muhtemel ol. mayan bir reddine tesadüf etmek korkusuyla titremişti. Şu dakikada Nihale bundan bahsederken, Behlül bütün o tecrübelerle dolgun hayatını yaşamamış, henüz ilk aşk kelimesini, ilk kalb feryadını ter. ceme edecek lisanı bulamıyan bir çocuk gibiydi. Nihale biraz sokularak, hep o titreşim sesiyle devam etti: — Bilmiyorsun Nihal, baban bana ne dedi: «Eğer Nihal muvafakat ederse...» Anlıyor musun, Nihal? Bütün hayatın saadeti bence senin yalnız bir kelimeye muallâk duruyor, yalnız bir küçük evet; dünyada beni insanların en bahtiyarı edecek... Seninle ne güzel, ne mesut bir çift teşkil edeceğiz...

Nihal, dalgın, dudaklarında bir tebessümle, gözlerini çevirmeyerek, hep kamçısının ucuyla atın kulaklarını okşiyarak dinliyordu, birden hatırına bir şey gelerek silkindi ve yavaşça, saçlarını Behlülün yüzüne takribeden bir hareketle dönerek: — Lâkin susunuz, dedi, Beşiri unutuyorsunuz. Sonra, sonra...

Behlül omuzlarını silkti: — Şimdi de Beşir!... dedi, sonra, lâkin ne zaman?

Yalnız bir küçük kelime! O kadar çabuk söylenecek bir şey ki... — Nihal tekrar ondan gözlerini çevirdi, şimdi kamçısını asabı darbeciklerle hayvanın kulaklarına çarpıyordu ve hayvan ürktükçe araba daha ziyade sallanarak onları birbirine daha takrip ediyordu: — Şimdi, şimdi, Nihal, anlıyor musun? Yalnız bir küçük evet...

Behlülün bu sözü kulaklarında, istirhamlar dökerek, sanki helecanından çırpınarak tekerrür ediyordu. Nihal sap sarı, bir kelime söylememek için dudaklarını sıkarak, gözlerini yumdu ve uzun bir baş eğmesiyle «Evet» dedi; sonra birden kamçısının uzun bir tema-siyle atın karnını okşiyarak arabayı yıldırım süratiyle sürdü, fran-glzca olarak: — Lâkin susunuz, rica ederim, dedi, birazdan, yukarıca, çamlıkta... Sizin Beşirden haberiniz yok. Beşir hasta... — Sonra, derin bir göğüs geçirerek ilâve etti: Ve fena hasta...

Gelmişlerdi, Nihal arabayı çamlığın eteğinde tevkif ederek: — gimdi biraz dinleniriz artık... dedi.

Behlûl arabadan atlıyarak elini Nihale uzattı: — İner misin, Nihal? Nihal cevap vermiyerek elini verdi ve yeldirmesini toplıya-rak atladı, şimdi başının ince tülü omuzlarına düşmüştü. Behlûl terbiyeleri toplıyarak Beşire verdi: — Dikkat et, Beşir! dedi.

Nihalle yanyana, şimdi üzerine sarı parlak bir toz serpilmiş zannolurıan yolun kenarına kadar ilerlediler, önlerinde tâ ayaklarının altında dik bir bayır, daha sonra sahilin eteklerini saklayan, üzerinde dağınık çamlarla, bir set vardı; burada nezaret münkati olarak, gözleri tâ ötede erimiş mâi bir yaldız donukluğuyla serilen denizi görüyordu. Nihal kollarını açarak, tabiatın bu füsün levhasını derağuş etmek isteyen bir vaziyetle: — Ne güzel! Ne güzel!... dedi. Ve bu manzaranın ihtişamındaki samimî şiir ile ikisi de mep-hut, başka bir kelime ilâve etmiyerek, bir hareket edecek olurlarsa bu havadan, ziyadan terkip edilmiş

esirî bir levha rikkatiyle titreyen hayal serabı siliniverecekmişçesine hareketsiz, sessiz uzun uzun baktılar. Deniz, derin bir uyku sükûtu içinde gibi, yukarıdan sarı bir ateş şişesi şeklinde afaka sekr veren bir zülâlin selsebilini işar eden kamerin altında, baygın, melûl bir rüya içinde uzun nefeslerle göğüs geçirerek, seriliyor, uzakta müphem gölge yığıntılarıyla duran sahillerin muavveç rişelerine sokularak daha samimî köşeler, gizlenecek, siperlenecek تنها, mahfi, muzlim etekler arıyor; beride, ancak siyah birer sırtı görünen Adaların, meçhul bir uçurumdan fişkırıvermiş binlerce sarı gözlerinin hain ateşleriyle bakıyor zanno-lunan bu mehip siyah devlerin önünden kaçarak, tâ uzaklara, bitmez tükenmez ufukların uzak enginlerine doğru imtidat ediyordu, ve aydan dökülen ziya şelâlesi ile yaldızlanarak böyle serilip uzanan deniz o uzak ufuklarda semalarla birleşiyor gibiydi; onların bu visal noktasında beyaz bir fecr hattı inkişaf ederek, parıldayan bir toz galeyanı içinde, sanki orada tutuşup yanmış bir güneşin hâlâ şaşaalı külleri savrulurak kaynaşıyordu.

Bu denizin uyuşturan sükûnunda öyle nüfuz eder bir haz'.n mâna, o kadar ruh*, yakın bir melal vardı ki, Nihalle Behlûl kalble-rinde bir belirsiz keder, birer küçük kelime teatisinden bile mene-den bir sükût ihtiyacı hissediyorlardı.

Nihal kendisinde, metruk, böyle uyuyan bir denizin sakin kenarına bırakılıvermiş, ebedî bir nisyâne mahkûm, bir çocuk hüznünü duyuyordu. Hayatta bütün sevdikleri insafsız birer hiyanetle onu itmişler, reddeylemişlerdi; dünyada yapıyalmız tek başına bırak,; mıştı. Bu sakin gece ile diğere bir gece arasında, o Chopin'den sev diğere parçayı çaldıkça, hayâlinde uyanan beyaz gece arasında bir mü karenet hasıl oluyor, ve onu ölmüş

bir dünyanın içinde yalnız fcy" mış olmak melâliyle eziyordu; yalnız, yap yalnız; bütün sevdikler, tarafından unutulmuş, terk edilmiş!...

Denizin o uçsuz bucaksız enginlere doğru imtidadlarına bakıp dalarken bir şey onu çekiyor, tâ uzaklarda bir yere atmak için sn. rüklüyor zannediyordu. Ne tutunacak bir himaye eli, ne kendisin^ cesaret verecek bir şefkat nazarı vardı.

Etrafında hiç, hiç kimse yoktu; o zaman bu yalnızlık vehminin haşyetleriyle titriyerek, başı. nı döndüren bu geniş ateş sahrasından, o uzak ufukların galeyanh enginlerinden gözlerini ayırıyor, ve bakmaksızın, yanında Behlûlün vücudunu hissettikçe korkunç bir rüyanın dehşetiyle uyandıktan sonra kendisini yatağında bulmaktan mütevellit bir emniyet, bir inşirah sükûnu buluyordu. O

vakit hafî bir itminan hazzı ile, sanki yalnızlıktan kaçarak hissedilmeyen bir takarrüple Behlûle .sokuluyordu.

Yanyana, omuzlan hemen birbirine temas ederek, duruyorlardı. Behlûl de derin bir fütur ile uyuşmuş gibiydi; uzakta esmer be. yazlıklarıyla müşevveş levhaya, metruk bir hâtıranın, bir hayatın silinmiş çizgilerine benzeyen şehre bakıyordu, ve açıkça fark olunamayan levhalarıyla, siyah kümelerin altında bellisiz beyazlıklara boğulan safhalarıyla bu manzara eski bir rüyayı andırıyordu. Böyle, eski bir rüyaya benzeyen bu levhanın karşısında, kendi hayatını, ihtimal bu geceden başlayarak Nihalin bir kelimesiyle son sahifesi kapanacak, artık işte böyle soluk çizgileriyle, silik safhalarıyla metruk bir harabeye dönecek olan hayatını düşünüyordu. Daha şimdiden o hayat, uzun senelerin fa.sılasıyla ayrılmış, uzaklaşmış gibiydi; bütün o çehreler, hattâ Bihter, hep o düne ait hâtıralar, arada böyle vâsi bir denizde, tâ ötede, o eski rüyaların yıkıntılarına gömülmüştü. Şimdi onun yanında taze bir emel çiçeği muhteriz bakışla-riyle ona yeni bir hayat ufku vâd ediyordu. Ve Behlûl, Nihali biraz daha yaklaşmış, biraz daha sokulmuş hissettikçe onu ellerinden tutmak, çekmek, buradan daha uzağa, daha harım bir yere, çamların gölgelerine götürmek, orada ormanların içinden gelen sıcak nefesler arasında dizlerine kapanarak, ellerini öperek: — Beni sev, Nihal!... demek istiyordu. Sonra bunu düşünürken Nihale yıpranmış, kirlenmiş bir kalbten başka bir şey verememekten, bu çocuğun yanında şifa kabul etmiyen bir hastalıkla malûl kalmaktan azîm bir fütur duyuyordu. Bir dakika geldi ki, kendisinden korktu; Nihali mesut edeceğinden emin miydi? Bu suali kendi kendisine hiç irat

grtnemişti, belki bu da bir mevsimlik bir hevesten ibaretti. Sonra pihteri düşündü: onunla her şey bitmişti, şimdi aralarında hiç bir münasebet kalamazdı.

O günden sonra yalıda yalnız iki saatlik bir zaman için bulunmuş ve Bihteri görmemişti. Bir kere izdivaca katî surette karar verilince, Bihter her isyan hamlesini müteakip çocukça bir gevşeklik gösteren bu kadın bu emri vâkie zarurî muvafakat gösterecekti.

Birinci defa olarak Nihal sükûtu bozarak: — İşitiyor musunuz? dedi. Bu sakin gecenin sükûnu içinde Adaların hayat ve levhası derin bir uğultuyla görölüyordu.

Sanki bu uyuyan denizin altında görünmez bir şelâlenin boğuk, ancak hissolunan bir iniltisiyle, ayaklarının altındaki topraklarda, başlarının üstündeki rüzgârlarda ufak bir ihtizaz vardı; Nihal parmağını kaldırarak Behlûlü dinlemeğe davet ediyordu; o zaman bu ihtizazın arasında gecelerin sırlarla dolu sinelerinden çıkan bir başka ihtizaz, ince, müphem bir şey, sanki müterennim bir nefes, havaî bir rübabin tellerine tesadüf etmiş âvâre bir nefha duydular; ve bu o kadar rakik, o kadar hafifti ki, ancak işitiliyordu.

İlk önce muhteriz, kendisini saklamak isteyen bir gönül sırrı korkaklığıyla küçük çırpıntılar, havalan okşuyor gibiydi; sonra bu zezemenin muhteriz mevceleri altın rüyalar altında uyuyan denizlerin, çamları yumuşak temaslarla öperek geçen rüzgârların uyanmak için fırsata muntazır teranelerini, o tabiatın uykuda zamanlarına mahsus sükûta benzer nağmelerini ikaz etmiş oldu; büT tün tabiatın üzerinden seyyal bir titreme geçti, sanki gecelerin ruhu derin bir terennüm hazzı içinde inledi.

Behlûl cevap vererek: — Bir mandolin!... dedi. Bir mandolin! Kim bilir nasıl bir gizli derdi gecelere tevdi etmek isteyerek ya bir çam dibinde aya karşı hüznlerini döken, yahut serseri dalgacıkların üstünde havalara bir selâm bırakan küçük mandolin!... Nereden, geldiğine dikkat edemedikleri bu ses

ikisinde de, bu gece, bu muhteşem levhanın sükûtu içinde garip bir tesir hasıl etti; birbirlerine daha yakın olmak, onların da kalbinde bir hafî sadayı terennüme davet eden bu müphem zenzeme arasında daha ziyade sokulmak istediler.

Nihal ufak bir hareketle Behlûlün kolunu aldı: — Zannederim ki geç kalıyoruz, dedi. Behlûl titreyen eliyle Nihalin koluna asılan elini tutarak: — Hayır, dinleyelim, diyordu. Elinin altında Nihalin de eli titriyordu, fakat bu defa bu küçük el vurulmuş bir kuş teslimiyetle, çekilmiyor, kendisini salıveriyordu.

Bir dakika vuzuh kesb edecek zannolunan o ses, bu gece, şurada bu iki eli yekdiğerine birleştirdikten sonra ihtizaz ile silinmek diyerek, tekrar kaybolmağa, örtülmeğe başlamıştı. Bir müddet, bi-ribininden ayrılmıyarak, tekrar onu işitmek ümidiyle dinleyerek duruyorlardı.

Birden arkalarında, biraz uzakta, gecelerin bu mesut sükûnunu yırtarak boğuk bir öksürük sesi işittiler.

Nihal titredi: — İşitiyor musunuz? Beşir yine öksürüyor, dedi ve elini Behlûlün kolundan çekmiyerek onu dönmeğe mecbur etti— Gidelim artık! Biliyor musunuz? Bu gecelerin rutubeti onun için ne fenadır...

Beşir hep çamlığın kenarında, arabanın üzerinde idi. Oraya geldikleri zaman daha sihirli bir levhanın karşısında bulundular. Behlûl: — Bak çamlara, Nihal! dedi, yalnız beş dakika, yirmi hat. velik bir seyran! Bunu reddedemezsin, Nihal!...

Behlûl şimdi hâlâ elinin altında duran o küçük ele hafif bir tazyik ile hükmederek Nihali çekiyordu. Uzaktan Beşire bağırdı: — Şimdi geliyoruz, Beşir!..

Yoldan çıkmışlardı, çamlıkta idiler; Behlûl ufak, dar, muav-veç izler takip ederek Nihali hep biraz daha ileriye götürüyordu. Nihal üç dört adımda bir: —

Lâkin korkuyorum, diyordu. Bilmem neden, fakat korkuyorum. Bütün bu gölgeler, bu ağaçlar canlanacak, birden bize hücum edecekler zannediyorum. — Sonra birden dura. rak parmağıyle gösteriyordu. — Bakınız! İşte uzun siyah bir yen, iri parmakları ile bir el, görüyor musunuz? Bize uzanıyor.

Kesik kesik bu korkularıyla kendisi de eğleniyor, fakat korkmakta devam ederek, kaçarcasına biraz daha serî hatvelerle yürüyor, Behlûle biraz daha sokuluyordu.

Sonra birdenbire ilerlemek is-temiyerek, korkulu gözlerle sanki gölgelerin arasında titreyen bir şeylere bakarak yavaşça Behlûlün kulağına: — Hayır, hayır, artık yetişir! İşte burada duralım! diyordu; yahut geri dönelim, evet, geri dönelim.

O zaman Behlûlün koluna asılıyor ve bütün tabiatın meçhul hayalleriyle dolu zannolunan sükûnundan mütevellit bir haşyetle ezildikçe böyle çiğnenmekten sanki hiddet eden otlara, ancak potinlerinin ucuyla basabiliyordu. Behlûl ona: —

Çocuksun! diyordu; bütün yolun kenarını takip ediyoruz, biraz eğilsek arabanın fene rini farkededeceğiz.

Ondan sonra bu masum ormandan ne için korkmalı? Bak ne güzel, Nihal! Sen bunu güzel bulmuyor musun?

Nihal eliyle yüzünü kapıyarak: — Güzel, evet, güzel, fakat korkunç!... diyordu.

Gözlerinin önünde orman bir sırta tırmanarak gittikçe koyulaşan, sarıdan ziyade yeşile benzer ziyalar altında nihayet donuklaşmış gölgelere boğularak imtidat ediyordu; ve, bütün bu ormandan çıkan garip bir nefes, sanki muzlim derinliklerin acibelerle dolu göğsünde uyuyan perilerin bir hayat nefesi, tâ içerilerden rru-rıltılar getirerek, görünmez kanatlarla çamların arasında çırpınarak uçuyor gibiydi. Daha uzakta, bir derin uğultu içinde, Adanın velvelesi, ormanın karanlıklarında açılmış bir uçuruma iniltiyle yuvarlanan, her şeyi mukavemet edilemez bir seylâbe ile sürükli-yerek götüren bir mehip çağüyan farzettiriyordu. Onlar ormanın tienüz kenarında idiler. Nihal artık daha ziyade gitmekten imtina ediyordu. Yukarıda yeşil bir yağmur altında çalkalanıyor zannolunan çamlık hemen oraya çökmeye müheyya, yüksek bir set, fakat canlı zulmetlerle geniş geniş nefes alan bir set korkunçluğuyla titriyordu. Daha yakınlarında, yer yer, açık tirşeye meyyal meydancıklar, ayın yeşil bir rüya rengine boyanarak akan ziyalariyle, geniş birer inbisat handesi şeklinde gülümsüyordu.

Bunlardan birinin içinde idiler. Nihal: — İster misiniz burada oturalım? dedi, fakat yalnız bir dakika, biraz korkuyu unutacak kadar. •• Şimdi geri dönecek olursak, ne zannediyorum, biliyor musunuz? Bütün bu orman, bu arkamızdan uzun elleriyle kollarını uzatan çamlar hareket edecek, koşacaklar, bizi tutacaklar, sonra...

Bunu söylerken omuzlarından akan bir titreme seyyalesiyle yeldirmesinin içine sarınıyordu. Hemen oraya, lâtif bir büzülüşe çö-meldi. Behlûl ayakta ona bakıyordu. Bir saniye birbirine karşı, gözleri bu yeşil aydınlığın içinde bakışarak durdular. Nihal, böyle Behlûlün gözlerinin altında dururken, onu yerinde sallıyan, sanki azîm bir zâf içinde bayıltarak oraya düşürülecek, ihtimal bir dakika içinde öldürülecek bir .şey duyuyordu. Birden kendisinde uyanan başka türlü, mahiyeti meçhul bir korku ile bağırarak istedi: — Lâkin beni tutunuz, beni buradan götürünüz! Arabaya, eve, evet, eve, eve!...

Bu dakika evde, odasında, o beyaz yatağının içinde bulunmak istiyordu; şimdi yalnız arkasında siyah heyûlalarıyla duran romandan değil, karşısında bakan bu adamdan da korkuyordu. Bu gece fena bir rüyaya benziyordu. Korkusunu unutmak için en evvel hatırına gelen bir şeyle Behlûle hitabetti: — İtiraf ediniz ki, bu gece buraya gelmek tuhaf bir fikir...

Behlûl işitmiyor gibi idi. Hep o dalgın gözleriyle Nihale bakıyordu; sonra, birden, oraya, Nihalin dizlerinin dibine oturarak titrek bir sesle: — Nihal!

dedi; beni bir parça seviyor musun?...

Nihal, ufak, kesik bir kahkaha ile güldü: — İşte! Anlaşılan bunu söyletmek için gelmiş olacağız. Lâkin bu o kadar sade bir şey ki, bundan bahsetmek için buraya kadar gelmeye hiç hacet yoktu.

Nihal böyle başlayan muhavereyi bir lâtife zemininden çıkarmamak istiyor gibiydi; büyük bir cebr ile, dudaklarında bir tebessümle söylüyordu. Behlûl pek samimî, hattâ biraz münfail, cevap verdi: — Seni temin ederim ki, Nihal, dedi, bu gece, şu dakikada, bu meseleye dair en küçük bir latifenin beni pek ziyade kıracak bir ehemmiyeti olabilir. İşte, sen de, evet, sen de hiç latifeye rneyyaj değilsin.

Bana cevap vermemek için zorla gülmek istiyorsun, zorla inkâr etme! Bu anlaşılıyor. Şu halde neden söylememeli" Evet, ne den Nihal? Muhakkak, beni bir parça, pek çok değil, fakat bana kifayet edecek kadar seviyorsun. Bunu

.söyleyivermek o kadar sade bir şey iken...

Nihal hep o tebessümiyle cevap vermek istedi: — Lâkin yanlı yorsunuz, ben sizi pek çok seviyorum. Hususiyle artık kavgalarımız bittikten sonra!... Şimdi sizinle bir dosttan daha fazla, sadece oirer kardeş değil miyiz?

Behlûl acı bir tebessümle baktı, bu tebessümünde öyle derin bir serzeniş vardı ki, Nihalın dudaklarından o lâtife etmek isteyen tebessümü birden silinerek: —

Behlûl! dedi, bana söyler misiniz? Ne için benimle tehhül etmek istiyorsunuz?

İtiraf ediniz ki, bu bir latifeden başka bir şey değildi. Siz her şeye ihtimal verebilirdiniz; buna, bu latifeye, mini mini Nihalle, haniya şu Japonya yelpazele, 1 inin resimlerine benziyen kızla bir tehhüle ihtimal veremezsiniz.

Öyle tesadüf etti ki, sizin önünüze sandalyesine esir, boş saatlerine eğlence arayan bir kadınla, genç karısıyla rahat kalabilmek için fırsat bekliyen bir baba çıktı. Bunların elinin altında ilk zuhur edecek talibe Verilmiye mahkûm bir kız var: En evvel, en yakın olduğunuz için siz hatıra geldiniz. Siz de biraz hayatınızdan yorulmuş, bezmiş idiniz, ufak bir tahavvül arıyordunuz. Önünüze bu lâtife yuvarlanınca elinizi uzattınız. Kendi kendinize: İşte âlâ bir oyuncak!

dediniz Bir müddet eğlenmek için pek iyi bir çare! Sonra kırılınca, bozulunca atmak bir şey değil...

Nihal yine ufak bir tebessümle Behlûle baktı, sonra lâtif bir hareketle, kırık oyuncuğunu atan bir çocuk vaziyetiyle ilâve etti: — Artık öyle zannediyorum ki, bu oyuncuğu atmak lâzım geliyor.

Behlûl, sakıt dinlemişti. Telâşsız, hafif ve sakin bir cereyan ile söyliylen Nihal bitirince cevap verdi: — Lâkin işte ben asıl onu atmak istemiyorum, anlıyor musun? Evet, mini mini Nihal evet, Japonya resimlerine benziyen kız mademki, öyle söylüyorsun, öyle olsun. Sen bir oyuncaksın, hayatımda artık yapılan, eğlenilen şeylerden bezildikten sonra tesadüf olunmuş bir oyuncak; fakat kırılıp atılacak bir şey değil, pek kıymetli, hayata tek irtibat bağı olarak alıkonacak, her zaman için, işitiyor musun, en yumuşak, en naz'^ çiçekler arasında saklanacak bir oyuncak!... Bilsen Nihal, sana böyle söylerken kendime ne kadar şaşıyorum! Hep değişmiş, başkalaş-mış bir Behlûl! Çünkü sen beni değiştirdin, evet, evet, büsbütün. Benin çocukluğundan, saffetinden bana bir şey sirayet etmiş oldu; sanki hayatımın bir kaç senesi bütün o boş emellerle dolmuş sahifeleri birden yırtılıverdi. Senin karşına çocuklaşmış, hattâ ne için itiraf etmiyeyim, temizlenmiş, olarak çıktım. Bana o mini mini elini uzatırverirsen, ben kurtulmuş bir adam olacağım. Mesut, artık başka emeller arkasından koşmaya lüzum görmeyecek, kendisine mukadder saadete vasıl olduktan sonra orada bahtiyarlığının içinde yaşıyacak bir adam... İtiraf et ki, Nihal, senin de böyle bir ele, böyle bir sıyanet. ve refakat eline ihtiyacın var...

Nihal, gözleri inmiş, eli yeldirmesinin bir kenarını kıvrırarak, göğsü ufak bir helecanla şişkin,

dinliyordu. Behlûl devam ediyordu: — Evet, ihtiyacın var, Nihal. Ben sanki senin bütün o acılarını, o gizli gizli ağlayan yeislerini hissetmiyor muyum? Sen şimdi kendini herkesten, bütün kalblerden, uzak buluyorsun, bütün sevdiklerinin arasında yap yalnız... Sen ki, sevilmeye o kadar muhtaçsın...

Birden Behlûl sustu, daha ziyade eğildi, Nihalin gözlerini görmek istiyordu: —

Ağlıyor musun, Nihal? Evet, evet, işte ağlıyorsun. Lâkin -ne için? Mademki bu yalnızlığın içinde seni seven, seni her zaman sevecek bir kalb var. Sen de bir parça, evet bir parça, seviyorsan... Seviyorsun, değil mi Nihal? Ancak bir parça, bak şimdi gülüyorsun işte... Seninle muhabbetimizin içine girer, etrafımızda-kilere dikkat etmiyerek, hiç bir şeye ehemmiyet vermiyerek, onun içine girer, onun içinde yalnız biribirimizle meşgul, saklanırdık, işte böyle münevver bir orman, başımızın üstünde bizi ziyalariyle okşayan bir ay, yeşil bir yuva, bir, saadet âşiyanı ki, hep tekerrür eden yıldızlı rüyalarla bizi uyutsun...

Nihal artık ağlamıyordu, gözlerinde henüz bir nem bakiyesiyle, kendisine bu yıldızlı rüyaları vâd eden adama bakıyordu. Şu dakikada bu çocuğun elemli ruhunda nasıl bir sevda ihtiyacı uyanmış idi ki, bu saadet zemzemesini böyle bitmez tükenmez saatlerle dinlemek arzusunu veriyordu. Bunu dinlerken iki senelik hüsrân hayatını, o hayatın işkencelerini düşünüyordu; daha sonra, garip bir hayal hadisesiyle bu düşüncelerinin arasında anne çehresine benzeyen müphem bir gölge görüyordu.

Sevilmek! Sevilmek! Mariz ruhunda yalnız bu feryat vardı. İşte şimdi onu seven biri vardı, dizlerinin dibinde bu tekrar olunuyordu, ve kendisinden, buna mukabil yalnız bir parça sevilmek isteniyordu. O da Behlûl'u bir parça sevmiyor muydu?

Kaç kere bunu söylemek için cesaret etmek istemişti, fakat kendisini meneden bir şey vardı. Zannediyordu ki, onu söyleyecek olursa Behlûl gülecek, eğlenecek, bütün etraftan, bu çamların arasından binlerce istihza kahkahası patlıyacak.

Ona: Lâkin çocuk!

Seninle eğlendiler!... diyecekler. O zaman? o zaman artık ölmek lâzım gelecek...

Daha sonra, kalbinde müphem bir şey, uzaklardan gelen belli, siz bir ses: Behlûlden sakın! diyordu. Bu ne demektir? Bunu ne zaman işitmiş idi? Bu mesut hülyanın içinde rahat bırakmıyan bu ses nereden geliyordu?

Ve Behlûlün hep o rakik, müteessir sadası o saadet teranesiyle kulaklarını okşuyordu: |— Muvafakat ediyorsun, değil mi Nihal? Söyle bakayım, yalnız bir kelime, bir küçük kelime, ondan sonra buradan kalkar gideriz, arabamıza biner uçarız, ihtiyar halaya: işte size bir çift bahtiyar getirdik, deriz. Evet, değil mi Nihal?

Nihal başını eğdi ve tâ Behlûlün kulağına, kendisiyle eğlenecek olanlardan saklıyorcasına, bir hafi nefese benzeyen bir sesle: — Evet! dedi.

O zaman Behlûl bu narin, zarif başı iki elleriyle çekti ve tâ kaşının ucundan, o incecik çizginin kenarından öptü. Şimdi uzaktan sesler, hayvan hatveleri, kesik kahkaha parçaları işitiliyordu. Nihal

ayağa kalkarak: — Yoldan geçiyorlar! dedi, artık biz de gideriz. Kim bilir, ne kadar geç kaldık.

Ağaçların arasından arabanın fenerini gördüler; daha sonra Beşirin boğuk, medit bir öksürüğünü işittiler. Nihal: — Beşir yine öksürüyor! dedi. Sonra göğsünü göstererek ilâve etti: — Bilir misiniz? O böyle öksürürken burada, göğsümde bir şey yırtılıyor zannediyorum.

Nihal sabahleyin kalkar kalkmaz penceresini açtı. Akşamdan karar verilmiş bir işi vardı: Mile de Courton'a mektup yazmak; ve bu defa, o vakte kadar hiç bahsedilmemiş bir şeyden, Behlûlden, saadetinden bahsetmek. Karşıda, Heybelinin yeşil sırtları, beyaz binaları güneşin mebzul tufanları altında yıkanıyor, hafif bir nesîm muattar buselerle Nihalin sarı saçlarını öpüyordu; ve, önünde güneşli mai dalgalarını seren denize bakınarak beyaz oda, bu sabah handesinde daha başka bir inbisat hazzı ile gülümsüyor gibiydi.

Nihal mesuttu; pek iyi bilmeksizin, gece, hemen yemekten sonra, halasından, herkesten, hele Behlûlden kaçmak, sanki mürüv-vetsiz bir dakikanın sert temasiyle bu nazik saadet rüyasının incinmesinden korkarak odasına çekilmek istemişti; ve burada kendisini yalnız bulunca birden taşan bir ihtiyaç ile o dakikada, yanında, bu mahremiyetin samimiyetinde saadetinden bahsolunabilecek birisini istemiş idi; öyle birisi ki, onun vücudiyle bu yalnızlık muhtel olmuş

olmasın; öyle birisi ki, ona yalnız uzaktan bakan bir hayali şefkate benzesin. Mile de Courton'u düşünmüş idi; söylenecek şey-geri ona söyliyecikti; ona yazarken ihtiyar kızın behiç ve mütebes-sim çehresini görecekti, onun gözlerinin altında, kitabı kalbine, açılıveren, bir bahar sahifesini takrir edecekti. Bu sahife, bir saadetler, güneşler vâd eden sahife o kadar meyus ve göz yaşlarıyla harap olmuş sahifelerden sonra geliyor, onların acılıklarına öyle incilâ ve neşve ile hatime veriyordu ki, onu dinlerken ihtiyar kız da Nihat İcadar mesut olacaktı. Son gece, mini mini Nihaline, öyle söylememiş miydi? Onun mevcudiyetinden haber aldıkça bahtiyar olacağından bahsetmemiş miydi?

Sonra, yazmak üzere, iskemlesine oturunca, mumunun titrek: ziyasiyle gözleri boş

kâğıdının üzerine dikilmiş, dalmış ve münevver sahifenin ilk kelimesini bulamamıştı. Onda hafi, hallolunamıyan bir korku, bu saadetin gaşyeden havasında onu ufak bir lerzişle titre, ten bir nefes vardı ki, bahtiyarlığına büsbütün nefisini teslim etmekten menediyor ve bu yeni şeffaf ufkun üzerine sanki ancak mahsus, ince bir zulmet hattı çiziyordu.

Kendi kendisine bu hissi anlamak istemişti. Yalnız kalbinde derin bir ıztırap noktası acılığıyla sızlayan bir şey buluyordu: Bu izdivaç onun değil, başkalarının saadeti için düşünülmüş, onlar için yapılmıştı. Bilinmez nasıl muavveç, muzlim izler takip ederek, babasını, gizli gizli, Firdevs hanımla, Behlûlle bu izdivacı hazırlıyor, büsbütün rahat kalmak için bu hırçın kızdan kurtulmağa çalışıyor görüyordu. O zaman babasına azîm bir kin ile düşman oluyordu. Kaç kereler bu hissin şevkiyle, onlardan intikam almak için, bu latifeye nihayet verecek bir isyana cesaret etmek istemişti; fakat her defasında onu meneden, galebe çalınmaz bir zaaf ile bu latifenin devamını arzu ettiren bir gevşeklik hissetmişti. Behlûlü seviyor muydu? Kendi kendisine bu suali iradederken verilecek cevaba kuvvet vermek için başını sallamağa lüzum görerek:

— Zannetmem! diyordu, fakat yine kendi kendisine itiraf olunan bir hakikat vardı: Behlûlü belki sevmiyordu, lâkin onun tarafından sevilmeğe istiyordu.

Bahtiyar olmak için bunu kâfi buluyordu; sonra bu gece o lâife, bir hakikatle bitiverince birden Nihal kalbinin o zamana kadar meşkûk kalan, satırlarını okuyuvermiş oldu: Evet, o da Behlûlü seviyordu. Ve kim bilir ne vakittenberi?

Evet, onu seviyordu, yalnız ona zevce olabilirdi. Bunu artık itiraf ettikten sonra büyük bir yükten kurtulmuş oldu.

Ve bu, böyle idi de yine bahtiyarlığından bahsedebilmek için bu beyaz kâğıdın üstüne konacak bir kelime bile bulamıyordu. Yazmaktan vazgeçti, sabahleyin yazacaktı, söylenecek şeylerin heyecanı geçtikten sonra sükûn ile yazabileceğinden emin idi; fakat bu

sabah, penceresinden geniş bir dalga ile giren güneşin altında, bu mai denizin karşısında yalnız iki satır yazabildi:

«Madmazel! diyordu; nihayet mini mini Nihaliniz yalnız yaşa maktan vazgeçerek elini birisine uzatıyor, pek tanıdığımız birisine" Ve mini mini Nihal o kadar bahtiyar, o kadar bahtiyar ki, size fcu birkaç kelimededen başka yazacak bir şey bulamıyor.»

Nihal giyinirken kapısına vuruldu ve halasının sesi: —• Nihal £,çar mısın?

diyordu. Nihal kapısını açtıktan sonra hala perişan bir çehre ile, dağınık beyaz saçlarıyla girdi: — Nihal, haberin yok! dedi Beşir bir fena gece geçirdi ki... Dün gece üşümüş olacak; bu gece bütün ateşler içinde yandı, yalnız şimdi baygın uyuyor. — Nihal sapsarı, gözlerinin etrafında serî ihtizazlar "uçarak dinliyordu. İhtı. yar hala derin bir yeis ile başım sallıyarak ve Nihalin yataklığına dayanarak ilâve etti: — Bu çocuk... Öyle zannediyorum ki...

Bitirmedi. Nihalle biribirine bakıyorlardı. Nihal ellerini kilitliyerek azîm bir yeis ile: — Lâkin bir çare, bir çare halacığım! Beşiri kurtarmalı. Değil mi halacığım, Beşir kurtulur, değil mi?

Nihaide öyle bir meyus telâş, bu istimdadında öyle bir feryat vardı ki, ihtiyar hala birden bulunan sükûn ile teminat vermeye lüzum gördü: Şüphesiz, o kadar korkulacak bir şey değildi. Tabibe haber gönderilmişti. O katranlar iki gün içinde bile iyi tesirler icra etmişti. Yalnız dün gece rutubetten öksürükler istidat etmiş olacaktı. Bu uykudan sonra büyük bir itidal muhakkaktı.

Beşiri yatağında, baygın, uyuyor buldular. Nihal yatağın yanında, bir kelime söylemiyerek, göz yaşlarını salıvermeğe müheyya, gözleri Beşirin bir .gece içinde süzülüvermiş, büsbütün donuklaşmış çehresine dikilerek, hâlâ gelmeyen tabibe sabırsızlanarak, bekliyordu. Bir aralık Beşir gözlerini açtı, en evvel, donuk, sanki hâlâ uyuyan gözleriyle Nihali gördü; başının bir cehdi ile doğrulmak, yastığının üstünde kalkmak istedi, sonra yavaşça, dalgınlığının arasında bulanık gözleriyle Nihale gönderilecek bir tebessüm bularak tekrar uyudu. Nihal istimdat ederek etrafına bakıyordu. O zaman Behlûlü tahattur etti.

O nerede idi? Nesrin haber verdi: İskeleye gitmişti.

Tabip uzun, bitmek tükenmek bilmiyen intizarlardan sonra geldi. Nihal hep ayakta, yatağın yanında, uyuyan Beşire bakarak beklemişti. Muayenede bulunabilmek için kuvveti kifayet etmedi. Tabip onu

temin etti: — Sizi beyhude korkutmuş! dedi, biraz dikkat, biraz soğuktan, hususiyle — söylerken gülüyordu —

gece seyranlarından tahaffuz..

İkmâl etmiyor, küçük bir tebessümle zaif bir ifakat Simidi bırakarak Nihalin elini sıkıyordu: — Ondan sonra, küçük hanım! diyordu, hasta odaları hiç bir vakit, hiç kimse için pek iyi bir yer değildir. Anlıyorsunuz, değil mi?

Nihal dinlemiyor, işitmiyordu. Tekrar Beşirin odasına girdi. O, uyanık, yatağının içinde oturuyordu. Nihali görünce güldü. Tabibin yalnız odadan bir geçmesile Beşir iyi olmuş gibiydi. Nihal: — Nasılsın Beşir?... dedi.

Beşir cevap vermeden evvel etrafına baktı ve odada Nesrinden fraşka kimse görmiyerek Nihale: — Buradan gidelim küçük hanım!, dedi.

Nihal: — Şüphesiz, gideceğiz elbette, fakat bir gün sonra; sen biraz kalkmalısın, davranmalısın, diyordu. Beşir hep başını sallıyordu O bugün, hemen şimdi gitmek istiyordu. Hiç bir şeyi yoktu, şimdi isterse ayağa kalkacaktı.

Nihal gülüyor, onu bir çocuk alda-tircasına hiç bir şey vâdetmeden, her şeyi umduran kelimelerle oyalıyordu.

Bugün öğle yemeğinde Nihal ihtiyar hala ile yalnız, karşı karşıya, "bir kelime söylemiyerek, zihninde bütün Beşir, hemen hiç bir şey yemedi.

Nihal öğle uykusundan .sonra odasından çıkarak Beşirden haber almak üzere iniyordu, birden köşkün önünde bir arabamn tevakkufunu, bir dakika sonra Behlûlün sesini işitti ve atıldı:

— Bülend! Sen misin Bülend?...

Bülend Behlülle beraberdi. Dün akşam gelmediğine nedamet etmiş, sonra bugün ablasına koşmak için Köprüye inmişti. Bülend anlatırken çenesinde ezberlenmiş

bir mudhike oynayanlara mahsus bir şey vardı, ara sıra Behlûle bakarak gülümsüyor gibiydi. Nihal dikkat etmiyerek, hattâ tamamen dinlemiyerek onlara Beşirden bahsetti: — Artık Beşir! Kimbilir? diyor ve kendine mahsus asabî vaziyetile ellerini kilitliyerek cümlesini müthiş ve muallâk bir sual halinde ikmal etmiyordu. Bülend Beşirin odasına gitmek için yürüdü. Nihal de tekrar buraya avdet etmek için bir hareket etti, fakat Behlûl elini uzattı ve onu tevkif ederek: — Nihal! dedi, seni bugün burada yalnız bırakmağa mecbur oluyorum, şimdi İstanbula inmek lâzım geliyor.

Sesinde öyle garip bir kuruluk vardı ki, Nihal şu Cümleden ziyade bu sestem tuhaf bir tesir hasıl etti. Ufak bir sükûttan sonra: — Sizi bugün hep burada kalacaksınız, zannediyordum, dedi.

Behlûl o zaman dolaşık, uzun cümlelerle izah etti. Tamamiyle unutulmuş bir iş

vardı ki, demin birdenbire kendisini iskelede görünce aklına gelmişti. Eğer mini mini Nihaiden izin

almağa lüzum görmemiş olsaydı, hemen vapura atılıp gidecekti.

Fakat yarın akşam, elbette, artık onu alıkoyacak bir sebep kalmıyarak...

Nihal zaptolunamıyan bir sayha ile: — Demek yarın akşam ge leceksiniz! dedi.

Sonra birden kıpkırmızı olarak, şüphesiz kalbinin bu saffetinden utanarak kayıtsız görünmüş olmak için ilâve etti— Size bir zahmet versem yaparsınız; değil mi? Geçerken posta ku tuşuna atılacak bir mektup! Bilirsiniz a, kime?...

Nihal Behlûlü daha ziyade söyletmek istemedi. O söylerken bir dakika evvel o izahatı verirken, kendisini muzdarip eden bir şey hissetmişti. Biraz daha evvel pek dikkat etmeksizin Bülendi- dinler, ken de ona benzer bir his kalbini tırmalamıştı. Mektubu almak için odasına çıkıyordu. Behlûlü onu takip etti.

Behlûlü .soruyordu: — Sana ne getireyim, Nihal?... O zarfı kaparken cevap veriyordu: — Her -şey, yahut hiç, bir şey getirmeyiniz; mektubumu unutmayınız ye tişir...

Sonra bunu söylerken birden bu mektubu düşündü. Bu mektup onun saadeti müjdesini isâle memur olan bir kâğıt parçası!... Bilinmez nasıl, kalbinden ancak bir saniye içinde geçen bir heras râ. şesi arasında bu mektubu artık bir parça yalan olmuş buldu; fakat bu his o kadar bellisiz bir iz bırakarak o kadar çabuk geçmişti ki, Nihali onu Behlûle uzatmaktan menedemedi. Behlûlü cebinden cüzdanını çıkarıyor, tuhaf vaziyetlerle fazla ihtiyatlar alıyor görünerek Nihalin küçücük mektubunu kaybolmayacak masun bir yere koymağa lüzum görüyordu. — Burada, diyordu; mini mini Nihalın mektubu artık kaybolamaz. Behlûlü dünyanın içinde, dünya göklerin içinde kaybolabilirler; Mile de Courton'un mektubu yine buradan kaybolamaz.

Nihal müphem bir tebessümle gülüyor, fakat cevap vermiyordu. Behlûlü cüzdanını çıkarırken bir küçük kâğıt parçası yavaşça kaymış, hemen oraya, Behlûlün ayaklarının, dibine düşmüştü. Nihal bunu görür görmez: — Bir kâğıt düşürdünüz!

demek için ağzını açmak üzere idi, sonra birden doğuveren bir his onu tevkif etti. İstedi ki, bu kâğıt orada kalsın, onu görsün, okusun. Öyle zannetti ki, bu kâğıt ona Behlûlün ne için gitmek istediğinden bahsedecek... Demin kendisine gösterilen sebebler asıl söylenmemek istenen bir sebebi saklamak için tertip olunmuş şeylerdi, bundan emindi. Sonra Nihaide kısa bir mücadele başladı.

Başkasına ait bir şeye nasıl elini uzatacaktı? Kendisinden saklanan bir şeyi ne hak ile alacaktı?

Bu suallere cevap vermemek için Behlûlün artık orada durmamasını, hemen çıkıp gitmesini arzu ediyordu; o gittikten sonra, bu kâğıtla yalnız kalınca, artık tecessüs galebe çalacak, onu okuyacaktı. Birden, bu, o kadar ehemmiyet kesbetti ki, eğer onu okuyamamak lâzım gelse çıldıracağına, yaşıyamıyacağına hüküm verdi.

Behlûlü cüzdanını cebine koymuştu, hâlâ kâğıdı görmüyordu: Bana güvenmedin, değil mi Nihal? diyordu. Nihal cevap vermek için kuvvet bulamadı, başıyla cevap verdi.

Sapsarıydı. Behlûlü çıkarken Nihal bütün mafsallarını gevşeten bir zaaf ile duvara dayandı. Nihayet

kâğıt orada kalmıştı. Dakikalar geçtikçe onun ehemmiyeti artıyordu, sanki onda bir çok garip sırlar vâdeden bir hain tebessüm vardı.

Nihalin kulaklarında bir şey uğuldayarak, hareketsiz, göğsü bir helecan ile şişkin, dinliyordu. Behlûlün evden çıkmasına muntazırdı. Daha evvel cesaret edemiyeycekti. Uzun dakikalar geçti. Sonra bir araba gürültüsü işitildi. Nihal pencereye koştu. Arabada Behlûl başını çevirerek eliyle onu selâmladı, bir dakika sonra bir toz kasırgası içinde kayboldu. O zaman Nihal kâğıda koştu, onu aldı, açtı. Evvelâ donuk bir zihinle, bulanık gözlerle, sanki bir bulut içinde, anlamıyarak okudu. Yalnız iki satırdan ibaret bir şeydi: «Hep-•sini itiraf etti.

Artık o tasavvur mümkün değil. Bu akşam her halde burada bulununuz.»

Nihal geniş bir nefesi inşirah* aldı. Bunda hiç bir şey yoktu, sonra, ancak bir saniyelik bir inşirahı müteakip kalbine ateşnâk bir şiş saplanıyor zannetti.

Birden bu iki satır müthiş bir kitabı hakikat kesilivermişti. Tekrar okudu. İmza yoktu. İnce, büyüme için kuvvet bulamıyarak kavrulmuş çocuklara benzeyen harflerden mürekkep bir yazı, bir kadın yazısı, Firdevs hanımın yazısı...

Evet, bu Firdevs hanımın yazısıydı. Nihal bu iki satırın altında şimdi bir imza değil, Firdevs hanımın kendisini, çehresini, hain na-zarlariyle bir muzlim kuyunun içinden bakıyor zannolunan gözlerini görüyordu.

Artık mümkün olmayacak olan tasavvur neydi? Kim hepsini itiraf etmiş idi?

Elindeki kâğıda bakarak ondan daha ziyade esrar istiyor ona: «Söylesene!-Ne için susuyorsun? Artık sen de hepsini itiraf edebilirsin!» diyordu.

Sonra birden, sanki bu kâğıt parçası yırtılarak, ortasından Eihterin çehresi çıktı. Bihter, evet, Bihterdi, itiraf eden oydu. O zaman Nihalin beyninin içinde bir bulut, her şeyi dumanlandıran, siyah bir örtü ile boğan bir bulut parçalandı. Artık düşünemiyor, şimdi, zihninde patlayarak başını kırmak isteyen sualleri işitmek için çalışıyordu; ve, yine o asap buhranı zamanlarında ensesinden saplanıyor zannolunan çiviler, yavaş yavaş dönen, döndükçe daha ziyade saplanarak delen burgulariyle beynini deliyordu.

Birden ayağa kalktı ve elinde kâğıdı sıkarak: — Ben de gideceğim! dedi. Yüksek sesle söylüyordu. O zaman, artık zihninde gitmek kararından başka bir şey yaşamıyarak giyindi. Halasına ne diyecekti? Elbette denecek bir şey bulacaktı.

Nesrine bağırdı. O ge-

Ünce kati sesiyle: — Gidiyoruz! dedi. Ve onun hayretine kızarak birden hiddetlendi, kısılan sesiyle bağırdı: — Ne duruyorsun? Ne için öyle yüzüme bakıyorsun? Sana söylüyorum, gidiyoruz, anlamıyor musun? Hemen şimdi...

İhtiyar hala Nihalin sesini işiterek koşmuştu. Bu hemen verL livermiş kararı anlamıyor, kendisine

gücenildiğine atf ediyor, Nihal. den izahat istiyordu.

Nihal hazırlanmakta devam ederek: — Hiç, hiç? diyordu, hiç bir sebep yok, sizi nasıl temin edeyim, halacığım? Ha-niya benim arada sırada nasıl tuhaf fikirlerim vardır. İşte onlardan biri, öyle bir fikir! Yarın sabahleyin yine avdet edeceğim.

Hararetili hararetili, kesik kesik söylüyor, sonra geçerken kendisine anlayamıyarak bakan halasını öperek kapıdan Nesrine sesleniyordu: — Ne kadar uzattın, Nesrin? İşte sen böylesin.

Artık yapacak bir şey kalmayınca, arkasında çarşafıyla, halasının karşısında oturdu ve kuru gözlerle ona bakarak, bir kelime söylemeksizin, sağ ayağının seri darbecikleriyle tahtaya vurarak, bekledi. Kala tekrar sordu: — Demek hiç bir sebep yok?

Nihal gözlerini süzerek, başım sallayarak, sakit bir cevapla: «Hiç! hiç!» demek istiyordu. Odaya Bülend girdi. Bir şey söylemeden ablasına baktı. Nihal onu sakın görmemişti. Bu oyuna, velev masum olsun, tavassut eden bu çocuk, kendisini bedbaht etmek is-tiyenlerle iştirak eden bir müttehim hükmünde idi. Bülend anlami-yarak demin Behlûlün şimdi Nihalın bu azimetleriyle Firdevs hanımın o küçük tezkereyi göndermek için kendisini buraya kadar sevk etmiş olmasının büyük bir münasebeti olduğuna hüküm veriyordu. Neydi o küçük kâğıt parçası ki, böyle halasının âsûde köşkünde birden bir fırtına gibi patlayıvermişti.

Nihale söz söylemeğe cesaret edemiyerek istifsar eden gözlerle bakıyordu.

Nihalın gözleri hep kendisinden* kaçındı. Yalnız Nesrin hazırlanmış olarak çıkınca Bülend cesaret ederek sordu: — Abla! Beni de beraber alır mısın? Nihal yalnız bir kelime ile, katı ve itiraz kabul etmeyen bir kelime ile cevap verdi:

— Hayır!...

Halasıyla öpüştiler: — Bir iki gün sonra yine buradayım, hala! Benim beyaz odama dokunmayınız... diyordu. Sonra tâ merdivenin altında bir şeye tahattur ederek arkasından inen halasına döndü, ilâve etti: — Beşirime iyi bakarsınız, değil mi hala? Ben asıl sizin için, fakat bir parça da onun için avdet edeceğim...

Nihal halasına eliyle son bir selâm göndererek sofanın kapısından geçerken medit bir hayretle donup kaldı. Karşısında Beşir vardı. Şimdi pek bol gelerek üzerinde bir cübbe genişliğiyle duran elbisesini giymiş, hazırlanmış, dudakları, o zavallı kavrulmuş soluk dudakları beyaz dişlerini mesut bir tebessümle açarak, gözlerinde

onu diriltten, yeni bir hayatın şulesini uyandıran bir hande ile Beşir orada idi, o da beraber gidecekti...

Nihal: — Mümkün değil! diyordu. Beşir hep o tebessümiyle,, hep o hande şulesiyle, birinci defa olarak Nihale itaat etmiyor, yapacağından emin bir adam kuvvetiyle bir kelime söylemiyerek: Nihalın el çantasını alıyordu. Bütün ısrarlar onun inadına karşı tesirsiz kaldı.

O, yoldan geçen bir arabaya seslenmiş, kimseyi dinlemek iste-miyerek köşkün merdivenlerini inmişti. Nihalle Nesrin takip ettiler." Vapura yetişemediler.

Nihal bunu düşünememişti. Behlülle bir vapurda bulunmamak ancak tesadüfün bir lûtfuydu. İskelede, hamallar içinde bekledi. Vapur iskeleyi terk edinceye kadar Nihali düşünmekten meneden bir şey vardı. Nesrin iki üç kere Nihali söyletmek istemişti, o yalnız kaşlarını kaldırarak susuyordu. Ensesinde beynini delen ağrılardan muztarıptı. Vapur hareket edince, makinenin gul-gulesi onu sanki bir rüyadan uyandırdı. Yerinde doğrularak baktı. Nesrin ile yalnızdı. O da kendisine bakıyordu. Tekrar Nihaiden sordu: — Niçin böyle birdenbire gitmeğe kalktınız, sanki? Yoksa yalıdan bir haber mi geldi?

Nihal, sakın, cevap verdi: — Hayır, hiç bir şey yok. — Sonra birden hiddet etti, böyle istintak edildiğine kızılıyordu. Önünde bir alay niçinlere tesadüf etmeksizin bir adım atmak mümkün olmuyordu. Şimdi herkes onun işine karışıyordu.

Canı inmek istemişti, iniyordu, sonra? Bu kadar âdi bir şeye neden karışıyorlardı. Şimdi evde de herkes soracaktı. En evvel babası...

İşte, bakınız, ona, asıl ona böyle inmek istediğinin sebebini anlatacaktı. Ve Nesrinin yüzüne haykırarak: — İşitiyor musun? Asıl cna... diyordu.

Birden boğazında bir şey tıkanı. Bir göz yaşu tuğyanı ile taşacak zannolundu, sonra bu ukde boğazında kilitlendi ve ağlamıyarak, bir kelime ilâve etmiyerek başını arkasına dayadı, gözlerini kapadı, vapurun sallantisile hafifçe sallanarak düşünmek istedi.

Evet, ne için iniyordu? O iki satırı görür görmez her şeyden evvel aklına Adadan gitmek, eve dönmek, fikri gelmiş, ve bu fikir geldikten sonra başka bir şey düşünmeğe vakit bulamamıştı. Şimdi ne yapacaktı? Bu sual zihninde tırmalayan bir kalemle irtisam ederken kendisini, babasının karşısında görüyordu. O kâğıdı avucunun içinde buruşturarak babasının yüzüne atacaktı: — İşte, kızınızın hayatını böyle ezdiniz, buruşturdunuz, bir paçavra yaptınız; şimdi artık onu pencereden atabilirsiniz, diyecekti.

Demek, bu annesinin yerine gelen kadın, bu babasının karısı bu her şeyi onun elinden yavaş yavaş, insafsız bir gazab ile birer birer alan mahlûk nihayet son saadeti de almak için tırnaklarını;

uzatıyordu. Demek onu aldatmışlardı? Demek bu izdivaç lâtife \^ Hâin, onu öldürmek için tertip edilmiş bir müthiş oyundu?

Dizlerinin dibinde Behlülü görüyor, onun yalvaran, derin bir rikkat içinde titreyen sesini işitiyordu. Behlül ona yeşil bir ay aj tında bir aşk yuvası hararetile açılan ormanın eteğinde: — Seni se viyorum, mini mini Nihal! diyordu.

Lâkin şimdi, evet şimdi, bu sa hahtanberi o gittikten sonra o da Behlülü seviyordu. Hattâ anlıyor. du ki, onu her zaman sevmişti. Onun için saadet imkânı yalnız bu izdivaçta idi. Bu sabaha kadar nasıl bahtiyardı! Mile de Courton'a yazılan mektubu düşündü: Mini mini Nihal o kadar bahtiyar, o kadar bahtiyar ki!... demişti. Yarım saat sonra mini mini Nihal o ka. dar bedbaht, o kadar bedbaht olmuştu ki...

Yalancı kâğıt! ve acı bir tuhaflıkla bu kâğıt şimdi Behlûlün ce. hinde, o yalan saadet-müjdesiyle gizli gizli gülüyordu. Birazdan Behlûlün elleri onu posta kutusuna atacaktı. Bir kaç gün sonra o yalan söyleyen kâğıt tâ uzaklarda Nihali düşünen birini aldatırken, kim bilir, Nihal burada ne olacaktı?

Demek bu izdivaç olmıyacaktı? O iki satırı zihninde tekrar etti. «Hepsini itiraf etti... Artık o tasavvur mümkün değil... Bu akşam her halde burada bulununuz!»

Birden kalbi bir ümitle titredi. Belki bu hiç bir şey değildi! ihtimal başka bir tasavvurdan, ona hiç taallûku olmıyan şeylerden bahsediliyordu. Sonra bu ümide karşı kalbinde hain bir sesin istihza kahkahasını işitiyor ve bir demir elin göğsünü delerek ciğerlerini söktüğünü hissediyordu. Ve bir saniye içinde, bilinemez nasıl serseri bir takım fikirlerin birbirine iltihakından tutuşan bir vukuf leması içinde bu iki satırın arasında gizlenmiş hakikati, asıl o müthiş

hakikati gördü. Bu ancak bir saniye içinde parlayan bir şerare idi. O zamana kadar yalnız kendisini bedbaht etmeğe çalışan bir kadının hiyaneti simasından başka bir şey görmemişti. Bu simanın arkasında o mülevves, o çirkin hakikatin çehresini gördü.

Demek böyle idi?..

Gözlerini açarak Nesrine baktı. İhtimal bu hepsini biliyordu. Yalnız bu değil, herkes, herkes biliyordu, ancak kendisinden saklamışlardı. Onu daha ziyade bedbaht etmek, daha nafız bir İslahla öldürmek için. Onunla beraber aldatılan bir bedbaht daha vardı: Babası!... Biçare adam! Sonra birden onunla beraber, aynı darbe ile bedbaht olmakta garip bir tesliyet buldu. Bu darbe onu öldürecek, fakat babasından intikam almış olarak... Bu, kalbini öyle vahşi bir lezzetle dolduruyordu ki, babasından intikamını alarak onu öldürecek olan bu darbeyi takdis etti.

Nihayet o hak ve zafer ihraz etmiş oluyordu; ölerək, can vererek, fakat nihayet anlaşılımış olarak!... Babasına gülerek koşacaktı, kâğıdı ona gösterecekti: — İşte! diyecekti, görüyor musunuz? Behlûl kızınıza koca olamıyacak, çünkü o annemin yerine gelen ka dinin âşıkıdır. Bu, mini mini Nihalimizi bir parça öldürecek, fakat ne beis var? Mademki siz İstanbulun en nefis kadınına malik oldunuz...

Bunu söylerken nasıl gülecek, sonra böyle gülerken bu babanın ayaklarına düşerek hep öyle, ölmekten mesut, kahkahalarının içinde, ne kadar bahtiyar, can verecek!

Evet, işte Adadan bunun için kaçmak, eve bunun için avdet etmek istemişti.

Babasından alacağı intikamın tamam olması için ölmesi lâzım geliyordu. Bu fikre karşı bir tesliyet hiffetiyle ayağa kalktı. Artık düşünmemek için pencereden baktı. Vapur Heybeliden, acele etmiyerek, konuşa konuşa binen yolcuları alıyordu. Uzun uzun bunları seyretti. Vapur iskeleden ayrıldıktan sonra o hâlâ gözlerinin önünden kaçışan dalgalara bakıyordu. Berrak bir sabahtan sonra havada şimdi bir bulanıklık, yağmura bir istidat vardı. Zihninde hiç bir şey olmıyanlara mahsus bir kayıtsızlıkla havaya tekayyüd etti, uzun uzun etrafa mütekarrip bir yağmur haber vererek dağılan dumanları takip etti, dönerek Nesrine: •-- Galiba yağmura tutulacağız, dedi, yazık yeni çarşafıma!-...

Şimdi çarşafına, bu bahar için Bihterle beraber yapılan bellisiz yeşil kumlu nefli çarşafına acıyordu. Sonra birden kendi kendisine: — Mademki artık öleceğim! dedi. Demek biçare Nihal artık sahiden

ölecekti. Bu nefsi çarşafı bir öksüz kıza verirlerdi. Sonra bütün o sevilerek yapılan elbiseler, çarşaf, o çekmesinin gözlerini .-Jıl-iuran bin türlü ufak tefek, hepsi birer birer hatırına geldi. Bunlar artık hep beyhude atılacak, öksüzlere verilecek şeylerdi Halbuki bunların hepsinde onun bir gönül rabıtası gizliydi, onlarla kalbinin c.rasında sıkı münasebetler vardı. Bunları, hattâ bundan son. kaplı iri bir kutu birden gözlerinin önünde açılıyor, ona yeşil gözlerinin münevver handeleriyle bakıyordu. Ve bundan, bu zümrüt takımından da vazgeçilecekti; mademki artık gelin olmayacaktı.

Demek öyle idi?...

Zihninde şimdi bu sual tekrar canlanıyordu, yine oturmuş, yine vapurun sallantısıyla hafif hafif sallanarak, gözleri kapalı, düşünüyordu. Mütehcim bir teakupla hâtırasında küçük küçük tafsilât uyanıyordu. Şayeste ile Nesrinin o zaman anlaşılmıyan, ancak şimdi birer mâna kesbeden sözlerini tahattur ediyor, sonra onun mutasavver izdivacından bahsedilirken Şakire hanımın gözlerinin uciyle birisini göstererek «E?...» deyişini görüyordu. Birden aklına mendil geldi. Bir gün Behlûl'ün odasında, onun elinde görülmüş o ıslak mendil. O gün bu mendilin hiç bir mânası yok iken yine onu meşgul etmişti.

Bir şey düşünerek değil, yalnız Bihterin mendilinin orada, Behlûiüft elinde bulunmuş olmasından mütevellit bir eza duymuş, sonra bunu tamamiyle unutmuştu.

Şimdi, aylardan sonra bu manasız şeyi, Şll dakikada, bu düşüncelerin, bu işkence saatinin arasında neden tahattur etmişti?

Demek o daima Behlûlün odasına gidiyordu. O halde onu, evet, bu her şeyden habersiz çocuğu ne için aldatmışlardı? Demek Behlûl onu sevmemişti, sevmiyordu; dün gece, dizlerinin dibinde yalan söylüyordu. Doğruldu, gözlerini açarak tâ ruhunun sızlayan bir yarasından kopup gelen feryadı zaptetmek için kıvrandı.

Nesrin de karşısında uyukluyordu.

Onun karşısında hep böyle uyumuşlardı. Lâkin artık onları uyandıracaktı; hele babasını, evet, babasını gidip artık sarsacak ve: — Artık uyanınız, diyecek; işte vakit geldi, kızınızı öldürdünüz.

Ağlamıyordu, hep boğazında onu tıkayan bir ukde vardı ki, gittikçe daha ziyade sıkışarak onu boğmak istiyordu. Ve hep kuru gözleriyle, uyuklıyan Nesrine bakarak ellerini göğsüne basıyor; artık bir karışıklık içinde, müzdahim, perişan bir cereyanla zihnini dolduran düşünceler arasından, uzun uzun fasılalarla silkinerek kendi kendisine soruyordu:

Demek böyle idi?

Boğaziçi vapurunda geniş bir nefes aldı. Nihayet geliyorlardı. İki de birde başını çevirerek pencereden bakıyordu. Onu düşünmekten meneden geveze hanımlarla beraber diler. Beşiktaş*tan binen bir hanım vardı ki, Nihalle beraber Köprüden binen iki hanıma bir dakikalık bir muarefeden sonra veremden ölmüş bir kızının faciasını anlatıyor ve ağlıyordu. Nihal pencereden Beylerbeyinin üstünde azîm siyah bir küme halinde, muallâkta, parçalanmaya müheyya duran buluta bakarak kendi kendisine:

— Ölmek, veremden ölmek, genç, henüz bir çocukken, ne güzel!... diyordu. Ve babasını ağlıyor görüyordu.

Daha sonra Küçüksü köşkü*nü gördü, gözleri bir şey arıyarak Göksuyunun methalini uzun uzun seyretti, burada verilen ziyafeti tahattur ediyordu. En evvel o gün sabahleyin taşmıştı. Biçâre Mile de Courton Nihalin taşkınlıklarına mâni olabilmek için ne kadar telâş etmişti. O da, evet, o da bütün hakikati biliyordu. Onun kulağına o cümleyi söyleyen o idi: Behlûlden sakın!... Bu cümleyi ihtiyar mürebbiyenin sesiyle işitiyordu, ve asıl şu dakikada bu iki kelimenin içinde muhlik muhataralar haber veren mânalar buluyordu. O gün Göksuyunda, ağacın dibinde, yüreğinin üzerinde birer taş sıkletiyim duran o küçük kederlerini söylerken ihtiyar kız onu nasıl bir şefkat nazarının sıcak derağuşıyla tesliye etmişti; şimdi o yüreğini koparan, ezip hırpalayan artık o küçük kederlerden biri değildi, bütün hayatının, bütün saadetinin bir inkırazıydı. Bu adam, daha dün gece onu uyuşturan, bir zemzemenin kanatlarıyla yeni açılan parlak bir ufka götüren Behlûl demek sakınılacak bir yırtıcı mahlûk idi ki, onun biçare masum kalbini yırtmak, son katresine kadar onun kanını içmek istemişti. Ve bu canavarı Nihal sevmişti. Sahih sevmiş miydi?

Kendi kendisine: — Hayır, aksine, diyordu; şimdi ona adavet ediyorum.

Göksu, Hisarın eski duvarları**, tâ uzaklarda kalmıştı, o hâlâ dalgın gözlerle bakıyordu. Geldiklerini Nesrin haber verdi. Nihayet, evet nihayet gelmişlerdi.

Rıhtımda, öksürmemek için bol esvabının içinde omuzlarını kıсарak Beşir önden yürüyordu. Nihal yalının pencerelerine bakıyordu. Birden kendi kendisine sordu:

— Ya değilse, ya olmayacak bir şüphe üzerine yanılmışsa!...

Bu tezkere bugün gelmiş bir şey olmayabilirdi. Kim bilir ne zamana ait, nasıl bir meseleye dair bir şeydi. İhtimal Behlûl bugün onu bırakmak için mücbir işini tahattur etmiş idi. Belki bir dakika sonra yalıda her şey mûtat halinde bulunacaktı, ve Behlûl orada olmayacaktı, hattâ gece bile gelmiyecekti. O zaman ne kadar sevinecekti. Bu çocukluğuna gülecek ve sebebini söylemeksizin Behlûlden af istiyecekti: — Beni affediniz, işte yalnız o kadar!... diyecekti. Hattâ ondan sonra Bihteri bile sevecekti, onun masumiyeti tahakkuk ettikten sonra şimdiye kadar kendisini Bihteri sevmekten meneden bütün çocuklukları unutacaktı.

Yalıda, karşılıklarına gelmek için merdivenlerden atılarak koşan Şayesteden sordu:

— Behlûl bey geldi mi?... Şayeste hayret etti. Behlûl bey kaç gündenbergi görünmemişti. Adada değil miydi?

Nihal onun suallerine cevap vermiyordu. O gelmemişti. Ona bu lâzımdı. Şayestenin boynuna atılacak, onu öpecekti. Gelmemişti ve gelmiyecekti. Şimdi Nihal bundan emin idi. Kendi kendisine: — Ne çocukluk! diyor ve çarşafını Nesrinin kollarına atarken bu çocukluğa gülüyordu.

Adnan bey Bihterle beraber Firdevs hanımın yanında idi. Nihal sofaya çıkınca hep şaştilar. Nihal gülüyordu, babasına: — Sizin için, — sonra diğerlerine bakıp ilâve ederek — Hepiniz için geldim! diyordu, yarın sabahleyin Nihal yine kaçacak.

Bihterle öpüşmüştü. Firdevs hanıma alnını uzattı, sonra beyaz odasını, ihtiyar halasını, seyranlarını geze geze bir kanarya şuhluğuyla anlattı. Tuhaf kelimeler buluyor, halasının taklidini yaparak kesik kahkahalarla gülüyordu. Hattâ Bihtere akşam Behlûlle beraber çamlığa çıkarken bir garip tesadüf vuku bulduğundan bahsederek: — Keşfediniz bakalım, kime tesadüf ettik? diyordu. Bihter sapsarı, yalnız Nihalin Behlûlle beraber araba ile gezdiklerine dikkat ederek te_ kayyüt etmiyor görünmemek için: — Kime? diyordu. Adnan bey gü_ lerek soruyordu: — Demek nişanlılar dün akşam seyrana çıktılar?

Nihal ona yalnız bir kahkaha ile cevap vererek Bihtere tesadüfünü anlatıyordu.

Birden kendisini tamamiyle saadetine avdet etmiş buluyordu. İçinde öyle bir sevinç vardı ki, onu babasını, Bihteri, Fir, devs hanımı öpmiye, sonra: —

Haberiniz yok, ben asıl öyle bir çocuklukla indim ki... demiye sevk ediyordu.

Bihtere anlatırken kendi kendisine karar veriyordu : — Yarın sabahleyin yine Adaya... o, şüphesiz, buraya uğramadan doğru Adaya avdet edecek.

Sonra birden, o behiç saadet nasiyesinde bir keder hattı çizildi: — Ah, dedi, size Beşirden bahsetmedim, lâkin Beşir ölüyor.

O zaman uzun uzun anlattı. Beşiri görmek istediler, Nesrini gönderdiler. Adnan bey tabibe haber gönderilmek üzere Bihterden rica ediyordu. Nesrin haber getirdi: Beşir avdet eder etmez, başı dönmüş, titriyerek, hattâ soyunmadan yatağına girnûş idi.

Hep telâş ettiler. Adnan beyle Bihter koştular. Nihal onları takip ediyordu, sonra birden dönerek Firdevs hanımın yanına geldi ve kulağına eğilerek: — Babama söyleyiniz ki, Nihal muvafakat etti... dedi ve kaçtı.

Ana ile kız arasında izahat seri ve şedit oldu. Behlûlle son mülakattan başlayarak, bir müddet eğlenmeye vasıta ittihaz eden ve artık usanılan aşkı, bir hakaret sillesi içinde iade olunacak mûlev-ves bir şey gibi yüzüne fırlatıldıktan sonra, bu kadında yalnız bir his yaşamaya başlamıştı: İntikam...

Ondan, onlardan intikam almak. Bu hissin içinde Behlûlle Nihali birleştiriyor, onları aynı gayz ve adavetin mengenelerinde boğmak istiyordu.

Bu aşk onun her şeyiydi. İzdivacında bütün aklanan emellerini bu aşka koymuş, ona bütün ruhunu, bütün benliğini vermişti. Behlûlle bu aşk aynıyle Adnan beyle o izdivaç kabilinden başlamıştı. Melih bey takımının bütün irsî menkulâtına malik olarak doğan bu kadına güzide bir izdivaç lâzımdı, bir izdivaç ki, altından küçük bir anahtarla gelsin. Bu izdivaç ancak bir Adnan beyle mümkün olabilirdi. Başka hiç bir şey düşünmemiş, Adnan beye elini uzatmıştı. Fakat anlamakta gecikmemişti ki, elini uzatmakla kalbini vermiş olmuyor. O mini mini altın anahtar bütün emellerinin önünde kapıları açmıştı, fakat o emellerin demir kapılarını en hafif bir temasiyle inkiyada mecbur eden altın parçasının karşısında kalbi, kendi kalbi mesdut kalmış idi. O zaman bu izdivaç ile boş kalan gönül boşluğunu, o aşksızlıktan mütevellit boşluğu doldurmak için izdivacının yanında bir garam hayatı icat etmek lâzım gelmiş idi. Bunu uzaklarda aramak icap etmiyordu.

Eteklerinin etrafında arzularla dolu gözlerle kendisini derağuş eden biri vardı, bir adım atmış idi ve kendisini Behlülün kollarına vermiş idi. Yalnız bir adım, fakat bu adımın altında bir uçurumun ağzı muhtefiydi.

Onu görmemek istemişti. Ona izdivacının boşluklarını unutturacak bir rüya lâzımdı, işte o kadar! Gözlerini kapayıp artık izdivaç hayatını görmemek istedikçe bu rüyaya avdet ediyordu. Lâkin bu ancak bir rüya idi, devam edemezdi.

Bunun hummaları, kâbusları vardı; bu rüya -artık hayatı için o kadar zarurî bir şey olmuş idi ki, o hummalara, o kâbuslara tahammül etmek istedi. Behlülün hıyanetlerine karşı kendisini aldattı, sonra inkâr olunamıyacak burhanlar, deliller karşısında artık nefisini, iğfale muvaffak olamayınca tahammül etti. Bu öyle bir fedakârlık idi ki, onu bir vahşî lezzetle işkenceler vererek bahtiyar ediyordu.

Fakat Nihalle izdivaç latifesinin karşısında tâ ruhunun derin bir noktasında aşkını tehdit eden bir tehlike duymuş ve buna isyan etmişti. Bu izdivaç olmıyacaktı. Behlül büsbütün kendisinin olacaktı. O güne kadar aşkının endişesiyle hareket eden bu kadın bir dakika içinde anlamıştı ki, artık bu aşk yaşamıyacak, ve birden karar vermişti: Evet, bu aşk ölecekti, lâkin etrafına musibetler serpererek. .

Nihale acıımıyordu, onun için birikmiş kinleri vardı, bütün eski tahammülleri birer intikam hakkı kuvvetiyle bu kız hakkında birer adavet vesilesi teşkil ediyordu; fakat bütün bu husumetin fevkinde bir şey vardı ki, henüz dün bir çocuk olan Nihaide bugün birdenbire bir rakibenin inkişaf etmesiydi. Nihale asıl bunu affetmiyordu.

Bu izdivacın vukuundan sonra kendisi için başlayacak işkence hayatı o kadar ağırdı ki, onun tahakkukunu menetmek üzere her şeyi feda etmeğe karar vermişti.

Fakat bu son çareden, gidip Adnan beye bütün hakikati itiraf etmekten daha evvel müracaat olunacak bir tedbir var idi ki, tâ izdivacındanberi kendisini sönmez bir kinle takibeden, Firdevs hanımın ellerinde hazırlanmış bu oyunu yine o ellerle bozdurmaktan ibaret idi. Bu kadının gözlerinde bütün o kaybolmuş, bir daha avdet etmemek üzere gitmiş gençliğinin husranla-fiyle siyahlanmış ruhundan çıkıyor zannolunan derin ve muzlim bir Hazar vardı ki, Bihtere initafta ettikçe, bu genç ve güzel kadını titreten bir yırtıcılık kesbederdi. Hiç bir zaman ana ve kız olamıyan bu ki vücut birbirine düşman olmak için o kadar yakın idiler ki, Fir-tevs hanımın yalıda vücudunu Bihter bir tehlike devresi olarak te-feki etmişti. Validesinin hep o kendisini takip eden nazarı hıyanetler düşünüyor gibiydi, bu gözlerden hep karanlıklarda parlayan yeşn kedi gözlerinden duyulan haşyete benzer bir hisle titrerdi.

Bir gün birden onun her şeye vukufuna kanaat hasıl etmişti. Sonra izdivaç meselesini Firdevs hanımın icat fikrinden çıkmış bir lâtife olmak üzere görünce, annesiyle bir muhaceme devresinin ar. tık açıktan açığa başladığına hüküm vermişti. O gündenberi bu iki düşman bu müthiş mudhikeyi nikaplarının altında gıcırdayan dişle, rini saklayarak oynuyorlardı.

Nihal adaya gönderilince Bihter karar vermişti: Artık nikapları açmak lâzım geliyordu. Ve o gün annesiyle yalnız kaldıktan sonra, doğrudan doğruya Firdevs hanımın uzun sandalyesine giderek yanına oturmuş ve Emma'ya kendisi emir vererek: — Bizi yalnız bırakı mız! demişti.

Anne ve kız derin bir nazarla, birbirine atılmadan bakışan iki düşman nazariyle bakıştılar. İkisi de

İhtiyarsız yine bir defa bir gece, açık sarı yalının şehnişininde, karanlıkta teati ettikleri nazarı tahattur ettiler. O zaman henüz bu nazarın ifade ettiği husumet karanlıklar içinde gömülmüş gibiydi, o zaman henüz mutasavver bir izdivacın karşısında bir ana ile kız idiler; bugün o mâna vuzuh kes-betmişti, tamamıyla açıktı, şimdi büsbütün iki düşmandılar. Bihter sakın ve kat'î bir sesle sordu: — Nihali Adaya siz gönderdiniz, değil mi?

Elbette Behlûlü de göndereceksiniz.

Bu öyle bir sesle söyleniyordu ki, asıl mânası hakkında Firdevs hanımın tereddüt etmesine imkân yoktu. Bihterin cenk etmek azmiyle geldiğinden emin idi; fakat en sade, en asude sesiyle, hattâ ufak bir tebessümle cevap verdi: — Evet, zannederim ki, Cumartesi akşamı o da Adaya gidecek...

Gözlerinde tuhaf bir hande ile Bihtere bakıyordu, Bihter bu tebessüme dikkat etmemiş göründü: — Demek bu izdivaç ciddiyet kes-bediyor?

Firdevs hanım başını eğerek: — Galiba! Adnan bey karar vermiş görünüyor, dedi.

Sonra bu müşkül muhavere de sual iradı vazifesini kendisine alıkoymak istiyerek sordu: — Lâkin, taaccüp ediyorum ki, Adnan beyin kararlarına benden ziyade senin vâkıf olmak-lığının lâzım gelirken, bu meselede benden izahat istiyorsun.

Bihter tereddüt etmeksizin cevap verdi: — Bunun sebabını an-lamaklığınız icap ederdi. Bu izdivaç tasavvurunu Adnan beyin zihnine siz soktunuz, yine sizin çıkarmaklığımız lâzım geliyor; onun için size müracaat ediyorum.

Firdevs hanım biraz doğruldu: — Adnan beyin zihnine bu tasavvuru koymak için pek çok sebepler buldum, fakat onu çıkarmak için bir sebep görmüyorum.

Bihter cevap vermeden evvel acı bir tebessümle baktı, sonra gözleri annesinin gözlerinde: — Pek âlâ bilirsiniz ki, bu izdivaç mümkün değil! dedi.

Firdevs hanım bir hayret sayhasını zapt edemiyordu: — A, ben de aksine bu derece mümkün bir izdivaç tasavvur edemiyordum; hattâ yanılmıyorum zannederim, yine sen, evet, sen, burada, bundan ilk bahsedişimizde, Nihalle Behlûl arasında bir izdivacı pek tabiî buluyordun.

Bihter bu muhavere tarzından birden sıkıldı: — Anne! dedi, açık konuşalım, olmaz mı? Siz pek iyi bilirsiniz ki, karar verdiğim şeylerde hiç bir kuvvetle galebe çalınamayacak inatlarım vardır. Bu izdivaç olmayacak, bunun için şimdiden her şeye karar verdim. Firdevs hanım sadece: — Neye? dedi.

Bihter artık hiddetleniyordu, yanaklarına bellisiz bir humret tabakası fişkırıyor, dudaklarında ufak bir ihtizaz başlıyordu; sabırsız-lanmışçasına bir hareket ederek: — Muhaverenin imtidadını istiyorsunuz, öyle mi? Pek iyi öyle olsun! dedi ve gözlerini annesinin gözlerinden ayırmıyarak, şimdi o dudaklarının bir tebessümle beliren çukurunda bir ıztırap takallûsiyle fütursuz ilâve etti: —

Bakınız, ne yapmaya karar verdim. Bugün, bu saatte sizden beklenen şeye muvafakat etmiyecek olursanız, hiç ses çıkarmamak,, onun, bilirsiniz a kimin, damadınızın avdetini beklemek ve gidip ona demek ki: Siz kızınızı Behlûle veriyorsunuz; pek güzel, fakat o işte hemen bir se-nedenberi karınızın

âşıkıdır!...

Bihter tane tane, yavaş yavaş, tam bir sükûn ile, gayet tabî bir şey söylercesine, fütursuz, annesinin gözlerinden ayrılmıyan gözlerinde gittikçe teyyüt eden vahşî bir tebessümle devam ediyordu: Firdevs hanımın dudaklarında bir tezyif ve istihkar handesi beliriyor-du. Kızını devam etmekten meneder bir hareketle doğrularak dişlerinin arasından: «Utanmaz!...» dedi. O

zaman Bihter devam ederek ilâve etti: — Kocamın yüzüne atılmasına mâni olarak diyeceğim ki: «Yok, ne için hiddet ediyorsunuz? Karınızın Firdevs hanımın kızı olduğuna vâkıftınız. Teessüf olunur ki, onun yanında bir de Behlûl bulundu.

Bu kadına teşekkür ediniz ki, bugün size gelip: Kızınızı bu adama vermeyiniz ve bu kadını, annesiyle, hususiyle annesiyle beraber evinizden kovunuz! diyor.»

Bihter sustu, anne ile kız bu defa bütün yırtıcılıklarıyla bakışıyorlardı, müziç, yarım dakikalık bir sükût ile göğüsleri şişkin durdular. Firdevs hanımın kilitlenmiş' zannolunan dişlerinin arasından boğuk bir kelime daha çıktı:

«Terbiyesiz!...»

Bihter derhal cevap verdi: — Yok, aksine!... Sizden alınan terbiyeyi inkâr etmiyorum zannederim. Hususiyle size yeni bir şey öğ-

retmiş de olmuyorum. Ne Firdevs hanımın kızı olduğumu, ne de Beh-lûlle aramızda bir münasebet bulunduğunu bilmez değildiniz, İtiraf ediniz ki, bu izdivacı bir parça da, hattâ tamamıyla, o münasebeti bildiğiniz için icad ettiniz. İster misiniz, artık musalâha akd edelim? Mademki benden sonra Adnan bey sizi almıyacak...

Firdevs hanım hiddetinden boğuluyor gibiydi, haykırdı: " — Bihter!...

Bihter elini uzattı: — Hizmetçilere duyurmak hiç hoş bir şey değil. İsterseniz sizinle anne kız meseleyi halledelim. Bakınız, size ne şartlar teklif ediyorum: Behlûl buradan gidecek. — Acı bir feragat mânasiyle başını salüyararak tekrar etti: — Evet, buradan gidecek, bir daha avdet etmemek üzere, siz bunu iki kelime ile yaparsanız. İzdivaç! Aslında bu bir oyuncaktı, tahta parçalarından yapılmış

bir şey; parmağınızın ucuyla dokunsanız...

Firdevs hanım: •— Lâkin yanılıyorsun, dedi, onlar birbirini seviyorlar, bu izdivacı bozmak hiç kolay değil.

Bihter sesinin bütün sertliğiyle cevap verdi: — Kolay olmasa bile, mademki birbirini seviyorlar, hususiyle taunun için bu izdivacı bozmak lâzım geliyor...

— Sonra birden bütün yeisinin, ıztırabının taşıveren hamlesiyle bu defa o haykır ar ak: — Lâkin, Yarabbi! Anlasanız a, ölüyorum. Onların gözümün önünde seviştiklerinden, gözümün önünde... Ben işkenceler içinde kıvrılırken, onların saadetlerinden ölüyorum...

Bu, zaptolunmamış bir feryat idi, bu feryattan sonra bütün kuvvetleri söndü, artık ketim olunmağa kuvvet bulunamıyan bir feveran ile annesinin dizlerine atıldı ve hüngür hüngür, bu müthiş azapda birinci defa olarak bol bol ağladı, ağladı...

Pazar sabahı, Firdevs hanım, ne yapacağına karar veremeksi-zin, Bülendi aldatarak Adaya gönderiyordu. Bülende küçük zarf verilirken yalnız: — Kimse görmeden Behlûlün kendisine!... denilmiş idi. O da iskele başında Behlûle tesadüf edince, onu çekmiş, tâ تنها bir köşeye kadar götürerek yavaşça, küçük zarfı eline sıkıştırmıştı...

En evvel Behlûlde bir isyan hissi uyanmıştı. O zamana kadar münasebetlerinden hiç birinde bu kadar ısrar görmemişti. Demek Bihter o asılıcı, usandırıcı kadınlardan biri idi ki, onlarla dost olarak münasebet kesilemez. Mademki bu kadın kendisiyle uğraşmak, beraber geçirilen muaşaka saatlerini birer intikam silâhı hükmünde istimal ederek izdivacının önüne çıkmak istiyordu, Behlûl derunî bir hitap ile: — Öyle mi istiyorsun? Pek âlâ, öyle olsun! diyordu. Bülend'in yanında kayıtsız kalabilmek için onun gevezeliklerine cevap vererek kendi kendine kararlar alıyordu: Nihale bir yalan uydura-

çaktı, doğru oraya gidecek ve Firdevs hanımın yanına çıkarak : — Her şeyi itiraf etti, öyle mi? diyecekti; bende de size itiraf olunacak bir hakikat var. Behlûl Nihali seviyor, hattâ Nihal de Behlûlü seviyor ve o kadar sevişiyorlar ki, onları hiç bir kuvvet ayıramıyacak... Bu kararların arasında hafî bir korku onu titretiyordu. Bihter şimdi onun nazarında her şeye muktedir bir kadın hırçınlığıyla temessül ediyordu. Bihter, annesine gidip o günahı itiraf eden bu kadın, tehdidini icra ederek, Nihale de gidebilir, ona da hakikati söyleyebilirdi.

O zaman? —

Bu heyecan ile eve avdet ederse kendisini idare edememekten, Nihale söylenecek yalanı söyleyememekten korktu. İstanbula inebileceği zamana kadar olan saatleri ondan uzaklarda geçirmek istedi. O zaman hatırına bir fikir geldi: — Bülend seninle bir seyran yapalım ister misin? dedi. Kolunu uzatarak bütün Adayı ihata eden bir daire* tersim ediyordu.

Bülend önce muvafakat etti, sonra karnını göstererek: — Lâkin Bülend'in karnı aç!... dedi. O zaman Behlûl ona nevaleler aldı, küçük bir sahra ziyafeti tedarik etti, bir arabaya bindiler. Behlûl kendisinden o kadar emindi ki, bu seyrandan her müşkülü tesviye edecek bir çâre ile avdet edeceğine kanaat ediyordu. Arabada mahir suallerle Bülendi istintak etti. Vesileler bularak Bülendi Bihtere dair söz söylemeğe davet ediyordu.

Bu tezkere verilirken Firdevs hanımla beraber miydi? Bülend adaya gelmek üzere yalıdan çıkarken onu görmüş müydü? Nihal için bir şey söylememiş miydi? Bu suali maharetle Bülend'in gevezeliklerinin arasına serpiyor, sonra alınan cevaplardan Bihter'in hayalini anlamak istiyordu.

Bu istintak neticesinde Behlûl âsûde, itidaline malik olarak te-messül ediyordu.

Behlûl kendi kendine: — Belki itilâf mümkün! diyordu. Birden arabayı tevkif ettirdi: — Burada duralım! dedi. Burası dün gece Nihalle beraber oldukları yerdi. Arabadan atladılar: Bülende: — Ben aç değilim! dedi. Boğazında onu tıkayan bir şey vardı.

Dün gece, burada nasıl mesut idi! Nihali yanında hissettikçe bütün hayatının o beyhude hâtıralarına nasıl bir nefret ve istikrah fırlatıyordu! Bugün ufuk bulanmış idi, dün gecenin o incilâsı bugün solgun bir iğbirar sisi bırakarak uçmuş; uzak bir rüya hâtırası olmuştu. Kendi kendisine şimdi onu istilâ eden derin bir füturdan silkinmek istiyerek: — Hayır, diyordu, bir rüya değil, bütün ötekiler rüya, Bihter rüya, ve fena bir rüya idi, asıl Nihal bir hakikat, hayatımda yegâne bir hakikat!...

Demek Nihali seviyordu; on sekiz yaşında, henüz mektepten çıkmış bir çocuğun, pencerede görülmüş bir hayal için bütün mev-cudiyetine hükmeden zâfiyle, o da Nihali, bu çocuğu seviyordu. Daha dün bu gülünecek bir lâtife iken, demek bugün hayatına hükme, den bir hakikat olmuştu?

Evet, yalnız bu saf ve taze sevda doğru idi; bütün evvelkiler birer yalan, hâin birer yalandı. Bu sevda, ona on sekiz yaşını, mektep çocukluğunu, o saffet hayatının beceriksizliklerini iade etmişti. Dün gece onun dizlerinin dibinde yaşanan beş on dakika hayatının en temiz, en güzide bir zamanıydı, onun küçük ellerine dokunurken ruhunun en pakize derinliklerinde henüz yaşamağa başlayamamış bir şiir hayatı dirilmiş idi.

Şimdi önüne geçmek isteyen bir maniayı kıracak, Bihteri çiğ. reyerek Nihale gidecekti. Lâkin bu kadın isterse Behlûlü mahvede-bilirdi. Onunla bir iltifatın husulüne çalışmalıydı. İcap ederse ona yalvaracak, ellerine sarılacak: — Ne lüzumu var? diyecek, ne için fena kadın oluyorsunuz? Benden intikam almak için Nihali öldüreceksiniz!...

Buna karar verdi; evet, yalvaracak, icabederse bu kadının dizlerine kapanarak, ellerine sarılarak, bütün o muazzez muaşaka saatleri hürmetine dost kalabilmek için yalvaracaktı. Bu karardan sonra bir hiffet duydu. Bülende: — Haydi! dedi.

Ona en müşkül oyunları oynamak için en küçük bir karar kifayet ederdi. Nihale oyununu oynadıktan sonra yolda, o iki saatlik vapur seferinde de kendisine karşı, tesadüf olunan dostlara karşı oyununu oynamak lâzım geliyordu, ve ara sıra, şuh bir muhavere arasında bugün Adadan mu-fârakati sebebinin tahattur ettikçe bu kadar kayıtsız gülebildiğine şaşıyordu. Kendi kendisine: — Tebrik ederim, Behlûlü! Sen metin bir adamsın! diyordu. Bihtere de aynı metaneti gösterecekti; fakat Köprüde Boğaziçi iskelelerine doğru yürürken birden durdu.

Buraya kadar bir an evvel gidip Bihteri görmek, saadetini tehdit eden tehlikeyi bir saat evvel izale etmek için sabırsızlanıyordu; burada o müşkül muhavere dakikasından korktu, onu mümkün mertebe uzak-landırmak istedi. Beyoğluna çıkacak, bir araba tutacak, uzun bir seyran yapacaktı. Oraya son vapurla gidecekti; ve o müşkül muhavere, yine odasında, henüz düne ait hâtıraların henüz sıcak nefeslerinin arasında cereyan edecekti, bir fırsat dakikası bularak ona yine eski istirham sadasıyla, tâ aşklarının ilk mestlik devresine ait sesiyle: —

Bu gece, odamda!... diyecekti. Ve emindi, o yine gelecekti, geldikten sonra da, göz yaşlarının içinde aşkını feda edecekti.

Nihal bir cenkten çıkmışçasına yorgun, bu fütursuzluk mudhi-kesini oynamak için son kuvvetini sarfettikten sonra sanki kemikleri kırılmış, odasına girer girmez kapısını kilitledi. Artık akşam olmuştu. Behlûlü muhakkak gelmiyecekti. Demek bu korku bir çocukluktan ibaretti. Bunu nasıl farzedebilmişti?!. Kendi kendisine gülmeğe çalışıyordu. Bu meseleyi düşünmemek için penceresini

açarken âdeta yüksek sesle: — Biçâre Beşir! dedi.

Böylece düşüncelerini Beşire sevk etmek istiyordu. Hava tamamiyle örtülüydü, başının üstünde siyah kümelerle birbirinin üstüne yığılan bulutlar vardı.

Şüphesiz yağmur yağacaktı. Nihal hemen oraya, penceresinin kenarına dirseğini dayayarak oturdu. Derin bir gulgule ile uzaklarda gök gürüldüyor, tek tük iri iri damlalar ağaçların tozlarla örtülü yapraklarına damlıyordu. Onun da başında böyle küme küme yığılan bulutlar ve tâ uzaklarda, beyninin derinliklerinde gürüldüyen uğultular vardı. Sonra bulutların arasında seri, seyyal, mâi bir şule ile şimşekler tutuşurken, o da bir raşe ile sarsılarak, beyninin içinde tutuşup sönen şimşeklerle: — Gelmiyecek! diyordu. Ve tekrar Beşiri düşünmek istiyordu. Artık Be-şirin öleceğine bugün kanaat hâsıl etmişti.

Fakat kendi kendisini, Beşiri düşünememekten, ona tamamiyle acıyamamaktan muaheze ediyordu. Ne için ağlamıyordu?

Gözlerini açarak şimdi bahçeye, daha sık, daha bol düşen o iri yağmur tanelerine bakıyordu. Bunlardan pencerenin güneşten kavrulmuş tahtalarına düşenler vardı.

Elini uzattı, sıcak temasıyla bu .sıcak yağmur damlaları eline dökülüyordu.

Yukarıda, gittikçe kararan semanın üzerinde is renginde bulutlar taakub ediyor, ara sıra derinden, daha sonra pek yakından, hemen, başının üstünden gök gürültüleri çatlayarak yağmur daha mebzul bir cereyanla dökülüyor-du Hava ratip, ve yağmurun ilk sıcaklığından sonra biraz serindi. Bu defa mâiden ziyade kırmızı bir alevle siyah bulutlar yırtıldı; o zaman yağmur, artık ince ve şık mebzuliyetle, bahçenin kumlarını şşşirerek, ağaçları yıkayarak düştü, düştü.

Artık Nihal'in gözlerinin önüne siyah bir duvar çekiliyor gibiydi. Gece oluyordu.

Elini çekmişti, mendiliyle kuruluyordu. Ve böyle, uzun uzun elini kurularken düşünüyordu ki, artık bundan sonra Behlûl gelemezdi. Ne kadar bahtiyardı. Hemen yarın sabahleyin, Adaya, beyaz odasına koşacaktı. Behlûl de oraya gelecekti, ihtimal kendisinden evvel gelmiş olacaktı.

Birden bir ses, babasının sesinden başka bir erkek sesi işitti, sofada Firdevs hanımın yanında sanki birisi vardı, nefes alamadı. Behlûl muydu? Biraz pencereden çekilerek dinliyordu, sonra bir ses daha işitti: İnce bir kadın sesi.

O zaman tahattur etti: Bu gece için Peykerle kocasının geleceklerinden bahsolunmuştu.

Sofada gülüşülüyordu. Bütün seslerin üstünde Firdevs hanımın küçük kahkahaları tayaran ediyordu. Nihal kendi kendisine: — ts_ lanmış

olacaklar!... diyordu. Sonra bu kahkahalara kızdı. Beşir aşağıda ölmeğe mahkûm iken onlar gülüyorlardı.

Kalbinde bir ukde ile tekrar uzun uzun yağmuru seyretti. Yağ. mur gittikçe inceleşiyor, .semada, hemen örtülmek üzere parça parça mâüikler görölüyordu.

Birden bu siyah bulutlar yırtıldı, parça parça koptu, artık yağmıyordu; bulut parçaları, aralarında gittikçe geniş. İy en mâüikler; fakat gece mukaddemelerine mahsus esmer mâüikler bırakarak yekdiğerinden uzaklaşıyor; sonra hepsi birden harekete gelerek, birbirinin arkasından, kanatları gergin, acip, iri kuş alaylarını andırarak, uçuyorlardı. Nihal, dalgın, bunlara bakıyordu Bir aralık sema temizlenmiş göründü, sonra birden esmerliğine sanki bir tabaka gölge daha düştü; ve dakikalar geçtikçe bu gölge tabakaları, daha seri, daha koyu, sıklaşıyordu. Artık gece idi.

Nihal kendi kendisine, derin bir inşirah nefesi ile tekrar etti: Gelmiyecek.

Evet, gelmiyecekti. Karanlık odası ona pek kasvetli göründü. Artık bu odanın yalnızlığından kaçmak istedi. Dışarıda hâlâ gülüşüyorlardı. Demin onu kızdıran bu kahkahalar, şimdi, tersine onu cezbediyordu. O da gülecekti. Ayağa kalkmak istedi; fakat onda bütün azasını gevşeten, en küçük bir hareketten üşendiren azîm bir keselân vardı. Bu yağmur, bu ilk önce sıcak, sonra serin râtûp hava, onu derin bir uyuşukluk içinde tutmak istiyordu. Gözleri kapanıyordu. Uzaktan parça parça gelen sesler, bir uyku içinde keşfe kesik, kopuk kopuk, örtülüyordu.

Hattâ düşünmüyordu.

İçinden, dışarıda kendisini davet edenlere cevap veren bir ses: — Geliyorum!

diyordu. Sonra gözleri kapalı, bu uyuşukluğun içinde, açık .sesle: — Gelmiyecek!

diyor, ve kendi sesiyle uyanarak bulanık gözleriyle açık pencereye, karanlık odasına bakıyor, ve uyuşukluktan silkinemiyerek, mukavemet edilemez bir kuvvet tekrar gözlerini kapıyordu.

Böyle, uyuyor muydu? Onda, asabını ezen teessürlerden sonra, uykuya benzeyen uyuşukluklar olurdu ki, onu uzun bir hastalık kadar sarartır, zayıflatır, gözlerinin altına mâi gölgeler kordu. Böyl? ne kadar zaman kaldı?

Kendisine iskemlesinden kalkıyor, odasında yürüyor, mumunu yakarak aynasında saçlarını düzeltiyor, kapısını açarak çıkıyor gibi geliyordu. Artık aydınlık bir yerde idi, etrafta kalabalık vardı, hep gülüşüyorlardı, o da beraber gülüyordu; sonra birden, bir saniyelik vukuf arasında, kendisini, yine iskemlesinde uyuşmuş

karanlık odasında, şimdi üşüten penceresinin yanında bu uykudan silkinemiyor hissediyordu. O zaman yanında birisinin bulunmasına ihtiyaç duyarak: — Baba!...

demek istiyordu, fakat sanki boğazını sıkıyorlar, ağzını kapıyorlardı.

Birden: — Geldi! dedi. Ve gözleri, korku ile dolu karanlığın içine açıldı.

Geldi!... Bu ses odanın içinde başka birinden çıkmış gibiydi. Sanki birisi, karanlıkta soğuk bir nefesle onun yüzüne haykırmıştı: — Geldi!...

İskemlesinden fırladı. Kendi kendisine : — Evet, geldi, şimdi orada, belki onunla beraber! diyordu. Bundan emindi. Behlûl gelmişti. Karanlıkta, elleriyle araştırarak, bir şâiri fûmenam yürüyü-şiyle kapıya ilerledi. .

Bir fırsat dakikasından istifade ederek Bihter annesine : — Eminim ki, Nihalin hepsinden haber var! demişti. Anne kız, uzun, yekdiğerinden rey istifsar eden sâkit bir nazarla bakışmıştı. Sonra Bihter ilâve etmişti: — Behlûl gelmiyecek...

Firdevs hanım kat'î bir sesle, bu meselelerde verilecek hükümlerinin isabetinden emniyetle yalnız: — Gelecek!... demişti. Ancak bu kadarcık bir muhavereden sonra, Bihterde bir intizar azabı başladı. Behlûlün geldiğinden bir an evvel haber almak için olmayacak -vesilelerle aşağılarda dolaşıyordu. Eniştesiyle Peyker gelince onların yanında, bir aralık kendisini unutmuş, hattâ Feridunla iskemlelerin arasında bir küçük yarış bile yapmıştı.

Fakat gece oluyordu, Nesrin elinde şemasiyle sofanın büyük avizesini yakıyordu.

Demek Behlûl gelmiyecekti, demek bu gece izdivacının son gecesiydi. Eniştesiyle Peyker gittikten sonra, kocasiyle beraber odalarına çekilirken, o kendi odasında kalacak, ve orada hepsini, hepsini itiraf edecekti. Bunu düşündükten sonra, birden orada Nihad beyin, tuhaf bir hikâyesini dinlerken gülen kocasına baktı; onun bu mütevekkil neşvesinin yanında duramadı. İçinden : — Biçare adam, bu gece kendisini bekleyen şeyden ne kadar uzak!... diyordu.

Şimdi buradan kaçmak istiyordu. Bir müddet yalnız kalmıya muhtaçtı. Bir aralık bir bahane icat ederek Nihalin odasına gitmek. onu görmek, ondan bir şey anlamak arzusunu duydu. O, odasında yalnız ne yapıyordu? Buna kuvvet bulamadı. Aşağıya indi. Kendisine işler icat ediyordu. Yemek odasına uğrayarak sofraya nezaret etti. Şayesteye fena silinmiş bir tabak için çıkıştı. Sonra Beşiri tahattur etti. Onun odasında gecikti. Beşiri istintak etti. O, yatağından çıkmış -

oturuyor, kendisini- pek iyi buluyordu. Bir aralık Bihter Eeşirle Adaya müteallik görüşmek istedi: — Adada üşümüş olacaksın! dedi. Beşir donuk beyaz gözleriyle ona bakarak hiç bir cevap vermedi. Beşirin bu bakışında öyle bir adavet vardı ki, Bihter devam etmek istemedi.

Bu. katran kokularıyla dolu odada daha ziyade duramadı, bu. nalıyordu. Onu gittikçe daha ziyade istilâ eden bir heyecan içindeydi, o itiraf dakikasına kadar böyle hummalar içinde kayıtsız kalmak icap edecekti. Bu ne müthiş

işkenceydi. Fakat bir kere itiraf ettikten sonra, o zaman artık müsterih olacaktı.

Beşirin odasından çıktıktan sonra, dehlizi geçti, sofaya çıktı Adnan beyin iş

odasına girmek üzere ilerliyordu, Behlûlün odasını kapısını açık gördü.

Gelmiş miydi?

Ancak bir saniye imtidat eden bir tereddütle durdu. Bu bir saniye içinde, odanın karanlığında bir gölge hareket ediyor zannetti. Birden döndü. Artık kocasının odasına da girmiyoekti. Şimdi Behlûlle yalnız kalmaktan korkuyordu. Yukarıya çıkmak için merdive ne teveccüh ediyordu. Arkasından takip olunduğunu hissetti, tam merdiven başındaydı, bir adım daha, artık Behlûl kendisini takip edemezdi.

Yukarıdan kocasının sesi, Fer, idunun kahkahaları işitiliyordu, fakat bu adımı atamadı.

Behlûl orada, tâ yanında idi. Başım çevirdi. Behlûl yavaş bir sesle: — Niçin benden kaçıyorsunuz? dedi, yalnız bir dakika, ikimizin selâmeti için...

Bihter cevap vermiyerek, bir hareket edemiyerek ona bakıyordu. Behlûl ilâve etti: — Nihalin haberi var. Tezkere onun elinde...

Bihter vahşî bir tebessümle güldü. Hâlâ cevap vermiyordu. O zaman Behlûl taşıtı:

— Lâkin, siz gülüyorsunuz, bu ikimizi de mahvedebilir. Buna müsaade edemezsiniz.

— Behlûl tehdit edercesine Bih-tere yaklaşıyordu. — Hususiyle, aramızda masum bir kız, bir çocuk var. Bu onu öldürmek için kâfidir. Anlıyor musunuz? — Bihter hâlâ o vahşî tebessümüyle gülüyordu. Birden, pek yakından, zaptoluna-mamış bir öksürük işittiler; Beşirin öksürüğü... Behlûl Bihterin gözlerine bakarak: —

Beşir! dedi. Beşir burada mı?

Ve birden anladı. Sap sarı oldu. Demek Nihal inmişti? Demek her şeyi anlamıştı?

Derin bir keselânla Bihtere bakıyordu, sonra âmir bir sesle : — Bu gece geleceksiniz, dedi. Bihter, cevap vermiyerek, merdivene dönüyordu; o dakikada merdivenden, yavaşça, sessiz, gürültüsüz, sanki bir gölge kayıyor, düşüyor ve hemen oraya yı-ğılıveriyirdi.

Bihter dehşet sayhasını zaptedemedi: — Nihal!

Behlûl koştu, Nihal orada, ayaklarının altında, gerilmiş asabiyle, kilitlemiş

çenesiyle, uzanmış kollariyle, dimdik bir ölü sarılığıyla yatıyordu. Behlûl diz çöktü, Nihalin başını kaldırmak istedi. Bu baş kıvrılmıyordu, Nihalin dudakları kısılmış, bütün saçlarının dibi bol bir terle ıslanmıştı. Behlûl çıldırmışçasına: — Öldürdük, biz öldürdük,

diyor, sonra Bihtere bakarak ilâve ediyordu:

— Anlıyor musunuz? Biz, ikimiz..

Bir korku buhranı içinde bağırdı: — Koşunuz, Nihal, Nihal bayıldı...

Şimdi hep koşuyorlardı. Herkesten evvel Adnan bey, anlamıya-rak merdivenlerden atılmıştı. Sonra Nihali, orada, başı Behlûlün kolunda, merdivene uzanmış görünce anladı. Bütün vücudu titriyordu, eğildi; Nihali kucağına aldı. Boğuk bir sesle Nihalin yüzüne eğilerek, bu açılmayan gözlere rica edercesine: — Nihal! Nihal!

Bana baksana, Nihal! diyordu. Şimdi herkes orada idi. Peyker Bihterden soruyordu: Ne oldu? Nasıl oldu? diyordu. Bihter merdivenin kenarına dayanmış, hareketsiz, bu etrafında cereyan eden şeylerden habersiz^ donuk gözlerle bakıyordu.

Adnan bey Nihali bir çocuk hiffetiyle kaldırdı, derdivenden çıkarıyordu.

Babasının kucağında, böyle, çıkarken, Nihal geniş bir nefes aldı, ve gözlerini açarak babasına uzun bir nazarla baktı, sonra bu -nazarla ifade edilmek istenen şeyler söylenerek, gözleri tekrar kapandı.

Sofadan geçerken Firdevs hanım, yerinden kımıldan amıy ar ak, telâşlı bir sesle soruyordu: — Ne oldu, rica ederim? Nihal mi düştü?

Behlül onu takip ediyordu. Nihad bey hizmet arz ederek: — Bir tabip bulmak icabederse?... diyordu. Nihalin odasının kapısında Adnan bey arkasından gelenlere eliyle rica etti. Kimsenin girmesine muvafakat etmek istemedi.

Kendisini tedavi edecekti.

Nihalin buna benzer baygınlıklarını tahattur ediyordu, beş yaşına kadar iki kere şedit, bir kere hafif baygınlıklar gelmişti; ondan sonra, uzun fasılalarla Nihaide bunu andıracak asabî haller eksik değildi. Bu defa biraz şedit görünüyordu, fakat biraz kolonya ile...

Adnan bey Nihali yatağında soyarken kendisini dinlemiyerek giren Behlûle, Peykere bu izahatı veriyordu. Nihal gözlerini bir kere daha açarak etrafındakilere baktı. Adnan bey rica ederek: — Yalnız kalsak daha iyi olacak, dedi.

Peyker çıktı, Behlül kalmak istiyordu, Adnan bey ısrar etti: — Hayır, hayır, kimseyi istemem, diyordu; göreceksiniz ki yarım saat sonra Nihal yatağından kalkacak. — Sonra Şayesteye de izin verdi: — Nesrin kalsın... diyordu.

Adnan beyin kalbinde birden bir şüphe uyanmıştı, Nihalin o gün Adadan birdenbire avdetini Nihal için pek tabî bir çocukluk olmak üzere telâkki etmiş iken, Nihali Bihterle Behlülün ayakları altında serilmiş görünce kendi kendisine: Bir şey var! demişti. Bir şüphe müphem, ve o şeyin nevi mahiyeti düşünülmezsizin peyda olmuş bir histen ibaretti. Sonra, bütün bu kargaşalık arasında, bilinmez nasıl bir hisle, -gözleri Bihteri aramıştı. Bihter ne için orada değildi?

Neden herkesle beraber ve herkesten ziyade o telâş etmiyordu?

Nihalin bileklerini oğuştururken kendi kendisine bunu soruyordu. Sonra, birden

«Herinin içinde Nihalin bileklerini o kadar zayıf, terden şakaklarına yapışan sarı saçlarının altında simasını o kadar süzük ve solgun buluyordu ki, ihtimal bu çocuğu kendi saadetine, hep kendisini düşünmesine feda etmiş olmaktan mütevellit bir azap ile kalbi kıvranıyordu.

Nesrinle yalnız kaldıktan sonra, bir müddet bir .şey sormamış ti, onu tevkif etmekten maksadı Adadan nasıl olup ta avdet ettik lerine dair istizahatta bulunmaktı. Bir aralık Nesrine: — Kapıyı ka. par mısın? dedi. Sonra, kapı kapanınca, cesaret edemedi. Nihale ba kıy ordu.

Nihal şimdi baygın olmaktan ziyade, rahat, derin bir uykuda görünüyordu, elleri kolları gevşemişti, uzun uzun, muntazam nefes lerle göğsü kalkıp iniyordu. Onu şimdi bu çocuğun yanında ağlamaya sevkeden bir his vardı. Birden bütün haksızlıkları birer birer, insaf sız bir muahaze mânasiyle

gözlerinin önünden geçiyordu. İtiraf ediyordu ki, bu izdivaç bir hattâ, müthiş, ihtimal tamir edilemeyecek bir hatâ idi. Evet, bu nasıl tamir olunabilirdi? Bu gün belki, bu hatânın kurbanı, bu minimini Nihal, bu bir nefesle .sönüverecek kadar Nahif çiçek, böyle birden, artık bir daha başını kaldırmamak üzere düşüvermez miydi?

Sanki bu hatânın affi temennisiyle eğildi, Nihalin çenesine, o biraz keçi çenesini andıran zarif sivri çenesine dudaklarını uzattı.

Odanın kapısı gıcırdadı. Giren kimdi?. Belki Bihterdi. Başını kaldırıp bakmaya, onu görmiye cesaret edemiyordu. Nihalin, sıcak, çok güneş altında kalmış bir çiçek nefesine benzeyen rayihasını teneffüste gecikiyordu. Kapı tekrar açıldı, kapandı, birisinin odada bulunduğunu farketti, Adnan bey o zaman başını kaldırdı ve yataklığın ayak ucunda Beşiri gördü.

Beşir orada, dirilmiş bir heyula heyetinde duruyor; ve kavrulmuş dudakları titriyerek, beyazları donmuş gözlerinde vahşî bir hande ile, bütün simasını geren derin bir ıztırapla Nihale bakıyordu; sonra gözleri titriyerek Adnan beye dikildi, bir şey söylemek isteyerek dudakları kıpırdandı; daha sonra birden döndü, odanın kapısına "kadar giderek sürmeledi, ve dönerek, soylemiye davet bekleyen gözlerle baktı.

Adnan bey sordu: — Ne oluyorsun, Beşir?

Beşir kuru bir sesle: — Küçük hanımı öldürüyorlar, dedi, artık hepsini söyleyeceğim. Ve yataklığın demirine dayanarak, gözleri Adnan beyin gözlerinden kaçınarak, başladı. O hepsini biliyordu, kaç geceler soğuklarda, yağmurların altında, karanlık köşelerde gizlenerek, sofanın şehnişinde saatlerle onları bekliyerek, yorulmaz bir tecessüsle takip etmişti.

Söylemeğe, kendisini kemiren bu sırrı haber vermeğe kuvvet bulamamıştı. Beşir anlatırken, perişan bir tarzda bütün gördüklerini, bildiklerini böyle dökerken ikide birde: — Size neden haber vermedim? diyor, sonra bu sualine cevap vermiyerek: — Haberiniz olsaydı belki vöyle olmazdı, mütalâasiyle Adnan beyin yüzüne bakıyordu.

Adnan bey sapsarı, bir hareket edemiye'rek, bir kelime söylemi-yerek, kulaklarının içinde işittiklerini bir kargaşalık buhranına bp-ğari. uğultularla, gözlerini Beşirden ayırmayarak dinliyordu. Beşir bugün Adadan avdeti naklediyordu: — Bülend bey geldi, Behlül bey İstanbula indi, diyordu, sonra malûmatına burada bir vukuf fasılası açarak son vakaya atlıyordu.

O, bugün bir şeye, bir büyük vakaya muntazırdı; bu vakayı, odasında, yarı giyinmiş, yatağının kenarında mevut bir şey beklerce-sine beklemişti. Beşir gittikten sonra, bütün kuvvetleri birden sönerek, oraya, Nihalin yatağının kenarına çöktü ve iki elleriyle yüzünü kapıyarak hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Adnan bey başının üstünde bir dünya parçalanıyormuşçasına ezilmiş gibi, hâlâ güzlerini Beşirden ayırmıyarak duruyordu; sonra birden taşan çılgın bir tehevürle, bir şeyler kırmak, bir şeyler öldürmek isteyen bir feveran ile kalktı.

Ne yapacağını bilmiyordu, odanın içinde dönüyordu. Bihter! Bihter! Ona Bihter lâzımdı; kollarından

tutacak, Bihteri kıracaktı. Aralık kapısına koştı.

Bihter bu hiç beklenmiyen vakadan sonra, kollarında Nihali çıkararak kocasını takip edemiyerek, orada, bir hareket etmeksizin don-muşçasma kalmıştı. Şaşkın gözlerle etrafına bakınarak kendisini oradan ayıracak bir başka vakaya intizar ediyordu.

İşte şimdi bütün tasavvur edilen neticelerden başka bir neticenin karşısında idi. O kâğıt, Nihale her şeyi haber verecek olan iki satır, onun elinde idi; sonra, yavaşça, merdivenlerden inerek burada onları işitmiş, hepsini öğrenmişti.

Şüphesiz, şimdi babasına söylüyordu; babasının boynuna sarılarak, hıçkırıklar içinde: — Baba! Sizin bana koca yapmak istediğiniz adam Bihterin âşığı imiş!...

diyecekti. O zaman Adnan bey, çıldırarak, onu, onların hepsini kollarından tutarak atacaktı.

Kocasına gidip o hakikati itiraf etmek için kendisinde kuvvet bulan bu kadın, hakikatin bu suretle meydana çıkmış olmasına karxt.

şı titriyordu. Demek buradan, böyle, mülevves bir alüfte Milletiyle atılacaktı; ve iki gün içinde bu vaka bütün halka yayılacak, bu memleketin havasında, etrafın handeler serperek, çalkalanacaktı. O zaman, Bihter için Firdevs hanımın hayatı başlayacaktı. Etraftan kendisine gülümseyerek bakmak için salâhiyet bulan gözler açılacak, yalının sermişine mektuplar atılacak, ve...

Bütün vücudundan buzlar akıtan bir râşe ile titriyordu.

... Ve bunları kabul etmek lâzım gelecekti. Bunları reddedemi-yecekti. Ne salâhiyetle? Firdevs hanımın kızı değil miydi? Kocasının evinden kovulmamış

miydi? Bu zillet hayatı boynuna sarılmış bir zincir idi ki, onu boğuncaya kadar sürüklemek icap ediyordu.

Kollarını uzatarak boğazını sıkmak üzere uzanan bu zencin atmak istedi. Her şeye, her şeye, hattâ ölüme katlanacaktı, yalnız buna değil... Merdivenden birisi iniyordu. Titredi. Belki kocası idi. Hayır, bu Behlûldü ve onun karşısında durdu. Ona perişan, mecnun gözlerle bakıyordu. Birden soğuk bir sesle: — Ben gidiyorum! dedi.

Tehlikeyi ancak Nihalin odasından çıkarıldıktan sonra hissetti. Bu vaka ile her şeyin meydana çıkacağını ancak o zaman anlıya-rak birden karar vermiş idi: Buradan kaçmak!...

Bihter, kilitlenmiş dişlerinin arasından: — Alçak!... dedi. Beh-lûl ona yaklaştı, gözlerini gözlerine sokarak: — Ne için? Siz, yalnız .siz sebepsiniz!... diyordu. Her şey pek güzel bitmek mümkün iken...

İkmal edemedi. Bihter bir adım geri atmış idi; Behlûlün yüzüne bir şey düştü. Bu o kadar âni idi ki, Behlûl birden anlamadı, sonra bir hamlede bu kadının üstüne atılmak, onun kollarını kırmak hevesiyle çıldırdı, fakat derhal bulunan bir itidalle geri döndü ve odasına uğramağa lüzum görmiyerek, Bihtere son bir kudurmuş nazarla bakarak, merdivenlerden atıldı.

İşte ö da gidiyordu. Bihter ne yapacaktı? Beşirin dehlizden çıktığını, merdivenleri yavaş yavaş tırmandığını gördü. Öyle zannetti ki, geçerken derin ve vahşî bir lezzetle ona bakıyor. Artık herkeste bu nazarı bulacaktı. Hattâ annesinde, hattâ hemşiresinde, hattâ eniştesinde, hususiyle bu herifin her vakit onun gözlerini inmeğe mecbur eden gözlerinde bu nazar ne çirkin mânalar kesbedecekti.

Yaşamak, böyle, bu nazarların altında yaşamak? Lâkin ne için yaşayacaktı? O

zaman ölümü düşündü. Evet, ölecekti. Birden aklına bir şey geldi. Kocasının odasında, yataklığın yanında, küçük dolabın çekmecesinde, sedef kaplı kabzasiyle bir zarif oyuncağa benzeyen bir şey vardı ki, onun küçücük ağzını şuraya, işte kalbinin elîm bir ceriha ile .sızlayan şu noktasına koysa, ve ancak bir saniyelik bir metanetle, yalnız küçük bir tazyik ile dokunsa, her şey, her şey bitecekti. Ve o zaman yaşayan sefil bir mahlûk için diriğ edilen merhamet bir ölü için diriğ olunmıyacaktı...

Bu fikir ona bütün kuvvetlerini iade etmiş oldu. Yürüdü, merdiveni çıktı.

Sofada, köşede, Firdevs hanımın etrafında eniştesiyle Peykeri gördü. Onu görünce başlarını kaldırıarak baktılar. Tevakkuf etmeden 'geçti.

Dehlizin önünde Emma halının üstüne oturmuş, Feriduna kibritlerle bir oyun yapıyordu. Çocuk kollarını uzatarak : — Teyze!... dedi. Kenarda Şayeste ile Nesrin duvara dayanmış görüşüyorlardı. O geçerken vaziyetlerini tebdil etmediler. Arkasından onu gülen gözlerle takip ediyorlar zannetti. Nihalin odasının önünde bir lâhza tevakkuf eder gibi oldu: Ya buraya girse? Belki henüz hiç bir şey meydana çıkmamıştı...;

O anda bu riya fikrine karşı bir nefret duydu. Artık riya yetişmemiş miydi? İki adım daha attı ve kocasının odasına girdi. Küçük dolaba koştı, çekmecesini çekti. İşte orada idi. Aldı, ve onu eline alırken düşündü ki, ihtimal şimdi kocası da gelecek, onu arıyacak-tı. Bu pek mümkündü. Lâkin mademki ortada öldürülecek bir müt-tehim var, — bunu düşünürken vahşî bir tebessümle gülüyordu — bu vazifeyi o, kendisi ifa edecekti.

Odasına girerek aralık kapısını sürmeledi. Kaç kereler kocasının hukukuna karşı böyle kapanan bu kapı işte nihayet onun intikam hakkına karşı da kapanıyordu.

Kendisini odasında, elinde o zarif bir oyuncağa benzeyen şeyle, yap yalnız, karanlıkta bulunca titredi. Bütün kuvvetleri birden söndü. Sahih, bunu yapacak mıydı? Böyle genç, güzel, henüz yaşamağa vakit bulmaksızın...

En evvel mumunu yakmak istedi. Herhalde karanlıkta ölmiye-çekte. Kendisini bir defa daha görmeksizin ölmek... Demek öldükten sonra artık her şey bitecekti; o da, kendisi de bitecekti, artık bir daha yaşamamak üzere? Karanlık, bitmez tükenmez bir karanlık içinde ebedî bir gölge olacaktı?

Elinden silâhı bırakmıyarak sol eliyle kibrit kutusunu arıyordu; birden aralık kapısının, bir dakika evvel sürmelenen bu kapının gıcırdağını, birisinin onu açmak istediğini işitti; ve birden dizlerini gevşeten bir kesiklikle bulunduğu yerde duramıyarak gözleri karanlıkta, hâlâ, gittikçe şiddet kesbeden bir gıcı'rtiyle sarsılan kapıya dikilmiş bakıyor ve elinde sedef kaplı kabzayı sıkıyordu.

Bu kapı karanlıkta kudurmuş bir intikam hırsı ile gıcırdayan yırtıcı, parçalayıcı bir ağız idi ki, ona vahşi bir hande ile sırttan dişlerini gösteriyor gibiydi; gözleri oraya dikilmiş, beyni donmuş, titriyordu. Bu bir korkunç rüya mıydı?

Sonra, bir saniye içinde bütün hakikat nazarında seri levhalarla deveran ederek tecelli ediyordu. Ve o zaman gittikçe kilitlenen parmaklarının arasında sedef kabzayı daha ziyade sıkıyordu; o kadar ki, avucunun acıdığını hissediyordu. Bunu ne için sıkıyordu? Bu menhus şeyi ne için kaldırıp o dişleri gıcırdayan müthiş

ağzın önüne atmıyordu? Onu, sahih kendisini öldürmek maksadile mi gidip almıştı?

Şimdi o eline yapışmış, dişleriyle oraya kilitlenmiş bir canavar idi; onu silkip atamıyordu. Şimdi o, bu canavarın mahkûmu idi; sanki kendi iradesinin haricinde bir kuvvetle bu küçük zarif oyuncağın siyah ağzı kıvrılıyor, kıvrılıyor, ona çevrilmek istiyordu. Ve artık kapı sarsılıyordu; örtülü, müthiş fırtınalar saklayan bulutlar altında bir sesle kocası ona: — Açınız! diyorum, lâkin neden açmıyorsunuz? diyordu.

Demek o ne bu kapıyı açmağa, ne bu .sese cevap vermeğe, ne bu adamın karşısına çıkmağa kuvvet bulamıyordu? Demek böyle, zelil, sefil ve müstahkar titriyordu; hattâ kaçamıyarak, hattâ yalan söyleyemiyerek, hattâ: — Sizi aldatıyorlar!

demeğe kuvvet bulamıya-rak?... Ve elinde hep o küçük zarif oyuncağın siyah ağzı kıvrılıyor, kıvrılıyor, ona çevrilmek, karanlıkta onu bulmak istiyordu.

Şimdi o ses, sarsılan kapının arasından, âdeta yalvar ar ak: — Bihter! diyordu, açınız, rica ederim. Anlamıyor musunuz? Rica ediyorum..

O karanlıkta bir adım atmıştı; dişlerini sıkıyordu ve odanın o yığın yığın zulmetlerine gülen asabî, geniş bir hande ile sanki çehresi yırtılıyordu; birden titreyen dizlerine bir şey, bir alçak sandalye dokundu; ayaklarının önünde onu yürümekten meneden bir duvar yükseldi. Oh!... açamıyacaktı, o adamın karşısına çıkamıyacaktı; ve elinde hep o küçük zarif oyuncağın siyah ağzı kıvrılıyor, kıvrılıyor, ona çevrilmek, karanlıkta onu bulmak istiyor ve ikna eden bir sesle Evet, güzel, genç, nefis kadın; senin için yapılacak yalnız bu var!

diyordu.

Kendisini aldatmak isteyen o hain şeyi silkip atacaktı, ölmeyecekti; bu güzel, genç, nefis kadın yaşayacaktı; sonra birden, ar-ten kırılmağa müheyya, çatırdayan kapının karşısında, bileğinin mukavemetine bir keselân geldi, sanki onu bir kuvvet büktü, mağ. lübetti, nihayet o siyah ağız kıvrıldı, bir yılan hiyanetiyle, karanlıkta, o elîm aşk cerihasıyla sızlayan noktayı buldu.

* * *

Nihal ancak -üç gün odasında hasta kalmıştı, fakat üç aydan-beri nekahet hali devam ediyordu.

Babasına tabiiler: — Burada kalmayınız, kızınıza, Adanın mek zul güneşleri, sık çamları altında uzun seyranlar yaptırınız! demişlerdi ve üç aydanberi Adada, ihtiyar halanın tek atlı arabasında sabah

akşam baba ile kıza tesadüf olunuyordu.

Biri daha ihtiyar, diğeri daha çocuk olmuş gibiydiler, onların pek az görüşecek, fakat birbirine pek çok sokularak arabada yan ya,, na bir duruşları, çamlıkta biri ötekinin koluna asılarak bir yürüyüşleri vardı ki, onlara birbirinden şifa bulan iki hasta halini verirdi. Baba ile kız arasında ne Behlûle, ne Bihtere dair bir küçük kelime teati edilmemişti, o menhus hâtıradan kaçıyorlardı, maziden son seneleri unutmuş gibiydiler; istikbal için, nadir dakikalarda iki kelime ile, hülyalar kuruyorlardı.

Adnan bey ihtiyar mürebbiyeye uzun bir mektup yazmış ve ondan kısa bir cevap almıştı: Mile de Courton kış iptidasında gelecek- ti. Şakire hanımla kocası Cemilelerini gelin ettikten sonra artık o, iki taze güvercini yuvalarında rahat bırakarak hayatlarının son senelerini yalıda ikmal edeceklerdi. Bülend mektepte geceleri kalmayacaktı. Yine bahçede uzun. koşuşmalar olacak, o küçük mutfağın parlak takımları arasında kitaplarda bulunmuş tarif namelerle tatlılar yapılacaktı. Hayat yine onlar için müebbet bir bayram olacaktı, mademki artık baba kızına, kız babasına avdet etmişlerdi.

Yalnız Beşir ekskti. Nihal: — Oh!... Biçare Beşir! der, sonra büfeci hâtırada tevakkuf etmek istemiyerek ilâve ederdi: — Değil mi, baba? Ne kadar güleceğiz, haniya evvelleri nasıl gülerdik...

Ve mesut zamanının mesut kahkahalarından birini bulmağa çalışarak, kesik, kuru, içinde bir ıztırap şuhkası ağlayan bir kahka, ha ile kollarını babasının boynuna dolar, dudaklarını uzatır, tâ çe, nesinin altında o kılsız noktadan öperdi.

Ağustos nihayetinin bir akşamıydı, baba kız yirie seyranlarına çıkmışlardı; artık döneceklerdi. Birden Nihal terbiyeleri babasının elinden aldı: — Rica ederim, biraz daha, baba!... dedi, sonra babasına donuk beyaz bir safha şeklinde parlayan ayı göstererek ilâvts etti: — Bakınız, bize fener çekiyorlar.

Bunu söylerken dudaklarında bir tebessüm vardı, sonra bu tebessüm elîm bir hüsrân mânasiyle dudaklarının üstünde kaldı. Baş* biraz öne mütemayil, gözleri süzgün, artık esmerleşen yolun üstünde bir hâtıranın uçan hayalini takip ederek daldı. İşte onlar, mesu- nişanlılar, tek atlı arabalarının hafif seyranıyla uçacak, mesut, kalb-leri aşklariyle dolu, başlarının üstünde sevişenler için çekilen bir fenerle, koşuyorlar, koşuyorlardı.

Nihal kamçısıyle atın karnını okşiyarak bu müphem saadet hayaline yetişmek, kendisinden kaçan bu şeyi yakalamak istiyordu. Sonra birdenbire silkinecek, artık ümidini kaybetmişçesine, durdu: — Burada biraz inelim mi? dedi.

Onunla beraber burada yarım saatlik bir istiğrak içinde neler duymuştu!... Yine deniz uzak bir feşfeşe ile mahrem neşideler söylüyor, yine ay beyaz ziyalariyle etrafa baygın bir inbisat handesi yayıyordu; fakat... Nihal düşünmemek için, görmemek için kalbinde acı bir düğümle, babasının koluna asılıyor, onun omuzuna başını koyuyor. Ve kendi kendisine : — Artık hep böyle!... diyordu.

Evet, hep böyle; ve bununla: mesut olacağına yemin ediyordu. Gözlerini kapıyarak o saadet hâtırasını muazzez bir mevta hâtırası hükmünde, tâ kalbinin derinliklerine defnedecek ve babasının koluna asılarak, başını omuzuna koyarak mesut olmak için çalışacaktı.

Bunu düşünürken babasını yavaş yavaş çekerek götürüyordu, çekti, çekti, bir de çamlığa, o yeşil

sevda âşiyânına, o bir zümrüdün içinde oyulmuş rüyaya avdet etmek istiyordu; sonra çamlığın tâ kenarında durdu, ilerilemekten onu meneden sanki bir el vardı.

Orada durarak bakıyordu. Belki onlar içeride idiler, o mesut nişanlılar: Behlûlle Nihal... Acı bir tebessümle dudakları titriyordu. Birden bunu düşünmemek için nefesine cebr etti, zihninden geçen bu şeyin babasını mahzun etmesinden korkuyordu. Artık bundan sonra hayatını babasına medyun değil miydi?

Yalnız ona?...

Şimdi bu baba kız yaşamak için birbirine merbut, muhtaç idiler. Bunu tekrar ederken zihninden bir şimşek süratiyle bir korku geçiyordu: Ya ikisinden biri yalnız kalırsa? Sonra bu korkudan kaçmak için babasını çekiyor: — Artık kaçalım!

diyordu ve gözlerini kapayarak, kalbî bir dua ile o korkuya cevap veriyordu.

— Beraber, hep beraber, yaşarken ve ölürken...

NOTLA Rd)

Sayfa 3. «Kalender. İstanbul'da Boğaziçi'nde ve Rumeli kıyısında Yeniköy'le Tarabya arasında bulunan bir sayfiye yeri. Evvelce pek ünlü bir sayfiye yeri olan Kalender bugün eski önemini kaybetmiştir.

**Anadolu kıyısı. Boğaziçi'nin doğu kıyısına Anadolu kıyısı denir. Batı kıyısına Rumeli kıyısı, dendiği gibi.

Sayfa 6. *Göksu. İstanbul'da Anadoluhisarı'nda XIX uncu yüzyılın ikinci yarısında ün salmış bir eğlence yeri ve en çok mehtap safaları yapılan bir derenin adı.

Sayfa 9. «Kâğıthane. İstanbul'un ve Halic'in kuzey batısında uzanan ve Halice dökülen bir dere ve civarının adı. Burası en çok Lâle Devri'nde mesire yeri olarak önem kazanmıştı. Romanın yazıldığı yıllarda artık iyice sönmeğe üzereydi.

**Bendler. İstanbul Boğazının kuzey batısındaki Belgrad ormanının güneyinde Osmanlı İmparatorluğu zamanında İstanbul'a su vermek üzere yapılan su bendlerine denir.

***Büyükdere. Boğaziçi'nin kuzey batısında Kireç Burnu ile Sarıyer arasındaki sayfiye yeri olan Büyükdere'den Bendlere giden yolun sol yanında bulunan çayır.

Sayfa 10. «Pygmalion. Merkezi İstanbul'da Beyoğlu'nda İstiklâl caddesinde şimdiki Mısır Apartmanının yanında, şubesi Ga-lata'da Köprü başında bulunan (şimdiki yıkılmış) bir bon-marşe.

(1) Beyoğlu'nun eski eğlence yerleri hakkında bize bilgi vermek lûtfunda bulunan Kontiya müessesesi müdürü M. Franco'ya teşekkürü bir borç biliriz.

**Au Hon d'or. İstanbul'da. İstiklâl caddesinde Lion mağazasının yanındaki köşede 270 numaralı

dükkân. 1950 yularına kadar bir çok eller değiştirerek kundura mağazası olan bu dükkân bugün, kumaş ve tuhafıye mağazasıdır ve adı sadece Lion dor'dur.

***Lion. Avusturyalı musevi Heilpern ailesi tarafından 1896 yılında Beyoğlunda İstiklâl caddesinde (No. 272-274) kurulmuş, her türlü ticaret eşyası satmak işi yapan bir komandit şirkettir. Bugün de vardır.

Sayfa 11. *Beyoğlu. İstanbul şehrini Halic'in kuzey doğusunda bulunup Galata, Beşiktaş, şişli ve Kasımpaşa ile çevrili ve bir kaza merkezi olan bölümüne verilen addır.

**Tünelden Taksime. Beyoğlunun ana caddelerinden biri olan İstiklâl caddesi (eski adile Pera caddesi, ya da cad-dei Kebir) nin en batı noktasında Metro Hanla Beyoğ-lunu Galataya bağlayan Metropolitenin bulunduğu yer ve bu semte Tünel, bu caddenin doğu ucuna da Taksim denir. Evvelce olduğu gibi, bugün de burası İstanbul sularının bir dağıtma merkezidir. Adını da bundan almıştır. Bu iki semt arasında uzanan ve bugün olduğu gibi, evvelce de büyük mağazaların, tiyatroların, eğlence yerlerinin, büyük kahvelerin bulunduğu bu cadde, bir piyasa, gezinti yeri.

Sayfa 12. *Canfes. şimdiki taftaya, hattâ muvareye yakın bir ipekli kumaş tipi.

60 santim eninde dokunan bu kumaşın türlü renkleri vardı. En çok şalvar, ferace (çarşaf) ve yorgan yüzü, bohça yapmakta kullanılırdı.

Sayfa 13. *Paşabahçe. istanbul'da Boğaziçinin doğu kıyısında Çubuklu ile Beykoz arasında bulunan bir sayfiye yeri.

Sayfa 17. *Oyma XV inci Louis ceviz sandalye. 1853 Kırım savaşından sonra zenginler konaklarında eski Osmanlı mobilyası yerine, Avrupa mobilyası ve döşemesi kullanmağa başladı. Burada, Fransa'da XV inci Louis devrinde moda olan ve XV inci Louis üslûbu denen yaldızlı, oymalı mobilyadan bir sandalye anlatılmak isteniyor.

**Kik. Dar, uzunca, sandal. Daha dar ve uzun olanları birkaç çiftle kürekle yarış

için kullanılırdı. Hâlâ da kullanılıyor.

AşK-IMEMNU 271

şirketi Hayriye adile bir şirket kurulmuştu. Uzun yıllar yaşayan bu şirket son yıllarda Denizcilik Bankası tarafından satın alınmıştır. şimdi Boğaziçi vapurlarını bu Banka işletmektedir. Romanda şirketi Hayriye zamanında işliyen bir vapurun sözü ediliyor.

Sayfa 198. *Creme Simon. Son yıllara kadar Türkiyede pek sevilip kullanılan bir Fransız kreminin adıdır.

^Ihlamurunuzla hatminizi. Soğuk algnlıklarında nezle ve bronşitlerde, ıhlamurla birlikte, çiçekleri boru, çiçeğini andıran hatmi çiçeği kurusu kaynatılıp içilirdi.

**Kızgm pamuk sokacak. Yine soğuk algnlıklarında, renkte ve bronşitlerde tedavi için göğse ve sırta,

kızıl renkte ve hardallı bir pamuk üstüne biraz su ya da kolonya serpilerek kızıştırılıp konurdu. Kısa zamanda göğsü ve sırtı yakıp kızartarak hastalığı önliyyen en ünlü hardallı pamuk markası Fransız yapısı olan

«Thermo-gene» dir.

Sayfa 210. *Süleymaniye. İstanbulda Beyazıt, Vefa ve Mercan arasındaki bir semtin adı. Bu semt adını Kanunî Sultan Süleyman zamanında Mimar Sinan tarafından yapılan Süleymaniye camiinden alır.

Sayfa 212. *Heybelinin. Hebeliada'nın.

Sayfa 217, «Maden. Büyükada'nın doğu tarafına verilen ad.

**Kartal. İstanbulda Anadolu yakasında Yunusla Cevizli arasında bir semtin adı.

***Fener çekiyorlar. Eski zamanda şehir ve kasabalarda geceleri bir yerden bir yere giden büyüklerin yollarını aydınlatmak için adamları önden yürüyüp fener taşırldı. Deyim buradan gelmiştir.

Sayfa 231. *Nefesi inşirah. Rahat nefes almak, oh demek.

Sayfa 236. *Küçüksü köşkü. Küçüksü kasrı da denilen bu köşk Boğaziçinin doğu kıyısında Anadoluhisarı ile Kandilli arasında bulunan ve bir mesire yeri olan Küçüksü'da Padişah Birinci Mahmut zamanında 1750 de yapılmıştır. Bina birçok tamirler gördükten sonra, Padişah Abdülmecit zamanında, 1856 da yeniden yaptırılmış, günümüze kadar bir çok tamirler görmüştür.

Sayfa 237. **Hisarın eski duvarları. Boğaziçinin doğu kıyısında Kü. çüksü ile Çubuklu arasında bulunan Anadoluhisarı Niğ-bolu seferi (1396) nden sonra Osmanlı padişahı Birinci Beyazıt tarafından Bizanslıların ve Avrupalıların Anadolu ile ilgilerini kesmek üzere Güzelce Hisar adile yapılmıştır (1396). Bu hisar ve surları muhtelif devirlerde birçok tamirler görmüştür. Günümüzde hâlâ vardır.

AŞK-I MEMNU 259

*** Selanik rıhtımı. Ege denizinin önemli bir limanı olan ve o zaman Osmanlı idaresinde bulunan Selanik limanı meyhaneleri. Bu şehir o zaman levantenlerin oturdukları bir ticaret şehriydi.

****Birkaç yüz kuruş maaş. Romanın yazıldığı devirde Osmanlı imparatorluğunda maaşlar altın lira üzerinden hesaplanırdı. Burada sözü geçen maaş bugünün 800-1000 lira arasındaki memur maaşının karşılığıdır.

Sayfa 18. *Tarabya. Boğaziçi'nin Rumeli kıyısında Kalenderle Ki-reçburnu arasında bir sayfiye yeri. Romanın yazıldığı yıllarda burası daha çok bir Rum köyüydü.

Sayfa 20. * Konağın. Eski devirde İstanbul'da büyük arazi sahibi olan Toprak ağalarının, devlet adamlarının bütün aile ve akrabalarile bir arada oturdukları, kadınlara ait bölümü harem, erkeklere ait bölümü selâmlık diye anılan, birçok uşak ve hizmetçileri barındıran büyük binalara denirdi.

Bunlardan bugün hâlâ var olan Beyazıt'taki Fuat Paşa konağı önce İstanbul Erkek Lisesiydi, bugün Askerî Tıbbiye'dir.

*Yeniköy. Boğaziçi'nin Rumeli kıyısında, Kalenderle Emirgân arasındaki bir sayfiye yeri. Burası da romanın yazıldığı devirlerde bir Rum köyüydü.

**Dem tutan. Tempo tutan anlamına.

Sayfa 21. *Uzun sandalye. Bugün bunun yerinde şezlong kelimesini kullanıyoruz.

*Yük vapuru. Şilep.

Sayfa 27. *Çırak edilen. Eski devirde herhangi bir cariye, hizmetçi, uşak ya da hizmetkârın ev bark verilip ve evlendirilip azat edilerek evden çıkarılması, ya da evde bu görevlerinden azat edilmiş ve aileden bir insan olarak sayılmasına denir.

*Bebek bahçesi. Boğaziçinin Rumeli kıyısında Rumelihisarı ile Arnavutköy arasında bir sayfiye yeri olan Bebeğin vapur iskelesi arkasındaki bahçesine denir. Bu bahçe ile deniz kıyısı arasında bir de lokanta ve gazino vardı. Bu gazino son yıllarda yanmıştı. Bebekle Arnavutköy arasında 1959 yılında tamamlanan ve deniz kıyısı boyun-ca uzanan yol yapıldığı sırada bu bahçenin yarısı yola gittiğinden, bu bahçe bugün çok küçük bir park haline gelmiştir.

:*Alpaga. Yünden sof kumaşı inceliğinde dokunan bir kumaş tipi. O devirde ingiliz alpaga kumaşları pek aranırdı.

***Dolabın kapağı. Bugün bunun yerinde «dolabın kanadı» sözünü de kullanıyoruz.

Sayfa 28. *İş odası. Bugün bunun yerinde «çalışma odası» deyimini kullanıyoruz.

Sayfa 29. *İri kitap. Bugün bunun yerinde «büyük kitap, kocaman kitap» tamlamını kullanıyoruz.

Sayfa 30. *Keçi yavrusu. Bu tasviri yaparken yazar Yunan mitolojisindeki Pan'ı hatırlamış olmalı.

Sayfa 31. *Kıpırdaklık. Bugün bu sözün yerine «yerinde durmaz, bir şeyle oynamak isteyen» deyimlerini kullanıyoruz. **Tenzihi vicdan. «Vicdanını temize çıkarmak» anlamında Acem diü kurallarına göre iki arapça sözle yapılmış bir tamlam.

Sayfa 33. *Dudak burmasıyle. Bugün bunun yerine «dudak bükme-siyle» deyimini kullanıyoruz.

**Habeşi. Osmanlı İmparatorluğu zamanında saraylarda ve konaklarda hizmetçi, kâhya, v.b. olarak Habeş kadın ve erkek köleler bulunur, bunlar esir pazarlarından satın alınırdı. Eski zamanlardanberi yapılan bu zenci ticaretinin merkezi Hicaz'dı. XIX uncu yüzyılın ortalarında bu ticaret imparatorlukta yasak edilmekle beraber, yine sürmüş, ancak Cumhuriyet devrinde büsbütün ortadan kalkmıştır.

Sayfa 34. *Dehliz. Bugün bunun yerine «koridor» sözünü kullanıyoruz.

**Baş kalfa. Saray ve konaklarda çalıştırılan köle hizmetçi kadınlara «kalfa», bu hizmetçileri ya da

kalfaları idare eden en yaşlı ve tecrübelisine de «baş

kalfa» denirdi.

*Bon marche. Bonmarşe, Fransız Bartoli freres (kardeşler) tarafından İstanbul'da Beyoğlu'nda İstiklâl caddesinde (No. 290) kurulmuş büyük bir satış mağazası.

Sonra Karlmana geçmiş. Son yıllarda Ziraat Bankası tarafından satın alınmıştır.

Şimdi boştur ve kapalıdır.

**Camlık. Bugün bunun yerinde «vitrin» veya «camekân» sözünü kullanıyoruz.

Sayfa 35. *Lebon. Romanın yazıldığı yıllarda Beyoğlunun ünlü bir şekercisi olan bu pastahane İstiklâl Caddesinde Tünel civarında 362 numaralı binadaydı. Son yıllarda bu binanın karşısında ve Kumbaracı yokuşunun köşesinde 461 numaralı binaya taşınmıştır. Eski yerinde bugün Markiz pastahanesi vardır.

**Köprü. İstanbul'da Beyoğlunu birbirine bağlayan Galata köprüsü. Bugün olduğu gibi, o zamanın da İstanbul-dan Boğaziçi'deki sayfiyelere işleyen vapurlar bu köprünün doğu tarafında bulunan iskelelerden kalkardı.

Sayfa 36. *Taksim caddesi. 1940 yılında İstanbul'daki Taksim meydanı genişletilmeden önce daha küçük, şimdiki Şişli ve Bebek otobüs duraklarından öteye geçmeyen yuvarlak bir meydandı. Duraklardan Opera binasına kadar uzayan bölümde gazinolar, arkada da garajlar ve dükkânlar vardı. Bu bölümde şimdiki Mete ve Cumhuriyet caddeleri arasındaki Gezi yerinde evvelce Taksim kışlası denilen, sonra Taksim stadyomu olan bina vardı, Cumhuriyet caddesinin batısındaki apartmanlar yapılmamıştı, mahalle yoktu. Bu boş arsaya Talimhane meydanı denilirdi. Romanda adı geçen Taksim stadyomu ile Talimhane arasından kuzeye doğru Harbiyeye kadar uzanan bugünkü Cumhuriyet caddesiydi.

**Bahçe, ya da Taksim Bahçesi. Gezinin sonunda, Taksim Gazinosunun bulunduğu yerde, Cumhuriyet Cadj desiyile Güney Parka giden caddenin birleştiği yerde bugün de var olan bahçe.

Sayfa 37. *Paris'in Longchamps koşuları. Paris yakınlarındaki Bu-lonya ormanında eski bir kadınlar manastırı olan Long-champs 1790 da kaldırılmıştır. Bu manastırın arsası ve arsanın bulunduğu ova bugün İngiltere'deki Derby at yarışlarından sonra, en ünlü at yarışlarının yapıldığı bir koşu yeri olmuştur.

**Vilâyetlerden. Yazar bu sözü fransızcanm «province» sözü karşılığı olarak kullanmış. Bunun yerinde «taşra» sözünü kullanmak doğru olur. Çünkü, fransızcadaki «province» sözünde «Parisli» olmayı az çok küçümseyen bir anlam vardır.

Sayfa 37. *Şişli. İstanbul'da Beyoğlu'nun Harbiye, Nişantaşı ve Kurtuluş

arasında bulunan bir semtine verilen addır. Eski İstanbul zenginleri kışlarını bu semtte geçirir, yazın Boğaziçi'deki sayfiyelere ye Adalara giderlerdi. İdarî bakımdan Şişli bugün bir nahiye merkezidir.

Sayfa 39. *Neseviyet. Kadınlık anlamına arapça söz.

Sayfa 40. *Büyükada. Marmara denizinde ve İstanbulun güney doğusunda bulunan dört adadan en doğuda bulunan büyüğüne verilen ad. Büyükada Bizanslılar zamanında bir sayfiye yeri iken, Osmanlı İmparatorluğu zamanında bir Rum köyü haline gelmişti. 1853 Kırım seferinden sonra, İstanbul'un ticarî ehemmiyeti çok artıp, zengin sınıflar arasında Avrupalı gibi yaşama gelenekleri yayılınca, gelişen ticarî münasebetler sonunda İstanbul'a bir Avrupalı akını başlayıp, İstanbul'la Adalar arasında buharlı küçük vapurlar işletilince, Büyükada ve öteki üç ada yeniden bir sayfiye yeri haline gelmiştir.

Sayfa 43. -Aralık kapı. Bugün bunun yerine «ara kapı» tamlamını kullanıyoruz.

*Derdi daimî. Acem dili kurallarıyla acemce «dert» ve arapça «daimî» sözlerinden yapılmış, sürekli. bitmez, tükenmez tasa anlamına bir tamlam.

Sayfa 44. **Figaro. Le Figaro, 1825 te Pariste Maurice Halboy tarafından kurulmuş, bugün hâlâ çıkan sağcı bir Fransız gazetesi.

***Bahrimuhit. Acem dili kurallarıyla iki arapça kelime ile yapılmış «okyanus» anlamında bir coğrafya terimi. Burada «Atlas Okyanusu» yerinde kullanılmıştır.

*Emri hazır... sureti emriye ile sureti inşaie. Meselâ, sevmek masdarının «sev, sevelim, seviniz» emir sıgasile «seveyim, sevesin, v.b.» şeklindeki istek bildiren sığaya denir.

Sayfa 45. -Gergef. Dikdörtgen şeklinde dört ayaklı alçakça bir kasnak. Vaktiyle genç kızlar, kadınlar bunun üstüne gerilmiş keten, ipekli kumaşlar üstüne, yer minderlerine oturarak ve ara sıra maniler söyleyerek nakış işlerlerdi.

***Cerni. Charles Czerny. (1791-1857). Viyanalı ünlü bir piyanist. Piyano için düzenlediği yeni bir çalışma metodu ile ün salmıştı.

****Clementi. Muzio elementi (1752-1832). Romalı bir İtalyan bestecisi olup, yeni piyano okulunun kurucularındandır. Sonatlarile ün salmıştır. «Gradus ad Pernassum» da onun eserlerinden biridir.

*Cimarosa... Donizetti... Rossini... Domenico Cimarosa (1749-1801), entrümantal eserleri ve en çok Gizli evlenme operasile ün salmış bir İtalyan bestecisi.

Gaetano Donizetti (1797-1848), operalarile, en çok ta Don Pasquale operasile ün salmış İtalyan bestecisi. Bir aralık Osmanlı Padişahı Abdülmecid'in sarayında da bulunmuştu. Giac-chino Rossini (1792-1868) operalarıyla, en çok ta Sevil Berberi, Othello ve Guillaume Teli operalarile ün yapmış İtalyan bestecisi.

**RuWnstein. Antoine Rubinstein (1829-1894), ünlü Rus piyanisti ve bestecisi.

***Wagner. Richard Wagner (1813-1883), operalarile ün salmış, devrinin hem müziği, hem de edebiyat üzerinde etkiler yapmış ünlü Alman bestecisi. Parsifal, Niebelun-gen, Tristan ve İseult Usta şarkıcılar, en önemli eserleridir.

Sayfa 46. *Harem. Saray ve konaklarda binanın en kapalı yeriydi, bu bölümde kadınlar yaşar, bu bölüm sokaktan, ya da dışardan ve erkekler tarafından görünmezdi.

Sayfa 47. ---Harç. Yemek pişirmek için gerekli pirinç, kuru sebze, tereyağ, tuz, baharat v.b. gibi malzemeye verilen ad.

***Müşemmes. «Günlük güneşlik» anlamına gelen arapça bir söz.

****Bazar AHeman. Bazar Allemand, İstanbulda Beyoğlu-nda İstiklâl Caddesinde No.

357. Sonra Bazar du Levant adıyla mutfak eşyası satan bir mağaza olmuştu, bugün ise Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikasının satış mağazasıdır.

*Alexandre Dumas. Ünlü realist Fransız romancısı ve tiyatro yazarı Alexandre Dumas Fils (1824-1895), memleketimizde en çok La Dame aux Cameliats romanı ile, bu

romanın sahneye adapte edilmiş ve İstanbul'a gelen Fransız tiyatro turupları tarafından çok oynanmış olan piyesile tanınmıştır.

Sayfa 51. *Mudhike. Komedi karşılığı olarak kullanılan ve arapça olan bir tiyatro deyimini.

||Galata sarayı. İstanbulda Galatasarayda Fransız diliyle öğretim yapmak üzere 1 Eylül 1868 de açılan ve Türk, Rum, Ermeni, Bulgar, v.b. çocuklarını okutmak üzere, o devirdeki Fransız Eğitim Bakanlığının hazırladığı programı esas kabul ederek kurulan ilk lise. ilk müdürü ve öğretmenlerinin çoğu fransızdı.

Beyoğlunda Galatasarayda açıldığı için bugün de bu adla anılır. Lisenin öğretim sistemi birçok değişiklikler geçirmekle beraber, bazı derslerini Fransız dilile yapmak suretiyle ilk esaslarını hâlâ muhafaza etmektedir.

Sayfa 52. *Tepebaşında bir opereti. O devirde Avrupa'dan gelen operet turupları kış temsilleri Şehir Tiyatrosunun şimdiki Dram bölümü olan binasında verirlerdi.

**Erenköyü. İstanbulun Anadolu yakasında Göztepe ile Suadiye arasında bulunan bir sayfiye yeri.

***Konkordiya muganniyeleri. İstanbulda Beyoğlunda İstiklâl caddesinde No. 325-327 de bulunan Saint-Antoine kilisesinin yerinde evvelce bulunan yazlık bahçenin sahnesinde şarkı söyleyen kadın şarkıcılar.

****Çırçır suyu. Boğaziçinde Büyükdere'den Bendlere giden yol üstünde güzel suyu ile ün salmış bir eğlence ve mesire yeri.

*****<Direklerarası. İstanbulda Şehzadebaşında en çok Ramazan gecelerinde eğlence yerleriyle, tiyatrolarile, saz salonlarile ün salmış bir semtin adı.

*****Odeon. İstanbulda Beyoğlunda İstiklâl caddesinde No. 116 da bulunan Lüks sinemasının yerinde evvelce O-deon adlı bir tiyatro binası vardı. Ecnebi tiyatro turupları temsillerini burada

verirler. Sarah Bernard İstnabula geldiği zaman bu tiyatrodan temsil vermişti.

*****Lüksemburg. İstanbulda Beyoğlunda İstiklâl caddesinde bugünkü Saray sineması (ilk adile Gloria sineması) ın bulunduğu yerle yanındaki iki dükanın da içine alan kahve (eski adile kiraathane).

Sayfa 53. !Japon yelpazesi. Eski evlerde salonların, misafir odalarının, hattâ oturma ve yatak odalarının duvarlarda 15X 40 santim boyunda ve dik dörtgen şeklinde çok ince hasırdan örülmüş, üstü Japon resimlerle süslü Japon işi resimlikler bulunurdu. Resimler, kartvizitler, bu hasır örgüler arasında açılmış

küçük yarıklara iliştirilirdi. Bir çeşit duvar albümü olan, yelpaze şeklinde olanları da bulunan bu resimlikler çoğu Japonyadan geldiği için «Japon yelpazesi» adile anılırdı.

Sayfa 56. *İsfendan ağacı. Eskiden yazın bahçede kullanılan masa ve iskemleler bambu kamışına benzer bir kamıştan olurdu. Bu kamışa İsfenan ağacı derlerdi.

**Ada. Marmara'da ve İstanbul'un güney doğusunda bulunan dört adadan en büyüğü.

Büyükadaya sadece Ada da denir.

Sayfa 58. * Adayı büyük bir halka... Büyük Adada eşekle, ya da yürüyerek yapılan gezmelerde Ada iskelesinden başlayarak batı yönde uzanan Nizam caddesinden Dile, oradan da doğu yönde Adanın içine giden yamacı tımanarak Madene ulaşan ve oradan tekrar Ada iskelesine dönüp gelmek şeklindeki yürüyüşe «büyük tur yapmak» denir.

Yazar bunu «büyük bir halka» deyimile ifade ediyor.

**Terbiyeleri. Arabaya koşulmuş atın uzun dizginlerine denir.

Sayfa 62. Atlas. İnce ipekten bugünkü ipek emprimeler biçiminde dokunmuş, genel olarak düz renkli kumaşlara denirdi. Bundan şalvar yapılır, elbiselere astar yapılır, koltuk ve kanapeler kaplanır, pencerelere perde olarak ta kullanılırdı.

**Kulanın... halıları. O devirde gerek motifleri ve gerek-se renkleri bakımından dejenere olmağa başlayan esk'. yünlü «Kula halısı» nın sözü ediliyor.

Sayfa 64. *Kasn basar. İki de arapça olan bu sözler acem kurallarına göre yapılmış bir tamlamda birleştirilmişti. Eski bir tıp deyimini olan bu tamlam

«Görme hastalığı» yâni «Miyopluk» anlamındadır.

266 A S K - I MEMNU

Sayfa 68. *Efâil, tefâil. Eski aruz vezni kalıplarına genel olarak böyle de dendiği olurdu.

Sayfa 71. *Xabarık kırmızı. Çok göze batan çığırktan «frappant» kırmızı renk denmek isteniyor.

Sayfa 72. "Patriano. İstanbulda Beyoğlunda İstiklâl caddesinde 1893 de Dario patriano adlı ortodoks bir İspanyol tarafından şimdiki No. 243 Sabuncakis ve No.

245 Haraççı Kardeşler mağazalarının arasında evvelce var olan büyük bir mobilya mağazası.

**Pelüşler. Fransızca «peluch» ten. Uzun tüylü, suyuna yatkın, kadife gibi yumuşak ve parlak bir çeşit kumaş.

***İkinci teşrin. Kasım ayı.

Sayfa 77. :Sahra âlemi. Kır gezmesi. İstanbulun o devirde ünlü olan Göksu, Kâğıthane, v.b. gibi mesire yerlerine hafta tatili Cuma günü, ya da hafta içinde aileler kuru yemekler hazırlayarak giderler, sabahtan akşama kadar eğlenirlerdi.

Anadoluda sadece «Sahra» denilen bu deyimini yerini bugün İngilizce «piknik» sözü almaktadır.

Sayfa 80. :| Mousseline. Bugün de «muslin» denen bu Fransızca söz, ipekli ya da pamuklu ince, seyrek dokunmuş, yumuşak bir çeşit kumaş anlamına kullanılır. Bu kumaşlar eskiden Musulda yapıldığı için bu adı almıştır. **Feston. Fransızca olan bu söz yaprakçıklardan yapılmış kenar işlemesi, nakısı anlamına gelir.

Kadın elbiselerinde kol, etek, göğüs ya da omuzlarında kullanılan bu nakışlara bugün «fisto» deniyor.

Sayfa 81. *Muşlar. Fransızca «Mouche»tan. Nehirde, ya da denizde işleyen buharlı çok küçük gemi, çatana.

Sayfa 82. **Pagod. Fransızca «pagode»tan. Uzak Doğuda, Hindistan, Çin ve Japonyadaki çam ağacı biçimindeki kat kat saçaklı mabetlere, bu biçimde yapılmış

konaklara denir.

***Haliç. İstanbulda Kâğıthane deresi ağzında teşekkül edip, İstanbulu ikiye ayıran ve Galata Köprüsüne kadar uzanan halice denir. Bu halicin kuzeyinde Beyoğlu ve Kâğıthaneye kadar Kasımpaşa, Hasköy, Halıcıoğlu v.b. semtleri, güneyinde de asıl şehir yâni İstanbul ve Unka-panı, Fener, Ayvansaray, Eyüp semtleri uzanır.

Sayfa 84.

Sayfa 85. Sayfa 91. Sayfa 93.

Sayfa 94. Sayfa 96.

Sayfa 99. Sayfa, 109.

Sayfa 110.

Sayfa 112.

****Mehamil. İnsan, yük ya da hasta taşınan tahtirevan, ya da teskirelere denir.

*Kısa bir iskemle. Alçak, tabure biçiminde, çoğu zaman aralıksız, bazan da açılır kapanır bir çeşit iskemle.

*Müfreze. Birkaç kişilik grup. *Facia. Trajedi.

*Facia âşıkları. Trajedilerde birbirlerine âşık olan kadın ve erkek kahramanlar.

*Peşkir. Aslı acemce «pişgir-önüne tutulan». Bu acemce söz genel olarak Türkçede

«havlu» anlamına hâlâ Anadolu'da kullanılır. Burada «peçete» anlamına. *Nîmküşade.

«Yarı açık» anlamına acemce asıldan gelme bir söz. **İç gömleği.

Kombinezon.

*Balıtı kötü. Bugün bu deyim yerine «talihsiz, kara talihli, bahtı kara»

deyimlerini kullanıyoruz. ^Mubassırlar. Osmanlı İmparatorluğundaki lise ve idadilerde sınıfların inzibat ile görevli olan öğretmen yardımcıları. Bunlar boş

derslere öğretmenin yerini doldurmak için değil, sadece öğrencilerin sınıfta dersleriyle uğraşmalarını sağlamak üzere girerlerdi.

**Cumartesi günü. Romanın yazıldığı yıllarda okullarda hafta tatili Perşembe günü öğleden sonra başlar, Cuma günü devam eder, Cumartesi sabahı sona erer, ve o sa bah okula gidilirdi. Oysa Galatasaray Lisesi Fransız geleneğine, uyar ak Cumartesi günü öğleden sonra tatil edilir, tatil Pazar günü devam eder, Pazartesi sabahı okul? gidilirdi. Yazar bunu ima ediyor.

*Eyüp. İstanbul'da Haliçte Ayvansarayla Silâhtarağa arasında bulunan bir semtin adı.

**Pa.zar kayığı. İstanbul'da Boğaziçinde bulunan yerlere ve Boğaziçinden başka yerlere yolcu ve eşya taşıyan beş ve yedi çift kürekle çekilir, büyük kayıklara denirdi. *Babı. Fasıl, bölüm anlamına. '- Kânunuevvel. Ocak ayı.

*Havana. Yaprak cıgarası, puro anlamına. Bu cıgaraların en ünlüsü Orta Amerikada Meksika körfezi ağzındaki Küba adasının başkenti olan Havana'da yapıldığından genel' olarak yaprak cıgarasına bu adın da verildiği olur.

*Operaia İtaliana. İstanbul'a sık sık temsiller vermeğe gelen bir İtalyan opera turupunun adı. En çok Concordia yazlık sahnesinde oyunlarını verirdi.

***Başşehbender. Bugün bunun yerinde başkonsolos terimi kullanılıyor.

Sayfa 121. ***Vişnu,, Hindistandaki Brahma dininde üç mertebeden ikincisinin adı.

Bu mertebedeki kuvvet yeryüzünün idaresinden sorumluydu. İnsan şeklinde gösterildiği de olurdu. Bu sebeple Vişnu'nun birçok heykelleri de yapılmıştır: Yazar bunu ima ediyor.

**::*Ga.mbrinus. İstanbulda Beyoğlunda İstiklâl caddesinde no. 250-252 de bulunan Resulzade kumaş mağazasının yerinde evvelce var olan bir birahanenin adı.

*****Alemdağı. İstanbul Boğazının kuzey doğusunda bulunan bir tepenin adı.

Polonezköy'le Taşdelen arasındadır. Buraya yine Boğazın doğu kıyısında bulunan Çu-buklu'dan Polonezköyü yolu ile gidilir.

Sayfa 135. *Fudra tüyü. Bugün bunun yerine «pompon» sözü kullanılıyor.

Sayfa 140. *Kıynaşık kapı. «Çok az aralık olan kapı» anlamına kullanılıyor.

Sayfa 143. *Kadıköy sahneleri. Romanın yazıldığı yıllarda Kadıkö-yün eğlence yeri bugünkü Fenerbahçe Stadı ile Söğütlü-çeşme arasında akan Kurbağalı derenin her iki tarafında uzanan Kuşdili çayırıydı. Burada çalgılı gazinolar vardı. Bu gazinolarda kadınlar da (büyük ihtimalle Rum ve Ermeni kadınları) çıkıp şarkı söylerlerdi. Bugün bu gazinoların yerinde Kadıköy tramvaylarının Söğütlüçeşme deposu vardır. Yazarın sözünü ettiği eğlence yerlerinden, gazinolardan hiçbir eser kalmamıştır.

Sayfa 144. **Daire ya da «dayre». Alaturka incesaz takımında tempo, usul tutmak üzere kullanılan deriden ve yuvarlak kasnak büyük tef.

*Hiç seni sevmeyeni sevmeye lezzet mi olur? Romanın yazıldığı yıllarda pek çok sevilen bu şarkı Nihavent makamında olup, Civan Ağa tarafından bestelenmiştir.

**Çamlıca. İstanbulda Boğaziçinin güney doğusunda Boğaza hâkim yüksek bir tepenin, evvelce ünü olan bir mesire yerinin adı. Buraya Üsküdar'dan gidilir.

***Çekme elem-ü-derdini bu dehri fenanın. Romanın yazıldığı yıllarda pek sevilen ve ağızlarda dolaşan bu şarkı ünlü besteci Hacı Arif Bey tarafından Uşşak makamında bestelenmiştir.

Sayfa 145. 'Kalpakçılar başı. İstanbulda Beyazıt'taki büyük bedestenin Beyazıt kapısı ile Nuruosmaniye kapısı arasında bir cadde halinde uzanan bölümüne kalpakçılarbaşı ya da Kalpakçılar çarşısı denir. Bu çarşı bütün dükkânlarıyla beraber son yıllarda yanmış, İstanbul Belediyesi tarafından yeniden yapılmıştır.

**KoItukta. Eski düğünlerde damadın gelini arabadan alıp odasına kadar getirmesi özel bir merasimle yapılır ve buna koltuk denirdi.

Sayfa 152. *Strauss'un valslerini, Metra'nın quadrille'lerini. Johann Strauss (1825-1899) valsleriyle ve operetleriyle ün salmış Viyanalı besteci. Metra da o yıllarda yaşamış, popüler, valse yakın bir temposu olan salon danslarından quadrille'ler bestelemiş bir besteci.

Sayfa 158. *Ya Chopin'den bir leyle, ya Schumann'dan bir neşide, yahut Mendelsohn'dan bir Iahn. Frederic Chopin (1810-1849) ünlü Polony ah besteci ve piyanist. Burada söz konusu olan nocturne'lerinden biridir. Robert Schumann (1810-1856) ünlü Alman bestecisi. Burada söz konusu olan pek sevilen lied (şarkı) lerinden biridir. Felix Mendelsohn Bartoldy (1809-1847) ünlü Alman bestecisi. Burada söz konusu olan pek sevilen sözsüz besteleri (Romances sans paroles) dir.

Sayfa 163. *Bu Pazar ihtiyar Juz sabah duasında bulunmak için... Beyoğluna ineceğini. Mile de Courton'un ıgittiği bu kilise Beyoğlu İstiklâl cadesine no.

429 da bugün de var olan Katolik Santa Maria kilisesidir.

Sayfa 168. *Gece ve Gündüz opereti... galop. Romanın yazıldığı 1900 yıllarında İstanbulda oynanmış ve çok sevilmiş bir operet ve bundan bir parça. Bu eserin hangi bestecinin olduğu öğrenilememiştir.

**Tepebaşı temaşagâhı.. istanbulda Beyoğlunda Tepebaşında bulunan şimdiki Şehir Tiyatrosu Dram bölümü romanın yazıldığı yıllarda hem kapalı hem de bahçede açık sahneleri olan «Theatre des Petits-Champs» adını taşırdı. Son yıllarda yıkılan komedi bölümü de operet temsillerde kullanılırdı. Yazar bunlardan birini kastediyor.

*Gran Via'lar, Les cloches de Corneville'ler, le Petit Dueler, Granatieri'ler.

Birinci ve dördüncü o zaman istanbulda sevilen iki İtalyan opereti. İkincisi Fransız bestecisi R. Plauquete tarafından 1877 de bestelenen pek sevimli bir operet. Üçüncüsü metni Melhac et Halevy tarafından yazılıp 1878 de Fransız bestecisi Lococq tarafından bestelenen ve istanbulda çok sevilmiş bir opera komik.

**Concordia, istanbulda Beyoğlunda İstiklâl Caddesinde ve Elhamra sinemasının karşı sırasında No. 325-327 de bulunan Saint-Antoine kilisesinin bulunduğu yerde evvelce her türlü eğlence yerleri olan büyük bir bahçe vardı. Bu bahçenin bir de açık hava sahnesi vardı. Yaz akşamları burada şarkıcı kadınlar şarkı söylediği gibi, Av-rupadan gelen bir çok operet turuplan da temsiller verirdi.

Sayfa 170. *Paul Bourget. Paul Bourget (1852-1935) ünlü Fransız romancısı. Halit Ziya Uşaklıgil üzerinde önemli etkileri olan bu romancının yazar tahlilci, psikolog değerini övüyor.

Sayfa 174. *Dudaklarmı kıvırdı. Bugün bunun yerinde «dudak bükme» deyimini kullanıyoruz.

Sayfa 182. *Pera Palace. Bugün istanbulda Beyoğlunda Tepebaşında Meşrutiyet caddesi No. 98-100 de bulunan bu büyük otel 1898 yılında Wagon-Lits (Yataklı Vagonlar) şirketi tarafından yaptırılmıştı. Bugün bu otel, Faysal Haydar Tar-gan tarafından işletilmektedir.

Sayfa 183. *Kanhca.. İstanbulda Boğaziçinde, Boğazın doğu kıyısın da Çubuklu ile Paşabahçe arasında sayfiye yeri.

**Beykoz. istanbulda Boğaziçinde, Boğazın doğu kıyısında Paşabahçe ile Sütlüce arasında bugün bir kaza merkezi olan küçük kasaba.

***Şirketin bir vapuru, istanbulda 1849 da Boğaziçi say-fiyelerile Köprü arasında küçük vapurlar

işletmek üzere.